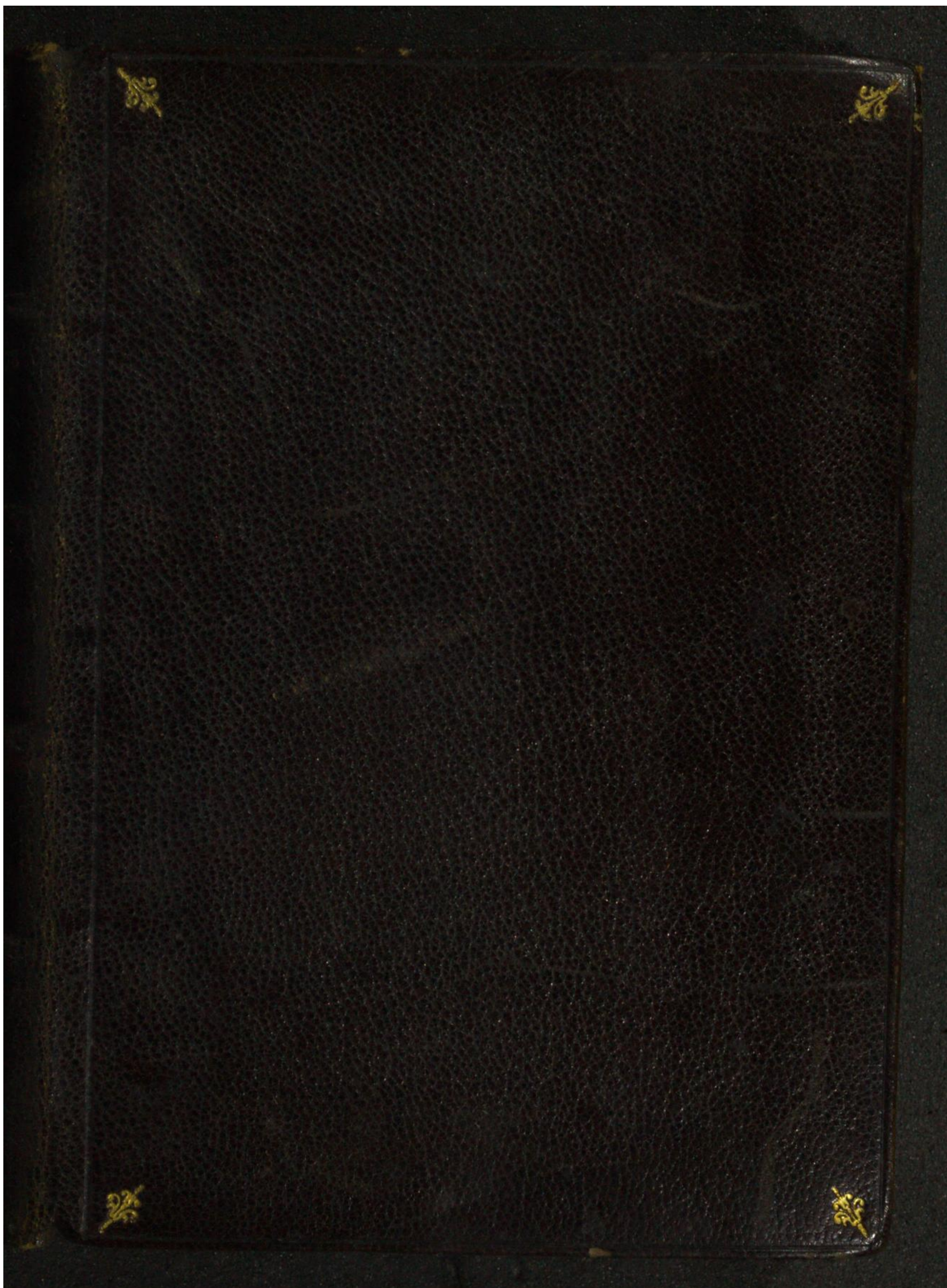
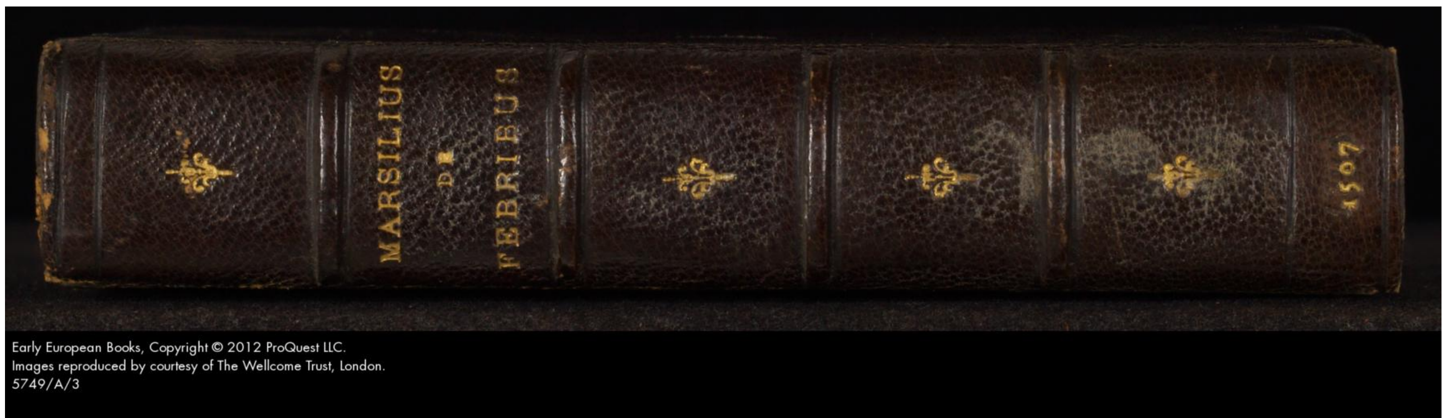
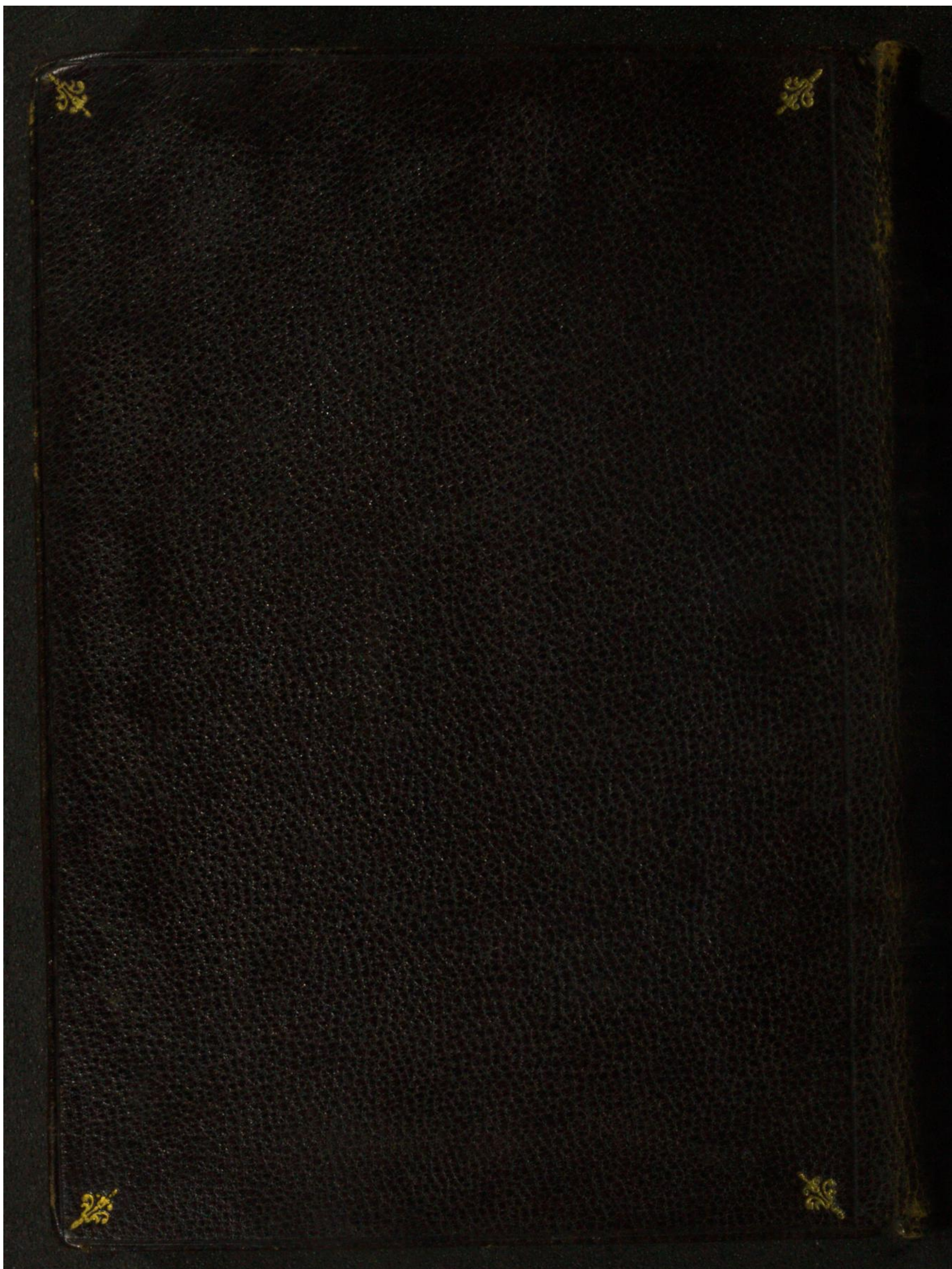

MARSILIUS
DE
FEBRIBUS
1507

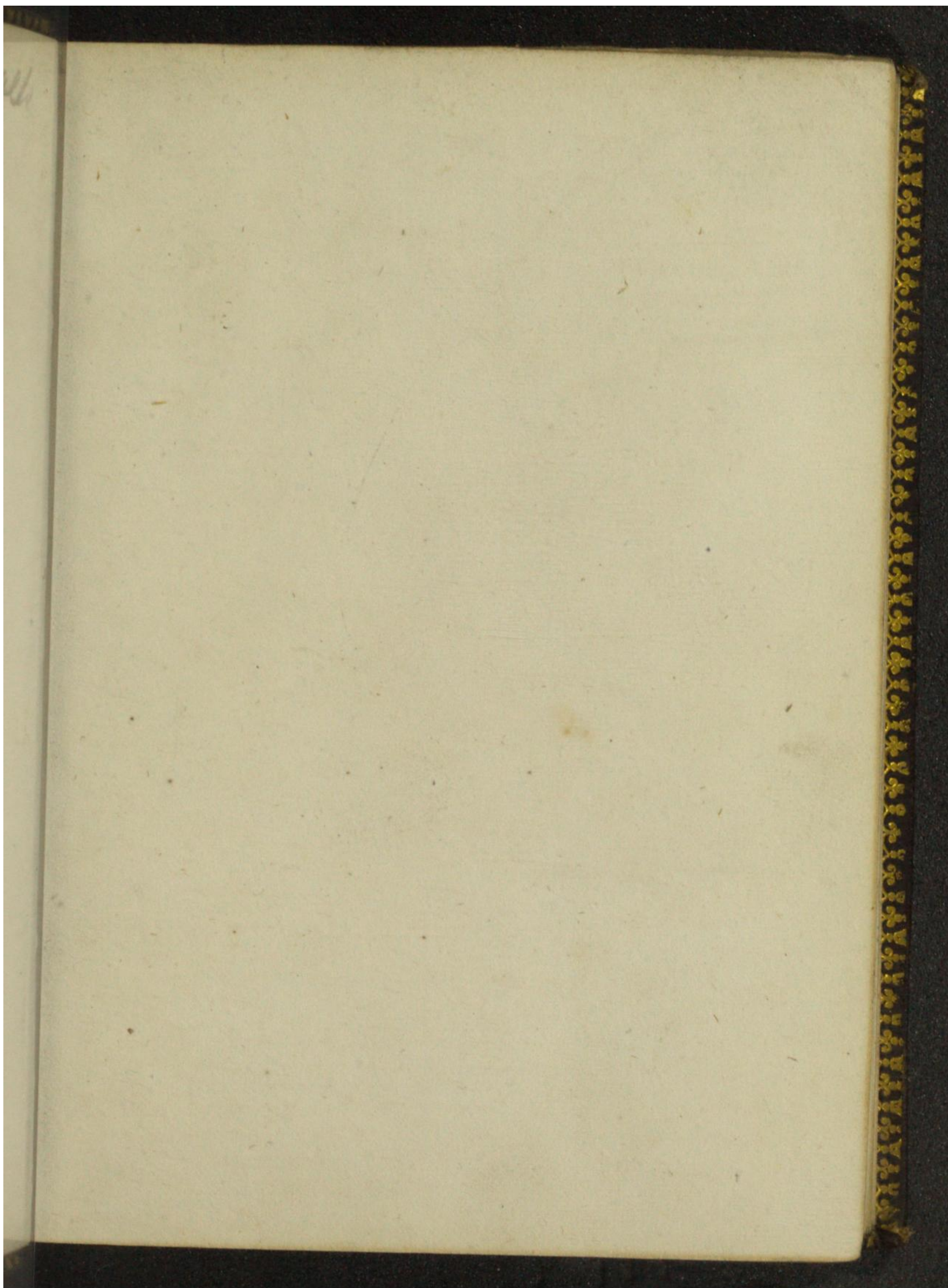

Marsilius a Sancta Sophia
de Padoue. (Arabiste)
Claruit ann. Ch. 1393. – sub
Wenceslao et ruperto imperatoribus.
(Wolf. Just. in Chronolog. medicorum
Lud. renov.)
Hall. Bibl. medic.
Son article conduit par
Falcacii. – ouvrage qui a
eu 2 edition de libre assez rare
Complete —

Tractatus celeberrimus de febribus litteratissimi doctoris Marsilii de sancta Sophia Pata: uini vna cũ cura oium accidẽtiũ febriũ que vni a capite vsqȝ ad pedes practice equipollet

¶ Egregio artiuꝫ ⁊ medicine doctori: dño Gabrieli mi ro serenissime frãcoꝝ regine ꝓthomedico Gondisalu⁹ Toledo artiũ ⁊ medicine professor immerit⁹ humilisq͂ʒ Lugduñ. pro rege electus. S.D.

Um ingeniũ tui acrimoniã: bonitatem: humanitatẽ ⁊ liberalitatẽ mecũ secretius cõsidero Gabriel optime atq͂ʒ prudentissime videris profecto mihi perpaucorũ hominũ vnus: ⁊ quos raros nostra secula perspexerunt: Nec me assentari quisq͂ʒ existimet. Vidi egomet ipse secreta perspexi: Vite tue interfui: cum nuꝑ serenissimã Francoꝝ reginã herã nostrã: per septeꝫ annos vna tecũ fui secutus. Cuius seruitiũ ob egram mei valitudineꝫ deserere fui coactus. Tunc ego ingeniũ tui vigorem perspexi ⁊ acrimoniam intus ⁊ in cute te noui. Quare cum tibi plurimuꝫ debeã: memorq͂ʒ salis qd̃ vna in domo regine comedim⁹: cuꝫ amor nullo magis emit q͂ seipso: ⁊ in amore mutuũ non reddere turpissimũ est. Quid aũt rependã nõ satis habeã: Nã (ꝑter chartaria dona) reliquum nobis est nihil: hinc est mi Gabriel q͂ cũ te rerũ nouarũ cupidũ (⁊ maxime librorũ) semꝑ cognouerim: talibusq͂ʒ plurimũ delectaris. Cogitaui partem me obligationis implere: Si practicã litteratissimi exꝑtissimiq͂ʒ dñi Marsilij de sancta Sophia Patauini (quã de febrib⁹ edidit) paruo in volumine calchographis traderẽ imprimendã: tibiq͂ʒ dicatã existimarẽ Cui sine libris vita mors est. Sic nostro et publico comodo consulerẽ tanq͂ annosam arborẽ transplantans. Nam cũ vna in curia regine essem⁹ hinc ⁊ inde discurrentes festiniq͂ʒ viatores essemus: ob crebrã locoꝝ mutationẽ perpaucos codices nobiscũ differre dabat occasio. Hec igitur practica (sic sub breui strictaq͂ʒ forma concinata) tibi comes fieri poterit. In qua tam iocũda lepida frugiferaq͂ʒ remedia: ⁊ precipue de febricitãtiuꝫ accidentibus scripsit: vt vni (a capite vsq͂ʒ ad pedes)

practice equipollere videat: necnō canones in nostra medicina pspicacissimos inuenies vt delicatissimo tuo palato sale conditū pcipiet. Nam optimū cōdimentū fames asserit. Nō qȝ te (omniū diuersitate librorum) refertū sup omnes gallie medicos nō sciam: Nec qȝ in siluā ligna ferre presumam. Sed vt occasione exigue forme libelli tecū facile deferas. Et si eum discurrere lectitareqȝ lubebit: Uirum sane sagacis ingenij contemplaberis: quem (pace multorū dixerim) omnibꝰ modernis quos doctos noueris facile anteponēdū putabis. Sȝ qd plura de eo loquor: cum homo sis: qui nō ignores qd inter lepram ⁊ leprā intersit. Restat de eo dicere vt pro diuersorum morborum necessitate tam efficacia antidota languentibus destinauit. Ut iam multos in sculapos atqȝ machaonas sua doctrina euadere possint: ⁊ non modo languentia egrotantiū corpora saluti restituat. Uerum anellosa suspiratione ⁊ gemebundo singultu laborātes homines ad vitam reuocet: fugientesqȝ ab ore aīas in pectora redire cogat. Sed de eo hactenus. Et si non futilem neqȝ sterilē laborē hunc apud te suscepisse videar plures nostre artis medice codices practicos simili forma imprimere curabo. Uale igitur cum te digna cōiunx ⁊ liberi: et huius libelli te defensorē para ex Lugduno xvj. februarij. Millesimo qngentesimo septimo.

¶ Tabula presentis operis

¶ Finis tabule

¶ Tractatus celeberrimi doctoris Marsilij de sancta Sophia Patauini: de febribus super prima Fen quarti Auicēne.

Upra capitulū: Febriū putridarū in generali curam &c. innuit Auicenna leuē ventris solutionem esse fiendaʒ. Primo describitur hoc solutiuū leue. ℞. aque ordei. ℥. vj. manne. ℥. j. misce & detur in potu de mane nulla dormitione post facta: vel loco manne cassiamꝫ. pone in dosi p̄dicta. ¶ Secūda descriptio que ibidē sumiꝫ. ℞. aque ordei. ℥. v. sirupi acetꝫ simplicis. ℥. ij. ß. & misce dū in potu sumere vult. ¶ Tertia descriptio. ℞. aque ordei. ℥. v. māne sirupi viola. añ. ℥. j. ß. vel. ℥. j. misce tēpore assūptionis: & valet hec descriptio vbi magis lenitionem querimus sine punctione aliqua. ¶ Secūdo principaliter tāgit Auicēna vsuale clistere: cui⁹ descriptio esse pōt hec. ℞. succi foliorū ficle. i. blete albe. ℥. iiij. ouoruʒ recētium vitellos duos: zucchari. ℥. j. olei violati. ℥. ij. ß. salis cōis: licꝫ Auicēna dicat baurac. ℥. ij. aque ordei ℥. viij. Uel fiet isto modo decoctio. ℞. foliorū malue foliorū matris violarū aut floꝝ viola. mercurialis bletis añ manipulū ß. aut loco bletis ponaꝫ ficla aut spinachia aut lactuca ordei manipulū. j. fiat harū reꝝ decoctio in aqua fluuiali ad cōsumptioneʒ tertie partis: deinde coleꝫ cui⁹ colature cape. ℥. ix. cui imitte que dicta sunt, p clisteri Et si vis plus lenire adde cassieꝫ. aut manne. ℥. j. Et si vis plus abstergere q̄ lenire loco zucchari rubei pone mellis viola. ℥. j. aut zucchari viola. ¶ Tertio p̄ncipaliter tāgit Auicēna leue p̄uocatiuuʒ post lenitionē ventris & cōmunē minorationē cui⁹ hec

est descriptio. ℞.radicis apij et feniculi an̄.ʒ.iij.bulliant in.℥.ij.aque fluuialis ad cōsumptionē tertie partis.deinde cola:cui immitte sirupi accetosi simplicis:aut oximellis simplicis.℥.i.ß.et det in potu ante minorationē propriā et precedente fleubothomia:aut non precedente fleubothomia:et p̄cedentibus minoratiōe ppria et cōi. ¶ Quarto principal'r p̄cipit Auicēna puocandū esse sudorē de quo tāget inferius. Usuale tū est vt detur in potu precedētibus predictis vn' ciph'.viij.℥.post digestionē cibi aq̄ zuccharate calide aut aq̄ ordei in potu:deinde cooperiatur. ¶ Quinto princip'r dicit Auicēna aperire meatus siue poros in vnctione olei camomille p quod intellige hāc leuis camomille decoctionē. ℞.flo℞ camomille:aut mellilotī.M.j.bulliāt in tribus sextarijs aque fluuialis deinde fomēta vel epithima:aut cū manu aspsa.ista decoctiōe facta frica collū:spatulas:brachia:pectorales:et spinales:musc'los:coxas:et crura:et pedes.vtimur hic sola sicca fricatōe completa digestione et expulsis superfluitatibus. ¶ Sexto principal'r humore declināte ad stomachū q̄ cōprehēdit nausea vel'alio accidente stomachi suo loco dicēdo docet cum leui farmaco vomendū vt ℞.sirupi acetosi simplicis:aut oximel' simplicis:si foret humor frigidus.℥.ij.aque ordei tepide.℥.iiij. aut solū zuccharū misce:et bibat velociter et nō sorbendo et post morā aliqualē vt q̄rte partis hore imponatur digitus ori et vomat:et potest augeri dosis s̄m situm et caloris quātitatē et dispositōnē. ¶ Septimo p̄ncip'r humore declināte ad itestina:vt rugitu percipitur et dolore partiū inferiorū:et descensu fecis adhibeantur solutiua vētris p̄dicta et magis descēdēte rugitu inijciatur clistere sup vētris vmbilicū:pcepto rugitu magis per superius curandū est. ¶ Octauo p̄ncipaliter post multa innuit regimen colice coniuncte febri causate ex retētione stercoris duri factū ex iure galli simplicis:vt decoquatur gallus decrepitus forti decoctione

et ponatur primo tātū aque quātū sufficiat decoctioni vt brodium fiat spissum de quo iure pingue capiātur ʒ.vj. Tamen post eductionē fecū si vis facere ius carminatiuum et eductiuū flegmatis poterit esse hoc. ℞. polipodij. cartami. corticū allei. añ. iiij. M. vni⁹ dauci carui. feniculi: anisi. añ. ʒ. iij. salisgēme. ℈. j. ponātur ī ventre galli ad decoquēdū. Et si vis facere solutiuum magis pone in fine decoctionis non vehementer calido: brodio i. ʒ. vj. brodij. ʒ. ij. diafeniconis Mesue. Et licʒ non sit de proposito tñ potest fieri ius galli ꝑ asmate sic. ℞. ysopi. liquiricie: capilli veneris. añ. ʒ. nucis vni⁹ passularum mundataꝝ. ʒ. ß. ponantur in vētre galli donec decoquatur gallus. Et circa finem decoctiōis adde ventri galli epitimi. ʒ. iij. et tribue in potu quātitatem brodij predictam. ¶ Nono principaliter Auicenna tangit solutiua conuenientia in febribus putridis: quorum quedā ante digestionē conueniunt cōpletam et eorum quedā minorant minoratione cōi sic describi potest. ℞. tamarindorū. ʒ. ß. aut loco eoruʒ pone prunoꝝ tantū et fiat decoctio in. x. ʒ. aq̄ ad consumptionē tertie partis. Et in residuo decoctionis dissolue māne. ʒ. j. hoc medicamen lenit lenitōne cōi siue miōratione: appropriato tñ satis colere. ¶ Scd̄ʒ si volueris mundificare sanguinē a colerica superfluitate ℞. lublet. id est lupullorū. iiij. M. vnius prunorū siue tamarindorum. ʒ. ß. fiat decoctio in lb. ij. aque vel. iij. vsqꝫ ad consumptionem tertie partis in qua post colaturam in. ʒ. viij. dissolue manne. ʒ. xij. zuchari. ʒ. tres ¶ Tertium minoratiuum minoratione communi vbi querimus mundificationem colere et flegmatis a stomacho et ductibus siue vijs expulsionum. ℞. dicte decoctionis manne cassiefistule siue medulle eius ana. ʒ. vj. dissoluantur in dicta decoctione et cū dicta quantitate zucchari puta. ʒ. iij. in potu sumat. ¶ Quartum cōmuniter abstersiuū et repħensiuū caloris licʒ non sit eius odor talis in serie habetur. ℞. aque granato-

rum:quia succi post residentiam facta expressione pul
pe granatorum siue carnositatis granati dulcis et
acetosi.℥.iiij.aque zucarate.℥.vj.misce et ē extinctiuū
sitis sicut abstersiuū quodāmodo leniēs ꝛ cōprimens
euacuās: ita cōueniēs ꝛ necessariū pro istis accidēti-
bus sedādis.¶ Primū minorās minoratiōe ꝓpria et
maxie colicā materiā.℞.ꝑdicte decoctiōis tamarido
rū dosiz dictā māne.℥.j.scamōee correcte mō Mesue
grana.ij.aut si vis qd̄ magis domesticuz est electuariū
de succo rosarū.ʒ.j.vel.℈.v.det̄ in potu.¶ Scd̄z mino
rans minoratione ꝓpria aut eradicās ſm augmentuz
dosis materiā educendo colericam.℞.decoctionis lu
pullorū predicte.℥.vj.zucchari.℥.ij.scamonee correcte
grana.iij.melius tamē est dare.ʒ.ij.electuarij de succo
ros̄.aut diamāne tm̄:aut.ʒ.iij.ꝛ eius descriptio a Me
sue ponit̄.¶ Tertiū vbi materia ē grossa colerica ꝛ in
tendis mūdificare stomachū a qualibet materia ꝛ ca-
put aliqualiter ꝛ in hoc minorat minoratiōe cōi plus
ꝛ ſm modū dictuz cōueniet in tertiana nō pura:vt suo
dicetur loco cuiꝰ descriptio talis est.℞.aloes.℥.ß.ab-
luatur cū aqua solatri ꝛ endiuie siue nutriatur modos
cape a Mesue ꝛ sit aquarū quātitas duarum.℥.magis
tamen domesticum est nutrire cū aqua endiuie: ꝛ illi-
co per aquā restringet̄ acuitas ꝛ reddet magis stipti-
cum licz minꝰ solutiuū demū post inspissationē siue co-
agulationez aloes fiant pillule ꝛ sit earū dosis.℈.iiij.
aut.ʒ.j.¶ Quartū minorās ꝓprie exhibēdū post com-
pletā digestionē ꝛ euacuationem debitam ꝛ vbi sit ne-
cessariū vnire texturam mēbrorū.℞.aqua decoctiōis
prunorū ꝛ passularū.℥.vj.mirabolanoꝝ citrinoꝝ suffi
cienter tritoꝝ.ʒ.ij.infundat̄ dicte decoctioni et colet̄
per pannuz ꝛ debite exprimant̄.deinde.℞.zuccari.℥.
ij.misce ꝛ da in potu.¶ Quintū minorās proprie siue
eradicans stomachū dosis est magis cōpetens post
digestionē et in materia colerica magis pura.℞.vio-
larū recentiū iuiubarū.an̄.℥.j.ß.fiat decoctio in.℥.iiij.

aque in qua post colaturā tere grana.ij.vel.iij.scamonee ⁊ misce ⁊ in potu da: ⁊ recordare semꝑ vt est tactū electuarij de succo rosaruꝫ ru.aut dyamanne Mesue.
¶ Sextū similr̄ euacuās ē descriptio pillaꝝ. ℞.coriandri spodij rosaꝝ.ru.añ.ʒ.j.cāphore.grana.iij.scamōee gra.iiij.teranꝭ oīa subtilissime et cū ellūario de succo rosaꝝ.fiant pillule:⁊ sit dossis earū a.℈.ij.vsqꝫ ad.ʒ.j.
¶ Septimū ad idē.℞.manne.ʒ.x.succi pomorū musorum siue parasiloꝝ siue maloruꝫ citonioꝝ.℥.vel.ʒ.v. succi coriandri hūidi.ʒ.j.misce succos hos ⁊ submerge māna in dictis succis ⁊ bene misce vt quasi coaguletur.Deinde pone vas suꝑ cinere calido ⁊ pulueriza desuꝑ cāphore grana.iij.scamonee grana.iiij.⁊ bene misce ⁊ repone invase bene obstructo post cuiꝰ in modū electuarij factionē tribue in potu a.ʒ.j.vsqꝫad.ij.cū ℥.iiij.aque zucchari aut aq̄ ordei:aut aq̄ endiuie cū modico zucchari.¶ Octauū ad idē.℞.māne zucchari tab añ.℥.j.scamōee cāphore añ grana.iij.terāꝭ oīa subtilr̄ ⁊ misceanꝭ ad inuicē cū modico iulep.⁊ remaneāt cūpacta ad modū penidioꝝ ⁊ huiꝰ capianꝭ.℥.due ⁊ valet vt dictū est s̄.Hec sunt que colligi possunt ex capl'o de cura putridaꝝ in gn̄ali.Expositionē aūt simplicis q̄ ingrediunꝭ has descriptiōes ⁊ quarūdā tm̄ dosis in expositiōe prime quarti posui.Hic residens ex solis descriptiōibꝰ narratꝫ nec vltra litterā descripsi alia reseruās locis ꝓprijs ne cōtingat idē repetere pluries.

¶ De cibatione febricitantium.

Ex capitulo de cibatiōe febricitantiū apparet ꝙ lꝫ latitudo diete in febribꝰ intelligendo ꝑ dietam debitā administrationem: vt debitam exhibitionem cibi et potus: vt latitudo diete incipiat a non gradu dandi cibum et potum inclusiue. et terminetur ad cibos et potus sanorum exclusiue: tamen si per dietam intelligimus debitam exhibi-

tionē cibi vel potus ad duos terminabūtur exclusiue. scz ad subtilissimā dietā q̄ est nihil dare: ⁊ dicet latitudo subtilitatis cū sit in mediū propinquās mag; die te egrorū q̄ꝫ cibo sanoꝝ vel potui cū esset mediū infra existēs alterius extremi denoīatione capiat. ¶ Latitudo vero existens vltra mediū in grossitie noīabitur latitudo ingrossationis ex causis oppositis. Et sicut Auicēna statuit latitudinē ciborum ⁊ potuū similiter ipse potuit statuere latitudinē ciboꝝ tm̄ aut potuū tm̄ Tn̄ qꝛ febrib⁹ hūida ꝯueniūt potū imiscuit cibis. ¶ Et in sua ordīatiōe versus nō dationē posuit succos granatoꝝ acetosoꝝ tn̄ alio pari vel plus appropinquātibus vni extremo deinde muzis: deinde dulcibus. equauit vero iulep succo granatoꝝ nō ponens notā ordinis intelligens potissime per iulep syrupum simplicis decoctōis aque ⁊ zucchari et noiauit hoc subtile in quo licz ponat plus zucchari q̄ꝫ i aq̄ coī zuccharata. Illud tm̄ qđ est liquidius pluri aqua, ⁊ zuccharo pautiori dicitur subtile ⁊ longū: qꝛ in longū trahibile respectu coctiōis coctū toti⁹ ⁊ plus de zuccharo hn̄tis. ideo ꝑpter paucitatē sue nutricatiōis preponit ipsum aque ordei quē subtilē post ip̄m graduat: deinde grossam suo capitulo declarandā. ¶ Postea olera quia herbas vsuales frigidas ⁊ humidas quibus iā corpora cōiter alebantur noīans attriplicē citrinā blitē spinachiā ⁊ bletis siue bletū aut bleta vsualē intelligās vsuz decoctionis hoꝝ in brodio pulli aut simul nō comestis corpulēt; vt sani comedūt aut pānicū: deide tāgit kist ordei de quo tangam. ¶ Tangit postea cibos declinātes ad grossum et primo extremitates galli et galline iuuenū non coeuntiū intelligendo per extremitates partes alarū humerū et brachijs proportionatis. ¶ Deinde tāgit carnes perdicū: maxime ossuosas: deinde subtiliores vt auicularū paruarū in locis siccis degentiū ¶ Deinde tangit kist ordei: ad quem hec latitudo terminatur in extremis sue grossiciei minoris. ¶ Tāgit

vlterius infusionem panis purioris farine intelligē
do infusionem panis non expressi et eius modicam
virtutem habentem et hanc dietā dixit esse subtiliorē
dieta media. ¶ Infusionem vō panis cū expressione
magna vult esse grossiorē kist ordei. ¶ Et post hanc a
quā posuit sirupū acetosū ⁊ mellinū aut zuccharinū de
quibus dicetur loco suo. ¶ Hec etiā fit differētia inter
zuccharum et mel. Licz tamē isti cibi per Auicennaz
positi sint conueniētes febricitātibus. Usuales tamē
cibi adulationibus medicorum et infirmorum lasci-
uis et dominarum sunt non cognita febri aut tempo
ri eius: sed solo intuitu complacentie dominarum: et
vt ne infametur medicus nimia subtiliatiōe diete in-
firmum defecisse vel defecturum esse qui primo in tm̄
viuunt contusu pulli aut sublimatis factis et oua ⁊ nō
modo istorū quātitate debita contentantur aut vici-
bus: sed peramplius ꝙ sani volentes accipiunt infir
mi vel coacti omniū canonū memoria labitur ānecto
rum deletur ac etiam auctoritas infirmus longius lā
guet in loco vt sanius dici possit hominem non occi-
disti: sed cibauisti febres. ¶ Sed infirmo ⁊ nature fra
gilitati imputatur. Nec solum hoc florentie euenire
putetur: sed vbiqꝫ irripit animos ista rubigo: est tamē
padue vsualis pānata quem nominant cibum tempo
ralem quo vtūtur xp̄iani est panis coctus brodij pulli
et quādo est tempus resumptionis vtuntur contuso:
aut decoctione pulli. ¶ De carnibus hic nihil dico mo
do cū quid infra determiaturus sim in cuius nomina
tis puto multos errare. ¶ In lombardia ⁊ potissimuz
medulani vtuntur decoctione pannici in aqua simpli-
ci aut in aqua decoctionis pulli: ac etiam aliquando
et sepe in potu cum vino predictum sumunt. Credo tm̄
pānatam cum ptisana ordei esse debitos cibos. Alibi
etiam vtuntur quadam decoctione farri. Sique ta-
men erunt speciales cibi: aut condimenta explicādi
sunt in locis particularibus: vt exprimit Auicenna.

Venio ad capitulum aque ordei principa
liter ⁊ sirupi acetosi:et licz aqua ordei fit
multiplex ad varia:vt patet ꝑ Mesue in
suo de appropriatis vt īportet aliquādo
ptisanā vtar tñ vt pretendit vocabulū et
primo aqua in qua nō est nisi subtile ordei et q̄ altera-
ta est ꝑ qualitatē ordei.Cui⁹ descriptionē ponere pos-
sumus ꝑ Auicennā.℞.aque fluuialis bone sacrati.xx.
quid sit sacrati dixi in expositiōe littere. Accipe ergo
duas lb.⁊.ʒ.j.ordei ⁊ dimittas bullire ad cōsumptiōez
quattuor ꝑtiū:ita vt remāeat vna quīta ei⁹. tñ sufficit
si cōsumat eius medietas aut tertia ꝑs.deinde dimit
tat residere ⁊ post residētiā capiatur rubeū subtile et
grossum feculentū dimittat ⁊ iniectū potu ⁊ alijs effe
ctibus quos querim⁹ ex aqua ordei ꝑ auctores. Sup
expositionē ꝟo littere multoruz ꝟo terminoꝝ expositi
onē posui iō dimitto in pñti trāsiturus ad notitiā si-
rupi acetosi pro cuius noticia quorūdā termīoꝝ gñā-
liū expōnes posite sunt.¶ Primo ergo nomen est iste
sirupus:rob. Iste eñ termin⁹ sirupus vt tangit symon
arabice dictus sirab idez grece īportat qđ potio .decla
ratur tñ ad importādū potionē liquidā cū zuccaro aut
melle vt plurimū non solutiuā. Iste ꝟo termin⁹ robub
importat succū per se inspissatū.vt.v.canone tractatu
vj.satis a principio dicebat Auicēna. ¶ Et differētia
quidē inter rob ⁊ robub ⁊ sirupum ꝙ est rob est succus
inspissatus ꝑ seipm̄:⁊ sirupi sunt decoctiones ⁊ succi
inspissati cū dulcedīe. ¶ Pro isto etiā dicebat Mesue
ī antidotario distinctiōe.vj.in ꝑte de robub vbi restat
sermo quorūdā cōpatio ⁊ succoꝝ depuratio ⁊ inspissa
tio calore ignis aut solis. ¶ Scđo premittēdū ꝙ siru
pi alij sunt simplices alij cōpositi.¶ Sirupus dicitur
simplex a simplicitate aq̄:qꝛ fit aque vsualis aut aque
sublimatōis:vt qꝛ cōponit ex zuccaro vel melle et po-
tissime zuccaro ⁊ noiat iulep.¶ Sirupus ꝟo dicitur
cōpositus quia vltra aquas predictas ⁊ zuccarū aut

mel recipit aliquid aliud vt acetū aut succū aliuz: aut aromata: vt loco dictarum aquarꝫ accipiūt aquas decoctiōis radicū aut seminū vel aromatū vel similium. ¶ Sirupi simplices distingui pn̄t in sirupū siue iulep absolutū recipiens aquā comunē ꝛ zuccarꝫ et in omni iulep denoiatio fit a noīe sublimatōis aq̄ sic̄ iulep rosꝫ. vel iulep violatū: nenufare. ꝛ sic de aliis. Nā vt ē tactū ois sirupus p̄cipue cōpositus ex aqua sublimatiōis et zuccaro dici pōt simplex: ꝛ sicut sirupū dicim⁹ simplicē ita iulep decernimus simplex simplicitate inspissati succi ꝛc. ¶ Ex dictis apparere pōt sirupū noīari cōpositū: qꝛ ex difformibus cōponatꝛ qui distinguuntꝛ in cōpositū rōne aceti p̄cise vsualis. Et noīatꝛ acetosus simplex et d̾a in frio: vt ē euidēs inter sirupū acetosuz cōpositū ꝛ simplicē. Nā ois sirupus acetosus ē cōposit⁹ patet hoc: nam habet acetū faciēs cōpositionē sirupi. Aliquis tn̄ appellatꝛ sirupus acetosus simplex noiando seu intelligēdo acetū de quo dictū ē: nō habet aliaz difformitatē a p̄dicta. Et ita oīe iulep prehabitū apposito aceto desineret esse iulep: nā esset cōpositus sirupus esset oē tale sirupus simplex acetosus. ¶ Simlr si noiemus sirupū acetosuz cōpositū a succo vel aqua alia acetosa. ¶ Simlr oē prehabitū iulep cū succo arātii vel limonis dici posset sirupus acetosus cōpositus et quilibet talis sirupus diceretꝛ sirupus simplex acetosus. ¶ Sirupus v̾o acetosus distingui potest in sirupū simplicē recipientē aquā cōem cuius descriptiōez et modū tangit Auicēna in pn̄ti caplo. ꝛ in recipiētē zuccarꝫ ꝛ acetū: et nomiatꝛ squigibin siue squigibū seu simplex oximel ꝛ nō simplex sed cōpositus sirupus. Et dicitꝛ oximel ab oxi qd̄ est acuz: quia acutum mel rōne aceti. Sirupi aūt simplices zuccarini descriptionē sic accipe ex allegato loco: ponatꝛ in vase dicto ꝯstricto: deinde cape acetū ꝛ nō cooperiatur zuccarū ita vt sit duplū zucchari ad acetū aut duplū sexq̄alterꝫ et ponatur sub vase ereo quo vtuntꝛ apothecarii carbones nō

sint valde igniti siue prune ignite cum cineribus ca-
lidis ⁊ ita vt liquefiat zuccharū in aceto sine bullitio-
ne: stante tamen spumatione aliqua que colligatur cū
spatula vel instrumēto alio et dimittatur cū calore mul-
to quē acquisiuit. i. mensura tanta qua zuccharū ⁊ ace-
tū fuit bñ ꝯmixta deīde sumatur aq̄ bōe fluuialis quāti-
tas qua emineat duorum digitorū ⁊ tm̄ inuicem bul-
liant vsq̄ꝫquo inspissetur. ¶ Habete tamen mēti ꝙ po
testis facere vnum sirupū liquidiorez ⁊ magis fluidū
et clarificatū per filtrū quē quidam nominānt sirupuz
longū et poterit esse sua maior liquiditas ꝓpter maio
rationē aque vel aceti. Scđo per minorē decoctionē
vel econtra possit esse spissior pluri zuccharo aut pau
citate liquiori aut ampliori coctione. ¶ Huius etiam
sirupi descriptionē pōit Auicēna. v. canone descripti-
one. iij. sirupi acetosi cuiꝰ ethymologia sirupꝰ acetosus
noster cuiꝰ etiā specialiorē descriptionē ponit Mesue
in antidotario distinctiōe. vj. vbi sermo in sirupo ace
toso. Ista est eiꝰ descriptio. ℞. succhari boni tabarzet
boni albi partes. v. effūde super illud in vase lapideo
siue in vase vsuali ereo stāgnato tamē aqua fluentiuz
fontiū dulcis clare ⁊ pure aque ptes. iiij. vt si accepisti
de succharo. ℥. v. cape aque. ℥. iiij. ⁊ hoc si volueris face
re spissum. Si vo volueris facere longū: accipe. ℥. vij.
aque et decoquatur: sed abijciēdo spumam: ⁊ sit ignis
quo coquetur illarūꝰ prunarū vt est tactū aut tenuis siue
leuis flamma sine fumo donec clarificetur ⁊ minuatur
medietas aque. deinde funde super totū acetum vini
albi clari vbi volueris facere modicuz acetosum. ℥. ij.
et vbi medio modo. ℥. tres: vbi valde acetosum. ℥. iiij.
postea perfecte coque. Huiusmodi sirupi vires ⁊ per-
cōsequēs prehabiti tangit Mesue loco allegato duz
dicit sermo in sirupo acetoso: Jam magnificata est in
ter verificatiōes virtus eius excellētissima. scꝫ in cō-
munitate ⁊ posse ī materias colericas frigidas gros
sas ⁊ subtiles ⁊ viscosas siue adherentes. Et siquidē

virtus infrigidationis eius cito tollitur non sublata virtute penetrationis. Et hoc quidā gloriosus testatus fuit: quoniam eius potentia ad omnes materias est communis. ⁊ videtur ꝙ non ad materiam colericā nigram propter similitudinē et communitatem complexionum: et nos quidem diximus ꝙ facit penetrare materias alias medias in partez in quas forte nō penetrarent et facit eas acquirere difficultatem diuersam ⁊ difficilem. ¶ Dosis eius sm Mesue est ab. ℥. j. vsqꝫ ad quatuor intelligendo per. ℥. j. pondus minus ⁊ per. ℥. quatuor maius quod dare debes. diuersificantur tamen doses sm ꝙ sirupus est magis vel minus acetosus: acetosus autem sm ꝙ fit longus vt nō egeat commixtione aque. Nam tunc dare poteris. ℥. iiij. medius autez medio modo acetosi. Si vo non fuerit longus: et eget administratione aque tunc cōmunis dosis est ab. ℥. j. ad. ij. cum duplo aque frigide. Scdm Mesue tamē puto ꝙ ista est dosis eius dum solus datur. Iuuamēta vo eius sumuntur ab Auicēna. prima quarti. de cura putridaruz tractatu tertio dum dicit. Et sirupus quidem acetosus quandoqꝫ sedat sitim: et inscidit et soluit ⁊ nocumentum cuius apostemati nō est plurium sicut nocumentum aque et non est eius aggregandi materiam aut inspissandi eam. iuuamenta vo eius etiam colligere possumus eadem prima q̄rti ⁊ tractatu caplo de cibatione febricitantium dum dicit. verum cum sirupus acetosus in potu datur incidit humores et preparat humiditates ad expulsionem. ¶ Tertia descriptio magistralis. ℞. zucchari. lb. iij. adde lb. tantūdem aque: cooperiatur et cum albumie oui clarifica. deinde adde tātuz aceti clari acuti vt appareat sirup⁹ acidus ⁊ coque donec fiat spissus. Modū Mesue tene ⁊ Auicenne scdo: vt est notum clarior est modus Mesue. ¶ Sirup⁹ principalis. sirupus acetosus simplex ē de melle siue ex melle simplici de quo mētionē facit Gal. iiij. de regimie sanitatis tangēdo

iuuamentū eius cōstructiōe cuius littera ꝙ oximel ꝓ-
dest crudos humores habētibus ꝙ sic cōficiatur mel
optimū sup prunas expumātes immittimus et tantuȝ
aceti immittimus vt gustanti non nimis acidū videa
tur nec dulce et hoc rursus supra carbones ⁊ emineāt
qualitates eoꝝ certissime nō appareat gustantibus a
cetū dudū. Deinde recōdito huic immisce aquā cū vtiꝝ
sicut miscētes vinū diuersimode tam miscēti aquam
acetū ⁊ mel ſm diuersitatē casuuȝ. ¶ Unā tñ descripti
oneȝ tangit vt sumaꝝ vna ps aceti ⁊ due mellis ⁊.iiij.
aque: ⁊ coquaꝝ vsq͡ȝ ad tertiā vel quartē ptē. Et si vo-
lumꝰ facere fortiꝰ ponemꝰ tātū aceti quātū mellis. ¶ De
illo tamen latius dixi sup̄ lectura. Scd̄a descriptio tā
gitur p Mes. in ātidotario distin.vj. Cuius littera hȝ
ita. Sermo in sequētibus. ¶ Et illud ꝙ nos intelligi-
mus hic est illud cuius materie sunt tres res. scȝ mel ⁊
acetū: ⁊ aqua quidē ꝓpter tria poniꝝ in eo. Primū est
quia decoctura ponitur plus ꝙ est cā inflationis resol
uitur. Scd̄m quia melius ⁊ frequētius tollitur spuma
eius. Tertium quia virtute a quo scȝ aceto citius facit
currere medicinarū virtutes ⁊ mel quidē aduersaꝝ fle
gmati ⁊ in melle ⁊ aceto ex pmixtiōe hoꝝ ē virtꝰ q̄ nō
ē in altero istoꝝ tm̄ ⁊ nō est possibile ei qui experiꝝ vt
discordet qm̄ sigillationē virtutis ab vtrisq͡ȝ accipiat
ꝙ est q2 meretur permixtio vt q2 fiat consecutio iuua-
mentoꝝ multoꝝ ꝓprioꝝ que sunt in corpore toto: ⁊ ad
materias que sunt in generāte ꝓprie: qm̄ resoluit eas
diuidit ⁊ subtiliat humorem grossum qui est in stoma-
cho ⁊ epate: etiaȝ est efficax in materias frigidas mul
ti tēporis. diuidit etiam ⁊ maturat eas: ⁊ eius modus
est: vt accipiat mellis partes.ij. aque fontium clare.ʒ.
iiij. aceti boni partem.j. ⁊ quandoq͡ȝ exigit dispositio
vt addatur ad quantitatē aceti sicut te feci scire de si-
rupo acetoso quem supple diuisi in leuem recipienteȝ
modicū acetū ⁊ in mediū recipientē medio modo: ⁊ in
sirupum recipientē plus aceti. Et cōpositio eius est vt

accipiatur mel ⁊ aqua ⁊ abijciatur spuma eius.s. dum bullierit:deinde fundatur super ipsum mixtũ acetuz ⁊ coquatur ⁊ nõ dimittatur eleuari ⁊ supercrescere spuma sua:imo omni hora auferat dum clarescat:⁊ dum coctũ fuerit recõde. ¶ Dosis eius est ab.ʒ.j.vsqȝ ad.iij. intelligendo vt est dictũ in sirupo acetoso: ⁊ diuidẽdo ipsum in longũ spissius ⁊ magis acidum ⁊ minꝰ:⁊ etiã egens cõmixtione alia aqua:aut non egens. Quibus aũt cõueniat oximel:⁊ quibꝰ pauci aceti aut multi sumitur tertio regiminis acutoꝝ tractatu cõmenti.xxvj ibi. Potus autẽ qui oximel dicitur. vsqȝ ad cõmentum xlij.aque ẜo nullũ iuuamentũ inueni:licȝ textus.xciiij magis loquatur de aceto.

Dico de sirupo acetoso simplici zuccarino aut mellino aut aceto vel succo alio vel simili quẽ in multos diuido ẜm distinctionẽ succoꝝ acetosorũ primo. Scdo ẜm distinctionem aquarũ ingredientiũ dictos sirupos. ¶ Quantum ad distinctionẽ primã dicendũ succos acetosos ex quibꝰ põt fieri acetosus sirupus fore multiplices:vt citri limonis arancij granatoꝝ muzorum ⁊ acetosoꝝ pomi apij citranguli piroꝝ:quorundã pomoꝝ:etiã quorundã sorbaꝝ:persicoꝝ: prunoꝝ: prunelloꝝ:crisomiloꝝ:morum: nespularum:riben: berberis: agreste:extremitatũ siue preputioꝝ vitꝫ:acetoselle:acetose:amarilium seu cerosoꝝ acetosoꝝ: quorũdã tamẽ applicando sirupos. Et pmo acetosi citri descriptione Mesue:cuius iuuamẽtũ ẜm eundẽ est magnũ in extinguendo inflãtionẽ colere rubee:⁊ febres inflãmatiuas vehemẽtes:⁊ febres pestilentie:⁊.pprie q̃ veniunt in estate venenosa. Et cõfert ebrietati: ⁊ vertigini:⁊ siti vehemẽti:cuius descriptio ex Mesue talis ẽ. ℞.succi acetositatis citri ℔.ij.decoque in vase vitreato supra prunas cum facilitate siue vase instangnato vsqȝ dum consumatur tertia pars:deinde coletur et dimittatur residere donec clarificetur ⁊ accipe ex eo

quod clarum est lb. vij. et funde sup ipsum ex iulep claro depurato lb. v. et coquatur donec inspissetur. Si autem estas fuerit dimittatur in sole donec eius aquositas consumat. Hec descriptio fit pro apotheca vt plures inde habeant: tamen pro vno inde cape decimam partem pdicte descriptionis vel duodecimã. Per hãc descriptionẽ intellige descriptionem de limonib9 aut arancio: adde aũt de citrangulo. Alioꝝ tamen sirupo rum descriptionẽ ponam ex Mesue. Et pmo sirupi de pomis cuius est confortare corpus debile: sanare sincopim: et tremorez cordis scilicz a caliditate et venenositate pendentes cuius simplicez descriptionem inde recipiam. ℞. succi pomorum alborum aromaticorum odoriferorum siluestriũ lb. v. coquatur succus ad medietatis consumptionem et dimittatur p duos dies vsqz dum clarescat: deinde coletur et ex tribus lb. zucchare fiat sirupus: accipe sextam partẽ descriptionis. ¶ Tãgit Mesue tertium sirupuz de piris que intellige odorifera et acetosa aut mellina: et valent in confortando stomachũ et nauseam: stringendo ventris fluxum a caliditate pcedentem: et in laxitate et raritate stomachi a caliditate pcedentibus a materia colerica siue fine. Cuius descriptio similis descriptioni de pomis. ¶ Tãgit vlterius sirupum de persicis quem cõferre dicit calefactioni stomachi: et siti: et fetori oris: et est modus cõpositionis eius vt habitorum. ¶ Tangit vlterius sirupum acetosum siue de succo acetoselle vt puto: quem conferre dicit febribus pestilentialibus et multe inflãmationis: et fit modus sicut modus predictoruz. ¶ Tãgit vlterius sirupum de prunis et hoc intelligatis de acetosis quem describe vt al's. ¶ Tangit vlterius sirupum de granatis acetosis quez conferre vult febribus colericis multe inflammationis quem describe vt est tactum. ¶ Tangit vlterius sirupuz de agresta quem vt supra intelligatis cõferentem vomitui et solutioni colerice et inflammationi stomachi: et siti laboriose in fe

bribus colericis ꝛ confortantem stomachum pregnā-
tium de facili recipientium superfluitatem valentem
contra venena qui construendus est ẜm ipsum sicut si-
rupus acetosus citri simplicis sicut dictum est. ¶ Eli-
go vlterius sirupum extremitatuꝫ seu preputiorum vi
tis proportionabile sirupo de agresta et modo sirupi
detur. ¶ Eligo vlterius sirupum acetosum de citonijs
pomis aut piris: citonijs: pira tamen humidiora sunt
ꝛ minus stiptica ꝙ̄ poma citonia. licꝫ oppositum sit in
piris absolutꝫ ꝛ pomis ꝛ valet hic sirupus vomitui so
lutioni ventris ꝛ siti confortationi stomachi: cuius de
scriptio erit hec. ℞. succi citoniorum acetosorum de-
purati clari ℥. x. coquatur leuiter ad consumptionem
quinte partis: deīde adde zucchari ꝛ aque añ. ℥. ij. seu
iulep primi seu simplicis aque ℥. iiij. et coque vsqꝫ ad
mediam spissitudinem. ¶ Eligo vlterius sirupum de
prunis extinguentem inflammationes omnes ꝛ con-
ferenti sincopi ꝛ pulsu cordis ꝛ febribus inflammati-
uis ꝛ siti vehementi ꝛ vomitui. ℞. prunorum acetoso
rum: quia succi aquosi post residētiā lb. j. coque facili
ter vt dictum est: deinde adde zucchari ℥. iiij. deinde
coque debite ꝛ distempera cum aqua frigida: hunc vt
dixi p̄habitas habere virtutes licꝫ illas attribuat huic
sirupo ex alijs multis cōposito. ¶ Ulterius eligere pos
sumus sirupum simplicem acetosum factum ex succo
berberoꝝ conferentem inflammationibus colericis:
nausee: ꝛ vehemēti vomitui: siti: ebrietati: solutiōi vē-
tris: frenesi: ꝛ vertigini a stomacho colerico depēdētē
cuiꝰ descriptionē ex p̄habitis colligere possumꝰ. ¶ Ul-
tra sirupos acetosos simplices eligere possumus rob
simplicia ex Mesue: vt rob de ribes cōfortās stoma-
chū calidū sedans colericū vomitū ꝛ sitim: ebullitionē
cordis mitigans et cōfortans cor ꝛ cōstringens fluxū
collericū cuius descriptio. ℞. succi ribes ꝛ est nomen
fructus ẜm Serap̄. cuiꝰ loco apponitur acetosella lb.
x. coquat̄ cū facilitate ad cōsumptionē tertie ꝑtis de

inde colet̃ ⁊ dimittatur residere dũ clarescat. Deinde coquat̃ cũ multa facilitate in vase vitreo donec hẽat spissitudinẽ aut soli exponat̃ vsq̃ dũ pinguescat ꝙ incipiat esse grossum ⁊ conseruet̃. Et si queras maxime stipticitatẽ maiorem ingrossa tñ vt pulverizet̃: aut sit molle ad modũ cere huius dãtur. ℈.ij. vsq̃ ad ʒ.j. cum duplo aq̃ fluuialis aut niuis. Et dicit Mes. te scitur ꝙ rob aq̃: q̃ succi acetosi hoc est acetose huic simile ẽ rob de berber habito succo suo describẽdo vt est tactũ minorare potest dosim ad lb.j. succi. i. huic simile est rob de agresta. ¶ Item rob de cornis. Itẽ rob acetoꝝ citri. Itẽ rob de sumac. Itẽ rob de moris celsi aut rubum maturis. Itẽ rob de citonijs acetoꝝ. prope tñ maturationẽ tm̃. Itẽ rob de pomis aromaticis. Itẽ rob de granatis acetosis. Itez rob de persicis acetosis.

Expeditis sirupis simplicibus acetosis et robub ad cõpositos veniendũ et ad robub cõposita ⁊ tertio cõdita. ¶ Pro p̃mo igit̃ dicendũ ꝙ multipl'r põt reddi sirupus acetosus. Primo rõne cõponẽtiũ siue acetosorũ ingredientiũ. ¶ Scdo rõne aquaꝝ decoctionũ aut sublimationũ aut vtrorumq̃ simul. ¶ Tertio ratione puluerũ aut infusionũ. ¶ Quarto mixtim ex oib' istis aut quibusdã. Primus modus multipl'r variari põt. Cõponere em̃ possumus acetũ cũ vino granatoꝝ acetosoꝝ et zuccaro ⁊ aqua ⁊ ide cãtur oxizachara quasi acuta zacchara: que licz sic sirupus acetosus cõposit' varie tñ potest noiari simplex oxizachara ad dĩam sirupi acetosi cõpositi rõne decoctiõis radicũ vel oxizacra succoꝝ cui' notitia habet̃ a Nicolao. lr̃a. xvj. cui' verba. Oxizachara ab oxi ꝙ est acetũ et zachara ꝙ ẽ zuccaꝝ ꝙ aũt fit ⁊c̃. ℞. zuccari supple albi. lb.ij. succi malorũ granatoꝝ supple maioꝝ aut acetosorũ. ʒ. viij aceti. ʒ. ix. ponatur super ignez in vase stangnato ⁊ tã diu bulliat semper agitãdo cum spatula donec redeat ad quantitatez zucchari ⁊ in pixide possit portari ad

mo dū electuarÿ illis ſm vſum adde tm̄ aque cōis aut ſublimationis frigide vt remaneat res liquida ſm modum dictū in deſcriptione ſirupi acetoſi ſimplicis ſm Nicolaum valet tertianarÿs quotidianarÿs maxime flegmate exiſtente ſubtili ꝛ cōiuncto colere. Valet etiam acutis ꝛ peracutis febrib⁹. Cōfert quartane: ꝛ nō vere quia in melancolia colerica ſiue cōiuncta multe colere colerā de ſtomacho purgat cōprimendo huius ſpiſſi ꝛ liquidi. doſis eſt ab. ℥. j. vſq ad. ij. cū duplo aque aut hui⁹ lōgi deč ab. ℥. ij. vſq ad. vj. varie in calore ſeu frigiditate ſm tempoꝝ diſtinctionē aut cōditionē aliarū. ¶ Per hunc modū cōpoſitiōis potes intelligere ſtāte paritate aquaruꝫ ꝛ zucchari alios modos cōpoſitionū ꝑpter diuerſa acetoſa alia aut ꝑpter cōpoſitionem acetoſi cū nō acetoſo ſucco. ¶ Alÿ modi cōpoſitiōis ſatis intelligibiles ſunt per habita: ꝛ hoꝝ ponētur exempla maxime ex deſcriptiōe Meſue. ¶ Primo tangitur vna deſcriptio acetoſi ſirupi de ſuccis fructuū ſedātes inflāmationē febris ꝛ colere rubee: ꝛ ſitim ꝛ inflāmationem cordis ſtomachi ꝛ epatis. ℞. ſucci granatoꝝ acetoſoꝝ ꝛ muzoꝝ ana partes. iij. quia gr̄a exēpli. ℥. iij. coque leuiter ad ꝯſumptionē tertie partis ꝛ permittatur reſidere vſq ad duos dies donec clareſcat: ꝛ capiāť de eo due partes: quia. ℥. ij. ꝛ. ij. ʒ. iulep. ſ. ſimplicis ꝛ abſolute denoīatōis tres partes: q̄. ℥. iij. vel. iiij. quere moduꝫ cōpoſitionis ſm rōnem acetoſoꝝ ꝛ decoctiōis in Meſue loco allegato cui⁹ deſcriptio. ¶ Modus ſirupi acetoſi de ſuccis ꝛ aquis fructuū ſtringit vomitum ꝛ colericū fluxum: ꝛ cōfortat ſtomachū calidū: ꝛ abſcindit vomitū pregnantiū: ꝛ ita valet cōtra coleram multū ſubtilem: cui⁹ deſcriptio ē hec. ℞. ſucci citonioꝝ maloꝝ ꝛ piroꝝ granatoꝝ muzoꝝ ana partes equales: q̄. ℥. j. ß. aq̄ decoctiōis ſumac ꝛ berberꝭ an̄. ptē. j. ß. q̄. ℥. j. ß. zucchari ptes. iij. q̄ gr̄a exēpli. ℥. iij. aut. iiij. tn̄ addēdo multū ītellige in reſpectu ſuccoꝝ dictoꝝ ſiue doſes eoꝝ vt ſi fuerit. iiij. ℥. ſumātur. iij. zucchari penes eādē cōpoſitionē

cōtra materiā colericā valet alter sirup⁹ Mesue cuius
littera est modus sirupi acetosi de prunis:⁊ est sirupus
extinguēs iflāmatiōes oēs:⁊ cōfert ad sincopim.⁊ ad
pulsum cordis:⁊ febrib⁹ iflāmatiuis:⁊ sitim vehemēter
sedat:⁊ ebrietatē.vertiginē ⁊ vomitum.⁊ est expertum
cui⁹ est descriptio tal'.℞.aq̄ q̄ succi clarioris aut aque
decoctionis prunoꝝ acetosoꝝ aq̄ tamaridoꝝ:succi gra
natoꝝ acetosoꝝ an̄.lib.j.coq̄tur facil'r.⁊ cū lb.j.zuccha
ri ꝟ.sirup⁹ ⁊ det cū aq̄.vt dictū est.¶ Alter mod⁹ sirupi
acetosi cōpositi valēt etiā ꝯtra febres colericas ⁊ in
flāmatiōes magnas stāte etiā cōpōne alioꝝ preter ace
tosa ⁊ cōes aq̄s ⁊c̄.est iste qui tangit ex Mesue cuius
descriptio est in lr̄a. Modus sirupi acetosi de pomis
descriptiōe nr̄a valēs ad febres colericas ⁊ mlti acu
minis ⁊ ꝓprie q̄ accidunt iuuenib⁹ ⁊ in estate estiua:⁊
cōfert siti vehemēti estuose ⁊ stomachi ⁊ epatis iflāma
tioni cui⁹ descriptio.℞.maloꝝ acetosoꝝ:succi agreste
succi granoꝝ acetosoꝝ.an̄.lb.j.ꝟ.succi endiuie cocti et
dispumati aceti.an̄.lb.ij.zucchari lb.viij.coque inuicē.
deinde cola ⁊ aromatiza cū.ʒ.j.cāphore ⁊ da in hyeme
ʒ.ij.hui⁹ cū aq̄ melonū:q̄ decoctiōis aut sublimatiōis:
⁊ in estate cū aq̄ frigida.huius tn̄ modū magne descri
ptiōis ordia solū ꝑ tertiū.¶Ad idē valet alter sirup⁹ q̄ ī
ordie sequit.cui⁹ descriptio.¶ Sirup⁹ acetosus ali⁹ de
pomis valēs vt supioꝝ:cui⁹ descꝑtio.℞.succi pomoꝝ lb.
j.succi acetositat citri lb.ꝟ.iulep boni.lb.ij.sete tincte ī
grana ita trite vt puluerizari possit.ℨ.iiij.infundatur
in dicto sirupo vt fiat magis cordialis.Deinde colet ⁊
fortit expmatur ⁊ det quātitas vt ꝑus. Huius etiā or
dina solū tertiā ꝑtē penes cōpositionē ⁊ ꝯtra cōsimilez
materiā ⁊ febrē simcopalē munitā. ¶ Vide sirupū aliuz
lenitiuū cui⁹ descriptio ⁊ noticia. Modus sirupi aceto
si ad alternabin ꝯferēs febrib⁹ simcopalib⁹ calidis et
siti vehemēti ⁊ tussi sicce ⁊ stomachi ⁊ epatis inflāma
tioni.℞.alternabin.ʒ.iij.ponāt in vase lapideo:⁊ fūde
super ipm succi endiuie cocti ⁊ dispumati lb.j.bulliant

ebullitione vna qꝫ breui aut leui ebullitiõe. deĩde frica manib⁹ ꝛ cola. Deĩde accipe aq̃ ro. succi granatoꝝ muzoꝝ añ. lb. j. succi vuaꝝ agrestiũ: succi acetositꝫ. citri. añ lb. j. zucchari lb. iij. da vt dictũ ẽ ꝛ miora descriptionez. ¶ Penes cõpõnẽ aliã ꝛ ꝯtra ꝯsiłez maƭiã tãgit Mes. sirupũ aliũ acetosũ ꝛ aleratiuũ calorꝫ ꝛ solutiuũ colice materie cui⁹ descriptio ẽ in lr̃a. Modi sirupi acetosi solutiõe educẽtꝫ colerã ꝛ extiguẽtꝫ inflatiões. ℞. prunoꝝ siccoꝝ sebestẽ añ. numero. c. tamarĩdoꝝ. lb. ß. mirab. citri. ℥. iiij succi rosꝫ. ru. recẽtiũ siluestriũ. ℥. iij. mãne cassꝫ. fistꝫ. ℥. iij. ß. zucchari bõi albi lib. iiij. fũde sup illud aceti lb. ij. succi granatoꝝ acetosoꝝ lb. j. ß. coq̃ facilr. deinde circa finẽ decoctõis accipe scamõee bone intellige cor recte. ℈. vj. vel loco ei⁹ cape. ℥. ij. electuarij de succo ros. ꝛ dissolue in aq̃ decoctiõis prunoꝝ quãtitꝫ. ℥. iij. ꝛ cola: ꝛ colatũ misce sirupo ꝛ pfice: ꝛ da h⁹ sirupi. ℥. j. ß. vł fac lõgũ: ꝛ potes pl⁹ dare ex p̃bitꝫ h⁹ sirupi potes facere q̃rtã ptẽ. nã vt auctores ponũt descriptões magnas ĩ plib⁹ hoꝝ sint sufficiẽtꝫ. ꝛ qꝫ mediciaꝝ ꝟtus meli⁹ reƭuaƭ ꝛc.

Abitis sirupis materie sincopalis colice cõpetẽtib⁹. Nũc erit ꝓmo de sirupis acetosis magꝫ cõueniẽtib⁹ materie mixte magꝫ dñante cola. et ꝓmo facere possum⁹ sirupũ acetosũ cũ decoctõe radicũ ẽdiuie ꝛ fẽicłi vt. ℞. endiuie. ℥. ß. radicũ feniculi. ℈. iij. ƭ. decoctio in lb. j. aq̃ ad cõsumptionẽ tertie ptis. deinde cola: postea. ℞. aceti. ℥. j. deinde sirupizeƭ cũ. iiij. ℥. zucchari ꝛ cõple decoctionem: ꝛ potes addere in processu vel in principio vinũ granatorũ muzorũ aut acetosoꝝ aut dulciũ ꝓm magis ꝛ minus dominiũ colere. Potes etiã in principio seu in ꝓcessu ponere radices. Ubi intẽdis magꝫ ad subtiliãdũ. vñ potes facere sirupũ de tribus radicib⁹ aut. iiij. aut. v. radicib⁹ vt anthonomatice ĩtelligit. v. radices calidas. fenicłi. apij. petros. spragi brusci. Uñ sirupus acetosus de duabus radicib⁹ cõiter intelligiƭ de radicibus feniculi ꝛ apij: ꝙ apiũ suspectũ

habeo propter caput:ideo vtar potius radicib⁹ petrosi
lij.Ad materiam tamen mixtam cõuenit sirupus ex de
coctione radicũ frigidarũ:vt endiuie.lactuce: et cali-
darũ predictaꝝ.Unde primo fieri potest sirup⁹ aceto-
sus de vna radice tm̃ calida vel frigida:vt apparebit.
¶ De scriptiones tñ aliquas Mesue explicabo sirupoꝝ
acetosorũ mĺte cõpõnis ex decoctione radicũ succoꝝ
aut seminũ quaꝝ descriptionũ prima talis est.et erit si-
rupi ac tosi ex succis herbaꝝ ꝛ acetoꝛ erit cõpõ radicũ
fenicli sirupi dinarij cui⁹ interp̃tatio est de bisancijs q̃
confert febribus oppilationũ febribus colericis et fle-
gmatic ꝛ yctericie cõferẽs cui⁹ descriptio. ℞.succi ẽdi
uie:succi apij.añ.lb.ij.succi lupuloꝝ.succi boragis: suc-
ci buglose domestice vĺ siluestr.añ.lb.ij.bulliãt bullitio
ne vna:q2 leiuter bulliãt ꝛ d ispumetur ꝛ depuretur.Et
accipe hui⁹ totius purificati lb.iiij.zucchari tabarzet.
lib.ij.ß.folioꝝ ros.ru.dũ querimus confortationẽ mẽ-
broꝝ interioꝝ epatis ꝛ cordis ꝛ stomachi.liquiricie.
℥.j.spice.ʒ.ij.anisi:feniculi:semĩs apij.ʒ.iij.bulliãt iuicẽ
succi cũ sufficiẽti quãtitate aq̃:deĩde colet ꝛ adde aceti
lb.ij.sirupiza cum dicto zuccharo et minora quanti-
tatem descriptiõis ad tui libitum:et sicut tu potes face
re sirupũ acetosum de vna radice vel duabus vel trib⁹:
ita de succis.¶ Que vo sit differẽtia inter sirupũ de ra-
dicibus ꝛ s ccis suo loco tãgendũ erit. Quãdo etiã con
uenĩẽt hij ꝛ qñ non tactũ est sup littera ꝛ tanget in pti
cularib⁹ curis.¶ Scd̃a descriptio sirupi acetosi ẽ ex ra
dicib⁹ p q̊ dicit Mesue.modus sirupi acetosi cũ radici
bus cuius operatio est ad colerã grossam et difficilẽ et
ad flegma:incidit em̃ ꝛ abstergit:et aperit oppilatões
q̃ sunt in epate ꝛ splene ꝛ renibus.cui⁹ descriptio. ℞.
aque fontiũ clare lb.x.pijce sup ipsaz radicũ feniculi:
apij: endiuie.añ.℥.iij.1eis feniculi:apij:anisi.añ.ʒ.viij.
semĩs endiuie.ʒ.ß.coquat faciliter donec deueniat ad
lb.v.Deinde proijce sup aquã zucchari boni.lb.iij.clari
fica modis p̃habitis.deinde funde sup toto aceti,lb.j.

vel minus: vt videris oportunum. ¶ Contra materiam mixtã plus dñante flegmate est simplex acetosus dyarodon p quo Mes. Sirup⁹ simplex acetosus dyarodõ valens ad febres cõpositas et ad eas in quibus corrũpitur forma: et apit oppilatiões epatis et splenis. Cui⁹ descriptio. ℞. succi endiuie. ℥. ij. ros. ru. ℥. j. liquiricie. ℥. ß. spice. ʒ. ij. ß. seis anisi. fenicli. apij. añ. ℥. ij. proijce sup ea aque lb. vj. et decoque vsq; ad cõsumptionẽ duarum partiũ: et cũ tribus libris zucchari et duabus aceti: fiat sirupus. Dosat Mes ab. ℥. j. vsq; ad. iij. et dicit dyarodõ a ros. ¶ Aliũ tangit ad idẽ et habet ita littera simplex acetosus de succis herbarũ cũ aromatibus aperit oppilationes et morbos oppilationum curat: et valet ad febres pmixtas cuius descriptio. ℞. succi feniculi: ap ij lupuli cocti et despumati añ. lb. ij. succi buglose lb. j. ß: ros. ru. ℥. j. spice. ʒ. iij. liquiritie. ʒ. viij. semis anisi: feniculi: apij: rauet: eupatorij. absinthij cuscute añ. ʒ. vj. zucchari. lb. ij. ß. condias siue aromatiza cũ gallie aromatizate. ʒ. j. ¶ Ad idẽ et maxime cõtra flegma est Mesue cui⁹ vba mod⁹ sq̃nzibin de radicib⁹ cõferẽs ad febres digerens et abstergens colerã grossam et flegma et apit oppilationes oẽs et pprie que sunt in stomacho: epate et splene et puocat vrinã. Cuius desciptio. ℞. succi apij fenicli añ. ℥. j. radicũ apij: fenicli. añ. ℥. ij. mũdẽt et terãt radices et pijciant sup eas in vase lapideo aceti boni ãtiq albi lb. x. dimittat die ac nocte. deide coq̃tur ad cõsumptionẽ tertie ptis. deide coletur et proijciatur super totũ mell. lb. vj. et sirupizet et minue dosiz ad tui placitum. ¶ Ad idem maxime cõtra flegma grossum et viscosum et putridũ: et est aperiens oppilationes epatis et splenis: et est squinzibin de tersi siue leuistici. Cuius descriptio. ℞. radicũ feniculi: apij. tersim id est leuistici eupatorij azari: absinthij. carui. añ. ℥. ß. gario. galange añ. ʒ. iij. spice. ʒ. ij. in aceti lb. x. ad cõsumptionẽ medietatis cũ. lb. j. mell. fiat squinzibin. Melius est tñ ponere medietatẽ aceti et medietatẽ aque. minora dosim vt

est tactū. ¶ Aliud squinzibin tangit Mesue cuius lr̄a patet iuuamēta etiā squinzibin. ¶ Descriptio de calamēto cōferēs diuturnis ꝛ duricie viscerū ꝛ splenis ꝛ incidit ꝛ abstergit materias grossas scz magis putridas flegmaticas. Cui⁹ descriptio. ℞. radicū feniculi. apij. endiuie an̄. ʒ. i. squināti. ʒ. j. seis apij: fenic'li anisi. an̄. ʒ. vj. spice azari masticis cassielignee calamēti agrestis et domestici. dauci petrosilij an̄. ʒ. iiij. gariofiloꝝ teysim: zinzib. galāge an̄. ʒ. ij. bulliant in lb. viij. aceti ad cōsūptionē duarū ptiū. deinde cola ꝛ adde mell' dispumati lb. v. et complete sirupiza. Minora dosiz descriptionis predicte ad tui libitum. Dosat Mesue hunc sirupuz ab ʒ. j. vsq; ad duas. maxime coctū intellige ꝛ cōplete: quia huius lōgi potes dare vsq; ad. iiij. ¶ Tangit vlterius Mesue sirupū acetosum aliū cōtra materias flegmaticas frigidas valde ꝛ viscosas et maxime in nō febricitantibus tn̄ quia propter emergentes casus etiaz in febribus addendū cogi possemus eius descriptionem nō obmittam: et dicit oximel squille. quia basim et denoīationē recipit ab aceto squille. ideoq; verba que tangit Mes̄ de aceto squille premittā et illa sunt. ¶ Sermo in aceto squillitico concordati sunt sup iuuamenta aceti squillitici ad egritudines multas ꝛ statuerūt in cōpositione eius ꝛ inuenerūt vltra modū cōpositionis ei⁹ modos famosos de quibus loquemur iam. Et sunt ipsius iuuamenta multa que cōferunt epilentie ꝛ vertigini: ꝛ gingiue grosse et putride ꝛ confortat dentes emotos: ꝛ facit odorez bonū. Et si est in eo fetor remouet cum fortitudine ꝛ a mēbris annecat. ¶ Item cōfert etiā cāne pulmonis ꝛ corroborat lacertum vocis et clarificat vocem: et membra nutritiōis: qm̄ abstergit stomachi putrefactionem ad febres: ꝛ facit digestionē bonā ꝛ confortat appetitum: ꝛ cōfert spleni ꝛ dolori epatis et stomachi: ꝛ confert membris expulsionis. nam prestat manifestum iuuamentū mollificationi vesice et matricis

prefocationi. Et prebet magnum iuuamentum doloribus ꝛ egritudinibus iuncturarũ ipsum eñi subtiliat humorũ grossiciem et ponit materias viscosas faciles ad expelleudum: et interdũ ex humoribus grossuꝫ ꝛ viscosuꝫ educit ꝛ interdũ educit colerã nigrã: ꝛ ẽ ex reb⁹ preseruãtibus corpus a putrefactiõe ꝛ cõseruãtibus ipm in sua sanitate: ꝛ acquirit vsus eius materie corpora: ꝛ conseruat in iuuentute et confortat corpus cui accidit laxitas ꝛ mundificatio: ꝛ efficit colorem bonum. Cui⁹ descriptio. ℞. ex laminibus squille et proprie que sunt medie inter corticis ipsius quantitatem quam volueris ꝛ consue eas separatim in stilo ligneo ꝛ dimitte siccari in vmbra per dies quadraginta postea minue eas in frustra cum incisorio ligneo vel cutello et pone ad omnem libram eius aceti lb. viij. ꝛ pone in vase vitreo stricti orificij et stringe caput eius ꝛ dimitte soli per aliquos dies scꝫ quadraginta post illud cola et administra vbi oportet. Et si necessitas vrget sepeliatur in cineribus calidis vas vel in arena calida cum sumptione et non repente sed inter horam. Et dixit Paulus lamine eius sic supponantur a principio veris vsqꝫ in finem estatis: ꝛ in vase vitreo sigillato exposito soli post illud administratur ꝛ sumatur ex eo in potu stomacho ieiuno omni die parum donec deueniatur ad. ℥. j. ß. vel sit dosis ab. ℥. ß. vsqꝫ ad. ℥. j. ß. Et quia hoc valde displicibile est potest accipere' octuplum aceti ꝛ simplicium laminarum squille preparatarũ. vt dictũ est ꝛ pone ad sublimandum ꝛ vti illo tanquam aceto squille. ¶ Notificato aceto squille seu sublimato venio nũc ad descriptionem oximellis squillitici virtuosi contra materias difficilis eradicationis maxime flegmaticas supple: et confert egritudinibus stomachi et epatis ꝛ capitis ꝛ viscerum: ꝛ valet contra eructuationem acetosam et mollificationem vesice. ℞. mell'. dispumati. lb. iij. aceti squille. lb. ij. coquantur ꝛ dispumetur et perficiatur decoctio eius sicut dicimus de speciebus squinzibin.

¶ Modus scđs oximell' squillitici: squinzibin de radicibus ⁊ cōueniēt℥. squinzibin de radicibus ⁊ differentijs ab isto: quia in illud ponitur acetum squille loco cōmunis aceti ꝙ ponitur in isto. ¶ Tertiū est oximel squilliticum descriptione Democriti conferēs iuuamentum magnū vertigini epilēptie ⁊ dolori capit℥ ⁊ emigranee ⁊ ad oppilationē cerebri et capitis ⁊ pectoris ad humiditates difficiles in eis. Cuius descriptio. ℞. origani ysopi sicce hasce seu epithimi. ſm aliquos cheisi siue leuistici lꝫ forte habeat alia littera cordumeni sticados. añ. ℥. v. coquāt in lb. iij. aque ad cōsumptionē medietatis. deinde proijce super illud mell'. lb. ij. passularuꝫ lb. ß. succi alsesata. ℥. v. aceti squille. lb. j. ß. auferat spuma eius sicut superius dictū est ⁊ coquat sicut dictū est superius. Huius descriptionis magne reseruata proportione rerum minue quantū vis.

Xp edito illo simplici oximelle poni pñt sirupi acetosi ɔtra materias ml'icas colericas digestiui eaꝝ. Et primo cōtra colericā dare possumus acetosū simplicē ab. ℥ j. vsqꝫ ad. ℥. ij. cum aqua endiuie aut aqua sublimationis violaꝝ. ¶ Item in flegmatica dare possum⁹. ℥. j. mell'. rosˀ. cū. ℥. ß. oximell'. simplicis cōmiscēdo duplū aque mell'. aut aq̄ zucchari rubei. ¶ In melācolia dare possumus cōsimilem flegmatica addendo aquā zucchari. ¶ Itē poterim⁹ facere oximel cōpositū in colerica dando decoctionē radicū ⁊ foliorū endiuie. ℥. j. ß. aque fenicl'i. ℥. j. aceti. ℥. ß. zucchari. ℥. ß. coque ⁊c̄. Et per te potes cōponere multos sirupos: tñ qꝛ eoꝝ descriptio locis particularib⁹ magis attinet vsqꝫ illuc: loqui dimittā. ⁊ ita cōponere potes sirupos acetosos compositos conrta materias alias: vt ex predictis patet. ¶ Nunc ex Mesue restat explicare duos sirupos acetosos solutiuos quoꝝ vnus educit materiaꝫ flegmaticā cuius descriptio talis est. Modus squinzibin solutiōe educens flegma ℞. squinzibin facti ex ra

dicibus circa lb.ij.et suspēde in ipso qn̄ coquit medulla cartami ligata in panno raro subtili supple trium dragmarū et frica omi hora donec perficiatur decoctio.Et qn̄qꝫ ponitur in eo turbith et zinziber.an̄.ʒ.j.et ligatur in panno:aut loco supple turbith tantū agarici cum salisgēma spice.an̄.partē sextā.¶ Ulterius tāgit Mes. aliū sirupū acetosum euacuantez melancoliā. Cuius ē ista descriptio. ℞. thimi:calamenti: agarici liquiricie domestice et siluestris.an̄.℥.ij.polipodij.ʒ.iij.camedreos camepitheos sticados bedegar.an̄.ʒ.v.passulaꝝ enucleatarū.lb.ß.fundātur super ea aceti boni albi: succi buglose.an̄.lib.ij.ß.et dimittātur per diem et noctē.deinde coquātur cū facilitate ad cōsumptionē medietatis: et coletur:et cum lb.iij.mellis fiat sirupus squinzibin. Et in decoctione eius ponatur in panno epythimi.℥.j. ellebori nigri:aur℥.iij.et suppendatur pannus et fricet: et exprimatur. ¶ Ex predictis sirupis acetosis cōpositis ad quedam rob cōposita deuenire possumus valentia: vt apparebit.Et primo huius descriptionē tangit Mesue cuius littera ita appere habet. Rob de fructubus inflammationem extinguens: stomachum confortans vomitū et fluxū sedans:et ita valet ad colericas febres puras sanguineas: maxime existente sanguine colerico.Cuius descriptio. ℞.succi citoniorum acetosorum: granatorum acetosorum et muzorum succi pirorū immaturatorum:succi pirorum et pomorū montaneorūz succi zarur:succi agreste:succi acetositatis citri.an̄.partes equales :quia gratia exēpli.an̄.℥.j.berberorum sumach partez.ß.quia.℥.ß.confice vt dictum est in descriptione de rob ribes.¶ Scōm rob compositum tangit Mesue cuius littera rob de fructibus inflammationez extinguens sitim sedans:et ventrem lubricum faciēs. Cuius descriptio. ℞.succi granatorum acetosorum et muzorum:aque prunorum: quia succi clariorum prunorum maturorum siue decoctionis eorū tamarindoꝝ an̄.vt quia.℥.j.vel plus ad tui libitum:acetositatis citri

ʒ.ß.siue partis mediam quia vnius partez illorum con
fice vt dictum est in Rob de ribes. Alios modos pote-
ris ymaginari ponendo cum rob aromatica. ¶ Itez po
tes ymaginari aliorum rob compositionem cuius ex-
plicatio nimis longa foret. ¶ Item vltimo comprehen
dere possumus miuas acetosas compositas descripti-
one Mesue: ⁊ vnius ita littera habet. Confectio miue
alterius. ℞.succi citoniorum acetosorum.lb.vj.proijce
super ipsum mente sicce foliorum.an̄.ʒ.viij. foliorum
rosarum.ʒ.iij.bulliant vsq̧ ad mediuz siue ad eius me
dietatis consumptionem.deinde coletur et funde sup
ipsum succum vini albi antiqui.lb.xxv. Deinde suspen
de species elefāgineas in panno ⁊ tene in decoctione
vsq̧quo completur decoctio: ⁊ potes addere aceti lb.
j.minora quantitatem modo dicto. ¶ Alterius miue
noticiam ponit Mesue.cuius descriptio habet ita cō
fectio miue facte cum succo fructuum. ℞.succi malorū
montaneorum pirorum agrestium coctorum vsq̧ ad
medietatem ana librā vnam vini antiqui lb. duas co-
quatur modo dicto cum speciebus vel sine intelligēdo
species elefangineas que calide sunt. ¶ Potes etiam
conficere cum frigidis: vt cum sandalis ru. aut citrinis
aut corallo. aut cum modico camphore similium: vt ro-
sarum spodiorum ⁊ margaritarum. ¶ Item potes fa-
cere miuam granatorum: vt. ℞.succi granatorum ace-
tosorum: succi granatorum muzoruz.an̄.lb.j.vini nigri
stiptici lb.j.ß.succi agreste: succi cornoruz an̄.lb.ß. bul
liant adinuicem vsq̧ ad consumptionem tertie partis.
¶ Ex quo habes differentiam inter hoc miua et aliud
scz sirupum quia in sirupo ponitur zuccharum aut mel
non ita in miua. ¶ Item habes differentiam inter mi
uam et rob: quia Rob est succus inspissatus clarita-
te solis aut ignis: ⁊ non ita necessario est miua. ¶ Itez
omne miua est compositum et recipit communiter vinū
non autem rob. ¶ Menti etiam habe q̄ sicut fiunt mi-
ue ⁊ rob infrigidantes et constringentes: ita fieri pos-

sunt calefacientes et soluentes. Et intellige ita ex noti
tia habentium succos calidos: vt sunt radices ⁊ multa
alia quibus commiscere potes solutiua per te. ¶ Si-
rupos etiam compositos acetosos colligere potes ex
Auicenna quinto canone tractatu sexto prima distin-
ctione sirupi acetosi. ¶ Item sirupus quarte descrip-
tionis cum epythoma. ¶ Sirupus acetosus solutione
educēs coleram sumatur mel dispumatum aut zuccha-
rum et acetū forte sicut narrauimus prius: et decoque
lento igne ⁊ accipe succi cucumeris asinini schamonee
amborū ana. ℥. j. aut plus aut minus ƒm quantitatem
necessitatis et ƒm mensurā quā vis: et tere ipsa et pone
in panno lini et suspende ipm̄ in vase ⁊ cōfrica oī hora
donec cōsumatur et nō remaneat in panno aliquid. Cū
ergo coagulatur remoue ipm̄ ab igne ⁊ quidā proijciūt
loco schamonee radicē schamonee cum radice apij et
radicibus feniculi in principio decoctionis. ¶ Alius
educens flegma sumatur mel et acetū squille. ¶ Item
sirupus alius sexte descriptionis: cuius hec est epy-
thoma. ¶ Sirupus alius acetosus expellens melanco
liam sumatur mel aut zuccharum et acetum. ¶ Item
septimo tangit descriptionem aceti squillitici accipe
squillam albam. ¶ Item octauo tangit descriptionem
sirupi acetosi squillitici ibi conferens ad difficultatem
vrine ⁊c. ¶ Item tangit sirupum siue miuam de cito-
nijs ibi: qui confortat stomachum constringit ventrem
¶ Item sirupum acetosum compositum agresta ibi: fa-
ciens ad caliditatem stomachi ⁊c. ¶ Item tangit siru-
pum acetosum de fructibus ibi: confortans stomachū
et viscera. ¶ Item tangit alium sirupum de fructibus
acetosis ibi: conferens ad vomitum qui accidit et cole-
ra citrina. ¶ Item tangit vltimo sirupum acetosum al-
chedem siue alchore ꝙ nomen expositum est super litte
ra. et est descriptionis infinite incipiente expositio-
ne nostra.

Uod dictū est: istud est capitulū vt rubri ca dicit de curationib⁹ febriū acutarū cir ca quas plura videnda sunt reseruat; q̄ dicta sunt de cura putridarū in generali de lenificatiōe ventris ꝓuocatiue vrine et sudoris digestiōe ⁊ euacuatiōe ꝓpria post digestionē nāq; intentione sumpta ab acuitate febris vidēdi sunt modi extinctiōis caloris. ¶ Unus igitur modus sumit ex infrigidatiōe aeris. ¶ Secūdus sumitur ex retētione aliquoꝝ in ore quoꝝ est humectare guttur p̄ncipaliter. ¶ Terti⁹ est alteratio per clisteria. ¶ Quartus p potus ⁊ cibos. ¶ Quint⁹ per epithimata ⁊ emplastra fienda cordi ⁊ epati ⁊ capiti. ¶ Sext⁹ per anhelationē sup rebus frigidis aromaticis. ¶ Septim⁹ per ꝓuocationē sanguinis nariū. ¶ Octau⁹ per infrigidantia cū hoc digerētia materiam subtilē colericam ⁊ ꝓuocantia somnū. ¶ Prim⁹ modus multos cōtinet modos pticulares quoꝝ. Unus ē p̄uatiu⁹: siue ꝓhibēs intentionē caloris ¶ Secūdus est positiuus quorūdam. Prim⁹ modus distinguit. Nam oportet ꝓhibere ne plures homies in camera sint: siue plura anhelātia aīalia ne eoꝝ anhelitu supcalefiat aer. ¶ Secūdus ne aliquis multū ꝓpinquet infirmo. ¶ Terti⁹ vt locus infirmi nō sit strictus ⁊ decliuus siue bassi solari. ¶ Quartus non alio impediēte vt nō stet in camera lignea. ¶ Itē quito nō sit murus valde nouus nimiū ⁊ grosse inflāmatiōis ⁊ vaporatiōis: nec sit etiā murus valde antiquus. ¶ Itē sit potius camera de creta q̄ de cemēto. ¶ Itē in estate stent fenestre clause. ¶ Itē nō dormiat super pluma: sʒ potius sup coto siue tamaracio de coto. Nūc magis ad positiua veniendū. ⁊ p̄mo ad renouationeʒ siue pmutationē aeris vt mane renouet aptione fenestraꝝ aut flabellādo cū flabellis aut pamuscis: seu ponat linteameʒ ſm lōgū extensum: ⁊ a duob⁹ hōib⁹ simul capiat ⁊ ita ducatur ante ⁊ retro: illo enī modo renouabit aer. ¶ Item ſm Auicēnā sit dom⁹ nouiter cōstructa ex luto siue cre-

ta cui crete loco pallee misceant cota papiri: q2 lanugi-
nose partes q̄ frigide sunt papiri: q2 cuiusdā rei degen
tis ī aqua q̄ ponit ad obturandū rimas vegetū ne sper-
gatur vinū. erit enī hec camera frigidior. ¶ Itē si habe
ri possit nix aut glacies aut pruina aut grando ponat
in camera. ¶ Itē si fieri possēt fluant fontes siue aq̄ flu-
uiales p camerā aque dulcis. ¶ Item sternatur camera
folijs salicū seu rosarū aut violarū aut matrū violarum
aut folijs nenufar aut corticib⁹ mādragore aut folijs
iusquiami aut cucurbite aut sempuiue aut vermicular
deinde aspergant illa folia aqua ⁊ fiat omni die reno-
uatio. ¶ Itē aspergant parietes siue muri decuplo aq̄
⁊ simplo aceti. Et ꝑpter nobiles cōuenit aqua ros. aut
nenufar aut violarū: vel sternatur camera cū cōi herba
pratoꝝ. ¶ Itez locus fiat sup aquam currentē aut ꝑpe.
¶ Item sint linteamina de lino siue bombace lota in aq̄
ferrata ⁊ nō posita ī lixiuio. Sit culcitra leuis loco cul
citre cuius haberi pōt corium magnū repletum aere in
frigidatū super aquā siue marataciū de bombace ⁊ ster
natur lectus folijs ros. aut salicū aut citonioꝝ aut mir-
ti aut violaruz aut nenufar ⁊ aspergat leuiter aq̄ ros.
¶ Itē pn̄t haberi calati parui ordinate impositi in qui
bus sit fructus boni odoris diuisi in partes: vt pomorū
siluestriū acetosorū. ¶ Item citoniorū mororum ⁊ piro
rū boni odoris. Itē nenufaris. ¶ Item habeātur folia
rosaꝝ aspersa aqua ros. super qua puluerizentur san-
dali ru. vt. ℞. sandalorū ru. puluerizatorū. ʒ. ij. campho
re bene trite. ℈. ij. vini odoriferi. ℥. iiij. vt muscatelli cre-
tens. aut maluatici. ¶ Item si infirmus comode sui cor-
poris per se vadens se delatus mutaretur camerā sal
tem magis tempore estatis preparatā vt dictū est esset
valde bonum. ¶ Item rorationes siue fluxus aquaruz
ab alto in peluim in modum pluuie conferunt. ¶ Ve-
nio ad scōm principale. vt ad retinenda in ore sub q̄b⁹
ego cōprehendo humectantia oris siue illa que garga
rizantur. Primo igitur docet Auicenna vt teneatur in

ore mucillago psilij siue seminum citoniorum. Sed
hee mucillagines displicibiles sunt: ideo possumus
eas infundere in succo granatorum muzorum aut po-
morum vel pirorum vel similium. Modus tamen vsu-
alis est vt ex hijs mucillaginibus: fiant sacculi magni
aliquanto minores quaternis et ponantur in aqua fri-
gida aut in aqua dictorum succorum: deinde teneatur
in ore ꝛ postq̄ vnus aliquantulum calefactus fuerit re
cipiatur alter: ꝛ ita potest fieri ex seminibus pomorum
aut pirorum. ¶ Item docet Auicenna sumere succum
portulace: qui etiam potest sumi vel infundi in aliquo
dictorum succorum. ¶ Item docet tenere succum liqui-
ricie in ore: vel videte si potest haberi liquiricia recēs
diuidatur in partes duas ꝛ infundatur in aquam frigi
dam in qua sit modicissimi aceti: ꝛ ita teneatur in ore
vnū frustū aliud. Aut sumātur candi ꝛ proijciātur ad a-
quā frigidā vt dictū est vel humectētur nuclei prunorū
recētiū aut siccoꝝ: aut teneātur in aqua frigida: deinde
vnū post aliud in ore teneat: vel sumātur partes pirorū
mūdatoꝝ aut pomoꝝ vel citoniorum aut angurie pepo
nis plani ꝛ subtilis vt vn⁹ grossus aliquātulū maiores
quaternis ꝛ teneātur in ore postq̄ hee partes fuse fue-
rūt in aquā frigidā. similit valēt ossa siue nuclei amari
liū aut cerasoꝝ infusoꝝ aque frigide vt est tactū. ¶ Itē
humectari pōt os tenēdo in ore aquā frigidā etiā gut
tur gargarizādo cū quadruplo aque frigide ꝛ simplo iu
lep viol. aut ros. aut alicui⁹ acetosi aut iulep nenufarꝫ
aut endiuie aut lactuce aut semp̄uiue aut portulace aut
buglose aut iuiubarū aut iulep cucurbite aut melonis
aut cucumeris aut citrulli aut angurie aut succi pomo
rum aut piroꝝ aut persicoꝝ aut muzoꝝ cerasoꝝ aut cry
somuloꝝ aut amarilium aut vermicularꝫ aut virge pa-
storis aut pōt capi. ℥. ß. zucchari viola. aut de nenufare
aut boraginati aut ros. aut similis ꝛ infūde quintuplo
aq̄ frigide: deīde colari debet ꝛ fiat gargarisma. ¶ Vel
℞. aque frigide. ℥. x. succi acetose zucchari ana. ℥. ß. mis

ce ⁊ cola: deinde cū illo gargariza ⁊ in ore tene. ¶ Itē conuenit masticatio melonis indi aut angurie aut citrulli aut portulace recentis in aqua frigida aut pruni bene maturi recenti in aqua fiat collutio oris ex commixto ex duodecim partibus aque ⁊ vna vini albi aromatici ⁊ odoriferi. ¶ Expedito secūdo venio ad tertium quia ad descriptionem clisteris ⁊ premitto clistere Auicenne cuius descriptio esse potest. ℞. succi melonis indi cucumeris ⁊ cucurbite ana .℥.ij. succi portulace .℥.j. bulliant in triplo aque vsq; ad consumptionem tertie partis: deinde cola ⁊ cape tres ciatos siue libram vnā ⁊ semis: huius decoctionis olei rosati .℥.iiij. salis communis modicum: camfore bene trite .ʒ.ß. siue .℈.j. fiat clistere. Et similiter potes facere decoctionem ex folijs iam predictorum: Aut ex aquis: et sublimationibus istarum rerum. ¶ Secundum alteratiuum ⁊ lenitiuum ventris poterit esse hoc. ℞. matrum siue foliorum violarum siue florum earum malue ana manipulum vnum nenufar quartam manipuli vnius mercurialis spinachie ana manipulum vnum bulliant in tribus libris aque ad consumptionem medietatis ⁊ colentur: ⁊ in decoctione quantitatis dicte. ℞. cassie bone et pinguis ℥.j.ß. olei violati .℥.iiij. salis communis .ʒ.ij. ¶ Tertium ad idem. ℞. foliorum et sube cucurbite lactuce ana manipulum vnum succi lactucarum .℥.j. matrum violarum nenufaris ana manipulum semis bulliant: vt alia vt prius. ¶ Quartum ad idem et fortius. ℞. portulace virge pastoris: semperuiue: vermicularis: nenufaris ana manipulum vnum: malue mercurialis: violarū aut matrum siccarum ana manipulum semis: succi lactucarū ℥. vna: florum iusquiami: corticū mandragore ana quartam manipuli vnius fiat vt prius. ¶ Quinto mō potest fieri fortius ponendo in clisteri aquas sublimationis dictarum rerum addendo camforam ⁊ sandolas rubeas et ponendo olei rosati nenufarini ana .℥. vnam: salis vt dictū est superi⁹: zucchari violati colati .℥. duas.

¶Expedito tertio principali venio ad quartū vt ad re
gimen p cibos. Cibi ergo lenificātes ꝛ infrigidātes: vt
tangit Auicenna sunt aque cucurbite ꝛ proprie melo-
nis indi ꝛ cucumer lactuce ꝛ melonis vsual'. ꝛ spina-
chie et endiuie ꝛ intelligantur iste aque decoctionū et
inde potest seruari ille modus vt aliquid istoꝝ bulliat
in pullo. de cuius decoctōne debet comedere infirmus
siue de quo pullo. Si comederet etiā de substātia dicta
rū rerū nō esset malū. Docet etiā Auicenna comedere
lactucā cū modico aceti ad infrigidandum et sedandū
sitim. Cōueniūt etiā ad hanc intētionem pruna bene
matura damascena aut porcina aut dactilina īfusa in
aqua frigida: vt comedātur duo: valent em̄ correcta ad
infrigidandū et sedandū sitim ꝛ lenificandū ventrē lꝫ
plus cōueniunt acetosa ad infrigidādū. ¶ Item conue
niunt etiā gelatiua si carnes potest cōmedere infirm⁹
facta ex pullo et perdicibus ꝛ pedibus ꝛc. et cū mucil-
lagine citoniorum ꝛ aceto tribiani dulcis. ¶ Item con
uenit ptisana ordei. ¶ Itē cōueniret cibus factus cum
triplo lact siue emulsiōis seminū cōiuꝫ ꝛ septiplo lact
amigdalarū et lactis siue emulsionis papauer: vel bul
liant semina cōmunia ꝛ papauer in decoctione pulli al
bi quod debet comedere infirmus. ¶ Item conueniret
pullus elixus in aliquo predictorū frigidorum. deinde
mēbratim diuisus: et aliqualiter frixus ī patella. deīde
superaspersus egresta ꝛ brodio pulli in quibus leuiter
cocta sint vitella ouoꝝ recentia prius tēta in aqua fri-
gida: ꝛ noīatur hoc suffrixum. ¶ Aut etiam si infirmus
potest cōmedere carnes pulli solidas ꝛ masticare vt p̄-
missa euacuatione ꝛ in declinatiōe elixetur. vt dictum
est vsqꝫ quasi ad cōplemētū coctionis. deinde ponatur
in veru vsqꝫ ad cōpletā coctionē siue leuē assationē. de
inde dismēbretur ꝛ frustratim dimittatur ꝛ modissimo
cinamomo et sale aspergat̄. deinde ex granato muzo
exprimatur succus vel simile aut aqua ros. vel lactuce
vel endiuie. Aut dum assatur pullus continue aspgat̄

aqua rosata aut aliquo dictorū succoꝝ. Auicēna tamē
docet cōstruere vnū potū ad sedandū sitim ꝛ alterandū
quē noīat voca intelligēs cibū vel potū et sic isto ꝑmo
modo. ℞.aque casei lactis ex quo tractū est butirum.ʒ.
viij.post vehementē colaturā panis puriozis siue mice
panis puriozis simile ptis farine.ʒ.iij. cōfrica bene et
tere et fūde dicte a que. Et si vis facere potū cola ꝛ si vis
facere cibū dimitte panē sicut est vel ad hūc auge quā-
titatē panis. Istud tamē nō est vsuale. ¶ Itē ordeū cō-
fricatū ad modū farris etiā cōuenit. ¶ Deinde ordinat
etiā Auicēna cibaria siue potus infrigidātes siue stipti
cātes. Et primo succos acetosos vt succū granati muzi
vel acetosi. Nā succus granati dulcis aptus est aliqua-
liter lenire ꝛ ebullire. ¶ Itē enumerat aquā agreste siue
succū. Itē aquā mori de seni qꝛ loco illi⁹ intelligēdo ma
xime morū immaturum. Item aquā acetositatis citri.
Itē aquā limonis nō saliti vel berberoꝝ vel etiā alioꝝ
frigidorū et stipticorū. De quib⁹ fiūt rob superius no-
minata ex Mesue. et dentur illa in potu tēperata cum
aqua zucchari vel simili vel cōmiscendo aliquā istarū
acetositatū cibis suis aut faciēdo gelatiuas cum istis
acetositatib⁹ aut etiā faciēdo cōdimentū ex pullo vel si
mili quod nominat᷑ merechia aut de sumac qd nominat᷑
de sumachia aut alio simili faciēdo cōdimentū. Cōue-
nit simplex miua de citonijs aut simili proportionatum
parte inde. Itē cōueniūt lētes excorticate ꝛ post primā
decoctionē sumpte. deinde asperse aliquo dictoꝝ aceto
sorū aut etiā cibaria facta ex riso aut ex panico vel mi-
lio q̄ magis in lōbardia vsualia sunt. Aut etiā panata
facta ex pane biscocto in frustra ptito et cocto ī aqua ci
sterne. Expedito cibo venio ad quintū vt ad epithima-
ta et ꝑmo ad epithimata cordis obmittēdo embrocas
et emplastra. nā de eis infra dicet᷑. Tangētur etiā hore
epithimatum et modi. Sit ergo hoc epithima ex litte-
ra Auicēne. ℞.aque rosarū.ʒ.ß.aq̄ endiuie.ʒ.ij.corian
dri recentis siue decoctionis.ʒ.j.ß. sandalorū ru.ʒ.iiij.

debite puluerizator: camfore trite. ʒ. j. ß. croci licz Auicenna non ponat grana iij. ¶ Et si vis facere fortius ⁊ magis alteratiuū. ℞. aque nenufar: aque rosar. ℥. ij. ß. aque acedule pomor aromaticor. aā. ʒ. i. folior argēti. ʒ. ß. misce ⁊ habe pannū lineū bene mūdū ⁊ antiquū et tepida hos liquores ⁊ infunde pānum in eis et post sufficientē infusionē sufficienter exprime et pone sub mamilla sinistra. ¶ Itē potest fieri sacculus cordis ille. ℞. sandalor ru. ʒ. ij. ß. labrusce corallorum ru. ana. ʒ. j. foliorum rosaruz ru. ʒ. ij. coriandri. ʒ. j. canfore acedule sicce ʒ. ij. ß. margaritarum nouarū terātur oīa insimul et puluerizentur omnia exceptis cāfora et margaritis que per se terantur: deinde tritis omnib⁹ et puluerizatis pone in sacculo sindonis grane: deinde aspergatur aqua rosarū vel endiuie vel teneatur modus vsualis. vt later vel tegula debite calefacta ad ignem aspergatur dictis aquis in quibus fuerit modicissimū croci. Deinde dict⁹ sacculus fumigetur seu vaporetur dictarum aquar vaporibus. deinde tepid⁹ applicetur. ¶ Deinde docet Auicenna infrigidās quod non est ita vsuale cordi sed magis epati: vt apparebit per epate. Igit infrigidādo fieri pōt hoc epithima siue linimētū. ℞. aq rosar. ℥. vj. mucillaginis psillij aceti ana. ℥. ß. misce ⁊ cōcutiant ista in scutella fortiter vt bene cōmisceant propter mucillaginē: deinde liniatur epar. vel pōt fieri hoc epithima. ℞. aque endiuie. ℥. ß. aque rosaruz. ℥. ij. sandalor ru. ʒ. ij. spodij. ʒ. j. aceti. ʒ. ij. habeat pānus lineus mūdus et infundat dictis aquis aliqualiter tepidis. deinde exprimat ⁊ regioni epatis ponat. Vel pōt fieri istud forti⁹. ℞. aque rosarū endiuie solatri aut nenufar ana. ℥. ij. sandalor ru. ʒ. ij. ß spodij. ʒ. j. canfore grana. ij. ¶ Itē potest fieri epati ista leuis inunctio. ℞. olei rosaruz. ℥. j. ß. sandalor ru. ʒ. iiij. aceti. ʒ. j. ß. cere modicū et fiat vnguentū molle. ¶ Item potest fieri inunctio magis alteratiua. ℞. olei rosarum nenufarū. ℥. j. lauentur cū aqua endiuie. deinde. ℞. sandalorū ru. spodij. ana. ʒ. j. cere modicum et fiat vnguen-

tum molle. ¶ Item renibus potest fieri hoc epithima. ℞.aque endiuie vel lactucarū. aque rosarū.ʒ.ij.aceti.ʒ.ij.albuminis vnius oui misceant adinuicē et bene agitentur ⁊ epithiment renes cū panno aut inungant hac vnctione. ℞.olei rosarū.ʒ.ij.sandalorū ru.ʒ.ij.cāfore grana.ij.aceti.ʒ.j.ß.cere modicum et inungantur renes. ¶ Item confert inunctio renū cum ciroto Galieni cuius descriptio tangit Mesue.distinctione vltima de vnguentis cui⁹ littera habet ita. Cerotū Galieni vltimū in infrigidatione et valet ad febres acutas ad sodam calidā pulsatiuā cuius descriptio. ℞.cere albe.ʒ.j.olei rosarū.ʒ.iiij.et sit radix olei oleū onfacinū. aque fontiū clare vehementis frigiditatis cum aqua lauentur olea multotiens et quantomagis lauabuntur erit in infrigidādo excellentius:deinde accipiat aceti albi clari.ʒ.ß. deinde misceantur et cōquassentur cum dicta cera et fiat vnguentum et iuungātur renes. ¶ Si vis facere fortius adde oleū nenufarinum et canfora et alia infrigidantia fortiora. ¶ Item existente vehementi siccitate coniuncta vehementi calori conuenit oleum violatum vt.℞.olei violarū.ʒ.i.ß.aceti.ʒ.j.fiat inunctio. ¶ Item vbi sit intentio ad infrigidandū renes et ad confortandum laxitatem eorum et texturam raritatis conuenit inunctio cum oleo citoniorum cuius descriptionem tāgit Mesue.cuius littera hoc dicit. Oleum de citonijs stomachū et membra nutritionis confortans et neruis quibus accidit laxitas et prohibet multitudinem sudorum ⁊ modus cōpositionis eius est.℞.carnium citoniorum cum cortice suo quibus accidit media maturatio et succi eorū ana partes equales q₂.ʒ.ij. causa exempli olei oliuarū īmaturarū siue incōpletarū q₂ nōdum peruenerunt ad finē augmēti.ʒ.x.ponant hec in vase vitreo per dies.vj.ad solem.deinde coque in vase duplici per iiij.horas et post illud fiat pmutatio bis vel ter deinde coletur totum et abijciatur grossum et iterum ponantur noua citonia. Et fiat ista permutatio bis

vel ter. deinde colet et recondatur totum hoc. ¶ Item ad hanc intentionem infrigidãdi valet oleum mirti quod etiã cõfert laxitati. ¶ Itẽ ad infrigidandũ et humectandum valet de cucurbita oleũ ex pomis mãdragore que oĩa sumunt ex Mesue. ¶ Itẽ ad hanc intentionẽ infrigidandi et remittẽdi laxitatẽ et raritatẽ texture cõfert cerotũ quoddam Mesue loco allegato cui⁹ descriptio Cerotũ de sandalis vltimũ ad sedandũ ĩflãmationes ⁊ apostemata calida ⁊ supra calefactionem in stomacho existentẽ ⁊ ĩ epate. ℞. rosarũ. ʒ. xij. sandalorum ru. et citoniorũ. ana. ʒ. vj. boli armeni. ʒ. vij. spodij. ʒ. iiij. canfore ʒ. ij. cere albe. ʒ. xxx. olei rosarũ. lib. j. lauẽtur omnia prius cũ aqua rosarũ. deinde cũ cera alba fiat vnguentum. ¶ Itẽ spine in directo cordis trahẽdo versus renes et potest fieri epithima cũ aqua rosarum vel aqua violarum vel endiuie vel lactucarum vel nenufarum vel secundum quod cõstat tibi esse magis vel min⁹ infrigidandũ vel humectandũ vel stipticandũ. ¶ Itẽ põt fieri vnctio fortior vel debilior vt videris necesse ex p̃dictis eligẽda. ¶ Nunc de embrocis et epithimatib⁹ capiti fiendis nõ repugnãte catarro dicendũ est siue de inunctionib⁹ et linimẽtis. Inunctio ergo prima siue linitio vsualis ⁊ leuis satis. ℞. olei rosarum. ℥. ij. aq̃ lactucarum aq̃ rosarum. aceti albi. ana. ℥. ß. misce ⁊ cõcute bene adinuicẽ ⁊ lini tĩpora ⁊ frontẽ aut inunge pãnũ vt apprehẽdat frontẽ et tĩpora. ¶ Scõm forti⁹. ℞. aq̃ rosarum. aq̃ violarum. endiuie. cucurbite salicũ ana. ʒ. i. aceti. ℥. ß. agitent bene adinuicẽ: et cũ panno intincto in istis frigidis tege frontẽ et tĩpora. ¶ Tertiũ forti⁹ ad idẽ: adde dictis aquis aque semperuiue aque nenufarum solatri ana. ℥. ß. canfore grana. iij. emulsionis papaueris. agreste ana. ℥. ß. ¶ Itẽ põt fieri hec ẽbrocha ℞. lactucarum violarum. ana. M. i. nenufarũ corticũ. mandragore ana. M. ß. ordei quintã. M. j. decoquat ĩ aqua deinde fiat embrocha cũ spõgia ¶ Embrocas aũt alias fortiores eligere potes ex p̃habitis ⁊ ex Mesue ĩ suo de approbatis ⁊ eodẽ mõ eligere potes vnctionem inde.

¶ Si vero assit catarr⁹: et si nō assit catarr⁹ cōuenit odoratio rerum frigidarum: vnde pōt fieri hoc odoramentū. ℞. aq̄ rosate. ℥. i. ß. violarum. ℥ sandalorum ru. ʒ. iij. misce et ponant hec in ampulla stricti orificij et cōcutiatur bene ampulla et vapor per nares recipiatur. ¶ Vel fiat fortius. ℞. aque nenufar, aque violarum. aq̄ rosarum. ana. ℥. j. sandalorum ru. ʒ. iij cāfore grana. ij. pulverizent et ponat hoc totū i ampulla et fiat vt dictū est. ¶ Itē potest fieri fortius addendo granū. j. opij q̄ tamē vitet inquantū fieri potest ¶ Itē pōt fieri forti⁹ ratiōe aquarum vt sumēdo aquā scm peruiue portulace nenufar, succi lactucarum. Eligantur tamē quantomagis fieri pōt leuiora: frigida nanq̧ infrigidando et maxime caput magnū periculū est. ¶ Itē etiā possūt inungi nares ex oleis aut aquis ex p̄habitis colligēdis. ¶ Itē pulpe auriū liniant aqua frigida aut hijs q̄ dicta sunt ad infrigidandū caput. ¶ Itē circa testiculos potest fieri epithima aut aspersio ex predictis colligēda: pōt tamē sic describi. ℞. aq̄ rosarum. ℥. j. violarum ℥. ß. sandalorum et corallorum ru. ana. ʒ. j. misce et debite cōcute et postea lini vel epithima loco dicto aut vnge cum oleo rosarum aut alio vt indicat dispositio caloris et vt cōsentit virtus. ¶ Itē si appareat rubedo incensa i facie et naso p̄missis euacuationib⁹ vniuersalib⁹ et cōsentiētib⁹ suo loco dicēdis nō applicētia capiti frigida epithima aut odorationes sed ꝓuocet fluxus sanguinis narium īpositione minoris digiti aut īpositione setarū porci aut fusci pēthaphilō et breuiter cuiuslibet subtilis leuiter pūgentis nares interi⁹ et cū fricatione narium interiorum ¶ Alia specialia suo dicētur loco vt de īspectu rerum rubearū. ¶ Itē ꝓ remittendo calorē febriū conuenit frequēs anhelatio super re frigida. vt sup aqua rosarū. aut violarum. aut nenufarum ita tñ vt eligam⁹ frigida odorifera et cordialia. multa vero de canonib⁹ euitandi embrocis stante catarro et maxime facta ex lacte. Et de mensura infrigidationis epatis et de vitando rasuram intestinorum ex textu colligēda sunt et i expositionib⁹

tacta. Unum tamen commendat Auicēna infrigidās
& digerens materiā subtilē colericā et puocans somnū
vt sirupū de papauere cuius descriptionē tangit Mes
in antidotario cuius lra habet ita. Sirupus de papa-
uere conferens catarro & tussi & vigilare facit. ℞. pa-
ueris albi & nigri: & pprie capitū eorum. ana. ʒ. xl. coquatur
in lb. iij. aq pluuialis: vsqꝫ dū redeat ad lb. j. s. & cū zuc-
charo albo & penidijs ff. sirupus cuius dos. ʒ. j. aut. ʒ. j. s
cū aq ros. vel viol. & hec potest noīari sirupus simplex
de papauere. ¶ Nā aliū cōpositū tāgit eadē descriptōe
non ita suppetetē, pposito lꝫ puocet somnū & ad multa
alia confert a predictis: qz in predictis intētionibus
satisfacere potest describam illū ac Mes lra. ¶ Siru-
pus de papauere cōferēs ad tussim siccā & catarrū fa-
ciens ad somnū cui⁹ hec est descriptio. ℞. papaueris
albi & rubei ana. lb. j. capillorum veneris. ʒ. xv. liqritie. ʒ. v.
iuiubarum. xxx. numero: seis lactucarū. ʒ. xl. seminis mal-
ue citoniorum ana. ʒ. vj. coquatur in. iiij. lb. aq ad cōsumpti
onē medietatis & cum zuccharo penidiarū ana. ʒ. viij. et
fiat sirupus cuius dosis est ab. ʒ. j. vsqꝫ ad. ij. dādo post
cenā p quattuor horas vel tres fm quātitatē cibi & vir-
tutem digerentem &c.

Expedito capitulo de curationib⁹ genera
libus seu regiminib⁹ acutarū sequit ca-
pitulū cui⁹ epigrāma cōe dicit rememora
tio accidētiū q̄ fuerit in febrib⁹ acutis est
pcipiū capli loquat itaqꝫ: hec aūt sunt ri-
gor & frigus & orripilatio q̄ sub vno capto
ꝯphēdūt. Scōm sudor plrim⁹. Tertiū flux⁹ sanguis na
riū supfluēs. Quartū laboriosus & supflu⁹ voit⁹. Quitū
fluxus vētris debilitās. Sextū supflua sitis que non to
lerat. Septimuz supflua somni profunditas per quam
datur intelligi superflua vigilia siue per regimē somni
dant intelligi supflue vigilie debere fieri lꝫ etiā tāgat
regimē ei⁹. Octauū i psecutiōe regimīs q̄uitate capit.
Nonū vt tāgit Auicēna est inqetatio febricitātiū: cui⁹

regimen etiam cōpetit in instantia vigiliarum. ¶ Decimū est dolor vētris. ¶ Undecimū ē aspitas lingue. Duodecimū ē cōtinua sternutatio. Decimū tertiū ē dolor capitis. ¶ Decimū quartū tussis. ¶ Decimū quintū est destructio appetitus. ¶ Decimū sextū est bolismus. ¶ Decimū septimū nigredo lingue. ¶ Decimū octauum appetitus caninus cuius in rubrica additur sincopis. ¶ Decimū nonū cōstrictio anhelitus. ¶ Uicesimū vehemens tristitia vel angustia. ¶ Uicesimū primū difficultas transglutiendi. ¶ Uicesimū scōz frigus extremitatū. ¶ Uicesimū tertiū est singultus. ¶ Uicesimūquartū est scotomia ꝛ vertigo. ¶ Uicesimū quintū est timor in somno ꝛ somnia terribilia. ¶ Uicesimum sextū est frenesis non vera ꝛ alienatio. Uicesimū septimū est motus spasmosus brachiorū. Uicesimū octauū est dolor pulpe cruriū ¶ Uicesimū nonū est grauitas seu ponderatio mēbrorū. ¶ Tricesimū est fetor oris. ¶ Tricesimū primū est alcola. ¶ Tricesimū scōm est rubedo vuule ꝛ ptiū circumstantiū. ¶ Tricesimū tertiū est excorticatio dictarū partiū. ¶ Tricesimū q̄tū est inuolūtarius motus ꝛ egestio. ¶ Tricesimū q̄ntū est apertura oris in somno aut oculi

¶ Capitulū de rigore: frigore ꝛ orripilatione.

Ecidentiū per Auicēnā positorū et aliorū in numeratione preposita. Cōsequēs ē predictorum regimē exequi. Et q2 rigor prepositus est et eius regimen: et Auicēna eius insequēdo ordinē quātū ad hoc a rigore inchoando regimen eo existēte multiplici vt implicat littere et sup eadē dictū sequēdū est sudorē metito Auicenna regimē premittēdū dedit qui alia decausa cōtingat etiaz ibidem tactū est ꝛ tangendum est. Hunc tamen a virtute superabilem dicit Auicenna non intelligere regimen per notabiles medicinas: sed sufficit melior coopertura aut leuis calefactio extremorū et lumborū et spine ꝛ colli. ¶ Secūdo dicit Auicenna creticū rigorē nō remouere per cōtra-

rium:non em̄ circa debilitatem ⁊ alia accidentia seua inferentē eo q̄ fm plurimū de facili renouet succedēte sudore aut fluxu ventris aut alio simili. Si tamen infe stauerit intētio tertia haberi pōt diuertēdo scʒ delatio nē humoꝝ ad interiora. ¶ Scđa intētio est remittendi tristitie sensationē. ¶ Tertia intētio est alterādi et ape riendi poros. ¶ Prima intētio primo cōpletur ligando extremitates vt adiutoria ⁊ brachia super cubitum et ligando etiā sup̄ coxas p̄ quattuor digitos: ⁊ mutando frequēter ligaturas ⁊ loca ligaturarū. ita tamen q̄ con tinue ligentur super genua ⁊ supra cubitos. Et fiat ista ligatio inchoante rigore et perseuerante et maxime in corpe acuti sensus debilis per rigorē. ¶ Scđʒ remediū p̄ Auicēnā positū est facilis fricatio cū manu sola aut cū pānis aliqualr̄ calidis ⁊ merito debet esse leuis fri catio vt diuertat materias. vt tactū est nec sit fortꝫ nec debilitet virtutē nec prohibeat etiā trahere dn̄ium cri sis per fluxū ventris ne etiā ista terr eatur virtus vt ma teria magis retrahatur. ¶ Et sit fricatio maxime pre dictorum extremorum: quia aptorū ledi per rigorem. ¶ Tertiū remediū est cū calefactione extremoꝝ et na tum ⁊ virge et testiculorum siue lumborū spine et colli ⁊ positione panni supra caput ⁊ frontem et cum paruo panno circa nates calefactio fiat leuis circa pectora lia aut calefiant extrema cū lateribus: aut tegulis for titer calefactis in igne: deinde positis aut circūuolutis pannis aut sicut solet fieri in curijs sumatur lamia fer rea quasi ignita et ponatur in cassia lignea tanquā in vagina et sub pedibus teneatur vel habeatur vas plū beum et impleatur aqua feruenti et coopertum pannis teneatur sub pedibus aut propter hoc stante saltī cale fiant extrema cum caliditate humana. ¶ Itē in mani bus tenere potest vasculum rotundum impletum aqua calida inuolutum pannis aut etiam lapidem rotunduʒ vl̄ crystallū calefactū valde ⁊ postea īuoluta pāno: siue fructum aliquem calefactū: et propter istam calefactio

nē sit diuersio alteratio ⁊ remissio sensationis tristis ¶ Item potest fieri calefactio lecti habendo vasa plumbea impleta aqua vehemēter calida paulatine ducendo illa per lectū aut habendo bacile semiplenum prunis ignitis ponendo ipm super linteamen inferius et culcitra discooperta seu subleuata culcitra cum linteamine superiori ⁊ paulatine moto per lectū bacili et ps quam attingit bacile cooperiatur: ⁊ consequēter pars alia tacta vt totum qꝫ attingit bacile seruetur debite calefactū. ¶ Quartū remediū est per inunctionē spine maxime et colli lꝫ nō sit nimis vsuale remediū si inungerētur pulpe crurium cū hoc et alie ptes extreme cōueniēs esset: ⁊ fiat hec inunctio in principio rigoris ⁊ perseuerante rigore cū oleo actu ⁊ potentia calido vt anetino: vel camomillino vel vtroqꝫ simul. vt. ℞. Olei anetini: aut camomillini. ℥. iij. vel ana. ℥. ij. calefac et inunge vt dictū est. Per anetinū eñ fit calefactio et apertio pororum et resolutio siquid fuerit resolutiōe egēs. Aut fiat inunctio cū oleo camomillino per quod fit calefactio et tristis sensationis sedatio ⁊ confortatio neruosaꝝ partium. per illud quartū potes intelligere sacculationem ex aneto leuiter contuso aut ex floribus camomille aut ex florib⁹ sticados aut melliloti vel alijs similib⁹. Odoret etiam florem camomille vel simile. ¶ Tertiū rigorē fortē contingentē in febribus aut sine febribus cuius plures intentiones habende sunt siue adhibēde: ⁊ maxime rigoris principiorum febriū sub rigore cōprehendendo frigus aut orripilationē licꝫ differāt hij termini in signādo rigor orripilatio et frigus: vt dictum est capitulo suo. ¶ Prima intentio est minorare materiam. ¶ Scda intentio est remittere acuitatem materie ⁊ mobilitatē: aut etiā remittere frigiditatē materie grossiciem aut viscositatē. ¶ Tertia intentio est abijcere stabilitatē siue frigiditatem siue fixitatē materie aut imobilitatem. ¶ Quarta intentio est obtundere seu abijcere sensum ne acuitate sensus acuti valde contristantis

aut frigidi valde infrigidantes valde debilitetur infirmus et ne augeatur cõcussio corporis perducens ad debilitatem. ¶ Quinta intentio est calefactio extremorũ siue exteriorum calefactione egentium. ¶ Sexta intẽtio est vigoratio virtutis tempore rigoris vel ante debilis per essentiã sub quibus intentionibus seu secundum quas cõprehenditur vel intenditur regimen per Auicẽnã positũ in caplo. ¶ Tangit enim primo remedium per ligationem extremorũ in diuersis locis ꝙ regimen cõprehenditur sub quarta intentione. et intelligatur ligatio in diuersis locis modo tacto et canonẽ huius super textu videre debemus. ¶ Secundũ remediũ cõprehenditur sub quinta intentione que est calefactio et subtiliatio materie et inunctio fienda cũ oleo camomillino et radice lilij et per hanc inunctionẽ intelligamus leuem inunctionem quam primo tentare debemus circa partes narratas. De oleo vero camomillino loquitur Mesue per hec verba. ¶ Oleũ camomillinũ est benedictũ expertorũ iuuamentorũ. est enĩ resolutiuũ: conueniens sedatiuũ dolorũ. et est in eo prohibitio cursus materie ꝓpter stipticitatẽ eius modicam. et confortat oĩa membra neruosa. ¶ Et modus cõpositionis eius est sicut olei rosarũ. ꝑter ꝙ oportet ꝙ fiat cũ oleo de oliuis cõpleto siue completis: aut cum oleo sisamino cum illis modis ꝑparationũ quas dixit in oleo rosaꝝ per camomillinũ intelligatur anetinũ quod Mesue dicit esse sedatiuũ doloris loco dicto: prouocatiuo sudoꝝ conferẽs rigori febriũ inuncta spina et locis neruosis: ꝓuocans somnũ: conferens dolori capitis: resoluens apostemata et duricies. Cuius cõpositio est sicut olei de camomilla ¶ Per oleum radicum lilij intelligit Auicẽna oleum yrinum siue radicum lilij celestis de quo Mesue loco allegato. Oleũ yrinũ est abstersiuũ resolutiuũ dolorũ frigidoꝝ et maturatiuũ vlcerũ quę sunt in pectore et pulmone: et confert dolori capitis et splenis: et calefacit ea: ⁊ confert dolori iuncturarum et lenit duricies earum et

apostemata dura et scrofulas: et frigiditati matricum confert dolori eius: et iuuamentum manifestum fetori narium: et spasmo et distillato in aurem. Et modus cõpositionis eius est. ℞. Radicum eius quantitatez quã volueris gratia exempli. ℥. ij. florum liliorum. ℥. iiij. coque radices et cape decoctionis. ℥. vj. et funde super hanc decoctionem olei fisamini. vel olei oliuarum maturarum. ℥. vj. coque in duplici vase et permuta radices et folia et sequere vlterius vt dictum est in compositione olei rosarum. ¶ Et per oleũ yrinum intellige oleum de enula de quo dicit Mesue loco dicto. ¶ Oleum de enula est calefactiuum et resolutiuum et confert rigori febrium et ad egritudines neruorum: et matricum et vesice: et resoluit morbos ventositatis et colericam ventosam. Et modus compositionis eius est. ℞. radicum enule contuse succum radicum eius olei fisamini ana quia. ℥. ij. vini odoriferi partis. ß. quia. ℥. j. et compleatur compositio eius sicut in oleo mirtino dictum est fortificat Mesue. hoc oleum addendo compõni predicte foliorum lauri. cardumeni spice inde calomi aromatici ana sextã vnius partis quia. ℥. ij. scz. compleat decoctio vt dictum est: per tale oleum intelligere possumus oleum de cynamomo: oleum de sauina: oleum de pulegio: quorum conferentias. Per oleum yrinum intelligere possumus oleum liliorum alborum de quo loquitur Mesue loco iam dicto vt olei de enula tangit loco dicto in hec verba. ¶ Oleum de lilio confert dolori pectoris et alijs doloribus a frigiditate factis matricum et frigiditati earum: et calefacit renes et vesicam: et confert colice. Et modus cõpositionis ei⁹ est sicut olei camomillini p̃ eterq̃ oportet vt citrinitas liliorum tota abijciatur et secundus modus compositionis eius est. ℞. foliorum liliorum. ℥. viij. masticis calami aromatici: costi carpobalsami. ana. ℥. j. gariofilorum cynamomi electi ana. ℥. vnã semis croci. ℥. iij. omnia preter folia liliorum infundantur aque frigide sufficientis quantitatis

quia duarū librarum ⁊ dimittantur die ac nocte: postea bulliant bullitione vna aut duabus. deinde proijce olei sisamini aut cōpletaꝝ oliuaꝝ sup ea lb.ij. ⁊ pone in vase vitreo cum folijs liliorū: et dimitte ad solē per quadraginta dies. deinde cola. Similiter potest fieri de folijs yreos de quo Mesue. ¶ Oleū de lilijs quādo fit de lilijs yreos ē magis calefactiuū et resolutiuū ⁊ penetratiuū Factū autē ex lilijs notis qꝫ albū est magis sedatiuum lenitiuū ⁊ maturatiuū. ¶ Ex Mesue aūt colligere possumus descriptionē satis fortis olei de costo de quo Mesue. Oleū costinū neruos ⁊ lacertos calefacit: ⁊ aperit oppilationes eorū: ⁊ cōfortat omnia neruosa membra: ⁊ confert epati ⁊ stomacho: ⁊ confortat capillos ⁊ prohibet caniciem: ⁊ facit colorē ⁊ odorē corporis bonuꝫ et modus eius est. ℞. costi amari. ℥. ij. cassielignee. ℥. j. extremitatū sansuci. ℥. iiij. vini odoriferi quātum sufficit ad infundendū noctibꝰ duabus: qꝫ causa exēpli. lb. j. olei sisamini. lb. vj. decoquatur sex horis. qꝫ tēpore multo sicut oleū nardinū. ¶ Valet etiaꝫ ad illud oleū de croco de quo Mesue. Oleum de croco confert egritudinibus neruorum ⁊c. Valet etiaꝫ oleū de piperibus sue descriptionis. ¶ Item oleum de euforbio. Item oleum de iunipero. Item oleū de cucumere asinino. Item oleum amigdalarum amararum. Item oleum de been. Item oleū laurinum. Item oleū de granis citri. Item oleum nardinum descriptione Auicēne in quinto tractatu quarto distinctiōe pma ⁊ scda. ¶ Iteꝫ oleū de lilio. Itē oleū de costo. Itē oleū de kerua. Item oleum de citro. Item oleū de euforbio Auicē. ex dicto oleo sumēdo aut lraꝫ Auicēne sic primo describere possumus. ℞. olei camomillini. ℥. j. olei radicuꝫ lilij quia yreos predicti. ℥. ß. misce si vis cū modico cere et fiat vnguentū molle aut solū olea calida applica. Scdaꝫ descriptionē tangere possumꝰ ex illo pagrafo. Et sūt de homibꝰ ⁊ ē descriptio fortior pmaꝛ ita dici pōt. ℞. olei camomillini. ℥. j. ß. olei yrini. ℥. j. cardamomi: calamenti: rute. sticados: qꝫ floꝝ

sticados vel absinthij vel origani ana.ʒ.ß.castorei grana.iiij.baurach q2 salis cōis aut gēme piperis et pyretri añ.℈.j.terant subtilissime cū oleo dicto misceant cū cera vel sine cera.¶ Tertiū remediū tangit ibi:⁊ qñqꝫ pertrāsit.Et linimentoꝝ ex assa ⁊ pipere ⁊ sinapi.⁊ hoc linimentū possum⁹ ymaginari multipliciter. Primo sic describendo.℞.sinapis asse ana.ʒ.ij.bulliāt bene⁊ sufficienter trita ⁊ dissoluta in.viij .℥. vini maluatici ad cōsumptionē medietatis.Deinde ex hoc linimēto liniātur prehabite ptes. ¶ Modū tamē aliū tangit Mesue et qñqꝫ decoquat vt ita describat.℞. sinapis asse ana ʒ.ij.coquātur in lib j.aque fluuialis ad cōsumptionem tertie ptis.deinde huic aq̄ infundant ista olea. ℞.olei anetini olei de yreos ana.℥.j.bulliant ī ista aqua sufficienter:deinde auferat oleū supnatās:postea colet dicta aqua ⁊ corpulātia asse ⁊ sinapis recipiatur et misceat cū dicto oleo et cum modicissimo cere fiat vnguentum molle.Vel si vis facere forti⁹ loco aque pone vinū album valde acutū.vt maluaticū.tribianū vel sclauonicum aut maioraticū vel crepellū antiquū.¶ Quartū remediū tangit ibi. Et aqua eruce.Et sic pōt describi. ℞.eruce aliqualiter cōtuse.℥.j.bulliant in lib.ß.aq̄ ad cōsumptionem tertie partis.Et hāc decoctionē applica vel infunde pannū huic aque et applica vel olea pdicta iterū coque in dicta aqua multa decoctione.Deinde aufer supnatans oleū:et cū modico cere fiat vnguentū molle album.¶ Quintū remediū est decoctio ozimi vt.℞.ozimi gariophilati.M.j.seminis eius.℥.ß.coquatur in duab⁹ lib.aque ad cōsumptionē quarte partis . deinde infunde pannū et applica vel potes capere predicta olea et operari vt dictū est in decoctione eruce et ozimi:simul decoctionē facere. ¶ Vel potes eligere hoc remedium fortius.℞.abrotani floꝝ sticados.floꝝ lauri.absinthij azari ana.M.ß.ameos.ʒ.iij.costi.ʒ.ij.eruce.yreos añ. quartā.M.j.bulliant in lib.ij.aque ad consumptionem qrte ptis,deīde coq̄ olea pdicta ⁊ opare fm q͛ dictū est.

¶ Sextuz remediũ tãgit ibi.confectio olei boni. Cuius descriptio ē hec. ℞.aneti sicci:calamēti:rute añ. ℳ.ß. mirre piperis:piretri:añ.ʒ.iij.bulliãt in lb.j.vini ad cõsumptionē medietatꝫ.deinde. ℞.olei sisamini.℥.iij.misce aquas ⁊ coq̃ vsqꝫ ad euanescētiã aq̃ post vnge: aut si vis adde paucissimũ cere citrine. ¶ Aliud ẜm Auicēnã ibi de oleis fortibus tãgit olea fortia in rigore quartane:vt est oleũ de costo:oleũ de sticados:oleũ de abrotano:oleũ de lilio:intellige maxime de yrino:oleum de mirra hic applica olea tacta. Docet tñ Auicēna ita describere. ℞.alicuiꝰ p̄dictorũ oleoꝝ.℥.j.piperis.ʒ.iij.⁊ sextã.ʒ.j.piretri sint ista trita ⁊ misce. ¶ Aliud remediũ tangit:vt decoquatur absinthium in aliquo oleo:vt anetino:et per hoc intelligere possumus oleum de absinthio. ¶ Aliud remediũ vt coquatur apiũ cum semine in oleo oliue mature:vt. ℞.apij aut melius seminis apij.℥ j.coquatur in lb.j.olei ad consumptionez tertie partis. ¶ Aliud remediũ est vt ingrediatur oleum leuiter calefactum siue fiat semicupium vt spina ⁊ posteriora : attingãt oleum. ¶ Aliud remedium tangit per potiones calidas:vt per potationez abrotani:⁊ similiũ ⁊ ꝑ alias q̃ tãgētur inferiꝰ. ¶ Itē aliud remediũ ꝑ vaporationē suꝑ aqua leuis calorꝫ ne si fortꝫ calorꝫ sit ꝑ subitũ occursũ adaugeat rigorē. ¶ Aliud remediũ forte q̃ñ nõ sedatur rigor est huiꝰ descriptiõis. ℞.calamēti eruce.aneti. añ ℳ.ß.seminis apij: anisi:masticis añ.℥.ß.ff.vaporatio: vt tactũ est. ¶ Aliud remediũ tãgit vt. ℞.floꝝ sticados obrotani: calamēti: sq̃nãti:rute:aneti. maiorane:costi. añ. ℳ.j.cimini:anisi:seminis apij carui:feniculi.seis rute.semis ozimi gariofilati cardamomi añ.℥.ß.et bulliant in tãta quãtitate aq̃ vt saltez possint spinam balneare.⁊ hoc remediũ valet ad intentionē calefactiõis et subtiliatiõis materie:⁊ ad intentionē paucificatõis eiusdē. Unde vt tangit Auicenna oēs medicine fortis prouocationis.scilꝫ vrine prouocationis sudoris pro quanto subtiliãt materias grossas ⁊ cõgelatas liquãt

et resoluũt ꝛ saltē aque incidunt ꝛ sedant rigoꝛe. Deinde Auicenna tangit remedia aliqua sedantia rigorem foꝛtē quartane. ¶ Et est pꝛimũ remedium hoc. ℞. costi contriti. ʒ. j. siue aur̄. j. quia. ʒ. j. ꝛ septimã. ʒ. vnius aque calide: quia aque simplicis. ℥. iij. vel potes ymaginari hoc remedium decoquēdo pꝛedictũ costũ ꝛ dãdo aquã in potu: ꝛ per istud potagiuꝫ intelligere possumꝰ simile. vt factum ex decoctione aneti aut anisi: aut cimini aut ameos aut cinami vel gariofili ꝛ plurium alioꝛum que per te colligere potes. Abiectis tamē post decoctioneꝫ coꝛpulētijs habentiũ stipticitatē. et valet hoc remediũ ad calefaciendũ. paucificandũ: ꝛ resoluendũ siue subtiliandũ materiã melãcolicã. ¶ Scḋꝫ potagiũ ē. ℞. agarici electi. ʒ. j. opij. grana. ij. cõterãtur ꝛ infundatur aq̄ ꝛ coletur valet hoc remedium ad pꝛouocandũ somnum pꝛopter opium: ꝛ valet etiam ad subtiliandũ et calefaciendũ pꝛopter agaricum quē Auicenna valde cõmendat: cuius infusio post colaturã ebetata virtute expulsiua per opium: ꝛ ita etiã remisso rigoꝛe non soluet aut vomitum faciet aut si faceret solutionem vel vomitum non nocebit: agitando et cõmouēdo materias: nam nõ ita facere poterit fixũ rigoꝛē. ¶ Item etiã per agaricuꝫ fit calefactio ꝛ subtiliatio: ꝛ est hoc remediũ satis efficax. ¶ Tertiũ remediũ tãgit ꝛ est hoc. ℞. radicis yꝛeos sicce. ʒ. j. et septimaꝫ pulueriꝫentur debite ꝛ in potu detur cum aqua calida. Et valet hoc ad subtiliandum et calefaciendum materiam. Deinde ad expellendum caloꝛem. Per hoc remedium potest intelligi simile: vt. ℞. ꝫinꝫiberis aut piretri aut acoꝛi. ʒ. j. bibatur etiaꝫ cũ aq̄ calida. Aut si vis istud foꝛtius. ℞. aque sublimationis betonice. ℥. iij. piperis debite triti. ʒ. j. da in potu valēt ista remedia ad similes intentiones et ex canone Auicenne potes infinita describere ex foꝛtiter pꝛouocantibus: quia subtiliant ꝛc̄. ¶ Ulterius Auicēna tãgit medicamina composita: ꝛ pꝛimo tiriacã dyatesseron de q̄ loquēs Mes̄ ĩ antidotario ita dicebat tiriaca diatess̄.

supple id est de q̃tuor: nã quatuor ingrediunt ipsam vt
gẽtiana bacar lauri: mirra: aristologia rotunda: cuius
magna sunt iuuamenta ad egritudines frigidas cere-
bri: sicut tortura: epilentia: paralisis: dolor stomachi: et
inflatio: et malitia digestionis epatis sicut est cacesia et
ydropisis: et oppilatio et cõfert morsui scorpionis et po
tui venenosor: cuius descriptio est. ℞. gentiane bacar
lauri: mirre: aristologie rotunde. añ. ʒ. ß. contere et con
fice cum melle dispumato. Dos est ab aur. ß. ad aur. j.
et da sine aliquo liquore aut cũ aqua decoctiõis alicui⁹
predictorũ subtiliantiũ. ¶ Per istã tiriacã intelligere
possum⁹ tiriacã vsualẽ aut andromachi: cui⁹ dosis sit. ʒ. j
exhibita modo dicto aut metridatum. ¶ Et valent hee
tiriace ad cõpriendũ predictas intentiones: vt est notũ
¶ Scdõ cõmẽdat Auicẽna p p̃dictã intẽtionẽ electua
ria: quia cõfectiones molles et tñ masticabiles sint. Et
primo diacalamẽtũ de quo Mes in antidotario descri
ptione prima. Diacalamẽtũ descriptione sexta cõferẽs
ad egritudines frigidas mẽbror nutricatiõis ad mali-
ciam digestiõis. et facit penetrare cibũ qui penetrare
nõ põt ad epar et ad totũ corpus: et est ei⁹ ꝓprietas. Et
cõfert rigori febriũ emplastrata et inũcta spina supple
et in potu dat ad modũ cõmestibilis. Et est ex subtiliã-
tibus humores grossos: et viscosos: et resoluit vẽtosita-
tes: et confert singultui vehemẽti ex causa frigida ace-
tosa cuius resolutio difficilis est. et prouocat mẽstrua et
vrinã cuius hec est descritio. ℞. calamenti fluuialis et
montani siseleos: seis petros. ana. ʒ. vj. zinzib. ʒ. iij. seis
apij extremitatũ alachese. i. thimi. añ. ʒ. ij. cheysim. ʒ. vj.
piperis. ʒ. xij. mell. spũati quantũ sufficit. dos est a. ʒ. j.
cum vino vel aliqua dictar aquarũ. ¶ Aliud est electua
riũ et dyaciminũ de quo idem Mesue loco dicto. Dyaci
minũ valẽs ad dolorẽ stomachi: et ventris de frigidita
te factum aut vẽtositate grossa: aut ex flegmate grosso
coadunato ad dolorẽ colice: et ad singultũ prefocatiuũ
a repletione factũ: aut ventositate grossa: et eructatio-

nem acetosam et ventositates quascūqꝫ dispergit et op
pilationes aperit et mēbra nutricationis calefacit cu-
ius descriptio. ℞.cimini carmeni ꝑ diē in aceto infusi
⁊ exiccati. ʒ.xx.zinzib.alase añ.ʒ.iiij.piperꝫ cinamomi
añ.ʒ.ij.ameos.ʒ.j.ß.folioꝝ rute sicce baurach ana.ʒ.iiij
cōfice cū melle dispumato dos sit a ʒ.j. vsqꝫ ad iij. Et ꝑ
hoc diaciminū intellige aliud diaciminū ꝙ idē Mesue
loco.s.superiori descripsit. ¶ Secundū electuariū est
diapipereon de quo Mesue loco iā dicto sub specialio-
ri nomie ita dicebat.diapipereon descriptione cōi cale
facit stomachū et ventrē et remouet dolorē eius ex hu-
more crudo flegmatico et melancolico:et mundificat
ipsum a multis humorib⁹ et valet ꝯtra acidos ructus
⁊ digestionē ꝓcurat cui⁹ descriptio. ℞.triū.pipeꝝ aur.v.
zinzib.asse ana aur ij.spice.ameos amomi aur.j. cassie
seminis apij siseleos azari enule si cce ana aur. ß con-
fice cū melle dispumato.Dos est a.ʒ.j.simpliciter sumē
do vel cū aliqua dictaꝝ aquaꝝ vsqꝫ ad.ʒ.ij. Per ista ele
ctuaria potes cape alia ex Mesue vt dyanisū dyambra
vbi intenderes cōfortationē cordis.¶ Itē electuarium
de aromatib⁹.¶ Itē electuariū de gēmis.Itē electuari
um de ligno aloes.Itē electuariū de citro ex inuētione
sua.Itē dyanisum dulce. ¶ Ex quīto etiā canone multa
colligere potes ꝑmo tractatu Veꝝ qꝛ descriptiones
quinti nō sunt bene vsuales ideo nō curaui explicare.
¶ Ex nicholao colligere potes dyacastoreū ꝙ est valde
forte. dyacastoreuꝫ dyacalamentū. dyatrion pipereon
dyazinziberis.¶ Itē ex lr̄a sumat pliris narcoticorū li-
cet enim describat ad alias vtilitates cōferēs maxime
intelligatis exclusa camfora.Similiter electuariū du-
cis licet ꝓpter aliud descriptū.horū tamē duorū cōferē
tia ꝓbare potes ex canone ꝑhabito ꝑmo paragrapho
et oēs medicine fortis ꝓuocationis.Deinde Auicenna
ibi.Et surupus .ordinat sirupū quendā quē possuꝫ ꝑmo
sic describere. ℞.seminis rute.ʒ.ß.asse piretri piperꝫ.ʒ.
ß.bulliant in.ʒ.x. aque ad consumptionem quinte par-

tis vsq3 quo bñ ferueat aq̄. Deinde ℞. mellis. ℥. ij. et cū dicta decoctiōe post colaturā misceat mel ⁊ fiat sirup⁹ Cuius dos esse potest ab. ℥. j. ß. vsq3 ad. ij. ß. melius est tamen dimiitere assam et tantomagis augere dos piperis. vel posses ymaginari iulep simplex mellinum longum in quo feruerūt aque que in littera ponuntur. Vel si vis faciliorem potes ponere cinamum solum et obmittere assam piretrum et piper vel sociare piper cinamo. aut gar̄. aut zinziberi. Per hunc modum intelligere potes sirupum mellinum cum decoctione etiam seminum prouocātiuum somnum. Et iste sirupus complet etiam prehabitas intentiones. ¶ Deinde Auicenna describit quasdam pillulas dandas ante tempus rigoris infirmo existente forti et calido ex aere calefacto per ignem et cooperto debito aere. et quando intentio est prouocare somnum et subtiliare materias. quarum descriptio. ℞. storacis. s. lignee mirre opij. oppoponaci añ. part℥. j. vt causa exempli ana. ℥. j. conficiantur cū butiro aut melle aut simili. et dosis sit quantitas vnius fabe seu ℈. j. iste tamen non sunt multum vsuales. ¶ Tangit aliam descriptionem valentem ad dissolutionem ⁊ calefactionem q̄ ad prouocationem somni. Nam talia plus superant opium. vt ℞. oppoponaci castorei dauci asse: piretri: opij partes equales causa exempli ana. ℥. ß. terantur ista subtiliter et conficiantur pillule vt dictum est. ¶ Tertium tangit ibi: et descriptio bona que ad easdem intentiones licz minus prouocatiua somni immo quasi ex toto valens ad intentionem primam: et ista est descriptio ℞. oppoponaci serapini. aniudē. i. herba ex qua fit assa cimini carmeni carui seminis apij. piperis ana. aur̄. j. ß. seminis iusquiami albi croci aristologie: castorei: euforbij mirre ameos. zinziberis ana. ℈ ß. seminis armeli. i. cicute. aut cute siluestris piretri. ana aur̄. j. conficiātur cum melle ad modum electuarij. et detur pondus nuclei auellane quia a media. ℥. vsq3

ad ʒ.j.cum aqua calida.¶Aut fiant pillule modo dicto et est medicamen valde efficax ad calefaciendum et subtiliandum maxime valens in quartana aut in rigore proueniente a flegmate vitreo.¶Deinde Auicenna tangit ibi regimen per cibum et potum alteratiuos et resumptiuos. Et primo tangit vinum actuale factum aut subtile album et acutum cuius actuali calore et virtuali est calefacere et exciccare materiam et vigorare virtutem debilitatam per viam resolutionis a frigiditate materie que corrumpit substantiam spumosam et in quattuor.ʒ.vini potandi ponetur granū.j.musci.aut ʒ.ß.cimini.deinde coletur hoc et capiat potū. ¶Item cibi fiunt calefacti. vt sumatur brodium pulli calefacti et decocti vsq ad dissolutionem carniū.asperso cinamo vel alio simili aromatico vel etiam brodium pulli contusi similiter etiam aspersi aut etiam spersi aliqua dictarum confectionum aromaticarum puluerizatarū aut ponatur pullus cum aromaticis ad sublimandum et de sublimato calido in potu detur. aut oua sorbilia taliter aspersa: maxime vitella:aut testiculi gallorum ita aspersi:et sic intelligantur cibi facilis digestionis et cito refectiui virtutis.¶Demum Auicenna tangit regimen per solutiua ventris: et primo per yeram id est benedictam medicinam quam intelligere possumus esse simplicem a simplicitate aloes ingredientis quia non ingreditur aliud solutiuum vt est yera pigra id est a materia Galieni quam describit septimo terrapentice.capitulo decimosexto. de cura male complexionis stomaci cum humorum vitio illo paragrapho. Apparet autem iam haberevocatam ab omnibus mediciuis constructam pigra. exlota et non lota aloes ammisceatur autem cinamum balsamum et azarum et spica et crocus et mastix id est mastix de chio insula. ¶Sint autem quidam horum vnuicuiusq dragme sex: soli-

nis autē aloes tantū quantū de oībus optimū autē est hoc farmacū in cachocimis tunicarū vētris hec Galie. Possunt hec autē oīa cōteri et ad inuicē misceri et dari cū aqua zucchari a.ʒ.j.vsqꝫ ad.ʒ.iij.vel possunt cōfici cum melle dispumato et dare poterim⁹ vsqꝫ ad.ʒ.ß.vel etiā ex dicto puluere cū melle vel iulep:vel sirupo acetoso simplici ꝛ fiāt pillule. Sitqꝫ dosis a.℈.ij.vsqꝫ ad.iiij. ¶ Describitur autē et cōmendatur yera Galieni a Mesue in antidotario:cuius littera ita habꝫ.yera Galieni nomē habet rectitudinis ꝛ est mediciua sublimis ī qua aggregāt virtutes ꝛ opationes nobiles. Est etiā resolutiua subtiliatiua materiarū malarū et viscosarū et est solutiua earū q̄ ībibite sunt ī poris et angustationibus sicut ībibitur aqua in spongia ꝛ pficitur ab ea solutio bona et cōueniēs et est calefactiua et aperitiua oppilationū et abstersiua. Et illa in qua proijcit aloes lotum cōfortantior est:et si non sit lotum efficitur plus solutiua et minus cōfortatiua:quidā cōficiunt eā cū melle et quidā sine eo : imo quidā faciūt trociscos cum aqua bdellij et draganti. Si virtus quidem huius medicine affert iuuamenta magna expta ad egritudines capitis stomachi epatis et iuncturarū renū et matricis et mēbrorū interiorū frigidorū.et educit frigidas humiditates et putridas generatas in venis cuius permixtio. ℞.masticis cinamomi azari: spice silobalsami cassie partes equales qꝫ gratia exempli.ʒ.iij. Et quidā addūt florū squināti tantūdē et quidā addiderūt absinthium et alij aloes duplū oīm sit doß vt tactum est. ¶ Hanc yeram similiter cōprehende q̄nto canone tractatu.secūdo ibi:hec est yera Galieni de aloe licet tangat aliam yeram Galieni descriptione Pauli incipit littera.℞.camedreos tertiam tangit ibi.℞.pulpe colloquintide. ¶ Secundū solutiuum principale tangit Auicenna ibi diacitoniten cuius descriptionem bonam vide a Mesue in antidotario descriptione vltima et descriptione tertia. Et tangit hoc vltimū electuarium cuius litte-

ra habet ita. Confectio electuarij diacitoniten cōferēs colice et egritudinibus mēbrorū nutricationis et solutione educit colerā cuius descriptio. ℞.succi citoniorū lib.iij.mellis taberzet.lib.ij scamonee.ʒ.j.ß.gallie bone gar.zinzib.masticis piperis longi cinamomi nucis muscate piperis nigri ana.ʒ.iij.cōfice oīa simul. Et fit dosis sua ab aur.j.vsq ad.iij ¶ Si autē visvt solutiōe educat coleram et flegma ponatur in medicina scamonee.ʒ.v turbich.ʒ.xij. Si autē volueris vt solutione solū educat flegma abiecta scamonea ponatur turbith.ʒ.xxv.cartami excorticati ponderis scamonee. Et si vis facere cōfectionē minus displicibilē abijce cartamū et dimitte turbith. Si vis vt colerā nigrā educat ponat loco dictorū ellebor nigri:aut epithimūvel polipodiuz supple ſm dosim turbith. Et apud plures fit hec medicina cum melle.s.cū magis q̄rimus euacuationē colere. Multiplex diacitoniten vide in quinto tractatu tertio. ¶ Vltima cōfectio est diafinicon.i.cōfectio de dactilis de qua loquens Mesue in antidotario descriptione tertia inquit ita. Confectio de dactilis quaz describit filius Tecar est diafinicon cōferens ad febres cronicas ⁊ est medicina securitatis:et confert ad colicā et dolorem ventris.et humorē crudū et frigora et est solutiuū facile cōueniens cuius descriptio. ℞. dactilorꝫ exion in aceto vini infusorum partes.v.als iij.seu part: penidiarum partes.j.amigdalarum mundatarum partes xxx. scamonee ptes xij.zinzib.piperis longi foliorꝫ rute siccorꝫ cinamomi ligni aloes macis anisi feniculi.dauci galange ana partes.ij.ß.fiat oīm cōtritio bona et confice cū melle dispumato quantū sufficit. Est enī medicina mirabilis.dosis est a.ʒ.iij.vsq ad iiij.vt melius puto:multiplex est diafinicon vt cōprehendere potes quinto canone tractatu tertio et loco diafiniconis potes vti electuario indo dupli qꝫ describit Mesue loco dicto. Cuiꝰ dosis fit a ʒ.j.vsq ad tres. ¶ Vltimo Auicenna ibi. Quando est rigor paruus et laboriosus et proprie sine febre

cōmendat pillulas fetidas quia fetide grossos et visco sos ducunt humores. Et ideo in rigore prouemente ex flegmate vitreo non ventura febre conferunt non valde calide. quarum descriptio habetur. j. ix. almansoris capitulo de paralisi quarum hec est descriptio. ℞. pulueris pigre. ʒ. x. pulueris colloquintide. dragmas quinque. eufor bij. ʒ. ij. ß. castorei piperis asse. serapini oppoponacis saracidi indi. i. casie: sinapis ana. ʒ. ß. cētauree mirabolanorum. ana. dragmas quinque. gūme dissoluantur in succo rute et alia conficiantur cum succo et gummi Mesue ī antidotario descriptioe quarta. scz maior ꝛ minor tamen solam descriptionē ponam pro quibus littera Mesue ita habet. ¶ Pillule fetide maiores que expellunt humores viscosos grossos: ꝛ conferunt ad dolorem iuncturarum et podagre et dorsi et ad dolorem stomachi et colicam et morfeam et lepram cuius descriptio est ista. ℞. serapini licz littera alia habeat seminis apij aromatici bdellij oppoponacis colloquītide armel. quia rute siluestris aloes epithimi ana. ʒ. v. hermodactilorum ascebran quia esule ana. ʒ. ij. scamonee dragmas. iij. cinamomi spice croci castorei ana. ʒ. j. turbith. ʒ. iij. zinziberis. j. ß. enforbij. ℈. ij. dissoluantur gūmi in aqua porri quia decoctionis vel succo aut in aq̄ sublimationis. Et pillule tamen fiant dosis eius est a. ℈ ij. ß. vsque ad quattuor licz Mesue duas dragmas ponat in dosi. Non miretur autem aliquis si ex auctoribus cepero descriptiones quia experte sunt ideo meliores. Iuxta Auicenam canone sexto capitulo primo. iuxta proemium circa finem. Et scias ꝙ experta melior est ꝙ non experta. et maxime, que meo tempore imitatus sum et imitari propono verū vt re medici vigoris ordinem sociantur que debet l vt leuiora ꝑcedant aliqua replicabo simplicium eorum naturas et gradus ex mente Auicen. maxime sunt ista. ¶ Camomilla calida et sicca in p̄mo gradu que cōferunt epithimate facto aut emplastro aut oleo de aliqua canone, secundo, simplici et

quinto.nam in ordine sit. Absinthiũ calidũ in pmo et siccũ in secũdo applicatũ corpori eodẽ mõ de quo canone secũdo simplici tertio. ¶ Itẽ apiũ mõtanũ domesticum calidũ in pmo ⁊ siccũ in secũdo.applicatũ similiter et maxime oleũ eius cañ.secũdo.simplici sexto. ¶ Quito agaric⁹ calid⁹ in pmo:et sicus in secũdo.ex Auicẽna Mesue.secudo pcipaliter est mirra calida ⁊ sicca i scdo simplici.cccclxxxij.¶ Quarto eruca sicca in pmo ⁊ sicca in scdo simplici.clix.¶ Quĩto laur⁹ calid⁹ ⁊ sicc⁹ in scdo simplici.ccccccccxlix.¶ Sexto anetũ calidũ iter scdm ⁊ tertiũ.et siccũ in scdo simplici.cccccclvij.¶ Septio anisum calidũ i scdo ⁊ siccũ i tertio.simplici.xxx.¶ Octauo fiseleos planta ⁊ semẽ cal.⁊ sic.in .xij.¶ Nono squinãtũ est arbustũ ⁊ maxie flos cal.⁊ sic.in scdo semẽ tñ calidi⁹ est.¶ Primo pncipal'r est opoponacũ gũmi ca.⁊ sic.i ij. simplici.cxxxvij. ¶ Secũdo poliũ minus ꝙ est spẽs sticados calidũ in tertio:⁊ siccũ in scdo mai⁹ tñ est calid⁹ ⁊ sicc⁹ i scdo simplici.cxlvij.¶ Tertio oẽs spẽs aristologie ca.vsqꝫ ad tertiũ:⁊ sic.i scdo simplici.ccxxxj.¶ Quarto cinamomũ ca.⁊ sic.i tertio ⁊ ꝓpe cõfert oleũ simplici clxij.¶ Quinto cardumeni carui.s.agreste cal'.et siccũ in secũdo.ccccc.lxxv.¶ Sexto cãlamentũ.s.nepita. calidũ et siccũ in tertio.ꝰm herbolistas et conueniens rigori simplici.cccccxlvj.¶ Septimo sansucus siue maiorana aut amaratũ calidũ et siccũ in tertio simplici. cccc. ¶ Octauo costus calidnm in tertio simplici. cccccl xxxj. ¶ Nono piretrũ calidũ ⁊ siccũ i tertio cõueniẽs i rigore et ante facta fricatione cum oleo eius simplici. lviij. ¶ Quarto pncipal'r est assa calida i po qrti ⁊ sicca i ij. febri quartane cõueniẽs simplici.ccxl.¶ Scdo ca.⁊ sic. vsqꝫ ad quartũ simplici piper. cccccc. Inter ista sit ordo vt a leuioribus inchoemus et gradatĩ i fortiora tendamus et vitemus calida in quarto inquãtũ possumus. ¶ Item.inter cõposita cõprehendatur ordo ex noticia simplicium et sit ordo in applicationibus predictorum vt euacuantia premittamus que sunt loco suo

dicenda. deinde alterem⁹ aerē loci ꝛ lectū. deinde si ap-
pareat in stomacho materiā latitare qđ cōprehēditur
ꝑ nauseā ꝛ stomachi grauitatē prouocet vomitus ꝑse
uerante rigore. ¶ Itē si apparuerint in ventre rugitus
nō erit malū adhibere suppositoriū nec medicine adhi
bende sunt magis secura febre solutiue nisi coacte le-
uiores tñ ꝙ febre nō ventura. ¶ Itē irregulariter ad-
hibeant stante rigore ꝓuocantia somnuꝫ in lr̄a tracta
et intellecta ꝑ illā vt philoniū et tiriaca recens nec ad
ministrentur ista calida: nec etiā administrētur cibi vł
potus nisi etiā coacte possimus exterioribus remedijs
attēdere: ꝛ etiā sacculationi capitis cum aliquał̄r cali-
dis aromaticis de quibus tanget inferius. Aqua vitis
non grandis vini quā valde cōmendat gētilis epithi-
mando partes prehabitas cōuenit nam de ea erit etiā
sermo. ¶ Capitulū de regimine sudoris.

Expedito regimine rigoris ad regimīe
sudoris veniendū qui multipliciter di-
uersificari pōt. Primo ex ꝑte tēporis:
quia sit factus in die cretica qui Aui-
cenna testante illo capł̄o. Oportet ne
creticus sudor nō est cōstringēdus nisi
superfluat. Scđo accidere pōt quasi statim inchoante
paroxismo qui constringendus nō est plurimum ꝓpter
multā esse materiā. ¶ Itē euenire potest tēpore cōuales
centie plurimū notans materiā esse multā ꝛ iste etiaꝫ
plurimū cōstringēdus nō est. ¶ Itē distinguitur sudor
rōne qualitatis: q2 quidā calidus: quidaꝫ frigidus aut
medius. ¶ Itē rōne substātie: q2 quidā subtilis: quidam
grossus siue viscosus ꝛ multe alie diuersitates in sudo
ribus accidūt: vt ptꝫ scđa quarti: ꝛ primo ꝓnosticorū: q̄
quidem non sunt de ꝓposito omittātur pro nunc. ¶ Est
eñ intētio Auicēne ponere potissimū regimē sudoris
supfluitatis ꝓsternentis virtutē ꝭm plurimū ꝓcedente
supfluitate materie vel liquiditate: vel apertura poroꝝ
aut debilitate cōtentiue virtutis ꝛ incitatiue expulsiue

per exteriores poros. ¶ Restrictiui igitur prefatū sudorem aut recturi ꝛ refecturi virtutē multiplicē intētionē habere debem⁹. ¶ Prima intētio. vnā ad cōstringendū poros: aliā ad spissandū materiā. ¶ Tertiā ad cōfortādū contentiuā mēbroꝝ. ¶ Quartā ad cōtinendū acuitatē expulsiue. ¶ Quintā ad deriuādū materiā siqua debuerit expelli. ¶ Sextāad resoluēd ūvirtutē. ¶ Prima intētio cōplet per tria. ¶ Primū per aerē ꝛ infirmi decubitū. ¶ Scdo per sudorē abstergēdū. ¶ Tertio per extrinseca corpori applicāda. ¶ Pria pars primi haberi pōt ex dictis sup caplo de rigore acutaꝝ. ¶ In pñti tñ caplo precipit Auicenna euētari ꝛ infrigidari locum. Vide modos loco dicto. hic tñ valent flabellationes ꝛ subleuatiōes pānoꝝ. Monet tñ Auicenna infirmū poni sup instrumēto in quo solēt pueri cōcuti: qd intelligi pōt arcuatum cunabulū qd cuꝫ fune aliquo aut arbori aut alteri substentaculo: ꝛ hoc puto melius si applicatū sit cunabulū ex corio inflato aere: ꝛ ita circūdatum circūferentia: vel intelligere possumus instrumētū quo pueri vtūt: qd in vulgari nostro vocat visculū seu vehiculū ꝙ ꝓpt rōcinationē aeris nō calefacti per corpus patiens ꝛ vapores eius ad infirmandū vt cōprehēdere potes ex scdo ꝓbleumatū ꝓbleumate. xxiiij. ¶ Scda pars primi ex loco p̄habito presumitur ꝑm ꝙ est ex pte sudoris ꝛ nō abstergat: ꝛ maxime īfrigidato aere. Nā abstersio addit in sudorē: ꝛ dimissio stringit: vt tangit Auicēna pñti caplo: ꝛ pꝫbus scdo ꝓbleumatū ꝓbleumate. xiij. Tūc quia sudor poros oppilat et ab extrinseco nō permittit exire tunc: qꝛ ad suā trāsueniens frigiditatē poroꝝ efficit stricturā. ¶ Tertio vt exterior explicatio distingui pōt inunctiōes siue linitiones. ¶ Item balneationes ꝛ epithimatiōes. ¶ Quantū ad primum cōmēdat Auicꝫ oleū rof. forte. s. i stipticādo ꝛ strīgēdo facto ex oleo oliuarum immaturarum siue enfacino et rosis rubeis siluestribus siue rosis bugulis ꝛ nō aptis dū primo sint siccate ad solē; cuius descriptionē ꝛ iuua

menta tangit Mesue distinctione vltima per magnū processum. Et quia oleū benedictum est fm eius laudē multā proponit Mesꝫ ꝛ propositionē multiplicē tangit cuius litteraꝫ tāgit explicando cuius initiū ita habet. ¶ Oleum rosaꝝ cōpletū al's cōpletaꝝ est sedatiuū doloris. cōfortatiuū ꝛ resolutiuū conuenienter ꝛ lenitiuū Rudū vō est extinctiuū: intelligendo per rudū facto ex oleo ꝛ rosis immaturis cōfortatiuum: aggregatiuum inspissatiuū prohibitiuū cursuum materierū ꝑpter qđ putandū: potissimū est ad dissinteriā ꝛ fluxū materieꝝ per corpus ꝛ differt cōpletū a rudi: qm̄ cōpleti materia est oleū de oliuis maturis siue cōpletis: ꝛ folijs rosarū cōpletarum. Rudi vō materia est ex oliuis quibus nō accidit maturatio seu cōpletio ꝛ rose q̄ nōdū recesserūt nodos suos. Et modus cōpositionis eius est vt accipiatur oleū de oliuis vel oleū sisaminū recens ꝛ laua pluries lauationibus cū aqua fontium: deinde accipe folia rosaꝝ recentiū fm quātitatē sufficiētē ꝛ sepelias in loco in quo lauasti ꝛ reconde in vase vitreo ꝛ obtura orificium eius ꝛ repone soli septeꝫ diebus. Deinde coque in vase duplici per horas tres. deinde fac permutationē rosarū recentium ꝛ vtere alijs recentibus: et dimitte per alios septem dies ad solem. deinde extrahe decoctionē in eo sicut sciuisti ꝛ fac de nouo permutationē rosaꝝ et proijce super illud aque infusionis rosaꝝ quā tradim⁹ in capl'o de sirupis: ꝛ sume quartā olei et str inge orificium vasis et dimitte ad solē per dies quadragita. deinde cola ꝛ iterū expone soli ꝛ dimitte tempore extenso ꝛ vtere vbi oportet. ¶ Modus cōpositionis ē alius ꝛ acquirit ex hoc ꝙ fit magis resolutiuū. ℞. succi rosaꝝ aque infusionis earū añ. partē. ℥. j. olei loti et preparati sicut diximus ana. partes. ij. deinde operare vt dictum est de decoctione ꝛ permutatione foliorum rosꝫ. expon e soli vt est dictū et fac eandem permutationem succi et aque infusionis eius et recondatur in vase ꝛ exponatur soli per quadraginta dies. ¶ Tertius modus

compositionis eius est. ℞.amigdalarum dulcium pur gatarum quantitatē quā voles et tere in mortario vlti ma contritione: deinde quantitatem earuʒ ex folijs ro sarū recentium. Iterū tere cuʒ eis ⁊ fac pastones et di mitte in loco calido per diem vnum. deinde tere ⁊ ma laxa in pila malaxatione multa sicut / intermissione et fundatur super illud aque infusionis rosarum calide ⁊ desinetur malaxa et remanebit oleuʒ. Ultimo vo ma laxa ⁊ exprime oleum in ʒainari cum expressorijs ⁊ to tum repone in vase ⁊ vtere vbi oportet. ¶ Quartus mo dus cōpositionis vt ita misceatur sisamū excorticatum sicut dictū est de administratiōe amigdalarū dulciū est melius materia rudis et sisamuʒ olei rosarū completi. ¶ Secundū oleū in ordine ē oleū mirtinū cuius descri ptionē cape ex mesue. ¶ Tertiū est oleum de salicibus. ¶ Quartū est oleū de balaustijs quoꝝ descriptiones per te facere potes. Per ista olea intelligere potes oleum citoniorum descriptione Mes. Ex quibus oleis iunge spinam ⁊ renes. ¶ Aliud oleuʒ cōpositū tāgit Auicēna qđ poterit sic scribi. ℞.citonioꝝ ponticoꝝ maloꝝ.añ.ʒ. ij.bulliant in aqua.ʒ.ij.⁊ post sufficientē bullitiōeʒ vini ℞.ros.siccaꝝ ⁊c.debite ꝯtuse ⁊ pistate ad cōsūptioneʒ tertie ꝑtis deīde colet ⁊ colature misceat olei ros.ʒ.x. ⁊ post sufficiētē bullitionē vini. ℞.ros.siccaꝝ balausti aꝝ.añ.ʒ.ij.carabe.϶.j.terāt oīa subtilissime ⁊ cū modi co cere albe fiat vnguētū molle. ¶ Itē potes ymagīari cōmixtionē oleoꝝ ꝑdictoꝝ cū oleo nenufario aut de cu curbita vł de papa. vł de lactuca. Potes ēt describere tale vnguētū. ℞.ol'i citōioꝝ mirtini de nenuf.añ.ʒ.vj. trociscorū de terra sigillata.trociscoꝝ de carabe.añ.ʒ. ß.⁊ si vis cū modico cere fac vnguentū. Uel si vis face re fortius adde camphore sufficienter trite grana.iij. ¶ Ulterius tāgit Auicēna succū agreste ⁊ salicis.pos sum⁹ ḡ ex succ ꝫ tale describere medicamē. ℞.succi plā tagis citonioꝝ pomoꝝ siluestriū berberꝫ succi cornoꝝ ana.ʒ.j.misce ⁊ applicare potes ꝑ modū epithimatis.

¶Tangit vlteri⁹ Auicēna epithimata ex decoctiōibus vnde potes sic describere. ℞. balaustiarū gallarꝫ mirti adde suma ch:sempuiue añ. ʒ. iij. lābrusce roſ. rubearū: corriādri sicci. añ. quartā. M. j. bulliant in decuplo aq̄ aut vini citoniorū: et fiat epithima vt tactū est. ¶Item tāgit Auicēna linimentū vt. ℞. mucillaginis psillij mucillaginis citoniorꝫ: mucillagīs edere. ana. ʒ. iij. gumi rabici gumi edere: sanguinis draconis boliarmeni corallorꝫ rubeorꝫ tritorū. añ. ʒ. ß. karabe. ℈. j. albumīs oui aque plātaginis añ. ʒ. ij. misce ⁊ mľto tp̄e cōcute. ¶Itē docet Auicenna sudore multo exuberāte: pone frigida sup extrema at niuē in glaciē. Sed si nō possent habere decoctiōes rerꝫ frigidarꝫ potētia. vt papauer mādragora ⁊ similiū infundanť sup extrema frigide ad modū embroce vt aqua frigida fundatur super extrema. ¶Ultimo docet Auicēna balneare taliter sudantes in aqua frigida tolerantes virtutē: lꝫ tamen nō sit vsuale ad quas intētiones adhibeanť que dicta sunt clarū ē. ¶Item potest fieri hoc remediū. ℞. aq̄ roſ. aq̄ plantaginis aq̄ semperuiue ana. ʒ. vj. asp̄gatur cū sp̄gulo infirmus totus: vel si vis addere trociscorū de carabe sufficienter tritorꝫ. ℈. iij. ¶Item potes aspergere lectū leniter cum dictis aquis. ¶Item infirmus fouendus est vino stiptico nigro in quo infusus fuerit panis aliquaľr tostus. Et eodē modo intelligantur cibaria sua: cōplentur predicte intētiones prehabita remedia et recte intelligenti patere potest.

¶Regimen fluxus sanguinis narium.

Expedito regimīe sudoris sequitur in littera regimen fluxus sanguinis nariuꝫ in febre vt plurimū cōtingibilis ꝓpter caliditatem: subtilitatem ⁊ acuitatē sanguīs Et ita sup̄fluitas fluxus sanguīs regimē propter predictas causas contingentes ponetur nunc: licꝫ generale regimen fluxus sanguinis nariū ponat Auicenna quarta quarti tractatu sc̄do. ca.

pitulo vltimo. Et regimē sup̄fluitatis fluxus sanguinis in febre vel sine febre contingētis vel ꝓpter alias cās ex predictis ponit Auicēna quīta tertij. Et iste fluxus multiplicē sup̄fluitatis recipit diuersitatem: in p̄nti tm̄ caplo innuit fluxū sanguīs in febrib⁹ acutis distingui in creticū ꝛ non creticū. Et vult creticū non esse strin- gendū quantū possibile est: ꝛ causa est nota. ¶ Pro re- gimine igitur stringēdi fluxū sanguinis nariū in febri bus acutis vide Mesue in suo de appropriatis sūma vij. ꝛ caplo. ij. Una generalis siue vniuersalis: siue vni uersaliū: ꝛ alia particularis p̄mittenda iuxta illud phi- sicorū p̄io. Unde ex vniuersalibus in singularia opor tet ꝓcedere. Et. iij. amphorismoꝝ cōmento. xvj. Consti- tutiones anni ꝛc. Semp naturalr ꝛ artificialr gene- ralia precedunt specialia. Hec aūt generalis intentio triū modoꝝ ē. ¶ Primus est alterare malā ꝯplexionē ꝛ auferre acuitatē sanguīs. ¶ Scōs modus ē diuertere sanguinē ad diuersum ꝛc. ¶ Terti⁹ modus constrīgere vias ꝛ ductus p̄ quas sanguis est ad nares transit ur⁹ ¶ Inter hos modos ꝛ intentiones est ordo temporis. ¶ Nā primus modus ꝛ scōs siue remedia per q̄ cōplen tur illi modi. Ubi ergo corrigetur sanguis ꝛ mēbra mā- dantia: ꝛ vbi fierent diuersiones remedia que fierent vijs ꝛ ductibus nō essent efficacia vel saltē nō tantum quantum si illi duo modi premittantur: nec si premitta tur iste tertius modus efficietur notabile iuuamentū ꝛc. ¶ Primus modus completur per cibos siue per ea que bibuntur ꝛ comedūtur frigidos ꝛ cōgelantes qua les cibi sunt gelatiue facte ex carnibus stipticis vt per dicum aut auium minutarū aut neruoum et extremita tum animalum: vt capreti: ꝛ similium. ¶ Item sulcida ¶ Item pulli conditi cum aqua rosacea vel agresta. vel alio frigido satis noto. ¶ Item condita cum lactucis vel portulaca aut spinachia vel acetosella vel plātagīe vel pullo cocto cum hijs rebus fiat contusum aut pona tur cum rebus stipticis ad sublimandum. ¶ Item con-

neniet cibarium factuz ex panico vel mileo vel riso aut lentibus. ¶ Secūdum modum decoctionis qui tangetur aut vitelli ouorum infrigidati in aqua frigida: et postea conditi cum succo agreste vel alio simili sine sale aut paucissimo sale. Et sint que comedit actu frigida semper attendendo stomacho ne foret iuuamento grādius nocumentum. ¶ Potus vero frigidi sunt medicinales et declinantes ad frigidum et stipticū vt iulep rosatū cum succo arancij vel succo granatorum muzorum aut aliud iulep ex prehabitis colligendo aut de electuario. ℞. zucchari rosar. ℥ ß. corallorum rubeorum: sandalorum rubeorū. ana. ℈. j. carabe. ℈. ß. misce et et bene incorpora: et de electuario accipe. ℥. semis et: dissolue in. ℥. quinqȝ aque extinctionis calibis. aut in aqua decoctionis iuiubarū vel mirti vel sumach. deinde cola et da in potu cum. ℥. j. vini granatorum muzorum. Potes etiam per hoc intelligere coacte exhibēdo: vt athanasiam: et cetera similia scdm ꝙ comprehenditur. ¶ Primus modus est infusio aque frigide balneum in aqua frigida et sessio et intelligere possumus per infusionem aspersionem seu infusionem aque frigide super extrema vel indirecto epatis vel splenis. Intelligēdo etiam possumus infusionem: embrocationem vel circa epar vel circa splenem: vel circa vtrunqȝ. Et erit hec diuersitas sm ꝙ sanguis fluit a nare dextra vel sinistra vel vtraqȝ simul. ¶ Item fiat infrigidatio circa testiculos et circa spinam et renes. ¶ Item etiam fiant sessiones in aqua frigida: similiter teneantur pedes vsqȝ ad coxas. Habeas semper menti virtutem et totius corporis dispositionem. ¶ Item completur primus modus per emplastra et epithimata vel inunctiones actu et potentia frigidas epati applicandas. Et maxime si a nare dextra fluat: vel sinistra: vel vtraqȝ simul. Et qr epar est principium sanguinis: aut etiam applicetur spleni et valde calido non concurrente contrario et for

ti et potissimum fluente sanguine ex nare sinistra. Et hec epithimata colligere possumus ex dictis super capitulum de regimine acutorum. ¶ Similiter febre existente multe acuitatis epithimare cor est conueniens. Unum tamen commendat Mes. vt infundatur panis in aceto infrigidato in niue: vel supple aqua valde frigida et applicetur prehabitis partibus semper intelligendo ne debilites calorem naturalem valde ne acetū mordicet. Potes ipsum temperare cum aqua frigida vel aqua rosarum: vel cum aliqua de predictis: ⁊ potes eligere frigidiorem vel minus frigidam ex regimine acutarum. ¶ Item completur iste modus per rectificationē aeris et strati prout in regimine acutarum et sudoris dictum est. excepto ꝙ non debet vehi nec moueri patiens fluxum ex naribus. ¶ Secundus modus cōpletur per diuersionem sanguinis ad partem diuersam et ab aliquo modo oppositam. Et ista diuersio fieri potest euacuando cum leui fleubothomia facta de basilica correspondenti nari a qua fluit sanguis: vt si fluit a dextra fiat a dextra: et si a sinistra: a sinista: et constante virtute fiat de brachio. Et si volumus plus attendere exteriori virtuti fiat de saluatella que est inter auricularem et annularem digitum. Aut si ab vtraqꝫ flueret ab vtraqꝫ posset fieri fleubothomia. Aut in muliere si esset intentio seu retentio mēstruorum flobothometur saphena: vel altera saphenarum correspondens nari: vt dictum est. Aut etiam in viro existente sanguine subtili et apto querendo fortem diuersionem flobothoma saphenam eiusdem partis et fiat leuis flobothomia. vt. ℥. tres vel quattuor. ¶ Item si corpus esset robustum non esset inconuenies per flobothomiā peruenire ad lippothomiam que conuenit in sedando fluxum sanguinis: vt colligitur quarta quinti. tractatu secundo. ¶ Secundo fiat ista diuersio per ventosas cum scarificatione; et licet non sit ita vsuale corpore

existente robusto potest poni ventosa in directo epatis si fluit ex nare dextra aut supra splenē si exit ex nare si nistra scarificante leuiter. Et si tumor rubeus magnus appareat. ¶ Item possunt poni ventose supra nates si ne scarificatione aut circa sumē et inter costas. Dein de ponatur circa pulpas spatularū et scarificentur le uiter. ¶ Secūdo sit diuersio sine euacuatione ponendo ventosas in dictis locis sine scarificatione. ¶ Item li gando extrema per quattuor digitos supra genua vel brachia ligationib⁹ dolorosis vel faciendo dolorē cir ca testiculos vel mām̄illas in mulierib⁹ sub quib⁹ ven tose possunt imponi. ¶ De fricationib⁹ dolorosis vel di co ne forte plus nocerent cōmotione et agitatione cor poris q̄ diuertendo. ¶ Inter hos modos ordinem ex Mesue colligere possumus. Nā si sanguis est valde acu tus et calidus magis quā multus tūc sedationi magis et p̄mitus attendēdū: et sic ꝓcedat modus primus. Si ecōtra cōstet ampliorē esse sanguinem q̄ sit calidus et acutus diuersionis potissime cū euacuatione precede re debent: et ita secundus modus primū p̄cedere debet ¶ Signa vero maioris quātitatis vel acuitatis debet medicus menti tenere ex locis ꝓprijs signorū horum. ¶ Tertius modus vt fiat coartatio in vijs et ductibus per quos sanguis transit ad nares: qui modus p̄ficitur cū linimētis aut embrocis vel epithimatib⁹ vel empla stris vel vnctionibus factis supra frontē ⁊ timpora aut circa gulā aut supra caput ex rebus infrigidantibus et stipticis et glutinatiuis et si oportuerit stupefacienti bus. Unde potest capi pannus lineus oblōgus ⁊ infun di aque frigide et exprimi aliquantulū et circūuolui gu le. aut potes infundere aque frigide mixte aceto: aut aq̄ rosaꝝ aut plantaginis aut burse pastoris. ¶ Similiter timporibus et fronti ex aqua et aceto potest fieri epithi ma. ¶ Itē pōt fundi aqua frigida per modū embroce su pra caput aut aqua rosaꝝ vel plātaginis. Sim⁹ tamen certi de catarro de nimia īfrigidatione. ¶ Itē tiporib⁹

et fronti pōt fieri hoc linimentū et est pmum quod tan git Mesue cui9 littera habet ita. Emplastrū q̄ vtendū est sup tipora ꝛ frontē ꝛ linit sup ea: ꝛ sedat fluxū san guinis cui9 descriptio. ℞. boli armeni gipsi purificati barbe yrcine ptes eq̄les vt gr̄a et ēpli ana. ʒ. vj. cōterāt cōtritione bona ꝛ vltima deinde cōtere ī aceto forti. ℥. iij. vel circa ī vase terreo vel lapideo vel enzo vt fortior fiat cōtritio ꝛ tantū cōterat et ita bene misceat acetū cū istis vt fiant spissitudine mellis et liniatur frons et timpora. Et si incubuerit necessitas adde camfore gra na. iiij. et si vltimate īcubuerit necessitas adde opij gra na. iij. et liga pannū circa partes predictas. ¶ Aliud re medium tangit Mesue aucte rab et habet eius littera ita filius zacharie arasi vel. ℞. aque rosaꝝ. ℥. iiij. aque plantaginis. ℥. iiij. aque burse pa storis. ℥. j. aceti fortis ℥. j. ß. sandaloꝝ et corallorū ana. ʒ. ij. succus corticū gra natorū succi plātaginis ana. ℥. ß. misce et agitent valde adinuicē et lini frontē et timpora. ¶ Itē in ore teneat aquā purā frigidam vel rose vel plantaginis vel alteri us similis. Vel fiat frōti ꝛ timporib9 aliud linimentuꝫ huius descriptionis. ℞. gallaꝝ recentiū et siccaꝝ perfo ratarū. Itē glandiū et cupulaꝝ earū. ʒ. vj. nucleorū mi rabolanoꝝ kebuloꝝ indorū ana. ʒ. iij. ossium dactilorūꝫ ℥. ß. siccentur in furno et incorporentur et vehementer ī aceto calido. xx. vngantur et fortissime conterant licꝫ sit melius conterere nucleos dactilorū per se et sit ace ti. ℥. viij. Deinde ℞. plantaginis succi burse pastoris ana. ℥. ß. succi corticum granatorum succi berberꝫ aca cie ana. ʒ. iij. camfore. ℈. ß. misceantur omnia adinuicē et liniantur loca illa. ℞. olei rosarum. ℥. j. olei de nenu fare olei de mandragora ana. ℥. ß. misce et lauentur cuꝫ aqua et aceto deinde ℞. trociscorum de terra sigillata puluerizatorum subtilissime. ʒ. j. misce et lini. ¶ Parti cularis ſo modus quia medicamiunm applicandoruꝫ determinate parti parficitur per stillationem liquido rum et narrium constrictiuorum. aut per impositionem

tentorum oppilātiū retinētiū fluxū aut applicationē odo
rū inferentiū. ¶ Medicinarū p qs pficiunt hec itento
nes qdā sūt frigide qdā stiptice: qdā glutinatiue qdam
cauterizatie qdā pstrictie a forma q sūt icarnatie et exic
catiue quedā aliis dictarum vtutū multū pticipant. ¶ Fri
gide noiate sūt opiū aq frigida nix mādragora glaci-
es Jusqamus solatrū sēpuiua portulaca succus lactuce:
coriandrū recēs nenufar. plātago bursa pastoris faba
inuersa salix faba grassa. ¶ Stiptica sūt rosa antera:
balaustia cortices granatorum pulpe acacie succus citoni
orū succus mirti: ypoqstidos sumac lābrusca: castanee
imature pira et poma siluestria corna imatura glādes
sorba nespila berberi ribec acetosella plantago bolus
florū palme karabe. ¶ Conglutinatiua bitumē piscium
dragantū gūi arabicū gūi prunorum et cerasorum thus mastix
albumē oui farina volatilis et maxime molendini tela
aranee ppinqua fumo farina silliginis panici milii risi
terra sigillata cortex turis fumus picis thuris cartha cō
busta pili leporis pili hūani cōbusti gipsim spōgia ma-
rina cōbusta etc. ¶ Cauterizatiua sunt calx colcotar ca-
lamētū es vstū arsenicū flos eris. ¶ Operātiū vero a for-
ma sunt cerebra gallinarū frequēter comesta maxime
assis capitibus stercus asini insufflatū vel porci vel ca
pre succus portulace succus lactuce aqua mente coral-
lus lapis aspis dictus. ¶ Inter hos vero modos medici-
narū scdm Mesue est cōpatio nā glutinatiue et siccatie
et stiptice meliores sunt ceteris. Conglutinatiue vero et
stupefacientes minuant stupefactionē caloris. Caute-
rizatiue vero lz cōferāt faciēdo crustā tamē timor est ne
cadente crusta et foramine ampliori manēte subsequatur
maior fluxus. ¶ Debemus ergo multa colligere q multas
habēt intentiōes vt glutināndi escarādi siue incarnandi
sine suspitione vt aloes thuris corticē interiora passu
larum maxime arilia et mera. Habēt vero plures inten-
tiones sumac potissimum trocisci de terra sigillata tro
cisci de spodio cum semine acetose. ¶ Item trocisci de

berberis Mesue. Item omnino habeatur ex parte cō-
fectionis immittendarum naribus vt sint subtilissime
trite vt possint debite ipelli p infusionē cū pēna vt ipul
sa ad pfundū nariū attingāt aut approximēt orificijs
venarū aut arteriarū et ita instillationes cū penna fi-
ant ipetuose p causā tactā. Tente etiā oblonge cauēdo
tamē sp inuitamentū ad sternutādū. hec pticularis intē
tio q est insufflatio cōpleri potest p hui⁹ descriptiones
℞. trociscoꝝ de terra sigillata. ʒ. ß. tere subtilissime ꝛ ha
beas pennā de madona loca attinēt; socioꝝ satis gros
sā vndiqꝫ foramie rotōdo pforatā: cui imitte puluerem
deinde insuffla narib⁹. Aut si vis forti⁹. Accipe tantum
trociscoꝝ de carabe. Si autē velis pl⁹ forti⁹ adde plus
opij ꝛ canfore. Et vt in paucū cōferat pōt ex oi modoꝝ
medicinis puluerizat; isufflatio fieri qs ex pdictis col-
lige ad intētionē quā qris sēp mēte retēto canone cō-
parationis eaꝝ. ¶ Scdo qz instillatio cōpleri pōt hndo
totū infūdēdo i aliq aq stiptica vt plātaginis aut burse
pastoris vel infūdāt i aq decoctionis alicui⁹ rei stipti-
ce vel succo. Et si vis potes ita describere. ℞. plātagis
aq ros. aq burse pastoris añ. ℥. ß. cāfore subtilissie trite
gra. iij. terre sigillate. ʒ. i. misce ꝛ totū infusum dicto cō-
mixto expme et distilla i narib⁹ aut potes habere istru
mentū aliqualr lōgū iteri⁹ pforatū ad modū pēne i cui⁹
cōcauitate dictū liqrē posses ifūdere narib⁹ aut distil-
lare. Et fortiorē ꝛ debiliorē medicinā i distillādo vel cū
pēna ex phabit; collige. ¶ Tertiū qz tēte pfici pōt pmo
talr describēdo. ℞. aq ꝛ succi plātagis aq ros. aq burse
pastor; añ. ℥. j. albumia duo oui aceti. ℥. j. vini citonioꝝ
succi sorbaꝝ. ℥. ß. ꝯcute ꝛ adinuicē misce vsqꝫ veniāt ad
debitā vnionē. deide ℞. trociscoꝝ de carabe subtilissie
tritoꝝ. ʒ. iiij. capilloꝝ hūanoꝝ adustoꝝ; farine volatils
molēdini añ. ʒ. j. misce ꝛ iteꝝ cōcute. deide habeas pi-
los meliores leporis ꝛ forma tentas oblongas ex coto
aut ex tela aranea molēdi aut ex rasura pāni lini carte
de papiro. ¶ Quarta intētio pōt fieri ex Mesue. aucte

ysaac.cuius littera habet ita. ysaac medicamen bonum ℞.sanguis draco.rauich papiri cōbuste balaustie ana ℥.j.ß.coterant subtilissie ꝛ possum⁹ hoc medicamē bonū insufflando vel infundendo multe aq̄ coriandri aut suc co aut vti in distillādo aut possum⁹ facere tentā et nari bus iponere: ꝛ habet v̄tutē glutinationis ī frigidate et stipticitate ¶ Aliud sumit ex Mesue auctoritate serapi onis: medicamē abscindēs fluxū san guinis abscisione forti ℞.colcotar tele aranee supple molēdini aluminis añ ptes eq̄les q̄r.℥.ij.tere sufficiēter ꝛ cōfice liciniū cuz albumine oui. ꝛ habz v̄tutē stipticādi ꝛ aliq̄liter causti candi. ¶ Aliud tāgit ex eadē satis forte.cui⁹ lrā. ℞.ter re sigillate aluminis gallaꝝ pforataꝝ adustarū ꝛ extin ctarū i aceto forti: ypoq̄stidos añ.℥.ij.ß.cāfore opij ana ℈.j.aut ꝛ meli⁹ cāfore ℈.j.opij grana iiij. encausti.℥.j. terāt oīa terēda ꝛ liciniū ex his intictū iponat narib⁹. Et valet hoc remediū ad causticādū, ꝛ remittēdū acui tatē sanguis ꝛ ꝓuocandū somnū. ¶ Aliud tāgit ex au ctoritate Alexādri vt ℞.spōgiā nouā maximā ꝛ intiga tur ī alchitrā ꝛ cōburat ꝛ adde albumen oui ꝛ fac tentā vel liciniuz. ¶ Aliud tāgit auc̄te Johānicij vt ad causti candū ꝛ glutinādū ꝛ stipticandū cui⁹ descriptio ℞.cō fectionē medicamīs abscidēs fluxū sangnis ex narib⁹ ℞.balaustie sanguis draconis: thuris altee colcotar cal cis viue gallaꝝ ꝯbustaꝝ extictaꝝ ī aceto alumis iameni gipsi pnluerizati farine molēdini añ. ℈.iiij. camfore.℈ j.opij gra. ij .tere sufficiēter ꝛ fac liniciniū vel tentā cū aliq̊ liquore ex dictis. ¶ Aliud valēs ad glutinādū ꝛ i carnādū ꝛ est domesticū ꝓ q̊ sic describe. Itē aliud va lens ad fluxū sanguis de narib⁹ ꝛ rupturā arteriaꝝ ℞. olibani siue thuris loco illi⁹ aloes añ.℥.iij.tere sufficiē ter ꝛ cōfice cū albumie oui. ¶ Aliud est efficax cui⁹ lrā habz ita. Medicamē ex inuētione nr̄a valēs potissime ad causticādū cito sanās ℞.cāfore colcotar sāguis dra conis sandaloꝝ ru.alumis iameni thuris aluminis vsti papiri cōbuste añ.℥.ij.tere subtil'r ꝛ ꝯfice cū aq̄ salis et

fac trociscos. ⁊ q̄n op̄ȝ dissolue ī icausto scriptor̄ ⁊ vte-
re cū liciuio. ¶ Aliud ex inuentiōe sua cui⁹ descriptio ℞.
pāni lini antiq̄ quātitatē sufficiētē ⁊ īfūde ip̄m ī liciuio
dissoluto ī icausto scp̄tor̄: deinde fac exiccari ⁊ ip̄m cō-
buri ⁊ cinerē ei⁹ īsuffla narib⁹. Est eni expt̄ū. vel pannū
intige ī liciuio ⁊ ꝯbure ⁊ vtere vt dictū ē aut cū albumīe
oui ⁊ fac tentā ¶ Aliud vltimū tāgit auctoritate diasco-
ridis sterc⁹ asini siccatū ⁊ recēs īsufflatū narib⁹ ⁊ odo-
ratū strigit fluxū sanguīs ex v̄tute. ¶ Et dixerūt q̄dā ex
posteriorib⁹ ꝙ si misceaꝛ cū eo sexta vni⁹ p̄tis opij est
remediū vltimum. Et lȝ fedū sit possum⁹ tn̄ ordinare
medicamē isto mō. ℞. sterc⁹ asini recēs ⁊ matie antiq̄o
ris asini vel asine quātū sufficit ad faciēdū tentā cui ad
de cāfore subtilissime trite. ℈. ß. opij grana. iij. ⁊ fac tētā
et cape de stercore asini ⁊ pista sufficiēter ⁊ deide imit-
te succi ⁊ aq̄ plātaginis ⁊ adde trociscos de terra sigil-
lata vel carabe ⁊ si vis aquā rosꝫ vel sandalꝫ. ne ita fete-
at iuuat ¶ Ex intētionib⁹ p̄dictis ꝯp̄hendūꝛ medicami
na siue remedia q̄ tāgit Auicē. p̄ma q̄rti p̄mo ca. Opor
tet p̄mū eni regimē positionis vētosar̄ ꝯp̄hendere sub
scd̄o mō intētiōis vl̄is monet tn̄ ꝙ nō ponāꝛ vētose de
sup̄ q2 sup̄ spatulas aut ceruice nisi supple fuerit posite
sup̄ p̄tes īferiores ⁊ nisi p̄cesserit fleubotia vl̄ n̄ ponaꝛ
desup̄ q2 sup̄ splenē vel epar: nisi supple ml̄ta īcūbēte ne
cessitate cū p̄pter appōēȝ vētosar̄ cū igne lesibiles sint
epati ⁊ spleni. ¶ Tāgit vlteri⁹ lȝ nō imediate sequaꝛ ibi
Et cā nō est p̄hibēs aliq̄d remediū īfrigidatiuū capitis
q̄d tāgiꝛ sub mō tertio vl̄is. ¶ Tāgit siue inuit remediū
p̄ distillationē q̄d tāgit sub mō p̄me ītētionis īfrigidādi
fiēdi: tn̄ post ligationē extremitatū q̄ ꝯp̄hēdiꝛ sub mō
scd̄e ītētiōis vl̄is. ¶ Preꝛ hec oīa etiā ꝯfert ad restrigē
dū obscuritas aeris clausio oculor̄ aut aspect⁹ rer̄ ni-
grar̄ timorē īducētiū. ¶ Et q2 Auicē. ī p̄fato ca. inuit p̄
uocari vsuales ⁊ leuissiōs mōs explicat. p̄mo q2 patiēs
ītueaꝛ res rubeas ⁊ lucidas ⁊ gaudiosas aliꝛ irritati-
uas. ¶ Scd̄o q2 strigaꝛ sibi leuiꝛ gula p̄mēdo v̄sus sur-

su. ¶ Itē fricet̄ frōs ⁊ tīpora. Itē fricet̄ nares īterius ⁊ exteri⁹. Itē aq̄ fluuialis tepida vel lenit̄ calida p̄ nares Itē aq̄ decoctionis altee. Itē aq̄ sublimationis vel decoctionis maiorane aut si forti⁹ q̄rimus aquā decoctionis piretri: aut sumāt̄ sete porcine ⁊ narib⁹ īponat̄ aut sumat̄ frustrū sanguinarie īponat̄ nari ad modū sete porcine aut ꝓuocet̄ lenit̄ sternutatio. ¶ Regimē vomit⁹

Expidito regīe flux⁹ sanguīs nariū. seq̄t̄ caplm regimis vomit⁹ accidētꝫ ī febre q꞉ ex dictꝫ auctoꝝ et claritatꝫ expientia diuidi pōt ī creticū ⁊ nō creticū. Nō creticus diuidit̄ ī vōītū cibalē ⁊ vomitū hūoralē. Cretic⁹ diuidi p̄t ī sufficiētē ad quē seq̄t̄ iocūditas leuitas cū q̊ etiā bn̄ tolerat̄ quāuis est ꝯstrigēdū vt tāgit Auic. ⁊ iō declarat Si ꝯuenit sōnus ⁊ lauatio faciei cū aq̄ rosata: aut f̄m Auic. iiij. j. ca. vij. Cū illo q̄ vomit sumat̄ aq̄ ī q̄ ponit̄ aliq̄d aceti. Itē lauari pōt stomach⁹ cū aq̄ ordei zuccarata. Deīde possum⁹ si sitiret aliqd̄ stipticū adhibere et vinū granatoꝝ vł sil'e. ¶ Sōnus tn̄ vt ē tactū valde ꝯuenit deīn āñ cibū ad vigorādū stomachū nō ē malū leuit̄ vngere circa os stōachi vn̄ hec iūctio leuis fieri poterit. ℞. olei citonioꝝ. ℥. j. olei masticꝫ. ℥. ß. pulueris gariofil. ʒ. j. coralloꝝ ru. rosꝫ. ru. balaustiarū ana. ʒ. iij. absinthij. ʒ. j. masticꝫ. coriandri rubei. ana. ℈. ij. fiat ex eis subtiliter tritis sacculus paruus ori stomachi ī forma scuti cui⁹ con⁹ sit sup̄ior ¶ Si v̄o vomit⁹ esset cretic⁹ ⁊ diminut⁹ ⁊ cōstaret tibi naturā nō tēpare qd̄ ꝯphēdere posses p̄ ablationē nausee tūc irrita naturā ad vomitū facil'r. Et vbi mat̄ia est calida posses exhibere sirupū acetosū simplicē exhibēdo. ℥. j. cū. ℥. iij. aq̄ tepide. Si v̄o mat̄ia eēt frigida posset fieri vomit⁹ cū decoctiōe rafani. Si tn̄ ista somētia facilia aut inūge pēnā oleo cōi aut sisamino ⁊ deīde ipone ori et gutturi. Vomitiua tn̄ suo loco dicā. ¶ Si v̄o esset cretic⁹ ⁊ valde sup̄fluens ei⁹ remediū haberi poterit p̄ ea q̄ inferi⁹ dicent̄ q̄ nō pono in p̄nti ne idē replicē se

pius. ¶ Dixi vlteri⁹ quēdā vomitū nō creticū esse cibalē vel humoralē cui⁹ remediū hr̄i pōt ac etiā de fluxu sanguinis est dictū ī regīe vl'ī cōiter attēdit circa eni vomitū cōitter cōpescendū aut pluries ꝙ regimē vl'e siue intentio ī multos ptit modos q̄ colligi possunt ex Auicē. xiij. iij. caplo. v. de cā vomitus absolute. Et pti a Mes. ip sim licꝫ ī suo de ꝯsolatione medicinaꝝ ⁊ p descriptionē pteritoꝝ modernos cōiter reducūt ad sumā. ¶ Primus ergo mod⁹ gn̄alis intētionis ē remotio cause faciētis vomitū et merito: nā cū vomit⁹ fit res p̄ter naturā ⁊ accidēs morbi: ⁊ oē tale accidēs depēdet a causa nec sine causa remoueri posset merito ad cause remotionē p̄us attēde. ¶ Scd̄a itētio ē notificatio regīs. ¶ Tertia itentio ē ꝯfortatio stomachi. ¶ Quarta ītētio ē ꝯfortatio ⁊ rectificatio mēbri mittētis. s. ꝙ mēbrū mittēs sit in causa. ¶ Quīta intētio est diuersio fluētis maxime fluxus. ¶ Sexta intētio ē mitigatio accidētiū stomachi. ¶ Intētio p̄ma ꝯplet p alteratiā: si mala ꝯplexio sine materia vt si tepidatio laxās sit causa vomit⁹ infrigidet stomach⁹ aut ad caliditatē ꝑducat rugantē: aut si fuerit mala ꝯplexio suo cōtrario remoueat. Et has causas re q̄re. xiij. iij. ij. caplo de vomitu ¶ Si ṽo fuerit mala ꝯplexio cū mat̄ia silr̄ reducat ad benignū si fuerit possibile aut euacuat mōis q̄ dicēt cōsiderādo etiā si genita fuerit ī stomacho aut aliūde defluxerit ꝙ etiā p ꝑpa loca q̄rendū est. ¶ Si ṽo fuerit aliq̄ cā suo loco vide. p particulares tn̄ intētiones explicabūt ptic'lares remotiōes ¶ Scd̄a intētio q̄ est rectificatio regīs cōtinet mensurā reꝝ. xx. nō naturaliū iter q̄s ab aere inchoandū queꝫ rōne vomit⁹ cōpescēdi in febrib⁹ declinare oportet. Ad frigidū et siccū nō ad tepidū aut tp̄e yemali declinet ad aerē tepido calidiorē: nō sit aer vaporosus nisi ex vaporibus rerū odoriferarum aromaticarum. ¶ Item scdm rem vt cibū et potum moderare oportet vt quantitatis pauce et bone substātie facilis digestionis boni saporis et odoris et declinet ad stipticū nō dulce aut acutū vel acetosum nisi forte ꝑpter specialem intentionem

nō sit forte multus. ¶ Tertiū mēsurādū est motus ꝛ ꝗes
gn̄alr̄ cōueīt ꝗes ꝛ nō mot⁹. ¶ Quartū somn⁹ ꝛ vigilia
Sōnus ī cōpescēdo voītū cōuenit iuxta Auicē. vbi al-
legatū est de cā vōitus absolute. Et tu quidem stude in
hoc quātū potes et dormire facias qm̄ illud est radix.
¶ Quintū est inanitio ꝛ repletio siue euacuatio. Et cla-
rū est ꝙ in oī vomitu cōpescendo cōuenit eductio super
fluitatū per proprias mansiones. ¶ Sextū est accidēs
aīe. oē em̄ accidēs aīe distrahēs ꝟtutē a valde sentien
do constante virtute cōuenire pōt vt etiā dicamus for-
tē timorē cōueire pōt. ¶ Tertia ītētio cōplet̄ ꝑ remedia
aliqualr̄ stiptica ꝛ gn̄alr̄ ꝑ oīa remouētia malā cōple-
xionē cū materia vel sine materia vel aliā maliciā fa-
cientē vōitū aut etiā hn̄tia ꝓꝓetatē ad stomachū q̄ suo
loco dicēt̄ quoꝝ q̄dā ꝑ exteri⁹ applicāt̄ vt corallus. Et q̄
dā ītus vt īterior pellicl̄a stōachi galliaꝝ. Quedā vigo
rāt calorē naturalē stōachi. Quedā vigorādo substātiā
spūosā sicut ꝯueīens odor dicēte Auicē. vt ē dictū bon⁹
em̄ odor ꝯueniēs ē stōacho. ꝛ ꝓꝑe cū ē stiptic⁹. ¶ Quar
ta intētio plura cōphēdere: nā mēbrū mittēs pōt eē ce-
rebrū reumatizās catarrū aliquā ad stōachū ꝛ tu ꝗre
curā. v. iij. de cura catarri. Deide p̄t eē epar mittēs cole
rā nā pl̄imū ꝙ fluit ad stōachū ē colera vt. xiij. iij. trac-
tatu. j. ca. de egritudinib⁹ stōachi dū dicit. Et pluriū ꝙ
ad ip̄m fluit est colera ex epate qn̄qꝫ ex splene mittis
Auicē dicente ibidē. Et qn̄qꝫ ad ip̄m effundit̄ melanco
lia a splene ꝛc̄. sicut faciam te cognoscere. Qn̄qꝫ etiam
effundit̄ sanguis ad stomachū ex ꝑtib⁹ suꝑiorib⁹: vt est
cerebrū: guttur: vel meri: vel inferioribus: vt ab epate.
Vn̄ in retētiōe mēstruoꝝ aut emorroydaꝝ pluries cau
sat̄ sanguis vomitus. ¶ Regimē ꝟo hoꝝ mēbroꝝ mit-
tentiū perquire in locis suis in. iij. ꝛc̄. ¶ Quita intētio si
fluit materia per retētionē menstruoꝝ ꝛ maxime abū-
dāte sanguine cōpletur per fleubotomiā saphenarum
vel per appositionē vētosaꝝ in pulpis coxaꝝ ꝓpe natu
raꝫ mulieris. ¶ Si ꝟo sit ꝓpter retētionē emorroydaꝝ

apponant sanguisuge vl' fiat fleubothomia de basilica sinistra. ¶ Si vo ab epate fluat sanguis ad stomachuz fleubothomet de basilica dextra. ¶ Et complet etiam ista quita intentio per rectificationē dictorū membrorū videda suis locis: et maxie inferior incipiēdo strictura ī medio coxarū: deīde ppe genu gr̄a exēpli. iiij. pmi vidē da ē siue p te colligere potes. vide et sūmā. xiij. ij. tra ctatu. v. de cura voit'. ¶ Itē p fortē fricationē cū pānis aspis. ¶ Itē p appositionē ventosarū vel sine scarifica tiōe vel nō. ¶ Itē cōplet p appositiōez vētosarū circa na tes ⁊ circa vmbilicū ⁊ circa fundū stōachi ⁊ sup dorsos inter duas spatulas vt poit Auic. xiij. iij. tracatu. v. de cura vōitus i spāli. Et raf in. ix. docet exhibere vētosaz magnā sup stōachū aut ponat vētosa aliquātulū inter os stōachi. ¶ Septia ītētio q̄ ē coāgustatio meatuū cō plet p epithimationē epis aut splenis aut alteri' vie in termedie p quā fluit matia ad stōachū. ¶ Octaua ītētio ꝯplet p ligatiōes dolorosas aut fricatiōes aut vētosas aut p medicias causticatias pōitas circa extrema aut p positionē extremorū ad aquā frigidā vel positiōez earū ad aquā vehemēter calidā iuxta illō. iiij. ij. āphorimorū duorū dolorū q̄ simul fiunt ⁊c. lz ipositio tmiorū. Hijs sm Auic. xiij. iij. de cura vomitus absolute alijs modis cō ferat vt dicit. Et mirabile quidē ē q calefactio extremi tatū iuuatiua ē in sedatiōe vomit' ppterea q attrahit Et infrigidatio eorū etiā est iuuatiua in sedatiōe vōit' velocis ppter qd īfrigidat ⁊ simil'r īfrigidatio stōachi ¶ Ad hāc rōem diuersiōis cōuenit vociferatio magna aut aliud īducēs timorem aut gaudiū sil'r vt est tactum somn' cōfert. ¶ Itē stupefactiua cōueniūt vltimate. nā vbi vomitus pueniret mag ppt vētositatē grossam cō uenire philoniū dādo ad quātitatē cicerū. aut. ʒ. ß. tiria ce noue. Et si esset ex caliditate tūc frigida tutius exhi bere possum'. ¶ Nona ītētio ꝯplet pvigoratōez cordis aut cerebri vl' respiratōez alicui' alteri' accidēt ad qd sequit vomitus.

¶ De vomitu cibali

Expeditis intētiōibus ḡnalibus ad spāles veniēdū ⁊ ptiri possum⁹ ad has intētiōes ſm eas a qb⁹ vōitus depēdet aut ſm alias q̄ vomūtur. igit regimē vōitus cibi cōtingētis in febre acuta ꝓpter lassitudinē ei⁹ texture ⁊ artarie. Primo añq̄ sumat cib⁹ inungat stōac⁹ hac vnctiōe. ℞. olei roſ. ſm vnū dictoꝝ modoꝝ factū ꝑ Mes. q2 factū ex oliuis imaturis ⁊ olei citoioꝝ ⁊ olei mirtini añ. ℥. ſ. corolloꝝ. rub. lābrusce. gariofiloꝝ. añ. ℈. j. cere modicū ⁊ ſ vnguētū molle. Aut ſ. stōacho hec epithima. ℞. ro. ru. mirti. sumach añ. M. ſ. coralli ru. ʒ. iij. aq̄ ro. aq̄ buglose. añ. ℥. j. ſ. vini planeſ stiptici. ℥. ij. misce ⁊ bulliāt iuicē ⁊ dimitte bullire. Dein de hēas filtrū scutalis figure ⁊ infunde hijs rebus bñ calidis. Deide applica ori stōachi bis vel ter cōtinue calefaciēdo. Et si vis vti vtroq̄ medicamīe potes: postea inunge. Deide fumiga pānū cū fumigio hui⁹ pu lueris ℞. mirti sumach corriādri sicci. añ. ʒ. j. roſ. ru. lābrusce corall'. ru. añ. ℈. ij. gar. mastic. añ. ℈. ij. Et si nō abhoret cāphore bōe. ℈. ſ. ⁊ tere aliqual'r et mediū coclear pone sup prunas. deide fumiga pānū ⁊ pone sup os stōachi. ¶ Itē pōt fieri sacculus iste maxime existēte caliditate vehemēti. ℞. roſ. ru. sādaloꝝ ru. añ. ℈. iiij. gar. ʒ. j. pulue rizentur omnia subtil'r ⁊ ponant in sacculo subtili par uo plus attingente os stomachi. ¶ Item ad eandē intētionē possumus facere cerotū ex cōsimilibus rebus cui⁹ desꝑtio est. ℞. roſ. ru. lābrusce sandaloꝝ ru. añ. ʒ. ij. ḡne ʒ. j. ſ. nucleoꝝ. granoꝝ granatoꝝ ariliū agrestiū. añ. ʒ. j. ſ. puluerizant subtiliter ⁊ infundant in vino ⁊ oleo citonioꝝ ⁊ cū gūmositate mastic extendatur super corio subtili ⁊ applicet stomacho versus os. ¶ Ad istam intētionem adduci posset emplastrum dyasinicon quod describit Mes. auctoritate alexandri membra nutricationis confortans valet ad fluxū vētris: ad vomitū ad colicā passionē: ad dissinteriā: ⁊ ad fluxū epaticū ex malicia ystimbre ⁊ stomachū recipiētē sufluitates ⁊ alijs

mēbris cui⁹ hec est descriptio. ℞.tortelli de senis.ʒ.j.ꝛ ꝓprie carniū citonioꝝ decoctoꝝ ī vino stiptico.ʒ.j.ß.sto racꝭ.masticꝭ.laudani. anā.ʒ.iiij.acacie succi agreste.flo rum vuarū agrestium.roß.sandalꝭ marchisite amidi. mirre xiloaloes ana.ʒ.iiij.cere.ʒ.iiij.olei roß.ʒ.xv.vini pontici quātū sufficit ad infrigidandum ꝛ infundendū et misce in simul et lini os stomachi.¶ Item ante cibuꝫ applicentur odoramenta tēpore cibatiōis ꝛ post.¶ Pri mo ergo fiat hoc visuale.℞.cretense muscatellum aut vinū maluaticū.aut aliud odoriferum et ꝓpter febrem misce cū aqua roß.Deīde.℞.gariofꝭ.sandalꝭ.ru.lambru sce.anā.ʒ.j.misce ꝛ infunde vipam assatam calidā.Vel si vis potes aliud facere isto mō vt ponas. deinde vinū in aliquā ampullā stricti orificij ꝛ odoret.¶Aut si pro pter calorē oportet dimitti vinū.℞.aq̄ roß.ʒ.iiij. aque buglose.ʒ.j.ß.vini citonioꝝ.ʒ.ij. sandalꝭ.ru.roß.rub.oīm sufficienter tritoꝝ.anā.ʒ.ß misce ꝛ pone in vase vt prius et accipe aquā roß.vel sandalꝭ.vel aquā simplicē aceti aut habeas pannū recenter calidū et fac odorem si est tempus fructuum habeas citonia aut costum aut alios fruct⁹ aromaticos ꝛ odoriferos ꝛ fac odorare.Deinde capiat cibū vt cōiter fit florentie cōtusum pulli ꝓprie lixi in cuius vētre steterūt aliqua frigida stiptica boni saporis vt tpe suo agresta aut sumach aut mirtus aut fructus citōioꝝ aut pira odorifera aut ḡna berberꝭ aut sorba aut silia quib⁹ cūctis poterit cōtundi pullus.Vel etiā potes addere ad eius cōdimētū aquā roß. vel vinū citoniorū aut succū granatoꝝ vel arancij vel limonis vel citri prout delectabilius apparebit infirmo.¶ Si aūt alio cibo vteref:vtatur vt panata modo paduanoꝝ posset pullus in eius decoctionē poni de qua fieri pa nata ex eodē modo cōdiri.Aut etiā aspgi ptisana pos set cū aliquo dictoꝝ succoꝝ.Aut fieri in brodio decocti onis pulli iā cōditi ꝛ posset fieri sublimatū pulli illo mō Recipiaf pullus magn⁹ vel puus ßm tenorē virtutis: ßm etiaꝫ febris intentionem ꝛ dismembretur ꝛ lauetur

cum dictis succis ⁊ aspgat modico aq̄ rof.ru.aut et me
lius lābrusce cōtrite: ⁊ si abhorret infirm⁹ aspgatur.℈.
f.cāphore trite:aut contundant duo citonia parua vel
vnū similiter ex stipticis fructibus odoriferis. Deinde
ponat ad sublimādū vbi tñ infirm⁹ aliquid capere pos
sit libenter sublimatū:dimitto ꝓpter vnctionem et eius
fastiditionē. Posset tñ fieri aq̄ carnis quā puto voluis-
se Auicenna in de virib⁹ cordis per hunc modum. Asse
tur caro edi lactantis in veru lardati longum ⁊ strictū
lardonez. Deinde paulatiue sicut per veru ducitur asp
gatur vino citoniorum vel aqua rof. vel alio succo ex
predictis. Et post cōpletā coctionez ponatur i patella
bene cooperta: deinde reseruetur succus bene qui per
se effluit ⁊ cū hoc pulposa caro inter duo incisoria sub-
tilis sine comprimatur hoc effluēs siue succū puto esse
aquam carnis ⁊ hanc puto esse multam nutritiuam cū
habeat multū de vnctuoso non caro ad assandum posi
ta fuisset valde pinguis que nō cōueniret. ¶ In isto ca-
su etiā conuenirent gellatine facte ex perdice aut fa-
siano aut auicl'is paruis cū agresta aut aliquo alio ex
succis stipticis ⁊ acetos quoꝝ supi⁹ facta est mentio.
¶ Itez conueniunt sapores facti ex dictis succis panē
paucissimū commendat: si tñ comedere noluerit potest
poni in pasta de vino citoniorꝫ vel aqua rof. vel alio
frigido stiptico. In fine ꝟo cibi capiat citonia de zuc-
charo aut pomū domesticū conditū aut pirū assatum
vel citonioꝝ vel sile aut capiat aliqua grana coriādri
vinum colligat ꝑ vniuersale regimē ⁊ ꝑ habita nō cu-
ret. tamen multum bibere nec ieiuno stomacho. Et si in
ter prandium et cenam febricitās valde sitiret poterit
bibere iulep rof. cōditū cū aliquo succu stiptico: aut po-
test poni electuariū de succo rof. ⁊ detur i potu coclear
vnū dissolutum in.ʒ.iiij. vel tribus vini granatorꝫ aut
arantiorum vel similium et cauere cōmixtionem aque
inquantum potes. ¶ Si autem in assumptione cibi vel
post nauseauerit liga coxas super genu: et si non hoc cō

tulerit ponas pedes in aqua frigida aut qđ est vsuale
ꝑtactū ponaꝶ vētosa sup vmbiculū aut circa stomachū
vt' fuit tactū. ¶ Item habeantur odoramenta. ¶ Itē for
ti ꝛ subita aspersione aspergatur facies aqua cōmuni
frigida aut roſ. aut aqua tantū mixta aceto aut etiam
si foret valde debilis infirm' cū digitis ad modū spargu
li aspergatur. ¶ Item habeas menti remedium de re-
gimine acutarum de infrigidatione ꝛ aspſione testicu-
lorū si vo vomuerit propter mali cibi corruptionem vo
matur cibus semp premissa lenificatione vētris. Et si
infestatur multo vomitu ꝛ non febricitet vel intense cli
stere acutū etiā cōueniret diuertēdo. deinde post expul
sionē corrupti cibi exhibeātur predicti cibi quia boni
odoris saporis et substantie. ¶ Si vo cā vomitus esset
humor subtilis mordicans qui expellaꝶ ab epate tēpte
tur primo mollicies ventris ꝛ euacuatio colerice mate
rie lenificando ventrem per inferius vt exhibendo cas
siam vel mannā vel potes ita describere. ℞. cassie. ʒ. i.
ſ. electuarij de succo roſ. ʒ. i. dissoluantur in aqua pru-
norū ꝛ tamarindoruū aut si vis nō exhibere scamoneā
vel rem scamoneatam pone in loco electuarij de succo
rosato. ʒ. i. ſ. reubarbari ꝛ spice. ʒ. ſ. contere et infunde
vino maluatico. deinde expme et commisce hanc infu-
sionem post collaturam ꝛ expressionem cum dicta cas
sia ꝛ decoctione et da in potu. ¶ Si vo constet in sto-
macho materiam non colericā sed expulsam esse vomi
tu fac remedia stomacho q̄ dicta sunt ex vnctionibus ꝛ
exhibitionibus stipticoꝝ. ¶ Si vo vellemus exhibere
reffusionē materie cōueniret in principio potissimi. aut
dū veniret mordicatio vel nausea aliquid a cetosorum
dictoꝝ aut micā panis īfusaꝫ in aliq̄ aut ꝛ melius ante
paroxismū ꝑ duas vel tres horas conueniret friculare
micā panis mūdi nō sensatim ꝛ infundere dictū panē
aq̄ cocte frigide cū modico zucchari deīde abijce aquā
ꝛ infunde succū granatoꝝ muzoꝝ aut arantij aut non
saliti limonis: aut pro maiori infrigidatione ꝛ magis

proprio remedio succus citri siue acetositas citri vel aliqđ silr qđ p te colligere potes ¶ Si vo iam sit effusa ad stomachū ꝛ in ipo sit ꝛ subtilis nō imbibita et natet in stomacho: et superiora petat vomitu educatur semp inspecta virtute. Nā vōitus vomitū curat dicēte Auic ꝫ de cura vomitus absolute. Et vomitus etiaꝫ abscindit vomitū cū est materia: leue tn̄ parans ad vomitū vsua- le est hoc. ℞. sirupi acetosi simplicis aut oxizacre. ℥. j. ß. aq̄ cōis aut ordei. ℥. ß. misce tepida ꝛ velociter bibat. Et si ex isto non inceperit vomere accipe penam et im- mitte gutturi mouēdo vt dictuꝫ est. ¶ Si vo fuerit hic humor imbibitus subtilis ꝛ si dant medicine potes da re sirupum acetosum preparantē aliqualiter vt. ℞. siru pi acetosi simplicis. ℥. ij. aque cocte sine zuccharo. ℥. iiij sumāt in matutinis tribus vel quattuor vicibus. deide da puluerē yerepi. simplicis. ʒ. j. ß. cū. ℥. iij. sirupi acetosi simplicis miscendo tātū aq̄ quātū sufficit ad potandū Et lꝫ yera in aliquo casu cōueniat tn̄ in isto casu cōue- nit yera cū sirupo acetoso cōis est ad p'tra. xiij. iij. de cu ra vomitus in spāli. aut post exhibitionē sirupi acetosi simplic ꝫ loco digestiui sūpti potes cape de aq̄ ꝛ aceto ꝛ vomere vt ē tactū. ¶ Post aūt stomachi emūdationem detur sirup⁹ stiptic⁹ frigidus ꝛ pōt fieri alia cōfortatia a p̄dictis hn̄s tn̄ hūc hūorē subtilē ībibitū an̄ mūdifica tionē nō capiat frigidū stipticū potādo vel exteri⁹ ap- plicādo. iuxta Auic ꝫ p̄ceptū. iiij. j. ca. allegato. Et caue ne iteri⁹ ad pfundum stipticitate ꝛ frigiditate ī figat materia. ¶ Si vo hūor fuerit ī stōacho retēt⁹ vehemēt ꝫ caloris valde vt post sui eductiōeꝫ dittat ī stōacho cali ditatē valde vehemētē pp quā timem⁹ effundere nouā materiā tūc pōt vti gelatina ex aceto. Item sumachia aut mircia aut sulcidor aut fm Auic ꝫ. mentē potes cape capparē n̄ maturā si hr̄i posset recēs ꝛ nō salita cū ace to condita aut auicula aceto infusa. ¶ Describit tamen Auic ꝫ pillulas has. ℞. seis iusquiami ptē. j. qꝛ gr̄a exē pli. ʒ. j. aut si vis loco ei⁹ pōe papauer ꝫ albi. ʒ. ij. seis ros

rub.ꝑ qđ intellige semẽ qđ in medio rob.reperitur aut antere ꝙ melius sumach capparis dicte añ. ptꝫ.iij.q2 ʒ.iij.misce ꝯterendo vt fieri pot:⁊ cōiūge cū rob de cito nijs duplo ⁊ ab aur.ß.vſqꝫ ad aur.j.⁊ fac eū dormire:et sedat nauseā.¶ Potes etiā facere pillas:et hoc est re mediū satis domesticū:conuenit etiam cum aliquo siru po aut frigido stiptico miscere aliquē sirupū stipticū i frigidatiuū:vt nenufar.aut similē. Aut etiā cum predi ctis rob tribuere stipticis aliquid camphore vt ab.ǵ.j. vſqꝫ ad iij.¶ Camphora enim vt tangit Auicenna de cura vomitus in speciali caplo. inest ꝓprietas ꝓhibē di vomitū calidū sumptū cum robub ex alphace ⁊ linire suꝑ stomachū.¶ Si ṽo materia in stomaco esset gros sa viscosa vt exēpli gratia.Colera vitellina tu potes exhibere sirupuꝫ acetosuꝫ cum seminibus quā vide in numeratiōe sirupoꝝ acetosoꝝ. Et cū eodē potes ꝓuoca re vomitū aut euacuare materiā cū yera dicta : addito tñ aloe vltra cōem descriptionē.aut potes euacuare cū agarico. Et q2 multe medicine frigide sunt recipientes agaricū:q̄ in illo casu cōferūt taceo ꝓ nūc.¶ Facta mū dificatiōe stōachi trāsi ad cōfortatiōeꝫ stōachi cū ꝑdi ctis stipticꝫ miorādo frigiditatē vñ hic cōueiret sirupꝰ de mēta cū sirupo ǵnatoꝝ.Cuiꝰ descriptio ſm Meſ et hꝫ lr̃a sic.Sirupꝰ de mēta ex iuētiōe nr̃a ē excellētior poꝛi.℞.sirupi citōioꝝ muzoꝝ ⁊ dulciū añ.lb.j.ꝓyciat suꝑ ipos mente sicce.lb.j.⁊ ß.floꝝ rob.ʒ.ij.dimittāt per diē ⁊ noctē.deide coquat cū facilitate vſqꝫ ad medieta tē ⁊ cū zuccharo fiat sirupus.¶ Et si volumus ipm red dere calidiꝰ arōatizet cū gallia muscat auta cū cinamo mo aut cū liǵ aloes aut sili.Et pōt fieri euacuatio cuꝫ yera aut cū pill stōaticꝫ matie illiꝰ descriptōis Meſ. cuiꝰ lr̃a hꝫ ¶ Pille stōatice stōachū ꝯfortāt cerebrū⁊sto machū a putridis hūoribꝰ purgāt ⁊ appetitū excitāt q̄ rū descriptio.℞.yere.ʒ.x.triū mirab.absinthij.añ.ʒ.iij. masticꝫ aut belliricoꝝ ēblicoꝝ agarici.añ.ʒ.iij.⁊ ß.zin zib.ʒ.j.gar.sal.gemme,squināti ana.ʒ.j.turbith.ʒ.xij.

confice cũ succo absintij. Et fit dos a.ʒ.ij.vsq ad.ʒ.j.ß.
¶ Itẽ cõueniunt pillule aggregatiue descriptione Me
sue quaꝝ descriptionẽ inferiꝰ tangã. ¶ Itẽ dari põt in-
fusio reubar.ꝛ agarici: cum mãna aut cassia vel infun-
de mirab.citri.et kebul.ij.in sũma fit dare euacuationẽ
q̃ respicit colerã ꝛ flegma ꝛ cũ hoc reliq̃ cõfortationez
stõachi cõfortãdo ꝛ stipticãdo. Et post cõpletã stomaci
euacuationẽ trauseas ad stomachi cõfortationẽ. Pri-
mo cũ iunctione vt ℞.olei cito.ʒ.j.olei de mastice olei
de spica ana.ʒ.iij.puluerꝫ rosaꝝ ru.corall.ru.ana.ʒ.ß.
gario.ʒ.ß. puluerizent et cũ.ʒ.ß.cere fiat vnguẽtũ mol
le.¶ Itẽ potest fieri hoc epithima.℞.rosaꝝ ru.lãbrusce
ana quartã.M.j.absinthij M.ß.bulliãt in vino nigro
aliqualit stiptico quãtitate lib.ij.et vino citonioꝝ quã
titatis lib.j.et bulliant adinuicem ad consumptionem
quarte ptis deinde colant ꝛ post colaturã.℞.pul.gari.
ʒ.ß.corallorum ru.ʒ.iij. bulliãt aliqualit in pmo vino de
inde fiat epithima stomacho cuz filtro vel spongia vel
scimatura scarleti vel pãno lineo.¶ Teneat ordo dictꝰ
remedioꝝ applicationis Põt etiã fieri cerotũ stoma-
cho tale ℞.pul.ros.mirti.lambrusce ana.ʒ.iij.coralloꝝ
ru.sufficient tritoꝝ .ʒ.ij.spodij .ʒ.j.gariofilo.cinami li
gni aloes ana.ʒ.ij.terant subtilissime ꝛ cũ gũmositate
masticis vt dictũ est fiat cerotũ sup pãno lineo vel corio
albo subtili regat cũ stipticis et gelatinis et similibus.
Et si possumus in mẽsa vinũ limphatũ aliqñ dare mate
ria existente colerica pura et alia p te collige.¶ Si vo
vomitus esset cõmixtus ex colera ꝛ melãcolia effusa
ad stomachũ tũc mũdet stomachus vomitu.Si vo effũ
dat a mẽbris alijs q̃re regimẽ mẽbroꝝ alioꝝ et qꝛ regi
men vomitus melẽcolici collerici aliqualit infra tãge-
tur et iã colerici tactũ ẽ tũc ex regiminibꝰ simplicibꝰ col
ligere poteris remediũ cõpositũ cõueniẽs i vomitu cõ-
mixto ex colera et melẽcolia.Si vo vomitꝰ fuerit ppt
flegma aquosũ reserua remediũ generale de lenificati
one ventris,Et si effundat tale flegma a cerebro tũc at

tendo cerebro ne vlteri⁹ mittat. ¶ Si vero stomachus nō sit mūdatus itera vomitū ⁊ poteris ipm facere vomere cū isto vomitiuo. ℞. oximell' simplic. ℥. j. decoctiōis calamēti. ℥. iiij. misce et tepidū in potu da. ¶ Aut si volueris cū sirupo vigorare stomachū da. ℥. j. ⁊ ß. mell' rosarū aut aqua decoctionis cinami. ℥. iij. sumat ista trib⁹ diebus aut quattuor. ¶ Deinde tribue. ʒ. j. pillularꝫ elephanginarꝫ descriptione Mesue. aut stomaticarū descriptione p̄dicta. aut tribue decoctionē agarici predictam maxime nō cures qn̄ vomet infirmus. ¶ Ad p̄fatā mūdificationē nō mūdificato stomacho iunge cū ista ī unctione ℞. olei masticis olei spice an̄. ʒ. vj. agarici. ʒ. j. roß. rn. cinami masticis ana. ℈. j. vnge. Item potes facere epithima. ℞. calami aromatici. ℥. iij. spice. ʒ. iij. absinthij roß. ru. an̄. ℥. ß. bulliāt ī vino vt tactū ē in alio epithimate. Deīde post colationē. ℞. ligni aloes. corticuꝫ citri an̄. ʒ. iij. iuniperi. ʒ. ij. misce ista tria et fac epithima modo dicto. ¶ Itē potes suffumigare pannū isto suffumigio. ℞. masticis thuris. an̄. ʒ. iij. ligni aloes. ʒ. ij. cōtundantur grosso modo deinde fumiget̄ pānus ponendus sup stomachū. ¶ Itē potest fieri sacculus isto modo ℞. mēte absinthij ana. M. ß. lambrusce iuniperi spice ana. ʒ. iij. squinanti. ʒ. j. ⁊ ß. puluerizētur subtil'r. deinde ℞. gar̄. macis cinamomi ana. ʒ. ij. puluerizentur subtiliter et fiat sacculus ꝓ stomacho dicto modo. ¶ Item pōt fieri cerotū ex ingrediētib⁹ sacculū qd̄ ꝑ te ordina: et sit ordo applicandi medicamentū dictū. Et primo fiat epithima stomacho. deinde absterso stomacho fiat sacculus. Et si postea volum⁹ ponere cerotū aut si volumus sacculum tm̄ aut cerotum tm̄ post epithimationem fiat abstersio postea inunctio ⁊ postea fomētatio cū pāno fumigato. deinde sacculo vel ceroto tegat̄. ¶ Postea cū cibis et potibus parūper ad siccū et calidum declinantibus ciba et per te regimen collige. ¶ Si vero flegma fuerit viscosū adherēs parietib⁹ stomachi ꝯphēde etiā si sit in fluxu ī fluxione actuali ad stomachū rege

membrum pprium regie pprio et mūdifica intestina a fecibus. ¶ Deinde puoca somnū cū huiusmodi vomitiuo. ℞. oximellis simplicis. ℥. ij. aque decoctionis anisi cinami ana. ℥. iiij. tepida ⁊ da in potu. Vel sic. ℞. oximellis simplic℥. ℥. j. ß. agarici. ℈. ij. salis gēme grana. iij. infūdatur dict⁹ agaric⁹ et sal gēme cū dicto oximelle. deinde dissoluat in aqua tepida et colet. et illa colatura detur in potu aut cū dicto oximelle aut cū aq̄ decoctionis rafani vel eruce vel hermodactilo℞ vel calamēti aut decoctio leuis gar. vel cinami ⁊ est magis domesticum. ¶ Aut si volueris forti⁹ incidere. ℞. oximel. sq̄lle ⁊ tribue i potu cū aq̄ dicta℞ decoctionū ¶ Itē pōt digeri materia cū oximelle cōpōito qd̄ sup̄ habuisti aut cū oximelle sq̄lle si erit mafia i stomacho. deinde euacua cū agarico aut cū pill'. de yera. aut cū. ℈. j. pillula℞ cochiarum quarum vtilē descriptionē vide. ix. Almāso. ca. j. cuius lra habz ita. ℞. puluer℥ pigre. ʒ. x. colloquitide. ʒ. iij. scamonee. ʒ. ij. ß. turbith sticados ana. ʒ. j. fiāt pill'. cū oximelle sq̄lle. Post p̄fatā mūdificationē intēde ad vngēdū stomachū et alia faciēda sicut nūc dictū est: ponēdo tamē pl⁹ de aromatib⁹ calidis ⁊ rep̄hēdo ipm̄ vt dictū est. Et si vis cohibere voitū fac diuersiua ex aliq̄ q̄ dicta sunt. ¶ Si v̾o voitus veniat p maliciā nō strigat quātū est possibile ex Auic. p̄cepto. xiij. iij. tractatu. v. de cura vomit⁹ in spāli. Et cā est q: pluries inde purgat splē et vomitu restricto cōstipātib⁹ tūo: est regurgitatiōis materie ad splenē et ita apostemationis splenis. In h̄ ergo casu si appareat repletio sanguis i toto vel circa splenē ⁊ epar flobotomet basilica sinistra vl' dextra. pseuerāte vomitu fiāt p̄habite diuersiones si cōstiterint i muliere retēta mēstrua forte puocent añ in suo loco dicendis. ¶ Sil'r si fiat retētio emorroyda℞ puocet earū flux⁹. ¶ Si v̾o materia sit retēta i stomacho mūdet vomitu. Et si cōstiterit melācoliā naturalē tūc puocet cuz oximelle et decoctione scolopēdrie vel polipodij vl' cartami vel similiū. Et fiat euacuatio cū agarico mō dicto

aut pill'.de epithimo mō Mesue.¶ Aut si vellem⁹ dige
rere possem⁹ digerere cū isto digestiuo materiā melāco
licā abūdantē circa stomachū vel splenē. ℞.scolopēdrie
tamarisci an̄.℥.j.ß.corticū radicū cappar℥ seis portula-
ce an̄.ʒ.iij.camedreos camepitheos an̄.ʒ.ij.ß.coquāt i
lib.j.ß.aq ad cōsumptionē tertie ptis.deinde colētur et
aromatizent cū.℥.j.decoctionis aut cū.℥.ij.cinami.de-
inde ℞.aceti.℥.j.aut cū zuccharo sirupiza et capiat qn
q̄ vicibus postea euacuavt dictū est.vel exhibe hoc re-
mediū.℞.mirabolanoꝝ indoꝝ.ʒ.ij.agarici.ʒ.j.salisgē-
me spice zinziberis ana.℈.ß.infundant in aqua mell'.
et decoctione passulaꝝ.Deinde cola per pannū et bene
exprime et in dicta infusione dissolue cassiefistule.℥.j.⁊
ß.et in potu tribue.¶ Habeas etiā menti de clisteribus
ad euacuandū et diuertendū.Unde potest fieri hoc cli
stere.℞.cartami polipodij floꝝ camomille ana.M.ß.
mercurial'.M.j.fiat decoctio et in fine decoctionis ad
de epithimi.iiij.M.j.deinde cola et pone in decoctio-
ne olei cōmunis dulcis.℥.iij.⁊.ß.aut olei sisamini aut
olei amigdalini dulcis salis cōmunis.ʒ.ij.cassiefistule
yere pigre zucchari ana.℥.ß.agarici.ʒ.j.misce et fac cli
stere.¶ Spleni ꝟo fiat hoc epithima.℞.scolopendrie
tamarisci mellilotі ana.M.ß.et quartā.M.ß.et con-
tundantur grosso modo et bulliant in vino albo cuꝫ mo
dico aceti et fiat epithima.¶ Aut fiat hec leuis inun-
ctio.℞.olei de capparibus.℥.j.olei aneti.℥.semis.pulue
ueris scolopendrie siseleos ameos epithimi ana.℈.j.
aneti.ʒ.ij.cum modico cere fiat vnguentum.¶ Post ꝟo
euacuationes ad incidendum materiam melancolicam
et calefaciendū et confortandum stomachum fiat hoc
epithima stomacho.℞.ligni aloes.ʒ.ij.sandarace.ʒ.j.
ß.gar.ʒ.ij.cinami macis ana.℈.quattuor.mente absin-
thij foliorum citri ana.M.ß.contundatur grosso modo
et bulliant in lib.j.aceti vini maluatici lib.ß.aque mel
lisse.℥.iij.et bulliant ad consumptionem quarte partis
Deinde epithīa stōachū post epithimationē stōachi po

tes facere sacculationes ⁊ inunctiones ⁊ alia q̄ p̄te ex p̄habitis collige. ¶ Ex confectionibus couenire potest electuariū de gemmis Mesue. ¶ Itē dyamuscū dulce. Itē letificās Almāso. ¶ Si ꝟo vomit⁹ esset ex mālācolia adusta vide ⁊ si matīa est ī fluxu ⁊ rege membra mādantia et fac de diuersiuis et alijs vt dictū est ¶ Ad digerendum ꝟo materiam adustā multa dicentur suo loco: Pro nunc tamē dicendū sirupū conuenire de epithimo aut de sumo terre descriptione Mesue. ¶ Item couenire potest notabilis sirup⁹ quem ponit Mesue in suo de appropriatis ibi: sirupus cōferens ad ea que diximus ⁊ est notabilis et expertus. pro euacuando conuenit infusio quedā cōposita a Mesue ibidem. Cuius principium Hamec filius zacharie modus infusionis cōferēs sode cuius materia est humor adustus vel melancolia et est sublime ad id et ad maniam: et melancoliam epilensiam: vertiginē et lepram: et cancrum et scabiem: et impetiginen cuius descriptio. ℞. mirabolanorum nigrorum kebulorū ana. ʒ. viij. epithimi reubarbari ana. ℥. j. radicum buglose domestice et siluestris et florum earum ań. ʒ. iiij. absintij. ʒ. iij. fumi terre. ʒ. v. polipodij agarici sticados camedreos camepitheos ań. ʒ. iiij. liquiricie. ʒ. x. senc. ʒ. vij. passularum enucleatarum. ℥. j. bulliāt omnia preter epithimum. deinde colētur et proijciantur in ea confectionis hamech. ℥. ij. et ponatur hoc totū ad solem in vase vitreo diebus vj. ¶ Pro isto etiam cōueniunt pillule de lapide armeno quas ponit etiā Mesue auctoritate Alexandri. ¶ Post dictam euacuationē possumus stomacho facere epithima vt. ℞. aceti. lib. j. aque rosarū. aque buglose. vini citonioꝝ. ana. ℥. ij. puluerꝫ rosarū lambrusce ana. ℥. ß. pul. mente. ℥. ß. absinthij iiij. M. j. gariofilorū calami aromatici cinami ana. ʒ. ij. bulliant in predictis et epithimetur stomach⁹ modo dicto. ¶ Post epithimationem potes vngere sic. ℞. olei rosarū olei citoniorum ana. ʒ. vj. pul. lambrusce corallorum ru. sandalorū ru. ana. ℈. j. gariofiloꝝ. aceti ana. ʒ. j.

cere modicum et fiat vnguentum molle et vngatur. Et ista intelligantur semp precedentibus euacuationib' regat etiam patiens regimine quo rectus est patiens vomitū colericū saluo q subtiliantia aliqualr ̄ueniūt in isto casu de quib' dicet i cura quartane. ¶ Si vero vomitus fuerit saniosus cōsiderat etiā si effusio saniei aliunde est et regat vt dictū est membrū mandās ꝛ materia saniosa vomitu expurget. deinde confortetur stomachus cū rebus boni odoris et phibentibus putrefactionem summe. ¶ Deinde pmo mūdificetur stomach' deinde pōt epithimari stipticis nō valde frigidis. ꝛ possunt sibi dare cōfortationes cordiales vt dyamuscum et similes. Et aliud regimen vide per te. ¶ Si vero vomitus esset ppter medicinā quam cōpescere vellemus: potet aquam ordei cum modico zucchari ru. et lauetur stomachus a medicina. et si hoc non confert fiat clistere. Et si adhuc perseuerauerit vomitus ppter venenositatem medicine tunc. ℞. tiriace antique. ʒ. j. aque rosarū ℥. iij. et da in potu aut loco aque ros. exhibe vinū citoniorum vel iulep ros. vel simile. Et si remanserit in stomacho caliditas vehemens et dolor cū incendio materie da tiriace noue a. ʒ. ß. vsq ad. ʒ. j. ß. modo dicto. ¶ Deinde potes epithimare stamachū ꝛ rege sm q dictum est de vomitu colerico q taceo breuitate coactus. ¶ Si vero vomitus fuerit sanguineus vel sanguinis causa videndum est: si fuerit cōsuetudinarius non constringatur. in quibusdā enī ordinate vomentibus epate multiplicante sanguinē multum pluries aut menstruosus mensatim euacuatur sanguis. Et quandam noui ita vomentem sanguinem quā tamē nescio si sanguis sit restrict' et si fuisset forte mortuus fuisset et vomitu multiplicato non mutato regimine soliti cibi et vomitus sanguinis superueniat a tanta virtute non restringatur. Eodem modo si mulier que nunq menstruata est. sed debet menstruari aut menstruata est: iam autem nunc non tempore debito menstruat superueniente vomi-

tur: non restringatur sanguis cū stipticis vel ponticis se-
per attenta virtute. ¶ Sed ad prouocandum menstrua
attendendum tamen cum flobothomia saphenarū aut
appositione ventosarum vel sine. Deinde prohibito flu
xu et effusione materie mundificetur stomachus cum
oximelle simplici aut simili. Postea transeatur ad con-
fortantia stomachum cum vnctionibus et epithimati-
bus et similibus. ¶ In isto etiā casu cōuenit spongia in
fusa in aceto. ¶ Si timeres sanguinis coagulationem
in stomacho relicti conueniret tunc oximel aut cum si-
gnis caloris sirupus acetosus simplex. ¶ Si vero sāguis
deflueret flobothometur. Si appareat repletio capitis et
nō sit magna repletio in toto de cephalica et ventosentur
pulpe spatularū aut timpora scarificatis spatulis. Si
vero contingeret vomitus sanguinis stante repletione
totius tunc remoueatur ista repletio flobothomando: et
ponendo vētosas et faciendo alia diuersiua de quibus
dictum est. ¶ Et si contingeret vomitus sanguinis pro-
pter vlcera stomachi transeas postea ad stiptica. et cō-
glutinatiua. ¶ Si vero vomitus contingeret propter me
dicinam assumptam temperetur lauatio stomachi ab
ista medicina. Deinde conueniunt medicine conglnti-
nantes et remittentes acuitatem vnde docet Auicēna
dare vinum cum lacte .xiij.iij.tractatu .v. de cura vo-
mitus sanguinis. ¶ Item conueniunt rob stiptica de qui-
bus dictū est: et sirupus mirtinus de sorbis et cornis et
ad restringendū sanguinem valet cōpositum remediū
quod tangit Auicenna .xiij.ij.cuius littera habet ita.
Ordinabo tamē dosas. ℞. acacie seminis rosarum.luti sigil
lati: balaustie ana. ℈.iiij.gummi arabici succi plātagis
succi virge pastoris ana.ʒ.j.seminis insquiami al.ʒ.j.
opij gra.iij.terantur et misceantur cum aceto vini aut
citoniorum aut vino ipsorum q̄druple quantitatis et detur i
potu.a.ʒ.j.vsq; ad.ʒ.ij. ¶ Item potest fieri hoc. ℞. siru
pi mirtini. dragmam.j.semis. trocisco. de carabe. ℈.ij.
terantur sufficienter trocisci, vel potest vti isto alio

℞.sirupi citonioꝝ.ʒ.ß.vel sirupi de sorbꝭ vł cornibꝰ aca
cie.sanguis draco.carabe.℈.j.terantur et in potu den-
tur.¶ Vel fiat tale electuarium.℞.zucchari roſ. anti-
qui.ʒ.j.ß.corallorum ru.sandalorum ru.sanguinis dra-
co.acacie terre sigillate carabe ana.℈.j.succi barbe yr-
cine spodij coriandri sicci ana.℈.ß. seminis plantagi-
nis seminis roſ.seminis acetose ana.℈.j. puluerizan-
tur et misceantur cum dicto zuccharo et modico sirupi
mirtini sume pro vice medium coclear verbi gratia cuꝫ
aqua extinctionis calibis et succo granatorum muzo-
rum:vel aqua plantaginis vel similium. Medicamen
in substantia pillulata vt.℞.trocisco. de carabe de ter-
ra sigillata de spodio cum semine acetoso ana. ℈.j.terā
tur subtiliter et cum succo citonioꝝ̄ et mirte fiant pillu
le quaꝝ.ʒ.j.potest capere. ¶ Item potest fieri medica-
men de succis vt ℞.succi plantaginis:succi mirti recē-
tis succi citonioꝝ̄ succi sorbarum succi acetoselle aṅ.
ʒ.j.puluerizantur subtiliter et sumatur totum et infun-
datur dicto liquori:deinde teneatur in ore vt distillan-
do procedat.Fiat etiam regimen exteriorum que dicta
sunt vltimate quādo alia non conferunt tiriaca noua ⁊
similia.Sed superius dicta sufficiant. Hec de regimi-
ne vomitus.¶ Ex predictis tamen colligere possumus
conferentia stomacho ex dictis Auic̄.potissimum cano
ne scdo.quia quedam calida.quedam frigida.Calida si
cut nux muscata.macis cinamomum garꝭ. Ad confortā
dum et prohibendum vomitum abrotanum menta : ru-
ta spina iuniperum xiloaloes reubarbarū. ¶ Confert
singultui aristologia ameos mastix acorus vinum fo-
ratum peonia.Frigida vo sunt confortantia stomachū
quam prohibentia fluxum siue effusionem materierum
et sunt roſ.sanguis dracōis.spodium carabe endiuia:
mirabolanoꝝ coriandrum pira citonia mirtum corna.
sorba.portulaca viola inflamatione stomachi per sic-
ca succus rubri.prohibent effusionem colere ad ipsum
acetosa.

¶ Capitulū de fluxu ventris puenientis ex assumptione medicine.

Equit de fluxu vētris capl'z qp est iā singl'are &c. Et lz Auicēna remittat nos ad .xvi. iii. qz ad tractatū pmū & gnale capl'm de fluxu vētris oim modoz tn̄ hic grā cōpletioris vtilitatz curā siue regimē flux9 vētris breuit explicabo cōfirmādo me dictis auctoz quātū potero. Incipiā ergo a regimine fluxus vētris medicinalis siue cōtingentis a medicina sumpta ¶ Et suppositis causis q̄s tāgit Auic. iiii. i. capl'o. vii. cui9 pncipiuz. Inanitio supfluit: & quas tangit Mesue in suo de cōsolatione medicinaz intētione iii. ca. iii. multiplicē ex Mes. allegato loco intētionē siue canonē eligere possumus ad regendū dictum fluxū ¶ Prima intētio est debilitare virtutē medicine et phibere mordicationē et venenositatē quam infert et expellere medicinā a corpore. ¶ Scda intentio est canalium et membroz expulsionis et orificiorū virtutis coadunare et caz partes cōstringere. ¶ Tertia intentio est sedare laboriosam agitationē et mot9 materie siue medicinarū i corpore. ¶ Quarta intētio est cōcitare et cōmouere materiā ad cōtrariū fluxum si in corpore mā serit. ¶ Quita intētio est dilatare et corfortare animuz et cor. ¶ Sexta intentio est ingrossare et inspissare &c. ¶ Prima intētio duas ptes habet. s. expulsionē medicine a corpore & cōpressionē malicie medicine et vtraqz completur per potum aque calide intelligendo ipsam simplicem: ipsa enim lauando educit substantiam medicine et frangit maliciaz medicine auctoritate Auic. xvi. iii. de cura fluxus medicinalis: et bibbit aquam calidam et proprie quando adheret substantiam medicine. s. stomacho et intestinis ipsa enim transmutat audaciam: ei9 et hāc sentētiā tangit Mesue. dicto capitulo. hec tn̄ aqua sola nō est invsu nisi sit acuitas medicie co

ueniet leuis decoctio aq̄ zucchari albi et si quereremus maiorē abstersionē nō curando de calore cōueniret aq̄ mell' ad lauandū et abstergendū et est satis domesticum cōuenit aqua pulli intendendo lauationem et abstersionem solā mixta cū modico zucchari albi aut ru. ꝑm variam et variā itētionē. ¶ Si vo intēdimus restringere acuitatem medicine cōueniret brodiū pulli: attēto tamē isto generali q̄rta ꝑmi. capl'o ix. medicinarum dū dicit. Et ois res q̄ frangit acuitatem glutinationem et lenificationē ⁊ vnctuositatez cum qua dulcedo est ad hec confert. ¶ Ad hāc intētionē lꝫ nō sit domesticū cōuenit oleū cōe potatū aut oleū amigdalaꝝ dul. aut ꝑm Auic. i ca. ix. dicto. aqua frigida sūpta in potu et lac extinctionis calibis. ¶ Itē muscilagies vt psiliȷ́ citoniorū et pirorum et maxime citoniorum. quia modicam muscilaginē habent semina pirorum. Et est modus exhibendi cum aqua calida simplici. vel cū aqua zucchari vel cum aqua ordei exhibendo medium coclear. muscilagis maxime citoniorū cū. ʒ. vj. aque ordei. Deinde possum⁹ dare stiptica vt pira citonia vel maciana vel sorba vel alia stiptica et maxime sirup⁹ hoꝝ stipticorū aut eoꝝ robub et sic ille ordo hoꝝ medicaminū vt applicētur post lauatiua et abstersiua ⁊ deponētia medicinā: deinde stiptica cōprimētia et inter lauatiua ex glutinosa siue viscosa potest esse ordo vt lauatiua et abstersiua premittanť. ¶ Deinde si expediret exhiberentur mucillagies dicto modo sua viscositate refrigerentes acuitatem medicine et applanando et leniendo prohibētia solutionem supficiei membri et eius excoriationē. Deinde exhibeanť stiptica q̄ dicta sunt et cibi stiptici boni saporis et odoris declinantes ad frigidū. aliquibus tamen oblatum sit acetum in multis. Nā valde acetosa non cōueniunt. ¶ Itē stomacho fiat inunctio et alia remedia fiant in regimine colerici vomitus tacta inungendo tamen et epithimando magis partes vmbilicales et fundum stomachi aut faciendo cerotum magnum obtun-

dens fundum. Similiter infra vmbilicum potest fieri ex stipticis ex infrigidantibus siue sit cerotum siue inunctio. Aut cataplasma vt apparebit intentione scda.
¶ Item si mordicatio apparet magis infra vmbilicum aut circa finem intestini recti conuenit clistere lauatiuum et abstersiuum vt. ℞. aque ordei. lib. j. olei rosarũ. ℥. iij. zucchari ru. ℥. j. ß. aut ĩfusio zucchari rosar℥. ℥. iij. vitelli oui recentis infusi aque frigide: et hec inuicem miscea͞tur et fiat clistere. Et habebit vim alterandi abstergendi et mitigandi dolorem ⁊ conglutinandi siue oppilandi. Deinde debet sequi clistere stipticans quod tangetur in sequentibus. ¶ Item conueniunt semicupia extendendo vocabulum semicupij. ¶ Item sessiones et alia similia que alijs locis melius danda videntur.
¶ Expedito canone primo venio ad scdm siue secundã intentionem coadunandi membrorum substantias et ipsorum virtutes confortandi complevimus cum reb⁹ vt dicit Mesue bene redolentibus et stipticitatem et constipationem facientibus: coadunationem pororum ex quibus fluunt materie. Et erunt diuersificati modi applicationis harum medicinarum quia aut interius aut per superius aut per inferius. Modi autẽ exteriorum applicationũ varij sunt vt apparebit. Eorum ꝟo q̄ per os sumuntur quedaꝫ sunt medicinalia plus. quedã ꝟo cibalia plus: aut potabilia. ¶ Primo ergo explicabuntur medicine numerate per auctores et probate per eos et per communem vsum. quarum quedam sunt simplices: quedam composite: quedã sũt calide declinãtes tamẽ nõ oẽs ad stipticũ et siccũ: et sit ordo inter simplices et compositas ꝙ a simplicibus primo virtus inchoetur quia illas virtutes melius regere potest. Deinde si non sufficiat administrare compositas dicente Auicenna xvj. iij. tractatu primo de cura fluxus ventris absolute. Cumqꝫ administras medicinas incipe a singularibus. si ꝟo non valent tunc procede ad compositas.
¶ Conueniunt etiam simplices medicine et composite

quia constrictiue sunt vt patet ibidem per Auicennam
aut quia desiccatiue: aut quia constipatiue: aut infrigi
datiue inspissatiue: aut glutinatiue oppilantes poros
ex quibus emanat humor chaceticus aut medicinaruz
compositarum aggregatis in se virtutis constipatio-
nis et coadunationis et cōfortationis vt sumere possu
mus ex auctoritate loco dicto. ¶ Vel ex Mesue
sunt fiende quedam stiptice sicut balaustie rosa sicca:
flos rosarum siue anthera ypoquistidos: spodium: pro-
prie tamen assatum et conditum cum camfora fruc-
tus tamarisci: grana granatorum maxime siccata su-
mach mirtus coriandrum correctum arnoglossa et se-
men eius et succus herbe yrcine: fructus mori siue cel-
si siue rubri immaturi: siue succus stipticus et exiccatiu⁹
et rob eorum de quibus dictum est. succus portulace lac
acetos. a quo butirum est extractum. reubarbarum et
maxime torrefactorū et in remanentibus partibus ter
reis stipticis infrigidatis sic. ¶ Item succus armeni lu
tum siue terra sigillata. gummi arabici sanguis draco.
corallorū ru. sandalorꝫ ru. ciminū assatum ameos anisū
assatū. cortex thuris grana nasturcij assata coagulum
leporis lignū aloes mastix storax calamita laudanum
atramentum. ¶ Coagula sunt constrictiua vt tangit
Auicenna. quedam tamen horum excellentissima sunt
et quibusdam magis appropriata effectibus vt res cō-
munior in qua aggregantur multe ex intentionibus re
memoratis est mastix. ¶ Est enim in eo virtus parti-
um coadunationem facientium et confortantium loco
predicto. ¶ Coriandro ꝟo vtere si queris ingrossare et
cōstringere et luto sigillato et sanguine draco. qn̄ exco-
riationē esse credis et spodio qn̄ dolores pungitiuos se
dare velles: et acacie et sanguine draco. qn̄ oportet flu
xum sanguis sedare. Et succo barbe yrcine qn̄ vene vie
ductus et canales lassi effundūt materiā ad itestina et
adipe marie yrcino vel capno. i pūcturis intestinorꝫ et
mordicationibus et excoriationib⁹ eorū et muscilagis

psilij in expellẽdo residuū medicine ꝓpt alias causas tactas. Et de reb⁹ narcoticis siue stupefactiuis qꝛ stupefactio qritur siue somnus et materierum ingrossatio. Sed hoc in fine tm̄ supple fiendum est. Qn oīa hec nō cōtulerunt in desperatione et in magnis causis et timorosis ꝓpter hoc ex Mesue sumpta sunt siqua alia ꝓpetatē hñtia in cura fluxuū ꝛ aliorū tangent pcactis aliq̄bus famosis medicinalib⁹ vt rectius cōtinetur sermo ad appropriata medicaīa venienda. ¶ Et pⁱma ad quoddam domesticum: quod satis commendat Mesue auctoritate cuiusdā cū dicit: loco dicto inq̄t Auiē. Si tribuatur mastix. ʒ. ij. aut. iij. intellige a. ʒ. j. vsq̄ ad. iij. cum succo citonioꝝ supple. ʒ. iiij. expellit virtute sua expressiua residuum medicine. ¶ Deinde restringit: vel cape masticis cum miua citoniorū sine specieb⁹. ʒ. ij. et due aque ferrate: aut cū tanto sirupi de mirto. Poterūt etiā alia fieri que magis tangētur inferius. tangam hic tm̄ aliqua descripta per Mesue. ¶ Et primo dum stante fluxu ꝛ iam educta medicina et superflue euacuata materia aderit signū frigiditatis et venenositatis. Et sūt ista verba Mesue loco iam dicto. ¶ Et ex hijs que eligimus est electua. hoc. ex inuentione nostra: et abscindit fluxum ventris operatiōe catartici frigiditatis ꝯfortat viscera et calefacit ea. ventositatem dissoluit et terminat fluxum quidem et ventositatem emorroydarum sistit cui⁹ descriptionē vide. ℞. ligni aloes. spice gall. muscate ciperi. calami aromatici añ. ʒ. ij. cimini cardamomi infusi in aceto die ac nocte et torefacti. ʒ. iij. seminis porri torrefacti. ʒ. j. ß. emblicorum infusorum in aceto succi citoniorum. ʒ. ij. ß. granorum nasturcij torrefactorum. ʒ. v. granorum passularum. ʒ. v. granorum mirti tritorum sicut alcohol. ʒ. xvj. balaustie copulaꝝ glā. adustarum. fructus tamarisci ana. ʒ. ij. ß. ameos. ʒ. iij. tere omnia sicut alcohol et fundantur in vino odorifero supple stiptico. deinde ericcentur et frangantur cum aqua citoniorum antiqua et granorum mirti et exiccentur su

per vase vitreato et iterum terantur et inuoluantur in miua.supple citoniorū. Et sit dosis.ʒ.iiij.cum sirupo citoniorum aut mirtino. Consimilem confectionem posuit inferius in antidotario.ibi. ¶Confectio electuarij ex inuentione nostra.post illud electuarium tāgit Mesue in isto canone siue inuētione trociscos valde conuenientes in casu isto.et habet Mesue littera ita. Confectio trociscorꝝ ex inuētione nostra vltimorꝝ in hac intentione.et qñ fluxus est cronicus hec est descriptio. ℞ balaustiarꝝ corticis glandiū infusorum in aceto et torrefactorū sumach granorꝝ mirti.ypoquistidos ana.ʒ.ij cimini carmeni torrefacti et gallarū infusarꝝ aceto torrefactarū capitis granatorū fructus tamarisci mastꝫ xiloaloes gall'.aromatice spice ana.ʒ.j.seminis acetose gūmi ara.⁊ boli ar.granorꝝ passularꝝ torrefactorꝝ añ ʒ.ß.granorū coriandri infusorꝝ in aceto et torrefactorū ʒ.ij.fac trociscꝫ quorꝝ quilibet sit.ʒ.j.cum vino pontico. Et sit dosis trociscꝫ.j.cū vino citoniorum aut alio succo stiptico.¶ In fluxu ꝓo contingente ex farmacho cum signis caliditatꝫ cōuenit electuariū Mesue loco pñti cuius lr̄a habet ita.Electuariū abscindens fluxū vētris operatione catartici.cū significatiōib⁹ caliditatꝫ.cuius descriptio. ℞.granorꝝ mirti tritorū sicut pul'.ʒ.ij.rosa. spodij sumach.sandal'.al.et ru. et citri balaustꝫ gummi ara.ana.ʒ.j.ß.granorū granatorū acetosorꝝ.ʒ.vj. coriādri in aceto infusi et assati.ʒ.iiij.seminis acetose seminis plantaginis.seminis rof.ana.ʒ.j.fiat oīm horꝝ bona cōtritio et frangant cū succo agreste et exiccētur cū aceto vel succo mirti et sit dosis eius ab.ʒ.j.vsqꝫ ad.ij. ¶Consimile electuarium tangit in antidotario . ibi . Electuarium confortans stomachum et viscera licꝫ in aliquo sit diuersitas.Et ad hanc intentionem tangit in primo.canone.ij.Mes.trociscorꝝ:quorū iuuamenta et descriptio sunt ista. Con fectio trociscorꝫ quos cōposuimus nos si ue exposuimus quorum iuuamentum magnificum est ad fluxum ventris et excoriationem inte

ſtinoꝝ. ℞.ſpodij.ʒ.vj.roſ.⁊ ſemis earum:acacie balau
ſtie ſanguis draconis an̄.ʒ.j.ß. berberoꝝ ſumac ſemis
plātagis ſemis portulace aſſate an̄ .ʒ.j. fiāt trociſci .ʒ.
ß.⁊ da cū aqua ſauic:⁊ ſupple cū ſirupo mirtino. ¶ Per
iſtos trociſcos ītellige trociſcos q̊s in antidotario de-
ſcribit in.viij.diſtīctiōe trociſcoꝝ de ſpodio cū ſemīe a-
cetoſe.ibi:trociſcoꝝ de berberis q̇ cōferūt.⁊ ſūt trociſci
ibidē deſcripti maxīe cū ſignis vehemētis caloris. Ad
quā etiā intētionē cōueniūt trociſci quos ponit Raſ.
x.Almanſoris in cura febriū ethice circa finē vbi dicit
ꝙ ſi venter ſolutus fuerit exiſtētibus alijs trociſcis de
ſpodio qui ſunt conſtrictiui dentur: Quoꝝ deſcriptio ē
hec.℞.pulue.roſ.ſpodij ana.ʒ.j.boli armeni gūmi ara
bici ana.ʒ.ij.ſucci ſumac:ſucci berberoꝝ ana.ʒ.iij.ſemi
nis acetoſe excorticati.ʒ.iij.balauſtꝫ.ʒ.j.ß.ſeminis cori
andri in aceto infuſi:poſtea torrefacti.ʒ.iij.fiant trociſ
ci:quorum quilibet ponderet.ʒ.j.⁊ detur vnus in mane
ſit ergo doſis a.ʒ.j.vſqꝫ ad.ij.cum miua citoniorū aut
alio ſimili. ¶ Expeditis medicamībus per os ſumēdis
ſiue medicine ad cibalia vel potabilia veniēdū.in fluxu
ergo iſto apparentibus magnis ſignis frigoris conue
niunt cum ſumac ⁊ mirto condita:⁊ cum cinamomo et
mace de quibus conditis dictum eſt ſuperius. Et nomi
natur ſumachia aut mirtina. ¶ Item conuenit riſum eli
xum ⁊ coctum cum brodio caulium:⁊ conuenit gelatina
facta cum ſucco agreſte aut cum cinamo aut mace aut
gariofilis. ¶ Apparentibus v̾o ſignis caliditatis con-
uenit tale conditum non additis ſpeciebus: aut pauciſ
ſimis additis. Cibi tamen conuenientes ex Auicenna
⁊ Meſue ſunt rubilia vel lentes ⁊ maxime ſicce: et po-
ſtea elixe:deinde infuſe:deinde ī aceto aut agreſta aut
aliquo ſtiptico acetoſo:ſi non fuerit tuſſis. ¶ Expeditis
breuiter per ſuperius exhibendis: ad exhibenda per in
ferius venire poſſumus vt per cliſteria ⁊ eductiua me
dicamina per lauatiuum ſuperius ⁊ abſterſiuum: ſiue ꝑ
tacta in prima intentione ſuperius:poſſumus exhibere

clisteria constrictiua: ⁊ quia oportebit multiplicem facere intentionem obmittam in presenti: ⁊ transibo ad exterius applicanda. Quorū quedam poterunt per modum epithimatum aut cataplasmatum exhiberi. Quedam per modum fomentationum. Quedam per moduz sacculationum. Quedam per modum cerotorum: que omnia penes hanc intentionez intellecta stiptica a pñcipio superfluentis fluxus ⁊ in corpore valde repleto existente materia in fluxu vitanda sunt. licz enī ventri applicata coadunationem ⁊ vigorationem exteriorum efficientia sint: tamen nocumentū exteriora comprimendo conferunt ⁊ claudendo poros: vt materie magis et pluries fluant ad intestina. ¶ Ubi vero iam fluxa esset ⁊ inanitum corpus ⁊ fluxus magis laxitatem membrorum contingeret ⁊ debilitata retentiua virtute ista conueniunt vt compleant istam intentionem secundaz nec tertiam impediant de qua dictum est. vnde dum applicamus ista remedia non est opus intentionis tertie scz diuidendi materiam. Ex Mesue ergo hanc intentionem colligere possumus stomacho maxime conueniēte quātū ad fundū stomachi ⁊ meri: qz circa vmbilicū ⁊ infra fiēda dicēte Mesue. Et si stomachus ⁊ vent̄ oleo ros. inquātū poterit inungat̄: deinde puluer. masticis aut gal̄. aspgat̄ aut al's gall'. Et nota modū medicamis. nā hoꝝ stipticoꝝ aspsio erit cā maioris penetratiōis olei ros. puta vnctione ponit Mesue. dymach siue durad. i. epithimata aut ẜm aliū cataplasmata. Et habet ꝑpria littera sic: Dymach siue durad bonum conferens ad fluxum ventris ⁊ debilitatē epatis ⁊ stomachi ⁊ viscerum sanū ⁊ expertū. cui⁹ descriptio. ℞. acacie sumac ypoq̄sti dos gallie laudani calomi aromatici ros. ⁊ seminū eaꝝ sandal'. al. ⁊ galle muscate ramich xiloaloes ciperi absinthij añ. ʒ. iij. fiat hoꝝ bona tritura: deinde accipe succū ros. folioꝝ canne ẜm vnā l'ram aq̄ ros. vini pontici ana. ʒ. j. submerge in eo calefacto die ac nocte: tortellarum de seni. ʒ. ij. aut loco huius sumatur panis assati

ʒ.ij.dactilorum siccorũ numero.xij.gummi ara. assati.
ʒ.v.mirre intellige citoniorum viscose et bone .ʒ.iij. fac
omnia decoqui lento igne donec mellis spissitudinem
habeant post hec aggrega cum puluere supradictarum
rerũ tere diu in mortario donec sit viscosum. deinde li-
ni ex ea super petia siue corio et suffumigetur cum xilo
aloe in aceto et prunis et epithimetur pars dicta dicto
epithimate.¶ Secundum dyamach tangit Mesue cu-
ius littera habet sic. Dyamach aliud bonum. ℞.rosꝫ. et
semen eius pulpe sumach sandalorũ alb. et ru. spodij sã
guis dra. carabe balaustie gall. acacie ypoq̃stidos gal
lie muscate. capitis granatoꝝ corticuꝫ mandragore añ
ʒ.iij. camfore granũ.j.ß. tere et fac puluerem et accipe
succi extremitatum vitis.ʒ.ij.succi agreste.ʒ.j.succi ex-
tremitatum mirti tritorũ sicut alcohol.ʒ.j.misce cuꝫ eis
mirre acetose.℥.iij.deinde coque leui igne vsqꝫ dum ha-
beat spissitudinem viscosam. deinde aggrega simul cũ
speciebus in mortario et contunde donec permisceãn-
tur et lini ex ea super pecia et suffumiga cuꝫ xiloaloes
et epithima. ¶ Cerotum autem et liquidum epithima
facere potes addendo ceram et dimittendo mirrã et ꝓ
dicto liquido epithimate addere potes quãtitatem suf-
ficientem vini nigri stiptici aut vini citoniorum aut si-
milium.¶ Iniunctiones multas ex dictis de vomitu col
ligere potes et multiplices dicẽtur Mesue tamen inci
denter ponit vnum clistere conueniens ad ꝓhibendum
mordicationem et excoriationem ℞.butiri.s. recentis.
ʒ.xxx.sanguis draco.ʒ.iij.plus aut minus ſm ꝙ cogat
necessitas potes taliter facere ℞.olei rosꝫ.℥.iiij.trocis-
corum de carabe puluerizatorum.ʒ.j.ß. misce et ex eis
fac clistere vbi ꝯo magis apparent signa caloris. Et si
times excoriationem magis superius non dico in inte-
stinis maiorem quantitatem olei et puluerem ꝯo mi-
nora. ¶ Expedito canone scdo siue intentione secũda
nũc seq̃tur canon tertius siue tertia intentio diuersio-
nis materie ad vnã intestinoꝝ viã. Hec autẽ intẽtio cõ-

pletur per balnea: ⁊ per fricationes. ¶ Tertio p̄ p̄uocã-
tia sudorē. ¶ Quarto per diuretica ⁊ vrinatiua. ¶ Quin
to per vomitiua. ¶ Sexto p̄ ventosas. ¶ Septimo p̄ do-
lores ⁊ ligationē extremitatū ⁊ gñaliter aliarū medici
narū cū omnibꝫ mouētibus melãcoliã ad exteriora aut
diuertētibus eã ad vias intestinoꝝ. Primū qꝛ balneum
intelligat aque dulcis et actuali calore aperitiuū po-
roꝝ siue dilatatio poroꝝ ⁊ cōfortatio cū hac virtute de
coctoꝝ in aqua: qualia sunt vt tãgit Mesue supple vel
mellilotū: aut anetū: absinthiū scꝫ non valde decoctum
sansucꝰ siue maiorana folia citri ⁊ silia: vel folia arãcij.
Et intelligit balneū quodãmodo potest dici semicupiū
qꝛ fit potissimū per duos digitos sup̄ vmbilicū. Et si aq̄
fit calida stet in balneo sedens vsq3 duꝫ caro rubuerit.
Et si non posset intrare balneū aliqua speciali de causa
habeantur spongie infuse dicto balneo ⁊ aliqualit ex-
presse ⁊ infrigidari dimisse ⁊ ita frequēter permutate
applicētur interiꝰ a fundo stomachi vsq3 ad femur aut
circa posteriora: aut habeãtur panni linei infusi dicto
balneo ⁊ ad modū epithimatū applicētur. Et competit
hoc remediū dū materia est in fluxu. ⁊ magis causa flu-
xus commotio ⁊ agitatio materie a medicina ⁊ calefa-
ctio ⁊ mordicatio intestinoꝝ q̄ꝫ laxitas earū ⁊ debilitas
cōtentiue virtutis. ¶ Ex quibꝰ colligere possumus ordi
nē inter hoc cōtinentē hanc tertiã intētionē secūdã ex-
terius applicandã. Nã ista cōiter precedere debēt licꝫ
alia remedia posita in secūdo p̄poni debeãt vt confor-
tantia mēbra ne recipiãt materias: ex quo inferendū q̄ꝫ
tangit Mesue in ista intētione ⁊ raro balneant in aq̄s
stipticis: ⁊ est causa in p̄mptu per ea que dicta sunt. Nã
materia existēte multa in fluxu ad intestina balneū cuꝫ
aqua stiptica materiã plus imp̄mit in intestinis: ⁊ silr
vt est tactū vnctiones ⁊ epithimata stiptica vitãda sunt
p̄pter hoc stante intētione diuersionis ⁊ extractionis
materie que impedit per balneū stipticū. Ubi tñ sint di
uerse materie ⁊ sufficiēter extracte tūc balnea rerū sti-

pticarū nō nocitura ĭpressione medicine sed profutura ad vniendū membra cōueniunt. Et confirmare possuz ex Auicen.q̄rta p̄mi.ca.scđo.ex p̄mo paragrapho. Qđ si tibi necesse fuerit. vbi docet est emplastrare stomachum et intestina ex rebus infrigidantibus stipticis.
¶ Secundū per quod cōpletur hec intētio est fricatio extremitatū et maxime a superiori incipiēdo ab asella deinde descendatur fricādo ad distantiora et ita cōueniunt etiā fricationes coxarū incipiendo ab inguinib⁹ descendendo fiat fricatio cū panno aspero aut cū manu siue cū manibus infusis siue aspersis vino albo subtili ad magis aperiendū poros et diuertendū: aut cum aqua decoctionis aneti vel aliorum dictorum pro aperiendo poros. ¶ Tertium quia sine fricationibus lz nō sit ita p̄cmemoratū est ligatio extremitatū vt adiutorij et coxarū brachiorꝝ et crurū intelligendo per fricationes ⁊ ligationes ⁊ extremorū ꝯpressiones. ¶ Quartū p qđ ꝯplet̄ ītētio est vomit⁹ ꝓuocād⁹ ex p̄habitorꝝ noticia vt nota sunt ex ca. de vomitu. ¶ Quintū p qđ ꝯplet̄ ītētio est sudoris ꝓuocatio cū balneo siue vapore aq̄ calide simplicis. aut ēt ī aq̄ decocta p̄dicta apiētia poros cocpto corpe excepto capite. ¶ Sextū p qđ cōpletur intentio est prouocatio vrine exhibendo in potum vinum subtile album aut aquā feniculi aut sparagi vel brusci vel similium limphando vinum cum aqua cisternē iuxta Auicen. sententiā. xvj. iij. tractatu primo. capitulo de cura fluxus ventris absolute vbi de aqua pluuiali facit mentionem. Cuius littera est. Ex aqua eorum est aqua pluuialis. Et sequitur quibusdam interiectis. ¶ Et estimo ꝙ multitudo iuuamenti eius est propter velocitatem attractionis ad epar et velocitatem resolutionis eius quare non relinquit in chilo humiditatem veruntamen. ¶ Utrum vinum in fluxu ventris conferat dicetur suo loco. ¶ Has vero intentiones quia vna euacuatio minorat aliam. dicente Amphorismo. lxxxiij. quarte particule. vrina noctu multa micta.

¶ Septimū p qd ꝯplex intētio est appositio ventosarū sub ypocundrijs ꝛ i vētre ꝛ circa vmbilicū ꝛ i laterib⁹ ꝛ circa lūbos et circa renes. ¶ Itē inter ista diuersiua debet esse ordo. ¶ Nam a ligationibus extremorum inchoetur eo ꝙ magis a toto diuertunt et securius applicantur ꝙ̄ balneum. deinde ventose et postea balneum. Uomit⁹ ꝟo nō est ita in vsu cōi Patet ēt ex p̄habitis vt etiā tactū fuit canone. ij. quātū ad iteri⁹ debere p̄cedere tertium. Hunc ꝟo tertium debere precedere scōm . secundū quantum ad exterius applicanda. ¶ Expedito tertio canone venio ad quartum siue quartam intentionem que erat intentio sedandi laboriosam agitationem materierum per corpus a medicina que completur vt tangit Mesue loco dicto per quietem et somnū dicente ypocrate quarto amphorismoꝝ. amphorismo. xiij. Cum biberit quis elleborū ꝛc. Et xv. Cum volueris ꝛc. Intellige vt sumitur quieta corpora vnde non surgat patiens ad sellam nam sequitur agitatio materierum et augmentatio fluxus debilitatis et sincopis inducente. ¶ Unde in hoc casu egeratur in pannis aut in bacile ano imposito. ¶ Item quicunqꝫ alter motus localis fortis vt pectoris etiam maxime impedit tamē vt frequenter surgere ad sellam vt comprehendere potes primo amphorismorum. commento. xxiij. ¶ Item intelligas quietem animalem quia accidentium sedationem que valde agitatiua sunt. vt ira timor et magis titimor quia materierum īmissiuus et gaudium tamen et delectabilium obiectorum inspectus vel auditus cōfert. vigorat enim virtutem et distrahit vt visio fanzulle et cantilenarum auditus. ¶ In isto tamen casu dixit Mesue. Cibi autem et potus in hac dispositione omnino restringendi sunt nisi sincopin et casum virtutis timeas: adducit enim ad agitationem et non minuit fluxum. ¶ Regimen ergo dictuꝫ de cibo intelligitur dū intendim⁹ sustentare virtutem: nimio fluxui debilem.

¶ Expedita quarta intẽtione siue canone sequit͂ quinta intentio q̃ est animũ dilatare cor et cõplent͂ hec due debito regimine sex rer nõ naturaliũ. Primo eligendo aerẽ nõ frigidũ qm̃ premit eũ et ipsius soluit virtutem q̃rta p̃mi.ca.vij. ¶ Uitet etiã calidum aerẽ qui laxat ei⁹ virtutẽ: sit ergo parũ declinans ad calidũ vt colligere possumus q̃rta p̃mi.ca.j.ꝛ.vij.vbi esset voluntas iuxta intentionẽ tertiã trahendi materiã ad exteriora siue sudorẽ. Mediet etiã inter caliditates passiuas parũꝗ declinando ad siccũ. Et sit aer et bene redolẽtib⁹ rectificatus frigidis et stipticis dũ nõ instat tertia intentio aut calidis ipsa instante et non valde stipticis licꝫ redolentibus que ex prehabitis colligere potes de cibo et potu est vt ex Mesue et partim ex intentione scda. ¶ Itẽ de innanitiõe et repletiõe. ¶ Itẽ de motu ꝛ quiete. ¶ Itẽ de sõno et vigilia. ¶ Itẽ de accidẽtib⁹ aĩe et cõmuniter in fluxu circa nociturũ agitãdo humores et debilitando virtutẽ. ¶ Expedito quĩto canone siue intentione ad sextũ siue sextã intentionem constringẽdi materiam et stupefaciendi mẽbrorũ sensũ circa quam intentionẽ que narcoticis completur vt frigidis plura videnda sunt. ¶ Primo an in principio superfluitatũ fluxus ꝯueniat. ¶ Secundo narcoticorum correctiua applicanda sunt. ¶ Tertio videndum est an secure ista applicare possum⁹. ¶ Quarto an nocte vel die exhibenda sint. ¶ Quinto an cibo existẽte in stomacho. ¶ Sexto an in corporibus plenis humoribus. ¶ Septimo an corporibus impuris et cacochimis. ¶ Octauo an dieb⁹ continuis vel interpollatis. ¶ Nono an membrorum spiritualium operationibus noceant. ¶ Decimo an sit eorum magna aut parua quantitas exhibenda. ¶ Undecimo an tempore morborum aut accidentium sint exhibenda narcotica. ¶ Duodecimo in qua substantia exhibenda sint an liquida an constante. ¶ Decimotertio an interius aut exterius applicanda et si interius an referat applicare per os aut per inferius, et si per infe-

rius an per clistere vel per licinium. ¶Decimo quarto videndum an stupefactiua pura applicanda sint an refracta vel composita. ¶Decimoquinto describenda et nominanda sunt. ¶Primo respondendum pposito q non a principio competunt dicente Mesue loco iam dicto componunt autem rem magni erroris a principio huius curationis cum narcoticis: est enim cum eis curatio mendosa propterea q ingrossant et congelãt materias et fit retentio flegmatis et redditur fluxus q rumpitur post tempus non extensum dici disruptam et quemadmodum fieret prius immo sic egurgitans cum vestigijs congelationis et mortis. Uerum curatio est abscisio cause efficientis siue facientis et coadunatio et confortatio membrorum et virtutum eorũ sicut iam diximus. Et ista ratio Mesue licz videatur appropriari flegmatico fluxui solum: tamen pro quolibet humore adduci potest pro quanto retinetur materia que in processu est maioris fluxus vt est causa congelationis et mortificationis non ergo replicando complexionem conuenit dare in principio narcoticum vbi materia sit multa et in fluxu vbi vo in corpore iam inanito aut ante euacuato. Daretur medicina superfluens non in principio dare narcoticum non conuenientib9 alijs aut in casu desperato vbi esset valde vehemens prostractio virtutis aut vehementissima instantia vigiliarum. ¶Ad secundũ primitus explicanda sunt nocumenta que ex narcoticis contingere possunt ex quibus debemus adhibere remedia. ¶Nocumenta autem eorum sunt quia opponuntur rei vite scz calori naturali et ĩnato siue spiritui. Nã sunt ꝯgelatiua mortificatiũ ꝛ stupefactiua. Corrigunt ergo p opposita vt p resolutiua calida que prohibent ingrossationem infrigidationem et congelationem et per consequens auferunt: sicut miscere castoreum piper et crocum. vt tangit Mesue et de castoreo ꝛ croco tangit Auicenna. xvj. iij. tractatu primo, capitulo, vltimo, de cura fluxus ventris ab

solute. Castoreū tamen et piper magis faciunt ad re-
soluendum supple et subtiliandum et prohibendum cō
gelationem. Crocus autem maturat et sedat virtutem
narcoticorum. ¶ Scōo docet Mes. miscere narcotica
confortantia et temperantia spiritus sicut miscemus
cordialia stomatica sicut proprie spica et deronici et
zeduaria. et similia. ¶ Tertio docet Mesue subsisten-
tia siue detinentia reumaticas materias agitabiles et
fluentes de parte in partem sicut miscemus olibanū
siue thus sandaracam et similia et cordialia stomatica
calida incisiua. vt muscum cynamomum gariofili ma-
cis. ¶ Ad tertium apparet ꝙ non sunt sine timore
applicanda causa apparet ex dictis Auicenne in nar-
coticis est timor. et Mesue canone dicto verum est si
excusare potes non appropinquare melius est. ¶ Ad
quartum respondetur ex Mesue ꝙ melior horarum est
in sero ante somnum quoniam inducunt somnum. Sō
nus vero sedat agitationes. quidam tamen dicunt vt
Mes. tangit in mane quoniā non assunt vigilie scꝫ no
cturne propter quas oportet dare in nocte. ¶ Ad quin-
tum respondeatur ꝙ non sunt danda cibo existente in
stomacho ne corrumperent cibum et cum cibo vaporēt
ad caput. aut etiam cum eodem transeant ad membra
Ideo dicebat Auicenna quarta primi. proprie cum ip-
sa facta fuerit fames et hoc capitulo. xiij. ¶ Ad sex-
tum patet per habita ꝙ non sunt danda corporibus ne
congelent materias et eorum expulsiones impediant
et ita ne materie multe existentes supprimant virtu-
tem ita congeste. ¶ Ad septimum dicitur ꝙ non conue
niunt corporibus impuris vehementi impuritate dic-
tum patet sed conueniunt mundificato corpore fortis
tamen caloris naturalis ⁊ in quo non appareant signa
frigoris extremorum et debilitates in pulsu dicente
Auicenna. xvj. iij. tractatu primo. capitulo vltimo. Nō
exhibeatur ei cuius infrigidatū corpus et debilitatur
virtus et appareat illud in pulsu. ¶ Ad octauum dici-

nuis q̄ interpollatim quantomagis possumus exhiberi debent et non continue. Ideo vt dixit Mesue interueniat inter tempus et tempus exhibitio rerum confortantium et cordialium stomaticarum et vt interpellando dies plures si possumus aut diem scd̄m tenorem virtutis et imminentem necessitatem. ¶ Ad nonum respō detur narcoticum esse nociuum membris requirentibus substantiam spirituosam multam subtilem et claram. Unde valde nocet oculis et sensibus interiorib⁹ et exterioribus et nocet etiam multum membris generationis multum spiritum requirentibus et stomacho. ¶ Ad decimum respondetur ipsa esse danda in quantitate pauciori quantum possumus limitata tamen quātitas cōmunis apparebit positis descriptionibus per auctores que tamen varianda est scd̄m medici coniecturā respectu virtutꝫ ⁊ īminētis necessitatis. ¶ Ad .xi. alio pari tuti⁹ ē exhibere añ aduētū accidētis aut morbi. nā tūc virt⁹ ē fortior et ꝓhibet ei⁹ lesio p aduentū insult⁹. ¶ Itē instāte dolore vehemētissimo aut in colica dicente Mesue ex dictis Galieni super .xij. terrapentice in colica quidem vehementi quoniā maior ē necessitas in cura mēdosa que est stupefactio ⁊ proprie apud fortem cōmotionem doloris eius q̄ in cura vera ne virtus cadat et rosoluatur. Et ita intellige alium fortissimum dolorem. ¶ Ad duodecimum respondetur q̄ potius in substantia liquida debent applicari licꝫ enim citius operatur in substantia permanenti fortiore perseuerantia perducunt operationem suam. ¶ Ad decimūtertiū rn̄det q̄ tutius est ꝓ corpore toto applicare exteri⁹ q̄ interius lꝫ alicui mēbro vt ocl'o exteri⁹ applicata īmediate foret min⁹ malū q̄ applicare int⁹ cōi mō ¶ Itē periculosius est applicare p superius q̄ p inferi⁹ lꝫ etiā sit piculosū applicare p inferi⁹ vt apparebit. Itē meli⁹ est applicare p ēplastra q̄ p interius vt est tactū. ¶ Item minus malum est applicarare in licinio q̄ in suppositorio, ⁊ in suppositorio q̄ in clisteri lꝫ in licinio

nocere posset dicente Auicenna.xvj.iij.capitulo allega
to. Et iam nos testificati sumus hoc nos vidisse qui sup
posuit sibi collirium ex opio et mortuus est. Ad decimū
quartū respondet ex prehabitis q tutius est exhibere
ipsa composita et refracta vt apparet ex dictis. ¶ Ad
vltimum respondet cōmunia fore que describit Me-
sue loco iam dicto ex Auicenna allegato capitulo. ex ea
que sunt notabilia explicabo. et primo Mesue cui⁹ lit-
tera habet ita. et est in pncipio assumendorū trociscoꝝ
pro primo medicamen quod describit yerosolita fortis
stipticitatis conferens ad fluxus medicinales ꝛ alios
fluxus ventris bonū et expertum. ℞. olei cōmunis.ʒ.j.
coaguli leporis.ʒ.ij.opij.ʒ.ß. gallarum.ʒ.iij. fiāt ex eis
contritis trocisci cum sirupo papaueris quorum quili-
bet sit.ʒ.ß. Et sit eius dosis a.℈.ß.vsq ad.ʒ.ß. ¶ Secū-
da descriptio trociscorum est ista. Confectio trocisco-
rum quos composuimus nos ad superabundantem flu
xum catarri et colericam passionem et alios fluxus vē
tris confortantis animā constringentem vomitum cū
significationib⁹ frigiditatis et faciūt somnū. ℞. thur
ciperi minuti ameos galle musca. croci gūmi ara. ba-
laustie camegith et fruct⁹ tamarasci corticis granato-
rū mirre spice ana.ʒ.ij.iusquiami opij ana ʒ.j.ß.fac tro
ciscos cum miua citoniorū quorum quilibet sit aur.j.ꝛ
sit dosis eorum trociscus.j.sm Mesue credo dosim es-
se a.℈.j.vsq ad.ʒ.j. ¶ Sequitur alia descriptio trocis-
corum sm Mesue cuius littera habet ita. ¶ Confectio
alia trociscoꝝ ex inuentione nr̄a ad oēm fluxū ventris
et vomitū cū significationib⁹ caliditatis. ℞. spodij.se.
rof.acacie ypoqstidos sanguis draco.gall'. croci an̄.ʒ.
ij.boli ar.ʒ.j.ß.opij iusqami an̄.ʒ.j. fac trociscos.ʒ.ß.ꝛ
sit dosis sm Mesue trocisci.j.cū aq rof.ʒ.ij.aut cū mi-
ua vel similibus: dosis tamē sit a.℈.j.vsq ad.ʒ.ij. Per
hos trociscos intelligere potes trociscos de carabe. de
scriptione Mesue quorū dosis est.ʒ.j.cum aliq dictoꝝ
rob. ¶ Ad istā intentionē ordinat Mesue huiusmodi

pill'.sub his verbis.Cōfectio pillularum filij setal bona ad fluxum ventris et reumatismos viscerum. ℞.bdellij sandarace opij thuris minuti mirre croci anā.ʒ.j.fiant pillule sicut cicer cum miua vel sirupo mirtino et dentur tres vel.v.potes tamen dosare a.℈.ß.vsqꝫ ad.j.Et Auicenna tamen.xvj.iij.aliqua stupefacientia licꝫ nō ita domestica comprehendere possumus loco allegato capitulo vltimo.tractatu.j.Et primo tangit quoddam emplastrum siue linimentum.℞. opij. iusquiami ana. parte.j.quia exempli gratia. ʒ.ß. copularum glandium balaustiarum acacie thuris mirre ana.partes.v.misce cum succo iusquiami albi:aut cum succo corticis papaueris:aut decoctione eorum et liniatur venter ex eo. vel potes facere linimēta ex trocisc℥.descriptione Mesue dissoluādo in succo aut decoctione papaueris aut de mandragora.Descriptio trociscorū ꝭm Mesue ibidem.est ex narcoticis fortis stipticitatis qđ dictū referri pōt ad linimentū positū.et est.℞.coaguli leporis danich.ij.et est pōdus.v.granorum ordei vel.ij.chirath opij tantūdē gall'.ʒ.ß.thuris.ʒ.viij.et hijs puluerizatis fiant trocisci cū sirupo papaueris. Et sit dosis scđm Auicennā.ʒ.j.aut melius a.℈.ß. vsqꝫ ad.ʒ.j. ¶ Secundum ita describit ℞.gallarum īmaturarum partē.j.qr exempli gratia.ʒ.ij.thuris opij ana.partē.ß.credo melius ꝙ sit ʒ.j.fiant trocisci modo dicto. aut fiat puluis solus ꝙ sit dosis ꝭm Auicen.ʒ.j.et est melius a.℈.j.vsqꝫ ad.ʒ.j. ¶ Tertiuꝫ tale tangit ℞. se. iusquiami albi opij papaueris:spodij balaust℥.thuris anā ptes equales.qr anā.ʒ.j fac trociscos si vis vel da puluerē cum sirupo papaueris et dosa vt dictum est. Et valet hoc in fluxu cum signis vehementis caloris. ¶ Quartū conueniens fluxui cū signis frigoris.℞.opij sandarace:thuris minuti mirre croci ana.ʒ.j.fiant pillule sicut cicer cum sirupo: aut succo.Et dentur pillule.ij.vel sufficit vna. ¶ Quintum ponit Auicenna ꝙ dicit magis conueniens fluxui cum signis frigoris ℞.Castorei opij sandarace liqde semi-

nis iusquiami albi.mirre azari thuris ameos ana.ʒ.j.
conficiant cū melle spumato. Et sit dosis sm Auicen
na sicut nabach q̄ sm Symonem est fructus de seni do
semus ergo a .ʒ.ß. vsq̄ ad.ʒ.j. ¶ Sextum tangit cuius
descriptio ℞.merdasengi quartā.ʒ.j.coaguli leporis.ʒ
viij.ossa de corde corui adusti gallar ana.ʒ.j. opij da
nich.j.pulueriza et sit dosis a.℈.ß.vsq̄ ad.ʒ.ß.cum mirra
citoniorū.¶ Septimo ponit quosdam trociscos quorū
descriptio.℞.acacie gallarū opij gūmi ara.ana. partē
j.fiant trocisci mō dicto.dosa a.℈.ß.vsq̄ ad.ʒ. ß .Et cō
petunt fluxui cum signis caloris. ¶ Octauum tangit
aliud bibendū magis cū signis frigoris cui⁹ descriptio
℞.ameos se.apij corticis granator acetosorum gallie
sauine se.iuniperi cuius folia aliqual'r assimilāt folijs
sauine ana ptes equales q̄z ℈.iiij.opij.℈.ij. terāt sicut
alcohol. Et sit dosis eius cū vino citonior vel alio si
mili stiptico a.ʒ.j.vsq̄ ad aur.¶ Vel melius a.℈.ß.vsq̄
ad.ʒ.ß.Et dixit esse dandum tm̄ in mane aut tm̄ de sero
q̄z sufficit q̄ semel in die det . Ponit dosim pueror ab
vno danich vsq̄ ad.ij.melius tamē est a grana.ij . vsq̄
ad.iiij.Et Auic.dicit hoc narcoticū datū ad bibendum
cōstringit in duob⁹ diebus. ¶ Itē ad hanc intētionem
cōuenit filōniū descriptione Mes.in antidotario scd̄a
descriptione et cuenit sm p̄mā intētionē fluxui magis
cū signis frigoris.Et dosat sm p̄mā descriptionē vt det
q̄uātū ē cicer vel faba pua cū vino citoniorū.Dosa sm
desc̄ptionē a.ʒ.j.vsq̄ ad aur.j .¶ Itē cuenit athanasia
magna etiā cū signis frigoris et dosat ab aur.ß.vsq̄ ad
j.cū vino dulci suaui et cū rob de succo endiuie et apij.

¶ Capitulum de fluxu proueniente ex
inanitione.

Expedito regie fluxus vētris ppt medi
cinas trāseo ad spāles fluxus. Et p̄mo
cū fluxus capiat denoīationē a mēbris
p quor defectū imediate causāt.vt q̄dā
eor dicāt stomachus.quidā cerebralis

quidā epatic⁹ ꝛc. Et capiunt fluxus diuersitatē ex cibarijs et aere cōtinēte. ¶ Primo tāgam remedia fluxus disticta rōne mēbroꝝ ꝛ pmo stomachi et spāliter leniētis et lubricitātis stōachū de qb⁹ spāle cplm facit Aui. xiij.iij.tractatu.v.ꝛ supponit Ras. et suppositis causis et signis supposito etiā ꝙ oīs īmoderata discrasia cuiuscūqꝫ possit deijcere actū virtutis.ex.ij.āphorismoꝝ.ij.cōmento. Quibuscūqꝫ iuuenibus existentibus cōueniunt linitiuū ꝛlubricatiuū stomachi siue lienteriā aut fluxū cibalē siue cuiuslibet denominatōis specifice male cōplexionis cū materia vel sine materia cōsequi posse dicente Auic.xiij.iij.tractatu.ij. caplo de debilitate stomachi. Et vnaquaqꝫ ipsaꝝ virtutuꝫ debilitat ppter oīm maliciam cōplexionis et retentiua a caliditate intensa siue materia cōseruetur per declinantia ad frig⁹ vt sumitur capitulo nunc allegato. ¶ Raro tñ vt tangit Auicenna.xiij.iij.tractatu quīto.et capitulo de lenitate stomachi ꝛ eēt cā sistentis nature ppter caliditatem īmaterialem non laxare stomachum nisi sub gradu intenso huius humiditatis cuius est magis laxare. Si ergo sit mala cōplexio calida sine materia si sit ppter colligantiā epatꝫ aut mēbro aut vicino alio stomacho tūc si caliditas est fiens gñalis est vna intētio scꝫ rectificatio mēbri calorē cōicantis stomacho que pertinet pprio regimini illius mēbri. ¶ Secūda intētio est alteratio stomachi cū infrigidātib⁹ intensiorib⁹ aut remissioribus fm ꝙ exigit dispositio habēdo tamē semp mēti vehemēter frigida actu corpi saltē insolito non esset tribuenda vt.xiij.iij.tractatu primo de canonibus vniuersalibus egritudinū stomachi dū dicit. Et oportet vt nō cōferas in curationib⁹ stomachi aut caliditati eius aliqd vehemētis frigiditatis sicut est aq̄ vehemētis frigoris ꝛ ppe ī eo q̄ nō ꝯsuet⁹ ē eā bibere. Et sint etiā frigida bōi odorꝫ aliq̄lr stiptica aut aq̄ ros.ꝛ succi reꝝ frigidaꝝ de qb⁹ dictū ē. Itē epithiata et inunctiones ītelligāt ex dictis sup ca. de vomitu calido post euomitionē

¶ Item collige per te regimen sex rerum nō naturaliū qđ regimen ex p̄habitis collige. Regimē vero male cōplexionis cuȝ materia colerica multiplicem babet intētionem. Nā si materia colerica cōmittat stomacho aliūde prima intētio est ducere materiā siue diuertere vt ex p̄habitis pōt: et rectificare membrū mandans. ¶ Scđa intentio est euacuare materiā infusā vomitu vt tactū est solutione ventris q̄ etiam tangebat in regie vomitus calidi. ¶ Tertia intentio est post euacuationem rectificatio et cōfortatio stomachi. ¶ Primā intentionē vt est tactum complet ligatio extremitatum fricatio et euacuatio ab epate vel ab alia parte cōpletur. ¶ Secunda intentio cōpletur per preparātia materiam et euacuantia ipsam vt est tactum de vomitu colerico. ¶ Tertia vero cōpletur per regimē sex rerū nō naturaliū et per administrationē rerum medicinalium. Et ita tertiam intentionem perficit regimen male cōplexionis in materialis calide fiendis seu factis. Pro primo patet satȝ regimē esse debere aerē frigidū semper ne frigida frigiditate aeris conferendo stomacho calido nocent magis cerebro vel alijs membris. Et si aer non habetur frigidus constitutione anni siue tempore paretur artificialiter vt habitū est pluries de regimine febrium acutarū. ¶ Quantū ad scđm eligant cibi infrigidantes vt coriandrū cui⁹ est infrigidare et retinere cibū in stomacho. Itē p̄sica non vehemēter aquosa et nominat p̄sica citonia nō multū apta ad ebulliendū. Item pira. Item citonia. Item cornua. et similes fructus infrigidantes et aliqualr̄ humectātes substantiā stomachi. Itē ex oleribus conueniūt endiuia lactuca et acetosella que sola cōuenit. lactuca vero et endiuia magis cōueniunt cū aceto. ¶ Item cōuenit cucurbita cocta in decoctione agreste vel aqua imponantur agreste integre ad bulliendū ¶ Item ex granis conueniunt lentes et panicū. milium parando lentes cum aceto. Item conuenit panis minime salitus et panis minime habens furfuris. ¶ Item

virtute existente forti ad digerendū cōuenit ad epar in flammatū vnde cōuenirēt oua cocta in aceto nec intelligas cocta in aceto cū corticib⁹ vt est mos cōis sed remoto cortice elixent in aceto vel agresta vel succo granatoꝝ aut similiū. vel ꝑmo frangant cortices deinde infundant cruda ad acetū vel agrestā ⁊ permittant ibi stare per horā et post iterato fundat agresta vel acetū desup aut vinū granatoꝝ ⁊c. ¶ Itē cōueniūt pisces recentes cōditi in agresta vel aceto vel simili. ¶ Itē ex carnibus cōueniunt digestiua existente forti vitulorū lactantium aut edorū aut capriolorū aut leporū aut ex bipedibus pulloꝝ aut perdicū aut aliaꝝ montanaꝝ in rub degentibus aut alaudaꝝ. Itē iterū siue fincedule et possunt condiri hee carnes cum aceto et agresta. vnde in isto casu conuenirent gelatine facte cuꝫ aceto aut agresta aut succo granatorum. Item auicule condite cū mirto et aceto vt turdi vel merulle vel minutiores aues.
¶ Itē cōuenirēt ventres pullorū a ut minutarū auiū infusi aceto post debitā elixationē. Itē quāuis nō sit domesticū lac acetosū a quo extractū est butirū. ¶ Ex potibus ꝟo cōueniret vinū rubeū aliqual'r stipticū et valde pauciferū siue aquosū. Itē cōueniunt potus frigidi ex succis acetosis de qͣbus dictū est siue rob eorū. ¶ Item miua citoniorū sine speciebus. ¶ Ex medicinalibus ꝟo ꝑmo via potus vt tactū est aliqual'r cōueniūt sirupi illorum acetosorū aut istorū rob. Itē sirupus rob. Itē sirup⁹ de papauere aut rob eius. ¶ Exterius ꝟo applicāda vide ex dictis de regīe colerici vomit⁹ in applicādo tamē frigida tene mēti canone Auic. xiij. iij. tractatu ꝑmo de cura male complexionis calide cū dicit. Cū emplastras stomachū caue tunc ne velamen infrigidetur aut epar tali infrigidatione: qua eorum operationes naturales noceantur. Multotiens enim accidit nocumentuꝫ in anhelitu et frigus in epate. ꝙ si perceperis aliquod horum tunc succurre ei cū oleo calefacto et fuso super locum supple vt oleo de absinthio aut de mastice aut de

spica ⁊ emplastra ipsuȝ sup locū infrigidatū ex eo oleo ⁊ pone loco emplastri scȝ infrigidatiui ea que bibuntur scȝ frigida minus ledētia frigore vt supra dictū est abi liora emplastra. ¶ Si vo mala cōplexio frigida stoma chi fuerit causa lubricitatis multiplicem etiaȝ habeas intentionē fm distinctionē male cōplexionis. Nā si est sine materia pendens tamen et fiens a causa primiti/ ua duplicem habet intentionem. ¶ Primā remotionē cause. ¶ Secundā alterationem stomachi cum calidis aromaticis ⁊ sit aliqualiter ad stipticum declinantibus que patebunt sequenti regimine. ¶ Si vo pendeat ab aliquo vicinante mēbro cōmunicante stomacho simpli cem infrigidationē modo loquendi Galieni.j.de diffe/ rentijs febriū. tunc similiter duplex habetur intentio. Una ad rectificandū membrū cōmittens alterationē. Alia vt est tactum ad alterandum et confortandum sto machum. ¶ Si vo sit mala complexio frigida stomachi tunc cura est difficilis. si tamen membra circunstantia fuerint frigida a quorum frigiditate licȝ non pendeat virtus stomachi: tamen ab eodem noceatur: vt sine remotione frigiditatis circunstantium stomachi fri/ giditas remoueri possit rectificentur circunstantia de inde confortetur stomachus ⁊ regatur per debitam ad ministrationem rerum non naturalium. vt eligatur aer temperate calidior ex natura vel artificio: vt calefaci/ endo camerā cū igne aut stupha aut etiā faciendo eua porationes siue fumos notos ex rebus notis vt ex ligno aloes aut thure aut mastice aut sandaraca vel iunipe/ ro vel simili ex cibis calidis saltem condimēto aroma/ ticoruȝ vt cinami vel ȝinȝiberis aut gariof. vel macis vel magis vel minus calidior fm ꝙ dispositio exigit ¶ Item potus sit vinū aromaticum. Item exercitiū cō/ uenit. Item calefactio extremorum ⁊ dicta ab Auicen/ na .xiij.iij. tractatu primo in cura male complexionis frigide. Et scias ꝙ calefactio extremorum perducit ad calefactionem stomachi ex primo. Iteȝ temperata vi

gilia ⁊ euitatio somni diurni ⁊ immediate post cibum. Item vitatio repletionis ⁊ expulsio superfluitatū. Itē apertio solitarum euacuationum vt emorroydarum et menstruorum ⁊ fluxus sanguinis narium. ¶ Ex accidētibus anime vitentur timores: tristicia. gaudiuȝ conuenit ⁊ moderata ira: vitetur superfluus coitus: tamen in potentibus coire moderate. ¶ Item ex medicinalibus conuenit zinziber conditum aut gariofil'. aut cinamomum. Item muscus ameos alleum potissimum rusticanis. est enim tiriaca rusticorum. xij. Terrapentice. et capitulo. vij. cuius principium: redeamus ergo isto paragrapho. Quidam vo in experientia habent. Item anisum feniculus ciminum ⁊ galanga. ¶ Item ex confectionibus electuarium de gemmis descriptione Mesue. Item confectio de ligno aloes. Item de costo dulci et amaro. Item conuenit tiriaca magna. vt. ʒ. j. cum ℥. j. vini aromatici acuti vt maluatici vel similis. ¶ Itē aquam ardens siue vite quam potes etiam facere calidiorem ſm vini acutioris sublimationem ⁊ ſm commixtionem piperis vel alliorum quorumlibet calidorum cum vino sublimando. ¶ Item extrinsecum vt portatione plumaceoli ex penna molli et subtili animalis pluribus veteri vt domine auce aut pertacta portatione cimature scarleti invino maluatico infuse ⁊ postea exiccate isto modo. ℞. cinami gariofilorum ana. ʒ. iij. masticis corticis thuris ana. ʒ. j. ß. bulliant in duobus ciatis vini maluatici ad consumptionem quarte partis. deinde infundatur dicta cimatura in dicta decoctione et exiccetur et super stomacho teneatur. Aut fiat epithima cum spongia vel filtro vel ista cimatura et apponatur stomacho. Similiter potes facere inunctiones ex oleo masticino aut de spica aut absinthio aut de cinamomo de quibus omnibus dictum est. ¶ Similiter cerota potes facere ex p̄dictis reb⁹ ⁊ oleis que p habita videre potes. ¶ Silr appō vētosaꝝ sup stōacho ꝯfert.

¶ Item lotio et cõfricatio extremitatũ. Itẽ lotio cruriũ et pedũ cũ aqua camomille aut decoctione andachoce aut corticũ allei. ¶ Itẽ conuenit tenere puerũ vel puellã .xv. annorũ super stomachũ semp annihilata vitiorũ annetione. Itẽ cõuenit tenere canẽ sup stomachũ aut tenere volã man⁹. ¶ Si fuerit vero mala cõplexio frigida pẽdẽs a materia: vel ergo materia est in fluxu et tũc regat̃ fluxus regendo mẽbra mandãtia: aut si fuerit totũ corpus mandãs plene euacuetur: deinde ponant̃ stiptica in partib⁹ intermediis vbi fuerit flux⁹ materierũ a principalibus mẽbris potissimũ facientib⁹ ad conseruandũ indiuiduũ et speciẽ: tunc enĩ nõ sunt materie repellende versus pncipalia sed euacuande sunt a stomacho: aut euacuande sunt p emunctoria pncipaliũ: siue p ductus aut vias expulsionũ pncipalibus deputatarũ. ¶ Materiã vero frigidã effusã stõacho si natãs fuerit vt est tactũ euacua vomitu. Et per hoc vide ĩ regimine vomitus. Docet tamen Auicẽna .xiii. iii. vomitum leuẽ tactũ ex oximelle et aqua rafani aut aqua mellis aut aqua ordei et oximelle calido: quia tepido aut calido potẽtia: quia sit oximel squille aut oximel aromaticũ cũ subtiliãtib⁹ et exiccãtibus p̃habitis: vt spica etc. ¶ Si vero humores magis in fundo stomachi natarẽt siue grauitarent tunc per fluxũ ventris educere potes et leue solutiuũ poterit esse yera dando a. ʒ. iii. vsq ad. v. aut dando. ʒ. i. pillularũ de yera cõfortãs cũ agarico. Et si humor effusus fuerit aquosus vomit⁹ silr cõfert exiccãtia interiora vel exteriora et inũctiones et cerota colligẽdo ex p̃habitis et vomitũ et pillulas dictas. ¶ Si vero fuerit matia viscosa cõueniũt ĩcidẽtia vt oximel simplex et oximel sqlle sm modũ tactũ. ¶ Si vero materia frigida esset ĩ stomacho cõgesta eodẽ modo preparet̃ et euacuetur vt tactũ est. ¶ Deinde transeat̃ ad exhibitionẽ tiriace aut metridati aut aromaticorũ simpliciũ calidorũ de quib⁹ dictũ est. ¶ Itẽ cõueniũt cõposita et electuaria tacta in cura male complexionis frigide sine materia. ¶ Itẽ inunctiões et alia

exteriora enumerata. ¶ Si vero in stomacho fuerit mala cōplexio humida causans lenitatē stomachi ꝛ stomachū fluxū tunc qꝛ cōiter ista pendent a materia: vel hec materia est effusa: vel in fluxu a mēbris aut a toto corpore. Et seruet canon q̄ dictus est de euacuando totū corpus aut determinata mēbra. Et canon diuersionum ad loca viliora ꝛ ꝓhibitionis transitꝰ materierū ad stomachū. ¶ Itē postea vt est tactū si materia supnatat et magis os stomachi petat vomitu educatur vt est tactū aut solutione ventris p̄dicta. Aut si fuerit inepta educi viscositatē ꝛ grossiciē aut subtilitatē preparet modis dictis. Deinde pellat et regat rebus scꝫ nō naturalibꝰ sex ad siccitatē declinantibꝰ vt aere sicciori ampliori motu fricationibus ꝛc̄. Et cibus naturalr̄ siccus vel artificio vt assatura carniū aut frituras carniū et oēs pisces et vtat carnibus sicciorībꝰ vt perdicū fasianorū et pipionū ruraliū turture auiū munitarū vt ficedule merule turdi lepor̄ capoli capreti vituli ꝯdimētis eorū ad siccitatē declinātibus vtat: etiā si voluerit comedere ius similr̄ auiū siccarū: vt pullorū colūbe et nō corpora pullorum quorūcunqꝫ saltē in vsu frequēti. Corpora eni pullorū et colūbarū sunt tarde digestionis et lōge more in stomacho. xiij. iij. tractatu p̄mo. de cura male cōplexionis stomachi cū matia. Silr̄ cōuenit ius puarū auium maxime conditū cū aromatibus sicc̄ et aqua ferrata. Unde Auic̄. xiij. iij. tract. ꝛ ca. de p̄dictis. Et aq̄ ferraрij molaris ꝛ in qua extinguit ferrū multotiēs est iuuatiua humoris stomatici. vn̄ extingat ferrū q̄ter vel quīquies et vel calibs et maxime aq̄ distillationis arene. ¶ Digerētia vero si humor sit grossus hūidus aut viscosꝰ inter cetera sunt incidētia ꝛ subtiliantia. ꝛ maxime cōmendat oximel squilliticū. dicēte Auic̄. xiij. iij. ī tracta. p̄mo. de cura male ꝯplexionis humide et frigide. ¶ Ex medicinis bonis ad oēs egritudines materiales grossas et humidas est sirupus squilliticus. ¶ Ex euacuationibus vero sunt p̄dicta. ¶ Medicine vero rectificantes

humores grossos sūt pillule elephāginee ꝛ aloetice maxime pill'e stomatice ꝛ aloe ī sirupo acetoso cū seminibus anisi cimini ꝛ similibus. Stomaticaꝝ ꝟo elephanginaꝝ descꝑtione vide et habit; in Mesue. Itē ad hoc confert yera posita .xiij. iij. tractatu .j. ca. allegato. yera ad illū q̄ grossius est. ℞. seis apij sex ꝑtes vt .ʒ. extremitatū absinthij anisi feniculi añ. ʒ. iij. piperis al. azari añ. ʒ. j. ß. costi spice keysim siue leuistici. ana ʒ. ij. masticis croci ana. ʒ. j. aloes. ʒ. viij. pulueriȝent ꝛ fiāt trocisci cū sirupo de absinthio loco huius vtere yera Ga. de qua dictū est sup̄. aut pill'e de yera ꝯueniūt ēt aliq̄n yere recipiētes agaricū aut fortiores q̄s vide in antidotario. ¶ Itē ȝinȝiber cōditū. ¶ Itē lȝ non sit vsuale ī ꝓposito: acorus cōditus. Itē anisū cū ȝuccharo cōditū. Itē feniculus. Itē cynamomū. Itē gallāga: ꝛ q̄ ꝑ habita cōcipiant. ¶ Si ꝟo fluxus stomatichal' esset materia cōgesta ī stōacho euacua illā vomitu vel sol'one vētris vel digere ip̄az modis p̄habitis. Sil'r si maīia. fuerit flegma acetosū digerat ꝛ euacuet vt est tactū. Cōmendat tamē Auic. in isto casu: dyacalamētū qd̄ vide etiā ī Mesue. ¶ Itē cōuenit diacinamomū. Itē si flegma foret frigidum cōuenit dyatriō pipereō qd̄ etiā locis suis est vidēdū. Itē cōueniūt digestiua ꝛ euacuatiua vt est tactū. habe tamē mēti pillulas stomatichas discriptione Mes. et si maīia colerica fuerit effusa stōacho rege etiā vt dictū est in regie vomitus ꝑ interiora ꝛ exteriora vt dictū est ibidē. ¶ Et si humor esset cōmixt⁹ vtere etiā regie cōposito iuxta canonē in diuersis locis sumptū. Et si fuerit iste fluxus stomatichal' ex debilitate retētiue ꝛ raritate texture curet cū reb⁹ stipticis iuuātib⁹ siue aggregantibus substātiā stomachi vñ cōueniūt sirupi stiptici mine ꝛ sil'ia q̄ tacta sunt ī regie vomit⁹ colerici. Aut frigida vt exigit dispositio. ꝛ ita etiā dicat de exterius applicandis. ¶ Si ꝟo causet stomatical' fluxus ꝓpt̄ vlcera stomachi tūc mūdificent ꝛ curent vlcera. Deinde transeatur ad confortandū stomachū. ¶ Si ꝟo causa

fluxus stomachi fuerit ppter reliquas medicine tūc fiat vt dictū est in regie fluxus supfluentis ppter farmachū. Si vero fuerit stomaticaľ fluxus ppter catarrū descēdētē a cerebro tūc attendatur capiti ex regie catarri posito. v.iij. ¶ Si vero fluxus sit causat⁹ ppter cibos tūc nō restringatur donec sint euacuati nisi valde debilitaretur virtus. Et si cōtigerit ppter cibū multū causatū esse fluxū tūc expectetur eius eductio siue separatio a stomacho et membris qđ cōprehēdere poterim⁹ p famē et tūc administrētur vnctiones et stiptice cōfortatiue stomachi vt oleū mastićis et cibi facilis digestionis aliqualiter ad stipticū declinantes in quātitate paucaᵽ permittatur panis aliqualiter tostus vel assus infusus vino aromatico aliqualiter potenti de quo dictū est. Et sit etiā pot⁹ paruus. Si vero cib⁹ fuerit de se soluēs sic reubarbaᵽ rege istū fluxū regimie flux⁹ facti p medicinā. ¶ Siľiter si assumpsisset mercurialē aut ozoleū aut robellia non correcta cubelliā nō correctaᵹ idem fac. ¶ Si vero contigerit propter cibos aquosos ledentes stomachum et intestina et propter comestionē cucurbite vel similis vt lactuce cerosorum vuarum et mororum maturorum et grisolimorum et similium frigidorum et humidoᵽ tunc quere eductionem horum lauando et mundificando stomachum cū medicinis dictis in regimine fluxus propter medicinas. ¶ Conuenit etiam brodium pulli cum cinamomo et gariofi. et similibus. Et cibi breuis digestionis vt pulli parui de quibus dictū est conditi cū succis stipticis et cum cinamomo etc. ¶ Et pmo premittatur panis tostus vel assus infusus aromatico et pontico vino. ¶ Itē stomacho fiant inunctiones et alia q̄ dicta sunt in regimine stomachi frigidi et humidi. ¶ Si vero contingeret fluxus propter cibos viscosos sicut est portulaca aut aliud tunc petatur istorum eductio cū vomitu aut clesteri abstergēte et cōueniētis pot⁹ etc. Itē pull⁹ cōdit⁹ cū cinamomo ppe aut cū aliquo alio aromatico qđ habeat virtutē incisiuā aromaticā et stipticā vt est cinamomū aut gar.

¶ Si vero contingeret propter cibū tarde digestionis qui ventosatur: tunc deponatur etiam cibus et exhibeantur carminatiua vētositatis: sicut anisum feniculū carui ameos galanga et siliq̄a. Itē conueniūt aromatica p̄dicta. Item inunctiones exteriorum calide q̄s ex p̄habitis vide. ¶ Itē lotiones pedū in aqua camomille cū fricatiōe. ¶ Si vero causa fluxus fuerit inordinata assumptio cibi vt cibus tarde digestionis tūc petatur eductio vtriusque cibi vomitu et fiat clistere educatiuū fecū. Deinde exhibeatur lauatiuū stomachi aliq̄liter abstergēs vt aqua ordei cum zuccaro ru. quod cōtingit sm plurimū ebullire cibū subtiliorē et in colerā cōuerti. Aut cōuenit brodiū pulli cum zuccharo vt tactū est. Deinde expulsionem cibi vt vigoretur stomachus cū frigidis et stipticis et dentur cibi facilis digestionis et aromatici vt dictū est. ¶ Si vero trāsmutetur cibus ad acetosum petatur siliter eius eductio modis dictis: et sumat brodiū pulli cū aromaticis. Et fiant exteriora remedia declinātia ad calidū et stipticum que non replico vt potētia cappari etc. ¶ Si vero propter paucitatem et subtilitatē pauci cibi vt non bene retineatur et irritetur virtus ad expellendū tunc exhibeatur cibus grossus vt gelatina fincida et sumachia mirtina risum pani cum miliū vinū nigrum et p̄mittantur stiptica. ¶ Ex fructibus aūt conditis vt citoniū conditū aut similia: et etiam fiant cōfortantia stomachū que ex p̄dictis de vomitu colligi possunt et vitētur subtiliantia et calefacientia imo declinet regimen ad aliqualem frigiditatem et ingrossationem etc.

¶ Capitulum de fluxu cerebrali.

Icto de regimine fluxus propter cibos vidēdū est de regīe fluxus cerebralis quia cāti de fluxu potissimū hūiditatū a cerebro ad stomachū et ad itestina dato quod stomacho aut itestinis nō cōtingat lubricitari. Erit ergo istius regimē catarri et primi de expediēdo regimē ad quitā. iij. recur

rendū vt ꝑposito spectat aliq̄ breuia tāgēda sunt. Istud q̄ regimē respicit debitū regimē mādātis. ¶ Scđo regimē viarꝝ stomachi per quas materia mittit̄. ¶ Tertio regimē stomachi ad quē fit missio. ¶ Primū aūt regimē diuidi pōt ī debitā administrationē nō naturaliū rerū et in debitū regimē ꝑ medicinas et medicinalia. Primū qꝛ cōiter a capite fluens est flegma viscosū ideo eligamus aerē declinantē parū ad calidū ꝛ siccū: aut saltē ī actiuis temperatū magis enī calidū aliq̄n dissoluēdo materiā ampliori ponit ī fluxu: frigidū aūt exꝓmēdo caput vt spongiā vt ex aqueo reumate iuxta G. sniam. iij amphorismorꝝ. cōmēto. xiij. Si ꝟo austerini yemis rectificatio ꝟo aeris cōueniēs ꝑposito colligat̄ ex dictis locū etiā vitet subterraneū ꝛ sub testudīe lapidea. ¶ Ad scđm enī cibū venio quē eligat leuis digestionis nō stipticū sꝫ abstergentē poti⁹ vt ptisanā ordei aut panē coctū in brodio pulli. ¶ Ex carnib⁹ ꝯuenirēt edine aut minutarū auiū. Itē oua sorbilia vitet oīa cruda fruct⁹ caseū lac ꝛ silīa. ¶ Ex potib⁹ cōuenit aq̄ zucchari cū modico vino aliqual̄r ru. ¶ Ad tertiū q̄escat motus enī auget fluxū ꝛ ꝓhibet maturationē catarrorꝝ. ¶ Cōueniūt tamē extremorꝝ ꝓpe supiorꝝ fricationes ante cibos. ¶ Ultimo ad q̄rtū sit pauci somni vt horarꝝ. vj. nec dormiat post cibū nisi saltē. ij. horis elapsis dōec dormiat de die dicēte Auic. iij. j. ca. ix. de sō. ꝛ vig. In die ꝗꝫ dormire ē malū: gn̄at enī egtudies hūectātes ꝛ reumatisātes nec dormiat resupin⁹ dicēte Auic. iij. j. c. eodē. Resupin⁹ āt dormire ē malū. Ad malas enī ꝑ̄pat egritudies sic apoplexiā ꝛ frenesiꝫ ꝛ ī cibū qm̄ supfluitates ad posteriora fac̄ decliare: vt. xvj. iij. tractatu. ij. de cura flux⁹ cerebral̄ oportet vt hn̄s nō dormiat sup collū. ¶ Itē dormiat ī altero laterū ꝛ eleuato capite: ꝛ ordinē laterꝫ vide. iij. j. allegato ca. Post sōnū q̄rat īmediate expellere supfluitates qꝛ expuere ꝛ emūdare nares ne repleat̄ multū īmo surgat a mēsa cū reliq̄s famis ꝛ sitis ex canone. iij. j. de regimine ei⁹ qđ cōedit̄ ꝛ bibit̄. ꝛ. v. iij. de cura catarri ꝛ

sitiat et famē patiat᷑ ꝛ vigilet qm̄ sunt initiū cure. ¶ Ad sextū venio vt accidētia aīe: gaudeat ꝛ delectet᷑ nec for tia icurrat accidētia tp̄e vel imediate post. Vitet coitū ¶ Posito regie ñ naturaliū rex ad mag medicialia ve niēdū. Primo igit᷑ si mat̄ia ē multa euacuet᷑ cū pillulis de yera aut cochijs. Nō eni icōuenit vt ē tactū fluxu flu xū curare. Itē miorata mat̄ia digerere potes cū isto di gestio. ℞. sirupi de sticados desc̄ptione Mes. ʒ. j. mel ros. colati. ʒ. j. aq̄ acori. aq̄ zucchari. an̄. ʒ. j. s. misce post sūptionē sirupi. iiij. vel. v. vicib᷒ da p̄dictas pill'as qua rū dos sit a. ʒ. s. vsq̄ ad. ʒ. j. Licz eax i alio casu dos de- beat esse maior. ¶ Vel si leui᷒ digestiuū facere vis loco sirupi de sticados pone aquā. Itē capiti fiat iste saccu- lus. ℞. flox camomille. flox sticados an̄. M. s. maiora ne corticis citri. folliculox sene an̄. ʒ. iij. mac nucis mu scate an̄. ʒ. ij. gar̄ ʒ. j. betonice q̄rtaz. M. j. puluerizent᷑ subtilit̄ ꝛ fac sacculū de pāno lineo aut sindone de gra- na q̄dratū ponat᷑ sup p̄tē p̄orē capitis circa ꝯmissuram coronalē aut si maior icubuerit necessitas rade caput et frica cū pānis asper. Et aliq̄ñ i isto casu cōcedit᷑ cau teriū vt p̄z in. vj. iij. vbi allegatū ē ꝛ p Mesue ꝛ p alios sapiētes loquētes de catarro. ¶ Ulterius deriuāda est mat̄ia ad nares cū caputpurgijs factis cū viuo subtili albo potēti: aut cū aqua decoctionis peretri aut ex suc co blete. Leue tñ caputpurgiuū et aq̄ decoctionis ca- momille: aut decoctionis aut sublimationis maiorane potest fieri ante euacuationē materie. Itē pōt mastica re masticē post piretrū aut sil'e vt medicine expellant᷑ p os. Tentemus tamē stati a p̄ncipio deriuare materias cū leuibus tamē ante euacuationē factam.

Xpedito regimine capitis ꝛ tacto regi mine viarū ad regimē stomachi veniē- dū. ¶ Patiens ergo catarralē fluxū cō- surgat a somno in p̄ricipio et post si in stomacho grauitatē sentit vomit᷒ p̄uo cetur: nec applicent᷑ stomacho stiptica

aut in intestinis nisi cessante fluxu a capite et mun-
dificatis stomacho et intestinis. Hijs mundificatis sti-
ptica stomacho applicari poterunt ꝛ intestinis ex aro-
matibus ad calidum declinantibꝰ ex dictis de vomitu
flegmatico ꝛ de fluxu flegmatico hꝛi pn̄t breuit̄ ꝛ facil̄r

¶ Capl̄m de fluxu intestinali.

Expedito cerebrali fluxu ad ītestinalē ve-
niēdū. Et p̄mo ad lubricitatē intestinoꝝ
ꝓportiōabilez ī causis lubricitatꝫ stoma-
chi. Si igit̄ causet̄ lubricitas ex mal̄ cō-
plexiōibꝰ sine mat̄ia siue ꝑ eēntiā siue ꝑ
colligātiā ad alterātia veniēdū Et ꝑ col-
ligātiā mēbri ītestinis colligati remediū īpēdat̄ ītestīs
Aut si suꝑiora fuerīt ꝑ potū adhibeat̄ remediū. ꝛ si in ī-
ferioribꝰ fuerit defectꝰ magꝫ clist̄ia exhibeāt̄. ꝛ si vtraqꝫ
defecta fuerīt vtrūqꝫ r̄mediū ē exhibēdū ¶ Si v̄o fuerit
mala ꝯpl̄o cū m̄ā si m̄ā d̄fluat aliūde ītestīs mēbra mādā-
tia s̄t ꝯfortāda ꝛ r̄ctificāda Et si eꝑ mittat ītestīs col̄icā
m̄āz poterꝫ euacuare cū re educatia col̄e dimitte tn̄ īte-
stis aliq̄d stiptic ꝫ. vestigiū vt poterꝫ euacuare cū mirab.
citri. aut cū reubbaro Et si mat̄ia eēt m̄l̄ta posses dare ī-
fusionē nō q̄rēdo magnā stipticitatē vn̄ p̄mo mirabol̄.
īfusoꝝ potes sic describere ℞. mirabol̄. citri. ℥. v. īfūdāt̄
triti sufficiēter ī aq̄ zucchari. Deide colet̄ ꝑ pānū ꝛ suf-
ficiēter exp̄mat̄ Et ī illa. ℥. v. cassiefistꝫ aut māne. ℥. j. dis-
soluat̄ ꝛ ī potu tribue. Nec mirādū si misceat̄ cassia aut
māna cū q̄ramꝰ euacuationē nō curādo de stipticitate
¶ Si v̄o paucificata iā m̄ā q̄ramꝰ aliq̄lē euacuationē
siue eductionē cū maiori stipticitatꝫ vestigio ita descri-
bere poterimꝰ. ℞. mirabol̄. citri. ʒ. iiij. terāt̄ aliquātulū
suꝑ lamīa ferrata aliquātulū calefacta. Deide sufficiē-
ter puluerizent̄ ꝛ det̄ ī potu cū miua citonioꝝ. ℥. j. ß. aq̄
extinctionis calibis. ℥. iiij. aut cū sirupo mirtio ꝛ ī potu
da patiēti. ¶ Itē post dictas euacuationes pōt vti dia-
rodō. cuiꝰ descriptio ī l̄r̄a est. Diarodon cōferēs dolori
stomachi et epatis et puncture in eis et caliditati et

acuitati colore citrine faciens digerere cibū ꝛ est ex bñ cōfortātibus stomachū et epar debile. Cui⁹ hec est descriptio vel ꝯmixtio. ℞.rof.ru.siue tm̄ folioꝝ.ʒ.x.trocis. diarod.trocisci .de spodio.liqritie.añ.ʒ.iiij.spodij croci masticꝫ aloes añ.ʒ.ij.triū sanda.ʒ.iij.azari spisse.musci macꝫ cardamōi.portulace scariol.lactucꝫ se.citrulle.seminis cucurbite cucumeꝝ alba.margaritaꝝ basilicōis garia filati.rasure eborꝫ dragagātis gūi ara.añ.ʒ.j.cāfore.ʒ.ß.cōfice cū sirupo rof. Uel si vis facere cōfectionem solidā ꝯfice cū zuccharo ꝛ aq̄.rof.ꝛ da ante prādiū aut ante cenā a.ʒ.ij.vsq ad.℥.ß. ¶ Uel valz cōfectio de trib⁹ sandal.ꝛ reubarbaro torrefacto quā describit Nicholaus ī antidotario. ¶ Itē facere potes leuē ꝯfectionem sic. ℞.margaritaꝝ albaꝝ fragmētoꝝ smaragdi.saphiri.iaciti granate añ.grana viij.corall.ru.sanda.ru. añ.℈.j.teranꝭ oīa subtilissime ꝛ infundāꝭ aq̄ rof. et cū sufficiēti quātitate zucchari fiat cōfectio solida. ¶ Itē valz etiā in isto casu zucchaꝝ rof.solū. Uel fac istā medicinā ℞.zucchari rof.antiq.℥.j.ß.zucchari boragiati ℥.ß.miue descriptione descripte ꝯfectionis.ʒ.vj.misce ꝛ īcorpora ꝛ da ī potu cū aq̄ extinctionis calibis. ¶ Item valet robub stiptica de q̄bus facta ē mētio. ¶ Itē minua citonioꝝ sine spēbus. ¶ Itē sirup⁹ mirtin⁹. ¶ Itē epati fiat inūctio tacta vt ℞.olei rof.℥.j.ß.sandal. ru. spodij añ.℈.ij.aceti.ʒ.ij.cū cera fiat vnguētū. ¶ Itē lz nō sit vsuale loco olī rof.possz ponere oleū citonioꝝ. aut mirtinū aut oleū īfusionis triū sandaloꝝ aut corall. ¶ Itez fieri posset inūctio circa vētrē ex oleo rof. vel sīlī sicut dictū est in fluxu vētris ꝓpꝭ medicinā. ¶ Itē ꝯueniunt pulueres trocisci descripti supi⁹ loco allegato p Mes. ¶ Itē cōueniūt trocisci descpti q̄rto viatici. ca.de lienteria cui⁹ lr̄a hz ita. ¶ Trocisci valētes ad oēz lienteriā solutionē vētris lenitiōe intestinorum. ℞.rof.spodij añ. ʒ.iiij.berberꝫ se.herbe acide siue acetose vel meli⁹ acetoselle.ʒ.vj.ypoq̄stidos gūi ara.thuris se.mirti coriandri īfusi ī aceto die ꝛ nocte oīa assa ꝛ fac puluerē ꝛ tēpe

ra cũ succo citonioꝝ ⁊ fac inde trociscos q̃s sicca ⁊ vnũ ita puta puluerizatum qui sit.ʒ.j.da bibere cũ succo citonioꝝ.¶ Uel potes cõterere trociscos duos ⁊ cũ sufficienti quãtitate zucchari ⁊ aq̃ roſ.fac cõfectionẽ ⁊ da bibere.Multa alia ex p̃dictis cõp̃hẽdere potes ex dicẽdis.Si vero col'ica materia esset effusa siue fluxa ĩ ĩtestinis educat cũ clisterib⁹ si magis attẽdas ĩferi⁹ abstergentib⁹ aliqual'r ⁊ alterãtib⁹ vt ℞.ordei lb.j.ß. zucchari ru.ʒ.j.aq̃.roſ.ʒ.j.ß.fiat clistere. Uel si volueris cõfortare ĩtestina pone oleũ roſ.loco aq̃ roſ. Aut si attẽdas alterare ⁊ lenire ℞.aq̃ ordei lb.ß.olei viol'. cassiefistule añ.ʒ.j.zucchari ru.ʒ.ß.Aut si inttẽdas alterare ⁊ sedare mordicationẽ ⁊ confortare viscera. ℞.aq̃ ordei.olei roſ.añ.ʒ.j.vitell'.ij.recẽtiũ ouoꝝ lenit coctos misce et fac clistere.Aut fac ex oleo roſ.solo aut viol'.aut mirtio aut citonioꝝ Et post eductiones materieꝝ q̃si cõpletas cõueniũt clisteria cõstrictiua magis q̃ tãgent inferius. ¶ Itẽ inũctiones infra vmbilicũ ⁊ circa femur ex oleis stipticãtib⁹. ¶ Itẽ sacculatiões epithiata cataplasmata encachismata semicupia ex stiptic⁊ frigidis q̃ruz p̃terijt rememoratio.¶ Itẽ si app̃hendis materiã esse magis in sup̃iorib⁹ ĩtestinis ex g̃uitate ⁊ dolore in partib⁹ sup̃iorib⁹ tũc euacua cum ĩfu sione mirab. citrinoꝝ.aut reubarb.aut exhibẽdo substantiã eorum torrefactoꝝ vt tactũ est dũ q̃ris vt etiã dicebat post sol'onem stipticitatẽ vel dũ intẽdis linire ⁊ liniẽdo euacuare. In p̃ncipio ma'ia existẽte multa tũc exhibe cassiã.aut mãnã cũ aq̃ ordei vt ℞.cassie mãne añ.ʒ.j. zucchari aut ordei.ʒ.ij. minora dosim ſm infirmi dispositionẽ.Ubi aũt postea stipticitatẽ velles dabis mirab.aut reubarbaꝝ vt dictũ est.¶ Post vero euacuationẽ cõuenit regimẽ declinans ad frigidũ et stipticũ ex cibis potubus sirupis robub et miuis in interi⁹ applicãdis. Regimẽ tamẽ colerici fluxus.effusa tamen colerica materia plurima ad stomachũ et intestina tangebit Auic.xvj.iij. tractatu.ij. ca.j. Medicamẽ bonũ ad lubricitatẽ humidã cuius litteraꝫ

quia vtilis est explicabo ꝛc̄. ¶ In illa ergo cuiꝰ est cole-
ra rubea plurima effusa ad stomachū ꝛ intestina opor-
tet vt tēperes mēbrū in quo generat̄ colera a quo ꝓce-
dit ꝛ epar ꝛ fel ꝑ illud qḋ dicebat̄ in ca. suo. Et euacues
supfluitatē colicā si fuerit plurima. Et tutiꝰ est cū vomi
tu si fuerit possibile bñ ꝛ cū fluxu vētris. Si v̄o fuerit ī
virtute debilitas ꝛ timet̄ ꝙ accidāt vlcera aut ꝙ sint fa
cta: ꝛ post illud incipere cū infrigidantibus stupefaciē
tibus p̄dictis al's stupefactionē faciētia p̄dictam. ¶ Et
multotiens quidē sanat hanc lesionem sumere in potu
mirabol'. citri. ipsi enī educūt colerā et faciūt subleuare
virtutē in frigiditate facientē stipticitatē ¶ Et ex hijs q̄
conferūt est administratio lactis acetosi ꝓprie cum spo
dio aut simili cū aqua sanich ordei. Similit̄ stante hac
effusione si a p̄ncipio cōprehenderes peccare cum cole
ra sanguinē cōueniret flobothomiā premittere basili-
ce. Si autē intestinis fluxus fuerit flegmaticus: distin
guendū est quia vel effundit̄ a mēbro aliquo intestinis
aut effusus est siue cōgestus. mēbra v̄o a quibus fluit
flegma intestinis cōiter sunt cerebrū ꝛ stomachus ꝛ ali
quando epar. Si ergo aliquādo effluxerit flegma inte-
stinis rege vt dictū est in cerebrali fluxu. ¶ Si aūt efflu
xerit a stomacho silr̄ oportet videre an sit effluxū a sto
macho ꝛ tūc rege mēbrū mādās ꝛ mūda stomachum vo
mitu. Et si in stomacho fuerit cōgestū si fieri pōt potius
educat̄ vomitu vt euacuatiōe ꝯria ꝛ post mūdificatiōez
rectificet̄ stomachus vt dictū est ī regimīe stomachi flu
xus. ¶ Si v̄o flegma fuerit effusuz ad intestina siue cō
gestū nō educat̄ vomitu. Nā flegma in intestinis ꝯgestū
nō ē educibile vomitu dicēte Auic̄. xvi. iij. tractatu. ij. c.
ij. Verū euacuatio materie istiꝰ egritudinis cū vomitu
est difficil' materia ꝛ ꝓ isto facit dictū Gal'. iiij. amforꝝ.
cōmēto. xij. Quicūqꝫ vētris lienteriā. ¶ Educat̄ igit̄ cli
steri si fuerit ī inferioribꝰ ītestinis: vt. ℞. florꝝ camomil
le aneti añ. ℳ. j. ordei. ℳ. ß. siue pugillū. ß. furfurꝫ. iiij
ℳ. j. fiat decoctio in aq̄ ꝛ dissolue mell'. ℥. j. ß. fiat cliste

re aut tm̄ mell' rof. yere pigre.ʒ.ß.olei camo.ʒ.iij.ff. cli
stere. Vl. ℞.vini albi subtil'lb.iij.furfurꝫ floꝝ camomil
le ordei an̄.M.ß.bulliāt ī dicto vino:deīde cola: Postea
℞.mel' rof.colati.ʒ.ij.yere pigre.ʒ.ß. Post cōpletā mū
dificationē cōpeteret clistere ꝯstrictiuū in quo essent cali
da declinātia ad stipticū: vt. ℞.ameos aut cimini ana
M.j.nasturcij.M.ß.floꝝ camomille ptes.ij.M.j.corti
cū thurꝫ nucꝫ cipssi an̄.ʒ.iij.bulliāt ī vino stiptico vel aq̄
cisterne. Et post colaturā fiat clistere. Eodez mō potes
ponere ī clisteri cōposita calida stipticātia q̄ tacta sunt
de regimine flux⁹. Post assūptionē farmaci. Itē ꝯueni
unt inūctiōes:epithimata:balnea: sacculatiōes fiēde i
fra vmbilicū. Itē infra coxas supsedēdo:hūc sacculū te
nere pōt maxime in inferiorib⁹ pcepto frigore. ℞.sige
M.ij. furfurꝫ floꝝ camomille tassi barbaci nucꝫ cipssi
subtilissime puluerisatoꝝ an̄.M.ß. calefiāt aliquātulū
in sartagine vel lebete.deinde ponātur in sacculo lineo
vt supsedeat vt est dictum. ¶ Post vero euacuationē vta
tur cibis aromatibus cōditis paucis tm̄ ⁊ ita vtatur po
tu nō nimis aquoso ⁊ aliq̄liter stiptico. Nō negligat fe
bris si affuerit. ¶ Si vero fuerit flegma in superiorib⁹ in
testinis a pncipio educatur cū infusione agarici tacta.
possum⁹ iterato sic describere. ℞.agarici.ʒ.j.spice.℈.j.
dimitte hic salgēma īfūde in decoctione zinziberis.ʒ.j.
⁊ in ista decoctione dissolue māne.ʒ.j.aut cassie.ʒ.j.⁊ da
in potu. Et si vis ℞.mirabol'.kebuloꝝ emblicoꝝ an̄.ʒ.j.
infunde in aqua mellis:deinde cola ⁊ tribue in potu cū
ʒ.j.⁊ ß.mel' rof. Si vero cōpleti vel q̄si cōplete vis eua-
cuare materiam vel dimittere magis vestigiū stipticita
tis tūc. ℞.pmo mirabol'.kebuloꝝ emblicoꝝ an̄.℈.ij. tor
refiant aliquātulū ⁊ puluerisent ⁊ nō oppugnāte febre
det in potu miua citonioꝝ cū specieb⁹. ¶ Post vero com-
pletas euacuatiōes poterim⁹ dare .ʒ.j. tiriace antique
cum vino aliqualiter potenti:iuuat enī naturā ⁊ confor
tat spiritū vt de ipsa tangit: ⁊ alijs duab⁹ cōfectionib⁹
Auic.tangit.xvj.iij.ca.ij. ¶ Item cōfectio alkekengi vt

dicit Auic. Cuius descriptio fm Mesue est hec. Cōfe-
ctio alkekēgi cōferens ad solonem nature ꝛ vomitum
ex flegmate ꝛ malicia digestionis cōfortat appetitum
et dispergit ventositatē cuius descriptio. ℞. rof. spice
costi ana. ʒ. iiij. floꝝ alkail. i. roris marini al's alkail. i.
granati siluestris: nucis musca. calomi aromatici gari-
ofili cardamomi ana. ʒ. iij. ß. ciperi. ʒ. xij. triūpipeꝝ ana
ʒ. iij. ß. zinziberis. ʒ. ij. mirab. emblicoꝝ belliricorū ꝛ in-
dorū ana. ʒ. j. granoꝝ mirti balaustiaꝝ thuris corticū
citri fructus thamarisci ana. ʒ. iiij. bulliant cū vino bo-
no antiq°. et bullitione vna exiccentur. deinde bulliant
alia bullitione cū succo citonioꝝ ꝛ exicca in vase terreo
vitreato et tere oīa simul sicut alcohol ꝛ cōfice cū miua
citonioꝝ ꝛ da in potu. ʒ. iij. cū sirupo citoniorū. ¶ Huic
etiā cōueniunt dyacitoniten de zuccharo cū speciebus
¶ Flegmate vo existente vitreo cōueniūt incidētia et
subtiliantia vn̄ potes exhibere hoc digestiuū ℞. mell'.
rof. colati. ℥. j. ß. acetositatis citri aromatizet cum cina-
momo siue fiat decoctio duaꝝ. ʒ. cinamomi in cui⁹. ℥. iij
distemperet p̄dictus sirupus. Aut ℞. mell'. simplicis.
℥. ij. detur cū simplici decoctione aut cū aq̄ decoctionis
zinziberis aut gar̄. deinde soluat cum hijs q̄ dicta sunt.
augendo dosim. deinde fiāt reliq̄ vt dictū est. Similiter
cōpeteret si flegma sit mucillaginosū aut crudū. Si vo
fuerit aquosū potes ip̄m inspissare ꝛ abstrergere dādo
mel rof. sine aceto cū decoctione masticis. Deinde pos
ses euacuare vt tactū est ꝛ operare extrinsece stiptican
do stupefaciendo cū fortioribus aq°so flegmate pl⁹ la-
xante membrū. Et habe semp̄ menti in q°libet flegmate
an aliūde stomacho an intestinis siue fluxerit siue con-
gestum fuerit ꝛ operare vt tactū est. Si vo humor coleri
cus fuerit causa fluxus tūc silr videndū est a quo mem
bro fluat intestinis ꝛ in epate. an sit ibi cōgestus vel cō
geries humoꝝ colericoꝝ vel melancolicoꝝ. Si enim vt
plurimū est fieret ex splene. iterū vide. si p̄mo fluat sto-
macho ꝙ̄ intestinis, an vtrisqꝫ simul, Cōsidera etiā qua

lis sit hec melācolia an naturaľ.ad bonū intellectū an sit p̄ter naturā frigida vel adusta. Et si fuerit primū et sit cū sanguine peccans cōstāte virtute et ceteris pari bus flobotoma basilicam sinistrā aut in sinistra manu. ¶ Si intendis diuertere plus ⁊ virtuti attendere magis flobothoma saluatellā inter annularē ⁊ auricularē existentē sup tamē vtrūq3. Deinde digere humorē melancolicū ꝓpo digestiuo dicēdo in cura quartane. ¶ Et euacuabis cū mirabolˀ. indis ⁊ decoctione epithimi et similiū materiā vo stomacho effusa3 vomitu educ. deide rege stomachū vt dictū est in regimine vomitus melācolici. Si vo ī intestinis p̄cipue effundatˀ humorē melancolicu3 euacua ip̄m vt est dictū. Nec vomitu ducere temptes nō educibili melācolia vomitu ab intestinis. ¶ Si vo stomacho et intestinis simul īfluat melācolia inchoetˀ a regimine stomachi tacto. Deinde educatˀ materia ītestinoꝝ vt ē dictū. Si vo fuerit materie aduste eodē modo de mēbris distinguēdo ⁊ euacuāde sunt cū mitibus farmacijs ⁊ nō acutis timēdo excoriationem. ¶ Item infirmꝰ regēdus est p res nō naturales declinātes ad humidum et p cibos ⁊ potus leues ⁊ facilis digestionis multiplicātes sanguinē clarū. ¶ Si vo epar esset causa fluxus īmittendo intestinis humorē melācolicū p̄dictu3 aut īmittendo ip̄m spleni. aut si meseraice fuerint in causa p̄mo regatˀ epar aut meseraice flobothomādo vel farmacādo aut exhibēdo digestiā aut alia approp̄ata mēbris ⁊ explicāda locis suis vt potissimū xiiij.iij.tractatu.ij.de superfluitatibus epatis ⁊ hec partim tāgentur dum tangetˀ materia epatici fluxus. ¶ Si vo ab intestinis fluxerit sanguis sine dolore ex asp̄siōe venaꝝ eaꝝ nō existēte vlceratione. in isto fluxu regēdo multiplex intētio habenda est. Una ad diuertendum. Scd̄a ad locū vbi fluit sanguis. ¶ Prima intētio cōpleri pōt p euacuationē p cōtrariū factā. ¶ Scd̄a p aliam motionē materie siue euacuationē. Cōpletur ergo p̄ma intentio per flobothomia3 basilice vene aut saluatelle

dextre partis aut sinistre sm locu intestinoꝝ a quibus fluit sanguis aut etiā si apparuerit in toto repletio posset fieri flobotomia ex vena nigra aut ex ramo feylē qꝛ splen. ¶ Quātitas vero sanguis euacuādi stet in cōiectura medici mēsurātis abūdantiam et tenorem virtutis. ¶ Scōs mod⁹ diuersionis p euacuationē posset esse cū ventosis ꝛ scarificatione positis sup nates circa finez lūboꝝ. ¶ Scōo pōt fieri gnālr diuersio mouēdo matiā aut ꝓhibēdo ne sanguis a supioꝛib⁹ fluat ad venas intestinoꝝ aptas aut fractas ex hoc cōplet vētosādo sine scarificatiōe loco dicto. Aut ponēdo vētosas circa vmbilicū aut circa ypocūdriū dextrū vel sinistrū. ¶ Tertio cōplet p ligationē extremoꝝ aut p aspsionē aq̄ frigide sup brachijs. Itē p fricationē extremoꝝ maxime supiorū. ¶ Quarto gnālis intētio habēda est ad venas intestinoꝝ aptas seu fractas diuidit ī debitā administrationē sex rerū nō naturaliū ꝛ ī debitā medicinarū exhibitionē. ¶ Primo ḡ ab aere inchoādū. Nā pluries est causa fluxus ex. xvj. iij. tractatu. j. de fluxuvētris oīm modorū. j. paragropho. Et cū fuerit yems sicca septētrionalr aerē ita moderem⁹ vt tēperiē habeat ī actiuis vt parū p declinet ad frigidū: ꝛ ī passiuis ad siccū. Et si naturalr haberi nō posset spālr p artē p̄paret cū aromaticis ꝓportionatis q̄ ex p̄habitis collige. ¶ Ad scōm venio ad cibū ꝛ potū q̄ declinēt ad frigidū ꝛ stipticū ꝛ vi habeāt cōglutinādi. Ex carnib⁹ quidē cōueniūt p̄mo ex q̄drupedibus domesticis carnes capretoꝝ lactantium ꝛ silr vituloꝝ. Et maxime carnes neruosaꝝ ptiū vt pedes et silia. ¶ Itē ex domesticis bipedib⁹ cōueniūt carnes pulline. Itē ex quadrupedib⁹ domesticis cōueniūt pedes ꝛ grunes porcellorum nō repugnāte febre aut debilitate virtutis in digerendo. Et possunt decoqui elixe et pōt fieri gelatina loco aceti ponēdo agrestā aut succū berberoꝝ aut acetositatē citri ꝛ viscoset hec gelatina imponēdo p̄dictos pedes ꝛ extrema ꝛ mucillagines seis citoniorū aut de dyadragāto. ¶ Itē de siluestrib⁹ qua-

drupedibus habeant lepores caprioli cameli apri lactantis et maxime eorum extrema. ¶ Ex volatilib' aut conueniunt minute aues degetes in rub et motib'. Ite pdices et pulli earum magni. Ite qlie no pigues. Et possut odiri hee aues ad gelatina vt dictum est aut in mirtia aut in sumachia aut in succo berberorum aut grauati aut citoniorum aut pirorum no maturorum aut sorbarum aut succo acetoselle. ¶ Ex piscib' vo oueniut tenche aguille et pisces etia bone aq no saliti. ¶ Ite coueniunt vitella ouorum. ¶ Ite case' reces no salit' aut antiqu'. Primo in aq elixus ocide torrefactus aliquatulu. Deide pulverizet cu zibario imissus hoc tn no est vsuale. ¶ Ite ex granis coueniut letes post debita lotione earum. Ite risu. Ite panicu miliu et codiant cu dictis carnib' modis suis. Pane eligat minime salsuz azimu aut modicu hnte fermenti de pura simula de quo non multu comedat. ¶ Vinu eligat pauciferum nigru stipticu aut ponticu. Et si oportuerit tunc limphetur cu aqua extinctionis calibis aut aqua cisterne. aut si sufferret cum aqua plantaginis.

¶ Tertium ad quod venio vt inanitionem et repletionem vitetur repletio nimia immo abstineat inquantu potest tentet expellere feces saltem cum clisteri lenitiuo. ¶ Ad quartum venio et est vt quiescat inquantum potest vnde non surgat ad sellam sed seruet modum pdictum. Non teneat ventrem multum decliuem immo quasi semper iaceat. ¶ Ad quintum venio dormiat quantum potest hora tn debita qr non statim assumpto cibo nisi valde vrgeat necessitas. ¶ Ad sextu venio vt ad accidetia aie ex eorum oim intetione vi diuertat et fabularum auditu nouarum hystoriarum catileuis dulcib' et silib'. ¶ De coitu quide dicedu claru est oino vitad' est. Et silr ois incitatio et ois pntia ancillarum pulchrarum. ¶ Expedito regimine no naturaliu rerum ad medicinas ad medicialia veniedu. Et pmo dicedu medicias maxie iteri' aut exteri' applicadas i isto casu oueire debere qr sint frigide stiptice oglutinatie. Cui' ca clara e. vt suit. xvi. iij. tra. ij

De cura fluxus sanguinis absq excoriatione. Hec sunt tacta dū de regimine flux⁹ ex farmatico tactū est. ¶ Explicaturus tamē regimē speciale siue replicatur⁹ interius assumendū inchoabo rememorās quedā. Et pmo sirupos. scdo iulep. tertio miuā. qrto electuaria. quinto trociscos. sexto cōfectiones solidas. ¶ Sirupi igit cōueniētes sunt. Sirupus mirtin⁹ aut de succo citonior aut de succo arnaglosse aut decoctione vt ℞. foliorum plantaginis. M. j. seminū eius. ʒ. j. antere mirti sumac. ana. ʒ. iij. barbe hyrci. se. acetose ana. ʒ. j. ß. burse pastoris: qrtam. M. vnius sorbar berber nespular gladiū recentiū ana. ʒ. ij. ß. bulliāt in lib. ij. aq vsq ad cōsumptionez tertie ptis. Deide colet et capiant de colatura. ℥. xij et cū. ℥. j. vini citonior et berberor etiā. ℥. j. misceant. Deinde ℞. sanguis draco. coral. al. et ru. terre sigillate lapidis ematistes. ʒ. j. puluerizēt subtilissime et cū zuccharo albo post colaturā istor sirupiset et clarificet sirup⁹ cū albumine oui recētis. Cuius capiat. ℥. ij. pvice cū. ℥. j. ß. aque extinctionis calibis. ¶ Pro scdo dicendū iulep rob. cōuenire. Itē aque sublimationis plātaginis aut virge pastoris aut acetoselle aut portulace aut sublimationis acetositatis citri aut agreste aut berber aut sorbar aut nespular. aut vini citonior. ¶ Quātū ad tertiū miuā citonior sine spēbus cōuenire dictū supra aut miuam piror imaturor aut aliud qp p te ɔsidera. ¶ Quartū patet hoc electuariū cōuenire. ℞. zucchari rob. antiqui. ℥. j. ß. sanguis draco. terre sigillate. boliar ana. ℈. j. margaritar sbtilissime puluerisatar. ℈. ß. cola℞. ru. lapidis ematiste aā. ℈. j. incorporent inuicē et in potu tribuat quātitas. ʒ. iij. pvice cū aq extictionis calibis. aut vino citonior aut vino granator aut similiū: aut i ore teneat et labi dimittat paulati. ¶ Quintum est trocisci vsuales q cōueniunt sunt trocisci de carabe aut trocisci de terra sigillata descriptione Mesue pluries noiati et v. canone. tractatu. viij. Cui⁹ lra trocisci de balaustijs cōuenientes ei q habet fluxum ventris et cū egestione

emittit sanguinē ⁊ saniē ⁊ habet tenasmonē quorū de-
scriptio. ℞.balaustiarū corticū granatorū sumac glan
diū torrefactorū cū aceto cimini torrefacti infusi i ace-
to ana.ʒ.iiij.tere ⁊ cōfice cū aq̄ ros. aut succo arnaglos
se aut succo malorū stipticorū ⁊ forma trociscos.ʒ.j.⁊ da
vnū in potu cū aliquo dictorū sirupoꝝ. ¶ Itē ꝯueniunt
trocisci de balaustijs descriptione Almāsoris.ix.ca. de
fluxu vētris cui⁹ littera.Trocisci de balaustijs q̄ cū mi-
ua conferunt dyarie dandi sunt cū flux⁹ fuerit supflu⁹
siue habeat sanguinē admixtū siue nō quorū descriptio
℞.gallarū siliquarū nabati.i.carub.siue pomū seis tama
risci olibani balaustiarū ana.ʒ.j.opij gūi ara.an̄.ʒ.ß.ex
hijs bn̄ pulverizatis formētur trocisci cū sirupo citonio
rum aut mirti.Et sit eorū dos a.℈.ij.vsq̧ ad.ʒ.j.Et suma
tur cū vino stiptico nō oppugnāte febrevel cūvino cito
niorū.vel cū robub p̄dicto. ¶ Expeditis remedijs p su-
perius applicādis si fluxus fuerit magis ex pte iferio
ri intestinorū tūc cōuenit clistere cōstrictiuum positum
nono Almāsoris ca.allegato cui⁹ lr̄a. Clistere cōstricti
uū ℞.panici excorticati lentiū excorticatarū.ro. siccarū
balaustiarū copularū glandiū.ana.M.j. coquantur in
tribus lib.aq̄ vsq̧ ad cōsumptionē medietatis ⁊ colēt
deinde sumat ceruse cineris papiri ana.ʒ.j.boli arme.
ʒ.ß.vitellūvni⁹oui assati ⁊ duri olei ros.℥.ß.ex hijs bn̄ cō
mixtis dicte decoctioni et debite dissolutis cum manu
fiat clistere.¶ Secūdo potest fieri clistere. ℞.plantagi
nis burse pastoris portulace ana.M.j.bulliant inuicē
in duab⁹ lib.aq̄ ad cōsumptionē medietatis.deinde ℞
farine volatilis molendini auulsi ana.℥.ß. corallorum
ru.lapidis ematitis ana.℈.ij.terre sigillate.℈.iiij.pulue
rizentur hec oia subtilissime.Et post colaturā dicte de
coctionis misceant inuicē cū.℥.j.ß.olei mirtini ⁊ fac cli
stere.¶ Aut tertio. ℞.aq̄ plātaginis aut aque burse pa
storis portulace ana.℥.iiij.trociscorum de carabe suffi-
cienter tritorū.ʒ.iij.olei citoniorum.℥.j.ß.boli arme.gū
mi ara.ana.ʒ.j.vitelli ouorū.ij.assati omnia ista inuicē

misceat̄ ⁊ dissoluāt̄ dissoluēda ⁊ fiat clistere. ¶ Expedi tis iteri⁹ assumēdis ad exteri⁹ applicātis leuit̄ venio. Prio ad sacculos q̄ pn̄t fieri magni ⁊ sūt applicādi su pius ⁊ iferi⁹ ſm locū ⁊ fluxū sanguis. Sit g̃ iste saccul⁹ si nō istaret valde caliditas imo apparerēt signa frigo ris ℞.spice sq̄nāti ameos an̄.ʒ.iij. balaustiaꝝ arilium passulaꝝ tritaꝝ siue garilliū mirtoꝝ sufficiēter tritoꝝ an̄ ʒ.ß.floꝝ camomille .M.j.ponat̄ i sacculo calefacto po nendo ad locū sanguis. Scdo potes facere sacculū fri gidiorē vt. ℞.sandaloꝝ al.coralloꝝ al.⁊ ru.an̄.ʒ.j.roſ. rub. M.j.mirtilloꝝ. M.ß. balaustiarū seis tamarisci anthere q̄rtam.M.j.cōterant̄ subtiliter et fiat saccul⁹. ¶ Tertio pōt fieri inūctio ex dictis oleis de fluxu post medicinam vt oleo mirtino aut citonioꝝ aut roſ. instā te calore cū puluere trociscoꝝ de carabe. ¶ Aut si appa ret vestigiū frigoris pōt capi oleū masticinū aut oleum de absinthio vel p te cōstrue oleū frigidū aut calidum coquendo res stipticas calidas aut frigidas cum oleo onfancino calefactas cū eodem oleo aut oliuarū ma turarū cū nucleis mollitarū. ¶ Itē potes ex prehabitis colligere cerota cōstringentia sanguinē calida aut fri gida.et p id tene menti ea q̄ dicta sunt ꝓ constrictione sanguinis nariū exceptis causticationibus. Item itel lige etiā ex dictis semicupiū factū ex rebus cōstringēti bus ex dictis sil'r intellige sacculū sup quo etiā sedere dꝫ infirm⁹ coxas tenēdo sup ano marie sanguie fluēte.

¶ Capitulum de fluxu cū excoriatione.

Expedito regie fluxus sanguinis absq̄ excoriatione nūc de fluxu sanguinis cuꝫ excoriatione dicēdū. Pro quo multiplex intētio habēda est lꝫ gn̄alis vna ad cau sam. Si igit̄ causa fuerit p̄mitiua vt as sumptio medicine venenose solutiue prꝫ ex dictis de fluxu ꝓpt̄ medicinā q̄d dicendū. Nā similit̄ regend⁹ est fluxus excoriatiu⁹ ꝓpt̄ medicinā venenosā et si nō tm̄ medicine venenose sustineret nocumētū sed

etiã veneni tũc vltra ꝑhabita administrēt cordialia ꝛ
alia q̄ opponũt venenis vidēda sũt canone.ij.vj.iiij.vi
dendũ etiã ĩ antidotario Mes.q̄ sũt malicie famosoꝝ
solutiuoꝝ saltē h̄ sṫ corrigētia.ꝛ maxie circa scamoneã
attēdēdũ vt gen⁹ gn̄alissimũ solutiuoꝝ ex Me.Si etiã
ꝯtigerit dicta excoriatio ex assũptiõe cibi salsi vel acu
ti vel ꝓpṫ potũ sit̃r operãdũ estvt ꝑmo abijciat̃ cã eodē
mõ.¶Si ꝓpṫ clistere acutũ aut ꝓpṫ cãm clisteris acci
dissēt attēdēdũ erit ad curã ꝑ ea q̄ dicēt̃.Aut etiã si fo-
ret res dura sũpta ꝑ os ista remoueat̃ postea attendat̃
ad curã ꝑ dicēda.Si ēt trit⁹ adamas foret assũpt⁹ fac
vt dictũ est de sol'one post farmacũ.Si ṽo ꝯtigerit a cã
corporea tũc vel cõicata ē ĩtestinis ꝑ viã deflux⁹ aut ꝑ
viã paulatie cõgestiõis. Si ṽo ꝑmo mõ vel est totalit̃
fluxa vel ĩ fluxu siue fluxura. Si fluxa sit vel pti vel in
fluxu aut fluxura.Regimē sex reꝝ nõ naturaliũ ꝑmittē
dũ ꝛ eodē mõ seruãdũ vt ĩ regĩe flux⁹ sangĩs sine exco-
riatione dictũ est.Deĩde ad membrũ mãdãs.Et si fuerit
epar vñ excoriatio siue dissinteria epatica noĩari solꝫ
videndũ vtrũ ĩ toto sit humoꝝ abũdãtia.Et si epar ēt sit
repletũ ꝛ cũ hoc toto ꝯsidera si aliq̄ euacuatiões retēte
sũt vt mēstrua aut emorroyde.Et intēde ad ꝓuocantia
eaꝝ.Et si fuerit abũdãtia sanguis mēstrui vel emorroy
dalis api saphenas aut vētosa vt ꝑdictũ est:meli⁹ ē tñ
stãte repletione ꝛ mat̃ia existēte ĩ fluxu ad ĩtestina san-
guinea flobotomari venã nigrã dextre ptis.Deĩde trãs
ire ad diuertētia q̄ tacta sũt ĩ regĩe flux⁹ sanguiuis ab
epate.¶Et si flux⁹ ab epate vt a chili fellis fuerit colera
euacua ĩpam cũ magna diuertētia si posses tñ cũvomi
tu aut cũ deriuatõe advias vrine cũ frigidis aliq̄lr api
entib⁹vt cũ sirupo ēdiuie aut cũ sirupo scariole aut cũ si
rupo decoctiõis capilloꝝ vener℥ aut seiuꝫ cõiuꝫ vt bulli
ãt seia cõia excorticata ꝛ aliq̄lr ꝑssa ĩ pãno aut educat̃
mã ꝑ vētrē soluēdo cũ magno tiore ne mã q̄ educit̃ valde
augeat excoriatõeꝫ ne ēt solutiuũ sua acuitate excoriet
dñte Aui.xvj.iij.tra.ij.de cura excoriatõis vlceꝝ ĩtestioꝝ

¶ Et si fuerit necessario euacuatio ppt maliciã humo-
rũ fac eã cũ timore ꝛ cautela et stude vt non sit solutiuũ
vehemẽter nocitiuũ viscerib⁹ ꝛ vlceri immo sit vt mira
bol.citri. Hũc ergo modũ seruare debes vt materiã mul
tã pmo minores minoratione ppa cũ phabito minora-
tio ꝛ replico.tamẽvt ℞.mirabol.citri.ʒ.ij.cõterãtur sub
tilissime deide ĩfundant decoctioni draganti deide co-
lent ꝛ sufficiẽter exprimãt.ꝛ cũ dicta expssione ꝛ aq̃ ci-
sterne aut aq̃ extictiõis calib dissolue.ʒ.j.mãne vl cassie
et in potu tribue nã nõdũ est intẽtio ↄstrictiõis matie
nec est retinẽda circa epar cũ sit mẽbrũ nobili⁹. ¶ Se-
cũdo trãsibis ad alterãtia epar digerẽtia materiã cole
ricã cũ dict; sirupis vt de endiuia. Deide poteris vt post
exhibitionẽ sirupi exhibere si matia adhuc fluat ꝛ abũ
det ĩ epate dare solutiuũ reliquens vestigiũ stipticitat;
qđ est tactum replẽdo vt. ℞.reubarbari mirabol.citri.
ana.℈.ij.torrefiãt aliquãtulũ ꝛ subtilissime puluerizēt
et dent ĩ potu cũ.ʒ.j.ß.sirupi mirtini vel de citonijs vel
de succo plãtaginis aut virge pastoris aut alioꝝ stipti
coꝝ de q̃bus dictũ est. Et distẽperẽt cũ aqua extictionis
calibis aut cisterne vel plantaginis vel virge pastoris.
¶ Postea vo fiat hec confectio solida. ℞.triũ sandal.
ana.℈.j.margaritaꝝ non pforataꝝ.cora ll.ru.ana. ℈.ß.
spodij põdera.v.g̃noꝝũ ordei. Smaragdi saphiri gra-
nati ana ponderuȝ g̃noꝝ.iij.terãt oĩa subtilissime ꝛ cũ
aq̃ plãtaginis et cũ aq̃ endiuie et cũ aqua roſ. fiat cõfe
ctio solida cũ zuccharo q̃ vti potest. ¶ Itẽ potest vti mi
xtura tacta vt. ℞.zucchari roſ.antiq.ʒ.j.ß.sandal.rub.
cora ll.ru.carabe añ.℈ ß.incorporẽt adinuicẽ cũ vino
granatoꝝ muzoꝝ. ¶ Itẽ ↄferũt ĩ hoc trocisci de spodio
cũ seie acetose. ¶ Itẽ trocisci de berber; pme descripti-
onis modus dãdi est vt sumat.ʒ.j.trociscoꝝ subtilissime
pulueriza toꝝ cũ.ʒ.j.ß.sirupoꝝ alteri⁹ pdictoꝝ aut cũ vi
no citonioꝝũ vel succo granatoꝝ.aut cũ aliq̃ ex phabit;
robub. Deinde epithia epar cũ epithiate frigido pdi-
cto ꝛ eodẽ mõ inũgat. Si vo epar mãdauerit itestinis

melācoliā adustā tētemus euacuare quācitiꝰ possumꝰ p̄cedēte mūdificatione ītestinoꝝ a fecibꝰ tētemus dico cū mirab.ind; ꝛ citri.¶ Primo exhibēdo infusionē mō tacto.Deinde trāseamꝰ ad equādum ꝯplexionē epatis. Poterimꝰ ꝙ exhibere sirupū endiuie cū aq̄ decoctionis leuis epithi aut buglose aut aq̄ decoctionis foliculoꝝ sene.Deinde euacuemꝰ dādo substātiā dictoꝝ mirabo. cū p̄habitis sirupis vt dictū est.¶ Potes ēt addere reu-barbaꝝ valde approꝑatū colericis materijs et vlceribꝰ ītestinoꝝ dicēte Auic̄.vbi est allegatū ꝛ reubar.q̄dē in-est ꝓꝑetas mirabol.ī vlceribꝰ ītestinoꝝ.ꝛ fluxui algras et ꝓꝑe q̄n daṫ cuꝫ eo in potu qd̄ est sicut aq̄ arnoglosse cū pauco vino antiquo.¶ Si v̾o epar emiserit flegma salsū tūc post minoratione cōem mioꝛa cū īfusione mi-rabol.kebul.et citri.cū etiā mat̄ia sit mixta aut cū infu sione reubarbari cū etiā habeat aspectū ad hāc materi am et da in potu cū miua citonioꝝ. Postea potes face re digestiuū vt.℞.aq̄ apij aq̄ endiuie an̄.ʒ.iiij.aq̄ roſ.ʒ. j.vini citonioꝝ.ʒ.j.ß.sirupiza cū zuccharo ꝛ da in potu Deinde potes dare p̄dictos mirabol. aut reubarbaꝝ ī substātia aliq̄lr tostos.¶ Itē cōuenit ī isto casu nucleta quā describit Nicolaus ī antidotario ī lr̄a M.eſ.Et ha bet:nucleta.i.expta ꝓꝑe valꝫ emoꝛroydibꝰ alr̄s emotoy cis et ad oēm vētris coꝛrosionē ꝛ rugitibꝰ liētericis ꝛ dissintericis optīa ē ī oī solutione cuiꝰ descꝑtio.℞.mi-rabol.citri.kebul.mūdatoꝝ ꝛ assatoꝝ an̄.ʒ.j.ß.anisi ma ratri belliricoꝝ ēblicoꝝ assatoꝝ ameos an̄.ʒ.ij.ß.nastur cij cinimi aneti carui an̄.ʒ.j.ß.Et ista īfusa aceto die ac nocte assata puluerizenṫ tūc adde spodij balaustie ma sticis gūi ara.an̄.ʒ.j.ꝛ gar.xv.fricenṫ oīa cū oleo roſ.ꝛ tempenṫ cū sirupo mirtino.¶ Et ſm Nicolaū deṫ cū aq̄ fluuiali alr̄s pluuiali.mane meridie ꝛ sero.Et sit dosis a ʒ.j.vsqꝫ ad ʒ.ß.Aliā nuclete descꝑtionē collige.iiij.via tici.ca.de dissinteria ꝛ dyaria ꝛ teñasmoñ. et vulneruꝫ ītestinoꝝ ꝛ excoꝛiationum ꝛ de cōfoꝛtatione stomachi. Et hꝫ lr̄a sic:nucleta valēs ad disinteriā ꝛ egritudines

predictas. ℞. mirabol. kebul. citri. an. ℥. vj. bell. embl. an. ℥. iiij. fac frāgi oīa ꝛ cū oleo frica: deīde assa: postea accipe nasturcij assi. ℥. vj. cimi maratri anisi ameos car ui an. ℥. ij. oīa īfūde ī aceto. xxiiij. horis. deīde exicca et assa ꝛ cū p̄orib⁹ puluerib⁹ fac. Deīde ℞. spodij balau. ma sticis boli armeni. sumac gar. an. ℥. j. ß. fac puluerē ꝛ mi sce oīa priora ꝛ pista ꝛ cū oleo rosa. frica ꝛ tēpera cū si- rupo citonioꝝ dādo bibere. ℥. iij. cū sirupo mirti. Et ista est bona descriptio ¶ Aliā ponit Auic. v. can. ca. de suff. cui⁹ lra: nuclete rubori cōferēs ad tenasmonē pūctionē et solutionē vētris ꝛ emorroyda. cui⁹ descriptio. ℞. gra natoꝝ nasturcij torrefactoꝝ lib. j. ß. cimi infusi in aceto die ac nocte ꝛ seīs porri torrefacti. ℥. vij. mirabol. kebu lo. butiri vaccini an. ℥. iij. Teneat p̄ma aut scōa descp̄tio Et melior scōa. Deinde post euacuationē attēdat recti- ficationi epat; vt dictū est. ¶ Si aūt ab epate effluxerit sanies aut sanguis corrupt⁹ excoriās ītestina tūc adda tur mūdificatio cū aq̄ mellis aut aq̄ zucchari ru. aut cuꝫ aq̄ ordei ꝛ zuccharo ꝛ cū infusione mellis rob. colati aut zucchari rosa. Post mūdificationē attēde ad cōfortā- dū stomachū. ¶ Si ꝟo a meseraicis apostemat; ꝛ oppi latis mat̄ia q̄litercūq; excoriatiua fluxerit ītestinis at- tēdat mūdificationi ꝛ abstersiōi. Deīde cōfortātia epa tis ꝛ deoppilatiuis. Si ꝟo acciderit ītestinis oppila- tio ꝓpt̄ vlcera stōachi cōicātia saniem ītestinis. Tunc p̄mo mūdificet stōachus cū hijs q̄ dicta sunt ꝛ hic etiā si debet fieri euacuatio oportet euitare fortia acuta di cente Auic. xiij. iij. tract. v. de cura vlceꝝ stōachi ꝛ cor- rosione ī ipo. in p̄mis cū mūdificatiōe cū eis q̄ sunt sic aq̄ mell. ꝛ iulep ꝛ nō oportet etiā ꝙ sit ī purgatorijs for titudo purgatiōis vt ledat vlcera plus ꝙ oportet. ¶ Itē est fiēda purgatio ꝑ solutiua poti⁹ ꝙ ꝑ vomitiua dicēte Auic. ibidē. Et oportet vt sit coꝝ abstersio ꝛ ablutio ad īferiora. nā materie saniose nō sūt ꝑ supi⁹ educēde. Et si illic fuerit corruptio et mortificatio carnis stōachi tūc conueniret abstergēs mūdificās et incarnans et gene

rans carnē ⁊ ꝑ oībus istis cōmendat Auic. yerampigram dum sic dicit in lr̄a Qd̄ si fuerit corruptio et caro mortua oportet vt mūdificaret̄ cū mūdificatione medicine carnē mortuā et incarnante et faciente nasci carnem:⁊ ad quā cōueniēs est yerapigra:⁊ ad illud. Et post mūdificationē cōueniret refrigerans stipticū vt sirup⁹ de citoniis et de granatis ⁊ similia. Itē cōueniūt trocisci de carabe:⁊ de terra sigillata vt est dictum:et alij tacti. Et si necessariū fuerit mūdificare ventrē a fecibus detur cassia aut māna cum aqua extinctionis calibis aut pluuialis et attendat̄ deinde cōfortantib⁹ stomachū ⁊ ipendat̄ debitū regimē sex rerū nō naturaliū. Et inter cibos cōmēdat̄ vētres vituloꝝ eorūdem elixi ⁊ conditi cū aceto vel agresta vel alio ex acetosis.¶ Si ṽo cōtingeret ista excoriatio ꝑpt̄ flegma salsū aut ꝑpt̄ aliū acutū humorē aut a cerebro descēdentē.tūc attendat̄ cerebro ꝑmo ſm ꝙ est tactū.Sil'r si cōtigerit ꝑpt̄ splenē vt causata sit dissinteria splenetica fac vt dictū est. ¶ Si ṽo materie iā sint effuse aut cōgeste ī intestinis attendatur abstersioni istaꝝ materierū. Primo si eguit cōsolutiuis facias vt dictum est.Similiter si abstersiuis aut mūdificatiuis ꝑ ꝑ̄dicta.¶ Si ṽo fuerit ī inferiorib⁹ intestinis attendat̄ regimini sex reꝝ nō naturaliū mō ꝑ̄habito eligēdo aerē vt dictū est.¶ Itē eligēdo cibos ex carnib⁹ tactꝫ si fuerit necessariū ꝑpt̄ ṽtutē inter cetera ꝯmēdat Auic̄.xiij.iij.trac.ij.ī ca.dicto ⁊ ꝑꝑe epar galline piguis dū dicit.¶ Cibus ṽo apud necessitatē ⁊ apiti onē necessitatis siue debilitatꝫ ē ille cui⁹ quātitas minorat̄ ⁊ multi plicatur ꝯfortatio ipius sicut epar gallie piguis. Infert etiā alia dicēs:⁊ paꝝ panis de simula declinās ad acuitatē ⁊ testiculi galli et oua q̄ ascendunt a sorbilibus scilicet in decoctione et descendunt ab assatis sorbilibus et quandoqꝫ quoniā iuuantur valde ex piscibus assatis calidis et pedibus decoctis in lacte dulci et risum torrefactum est bonum eis valde cum sugunt ipsum. ¶ Et intellige per risū etiā panicū et miliū

et silia stiptica de qb' dixi Et potib' vo eẽt aq̃ extictiõis calib cũ ifusione zucchari rosᷓ.aut cũ aliq̃ rob stiptico. Et si parum necessariũ fuerit vinũ paruuz stipticum sit limphatũ modo dicto.¶ Alia vo nõ naturalia modera re vt est tactũ. Et si fuerit necessariũ inducere somnũ cũ aliquali stupefactiõe detur.ʒ.j.filonij cũ aqua extinctio nis calibis: aut cũ sirupo de citonijs vel silˀibus.¶ Exte riora vo fiant vt dictũ est superius. Item fiant semicu pia siue tine ex dictis colligẽde. Potest tñ leuis cura fi eri alijs p̃cedẽtib' vt. ℞. flor tapsi barbati rosᷓ.añ.M. ß.aut.iiij.M.j.corticũ granatoꝝ gallarũ glandiuz añ. M.ß.coquãtur in aqua ⁊ fiat semicupium.¶ Si vo ex coriatio ⁊ fluxus fuerit ab inferioribus intestinis tunc cõueniũt clisteria. Et p̃mo mundificatiua sicut facta ex aqua mellis aut ex ordei cuz melle rosᷓ.infusi. Aut si ap paruerit magis vestigiũ caloris fiat clistere cum aqua ordei ⁊ infusione zucchari rosᷓ. nec est malũ si ponatur oleũ rosᷓ.aut adeps renũ caprarum: aut renum vituloꝝ. Et si eguerit fortificari mũdificatione ⁊ abstersiõe mis ce cum aqua melˀ: aut cũ aqua melˀ rosᷓ. quartam por tionem aque in qua steterint oliue condite ⁊ salite licz inducant mordicationẽ. Itez cõuenit in hoc casu cliste re vini al.aromatici de citonijs aut mirti aut etiam vi ni nigri stiptici facilis decoctionis aut aque decoctio nis furfuris.¶ Itẽ conuenit clistere ex vrina factũ. Itẽ cõmẽdant auctores clistere in quo dissoluti sunt trocis ci de arsenico: quoꝝ descriptiones multe ponũtur. Tan gam tamẽ descriptionẽ Viatici.iiij.li.¶ Et est p̃ma ista trocisci de arsenico quos etiã ꝓposuimus. ℞. arsenici sandarace añ.℥.j.ß.calcis viue.ʒ.iij.carte bõbacine cõ buste acacie añ.ʒ.j.fac pulueres ⁊ tempera cũ succo ar nuglosse ⁊ fac inde trociscos.¶ Secũda descriptio. ℞. arsenici sandarace fecꝫ aceti assate acacie gũmi añ.ʒ. j.ß.calcis viue carte bombacine cõbuste añ.ʒ.ij. alumi nis opij añ.ʒ.ß.fac puluerẽ ⁊ tẽpera cum vino rubeo et fac trociscos. Et cũ fuerit expediens dissolue duos ex

istis.ʒ.ij.in aliqua dictarũ aquarũ ⁊ hee descriptiones
satis domestice sunt. Prima tñ magis. Descriptiões tñ
quasdam trociscoꝝ debentiũ ingredi clistere tãgit Aui
cẽna.xvj.iij.tractatu.ij.in cura excoriationis. ¶ Descri
bit enĩ trociscos de carta cõbusta. Quorũ prim⁹. ℞. car
te cõbuste.ʒ.x.arsenicoꝝ combustoꝝ ⁊ corticum eorum
aluminis iameni gallarũ calcis viue añ.ʒ.xij.fiant tro
cisci cũ succo arnaglosse quoꝝ quilibet ponderet.ʒ.iiij.
Ista descriptio est multũ fortis nec administret nisi in
corpe obtusi sensus ⁊ nisi fuerit multa sanies. ¶ Alter
trociscus ei⁹ est iste ℞.sumac capitũ granatoꝝ ⁊ succ⁹
eoꝝ balaustiaꝝ granoꝝ interioꝝ agreste calamẽti col-
cotar.seris vsti antimonij hec capiant in dosib⁹ eq̃libus
vt capiat.ʒ.j.floꝝũ eris ptẽ.ß. fiant trocisci ⁊ hij etiam
sunt valde fortes ⁊ modicum de hijs ponat in clisteri.
¶ Tertius est trociscus valde fortis cui⁹ ℞. calcis ⁊ al-
cali acacie gall̃.arsenici terãt cũ aceto aliquib⁹ dieb⁹
et fiant trocisci. Istud tamẽ nõ est vsuale et est min⁹ for
te. ¶ Positis clisterijs hijs põt poni clistere qð habet vi
mũdificandi et cõsolidandi.iiij. Viatici ca.allegato. ℞
risi lauati supple ĩ aq̃ arnoglosse balaustia rosꝫ.mirti co-
pulaꝝ glandiũ ana.ʒ.ß.coquãt in.iiij.lib.aq̃ vsq3 dũ re-
deat ad.ʒ.j.et colentur et auferent.ʒ.v. ita vt remane-
ant.vij.deinde adde trociscoꝝ de arsenico a.ʒ.j.vsq3 ad
ij.scðm q̃ virtus infirmi pati poterit et scðm albedinez
exeuntis rei. Et si illud qð exierit fuerit sanguis ⁊ neces
se sit hoc extergefieri iũgamus succi arnoglosse.ʒ.iij.⁊
si augeat putredo vlceꝝ ⁊ sanies oportet accipi arseni-
ci.ʒ.iij.trociscoꝝ arsenici ⁊ risi.ʒ.ij.⁊ vitellũ vni⁹ oui ⁊
olei rosꝫ.ʒ.j.⁊ ex sapa.ʒ.ß. ¶ Aliud clistere fieri põt post
mũdificationẽ cui⁹ descriptio. ℞.sumac.ʒ.ij.risi torre-
facti.ʒ.j.amili.ʒ.j.ß.trocisc⁊ de terra sigillata.ʒ.ij.succi
plãtaginis succi moroꝝ ĩmaturorũ succi barbe yrcine.
succi sorbaꝝ succi portulace ana.ʒ.j.succi burse pasto-
ris succi gallaꝝ recẽtiũ ana.ʒ.ß.bulliant ĩ aqua extin-
ctionis calibis ad cõsũptionẽ duaꝝ ptiũ deĩde coletur

postea. ℞. vitellorũ ouorum assatorꝝ siue elixatorũ abie
ctis corticibus ĩ aq̃ plãtaginis. ij. nũero: deinde. ℞. olei
mirtini. ℥. ß. misce oĩaꝫ fac clistere. ¶ Itẽ põit clistere ali
ud descp̃tiõe cõpleta. Me. cui⁹ descp̃tio ℞. succi oliuarꝝ
imaturarꝝ mori imaturi quantitatꝫ ꝛ fac clistere. ¶ Ali-
ud scd̃ꝫ ad eundẽ. ℞. boli ar. ordei excorticati ꝛ torrefa
cti. sanguis draco. ceruse ana. ℈. iiij. rosa. papiri cõbu-
ste acacie ana. ʒ. iij. gũi ara. dragagãti maluauisci añ.
ʒ. j. succi portulace succi plãtaginis vitellorꝝ ouorũ olei
rosa. ana. ℥. j. ß. puluerizenꝫ et iponãꝫ clisteri. ¶ Itẽ põt
fieri hoc clistere post mũdificationẽ cõstrictiuũꝫ cõpe-
scens sanguis fluxũ et cõsolidationi cõferens. Cui⁹ de
scriptio ℞. ypericõ tapsi barbassi foliorũ querc⁹ glãdi-
um ꝛ copularꝝ suarꝝ gall'. ana. q̃rtã. M. j. corticũ papa-
ueris. M. j. rosa. balaustia. corticũ granatorũ añ. ʒ. iij.
anthere. ʒ. ij. arilũ vuarꝝ. ʒ. j. ß. racemorꝝ nucleorũ ꝛ cor-
ticũ vuarꝝ ana. ʒ. j. ß. se. citoniorũ. se. pirorꝝ sorbarũ ma-
turarũ nespulorũ acacie plãtaginis burse pastoris ana.
t̃tiã ptẽ. M. j. bulliãt in lib. ij. aq̃ cisterne ad cõsũptio-
nem medietatis. Deinde coleꝫ. Postea. ℞. nucleorũ mi
rabol'. nucleorꝝ dactilorũ ossis de corde ceruivel cornu
cerui ana. ʒ. ij. pulnerizatorꝝ subtiliꝫ et correctorũ troci
scorꝝ de carabe. ʒ. j. amili farinevolatil' boliarmeni añ.
℈. ij. vitella ouorũ duorũꝫ elixatorꝝ in agresta. ij. nũero.
olei rosa. adipis renũ caprarꝝ añ. ℥. j. fiat clistere ¶ Post
colaturam. Si vis facere calidi⁹ adde nucis cypssi aut
florũ camomille aut spicã vel fiꝫe. ¶ Itẽ puluerẽ quen-
dam ordinat Viatic⁹ loco allegato q̃ põt desup poni ĩ
clisteri ꝛ valet ad excoriationẽ factam ex colera rubea
acuta ꝛ ad egestionẽ sanguis et dolorẽ et pondus ꝛ tor
turam. Cuius descriptio. ℞. boli ar. ʒ. vj. gũmi arabici.
se. portulace se. mirti añ. ʒ. iij. acacie. ℥. j. ß. fac puluereꝫ
cũ oleo rosa. deĩde mitte. ʒ. iiij. ß. psillij assati. ʒ. ij. pone ĩ
clisteri. Et si dissinteria foret ex humorib⁹ flegmaticis
possum⁹ inijcere clisteri nasturcij assati ꝛ nucis cypressi
ana. ʒ. ij. ¶ Si ṽo esset de flegmate salso tunc miscere

possum⁹ sandaracā thus myrrā crocū cuꝫ alijs frigidis stipticātib⁹ ꝛ ꝯstringētib⁹. Si ꝟo esset dissinteria melā colica tūc fieri pñt clisteria declinātia ad calidū in qui bus ponaꝶ anisū ciminū coriandrū torrefactorū. Cliste re tamē pōt fieri quoddā ex reb⁹ sedātib⁹ dolorē. ꝛ con glutinātibus qd̄ ex p̄dictis hr̄i pōt: ꝛ p te collige ¶ Glu tinatiuū bonū est dragagātū assū ¶ Itē alia multa q̄ col lige. xvj. iij. loco allegato. Si ꝟo ꝯtigerit excoriatio in testinorū ex fece dura tūc regimē est ex parte aeris ad humidū declinās. Scd̄o ex cibis lenificātib⁹ et exponi iuris galline pīguis. Itē sumere ī p̄ncipio cibatiōis vi tella ouoꝝ tremētia ꝛ cōedere pruna bñ matura aut fi cus bñ maturos vel cerasa aut silia. ¶ Itē pot⁹ sit vinū ad dulcedinē declinans. ¶ Si ꝟo repugnet calor sit aq̄ zuccarata vel simpl'r cocta ī q̄ fundaꝶ zuccarū violatū vel iulep violatū vel zuccharū rosatū nouū. Uel aq̄ in qua fundaꝶ iulep sublimatiōis cucurbite vitet motū ni miū ꝛ inanitionē nimiam ꝛ accidētia aīe. Itē ex medi cinis capere potest hāc decoctionē. ℞. prunoꝝ. ℥. ß. vua rum passulaꝝ bñ pinguiū. ℥. ß. liquiritie. ℥. iij. fiat deco ctio in aq̄ post colaturā dissolue māne cassie ana. ℥. vj. zucchari. ℥. j. da in potu. Itē cōuenit ī isto casu aqua pī guis decoctionis cauliū aut mercurial' cū carnibus et sunt caules cocti leuissima decoctione p̄ma. Itē conue nit decoctio spinachie sil' ꝛ cucurbite. Et si ista eēnt ni mis frigida potes addere aromatica. Itē cōuenit de coctio portulace. ¶ Per inferi⁹ ꝟo est fiendū clistere et p̄mo si esset aq̄ decoctionis viol'. ponēdo modicū sal' vl' pōt facere clistere ex brodio pīguis gallīe solū aut oleo viol'. Itē potes facere clistere ex lenietib⁹ vt ex decoctio ne herbarū faciendo ip̄m valde pingue vt. ℞. matrum viol'. ꝛ maluaꝝ ana. M. ß. radicū malue altee añ. q̄rtaꝫ M. j. fiat decoctio ī aq̄ colata dissolue olei viol'. ℥. j. adi pis vaccini. ℥. vj. salis cōis. ℥. j. potes ponere oleuꝫ ami gdalaꝝ dulciū aut sisaminū ꝛ fac clistere. Aut oleū lilio rū alboꝝ ꝛ similia: ꝛ sic facta lenificatiōe non irritetur

virtus ad expellēdū potes acuere clistere ponēdo plus salis. aut ponēdo sal gēme aut yerā aut benedictā au electuariū de succo ros. aut diagredij aut alterius filis virtutē expulsiuā incitātis. Si vo causa fluxus esset debilitas cōtētiue intestinorum pcede sicut dictū est i regimine vomit⁹ ꝛ lubricitatis stomachi cū interioribus aut exterioribus.

Capitulū de tenasmone.

Expedito regimine excoriationis nunc dicendū de tenasmone. erit g̃ regimen duplex in gñali scdm q tenasmō est duplex. s. verus ꝛ mendosus vt ptz. xvj. iij. Mendosus tenasmon vt habet ibidez fit ex sicca fece retēta i ano. Uerus fit a causis corporalib⁹ et magis interioribus. Uel regimē tenasmonis diuidere possumus scdm generalē diuisionē causaꝝ q2 sunt pmitiue vl' corporee Regimē tenasmonis a causis pmitiuis distingui pōt scdm eaꝝ distinctionē nā aliqñ causa est reliqa medicine remanēs circa extremitates ani. aut mala cōplexio calida cui⁹ regimē est p clistere lauans ꝛ abstergens vt ℞. ordei. ℥. xvj. vitella ouoꝝ recentiū. ij. numero zuccariru. ℥. j. Et si remāserint ibi hūores colerici ibibiti causantes ibi malā cōplexionē calidā adde oleū viol'. Et si timueris excoriationē ꝛ mordicationē liqr̃. ℥. j. adipis renū capre ꝛ infunde aq̃ frigide. deinde collige ꝛ ipone clisteri. Et si remāserit sola mala cōplexio calida pone in clisteri oleū rosaꝝ vigorās oē laxatiuū. ¶ Itē potes infundere spongiā in aquam decoctionis rosa. aut mirti. Itē cape. ttio. ℥. j. oleo rosa. ꝛ. ℥. ß. pdicti adipis ꝛ simul liquida ꝛ tepida. Deinde habe pennā cū pil' suis ꝛ cū eadē leniter vnge. Si vo cōtigerit tenasmō pp̄ter acuitatē clisteris aut suppositorij fac etiā vt dictū est de clisterizatione ꝛ sectione i dicta aq̃ vel etiā pōt pcepta mūdificatiōe ꝛ timore excoriatōis facere suppositoriū cū adipe pdicto coagulato ꝛ i forma suppositorij reda-

cto. Silr si ꝯtigisset tenasmō ꝓpter introitū cimicis in extremitatē ani vt desideraret frequēter expellere fiat etiā abstergēs vt dictū est. ¶ Similiter si cōtingeret ꝓpter cibos acutos aut salsos fiat ꝑ acutū clistere ex aq̄ ordei et oleo viola. ¶ Si vo ex salitis aut viscosis tūc fiat clistere ex magis abstergentib⁹ ponēdo mel rosa. cū aq̄ ordei aut cū aqua mellis vt tangeꝰ in similibus. ¶ Si vo cōtingat tenasmō ꝓpꝰ frigus extrinsecū debilitans ꝛ laxans anū regaꝰ tūc ex ꝑte aeris ꝛ alioꝝ non naturaliū vt ad calorē declinet aliqualiꝰ aut saltē non declinet ad frigus ¶ Itē scdo ꝑ debitā texturā corporis et potissime ꝑtiū inferiorū vt natū ani aut testiculoꝝ coxaꝝ et pedū ꝛ cruriū nā oīum harū partiū infrigidatio est cā infrigidatiōis ani. ¶ Scdo regaꝰ expulsis fecibus ani si fuerit necesse expellere illas siue educere fiat clistere cum oleo calido oliuaꝝ maturaꝝ aut cū oleo sisamino aut camomillino aut anetino ꝯm intentionē frigoris aut fiāt decoctiones rerū calidaꝝ vt camomille vel aneti vel anisi vel cinami in q̄bus ponātur etiā olea calida. ¶ Itē rege eū cū sessionibus in aquis calidis ex p̄habitis rebus. ¶ Itē cū sacculis tentis sub ano sicut ex p̄dictis rebus. ¶ Itē ex applicatiōe ani ad ventrē catuli. ¶ Itē ex euaporationib⁹ ex decoctiōe camomille aneti melliloti ꝛ siliꝰ aut habeaꝰ scānū ꝑforatū circūcirca coopertū sub quo ponaꝰ vas in q̊ sit dicta decoctio aut sumaꝰ spōgia vel filtrū calefactū in dicta decoctione sufficiēter expressa q̄ apponaꝰ ano. Aut sumatur oleū anetinū vel camomillinū vt ℞. olei camomilli olei anetini piguedinis galline recētis ana. ℥. ß. croci. ℈. ß. cere modicū et fiat vnguentū molle ꝛ inūgatur. Aut etiā sumaꝰ filū īmediate exiccatū ex ꝯdiderio nō nimij caloris tamē ano apponaꝰ. Aut habeaꝰ vas plūbeum in quo ponaꝰ aq̄ decoctionis camomille floꝝ feni. ꝛ dictū vas cū calore eius supponaꝰ ano. Aut ingrediatur stufā siccā a dorso īfra aut calefiat asser nucis aut quercus aut cyp̄ssi ꝛ inūgaꝰ ex adipe capre aut oleo anetino

⁊ apertis coxis sedeat sup̄ dicto assere inuncto ante p̄cedēte mūdificatiōe: ponātur vētose sine scarificatiōe due circa extremitates natū. Si ꝟo tenasmō cōtigerit ꝓpter duriciē rei sup̄ qua sedeat eq̄tando vel nō eq̄tando vt cōplexio q̄dā et q̄si cōtusio sit facta imp̄ssio: tunc erit regimē ꝑ determinata mollificantia ⁊ cōfortantia mēbrū: tn̄ p̄mo sedeat super re molli vel puluinar siue guanciali de pluma. deinde cōpetet spōgia decoctiōis camomille aut melliloti vł aneti. Eodē modo vnguētū factū ex oleo camillino ⁊ anetino cū adipe gallino vel anatis. Uel possum⁹ ordinare vnguētū sicut. ℞. olei camomillini olei de spica adipe galline an̄ ℥. ß. bdellij. ʒ. j. dissoluat̄ bdelliū in aqua decoctionis camomille et fiat vnguētū cū quo inunge: aut cape pānū lineū ⁊ infun de oleo camomillino calido nec inunge partē inferiorē extremā sed aliq̄liter supra vt circa finem caude.

Egimē p̄ncipale secūdū est tenasmōis ꝓueniētis a causa corporea: q̄d diuidi pōt vt ē dictū i tenasmonē nō verū causatū ex fece sicca retēta cū cinere irritāte virtutē ad expellendū vt aliq̄n abradēte itestina⁊ lȝ regimē ei⁹ sit aliq̄lit̄ tactū. Nūc tn̄ replico. Et p̄mo apparēte signo frigiditatꝭ ꝯueniūt clisteria ex reb⁹ calidis mollificatiua tn̄ vt clistere factū ex brodio pulli antiq̄ bn̄ pigui cū modico sał posito i eodē oleo anetivel de spica ⁊ posite aliquātulū piguedis anatꝭ. Itē si ꝑpt̄ clistere illud nō exiuerit feces tūc vltra ista olea acuat̄ clistere cū sał gēma aut cū tartaro siue fece vini acuti vel maluatici aut crete ponēdo in clisteri aliq̄d acutū vt p̄misi. ¶ Itē cōfert clistere factū ex decoctione radicū ⁊ seminū altee ⁊ similia. Itē ꝑ os etiā sumātur mollificatiua fecum vt ius galline pinguis cū modico zucchàro vt dixi. Itē ius leuis decoctiōis cauliū cū decoctiōe carniū piguiū aut ius pingue decoctionis carniū. ⁊ dare docet etiam Auic. in isto casu si materia sit grossa pillulas de bdel-

lio aut gluten albotim in potu et talia non sunt in vsu. ¶ Si vero sint sig caloris fiat scdm qd dictu e. ¶ Prio de clisterib ex decoctioib matr viol. et viol. aut malue aut spinachie cu oleis viol aut amigdalar dulciu meli est tame violatu: forti vero nenufarinu. Ite pot poni in clisteri adeps galline. ¶ Ite capere pot p os decoctionez spinachie cu pullo aut cu alijs carnibus. ¶ Si vero ca tenasmonis sit apostema calidu tunc regime in duo vertitur. ¶ Primo in regie reru no naturaliu ¶ Scdo in regimine p medicinalia magis ¶ Primu copletur per debiti aeris applicatione declinante ad frigidu. ¶ Scdo per paucitate cibi et potus defacili digestibiliu paucaru supfluitatum no stipticoru sicut ptisana ordei i brodio pulli aut panis coctus in brodio pulli contusuz pulli aut pdicu aut similiu. Vinu vero sit albu subtile aut aqua ordei vel zucchari vel aqua cu iuleb rosa. vel viola. Item non obstante febre conueniunt vitella ouor. Ite pisces petrini eliri. carnes alie grosse vitent. ¶ Tertiu pro quo videtur inanitionem siue abstinentiam in isto casu conuenire et vitandum esse repletionem. Itez venter teneatur mundus a fecibus quantum ad illud conueniunt quies. ad illud somnus couenit. Ad accidetia anime dicit omnia esse vitanda intensa agitantia materia. De coitu etia vitadus est. ¶ Secudu expediendu pro quo videduz an apostema sit pvia defluxus vel paulatine congestionis. ¶ Pro quo videndu est an materia fluat an fluxa sit ex toto. ¶ Si pmo modo videndu an fluat et si sit repletio in toto. ¶ Primo debite mundatis intestinis a fecibus materia existente sanguinea vel peccante cum sanguine fiat flobotomia: non existente alia differentia de basilica dextra. Et sit quantitas sanguinis extrahendi fm repletionem et tenorem virtutis. Aut si sit epar specialiter mittens sanguinem existente magna repletione de vena nigra. ¶ Si minor de basilica eiusdem partis. ¶ Similiter si splen foret in causa multum replente de basilica sinistra aut

nigra finistre partis fiat flobotomia copiosa tamē mittente epate. Aut si retentio menstruoꝝ aut emorroydarum foret in causa tamē simili materia dominãte cōsimilē ex p̄habitis faciam⁹ flobotomiã aut si aliqua euacuatio a sanguine vndiqꝫ restauerit flobotomanduꝫ de vena cōi saltē cōiter aspiciente partes supiores et inferiores. ¶ Itē diuersiones alie a cōtrario fiende sunt postea mēbra mittētia rectificãda sunt cū interioribus frigidis ⁊ exterioribus pluries tactis ex cibis et potibus alteratiuis et declinãtibus ad frigidū ⁊ aliqualit̄ ad siccū peccãte sanguine. ¶ Si v̄o esset apostema pure colericū nec peccaret sanguis attēde ad minorationem colere vomitu aut cū medicina solutiua vētris facta ex infusione mirabol'. aut reubarbari: p̄missa tamē lenificatione ventris a fecibus. Deinde confortet̄ mēbrum mittens et regatur vt tactum est.

Capitulum de vnctionibus in fluxibus et tenasmone.

Expedito igitur regimine fluxus ex parte mittentiū partiū partes etiam intermedias debem⁹ regere cōfortãdo cū inūctionib⁹ aliqualit̄ frigidis et stipticis vt oleo rosa. ⁊c. ¶ Item poteris nō solū circa epar ⁊ splenem facere inūctiones aut embrocatiōes aut emplastra ex p̄dictis sed etiã circa vmbilicū. ¶ Tamē vnū cōueniēs tangit Auic. vt infundat̄ filtrū aq̄ mirti ⁊ rosaꝝ ⁊ alcãne vel fiat hoc ℞. balaustia. roſ. mēte ana. M. ſ. bulliãt in aq̄ pluuiali lb. ij. vsqꝫ ad cōsumptionē medietatis. deinde infundat̄ filtrū ī dicta aq̄. Itē fiat clistere ex Auic. et ex aq̄ ordei. ⁊ aq̄ rosa. vt ℞. aque ordei. ℥. x. aq̄ rosa. ℥. ij. aq̄ solatri olei rosaꝝ añ. ℥. j. albumē vni⁹ oui misce ⁊ fiat clistere ãt fac clistere ex solo oleo roſ. vl' mirtio. Aut ℞ aq̄ decoctōis plãtaginis. ℥. x. aq̄ decoctionis lãbrusce balaustiaꝝ añ. ℥. iij. olei mirtini. ℥. ij. albumen vnius oui. ⁊ fac clistere.

Aut fac ex solo oleo ros. aut mirtino. ¶ Item sumatur adeps renũ capre et infundatur pluries in aqua vehemẽ ter frigida: vel i aqua ros. vel plãtaginis. Deinde ex adi pe coagulato fac ad modũ suppositorij ꝛ suppone. ¶ Si vo cessauerit fluxus materie ad locũ ꝛ iã apostema fue rit in augmẽto: dico fluxus notabilis vt iam sit materia notabilit fluxa siue sit genita p paulatiuã cõgestionem tũc cõmisceantur frigidis aliqlit calida vnde poterit fie ri hoc clistere. ℞. ros. M. j. floꝝ camomille. M. ß. aut floꝝ melliloti ol'i. ℥. j. ouũ vnũ cũ albumie ꝛ vitello: aut fi at clistere cũ oleo oliuarũ bene maturarũ: ꝛ cum oleo a migdalino dulci ꝛ cum adipe renũ caprarũ ꝛ oleo mir tino ita vt frigida stiptica superãt p totuꝫ aggregatum Adueniẽte vo statu misceãtur aliqualit calida cũ frigi dis ꝛ pones aliqliter de camomilla vel melliloto ꝛ ros. Dum aũt pcedit stat⁹ poteris habere resolutiua sola vt emplastrũ de melliloto aut fenugreco aut caulib⁹ deco ctis vt tangit Auic. pñti capitulo. Aut põt fieri clistere ex decoctione soli⁹ melliloti aut camomille cũ oleo dul ci oliuarũ maturatarũ aut amigdalarũ dulciũ. Et si fue rit necessariũ forti⁹ assentur cepe albi sub cinerib⁹ ꝛ de eo ponatur cũ emplastro. Aut sumatur parum bdellij vt. ʒ. j. ꝛ dissoluatur in aqua decoctiõis melliloti ꝛ apponatur em plastro apponendo ano. Aut. ℞. olei camomillini. ℥. ij. bdellij dissoluti vt est dictũ. ʒ. j. adipis renũ capre. ℥. ß. li quetur adeps in oleo. deinde. ℞. vnũ vitellum oui ꝛ cũ di ctis oleis ꝛ modico cere liquate tepide fiat vnguentũ molle ꝛ applicetur vt dictum est. ¶ Pro mitigatione vo doloris ꝛ flegmate apostemato docet Auicen. fieri lini mẽtũ quod est. ℞. plũbi vsti lauati cũ aqua ros. aut plã taginis. ʒ. ij. ceruse plũbi pparate siue lauate cum aqua dissolutionis oppoponaci merdasengi siue litargiri añ ℥. j. misce cũ vitello oui ꝛ oleo ros. ꝛ line quãtomagis po tes versus locũ doloris. Aut infunde pẽnã in oleo ros. Vel fac emplastrum ex farina ordei ꝛ albumine oui et oleo ros. pro mitigatione doloris ꝛ circa principiũ ad

de vitellum oui. Sit ergo hic ordo medicaminũ vt primo lenificemus ventrem et mũdificem⁹ a fecib⁹ cũ clisteri aut p superi⁹ et hanc mũdificationē fecũ seruem⁹ p totam curam. deinde trãseam⁹ vt dictũ est. Et si contigerit sanari apostema aut rumpi attendat abstergētibus et mũdificãtib⁹ vlcera intestinorũ et generantib⁹ carnē vel incarnãtibus vt locis suis vidēda sunt et partim colligenda sunt ex dictis pluries dũ i regimine fluxus p medicinas plura ex Mesue tacta sunt. Si vero tenasmon puenit ppter apostema flegmaticũ diuide silr regimen in regimine nõ naturaliũ et in regimie magis medicinaliũ. Pro primo declinãdo regimen ad magis calida et exiccãtia siue in summo ad paucificãtia flegma que suis locis colligēda sunt saluo q̄ nec hic puenit mot⁹ pgressiu⁹ sed quies. Si vero tenasmon prouēit ppter apostema durũ rege tũc cũ regimie apostematuũ durorũ qd diffuse sumit tertia quarti ꝛ remedia fortia habes ꝛ plura numero in. iij. Cõtinēt. Pro regēdo tñ tenasmonē nũc ordina pmo rex nõ naturaliũ regimen vt vitent multiplicãtia humorem melãcolicũ vt stet in aere calido. Et vtat cibis ꝛ potib⁹ facilis digestionis ꝛ boni chimi. Unde et carnib⁹ cõueniunt pulli elixi potius et brodialia declinãtia ad pīguedinem. Utatur vino albo ꝛ subtili ꝛ vitellis ouoꝝ. Piscib⁹ et similib⁹ que perte collige ꝛ aliud regimē p te collige. ¶ Secundum vero regimen medicinale magis diuidi potest in meliorationem corporis aut membri singularis. Si fuerit peccans immittendo materiam intestinis modo prehabito ꝛ in adhibēdo regimen particulare patienti. ¶ Pro secundo videndum an hoc apostema inchoauerit an genitum sit ex sequenti: ꝛ si duricies magis causata sit per viam congelationis sicut plurimum est sit intentio mollificare cum medicinis calidis ꝛ modicissime exiccantibus vnde facere poterimus vnguentum seu linitionem quam ponit Auicenna. xvj. iij. tractatu. ij. de tenasmone: vt sit descriptio, ℞. bdellij. ʒ. iij. croci. ℈. j. al-

canne.ʒ.j.sinapi.ʒ.ß.viol.citrine.℈.iiij.ceruse plumbi.
ʒ.j.terantur omnia subtilissime:deinde.℞.adipis gal-
line ⁊ anatis medulle cruris vituli ana .ʒ.ß.misce om-
nia inuicem tepida ⁊ cum pecia lini a parte dolente aui
Secundo potest fieri aliud.℞.bdellij masticis.ʒ.ß.dis-
solue in aqua decoctionis maiorane.Deinde.℞.olei si
samini vel amigdalarum dulcium ⁊ inuicem misce bdel
lium masticem et oleum et cum cera fiat vnguentum et
line modo dicto.Aut cape cotum et fac ad modum sup
positorij et inunge cotum cum isto vnguento.¶Aut ca-
pe butirum recens et adipem anatis non salitum ⁊ ali
qua et vnge modo dicto.Aut fac licinium hoc.℞.bdel-
lij masticis.ʒ.ij.laudani licij.ana.ʒ.j.dissolue in aqua
decoctionis maiorane.¶Deinde fac licinium cum filo
ita ꝙ pars fili maneat extra anum.Et sit licinium lon-
gum aut breue ſm situm loci patientis.¶Item si ex so
lo adipe caprarum fiat ad modum suppositorij et impo
natur ano et confert.¶Item fiat hoc clistere.℞.mal-
ue radicum altee maiorane ana.M.ß.coquantur in vi
no dulci lib.ij.ad consumptionem medietatis. Postea
coletur post.℞.adipis galline anatis olei amigdalarū
dulcium butiri recentis ana.ʒ.j.⁊ fiat clistere sine sale.
Et si velis linire ventrem adde cassie.ʒ.ß.et tene sem-
per menti vt intestina sint munda a fecibus nec dimit-
te feces exiccare.¶Item potest fieri sessio in huiusmo
di decoctione tenēdo coxas apertas vt aperto ano me
dicamen melius attingat patientem locum cuius de-
scriptio.℞.malue altee ana.Manipulum ß.caulium.
M.j.maiorane quartam.M.j.fiat decoctio in aqua
pluuiali in qua sedeat patiens.Et post hanc sessionem
fiat vnctio dicta.¶Item ex dictis rebus habitis etiam
fenugreci et seminis lini potest fieri euaporatio quam
infirmus super scamno sedens perforato ad anum re-
cipere poterit.¶Si vero tenasmon proueniat propter
coleram imbibitam nimia subtilitate peccāte regie hu-
ius ēt diuidi poterit ĩ nō naturaliū rerū ⁊ medicinaliū.

¶ Pro primo vitando aerē calidū et eligēdo cibū de
clinantē ad frigidū. Unde vtatꝛ carnib⁹ pullinis corre
ctis cū agresta aut cū alio simili noto. Conueniūt etiaꝫ
gelatine ⁊ siſ'ia infrigidātia ⁊ ingrossantia vt lentes et
panicū. ¶ Itē paruū vinū aliqualr nigrū ad stipticū de
clinans. Et viteꝛ motus. Itē nō augeatꝛ motus: non re
pleatur: nec nimis inaniatꝛ vitentꝛ accidētia aīe. Exces
siua et coitus. ¶ Quantū ad scdm videndū vtrū hec co
lera sit in fluxu vel p̄cise fluxa. ¶ Pro p̄mo intēde ad di
gerendū ⁊ euacuandū ⁊ rectificandū mēbrū mittēs si qd
fuerit. Et tu iam habuisti regimē quantū ad fluxā ma
teriā intendēs euacuādo et alterādo cū clisteri lauati
uo p̄mo facto ex aq̄ ordei ⁊ decoctiōis viol. ⁊ oleo viol.
et modico zucchari ru. et vita sal inquantū potes. ¶ Et
erit hoc clistere lauās ⁊ remittēs acuitatem colere nec
stipticādo ⁊ ip̄am ībibēs in ītestinis. Post ista vo leuē
lotionē nō esset īcōueniens hoc clistere sequi. ℞. aque
ordei. ℥. xvj. olei rosꝫ. ℥. iij. vitelli oui aliqualr duri disso
luti in oleo mirtino. ℥. j. adipis renū caprarū. ℥. ß. misce
et fac clistere. ¶ Et si mala cōplexio calida esset in loco
posses addere olea frigidiora vt nenufarinū aut man
dragore vel papaueris vel aquā sublimatiōis vt rosa.
vel nenuf. aut solatri. Itē poterit infirm⁹ sedere in de
coctione rosa. viol. mirti ⁊ similiū. Et pōt fieri additio
frigidoꝝ vt est tactū. ¶ Itē potest epithimari anus cū
dicta decoctione aut recipi fumus. ¶ Silr pōt fieri in
unctio vbi esset vehemens caliditas cū ceroto infrigi
dante Ga. vel populeon. Uel fiat ista lenis linitio post
clisterizationē ⁊ eductionē materie. ℞. olei rosa. loti. ī
aqua nenufaꝝ. ℥. j. olei nenufaꝝ. pinguedinis galline
recētis nō salite lote in aq̄ frigida pluries ana. ℥. ß. cere
albe quātū sufficit fiat vnguētū molle. Aut etiā adeps
renū capraꝝ lotus cū aq̄ nenufaꝝ ad modū licinij ipo
natur. ¶ Si autē colera dicta vulnerauerit siue exco
riauerit ītestina tūc trāsit ad curā ꝓ excoriatione dictā
¶ Deīde facta mūdificatione si valde doluerit infirm⁹

nec dormire posset vt frequēter cogat surgere ad sellā pōt fieri liciniū qd describit Raſ.ix.almansoris.ca.de dissinteria vbi dicit. Si eger vehemēter patiat tenasmonē et sepe vadit ad sellā et tñ nil egredit illud collirium subijciat vel liciniū cū filo exteriori vt est tactum cuius descriptio. ℞.thuris licij gūi ara.ana.ʒ.j.formēt collíria ⁊ supponātur ⁊ p infirmo hoc est vltimū colliri um. Tuti⁹ est minorare dosiz opij ⁊ ponamus a.℈.j.vsqz ad duos aut ponamus iusquiamū loco opij. Aut si intē tio foret cōsolidare aut puocare somnū possum⁹ vti licinio michael. cui⁹ descriptio. ℞.sanguis dra.boli.ar. ceruse ablute cū aq̄ ro.ana.ʒ.ij masticis.ʒ.ß.opij iusq̄ami croci corticū granator ana.℈.j.tere terēda et cū vino stiptico aut simili fiat liciniū ī forma dicta. Aut. ℞. trociscor de carabe licij ana.ʒ.ij. cōterant subtiliter et cū oleo nenufarino fiat vnguentū. ¶ Si vo tenasmon fiat a flegmate salso tūc p̄supposito regīe rer nō naturaliū ⁊ nutrientiū ad localia venientiū. Et pmo eductꝫ fecibus fiat hoc clistere. ℞.furfuris.M.j.ordei.M.j. ß.siue ordei.M.j.furfuris.M.ß.fiat decoctio in aqua in qua dissolue mell.roſ.ʒ.j.ß.zucchari ru.olei roſ.añ. ʒ.j.misce et fac clistere. Et post mūdificationē fiat hoc liciniū ad sedandū dolorē ⁊ somnū puocandū. ℞.mirre thuris masticis boli ar.terre sigillate.ypoq̄stidos añ. ʒ.j.licij.℈.iiij.croci.℈.j.opij.℈.ß.fiat liciniū. Et si sit expediēs mollificari ⁊ humectari ista fiant cū vino dulci. ¶ Si vo humor est putrefact⁹ ex colera ⁊ flegmate aut sit flegma viscosū docet Auic.facere clistere ex media lib.aq̄ oliuar salitar cōditar. Credo tñ q mordicaret nimis aut fiat clestere ſm ipm qd est hoc. ℞. foliorum sicle viol.ana.M.ß.turbith.ʒ.ij.pulurizent et infundant decoctioni dictor ⁊ debite misceat olei camomil. et adipis caprar ana.ʒ.j. ¶ Aut. ℞.mirti folior camomille ordei corticū siseleor ana.M.ß.bulliant in vino albo nō acri ad cōsumptionē tertie ptis. Deinde fiat clistere. Et post mūdificationē pōt fieri colliriū scriptum

ab Auic. vt ℞. castorei. ℈. ß. thuris. ʒ. j. licij laudani añ. ℈. ß. ceruse sanguinis draconis. añ. ℈. j. pulverizentur omnia ⁊ cum vino vel alio liquido fiant licinia vel colliria. Et si foret magna abundantia flegmatis vt tangit Auicenna presupposita digestione dicta ⁊ dicēda confert sumere pillulas fetidas quas vide descriptiōe Me sue ⁊ attēde maxie descriptōi scōe ⁊ pill'arꝝ fetidarꝝ mio ruz quarꝝ dosis sit. a. ℈. ß. vsqꝫ ad. ʒ. j. ¶ Si vero contingit tenasimon ab vlceribus ⁊ corrosione fiat clistere cum aqua mellis aut cum aqua decoctionis mellis rof. aut cū vino pdicto decoctionis rosarꝝ Et si esset mag' putrefactio sit vinum albū acutū aromaticū Et si ifirmus posset sufferre licet fetidum appareat conueniret clistere ex vrina iuuenis masculini mane micta. ¶ Item ad mūdificandum vlcera conueniunt aliqua vnguenta descriptione prima premisso regimine vniuersali de quo dictum est pluries. Et semper presupposita mūdificatiōe fec' ⁊ eductiōe vlceratiōe existente ex admixta colera ⁊ flegmate salso valet hoc vnguentum de cerusa. Cui' hec est descriptio. ℞. ceruse merdasengi siue litargiri ana. ʒ. vj. plumbi vsti scorie argenti ana. ʒ. iiij. masticis thuris añ. ʒ. ij. ß. olei rosati aceti vini albi si patiens sufferre poterit. ¶ Aut si vis melius loco aceti pone vinuz quantum sufficit ad bene incorporandum ista terantur subtilissime in mortario ⁊ ponatur prius de oleo rosato. ⁊ cuz pistello misceatur deinde infundatur vinum ⁊ tantum cum pistello ducat vsqꝫquo veniat ad vnam pinguez ⁊ mollem formam. Et si volueris plus siccare ⁊ putrefactionem prohibere adde aloes mirre añ. ʒ. j. ⁊ iterato misce addendo si expedierit de oleo rosato ⁊ redige in predictam formam. Et de isto in clisteri ponere potes aut potes intingere licinium ex predicto vnguento. Aut accipe aloes ⁊ mirre. ana. ʒ. ij. tere subtilissime ⁊ cum succo absinthij aut plantaginis ista incorpora. Et de isto potes ponere in clisteri aut intingere tentaz ⁊ multa alia ide collige sicut illud cuius epithima. Un-

guentum nobile relatum ad nicodemum cuius descri-
ptio. ℞. mirre aloes sarcocolle. añ. ʒ. j. mellis dispuma-
ti. ʒ. vj. vini boni albi quia aromatici ⁊ acuti quantum
sufficit ad debite incorporandum coquantur ista mix-
ta facilime quousq₃ inspissentur vt patet supra ⁊ breui-
ter cura istius est cura vlcerum intestinorum. ¶ Si ve-
ro contigerit tenasmon propter ventositatē multam
nō existente febre nec apparētibus signis caloris. Et
ita materia existente frigida presuppositis regimini-
bus vniuersalibus conueniunt trocisci descriptiōe Ra
sis in. ix. cuius littera. Trocisci ad tenasmonem q̇ dādi
sunt cum caloris absentia et non sit ventositas ⁊ soni-
tus quorū hec est descriptio. ℞. seminis iusquiami al-
bi anisi feniculi. añ. ʒ. j. ameos. ʒ. ij. ß. opij. ℈. iij. securius
est ponere a. ℈. ß. vsq₃ ad. j. semen apij. ʒ. x. fiant trocisci
cū succo plātaginis. quoꝝ dosꝭ sit a. ℈. j. vsq₃ ad. ℈. ij. cū
miua citoniorum. ¶ Itē conuenit confectio de storace
cuius descriptio. ℞. castorei opij azari storacis liqui-
de mirre se. iusquiami nigri. thuris. añ. ʒ. j. mellis quā-
tum sufficit ad horum continuationez. Et sit dosis a. ʒ.
j. vsq₃ ad. ij. Securius tamē est minorare dosim opij vt
ponamus a. ℈. j. vsq₃ ad. ʒ. ß. Si vero sit fluxus calefa-
ctiuus liquefactiuꝰ ⁊ vnc tuosus cuius regimē sumitꝰ in
duo diuidendum est in reruz non naturalium debitam
administrationem: ⁊ in debitā exhibitionē medicinaꝝ
intelligendo hunc fluxū non ex ethica aut ptisi contigē
tem quia huius regimen per illa haberi debet: alterius
ergo q̇modolibet contingente calore regimen explica
bo more solito ab aere inchoans quem in frigida ⁊ fri
gidis aliqualiter aromatiza ad stipticum declinantibꝰ
vt in regimine acutarū dictū est. ¶ Pro secundo simili
ter dicendū cibuz similiter debere declinare ad frigidū
⁊ stipticū vñ primo ex carnibꝰ si egebit cōtuso cōueniet
perdicū aut ꝑdiconū pulloꝝ aut capponū aut pulloꝝ cō
ditoꝝ cū agresta aut berberis aut acetositatis citri aut

vino granatorū et citoniorū aut aliorū succorū vel ro-
bub quorū iā prolixa p̄terijt determinatio. Itē ɔueniūt
gelatine sulcide. Itē spinachia mirtia aut simile aliud.
¶ Ex p̄dictis elicere pōt. Itē ɔueniūt oua tremētia aut
tremētib⁹ aliqualr̄ coctiora in aqua ferrata cocta aut
agresta aut aq̄ rosa. aut alia siſi ad frigidū ꝛ stipticum
aliqualr̄ declinante. ¶ Itē ex granis panicū miliū mo-
re lōbardoꝝ coctū cū carnib⁹. Itē risū coctū modo nar
rato supius. ¶ Itē panis sit azimus aut paucissimi fer-
menti minime saliti de quo tamē modicū comedat aut
aliqñ ex biscocto cape pōt in medio prādij ante tamen
in aliquo liquidoꝝ primo tento. ¶ Ex fructibus citonia
aut pira leniter tamē cocta aut cōdita cū zuccaro albo.
¶ Itē ex potibus cōueniūt aq̄ extinctionis calibis. vi-
nū aliqualr̄ nigrū stipticū modici vigoris. ¶ Ad tertiū
inanitionez vitet ac etiā multā repletionē et si eadē in
tres partes ptita fuerit aut pluries ſm̄ tenorem virtutꝫ
melius erit. ¶ Quantū ad illud dicendū quietē cōueni-
re et motū nō ad illud silr̄ dicendū somnū cōuenire am
pliorē somno sani. Ad accidētia aīe excessiua oīa sunt
vitāda. ¶ Ad secūdū expedito regīe cōuenit in isto casu
iulep infrigidatiuū tēperate tamē cū aliquali declina-
tione ad stipticū. ¶ Itē iulep rosa. iulep aq̄ plāta ginis:
aut iulep coriandri vel mirti recētis et silium. Itē cōue
niunt sirupi ꝑ habiti ex succis frigidis ꝛ stipticis facti.
¶ Itē robub prehabitū. Itē cōuenit electuariū hic ptiꝫ
tactū. ℞. zuccari rosa. ℥. j. dia coralli̅. zuccari buglosati.
zuccari acetoselle ana. ℥. ß. īcorporētur adinuicē et fiat
electuariū. De quo capiat coclear. j. cū. ℥. ß. aq̄ cisterne
dū cōpleta digestione in die sitiet ac nocte ex cōfectio-
nib⁹ diacoralli̅. dictis aut manuschristi cū ꝑlis ɔditis
cū aq̄ rosa. et vino citoniorū aut piroꝝ. Aut aq̄ sublima
tionis eoꝝ. Itē citonia cōdita cū zuccaro aut pira vel
sorbe vel corna. ¶ Itē cōueniūt odoramēta q̄ dicta sunt
sup regīe acutoꝝ. Itē inūctiones stomachi ꝛ ventris q̄
tacte sunt de regīe fluxus ꝑpt̄ medicinā cū signis calo-

ris. ¶ Item epithimetur cor et epar vt dictū est sup re-
gimie acutor. Item renibus fiat inunctio ex vnguento
Galieni frigido de quo dictū est. ¶ Itē spine dorsi fiat
vnctio ex oleo amigdalaruz dulcium ꝛ supple oleo ros.
loto cū aqua plantaginis ros. Itez pōt fieri clistere ex
infrigidātib⁹ declinātib⁹ ad stipticū vt aq̄ decoctionis
ros. plātaginis ꝛ balaust. ꝛ sil'ium colando ꝛ addendo
olei ros. ℥. ij. olei amigdalar dulciū adipis renū capra-
rū ana. ℥. ß. trociscor de terra sigillata. ʒ. ij. vnū albumē
oui misce oīa et fac clistere. Et vbi q̄rimus maiorare i-
frigidationē possum⁹ cape aq̄s sublimationū rosa. plā
taginis ꝛc. Et misce oīa pdicta. ¶ Itē pōt fieri ex oleis
clistere: pn̄t admisceri etiam trocisci alij vt de spodio
descriptione Mesue. vel etiaz pōt fieri talis trociscus
cōstrictiu⁹ descriptione Auic. xvj. iij. trac. ij. de cura flu
xus liq̄factiui. ℞. luti armeni siue boli armeni. ʒ. ij. spo-
dij. ʒ. j. castanear assatar post puluerizatar. ℈. iiij. seis
acetose excorticate aleni berberis siue berberor ana. ʒ
j. rosa. siccar ru. gūi assati siue torrefacti cācror adusto
rū ana. ℈. ij. terātur oīa subtilissime ꝛ fiant trocisci cum
vino citonior et q̄libet sit. ʒ. j. Et in clisteri potes pone-
re. ʒ. iij. vel. iiij. ¶ Itē pn̄t fieri hij trocisci. ℞. se. acetose
torrefacte castanear glandiū torrefactor ana. ʒ. ij. ros.
ru. ʒ. iiij. sumac coriandri sicci ana. ʒ. j. alaude torrefa-
cte in furno ꝛ subtilissime puluerizate. ʒ. j. se. corall'. ter-
re sigillate an̄. ℈. ij. terant̄ subtilissime. Deinde. ℞. mar
garitar smaragdi ana. grana. vj. terat̄ quodlz p se sub
tilissime et cū aq rosar fiāt trocisci pōdere vt dictū est
et maxime sumendi per os.

¶ Sequitur regimē fluxus a spissitudine cutis

Equitur regimē flux⁹ a spissitudine cutis
ex obstructione poror. p quo q̄rere possū
curā effimere ex spissitudine cutis ¶ Pro
pn̄ti tamē dicēdū q͏̄ si spissitudo cutis et
poror ɔstrictio a cā pmitiua, pueniat illa
remoueat̄ ꝛ si se corpi repn̄sentaret sine re

pletōe eiusdē ad localia vēire. Et pmo inchoabim⁹ dedu
ctis fecib⁹ a balneo ex aquis decoctionuʒ abrotani vel
folioꝝ petrosil'. aut paritarie ⁊ fricamus cutē ex pdictꝭ
herbis aut faciam⁹ decoctionem corticū fasialoꝝ ⁊ se-
minū melonū farine fabarū. Itē cū decoctiōe furfurū
aut corticū ordei ⁊ filiuʒ quoꝝ est poros aperire. ¶ Itē
faciam⁹ fricationē cū panno aspero circa extrema quo
usqȝ rubeant. Itē breuiando cibū: cib⁹ sit subtilis chimi
⁊ facilis digestionis. Itē vinū sit subtile album. Itē aq̄
cisterne siue pluuialis distillata. panis sit debite ferme
tatus ⁊ salitus non multū similinus: imo declinans ad
furfurietatē. Itē queremus sudationeʒ cū leui cooper-
tura pannoꝝ. Si vo occurrerit causa pmitiua corpore
repleto tūc sm humoꝝ abundātiā fiat flobothomia sm
variam corporis dispositionē. aut si humor peccaret al
ter a sanguine educ eum cū farmaco pportionato non
querēdo stipticitatē licʒ remota obstructiōe ⁊ repletio-
ne ⁊ adhuc cessante fluxu cum intestina et stomachus
pluries lassa remaneāt. ¶ Post fluxū vo erit inconueni
ens pmittere cibū aliquod stipticās ⁊ cōfortans vt dia
citoniten aut coriandrū siccū ⁊ filia nec etiā erit maluʒ
ante cibū cum aliquo leui stiptico inūgere stomacū: aut
intestina ⁊ epithimare. Si vero spissitudo aut obstruc
tio a cā pmitiua corporea aut ↄsequēte pueniat pus ad
illi⁹ abscisionē attendat p flobotomiā aut solutionē vē
tris pmisso digestiuo deide trāseat ad localia auxilia.

¶ Regimen fluxus opilatiui.

egimen flux⁹ opilatiui p eo quo cū per
opilatiōeʒ itelligim⁹ ī pposito opilatio
nē coartatoriā. De suo nūc regie dice-
m⁹ qd̄ diuidit i duplex regimē i non nā-
liū rex regimē breuiādo. vt aer supple
declinet ad subtiliādū. vt aer sit clarus
debite euētat⁹ ⁊ alia pcollige. ¶ Pro se
cundo regimine menti tene canonem prime .iiij. in cu
ra effimere ex opilatōe q si fuerit repletio sāguinea fiat

flobotomia aut si sit pctm̄ alioꝝ humoꝝ fiat solo vētris et miorata matia trāseas ad aperiendū. Et si matia sit grossa subtiliās ꝛ si viscosa cōuenit incidās a pncipio tamē matia existēte grossa ꝛ viscosa cōueniūt facilius apitiua. Apitiua ꝟo potissimū viaꝝ ꝛ venaꝝ arteriarū colligere potes ex. iiij. iij. tēpate frigida ꝛ calida in api tiōib⁹ cū oppilationib⁹ a materijs frigidis grossis aut viscosis procedentia cōmendat Auic. auctoritate Ga lieni diacolatū dictū supius. Itē tiriaca antiqua est su mēda cū aqua sublimatōis calamenti aut fenuculi aut absinthij vel spagi aut brusci. Et ista sumātur post de bitas euacuationes. ¶ Itē si materie essent frigide siue mixte possunt conuenire multa ex electuarijs tactis vt aromaticū rosatū dscriptōe. Gab. vt plurimū tm̄ iste op pilationes sunt ex rebus frigidis ideo cōpetūt prehabi ta. Et confectio ex cinamomo Me. item diacitoniten piperion eiusdem. Item confectio de seminibus ꝛ mul ta alia que ibi vide. Item conueniunt fricationes an te cibum facte cum panno aspero circa corpus totum et circa dorsum et circa ventrem. ¶ Item post cibum dū comphēdit ipm fore digestū in stomaco vt meli⁹ tra hat ad epar. ¶ Itē mēti tene ptitōnes cibi. Itē bonita tis vini albi fortꝫ ꝛ subtil acuti nō dulcꝫ pauci sumendi post sumptōnē dyacalamēti vl alteri⁹ denominate con fectōis. Deinde sumāt. ʒ. iij. dicti vini: vinū tm̄ vsuale sit albū nō dulce nec acre sed ad acutū potius declinans.

¶ Regimē colerice passionis.

Equit regimē colerice passionis qḋ diuidi pōt ƀm causas ei⁹ q̄ tāgunt. xvj. iij. trac. j. de solutiōe vētris oīm modoꝝ causat aliqñ a cibo corrupto aliqñ a fetidꝫ aliqñ ab hūorib⁹ vt co lericis aut aqͦsis fetidꝫ aut spālr eru ginoƀ aliqñ vōitꝫ ad egestiōez q̄ ē sic lotura carnis recē tis. ¶ Si sit ex corrupto cibo vl ex corruptōe cibi pōt di uidi qr sentit i stōacho grauedo ꝛ nausea vel sentitur

in intestinis punctura vel apparet declinatio cibalis
materie ad inferiora.¶ Itē diuidi pōt sm̄ distinctiōem
colerice passionis in ꝑncipiū augmētuz ⁊ statū accidē
tiuz ⁊ quodlibet tale regimē in alijs tactum est in duo
generalit ⁊ ꝑtiendi in regimē rerꝫ nō naturaliū ⁊ rerꝫ
medicinaliū.¶ Pro primo.de aere dicendum vt Auic.
tangit in ꝑn̄ti.ca.ꝙ nō sit plurimi luminis vt iste irri-
tetur ad somnū. Non sit etiā frigidus ⁊ maxie ī colerica
passione.ꝓpria.qr ī.xvij.iij.tractatu prīo.ca.de colerica
passione est motus materieruz. frigus nanqꝫ vt tangit
Auic.expellit humores ad interiora ⁊ sic supple au-
get fluxum.¶ Ad secūdū.s. potū ⁊ cibum fiat eorum ab
stinentia vsqꝫquo materie corrupte complete educun-
tur semper tolerante virtute. Aut si instante debilita-
te virtutis oportet nos cibare cibo leui vt aqua pulli-
vt stomachum lauet et potet vinum non apparente si-
gno caloris album aut modicum rubeuz non dulce sed
ad acuitatem tendens maxime si habeat magnam pro-
strationem virtutis stomaci. Dulcedo enim qn̄doqꝫ fit
causa ad abhorrendū ⁊ leuitatis ⁊ fluxus ⁊ solutiōis na
ture.xvj.iij.secūdo tractatu.ca.de cura colerice passio-
nis.⁊ alia cibaria ⁊ potus per te collige. Ad aliud ap-
paret inanitionem vitandam esse pro posse quid sit di-
cēdum de euacuatione apparebit in secūdo. Ad aliud
conuenit quies de accidentibus aūt anime dicēduz nō
debere hr̄e supfluitatē patet de coitu ⁊c.¶ Pro scd̄o ꝑn
cipali dicēdū ꝙ si a ꝑncipio huius colerice passiōis me
dio ⁊ fine declinauerit magis ad os stomaci tūc ꝓuoce
tur vomitus.dico ēt ꝙ ex se variāt ypocrate dicente vt
pōit Auic.tractatu.ij.de cura colerice.ꝙ vōitus qn̄qꝫ ꝓ
hibetur vomitu ⁊ fluxus fluxu ⁊ id colligi potest quar-
ta primi de retentione eoruz que euacuātur. Prouocet
ergo leuiter cum sirupo acetoso ⁊ aqua zuccari vel mel
lis ⁊ modico aceti. Nec ad vomendum vtatur ventosis
⁊ valde prosternētibꝰ virtutē appetitiuā. Post eductio
nē matie ꝯueniūt inunctiōes fiēde exteriorū ori stoma

chi. ¶ Itē cibaria leuis digestiōis ꝛ post illa aliqđ ꝯfortatiuū oris stomachi vt coctanū et alia pñt fieri ex prehabitis colligēda. ¶ Si vo declinauerit ad inferiora fiat suppositoriū ex māna et zuccaro ꝛ sale. Apparēte signo digestionis aut fiat clistere eductiuū supfluitatuꝫ de quo dictū est. Vel ordina sic. ℞. blete mercurial'. añ M. j. fiat decoctio in aq̄ post colaturā dissolue cassiefistule zuccari rosa. añ. ℥. j. olei rosa. ℥. iij. salis cōis. ʒ. j. ß. fiat clistere aut cū signis frigoris adde yerepigre. ʒ. ß. deinde post euacuationē cōforta partē inferiorē stomachi et stomachū vt dictū est. ¶ Si vo colerica passio ꝓuenerit ꝓpter colericos hūores adītestina missos aut ad stomachum ꝛ intestina. moderare res naturales et tenta educere materiā vomitu vel solutione vētris modis dictis. Deinde cōueniūt cōfortātia stomachū vt sirupus succoꝝ acetosoꝝ nō valde mordicantiū. ¶ Item sirupꝰ de mēta et alia vide in regīe fluxus colerici. Et si incessanter ꝑseuerat vomitꝰ habe menti ventose magne appositionem sup vmbilicū et liga extrema vt iam tactū fuit. ¶ Et habe mēti ordinē ligationū ꝛ alia remedia iā dicta in regīe vomitus ¶. Et si sit fluxus ventris rege ꝑ dicta de fluxu ventris. Et post adhibe cōfortantia interiora et exteriora. Et si fuerit alter modus egestionis vt aquose vel eruginose tēta istius eductionem Deinde transi ad cōfortationem vt est tactum. Et si videtur debilitari virtus et ventura sincopis prebe vinū aliqualiter dulce stipticum odoriferum commixtum aq̄ citoniorum cui infundatur panis aliqualiter vstus vehementer calidus et potes ponere aliquantulum musci vel cinami. ¶ Item fac contusum ex pullo in cuius ventre steterint mirti et sumac aut partem citonioꝝ vel pirorū vel fac sublimatū ex pullo loto cū vino granatorū aut citoniorū vel simili vel fiant alia ad cōfortandū virtutem vt dicet̄ ī regimine febris sincopalis. ¶ Et transi postea ad cōfortandū cū stipticis trociscis. ꝛ alijs habitis ꝛ tactis ꝑ Rasiz. ix. Almāsoris in cura colerice pas

sionis. Et si appareat spasmus tunc vnguātur iūcture cū cerotis vel oleis lenificātib⁹ et ꝓfūdantib⁹ operationem sicut yeme oleo de spica vel lino albo vel camomillino. Et in estate cū oleo rosa. vel viol. Itē docz Auic. pannū infundere oleis lenificātib⁹ vt oleo de oliuis et sil'ibus. et si l'r oleū amigdalaꝝ dulciū vnguendo spinā et ptes extenuatas. Sil'r vngantur maxille ad supiora trahendo et alia q̄ colligere debes in regie spasmi post farmacū a Mesue de cōsolatione medicinaꝝ. Uide ēt regimē colerice passionis a Ras. nono Almansoris.

¶ De fluxu cretico.

Expedito regie colerice passionis. Determinandū de fluxu vētris cretico. Et breuiter dicendū ꝙ vbi appareat cū cōditionibus boni crisis q̄ tacte sūt pmo Amphorismoꝝ ꝯmēto. xij. ibi. Ea quoꝝ cris fit extra nō est restringēdū. Si v̄o supfluat curetur vt iā dictū est in colerica passione. Prio ex pte nō naturaliū p quas nō trāseo nisi tangēdo ex Auic. ꝙ si cōtingit iste fluxus ī febre valde acuta tūc nec caro cōuenit nec eius aq̄ nec cōtusū aut sublimatū. Ex carne sm ptisana ordei cū succo granatorū aut vino citoniorum vl' sil'i. Aut qꝛ nō est vsus obmittere carnē aut ei⁹ aquā Sumātur cōdita cū frigidis ⁊ stipticis ex succis ⁊ rob q̄ dicta sunt. Aut cōdiant pisces recētes cū succo granatoꝝ aut agreste et seibus vt coriandro sicco sumach aut mirto vel sil'ibus. Et fiant alia ex diuertētibus que habuisti locis uis.

¶ Capitulum de fluxu epatico

Expedito de fluxu cretico ad fluxū epaticū veniendū. Et pmo de oppilatiuo dicendū esset ꝓpter oppilationez epatis cōtingētis. Un̄ regimē eius aliqualit tactū est breuiare ꝓpositiones transeo Si cōtigerit fluxus vētris qꝛ chilosus erit ꝓpter debilitatem attractiue virtu

tis et epatis et meseraicarũ in attrahendo chilum con fortetur epar cũ calefacientibus aromaticis et nõ multitudo vna fint cibi leuis digestionis vt pulline carnes cõdite fint aromatizate cũ cinamo. Conueniret vinum album. Itẽ panis cõiter furfureus magis cõditus cum aniso et simili. ¶ Item ex confectionibus conuenit diacuminum et plures alie confectiones calide. ¶ Item tiriaca antiq̃ vel metridatũ sumptũ cũ subtili vino calido. vel aqua decoctionis cinami vel absinthij. Si tamẽ esset mala cõplexio fria dependens a mafia digeratur et euacuet mafia cũ digestiuo et euacuatiuis ꝓprijs vt videndum loco suo. ¶ Ex fructibus cõueniũt aliqui succi vue passe pingues et auellane sicce depilate recentes aut humidos fructus vitet. Fiat etiam vnctio epati ex oleo de spica vel de mastice. aut cinamomo. ¶ Itẽ etiã cõferunt fricationes extremorũ. ¶ Itẽ ypocũdri dextri ¶ Itẽ diuide cibũ in multas vices. ¶ Si ṽo fluxus epaticus esset lotiuꝰ vt lotura carniũ: tũc si eiꝰ causa fuerit debilitatis confortet epar nõ existẽte mafia calida cũ stipticis vel oleo de spica de quo dictũ est. Aut si apparent signa caloris cũ mirtino vel citoniorum vel sili. et vitetur in isto casu apitiua aut si debilitata esset virtus retentiua ꝓpter caliditatem tm̃ attendatur infrigidantibus declinantibus ad stipticum. Et ita de cibo et potibus. ¶ Si ṽo esset debilitata propter frigus vt dictum est: aut si esset debilitata propter nimias euacuationes attendatur etiam stipticis cum temperie in actiuis. Et similiter si esset debilitata propter nimiam humiditatẽ cũ materia attendatur cuz exiccantibꝰ lenibus interiꝰ vel exteriꝰ assumendo. Et similiter si ꝓpter siccitatẽ attendat correctioni siccitatis. ¶ Si ṽo foret egestio lotiua ꝓpter debilitatem digestiue epatꝫ ad digestiue eius cõfortationẽ attendat. Et qꝛ ẜm plurimuz digestiua per alterantia debilitatur ꝓpter frigiditatez calefactioni attendat et exhibitioni pauci cibi ⁊ potus facilis digestionis. ¶ Si ṽo fluxꝰ epaticꝰ sit colericus

vel egestio colerica attēdatur digestioni cū sirupo endi
uie aut rosa₇ aut simili ex infrigidātib⁹ colericā mate-
riam et remittentibus ei⁹ acuitatē. Deinde euacuetur
cum infusione reubarbari aut agarici aut mirabol.ci-
tri.et cū manna vel cassia vel electuario de succo rof.
Post euacuationē potest epithimari epar epithimati-
bus de quibus dictū est sup regimē acuto₇. Regimen
vo non naturalium re₇ patz ex pluries dictis. Cōfecti
ones cōuenientes sunt diacorall.triasandall.dyarodō
et cōsimiles ɔfectiones. Et fiāt sepius clisteria lauati-
ua et alteratiua vt ex aqua ordei aut zuccaro rubeo et
oleo viol.et postea cū oleo rof.sine sale vl modico. Si
vo flux⁹ epaticus sit egestio virulēta ꝑpter adustionē
sanguinis et humorum. Si sit pctm̄ colere fiat vt dictū
est in regie fluxus colerici nisi ꝙ hic intēsiora fria cō-
petunt ⁊ vnctiones resūptiue fiende spine ⁊ epati post
euacuationes tacte. Itē cōueniūt cōfectiones ⁊ alia di
cta. Si sit egestio virulēta ꝑpter resudationē aposte-
matis vel debellati attendaɫ mūdificātib⁹ et abstergē-
tibus epar. Itē fiant clisteria lauatiua. ¶ Si vo flux⁹
epaticus sit egestio feculenta ꝑueniēs post rupturam
apostematis attendaɫ silr mūdificātib⁹ cuz aq̄ ordei ꝑ
os sumēda vel cū aq̄ zuccari vel mellis. ¶ Itē attendaɫ
cōfortationi epatis cū triasandal.vel diarodō vel silr.
¶ Itē cū cōfectiōe de ꝑlis ⁊ cinamomo. Cibi sint leues
ad digerendū. Cōfert ḡ ptisana ordei.alia taceo. ¶ Si
vo cōtingat ꝑpter vlcera putrida et corrosionē fiat mū
dificatio cū dictis abstersionibus. ¶ Deinde trāseaɫ ad
cōfortationē epatis cum sirupo de sandalis vel sirupo
diarodon. ¶ Itē exteri⁹ post mūdificationē cōfortetur
epar cū oleo rosa.⁊ spodio ⁊ sandal. ¶ Si vo ꝑueniret
egestio feculēta ꝑpter adustionē tūc trāseaɫ ad curam
vt tactū est euacuando digerēdo:⁊ post alterādo et cō-
fortādo epar. Et attendaɫ etiā in isto casu cordi et epi-
thimatibus maxime post euacuationē ꝑpter vehemē-
tem caliditatē vena₇ post epar existentiū siue ante siue

ascendentiū siue descendentiū. Seruet̄ et regimē tactū sic̄ modo in artarijs si foret vehemēs calor a materia colerica dependēs. Si indiguerit flobotomia fiat. Aut euacuet̄ cū aliq̄ farmaciaꝝ dictaꝝ digerēdo vt tactū est Et alteret̄ cor cū epithimatib⁹ fris tactis. ¶ Itē spine fiat vnctio cū oleo ros. et modico aceti. Regimē vo naturaliū rerū cōcipiat̄ ex p̄habitis. Et si occurrat ad hāc causā toti⁹ corpis calor attendat̄ alterationi illius ꝛ phibitioni adustionis et extuationi cū vnctionib⁹ et infrigidationib⁹ tamē cū isto leui stiptico vt oleo ros ꝛc. Et habeat̄ semꝑ menti. ¶ Si vo fluxus epatic⁹ esset egestio melācolica seruent̄ mōi p̄habiti. Si vo fluxus vētris esset spleneticus tūc si assint signa frigoris attende euacuationi materie cū mirabolanis indis. Itē cū agarico. Itē cū epithimo. Et rege infirmū cū cibarijs ꝛ potibus calidis ꝛ subtilib⁹. Itē vngat̄ splen cū oleo de capparib⁹ aut anetino vel simili: clisteria fiant ad mundificandū intestina. ¶ Si vo fuerīt signa caloris ꝛ adustionis cōuenit sirupus de epithimo. ℥. j. sirupi endiuie ℥. ß. sirupi de citonijs. ℥. ß. cum aqua endiuie et zuccaro. Et abbreuio vlteriorē locutionē de fluxib⁹ vt tp̄s habeā regimē alioꝝ accidētiū cōuenienter explicare.

¶ Capitulū de regimine sitis.

Expedito regie fluxus seq̄t̄ regimē supfluitatis sitis in febre. Si ergo cōtigerit propter acuitatē medicine sustineat patiēs siti q̊usq; medicina sit opata tm̄ pōt lauare sibi os cū aqua ordei et gargarizare ꝛ si ex toto infestaret̄ siti hac de cā vt eandē non posset sufferre habeat de eadē aqua ordei vt aq̄ decoctionis prunorū aut in ore teneat muza vt aliqd succi descēdat. Si vo post cōpletā operationē farmaci cōtingat sitis accipiat lauatiuū ex dicta aq̄ ordei. ℥. viij. ad plus cū. ℥. j. zuccari albi aut tm̄ de aqua de zuccaro aut de brobio macri pulli cū modico zuccari albi nec bibat subito multū. Caueat̄ etiā sūme a potu aq̄ qualitercūq; frigide: ne mortificet̄

calor naturalis. dicēte Auic. ꝑ vtroqꝫ. xiij. iij. tracta. de cura siue regie sitis. Et nō bibat sitiens aliqd plurimū subito nec aquā frigidā valde ne caliditatē mortificet quā sitis debilitauit. ¶ Si vo cōtingat sitis ꝑpter nimiā caliditatē ⁊ siccitatē aeris aut pannoꝝ coopturā rectifica aerē vt dictū est. Et si cōtigisset ꝙ est rarissimum ꝑpter frigus cōstipans poros et calidos vapores detinens cōferunt vigilie et fricationes faciendo euaporare fumos calidos. ¶ Si vo contingat sitis ꝑpter humores frigidos et ebullientes et mittentes vapores acutos ori stomachi aut ꝑpter cibū vel potū taliter indigestum cōuenit somn⁹ dicente Amphorismo pticule qrte. lxxxij. Quibuscūqꝫ nocte bibere valde ⁊c. ¶ Si vo cōtingat sitis ꝑpter vehementem caliditatē cordis et pulmonis tunc cōuenit attractio aeris frigidi et odoramenta rerū frigidaꝝ. ¶ Itē cōfert collutio oris cū aqua ordei et modicissimo aceti. Vel sumpto sirupo acetoso cū aqua zuccari aut sumpto iulep violato. cū aqua frigida nō tamē vehemēter: anhelatio tamē sup rē frigidam vt aquam simplicē vel ros. confert valde. ¶ Si vo proueniat ꝑpter vehementē caliditatē capitis ī febre eleuatis fumis calidis ad caput tūc nō impediēte alio vt debilitate virtutis vel catarro vngātur timpora cū oleo ros. vl' viol'. vel nenufari. Vel. ℞. aque ros. ℥. v. aceti. ℥. j. cōcutiendo misce et cape pannū lineum et infunde de hijs liquidis et timporib⁹ appone ⁊ fronti vel potes capere olei ros. vel viol'. ℥. j. aq ros. ℥. iij. aque viol'. ace. ana. ℥. j. infunde pannū vt dictum est. Item fac odorare aquā ros. cū modico aceti aut viol'. aut nenufar. cum modico aceti. ¶ Item vnge circa medium gutturis cū oleo viol'. ¶ Item teneat in ore sacculum ad quātitatē sexquialterā ad qternariū ex mucillagibus citonioꝝ vl' piroꝝ vel pomoꝝ aut candiū infusū aque frigide aut teneat os plenū aq frigida vel ordei vel decoctionis prunorū vel teneat nucleos prunoꝝ infusos aque frigide ī ore. tamē docet Auic. cōficere medicamen ex mucilla-

ginib⁹citonioꝝ ꝛ oleo rosaꝝ qd̄ non est ī vsu. Similiter cōuenit masticare pulpam cucumeris vel cucurbite vl' angurie vl' lactuce nigre ſm Auicēnā. Cōmune tn̄ est cape pulpā angurie et eam infundere aque frigide et eam masticare. Similiter potest fieri de melone modo excorticato aut de pepone. ¶ Potest etiam capi vt superius tactum fuit portio piri rotonda et subtilis tante quantitatis vt in ore teneri possit et infunde aque frigide donec calefiat. Deinde capiatur alia portio donec remittatur sitis. ¶ Item vt est tactum frequens collutio vt aque ordei confert et similiter gargarizatio cū aqua decoctionis prunorum aut decoctionis tamarindorum licz quidam reprobent tamarindos vt acetositate stupefactiuos dentium. infundatur igitur in aqua zuccarata vel coquatur in aqua que post decoctionem et colaturam aliqualiter zuccaretur. ¶ Item conuenit infusio vini granatorum muzorum vel acetosorum in aq̄ zuccari aut aqua simplici aut dulcium. Si ῡo foret vehementis caliditatis vestigium dum ergo exhibentur dulcia sit eorū parua quantitas ꝛ aqua multa. ¶ Si ῡo sitis ꝯtigeret ꝓpt malā ꝯplexionē siccā ꝛ calidā tūc cōueniūt p̄dicta vide tn̄ si ī stōacho essent hūores nō exhibeat aq̄ frigida aut stiptica oppilās ꝛ ingrossās hanc materiā sꝫ aq̄ ordei cū modico zuccari: lauabit ei inde materiā. ¶ Si ēt sit stomach⁹ calid⁹ ꝛ sicc⁹ et in ei⁹ viscositatib⁹ et interiorib⁹ ꝛ vn̄s siue riuis sit colerica materia aut colerici vapores aq̄ frigida cōstipādo poros exteriores pluries erit causa maioris ībibitionis lꝫ ingrosset colerā subtilē. In isto g̊ casu dicta aq̄ ordei ēt conueniret vt aq̄ zuccari dicta. ¶ Si ῡo esset in stomacho humor viscosus putridus et ita causans sitim conueniret aq̄ ordei cū modico aceti vt ꝓuocetur vomitus aut saltē restringatur viscositas materie. ¶ Si ῡo esset causa sitꝭ humor melācolic⁹ adust⁹ p̄dicta aq̄ ꝯueniret aut aqua viol'. calida aut simile. Si ῡo in febre nimia violentia sitis sit ꝛ oporteat potari ꝯuenit aqua ordei

aut materia existente acuta colica conuenit quidã potus dictus. vt. ℞. aque zuccari. ℥. iiij. succi arãcij. ℥. ß. misce ⁊ da in potu. ¶ Itez cõueniret. ℥. ß. sirupi de citonijs vbi etiam cordi attendere volueris cum. ℥. ß. sirupi de citro conueniret iulep violatum. ¶ Si vero esset causa sitis laxitas stomaci cõueniret iulep ros. ¶ In febrib⁹ non ita ardentibus debet miscere frigida fm qualitatem materierum. Illa tamen que dantur in potu ad extinguendũ sitim sunt omnia tacta. ⁊ ad alterandũ calorem vt iulep viola. vel infusio zucchari rosati. Item iulep nenufarinum aut lactuce vel endiuie vel similis vt angurie vl' citrulli vel semp̄uiue. aut sirupi acetosi simplicis vel cum succis p̄habitis. Regia tamen malarum complexionũ stomaci causatarum vide. xiij. ij.

¶ Capitulum de profuuditate somni.

Expedito regie sitis seq̄tur regimẽ p̄fũditatꝫ sõni. Si igit̃ ↄtigat vaporib⁹ eleuatꝫ a stomaco ⁊ mẽbris iferiorib⁹ aut materijs venaꝝ aut arteriaꝝ eoꝝ siue sint in p̄ncipio paxismi siue exacerbationis aut alio tp̄e eductꝫ supioribus cũ suppositorio vel clisteri attẽdat̃ diuersiõib⁹ p̄rio ex p̄te fabulaꝝ aut nouorũ accidentalium valde extraneorũ inducentium gaudium aut irã ita q̄ cogat̃ infirmus loqui. Item ligentur coxe si non sit prohibẽs ex parte apostematis vel alterius. Item fiant fricationes fortes ⁊ dolorose cum pannis asperis. Item si non habuisset beneficiũ ventris tempore quietis febris vel tp̄e afflictionis supponat̃ collirium subtile vel acutũ vt factũ ex melle vel ampliori sale q̄ sit in vsu cõi aut salgemma aut factum cum puluere yere ⁊ melle ⁊ salgemma vel modico colloquintide aut ponatur granum vnum scamonee ⁊ intelligatur subtile actiue quia in profundum penetrans vl' pungens aut subtile vt sonat littera et oblongum vt melius actiuetur. Deinde fiant dicte diuersiões ⁊ apponant̃ ventose circa nates. Pri-

mo sine scarificatione. Postea ponantur super pulpas spatularum. ¶ Item essetur panis & super ipsum infundatur acetum forte & odoretur. ¶ Item presuppositis euacuatiõib⁹ & diuersionib⁹ fiat sternutatio cũ puluere ellebori albi vł impositiõe piperꝫ vł sał vel siłium. Puto tñ meli⁹ fore vt pmittat sternutatio. Et diuersionib⁹ vẽtositationib⁹ ligationibus et fortibus fricationibus et clisteri & collirio & odoramẽto dicto potissime attendatur ad istud regimẽ profunditatꝫ somni maxime contingentis in principio paroxismi siue periodorum & ex euaporationibus materierum quas etiam si constet esse in stomaco prouocetur vomitus predictus. pro lixius vero regimen subeth & profunditatis somni vide prima. iij. tractatu quarto de cura subeth. & nono Almansoris & in pluribus alijs locis.

¶ Capitulum de dolore vel grauitate capitis.

Sequitur regimẽ doloris capitis pueniẽtis ex euaporatione materierum in fe. pro quo sic puto procedẽdũ. Primo in q̊cunqꝫ tpe sit febris licꝫ regulariter melius eẽt facere ĩ quiete aut in minori afflictiõe ꝯtinue fiat clistere acutũ vł suppositorium vt est tactum aut si apparet aggrauatio in stomaco vel repletio post eductionem fecum prouocetur vomit⁹. Scdo fiant fricationes extremorũ aut ligatio fortis. Tertio fiat appositio vẽtosaꝝ vt ẽ tactũ. Quarto fiat capiti sacculus iste. ℞. florum camomille. M. j. rosarum rubearum melliloti florum sticados. ana. M. ß. macis. ʒ. j. conterantur omnia subtilissime. & fiat sacculus. Item fiat decoctio florum camomille cum quarta parte violarum. & ex hac decoctione fomentet frons & timpora. Si ṽo affuerint signa vehementis caliditatis sacculetur caput cum solis rosis. Item odoret acetum mixtum aque roß. Uitet etiã vt Auic. tangit emulsionem lactis super caput aut effusionẽ alicuius olei.

¶ Capitulum de inquietudine febris & impotentie dormiendi.

Egimen inquietudinis febriū ⁊ ipotentia dormiendi maxie ꝓpter caliditatez nimiā, p q̄ sit ꝓcedendū. Nā p̄mo extremis infrigidātia applicāda sūt. Scđo odores ifrigidātiū sūt applicādi. ¶ Tertio vnctiones exhibēde sūt. ¶ Quarto p os somniferum exhibendum. ¶ Quinto distractiones siue motiones spirituū. ¶ Sexto ad euacuandum transeamus si sit materia peccans. ¶ Ad primū fiat ista cōis embrocatio. ℞. violarū. M. j. papaueris ⁊ corticū papaueris florum camomille. ana. M. ß. cum ista decoctione embrocent̄ pedes ⁊ brachia. ⁊ leniter cū manibus aspergantur timpora. Potes ēt facere forti⁹. Ex p̄dict⁹ tamē elige fortiora ex Mes in suo de appropriatis ⁊ in suo regimine vigilie. ¶ Ad scđm cōpetit odor aque violate nenufaris mandragore. Item decoctio papaueris. Itē pōt capi aquaꝝ nenufaꝝ. ℥. j. ⁊ infunde illi granū. j. opij vbi alia non conferrent. Uita tamē opium inquantū potes. ¶ Ad tertiū vngere possumus timpora cuz oleo violato aut nenufar aut papauere ⁊ populeon ⁊ vltimate ex narcoticis fortibus: caue tamen vnctiones timporuz cum repletione capitis vel frigiditate. ¶ Item potes facere hoc leue. ℞. emulsionis siue lactis: papaueris: olei violati. ana. ℥. vj. concute inuicem ⁊ vnge timpora. ¶ Ad quartum non existente prohibente ex parte capitis vel alterius quando infirmus dormiturus est distanter a cibo per quattuor horas si fieri potest: detur. ℥. j. ß. sirupi de papauere aut violato aut nenufarino aut leuioris vsualis tamen est sirup⁹ de papauere. Item vsuale est emulsio papaueris albi commisceatur cibo suo. ¶ Et quintum completur per ligationes aliqualiter fortes que citissime dissoluantur precepto infirmo vt oculos claudat et preparet se ad dormiendum. ¶ Itez distillationes aque ab alto ac si pluat conueniunt. ¶ Sextum completur si materia sit colerica peccans aut etiam salsa aut m̄lica ad

usta euacuetur ,pprijs euacuatiuis q̄ suis locis narran tur: ⁊ ꝑquiratur regimē ꝑticularius vigiliaꝝ vide pria iij.tracta.iiij .i suo de appropriatis ⁊ nono Almāsoris.

¶ Capitulum de dolore ventris.

Egimen doloris vētris siue stomaci potissimū i febre cōtingēte vt tāgit Auic. ex effusione colere ad stomacū qd̄ diuidendū ē in regimē preseruatiuū magis ⁊ sedatiuū actualis caloris. Perficitur primū euacuādo colerā vomitu aut linitione cōi euacuetur ꝑ ventrē cū ,pprijs euacuatiōib⁹ q̄ tāgent̄ ēt in curꝫ febriū colericaꝝ: postea dādū in potu ante aduētum ꝑxismi vel exacerbationis pā nē lotū deinde asperso vino granatoruꝫ vt sirupo de agresta vel succo granatorum aut oxizacra vel simili. ¶ Aliud ꝯfortatiuū stomaci ⁊ ,phibitiuū colere ad stomacū. Itē cōueniret post euacuationē febris inquiete aut minori afflictione ꝯtinue epithimatio ep̄is cū ꝑtactꝫ de regimine acutorū ⁊ dicendum in curis colericarum ¶ Itē stomaco pōt fieri vnctio tp̄e dicto ex oleo rosarū vel citonioꝝ. ¶ Itē regimē cibi ⁊ potus sit declinās ad frigidū ⁊ aliq̄liter ad acetosū. vn̄ corrigant̄ carnes cuꝫ egresta vel succo arancij vel similiū vn̄ cōuenit gelatina ⁊ similia. ¶ Regimē ꝟo sedatiuū actualiter doloris fit per diuertentia vt fricationes ⁊ alia tacta. ¶ Item per oppositionem ventose magne suꝑ vmbilicum vel propinquius infra tamen locum dolentem. premisso tamen vomitu si fieri poterit deinde detur si vehementissime sitierit sirup⁹ agreste aut limonis vel succi granatorum vel similium. ¶ Si vero contingat dolor ex ventositate fiant fricationes trahendo inferius. Item ponantur ventose super vmbilicuꝫ. ¶ Item fiat ista decoctio. ℞. anisi camomille rute semen semi. eius. ana. manipuluꝫ semis decoquantur in aqua cui infundatur pannus ⁊ supponatur stomacho. Aut cape oleum de

spica et de camomilla ꝛ de aneto cū puluere ameos et vnge stomachū ¶ Uel fac sacculū ex camomilla sola vł alijs notis ad carminādū ventositatē. Tuti⁹ tamē est cū diuertentib⁹ ꝓcedere et leuib⁹ localib⁹ ꝛ ꝑmo euacuare. deinde trāsire ad fortiora si sit expediēs. Si aūt cōtigisset dolor ꝓpter aquā frigidā aut ꝓpter alteri⁹ rei faciēde vsuȝ ad calefaciētia transi. Et breuiter regimē doloris stomachi gn̄alius ꝛ cōius collige. xiij. iij. ita breuiter processi insequens ordinē Auic.

¶ De asperitate lingue

Equitur regimē asperitatis lingue q̄ si fuerit cū limositate grossa viscosa. ℞. aq̄ ordei zuccharate calide. ℥. iiij. oximellis simplicis. ℥. ß. et misce ꝛ collue os bene et linguā. Postea cape pannū lineū mūduȝ et cū digito inuoluto p̄dicto pāno absterge ip̄am bene aut cape pennā bene subtiliatā et curuatam et cū illa abrade linguā. aut idē fac cū spōgia. Aut fiat instrumētuȝ ex ferro vel argēto huius figure ꝙ radici lingue imponaꝶ ad debite mūdificandum. ¶ Post mūdificationem autē teneaꝶ in ore lȝ nō sit vsuale sup lingua māna infusa in infusione seium cōmunium aut eoꝝ decoctiōi aut liniaꝶ lingua cū penidijs infusis aq̄ roꝭ. aut candi infusi in aqua frigida cōi aut se ie citoniorum. Sed ista nō sunt vsualia. Aut teneat in ore enucleos prunorū. aut iuiubas siccas post mollificatas in aqua tepida zuccarata Deinde infusas ī aqua frigida Aut capiaꝶ zuccarū tabarȝet et infundaꝶ aq̄. deinde teneaꝶ sup lingua. Aut sumaꝶ succus liq̄ritie et infunda tur iulep rosa. aut viol. et cū isto liniaꝶ lingua aut sumatur iulep viol. ℥. j. amili. ʒ. j. ß. misce et line linguam. Aut sumaꝶ succ⁹ granati dulcis et ponatur sup lingua vel prunū valde maturū. ¶ Itē vt tangit Auic. nō teneat puluinaria siue ceruicalia. Uel resupineꝶ vel iaceat sup collū. Itē pōt inūgi collū aut ptes medie īter colluȝ ꝛ gutꝶ ex oleo violaꝝ. Itē Auic. anhelet sup aquā viol.

¶Capitulum de sternutatione.

Egimē sternutationis ꝓ quo dicēdū ex mēte Auic. ipsi sternutationi merito esse adhibendū. Ledit enī attrahendo materias: ledit etiā motione debilitando vi tutē sic ꝙ ꝓ eius remotione ꝓcedendū. ¶Primo vt fiant diuersiones cū fricationibus et aliis. ¶Itē fricationes fortes colli. Itē scalpatur pars posterior capitis siue inferi⁹ pectinetur trahēdo. Item cōtingēti sternutatione et frigiditate calefiat pānus ⁊ apponat̄ capiti. Deinde fricetur caput versus collū: cauēdo tn̄ ꝙ ī cerebro non sit repletio. Nam tūc nō est valde tutū. Item fiat vt Auicenna tangit fricatio fortis colli ⁊ nasi. Per has enim fricationes vētositates parātur ad exitū. Item fricētur eorꝝ palata. Itez capita eorꝝ extēdātur et cōuertāt̄. Premātur etiā in ore extrema. Hec enī oīa diuertūt materias ¶Item presuppositꝫ euacuationib⁹ cōuenit effusio olei calidi actu et potētia in ꝑmo gradu vt camomille. Aut sacculus fact⁹ ex florib⁹ camomille apposit⁹ naribus. Aut spongia infusa in decoctione eius. Itē pānus calidus appositus collo et capiti. Itē humectatio lacertorū maxillaꝝ ⁊ mandibule cū dicto oleo: facit enī ad resolutionē dictaꝝ ventositatū et ad ꝓhibendū cōtractionem. Itē cōuenit resupinatio suꝑ puluinari calido propter causam assignatā. Itē nō dormiāt multū ne eoruꝫ capita multū repleātur vētositatib⁹: aut aliis irritantibus ad sternutationē. ¶Itē nō subito excitet̄ a sōno ne ꝓpter agitationē fiat cōmotio sternutationis. Et vitēt puluerem cuiuscūqꝫ rei valde acute in odore incitante sternutationē. Itē cōuenit odoratus oleoꝝ frigidoruꝫ confortantia caput ne recipiat ⁊c. vt olei roſ. et olei de salicibus. Valēt etiā ista olea ad remittendū acuitatē vapoꝝ ad ventositatē irritantiū et sternutandū. Item retentio sternutationis. Sit autē ordo medicaminum

iste siue existente febre siue non tentet non sternutare inquantū potest. Deinde naribus applicentur infrigidantia tacta. Postea fiant alia remedia q̄ tacta sunt.

¶ Regimen doloris capitis.

Equitur regimē doloris capitis q̄ lz multis ex causis proueniat vt experiētia notat. vt sumit̄ p̄ma. iij. et nono Almansoꝝ et in alijs pluribus locis. quantū tn̄ ad ꝓpositū spectat doloris capitis regimē ꝓuenientis ex mala cōplexione ꝓcedente a vaporationibus ascendentibus ad caput aut humoribus nunc est explicandum in quo auctores more modos est tripliciter procedendum. Nā primo est diuertēda materia. Scd̄o est diuertendū a capite ne recipiat et alterandū malā cōplexionē calidā. Tertio siq̄ mat̄ia fluxit humoralis aut vētosa vel vaporosa educēda sensibiliter vel insensibiliter. ¶ Cōplet̄ aūt p̄mū Primo ꝑ suppositoria aut clisteria educendū feces ⁊ exonerādū virtutē. Itē si cōstiterit materiā humoralē vel cibalē eē in stomacho post eductionē factā ꝓuocet̄ vomit⁹ ¶ Itē tertio apponant̄ ventose sup pulpas natuꝫ vel circa natum initia. Et nō restiterit febris et timeant valde ventose partes: et notetur repletio sanguinis scarificetur postea applicentur pulpis spatularum. Aut etiam ī muliere applicentur inter costas: aut etiā non resistente febre fiat flobotomia de basilica aut nigra vbi intendas plus diuertere. aut si citius et immediatius de cephalica eiusdem partis aut diuerse f̄m corporis repletionē. ¶ Item existente febre cōueniunt ligationes fortes extremorum ad inferiora trahentes. De quibus dictum est. ¶ Secūdum autē cōpletur apponendo fronti aliqđ epithima vt predictum est. cuius descriptio. ℞. aque rosaꝝ. ℥. iiij. aceti ℥. j. misce et inuicē concute et pannum infunde dicte aque et applica extensum fronti. aut cape olei roſ. ℥. j. aceti. ℥. ß. aque roſ. ℥. iij. fac vt dictuꝫ est et per te alia frigida ex dictis collige. Sis tamen attē

tus ne ista valde repleto capite facias. ¶ Item conue-niunt odoramenta ex robub frigidis. ¶ Usuale tamen odoramentum ex aqua rosꝫ. ⁊ aceto factum. ¶ Tertium cōplet fomentatio facta ex linitiuis et leuiter resoluentibus decoctio camomille vel mellilotivel sticados aliquando tamen istis linitiuis leniter resoluentibus cōmiscentur aliqualiter infrigidantia et leuiter inducentia somnū vt corticum papaueris aut papauer. ¶ Aliquando etiā cōmiscentur frigida et confortantia sicut rose et flores camomille et similia. ¶ Item ad refrigerationem et cōplendam intentionē quartā fomētationes ex lacte mulieris virtute existente debiliori et ex lacte caprino virtute existente fortiori. Ex mente tamen Auic. vitentur modi lactis et vnctiones capitis existēte pleno et catarroso distinctū aūt et extensum regimē de dolore capitis. vide ꝑma. iij. ⁊ nono Almanso. ⁊ maxime ca. ꝑmo vbi posui simplicia ⁊ cōposita valētia in doloribus capitis.

¶ Regimen tussis sequitur.

Egimen tussis seqtur ꝫm Auic. ex caliditate ⁊ siccitate vehementi in febre cuius regimē erit per infrigidantia ⁊ humectātia cōpletur. Primo autē teneanꝫ i ore frustra liquiritie munda infusa in aqua zuccarata. Itē pruna bene matura infusa in eadē aqua. Silr nuclei eorū. ¶ Itē granata dulcia bene matura. ¶ Item iuiube bene mature. Item teneat in ore vuam passam mundatam ab appendicijs et arilibus infusam primo aqua tepida. Conueniunt tamen pillule bichechie que teneantur in ore quarum descriptio nono Almansoris est ista. ℞. succi liquiritie zuccari albi ana. dragmas. x. amili draganti amigdalarū dulciū excorticataꝝ ana. ʒ. v. ex hijs cū mucillaginibꝰ seminū citonioꝝ ⁊ aspis formenꝫ pillule leniter presse vt sub lingua leniter teneri possunt.

¶ Itē valet in isto casu iulep viola. Item syrupus viol. Itē syrup⁹ de papauere quē tangit Mes. in suo antidotario. Itē tāgit de appropriat; i regimie tussis. Cuius descriptio: sirup⁹ de papauere ex inuētione nostra confert catarro ⁊ tussi cum caliditate ⁊ asperitate: cuius descriptio. ℞. papaueris albi. ℥. iij. ⁊ nigri. ʒ. x. semis malue. ʒ. v. gūmi ara. dragāti. se. citrullo se. citoñ. añ. ʒ. v. liquiricie. ʒ. v. psiliȷ. ʒ. vj. cotunde omnia preter psilium ⁊ pone sub ea libras sex aq̄ ⁊ dimitte die ac nocte ⁊ fac sublimare quousq̧ redcat ad libras tres ⁊ pone lib. j. ß. penidior. et pone oīa ad vas ⁊ pone lib. j. ß. zuccari ⁊ coq̄ lēto igne donec mell' habeant spissitudiez. ¶ Item ad idē coueniret dyapapauer: cui⁹ descriptio ⁊ littera est Dyapapauer cui⁹ iuuamētum est sublime ad tussim catarralē cū caliditate ⁊ asperitate: ⁊ sitim ⁊ rancedinē vocis ⁊ pleuresim. ℞. papaueris albi penidiorum añ. ʒ. v. succi liquiricie gummi arabici draganti. ana. ʒ. x. amigdalarum dulciuz. ʒ. viij. amili seminis citoniorū portulace. ʒ. v. seminis cucurbite citrulli melonis lactuce ⁊ malue. ana. ʒ. iij. confice cum sirupo violato. dosis ē a. ʒ. j. vsq̧ ad. ℥. ß. cum aqua ordei ⁊ decoctione iuiubarum ⁊ sebesten. Et si habet vigilias cum eo q̄ mulgetur ex semine papaueris cum cortice suo dosis ēt sirupi de papauere dicti fit. ℥. j. cum aqua zuccarata vel ordei vel decoctionis iuiubarum. ¶ Item conueniunt vnctiones exteriorum. vnde existente caliditate vehementi ⁊ siccitate vngatur pectus ⁊ guttur hac vnctione. ℞. olei violati. ℥. j. ß. vl. ℥. ij. cere albe modicū ⁊ fiat vnguentū molle. Ex quo etiam potest vngi spina vel si intendis plus resumere. ℞. olei violati. ℥. ij. pinguedinis galline recētis non salite. ℥. j. lauentur in aqua violata. ⁊ cum modico cere albe fiat vnguentum. ¶ Item possumus vti electuario de cucurbita vel aliȷs speciebus infrigidantibus et humectantibus que etiam dicentur in cura ethicarum: domesticum tamen est oleum violarum. ¶ Itez fomentare possumus pectus siue epithimare ex

decoctione violarum aut lactuce vel similium domesti-
carum infrigidantium ⁊ hunectantium. Item est regen
dus infirmus per potuz aque ordei aut decoctionis iu
iubarum vel liquiricie.

¶ Cap. de destructione appetitus.

Equitur regimē destructionis appetit⁹
quod in multa diuidendū est ſm diuisio-
nes causarum facientium. Diuiditur er
go scdm ꝙ est destructio appetitus p es-
sentiam ⁊ colligantiā. Si igit̃ sit cā de-
structionis appetitus fluxus catarri ad
stomacū regat̃ p̄rio. ca. de regimine catarri. Post attē
dat̃ stomacho modis dictis in regie vomitus cerebral'
vel de fluxu cerebrali. Sil'r si sit ꝓpter destructionez et
debilitatē virtutis appetitiue sensibilē stomachi ex de-
fectu neruoꝝ deferentiū sensū stomacho et ita cōicate
cerebri attendat̃ confortationi cerebri cum sacculis et
aliȷs p̄dictis. Deinde attendatur fricationi oris stoma
chi cuz oleo de spica. ¶ Itē adhibeantur excitantia ap
petitum et suscitantia sensum vt cappari conditi et oli
ue condite. ¶ Item ex confectionibus cinamomum cō-
ditum. ¶ Item conueniunt tyriaca antiqua et metrida-
tum et diamuscum dulce. ¶ Si vo fuerit propter debi-
litatem epatis et membrorum in sugendo chilum et
sanguinem: et si fuerit spissitudo cutis fiat primo mū-
dificatio communis. Et si sit repletio fiat euacuatio p
portionata vt per flobotomiam vel alio modo. Deinde
attendatur rectificationi et destructioni cutis cum fri-
cationibus cum pannis siccis vel infusis decoctioni
melliloti aut similium. ¶ Item prouocetur sudor facta
decoctione calamenti aut origani et tentis cruribus ī
dicta decoctione calida ⁊ cooperto panno circumcirca
¶ Item conueniunt in isto aperitiua vt potus vini al-
bi subtilis et cibus facilis digestionis ⁊ panis infusus
brodio pulli et pullus contusus more solito et brodium

citerum rubeoꝝ. Si vero epar fuerit causa destructōnis appetitus mittēdo colericū humorē fiat vt dictuȝ est in regimine vomitus colerici et fluxus. Si vero emittat epar materiam flegmaticaȝ: mūdificet pmo epar et corrigatur complexio sua in euacuādo humorē colericum couēit infusio mirabolanoꝝ citrinoꝝ aut reubarbaꝝ vel pillule de aloe solum licȝ cōmendat Auic. in isto casu. xiij. iij. sirupum acetosum cum aloe quod tamen non est vsuale propter displicibilitatem aloes. Et similiter educatur flegma cum infusione agarici aut kebul'. In quolibet tamen istorum casuum si in stomacho fuerint materie tentetur earum eductio vomitu aut solutione ventris dicta. ¶ Si vero epar emittat stomacho melancoliam destruentem appetitum mūdificetur epar cum infusione mirabolanorum indorum et cum epithimo vel agarico. ¶ Si vero epar emiserit sanguinē multum venis stomachi et destruxerit valde appetitum. ¶ Aut si epar sanguinem valde repletum et non attrahatur a stomacho et intestinis tunc flobotometur basilica post mundificationem cōmunem ꝯm quantitatem ex signis comprehensam fiendam esse. Et regatur infirmus per cibaria modicum nutrientia vt ex oleribus frigidis et cibarijs acetosis. ¶ Si vero contingat destructio appetitus propter colligantiaȝ splenis quia splen transmittat melancoliam excitantem appetitum tunc attendatur presupposita communi euacuatione aut minoratione propria si extiterit multa repletio et oppilatio viaꝝ cum appropriatis spleni. Unde poterit fieri iste sirupus. ℞. corticum radicuȝ capparum scolopendrie ana. M. ß. siue ana. ℥. ß. corticū tamarasci. ʒ. iij. seminis portulace. ʒ. ij. fiat decoctio in lib. ij. aque ad consumptionem medietatis et prope finem decoctionis. ℞. epithimi. ʒ. iij. et iterum leniter coque. Deinde cola et infunde colature. ℥. j. ß. aceti et cum zuccharo sirupiza et capiat sirupum istum in vicibus quinqȝ. ¶ Deinde euacuetur cum pillulis indis, aut cum infusione mirabolano-

rum aut cum alio dicendo in cura quartane. ¶ Si vero splen nimiam melancoliam emiserit euacua materiaz in stomacho existentem vomitu et rege infirmum cibariis facilis digestionis non siccis et stipticis et ita vitetur vinum nigrum. ¶ Si vero contingat destructio appetitus et colligantia matricis in muliere propter retentionem menstruorum aut in viro propter retentionem emorroydaruz tunc attendatur prouocationi istarum euacuationum. aut si contingat propter aliquam retentam euacuationem prouocetur illa. Aut si contingeret propter dimissionem exercitij reuocetur exercitium et tantomagis minorentur cibi et potus. ¶ Si vero contingit destructio appetitus propter nimium somnū tunc precipiatur vigilare: fiant fricationes: abstineat a cibo longo tempore. ¶ Item vtatur cibis et potibus exiccantibus. ¶ Item vnctionibus stomachi vigorantibus appetitum et aliqualiter calefacientibus vt oleo de spica vel mastice. ¶ Item in brodiis suis vtatur cinamo gariofilorum et similibus. ¶ Si vero contigerit destructio appetitus propter accidentia anime. vt nimium timorem &c. attendatur remotioni accidentium ¶ Item tentemus extrahere sanguinem et spiritum cū confricationibus extremorum. ¶ Item adhibeantur odoramenta incitantia appetitum cordialia ex parte cōfectionis vt dyamuscū dulce et electm̄ de gēmis. ¶ Et si cōtigerit propter aliqđ aliud accidens attende remotioni accidentis. Et si contingeret propter nimiū coitū attendatur refectioni virtutis et restaurationib9 ex pte rex nō naturaliū. Et aerem eligat temperatum in actiuis modicū declinātem ad humidū aromatizatum reb9 temperate calidis vt fumo thuris et alioꝝ similiuz. ¶ Cibos etiam eligat facil' digestionis vt oua sorbilia aut brodium factum ex vitellis ouoꝝ in brodio pulli aut testiculi gallorum vel contusum pulli vel sublimatum ei9 vt cibarium factū ex pulpis caponū contusis et cōditis cum modico zuccaro zinzibe agreste lacte amigdalino

et brodio cappōis cū aqua assate carnis cū modico ci-
nami et aqua rosꝫ.aut testiculi iuuenis arietis aut ca-
preti iuuenis aut pullus puus lardatus et assat⁹ lento
igne et cōtinue aspsus aq̄ rosꝫ. Deinde post decoctionē
dismēbratus ⁊ aspsus modico agreste cū cinamo ⁊ zuc
caro.¶ Item cōuenit vinū aromaticū declinās ad dulce
paruū ꝑm naturā aut limphationē. ¶ Itē ex cōfectioni
bus cōueniūt grana pini cōfecta.¶ Itē cōueniūt pulpe
capponis trite ⁊ cōdite cū zuccaro ⁊ modico cinamo ⁊
aq̄ rosꝫ. Post.℞.carniuꝫ cappōis subtiliꝰ ꝯtritarū.ʒ.ß.
margaritaꝝ saphiri smaragdi granate ana.ʒ.iij. cina-
mi.℈.j.musci ambre.ana.granū.j.teranꝰ subtilissime ⁊
cū.ʒ.viij.zuccari in sufficienti quātitate aq̄ rosꝫ.⁊ aque
buglosse fiat cōfectio solida aut in morsell'.aut fiat ele
ctuariū.¶ Itē valet in ꝓposito electuariū quo vtūtur re
ges et delicati tam ꝑme q̄ scđe descriptionis Mesue.
¶ Itē vitet iste subitam et nimiā repletioneꝫ imo poti⁹
parciaꝰ cibos in multas vices.¶ Itē vitet motū ⁊ vtaꝰ
q̄ete ampliori sibi debita tp̄e sanitatis.Itē somno vta-
tur ampliori et gaudio ⁊ vitet accidentia debilitātia vt
timorē et irā ⁊c.¶ Si ỽo cōtingeret destructio appeti
tus in febre ꝓpter vermes tūc cōueniunt interficiētia
et deponētia ỽmes ⁊ educētia materias corruptas.Itē
cōuenit yera simplex Ga.dando.ʒ.iij.cū aqua decoctio
nis seminū citri ⁊ pulueris cornu cerui aut detur infu-
sio reubarbari vt.℞.reubarbari.℈.iiij.spice.℈.ß.infun-
danꝰ in vino albo ⁊ sufficienter exꝑmanꝰ. Deinde. ℞.
sirupi acetositatis citri.ʒ.j.ß.aq̄ decoctionis lupinoruꝫ
aut vini granatoꝝ muzorū.ʒ.ij. misce ⁊ in potu tribue.
¶ Itē cōueniūt pill'e aloetice cōmunes. Itē regaꝰ in-
firmus cū cibarijs ad acetositatē declinātibus.¶ Iteꝫ
stomacho fiat hec vnctio cōis.℞.olei rosꝫ.ʒ.iij.pulueꝛꝫ
cimini pulueris lupinoꝝ cora ll'.ru.ana.℈.j.misceantur
cū oleo sufficienꝰ trita.Deinde ponaꝰ ī pomo arancij ꝑ
forato cū fuso a filo.Deinde ponaꝰ dictū pomū sub ci-
neribus calidis vt debite calefiat. Deinde sufficienter

exprimat cũ corticib⁹ deinde fiat inũctio vt est tactũ: multa alia possunt fieri q̃ videãt in matia vermiũ sic sunt remedia magr̃i Anthonij de lacipola. ¶ Si aũt cõtingat destructio appetit⁹ ppt̃ intestina aut pter dissinteriã aut colicã: aut dolorẽ renalẽ aut vesicalẽ attendat pmo regimẽ illoꝝ. deinde attendat vigorationi stomachi cũ vnctionib⁹ ꝛ ↄfectionib⁹ ꝛ alijs calidis aut frigidis sm̃ ꝙ indigebit dispositio. ¶ Si vo contigat propter malã dispositionẽ siue cõplexionẽ stomachi calidam diuidat sil'r regimẽ in nõ naturaliũ rerũ ꝛ medicinaliũ magis. ¶ Pro primo eligat aer declinãs ad frigidũ nõ multũ tamẽ correct⁹ aromatisat⁹ vt dictũ est sup regie acutorũ. ¶ Eligant etiã cibi frigidi vt ptisana ordei mixta vino granatoꝝ aut agreste aut sil'i ex frigidis acetosis quoꝝ sit infrigidare et stipticare et corrugare os stomachi laxatũ pter caliditatẽ. Eodẽ modo cõueniũt gelatine sulcide ꝛ sil'ia multotiẽs dicta. ¶ Itẽ carnes pulline vel auicularũ infuse aceto. Itẽ cõuenit panicũ. ¶ Ex carnib⁹ cõueniũt pulline edine leporine ꝛ caprioline. Itẽ perdicũ: fasianoꝝ et auiũ paruaꝝ de quibus dictũ est. Uitet caseũ ꝛ lac: ꝛ pinguia. Itẽ cõueniunt oua cõdita cũ agresta ꝛ vino granatoꝝ aut ex alio sil'i corrigente caliditatem. Itẽ cõuenit aliaꝝ reꝝ non naturaliũ regimẽ declinãs ad frigidum qđ per te vide. ¶ Simplicia tamẽ valẽtia ad destructionẽ appetitus accipiendo ꝛ maxime cũ raritate oris stomachi sunt rose: aq̃ rosꝫ. sumac vel decoctio eius vel aqua sublimationis coriãdrũ siccuꝫ. vel citonia: vel pira aliqualiter stiptica: acetosella: granata muza: vel acetosa ribes: berberis. corna: nespula: sorba: agresta succus panziarum: vitis acetositatis citri limonũ arãtij glans recens masticata ad maturitatẽ tendens acetositatis citrãguloꝝ acetositatis limonũ lambrusci acacia. ¶ Ex compositis vo cõfert sirupus rosꝫ. iulep rosꝫ. zuccarũ rosꝫ. Sirupus aut rob frigidi ex pdictis acetositatib⁹ vt citri citoniorum ꝛc. Ex cõfectionibus cõueniũt aliq̃ tacta p Mesꝫ.

vt illa posita in antidotario electuariū de psicis ꝛ magis illud electuariū de fructib⁹ magni iuuamenti ad solutionē vētris ꝛc. Itē illa ꝯfectio de sorbis cōfortās stomachū. Itē illud electuariū cōfortās stōachū ꝛ viscera Itē mirabolani citri. cōditi cū miua simplici citonioꝝ Itē pira cōdita. ¶ Silr̄ vnctiōes etiā applicādo stomacho exteri⁹ i ꝓposito ꝯueniētes note sunt. vt ex oleo rosarū ꝛ oleo citonioꝝ vel mirti vel alia re frigida aromatica tñ ꝛ stiptica qđ oleū p te vide. ꝛ ordina faciēdo bullire illā cū oleo elephācino lābrusca tñ ꝛ coralli ru. valde approbant. ¶ Vñ potes facere oleū isto mō. ℞. olei onfancini. ℥. j. lābrusce. ʒ. vj. coralli ru. ʒ. ij. bulliāt ad cōsumptionē qrte ptis aut i sole seruēt. Et sic ex aliis reb⁹ potes p te cōstruere oleū qđ nō habes i ꝓ̄ptu. Si vo cōtigeret destructio appetit⁹ ꝓpt malā cōplexionē frigidā. Silr̄ diuidat regimē in regimē nō naturaliū et medicinaliū. Pro pmo eligat aer declinās ad calidum correct⁹ cū aromaticis calidis ꝛ fumo thuris vel masticis aut sandarace aut iuniperi vel ligni aloes ꝛ cypssi vel eius nucū. ¶ Scđo cibi vsuales aromatizent cū cinamo ꝛ zinzib. aut mace. aut gar. aut nuce muscat. Et carnib⁹ cōueniūt ptacte correcte cū his aromatib⁹ aut anisi feniculi aut carui. Itē cōuenit panis fermētatus magis cōi saltior debite decoct⁹ ꝛ pinsat⁹ cū modico liphinij. ¶ Itē ꝯuenit vinū vet⁹ aromatisatū sumptū ipotu calidū caliditate panis aliqualr̄ assi actualr̄ valde calidi infusi vino. Itē pōt fieri iste puluis. ℞. cinami. ℥. ß. zinzib. ʒ. ij. macis gar. ana. ʒ. j. ß. subtilissime puluerizētur ꝛ misceant cū duplo zuccari albi bene triti ꝛ aspgatur vipa infusa vino: ꝛ de isto potet. ¶ Itē in isto casu cōuenit claretū siue more frācigenaꝝ ypocras. Et sit vinū nō stipticū nec grossū nec nigrū. Sed albū clarū subtile aromaticū modicissime declinās ad dulce. ¶ Hic etiā cōueniret iulep melise aromatizatū cū musco vel ambra Itē iulep aq̄ sublimationis absinthij aromatizatū cuꝫ

gar. Itē cōuenit aqua decoctionis masticis vel cinami vel macis vel piperis nigri vel longi vel albi. Ex cōfe- ctionibus cōuenit vt Auicenna tangit dyatritonpipe- reon. Itē dyacalamentū dyamuscū dulce descriptione Mesue. Electuarium de gēmis diambra. Confectio de cinamo. Itē corticū citri cōditi. zinzib. cōditum. Cina- mum conditū anisuz cōditum. Citonia condita cū spe- ciebus et mella. Ex medicinalib⁹ vero cōuenit tiriaca ma gna antiqua dādo. ʒ. iiij. al's. ℈. iiij. cū. ℥. ij. vini antiqui. Item conuenit metridatum mirabolani cōditi cum spe ciebus. ¶ Item conueniunt odoramenta calida ex aro maticis calidis tactis. conueniunt sacculationes vt tā git Auicenna ex milio sumi euaporationes. vel fiat sac culus iste. ℞. mente absinthij ana. Manipulum. ß. spi- ce. dragmas. iij. corticum citri dragmam. j. masticis ci- nami calomi aromatici ana. dragmam. j. gariofilorum ℈. iiij. macis. ℈. ij. pulverizentur subtiliter et fiat saccu- lus. ¶ Item conuenit vnctio ista. ℞. olei masticis olei de spica. olei de absinthio ana. dragmas. vj. pulueris gariofilorum. ℥. j. ß. cinami macis ana. ℈. ij. modicum cere et fiat vnguentum molle. ¶ Item aspergantur extrema cum vino calido aromatizato cum predictis aramatibus aut si expediat fortius aromatizetur aqua vite cum predictis aromatibus aut limphetur vinum predicta aqua aut aqua melise aut fiat aqua vite cum vino predicto et taliter aromatizato. ¶ Si vero contin- gat destructio appetitus propter colligantiam intesti- norum vt dissinteria aut colica aut yliaca regantur pri mo dispositiones iste cum sibi proprijs dictis in locis proprijs suis vt. xvj. tertij. Si vero contingat destructio appetitus propter debilitatem virtutis cura eius ap- parebit per dicta plura etiam valentia ad stomachi cō fortationem vt triferas et alia vide a Mesue in quin- to canone.

¶ Sequitur regimen bolismi.

Equitur regimē de bolismo q̄ ē appetit⁹ mēbroꝝ cū sacietate stomachi ꝛ cōphēdi pōt cū destructōe appetit⁹. Si ergo cōtingit bolism⁹ ꝓpter frigiditatē aeris ꝯtinētis. Pro isto regimine plures intētiones hn̄de sūt. Primo ad rerū nō naturaliū ordinē aerē eni calidū ordinare debem⁹. Et p̄mo moderate calidū. deinde ordinate trāsire ad calidiorē ne subito occurrat aeri valde calido. Itē alioꝝ regimen ꝛ medicinaliū ipendat̄ fm q̄ dictū est in destructiōe appetit⁹ siue regimie eius ꝓueniēte a frigido. Si vero cōtingeret post appetituꝫ caninū a flegmate acetoso cōtingentē. Considerādū in stomacho si aliūde cō municatū fuerit corrigat̄ mēbrū mandās. Deinde educatur flegma vomitu cū oximelle simplici⁹ ꝛ aqua decoctionis rafani. Aut pōt fieri hoc digestiuū. ℞. aque mēte aque absinthij sublimataruꝫ. ana. ℥. ij. aque melise. ℥. iij. aromatizētur cū. ℥. j. ß. cinami. Deinde fiat sirup⁹ cū melle. Aut. ℞. cinami. ʒ. ij. gar̄. macis. zinzib. ana. ʒ. j. cōterant̄ debite ꝛ coquant̄ cū lb. j. aque ad ꝯsumptionē tertie ptis ꝛ cū zuccaro fiat sirup⁹ quē capiat in tribus vicibus vel quattuor. Deinde capiat. ʒ. j. aut minus fm q̄ ꝯstabit inferi⁹ pillˀaꝝ stomaticharū aut elephanginaꝝ de yera simplici Galˀi. vt educta materia regat̄ patiēs vt dictū est de regimie bolismi ꝯtingētis a frigiditate siue in regimie destructiōis appetit⁹ ꝓueniētꝫ a frigiditate. ¶ Si vͦo ꝯtingeret ꝓpter humores melācolicos vētosos vt aliqn̄ apparet in quartana. p̄mo euacua illos cū p̄tactis aut vomitu. Et silˀiter si sint grossi viscosi putridi. Si vͦo cōtingeret sequendo appetitū caninū a febribus causatū rege hūc bolismū vt dictū in regimine destructiōis appetit⁹ ꝓueniētis a caliditate. Et si sit ibi materia dirige ꝛ euacua ipsam. Si vͦo cōtingeret bolism⁹ ꝓpter debilitatē seu destructionē sensus oris sto-

machi:q2 mo2dicationē duoꝝ neruoꝝ ramoꝝ venientiū ad os stomachi vt ꝓhibeat̄ debita dilatatio spirituū aīalium ꝑ ramos neruoꝝ ad stomachuz maxīe in febre tūc duplex generalis habet̄ intētio:scz ad regēdū nō naturales res vt declinet aer ad frigiduz ꝛ humidū leuit̄ tñ cū aspsionibus ꝛ alijs dictis sup regimīe acuto2ū. Cibi silr̄ eligant̄ vt pulline carnes ꝛ alie silēs note co2recte cū lactucis aut endiuia aut silīa. Cōuenit etiā gelatina facta cū extremitatib⁹ vt pedib⁹ edoꝝ aut agni aut castrati ꝛ vino dulci ꝛ modico agreste:ꝛ cuz modico aceti vini dulcis. Jtē cōueniūt oua so2bilia cū albumine aspsa zuccaro. Jtē ex olerib⁹ ꝯueniūt spinachia. Jtē lactuca cocta ꝛ silīa declinātia ad frigidū ꝛ humidū. Alia ꝑte collige. ¶ Ex ꝑte medicinaliū multiplex est habenda intētio ꝑma ad cerebrū infrigidādū ꝛ humectādū. Primo ex odo2amētis vt odo2et aquā violꝫ. aut aquā decoctionis violꝫ. aut oleū violꝫ. Jtē epithimet̄ frōs ꝛ timpora cū aqua sublimatiōis eoꝝ aut lactuce aut po2tulace ꝛ similib⁹. Jtē fiat embroca hoc. ℞. violꝫ. siccarū aut recentiū matrū violꝫ. lactuce ana. M. j. o2dei aut floꝝ camomille fiat decoctio ꝛ embrocetur tꝑe quo exponit se somno. ¶ Jtē. ℞. olei violꝫ. ℥. j. lactis mulieris lactantis puellā. ℥. iiij. aceti. ℥. iij. misce sepius ꝯcutiēdo ꝛ leni timpo2a ꝛ frontē. ¶ Si ꝟo ꝯtingeret bolismus ꝓpter debilitatē virtutis nō solū stomachi īmo cōiter totius tunc multiplex intētio habēda est. Una ad cōfo2tationē cuz odo2amētis. Jtez scd̄o cū cibis ꝛ potib⁹ stomacho ꝓpo2tionatis. Jtez cū cōfo2tantibus co2. Jtē cū cōfo2tantibus epar. Quantū ad primuz quia hic loquimur de bolismo in febre sint odo2amēta ex reb⁹ cuz aromaticitate frigidis. vnde docet Auicē. odo2are lutū aluex ꝙ est lutum rubeū ꝙ habet quasi sapo2ē aluminis. Jtem lutum armenū siue bolū armenū infusum aceto. Jtem cōuenit odo2 fructuū odo2iferoꝝ maxīe citonioꝝ piroꝝ ꝛ pomoꝝ citri citranguli limonis melonis rosarū lambrusce. Jtē aqua rosarū:aqua buglose. Jtez existente caliditate ni-

mia conueniunt odores magis frigidi vt aque nenufa. ⁊ camfore ⁊ cum aliis aquis dictis superius. ¶ Item in isto bolismo et aliis conuenit odor panis calidi infusi aqua rof. vel viol. cum decoctione sandalo. Item odor pulli assi ⁊ aspersi etiã odoriferũ de quibus dictum est. Item cibi conuenientes sunt contusi pulli correcti cum aqua rosea. vel agresta vel vino citoniorũ vel simili vel sublimatum pulli aspersum aque rof. et sandal. rub. et lambrusce ⁊ aque endiuie. Item conueniunt oua sorbilia rupta in aqua ⁊ in illa cocta. Item testiculi gallorũ. ¶ Item testiculi iuuenis arietis conditi cuꝫ frigidis acetof ⁊ cum leui aspersione cinami aut garl. aut conditi cum succo prepuciarũ vitis vel succo arancii. ¶ Item conuenit panis coctus in brodio pulli correctus etiam cum aliis dictis excitantibus appetitum. Item conueniunt contusa perdicum fasianorũ aut sublimata condita aut aromatizata vt est tactum. Item cõuenit ptisana ordei cocta in brodio pulli magni vt iuuenis capponis aut marcialis pulli biscocti et pressi inter duo incisoria vt humidũ membrale influat brodio. Deinde aspsi zuccharo vel manuschristi cuꝫ perlis vel diacorallis. ¶ Item conuenit vipa in bono vino aromatico albo et limphato cum aqua cocta ⁊ simplici. Item conuenit tale iulep. ℞. aque rof. aque buglose ana. ℥. ii. ß. aromatizentur cum. ℈. i. sandal. rub. ⁊. ℈. ß. corall. rubeo. ⁊ cum smaragdi saphiri iacincti granate ana gra. i. ß. Deinde post colaturam cum zuccharo albo fiat iulep de quo capiat. ʒ. iii. pvice cũ duplo aque cocte. ¶ Itẽ vngatur stomachus ex ista vnctione. ℞. olei rof. olei citonior ana ℥. i. lambrusce sandalorũ rub. corallo. rub. ana. ℈. i. ambre carab. ana gra. iii. garl. ʒ. i. sete. ℈. i. puluerizãda pulucrizentur et fiat vnctio aut cum modico cere fiat vnguentum molle. ¶ Posset etiam ex similibus fieri sacculus aut cerotum. Ista tamen tetigi superius ⁊ tangam. ¶ Item conueniunt confectiones cordiales vt manuschristi cum perlis cum aqua rof. ⁊ aqua buglose. Item

dyacorallus. Item citrum conditum cum zuccharo. Itē pira condita aut citonia. ¶ Item pruna damascena si occurreret cōdita cū zuccharo more Damascenoꝝ. Itē pro epate conueniunt triasandali ꝛ diarodon. Itē pōt fieri diarodon. Item potest fieri confectio hec. ℞. sandallo. alb. ꝛ rub. ꝛ citri ana gra. iiij. corallo. ru. gra. vj. karabe ambre musci ana. gra. ij. conterātur omnia subtiliter ꝛ infundantur vino maluatico ꝛ aqua ros. cum sufficiēti quātitate zucchari fiat hec confectio solida ꝛ ista que dicta sunt intelligātur in debilitate contingente a calore febris aut malicia materie calide. Si vero bolismus esset cum obtusione virtutis excitantis conueniūt fricationes vt manuum ꝛ pedum. Item fricatio cuz manu circa stomachum. Item aspergatur cuz aqua ros. subito iniecta faciei. Item cum vnctionibus fiendis stomacho aromaticis ad calidum declinantibus ꝛ in pauco confricando adhibeatur regimen dictum per destructionem appetitus a frigido.

¶ Capitulum de nigredine lingue.

Egimē nigredinis lingue que si cōtingat propter humorem melancolic um nigrum vaporantem vaporē nigrum ad linguam emissum a splene corrigat modis ꝑhabitꝭ. Splen digerendo humorem colericum cuz appropriatis sibi et euacuando vt apparebit in regimine quartane. ¶ Si vero contingat vt est plurimum propter humores adustos in stomacho existentes aut in venis stomacho appropinquātibus emittētes tandem vapores adustos aut quia partes eoꝝ stomacho mittuntur. primo colluat os ꝛ lingua lauetur cum aqua ordei aut zucchari ꝛ modicissimo aceti aut cum sirupi acetosi simplicis ℥. j. quadruplo aque zuccharate. Deinde abstergatur cum panno aliqualiter aspero, aut modis dictꝭ superiꝰ ꝛ teneat

sub lingua nucleus pruni aut ossa amariliũ siue amari-
lia infusa Primo aq̃ tepide vt est tactũ aut iulep viol.
Et si causa adustionis foret epar attendat epati. Et si
causa esset mala cõplexio calida sine materia attendat
alterationi ex parte ciboꝝ ⁊ potuuz dictoꝝ ⁊ epithima-
tum exteriorum Si vero sit mala complexio pendens a
colera attẽdatur digestiuo remissiuo caloris qualis est
sirupus acetosus simplex vt. ℞.sirupi acetosi simplicꝫ.
ʒ.j.ß.aque zuccari.aque endiuie ana.ʒ.j.ß.sumat quinq3
vicibus Deinde. ℞. folliculorum sene ℈.iiij.salgemme
zinziberis ana. ℈.ß.⁊ infundat in aq̃ zucchari. Deiñ
℞.reubarbari.ʒ.j.ĩfundat vino albo subtili aromatico.
Deinde dicta infusio post colaturã sene et reubarbari
ĩfundat aqua zuccari in qua dissolue mãne cassie ʒ.j.ß.
postea vtat cõfectione infrigidãte facta cũ sandal. ⁊ a-
lijs de quibꝰ dictũ fuit in precedẽti capl'o. ¶ Conueniũt
etiam triasandali. Si vero cõtigerit ꝓpter flãmã cordis
et materieꝝ q̃ sunt iuvenis ꝓpinquantibꝰ cordi attẽda
tur alterationi cũ cordialibus ꝓhibentibus adustionẽ
⁊ putrefactionẽ. Unde cõuenit iste sirupꝰ. ℞.sirupi ace
tositatis citri.ʒ.ij.aque ros.aq̃ viol.aq̃ zuccari.ana.ʒ.j.
Aut si nõ habes istũ sirupuz vtere sirupo de limonibus
aut agresta aut de succo arantij aut de succo acetoselle:
¶ Itẽ potest fieri hoc iulep.℞.aq̃ ros.aq̃ viol. aque bu
glose ana.ʒ.ij.aque nenufarꝫ.ʒ.j. ß. aromatizent dicte
aq̃ cũ sandal.ru.corall'.ru.℈.j. et cũ grano.j. camfore.
Si nõ abhorret illã. Aut cũ saphiri iacincti añ.grana
iij.deinde fac iulep cũ zuccaro. Itẽ cõuenit iulep rosa.
nenufariñ. Lactuce endiuie agreste ⁊ similiũ. Ex cõfe-
ctionibꝰ cõueniũt manuschristi cũ plis diacorall'. Itẽ
ꝯuenit zuccarũ ros.viol.boraginatũ buglosatũ de ace-
tosella de lactuca. Itẽ ꝯuenit diazuccarata. Itẽ ꝯuenit
cõfectio de melone cõdito. Itẽ pira ⁊ alia poma cõdi-
ta. Fiant vero euacuationes cũ hijs q̃ dicta sunt. aut cuz
mirabol.citri.et indis.regimina alia obmitto. Atten-
datur alterationi stomachi cũ exterioribus vt vnctio-

nibus tactis aut fomẽtationibus ex rosis et similibus. semper tenendo menti ne nimis infrigidemus. Menti tamẽ teneatur vt teneatur lingua quotidie humida. Et continue post cibum capiat vnum bolum coctanati de zuccaro sine speciebus. aut coriandri conditi. aut modicum panis infusi aque rob. aut agreste aut alicui succorum acetosorum prenominatorũ. Qualia tamen non naturalium rerum ex dictis super regimine acutaꝝ colligenda. Teneat et menti ne decubitus fiat super collum et ne ceruicalia et auricularia ⁊ culcitra sit nimis plumosa.

¶ Sequitur regimẽ appetitus canini.

Sequitur regimẽ appetitus canini: qui si cõtingat post euacuatiões ⁊ febres plixas resoluẽtes regẽdꝰ erit patiẽs primo ꝑ res non naturales debitas aerem frigidũ aromaticũ vt dictũ est pluries: ⁊ ꝑ cibũ ⁊ potum facilis digestionis satꝫ nõ tñ ex toto ĩ fumuꝫ transmutabiles. Unde ꝯueniũt gelatine facte ex grossioribꝰ aut ex capreto ⁊ extremitatibꝰ animaliũ ⁊ maxie cõstãte virtute ⁊ caliditate potẽte ad transmutãdũ non faciliter mutabilia ĩ stomachis hũs mutarẽtur in fumũ Unñ nec sublimatũ pulli aut perdicꝫ vꝉ fasiani nec oua sorbilia ĩ isto casu cõuenirẽt nisi alterata mẽbro ꝑ infrigidãtia stiptica: cõueĩt panis azimus aut modicissimum fermẽti ⁊ panis de pura simila ¶ Item cõuenit vinũ nigrũ ⁊ aliqualiter stipticũ. Item cõueniũt pisces petrini aut bone aque conditi cum succis frigidis et stipticis et agresta citoniꝭ ⁊ similibus. Item nõ repleantur multũ nec inaniãt ⁊ supfluitates per sua loca expellant qꝺ de aliꝭ rebus nõ naturalibꝰ dicendũ satis patet. ¶ Quantũ ad regimen si contingit Primo post euacuationes attendat regimini euacuatiuo vt est tactũ. et eodẽ modo si per nimiã resolutionẽ febrium. ꝓmo enĩ cõuenit codegnata aut cõfectio de citro, diacoraꝉꝉ. et similia tacta. ¶ Item zuccarum rosa.

buglosiꝫ boraginatū. Itē coriādra cōfecta pira ⁊ cito nia vt est tactū. Unctiones vero exteriores stomacho fiē de sunt ex oleo rosꝭ. aut citonioꝝ aut mirti ⁊ aromatica frigida vt rosa aut lābrusca ⁊ alia silia frigida poni pñt Itē odoret frigida de qb⁹ dictū est. Si vero puenerit ex debilitate retētiue virtutꝭ tā stomachi ꝙ alioꝝ mēbrorū ꝯsidera cōplexionē debilitatꝭ virtutꝭ q̄ ꝭm plurimū frigida est vt colligiꝭ ex Auic. xiij. iij. tractatu. ij. in cura bolismi. ¶ Ad hāc ꝗ corrigeñ. transi cū calidis aromaticis tā cibis ꝙ potib⁹ ⁊ ꝙ alijs. Unde cōdiātur cibaria cū cinamo aut alio aromatico noto. Pot⁹ eñ sit vinū aliqualiter nigrum. Panis autē bene fermētatus temperatus in sale ⁊ in furfure ⁊ vitella ouorū ꝯueniūt aspsa aromatico aliquo. Item conueniunt confectiones calide tacte ꝭm frigoris intentionē ⁊ conueniunt resumptiua ex cibis ⁊ potibus. Itē vnctiones calide tacte ⁊ sacculationes ⁊ fomentationes. ¶ Si vero sit debilitata cōtentiua ꝑpter humiditatē vel aliā qualitatem attendatur eius remotioni. Eodem modo si dicta mala complexio esset cōmunicata toti aut penderet ex aliquo principaliꝫ attendaꝭ remotioni illius attentio soli alterationi si fuerit immaterialis: aut si fuerit materialis etiā euacuationi attendamus. ¶ Si vero cōtingat ꝑpter superfluas vigilias ꝓuocetur somnus cum embrocationibus extremitatū de quib⁹ dictū est in regimine inquietudinis ⁊ vigiliarum ⁊ attendatur resumptioni ex parte cibi ⁊ potus vt carniū pullinarum contusarū aut debite elixatarū. Itē ꝯueniūt castratine iuuenes. Itē vituline lactātes maxie elixi lꝫ eñ ꝯueniret pull⁹ paru⁹ leuiꝭ assus ⁊ aspsus aq̄ rosꝭ. Cōueniūt brodia ex ouis ꝯdita siue decocta: spinachia: borragines cū carnib⁹. Itē panata cū brodio pulli. Itē vina parū rubea declinātia ad dulce. Itē oua sorbilia cū albumie. Quies etiā ⁊ oīa īducētia gaudiū ⁊ distillatio aq̄ in camera ad moduꝫ pluuie. Itē strat⁹ camere cū folijs salicū aut violꝭ. aut nenufarꝭ ¶ Itē ꝯueniūt ex medicinalib⁹ sirup⁹ violꝭ, a ut sirup⁹ de

papauere vel ei⁹ iulep. sirup⁹ de nenufar℥. ¶ Ex ꝯfectio
nibus diazuccharatū manuschristi cū perlis ꝛ siue ꝑlis
Itē zuccharū viol'. ꝛ boraginatū. videat̄ tñ bene que sit
causa vigiliarū ꝛ illi intendat̄ intentio. Si ꝟo contin-
gat fames caliditate oris stomachi quā tangit Auicē.
xiij. iij. in causis appetit⁹ canini lꝫ Serapio. iij. sui bre-
uiarij videat̄ dicere oppositū. Credo tñ posse causari ap
petitus canin⁹. Si etiā fortes euacuationes aut vigilie
aut caliditates totius possunt causare appetitū caninū
vt oēs tenēt. similiter poterit caliditat℥ resoluēdo lꝫ de
beret esse caliditas quodāmodo intēsa. Nam caliditas
remissa est liquatiua magis ꝙ̄ laxatiua ꝛ rarefactiua
oris stomachi ꝓsternit appetitū. ꝛ qꝛ ꝭm plurimū cali-
ditat℥ stomachi est etiā hmōi. volebat etiā Serapio ꝙ
caliditas faciens appetitū caninū est in reliquo corpe
ꝛ nō in ore stomachi. Et cuius lr̄a dicit ita. Et hec calidi
tas nō est in ore stomachi imo in reliq̄ corpe ꝙ est qꝛ se
quit̄ appetitū q̄ accidit ex malicia cōplexionis frigide
in stōacho. Si g̊ ita cōtingat regat̄ ꝑmo ꝑ res nō natu
rales vt aerē frigidū ordinatū vt dictū est. ¶ Itē ꝑ pot⁹
ꝛ cibos frigidos vt breuiter tangat̄ fiat regimē aliorū
vt in appetitu canino sequēte vt dictū est caliditatē in
stomacho. Itē ex ꝑte medicinaliū mag℥ vt odoramētoꝝ
frigidoꝝ. Itē ex ꝑte cordialiū frigidoꝝ. Itē si epar ap-
paret in cā ēt epati attēdat̄ īfrigidādo ipꝫ ꝛ fiāt vnctio
nes stomacho ꝛ alia predicta in appetitu canino. ¶ Si
ꝟo cōtingat exꝑgere ꝓficiscētibus in frigore ꝑmo re-
gant̄ nō naturalia. Sit igit̄ ꝑmo aer tēperate calid⁹ ꝛ
in passiuis quasi medius: deinde gradatim ad calidio-
rem trāseat̄. ¶ Cibi sint vnctuosi vt brodiū pingui cap-
ponis aromatizatum pipere aut cimino aut alio simili
calido. Aut carnes castratine valde pingues aut deco
ctio baucie cum carnibus valde pinguibus. Aut deco-
ctio petroꝭ vel raparum vel naponum vel nauonum.
Itē oua frixa in oleo aut aqua. Deinde facta vnctuosa
cum oleo oliuarum maturarum vel butyro vel panata

brodũ pinguis cũ pipere trito. ¶ Item cõuenit potus vi ni dulcis copiosus aut acuti potẽtis aut claretũ ex vi no dulci factũ cum ampliori pipere ꝙ cinamo. aut aq̄ mellis cũ pipere. ¶ Itẽ ꝯuenit eductio sup̄fluitatũ cum clistere p̄me eductiõis. Itẽ repleatur cibo ⁊ potu fastidiã tibus aut vnctuosis. ¶ Itẽ cõueniũt fricatiões extremo rum ⁊ regionis stomachi cũ pãno ⁊ toti⁹ corpis. Itẽ cõ uenit somn⁹ moderat⁹. Accidẽtia aĩe cõueniũt diuertẽ tia ab appetitu. ¶ Si ꝟo tenetur propter flegma frigi dum sua frigiditate faciẽs appetitũ caninũ regatur pa tiẽs p nõ naturalia vt dictũ est. Deinde trãseat ad eua cuãdũ flegma vomitu cum aqua decoctiõis rafani vł semie sinapis aut cũ decoctione agarici. vt. ℞. aq̄ melł ℥. iiij. agarici. ℥. ß. zinzibe. salisgẽme ana. gra. iiij. trita buliãt in dicta aqua mellis ⁊ infusa maneãt duab⁹ ho ris. Deinde colãtur ⁊ hoc totũ tepidũ cito deglutiẽdo su matur. Aut digeratur materia sic. ℞. piretri. ʒ. ij. cinami. ʒ. j. ß. pipis. ʒ. ß. fiat decoctio in aqua q̄ sit. ℥. vj. ad cõsum ptionẽ tertie ptis. deinde coletur ⁊ sirupizetur cum modico zuccari. Et p quolibet die capiat. ʒ. j. tm̃ vsq̨ ad quinq̨ dies. Postea recipiat. ʒ. j. pillularũ de yerapigra simpli ci Gali. infusa decoctione agarici vigoratis cũ salisgẽ ma ⁊ zinzib. Post euacuatiões ꝯueniũt in appetitu cani no a frigore exteriori ⁊ a frigore ꝑpter flegma post eua cuationẽ ⁊ silia. ¶ Et cõfectionibus calidis q̄ tacta fue re in dyatritonpipereõ: dyacinamomũ: dyamuscũ: dya calamẽtũ. dyãbra. ⁊ similia. ¶ Itez vtrobiq̨ cõuenit an tiqua tiriaca exhibita cũ vino potẽti. Aut stante valde magna vehemẽtia frigoris posset dari. ʒ. j. tiriace anti que cũ. ℥. ij. aque vite. ¶ Item exterius cõueniũt silia et calefactiones stomachi cũ epithimatibus aut fomẽta tionib⁹ vt. ℞. pipis nigri. ʒ. iij. pipis longi. ʒ. j. ß. galãge costi ana. ʒ. j. gar. ℈. iiij. fiat decoctio in vino albo acuto Deinde cape pãnũ albũ lineũ aut filtrũ ⁊ infunde huic decoctioni valde calide. deinde post aliqualẽ expressio nem applica stomacho aut infunde cõsimilẽ decoctio

nem in vase vitreo aut eneo. Deinde applica stomacho Deinde cape tiriacā antiquā ɀ misce cū aqua vite ɀ ita applica: aut cuȝ aqua simplici a ctu calida ɀ lini bñ os stomachi ɀ stomachū totū. Aut fac sacculū aut cerotuȝ ex similibus. Memora tamē ex dictis ꝙ si appetit⁹ caninus contingat ꝓpter flegma frigidum an sit in stomacho cōgestū. ɀ fac vt dictū est. vel si defluxerit ɀ tūc meliora mēbrū mittēs. ¶ Si vero contingat ꝓpter flegma acetosum. hic etiam vide an sit cōgestuȝ vel influat vel influxerit ɀ tūc meliora mēbrū mittēs euacuādo similit̃ ɀ cōfortando mēbrū ne generet talē humorem. Deinde attendat̃ humori defluxo aut cōgesto euacuādo ipsuȝ vomitu cū his que dicta sunt. Aut digestiuū tactū fiat. ℞. origani calamēti ana. M. j. sinapis piretri ana. ʒ. ij squille sufficiēter exiccate. ʒ. j. fac decoctionem in lib. j. aque vsqꝫ ad consumptionē medietatis. deinde cola ɀ aromatiza cū triūpiperum: deinde cola ɀ sirupiza cum melle spum ato. Post in potu tribue. ℥. ij. cum. ℥. iij. aque mellis aut decoctionis galāge. Post euacua assumpto sirupo quinquies cum prehabito euacuāte. ℞. turbith agarici ana. ʒ. j. ȝinȝib. ℈. ij. salisgēme. ℈. semis pulneris yerepi. ʒ. j. pulueriȝentur omnia subtiliter ɀ cum succo cepe fiant pil'e quarum dandarū post exiccationē dos' sit a. ℈. ij. vsqꝫ ad. v. deinde fiant vnctiones siue linimenta ɀ al'ia exteriora vt nunc dictum est. ¶ Item similiter cōuenit tiriaca interius assumpta aut metridatū. ¶ Item confectiones calide tacte. Item cinamū conditum gar'. conditi. cum ȝuccaro cōueniūt. Cibaria calida vnctuosa. Item acuta incisiua vt sinapis cepe capparis bene mature elixe ɀ debite salite aspse vino acuto potenti aut illi infuse ꝯuenit modicū saliti piscis aut carnis. Item conuenit panis bene fermētatus plus cōmuni salitus aliqualiter furfuraceus. Conuenit vinuȝ acutum potens copiose bibitum. Carnes etiā vnctuose conueniunt aromatiȝate vt est dictum. Item conuenit brodium caulium leuis coctionis cum carnib⁹ vnctuos'

et similiter decoctio petrosel. Itē sparagi elixi ꝛ sale aspsi et infusi vino acuto potenti loco aceti et licz īcidat acetum tamen qz stipticū habens et irritans ad appetitū et ita euitetur omne acetosum. ¶ Si vero appetitus caninus ꝑpter melancoliā a splene infusam stomacho cōtingat si apparuerit repletio splenis non solum ex melancolico humore: sed cū peccauerit sanguis conuenit flobotomia basilice sinistre et attēdatur digestioni melancolici humoris cū sirupo de epithimo. Aut fac sirupum hūc. ℞. scolopendrie. M. ß. corticis tamarisci corticis radicū capparis ana. ʒ. iij. fiat decoctio in. ℥. x. aq̄ ad consumptionem medietatis. deinde post colaturaz cum melle fiat sirupus. Cuius pro vice capiat. ℥. iij. cuz ℥. j. aque buglose. Deinde euacuetur cum pillulis de epithimo: aut cum infusione mirabolanorum indorum et agarici vt. ℞. mirabol. indorum. ℈. iiij. agarici. ʒ. ß. spice salisgemme ana. ℈. ß. et infundātur in aqua mellis decoctionis scolopendrie in quo dissolue manna. ℥. j. ß. et in potu tribue. Et post clistere lauatiuum in die secūdo aut tertio a medicina da in potu. ʒ. j. tiriace antique cum vino odorifero subtili acuto ꝛ aque buglose aā. ℥. j. aut. ℥. j. ß. ¶ Si vero contingat propter vermes exhibeantur amara per os et pro nunc solum punctualiter dicenduz cōueniūt yerepigre. ʒ. ij. cum aqua decoctionis aut sublimationis graminis vel cum aqua decoctionis cornu cerui. Et vide multa alia. xvj. iij. tractatu quinto. ¶ Clistere tamen vsuale quod fieri potest in febribus et lacte asine et aqua sublimationis graminis. ¶ Item stomacho et vētri potest fieri inunctio. ℞. olei ros. ℥. ij. aloes subtilissime triti. ʒ. ij. misce et perforetur pomum aranceū ꝛ per foramē iniciatur hoc totum et sub cineribus calidis elixetur: deinde subtilissime comprimat et ex isto tota fiat inunctio. ¶ Si vero contingat appetitus caninus cōiunct⁹ solutioni ventris vt cause. ex parte non naturalium rerum impendatur regimen vt tactum est. attendendo tamen potui ne sit vinum extremi

saporis. Nam in isto casu reprobat vinum Auicenna xiij. tertij. intelligēdo vt non sit extremi saporis in acuitate aut stipticitate ad dulcedinez scilicet coloris vigoris et saporis et alijs. Et ita oportet mediari cibaria. ¶ In cura tamen magis appetus canini transeuntia aut euacuationes vt vinum altero fuerit intensius et sm ꝙ vinum fuerit causa aut magis debilitauerit virtutem. Et si vtraq; equiparia fuerint medientur omnia inter stipticum et vnctuosum et ita intrinsecus applicanda vt inunctiones et similia: eodem modo medient et ita confectiones et alia. ¶ Si vero appetitui canino coniungatur sincopis illi vt infestationi impendatur regimen cum fricationibus et aspersionibus faciei cum aqua rosarum et similibus. ¶ Item cum confectionibus cordialibus vt plurimum calidis. Videatur tamen causa appetitus canini: causa similiter sincopis Et si vtriusq; causa fuerit resolutio impendatur regimen vt est tactum. Et si ex nimia afflictione appetitiue sincopis contingeret ciba cū proportionatis rebus cōmunis appetitus.

¶ Sequitur regimen constrictionis anhelitus.

Sequitur regimen constrictionis anhelitus cuius Auicennna pma q̄rti triplicem tangit causam scʒ aut propter spasmum et siccitatem contingentem lacertis pectoris siue anhelitus. Secundam causam tangit vt materiam prefocatiuā descendentem a superioribus ad guttur ⁊ partes illas ¶ Tertiam causam tangit propter debilitatem virtutis contingentem in neruis anhelitus. ¶ Quartam causaz prout proposito pertinet est multitudo fumorum eleuatorum ab humoribus qui sunt in venis appropinquantibus cordi ⁊ hee cause sufficienter in proposito latius vide. Istā materiā vide. iiij. iij. tractatu pmo. capitulo de strictione anhelitus. ¶ Regimen autem constrictio

nis anhelitus p primā causam sil'r est diuidendū in mē
surā rerū nō naturaliū. Primo vt eligatur aer ad frigi
dū declinās et humidū gradati tamē ꝛ ordinati ꝗ ordi-
neꝫ et stratū in estate vt dictū est in regimine acutarū
vt sit mansio ꝓpe aquas: sternaꝫ etiā carmea frōdibus
salicū aspsis aqua frigida. ¶ Itē cibi sint facilis dige-
stionis ꝛ resumptiui vt cōtusa et sublimata pulloꝝ aut
capponū iuuenū. aut pullaꝝ aut sublimata eoꝝ aut aq̄
carnis siue succis factis post cōpressionē pulli aut cap
ponis assati. deinde cōditi cū succo granatoꝝ dulcium
aut pomoꝝ dulciū aut alioꝝ aromaticoꝝ aut leuiter as
setur pullus et continue aspergaꝫ aqua sublimationis
viol'. Deinde coct⁹ dismēbreꝫ ꝛ condiaꝫ cū zuccaro aut
aqua roſ. aut cū succo arātij dulcis aut granati dulcis
aut dicti pomi dulcis. ¶ Itē cōueniūt condimēta ex la-
cte amigdalino ꝛ aqua pulli aut cōtuso pulli et zucca-
ro correcto pullo dū coq̄tur cū lactucis. ¶ Itē cōueniūt
pultes farine ordei et aqua decoctionis et exp̄ssionis
carniū pulli. Itē cōueniunt oua sorbilia ꝛ vitella ꝛ al-
bumina tremētia lacteo. Itē conueniūt pisces petrini
elixi aut leniter friti ꝛ butiro deinde ꝯditi ꝛ cū vino gra
natorū dulciū aut arācijs dulcib⁹. ¶ Ex oleribus cōueni
unt lactuce aliqualiter elixe spinachia cocta cū carni-
bus ad modū cucurbite. ¶ Ex fructibus cōueniūt pruna
bene matura bene dulcia ꝛ infusa aq̄ cocte frigide. Ce-
resa tamē matura in aqua calida seu tepida deinde po
sita in frigida. ¶ Cōuenit panis de pura simila nō sali
tus ꝛ cōi aliquātulū minus fermētatus ꝛ bene pinsat⁹.
Itē in sue farine tēperatione aq̄ aliquantulū plus reci
piens sit moderate ꝛ non violēter coctus. Huic etiam
ꝯueniunt gelatine vsuali modo: excepto tū ꝙ declinēt
ad dulce in ꝓposito pauce acetositatis immo ad dulce-
dinē declinans ex tribianisoꝝ dulcis ꝛ bene maturorū
ꝛ illi⁹ loco īpositovini granatoꝝ dulciū aut succo pomo
rū dulciū aut si affert tp̄s ceresoꝝ dulciū ꝛ bn̄ maturorū
¶ Ad aliud educanꝫ sup̄fluitates p ꝓprias effluxiones

nec repleat cibo vel potu. sed paulatim sumat eodem. Somnus sit cõmuni ãplior. Quietẽ queret aïe ꝛ corporis gaudio et delicijs. Et de coytu non expedit dicere. Mẽsura scdꝫ iquãtum regimẽ dictũ sepat ꝑmo ex parte iulep in quo casu cõuenit iulep viol. Itẽ iulep sublimationis lactucaꝝ. Itẽ sublimationis portulace et plrimum similiũ. Itẽ iulep rof. licꝫ modicum habeat de stiptico. Itẽ syrupꝰ viol. zuccarũ viol ꝛ similia q̃ per tevide ¶ Ex confectionibus ꝯuenit dyazuccaratũ. aut pepo cõditus aut pruna condita cũ zuccaro albo aut pira citonia multũ matura ꝛ dulcia. Itẽ manuschristi cũ perlis aut sine ipsis cõfectis cũ aqua violaꝝ. Itẽ cõueñit marciapan sine calce siue coaglm zuccari cũ oleo viol. Itẽ cõueniunt masticationes melonis indi ĩ aqua frigida decocti leniter tamẽ. Itẽ angurie: cucumeres. Iteꝫ anhelatio facta sup aquas decoctionis aut sublimatiõis viol. Similit odoratio viol. vl nenufaꝝ vl salicũ vl rosaꝝ. Itẽ linitio capitis cũ oleo violaꝝ. vt. ℞. olei viol. ℥. j. ß. aq̃ sublimationis lactucarum aut portulace ꝛ epithima frontem et tympora. Aut cape lac asininum aut muliebre ꝛ misce cũ aqua viol. aut oleo viol. ¶ Item stomaco fiant inunctiones ex oleo rosaꝝ aut oleo citoniorum vel simile. Itẽ cõueniũt ꝯfectiones humectãtes et infrigidãtes yt dyazuccarũ ꝛ similia etiã cõueñit zuccarũ violaꝝ iulep violaꝝ manuschristi cuꝫ perlis. Si ꝟo cõtingat cõstrictio anhelitus ꝓpter defluxũ humoꝝ a capite attẽdat ad euacuãdum caput ꝛ cõfortãdum ꝛ deriuãdum materiam ad nares. Itẽ fiant fricationes cũ diuersionibus ꝛ cum clisteribus lauatiuis primo: deinde atteritis in quibus ponat yerapigra ac agaricuꝫ vt tactũ est. Item ponãtur vẽtose circa nates. Iteꝫ in pricipio fiat gargarismus cum repellentibus materiam a gutture vt cũ dyamoron. Item cum aqua zuccari ꝛ modico aceti ꝛ cũ alijs similibus suo loco videndis. Si ꝟo ꝯtigerit ꝓpter neruoꝝ debilitatẽ veniẽtiũ ad mẽbra anhelitus qꝛ hec debilitas maxie cõtigit ꝓpt caliditatẽ ꝛ

siccitatē attendat correctioni cōplexionis cerebri cū i frigidātibus ⁊ humectantib⁹ sup̄ tactis. Itē cū iunctio ne colli ⁊ triplo olei viol. ⁊ simplo pinguedinis galline recētis lote in aq̄ salicis. Aut. ℞. olei viol. amigdalaꝝ dulciū mucillaginis psillij ana. ʒ. ij. agitat inuicē et lauent cū aq̄ frigida ⁊ postea liniat collū. Itē stomacho fiant fomētationes ex aqua decoctionis salicū et ros. Itē fiat inūctio ex oleo viol. ⁊ ros. mixtj. Aut ex Auic. ℞. ros. corticū cucurbite recentiū. ʒ. ij. portulace. ʒ. j. ß. sandaloꝝ ru. ʒ. j. olei ros. ʒ. ij. cere albe quantū sufficit fiat vnguentū molle. Itē per os cōueniūt tacta in regimine p̄me cause. ¶ Si v̄o cōtingat constrictio anhelit⁹ ꝓpter fumos vt tactū est eleuatos a sanguine multo ad cor ⁊ pectoralia flobotomat de basilica sinistra aut extrahat de sanguine ſm tenorē virtutis ⁊ attēdat alteratiōi sāguis cū frigidis. ¶ Cordi etiā fiant epithimata frigida post euacuationē ne recipiat matias. ¶ Si v̄o fiant ꝓpt abundātiā vētositatis cōsidera an cōicet cordi ⁊ corrige mēbrū mittēs. Et semp cōsidera an solita euacuatio sensibilis vel insensibilis sit restricta. Et si emiserit stomachus euacuet a matia humorali. Dein de adhibeant carminātia vētositates. vt anisū confectum feniculi carui anetū ameos ciminū gariofilū calamenti aromatici galāga cinamomū et confectiones facte ex hijs. ¶ Itē inunctiones exteriores cum oleo de spica vel mastice. Item oleū rutaceū conuenit. ¶ Si v̄o vētositas fuerit circa cor cōuenit oleū lilioꝝ alboꝝ cū croco. Aut. ℞. olei aneti. ʒ. j. ß. spice. ℈. j. croci. ℈. ß. musci ambre. an̄. g̃. iij. galāge gar. ana. ℈. ß. misce oīa p̄ter ambrā et muscū ⁊ subtiliter pulueriza ⁊ cū modico cere fiat vnguentū molle. Circa finē decoctionis iā refrigerate adde ambrā ⁊ muscū tritos ⁊ vnge in regione cordis. Et in isto casu cōuenit diamuscū dulce et tiriaca ⁊ metridatum. Et si stante paxismo fe. aut exacerbatione propter vehementissimū cauma et fumos valde acutos conuenit ista cōstrictio vt aliquotiens vidi tribne-

re in potu in francia cordialia vt aquã simplicẽ ro. aut iulep ros. aut aquã frigidam infusionis zuccari ro. medij inter antiquũ et nouum vt aquarum sublimationes violarum. aut iulep. viol. vel aquã frigidã infusionis zuccari viol. aut sirupũ viol. Itẽ dat de aqua nenuf. stante vehemẽti caliditate. Itẽ cõuenit aqua boraginis. Item fieri potest hoc iulep. ℞. aq̄ sublimationis viol. sublimationis nenufa. sublimationis ros. rub. et sublimationis endiuie añ. ℥. j. camfore subtilissime trite. grana. iij. sandolorũ. ℈. j. aromatizent dicte aque et hijs duobus deinde cũ zuccaro albo fiat iulep. Conuenit etiam isto casu sirupus acetositatis citri cũ aqua frigida cõuenit regimẽ aliarũ rerum ad frigidũ et humidũ declinans.

Capitulum de vehementia tristicie.

SEquit regimẽ vehemẽtis tristitie et angustie eorum q̄ noiari psit pturbatio anxietatis stõachi de q̄ determinat Auic. xiij. iij. trac. v. et hoc dũ vult qñq3 multiplicari tristabile ppt angustiãtẽ humorẽ os stõachi et maxime colerã q̄ h3 mordicare i q° etiam ad duo videndũ pncipaliter. pmo sup mensurando res nõ naturales vt declinent ad frigidum et humidum et minime multiplicent coleram. Unde ei conueniunt cibaria condita cu3 acetos. Puto etiam acetosorum siruporũ factorũ cum agresta et similib9 pluries dictis. Itẽ ex carnibus et alijs fiat vt tactum est multotiens. Quantum vero ad scdm si colera mordicans affluxerit ab epate in stomachum aut cistifell. cp plurimum est attẽdat melioratiõe epatis aut cistifell. et euacuantib9 precedente digestione. deinde attendat alterantibus epar interiorib9 et exteriorib9 vt pluries dictũ est. Deinde attẽdatur stomacho vt euacuatiões humorẽ mordicantem Post attendat infrigidãtib9 vt vino granatorum et sil'ius Et si pcipue i paroxismo aut exacerbatione contingit ante aduentum paroxismi per duas horas detur mica panis de pura simila tritici loti cu3 aqua frigida aut cũ expl-

sione ꝛ post lauaturā cū vino granatorū muzorꝫ aut ace
to aut succo arancij ꝛ similiū. Et instante paroxismo ꝓ
uocetur vomitus cum aqua ordei ꝛ sirupo acetoso sim
plici tepido. Item post vt ꝟsus finē statuꝫ aut ante val
de inualescente siti vt non tolleret cōuenit aqua ordei
zuccharata cum succo arancij aut aliorum dictorū suc
corum vel viol. similiter preparatarū. Item mundificet
stomachus in die quietis cum linitiuo facto ex māna ꝛ
decoctione prunorū aut lupuli. vt ℞. māne. ℥. j. ß. dissol
uantur in dictis decoctionibus: ꝛ adde reubarbari. ʒ. j.
spice. ℈. ß. infundant cum vino ꝛ misceantur cum dicta
māna ꝛ in potu sba detur post lenissimaꝫ colaturā. Aut
si vis leuius facere infunde. ℈. iiij. reubarbari. Aut si p̄
cessissent euacuationes alie et iam materia esset com
plete digesta ꝛ partim euacuata ꝛ peteres quodāmodo
confortationē stomachi ꝛ remissionē raritatis texture
conueniret infusio mirabol. citrinorꝫ. Iteꝫ ex parte nō
naturaliū rerum que cōueniunt satis patere pōt: de ex
terioribus tamē cōuenit rectificatio aeris modo dicto
in regimine acutarū. Item odoramēta rerū frigidarū
aromaticarū vt rosꝫ. nenufarꝫ. salicū viol. pomorꝫ cito
niorū: pirorū ꝛ similium. Iteꝫ conueniunt inunctiones
stomachi factas ex oleis frigidis vt rosꝫ. citoniorꝫ nenu
farꝫ. viol. vbi expediret imo in casu vehemētissimi cau
matꝫ conuenit oleum camphoratum. Cōmendat etiam
Auicen. clisteria infrigidātia. vt. ℞. aque cucurbite ci
trulorum ana. ℥. ij. succi portulace succi semperuiue ana
℥. j. olei rosꝫ. ℥. ij. Uel si vis. ℞. aque sublimationis viol.
aque rosꝫ. ana. ℥. ij. aque nenufarꝫ. aque salicum ana. ℥. j.
olei rosꝫ. viol. ana. ℥. j. ß. albuminis oui crudi. ℥. j. fiat cli
stere. Aut. ℞. matrum viola. viola. florum lactucarum
ana. M. j. semperuiue. M. semis fiat decoctio in qua
post colaturam. ℞. olei rosꝫ. viol. ana. ℥. j. semis. Alia ꝑ
te vide.

¶ Capitulū de difficultate deglutiēdi.

Equitur regimen difficultatis deglutiendi que si cotingit propter malam complexionem calidam et siccam sine materia transeat ad alterantia et lenientia. et primo vt tactum est ponatur regimen non naturalium rerum vt aer declinet ad frigidum et humidum. Cibi vero sint ptizana ordei in brodio pulli aut lac amigdalarum dulcium cum emulsione seminum comunium: aut cum emulsione pauci papaueris aut cum decoctione spinachie cum pullo. Item lactuce vel portulace. Item contusum pulli alteratum per lactucas aut cucurbitas vel peponem et similia. Item panata siue panis infusio in brodio pulli aut aliarum carnium domesticalium magis. Item conuenit gelatina posito vino granatorum dulcium loco aceti. Item conueniunt pisces elixi. Item oua sorbilia trementia. Item panis de simula pura minime salitus. Item vinum dulce limphatum aut parum limphatum cum aqua zucchari. Item aqua ordei cum zuccharo. Ex fructibus conueniunt pruna bene matura: cerasa bene matura. Quantum ad istud vitetur nimia repletio vel inanitio nec tolleret sitim nec famem vnde frequenter colluat os et gargarizet cum aqua ordei vel zuccharata. Ad illud conuenit gaudium somnus et leticia. ¶ Quantum ad medicinalia primo sumenda per os conuenit iulep viol. et eius sirupus et zuccharum viol. cum aqua decoctionis viol. aut sublimationis earum. Similiter iulep ros. infusionis zucchari ros. Item sirupus ros. aque infusionis zucchari ros. medij inter antiquum et nouum. Item decoctio iuiubarum. Item sebesten prunorum maturorum bene aut cerasorum bene maturorum. Item dyazuccharatum. Item pepo conditum. Item aque angurie cum zuccharo. Item iulep eius aut iulep lactucarum endiuie vel portulace vel nenufaris. vel si esset magna flamma iulep semperuiue aut iulep spinachie. Item conuenit sirupus succi granatorum valde dulcium aut cerasorum aut prunorum valde dulcium et maturorum. Item in ore teneat que dicta sunt. Item iulep viol. et similia dicta. ¶ Inferius potest fieri clistere tactum in regimine anxietatis stomachi.

Exterius ꝟo in medio colli trahēdo sursum ꝛ deorsum
ad mediū spatularū fiat inunctio cū oleo viol'.loto cum
aqua sublimationis viol'.aut lini cū succo lactucarum
aut salicū aut cū aqua sublimationis harū rerū aut aq̄s
decoctionis.Itē odoret aquā nenufarꝫ.aut viol'. aut si-
miliū.Itez aspiciat cā huius male cōplexionis ꝓ̄ncipa
liter ꝛ si mēbrū aliqđ cōicat illi impendat regimē.Itez
nō alio repugnāte epithima cor ꝛ epar vt est tactuꝫ.s̄.
in regīe acutarū. Si ꝟo fuerit mala cōplexio cuꝫ mate
ria attēdat eductioni ꝛ fiat lenificatio cū cassia aut mā
na aut decoctione prunoꝝ aut violarū aut passularum.
¶Si ꝟo esset mala cōplexio sicca tm̄ attēdat humectā
tibus tactis eligēdo minus frigida.Si ꝟo cā fuerit ni-
mia repletio sanguinis tūc educ ꝓ̄mo feces cuꝫ clisteri
lenitiuo: post flobotoma de vena cōi vel basilica dextre
partis ſm ꝙ repletio fuerit maior vel minor ꝛ ſm ꝙ in
tendis magis vel minꝰ diuertere.Deinde adhibeat re-
gimē nō naturaliuꝫ rerū vt aeris ꝛ alioꝝ. Sint tñ cibi
pauci nutrimēti vt ptisana ordei cocta in aqua cū mo-
dico zucchari aut in aqua pulli nō pinguis.Itez potet
aquā ordei cū zuccharo aut limphatissimuꝫ vinū:ꝛ alia
per te vide.¶Ex parte medicinaliū post flobothomiaꝫ
cōueniūt vētose sup natibus posite. Post ventosas sup
finē colli medio cōueniūt fricationes fortes extremoꝝ.
Itē frequētes solutiones vētris cū clisteri vel supposi-
torio.Conueniunt gargarismata saltim in principio ꝛ
post euacuationes cum modicissimo aceti cū aqua zuc
chari aut dyamoron:aut aliꝭ ꝑcipiendis locis suis.Si
ꝟo contingerit ꝓpter malā complexionem humidā re-
mollientē tunc preeuacuata materia attendatur siccan
tibus aromatibꝰ stipticis.Unde conuenit decoctio zin
zib.vel cinami aut thuris lꝫ non sit domesticum conue-
nit iulep rob.aromatizatum cū cinamo vel simili. Po-
test fieri inunctio cum bdellio et oleo masticino vt de
spica.Item mensurantur non naturalia ꝛ declinent ad
siccum ꝛ cibi similiter ponendo aliquid de puluere cina

mi vel anisi gar℥.⁊ zinzib. ¶ Potus sit vinū rubeū aliq̄liter stipticū. Si vō contingat constrictio ꝓpter malā complexionē frigidā mensurētur similiter non naturalia vt ad calidum declinent per te ex prehabitis collige ⁊ exteriora applicando etiaꝫ locis dictis sup̄ ⁊ etiā ori stomachi quia ꝫm plurimuꝫ sequit̄ in pluribus materia in sua cōplexione cōplexionē oris stomachi. Si vō cōtingat cōstrictio ꝓpter apostema oris guttur℥ aut meri regimē earū sume ex locis ꝓprijs vt.ix.iij.⁊.xiij.iij.

¶ Capitulū de frigiditate extremitatū.

SEquit̄ regimē vltimi accidēt℥ qꝺ est frigoris extremitatū ꝫm Auic. ꝓfundatio calor℥ ⁊ attende ad caput vel ad loca appostematis aut dolore de frigiditate cōtingēte in principijs potissimoꝝ dictū est. Si ergo ꝯtingeret extremorum frigiditas et profundatio caloris ꝓpter multā materiā opprimere spiritus ⁊ impedire eorū expansionem attendat̄ primo euacuationi cōi tacte sup capitulo de cura putridarū in generali. Deinde fiat minoratio ꝓpria p flobothomiā vel farmaciā vt iudicat repletio. Deinde obstruent̄ pori cū fricationibꝰ factis cuꝫ vino albo subtili aut cū decoctiōe melliloti aut maiorane vel ysopi. Et fiant sepe fricationes nō repleto vētre. Et deductis superfluitatibus per ꝓpria loca. Itē adhibeant̄ digestiua ⁊ euacuātia ꝓpria ꝫm materias peccātes que omnia inferius patebūt. ¶ Item ponātur extremitates ⁊ pedes ⁊ crura vsq; ad media coxarum ⁊ manus ⁊ brachia in aqua decoctionis dicte. ¶ Item si retente forent alique solite euacuationes isto aperiatur ⁊ si non esset apertionis modus per aliam equipollentem regionem euacuentur maxime tamen fricentur interiora vt coxe ⁊ crura ⁊ ponantur ventose super natibus sine scarificatione aut scarificando si indicauerit scarificatiōeꝫ timor aut aliud signū. Si vō ꝯtigerit submersio calor℥ ꝓpter apostema magnū ītrinsecū staticū

maxime vt ventosa ad se trahēs regat regie approbat; al's apostemat; illi⁹ p fricatiōes euacuatiōes ⁊ alia. Deinde fiant fricationes et positiones extremorū ad aquā calidā ⁊ ventositiōes in natibus. ¶ Si vo contin gat pfundatio caloris a paucitate spirituū et sanguis attendatur refectioni virtutis in febribus cū refouenti busvirtutem cibalibus et medicinalibus et alijs nō na turalibus reb⁹ a quibus inchoandū est. Unde aerē ha beat in actiuis et passiuis temperatū ⁊ in passiuis aro matizatū rebus odoriferis vt pomis piris corticib⁹ ci tri aut citranguli aut limonū aut arācij vel frondibus iuniperi aut expressionibus aquarum tactis sup ca. regi minis acutarum. ¶ Cibi sint leues ad digerendū resūpti ui tacti pluries vt contusū pulli siue capponis vel per dicis vel fasiani vel coturnicis vel sublimatū horū aro matizatorum cū cinamo ⁊ alijs aromaticis cordialibus. Et si non abhorret muscū vel ambrā siue muscatū subli matum vel ambratum vel gariofilatum. aut decoctio carnium post vehementissimam coctionem inter duo incisoria expressarum aromatizatarum cum aliquo di ctorum aromatū aut misceatur modicū vini boni odori feri saluiati dicte decoctioni. ¶ Item aqua capponis assati taliter aromatizata cum modicovini assumpta: aut aqua carnium vitelli lactantis et similiter condita aut etiā boragines et sine multis speciebus aut multa agresta. Item cibariū factū ex lacte amigdalino ī bro dio pulli aut brodetū ex vitellis ouorū leuissime coagu latorum ex decoctione capponis vel pulli. ¶ Item oua sorbilia trementia. Itē testiculi gallorum nō coeuntium aut arietum iuuenum aut capretorum. Panis modicū comedat et loco eius cialda vinum sit album aromati cum et sapore mediū magis ad dulce declinans. Alia satis patent. Eligantur leues extremorū fricationes. Item aspersiones cū vino aromatico tēperato cū aqua buglose et mellise in quo si non abhorret ponatur mu scus cum ambra. Et potes si vis ordinare vinum. ℞. vi

ni.lib.ij.aq̄ buglose.aque mellisse ana.ʒ.iij.pulueris ele
ctuarij de gēmis descriptione Mesue.ʒ.ß. bulliat pul-
uis in dicto vino aut melius ponatur in fine decoctio-
nis vini ne resoluat in fumū aut cape dictū vinū et fac
bullire gar.solū.Aut lz nō sit vsuale.℞.tiriace antiq.ʒ.ij
vini dicti.ʒ.x.calefiāt ⁊ misceāt ⁊ lini extremitates siue
epithima aut cape aquā vite ⁊ tepida ⁊ pōe ī ista coctio
ne croci triti.ʒ.ij.aut.℞.aq̄ maiorane mente calamēti
pulegij acori.ana.ʒ.j.ß.cimini gar.añ.ʒ.j. bulliant ī lib.
j.vini aromatici ⁊ in illo bene calido epithimētur extre
ma ⁊ liniantur.Aut.℞.croci.ʒ.j.gar.ʒ.ß. bulliant in.ʒ.
x.vini ad cōsumptionem q̄rte partis: et in fine decoctio
nis iam tepidante vino.℞.musci ambre carabe añ.gra
na.iiij.misce et lini testiculos et eorum appenditia.
Deinde calefiat pannū fumigatū fumo huius pulueris
℞.puluis dyamusci dulcis tamarisci thuris mastic añ
ʒ.iij.ponat vnū coclear ad prunas. deinde suffumiget
pannus ⁊ humectatis locis applicet. ¶ Item cordi fiat
istud epithima.℞.a que buglose.ʒ.ij.melise.ʒ.iiij. pul-
ueris electuarij de gēmis descriptione Mesue.ʒ.ß.pā-
num cape scarlati quadratū ad quantitatē palme manus
et īmerge dicto liquori calido: ⁊ exprime et superpone
sinistre mamille.Aut fac sacculū de dicto puluere ⁊ fo-
menta ipsum vaporibus decoctionis citri et in vino va
porāte caliditate lacertos dicto vino aspersos ¶ Item fi
ant odoramenta sicca ⁊ humida Primo humida.℞.vi
ni aromatici.ʒ.iij. ambre grana. iiij. gariofilorū subti-
lissime tritorū.℈.iiij.nucis musca.subtilissime pulueri-
zate.℈.ij.aque mellise.aq̄ maiorane añ.ʒ.ß.ponantur in
ampulla stricti orificij.⁊ post cōsumptionē liquoris ī am
pulla recipiatur odor. Siccum odoramentum poterit
esse hoc.℞.gariofilorum subtilissime tritorū.ʒ.ij. corticū
citri similiter tritorum cinami macis nucis musca. añ.
℈.ij.musci ambre grana tria. Aut si abhorret muscum
ponantur ambre grana. vj .storacis calami.ʒ.ß. pul-
uerizata hec omnia subtilissime in sindone de grana

texture densissime ⁊ duplicati serici liniatur etiaȝ sepe facies cum vino decoctionis dictorum aromatum predictorum.

¶ Regimen singultus.

Equitur regimē singultus qui si cōtingat ꝑpter repletionē stomachi ex cibo vel potu nimio sumpto in se. aut ꝑpter materias multas aggregatas in stomacho primo eductis fecib⁹ suppositorio aut clisterio ꝓuocet vomit⁹ ⁊ si remāserit post vomituȝ remanēte grossa ventositate aut ꝑte rei molestātis stomachū: tūc post vomitū conuenit accidēs aīe subito applicatū. Item fricatio extremitatū aspera. Itē ventosa posita sup vmbilicū. Itē circa fundū stomachi ⁊ sup mediū sine scarificatiōe. Iteȝ ventosa posita sup spatulas vel posita in pulpis spatularū vel posita circa. xij. vl' xiij. spondilē. Iteȝ aspersio subita faciei cum aqua ros. vel simili. Item retentio anhelitus ex causa quā ponit Auic. excrescit eñ calor ⁊ subtiliat humorē ⁊ agitātur ⁊ magis exteriora petunt. Item cōfert somnus post vomitū ⁊ dictas euacuatiōes ebetās sensuȝ oris stomachi ⁊ ad resolutiones materierū faciens. Itē cōmotio corporis. Item tollerantia famis ⁊ sitis. Item sternutatio supposito ꝙ non noceat capiti. Agitatio pectoris ac si homo vellet expellere catarrū. Itē calefactio stomachi ⁊ colli cū panno calido. Si vero cōtingat singult⁹ ꝑpter materiā flegmaticā vel colericā vel vētositatē fiat eodē modo eductio fecū. Deinde ꝓuocet vomit⁹ ⁊ postea exhibeant. iij. ʒ. yerepigre cū aqua absinthij aut dētur pillule de yera simplici Gal. a. ℈. ij. vsqȝ ad. iij. ℈. aut pillule aloetice sole ī eadē dosi. Deinde debite euacuata materia a stomacho si remāserit laxitas in stomacho ꝯuenit kebulus cū zuccharo cōditus ⁊ spēbus aut cinamū cōditum aut trocea grossa. Similiter exteri⁹ cōueniūt inunctiones ex oleis stomaticis. vt de spica de mastice de absinthio: aut sacculationes ⁊ cerota ꝑtacta. ¶ Si vero con

tingat singultus a materia viscosa triplex habet inten-
tio ſm Auic. Una est resolutio materie siue remotio si-
ue subtiliatio ⁊ incisio eius. Secūda pmutatio comple
xionis oris stomachi ab ista materia alterante aut ne
materia alteret. Tertia intētio est aliqualis stupefactio
sensus oris stomachi maxime si fuerit materia viscosa
mordicans. ¶ Prima intētio cōplet per multiplex oxi-
mel. Illud tñ ꝙ cōmendat Auicen. in. iij. cañ. est oximel
squille. vt. ℞. oximelꝪ squillitici. ℥. ij. aque tepide. ℥. ij. f.
misce ⁊ da ad bibendū vt vomat. Aut si vis potes dare
loco digestiui. aut fac hoc digestiuū. ℞. cinamomi gar-
ana. ʒ. iij. bulliāt in. xxj. ℥. aque ad cōsumptionē quarte
partis: postea colet. Deinde. ℞. aceti cōis. ℥. j. ⁊ cū mel-
le sirupiza ⁊ in potu tribue quattuor vicibus ꝓuoca vo
mitum aut solue ventrem cum yera aut pillulis de yera
pigra ⁊ similibus. ¶ Item conuenit post inunctionē ma
terie oximel compositū ⁊ similia ex subtiliātibus ⁊ inci-
dentibus materiā. Item post cōueniunt solutiua tacta
aut etiā infusio agarici tacta correcta cum salisgēma ⁊
spica. ¶ Secūda intētio cōplet per alterātia ⁊ subtiliā-
tia ⁊ incidentia vel ex parte nō naturaliū rerū cōuenit
aer declinans ad calidum ⁊ siccum. Item cibaria habē
tia vim incidendi ⁊ subtiliandi. vnde conueniūt cappa
ri conditi cum aceto. Aut auicule cōdite cum saluia et
rorem arino ⁊ menta. ¶ Item epule sue condiātur cum
cynamomo aut aspergantur. Item panis sit cōmunis
fermentatus ⁊ magis furfureus ⁊ salitus non tamē op-
pugnante fe. aut si oporteret limphetur cum aqua deco
ctionis cynamomi. alia per te collige. ¶ Ex medicinis
corrigentibus cōplexionez frigidā primo in interiori-
bus est confectio de cynamomo aut zinzib. conditū aut
tragea grossa aut metridatum. ¶ Conueniunt inunctio
nes exteriores calide: vt ex oleo spice vel de absinthio
aut ex oleis de cynamono sacculos et cerota intellige.
¶ Tertia intentio cōpletur per quosdam trociscos lau-
datos per Auicennā decimatertia tertij. tractatu q̄nto

de cura singultus quoꝝ descriptio. ℞. costi. croci. ros. re
cētiū mastic. spice ana aur. iiij. siue. ʒ. iiij. siue ſm quos-
dam aureos duos aloes opij ana aur. j. cōficiātur cum
succo psilij ꝛ bibat ex eis medietas aurei. j. psiliū eñ et
opiū stupefaciūt: spica confortat ꝛ resoluit ꝛ satis incli
nat humiditates ad ptes vie vrine ꝛ ꝑ eaꝫ illas educit.
Aloes tñ inclinat ad vias fecuꝫ ꝛ exprimit eas costus et
crocus ꝛ aromatizāt ꝛ ꝯfortant calefaciēdo. ꝓpter hoc
ergo fiāt isti trocisci valde ꝯueniētes singultui veheme
ti ꝛ submersioni materie nec hec est magna dos. ¶ Itē
cōmendat etiā Auic. tiriacā. s. nouā. ꝛ Philoniū in hoc
ꝙ in ipsa est de stupefactiōe resolutione ꝛ expulsione ꝛ
cōmēdat etiā ꝓ solutiuo pillulas stomaticas quas vide
a Mes. lꝫ eñ ponātur in. v. ¶ Si vo singultus porue-
niat a materia flegmaticā grossa: ꝯsidera etiā si sibi ali
unde mittat ꝛ meliora mēbrū mittens euacuādo ꝛ con-
fortādo: deinde extrahe materiā in stomacho exñte vo
mitu semꝑ ꝑsuppositis eductionibꝰ fecū. Rege etiā per
nō naturalia calida ꝛ sicca ꝛ silr medicinalia. Et si ma
teria singultꝰ sit grossa frigida intētio ē frigidare ꝛ sub
tiliare. Scdo euacuare materiā. Tertio corrigere ma-
lam cōplexionē frigidaꝫ. ¶ Cōpletur pma intētio edu-
ctis supfluitatibꝰ minoratiōe qñqꝫ ꝑ sirupū duarū radi
cū: deinde assumpto sirupo euacuet cū infusiōe agari
ci mō tacto: aut pillulis factis cū simplici agarico isto
modo. ℞. agarici. ʒ. iij. salisgēme. ℈. j. spice. ʒ. ß. epithi-
mi. ℈. ß. terātur omnia subtilissime ꝛ eis cum oximelle
squille fiant pille cuꝫ oximelle simplici. sitqꝫ earū dos.
℈. ij. vsqꝫ ad. ℈. iiij. Itē ꝯueniūt pille stomatiche. ¶ Itē
post euacuationē conuenit zinzib conditū. Iteꝫ anisuꝫ
confectū. Itē ciminū confectū. Et si sit necessariū itera
to subtiliare materiā cōuenit iste sirupꝰ. ℞. aque acori
aque absinthij ana. ℥. j. ß. aque melise. ℥. ij. aque abrotāi.
℥. j. ß. aromatizent dicte aque cuꝫ. ℥. ij. cimini. Post. ℞.
aceti. ℥. j. ꝛ post colaturā cum sufficienti quātitate mel-
lis fac sirupū postea euacua vt est tactū. Et post euacua

tiones cõuenit tiriaca antiqua aut metridatum. cõueniunt cõfectiones calide tacte vt dyacinamomũ. ¶ Itẽ ꝯuenit puluis iste quo possunt aspergi cibaria. ℞. anisi feniculi ana. ʒ. iij. ameos azari ana. ʒ. j. abrotãi. ʒ. ß. puluerizent omnia subtilissime. Deĩde. ℞. cinami. ʒ. ij. zucchari albi quãtũ ad oĩa. Quartũ in isto casu dicit Auic. castoreũ habere mirabilẽ ꝓprietatẽ: melius est tamẽ ꝙ exteri⁹ invnctione ponat sup loco castorei videlz pip albũ vel etiã nigrũ vel galanga. ¶ Si ꝟo contingat singultus ex puro frigore tũc couenĩũt calefaciẽtia iteriora ꝛ exteriora. ꝑmo tñ habeas menti regimẽ nõ naturalium tactũ. ¶ Item cõueniunt tiriaca ꝛ metridatũ cõfectiones tacte inunctiones fricatiões extremitatũ cũ pãnis calidis. Itẽ ventose posite sup stomachũ sine scarificatione. ¶ Si etiã cã singultus sit humor mordificãs vide an sit effusuz aut actualiter effundat aut sit in eo cõgestus. Et si ꝑmo effusus sit ꝛ effundat querat primo mẽbrũ effundẽs. Et si sit repletũ euacuet mẽbrũ vt dictũ est. Similiter in memoria ꝙ si sint retẽte euacuatiões aliq̃ ille reiterant ꝛ fiant: ꝛ si nõ est possibile vt fiãt eq̃pollẽter ꝓuocent. ¶ Si sit materia effusa vel ꝯgesta tũc temptet vomitus illius si fieri põt: aut soluat venter vt tangit Auic. cum yera ꝛ sirupo acetoso vt. ℞. yere simplic Gali. ʒ. iij. sirupi acetosi simplic. ℥. j. ß. aque ordei ℥. ij. vel. iij. misce ꝛ in potu tribue. Aut tribue pill'arũ de yera. ʒ. j. vel etiã cũ infusione agarici vel infusione mirabila. citrinoꝝ. Et si vis facere digestionẽ vel cõfortationez stomachi potes dare oxizachare. ℥. j. ß. cum. ℥. iij. aque ordei aut aque zucchari. Aut. ℞. aque sublimationis acetose vt dos. sit. ℞. aque acetose. ℥. ij. endiuie. ℥. j. ß. vini granatorum muzoꝝ. ℥. ij. zucchari quãtuz sufficit sirupiza cum zuccharo et sit pro vicibus duabus ꝛ post euacua si expedit. ¶ Et si actualem ꝛ fortẽ mordicationem percipit tribue aquam dictã acetose cũ iulep. viol. aut ros. aut lac recens aut aquam ordei in qua dissoluta est mucillago citoniorum. Item conuenit decoctio

prunorũ granatorũ dulciũ. Exterius vero cũ oleis stoma
ticis frigidis vt ros. vel citoniorũ vel filtium. Itẽ regi-
men nõ naturaliũ rerũ declinet ad frigidum. In hoc ca
su cõuenit gelatina modicissime acetosa de qua dictũ
est. ¶ Si vero singultus sequeret vomitũ retenta vento
sitate circa os stomachi vel circa stomachum vel meri
vel pcepta mordicatione fiat vt tactũ est. In hoc tamẽ
casu Auicenna cõmendat enulã siccã et enula sicca est
vltima ĩ hoc. ¶ Si vero materia remanẽs est humor mor
dicãs attendat lubrificãtib⁹ siue facientibus lubrifica
re sicut decoctio prunorum tamarindor ana. ℥.ij. pas-
sularum. ℥.iij. fiat decoctio in aquã. Post colaturã dis-
solue manne. ℥.j.ß. et tantũ cassie. ¶ Similiter cõuenit
decoctio viol. vt. ℞. viol. siccarum siue fere siccar. ℈.j.
prunorum tamarindorum. ℥.j. fiat decoctio postea cole
tur in aqua. ℞. succi ro. recentium. ℥.ij. zuccari albi. ℥.j.
et in potu tribue. ¶ Si vero contingat singultus propter
apostema epatis existens in concauo attendatur cure
faciendo cursum contractum per flobotomiam et per
alia que suis locis videnda sunt. deinde attendatur sto
macho cum ipsis confortantibus cũ inunctionibus fri-
gidis et stipticis sicut oleo ro. vel citoniorum vel simili
vel dando in potu aquam ordei vel succum granatorũ
vel alium succum frigidum siccum stipticum de quo su-
perius facta est mentio. ¶ Si vero contingat singultus
propter assumptionez farmacie tunc vt tangit Mesue
aut supuẽit purgatiõi aut sbseqt eã. supuẽtio aũt ei⁹ int
dũ est ,ppt catartici dispositionẽ. intdũ ,ppt dispositio-
nẽ matie mote p ipm dispositio catartici aut ẽ calitas
excedẽs nocẽs mordicatõe sua aut ẽ siccitas corrugãs
& coartãs. Fact⁹ ,ppt mordicationẽ aut ,pueit a mã cala
mordicãte q̃ effũdit ad stõachũ sua mordicatiõe irritãs
vt õhat et huius regimen esse patet p ea q̃ dicta sunt ĩ
singultu proueniente a materia calida mordicante q̃-
ratur tamen eductio materie vomitu aut etiam in solu
tione ventris vt est tactum et potu refrigerante acui-
tatem et mordicationẽ vt ex aqua ordei vel simili q̃ nõ

nomino tedio narrationis. Aut si contingat materiaz commotam esse grossam et frigidam aut esse grossam ventositatem fiat vt predictum est in vtrisqz. ¶ Si vero contingat mordicationem medicine queratur eius depositio et depressio acuitatum vt dictum est. Si vero cõtingat propter fortem euacuationem vt presumptio esset frigiditatis tunc impendatur regimen non naturalium rerum vt ad humiditatem declinet. qualis cõplexionis debeat esse aer patet. ¶ Cibi vero sunt contusa pullorum correctorum cum lactucis aut endiuia aut cucurbita. ¶ Si vero oppungeret fluxus vel aliud conuenit similiter sublimatum pulli. ¶ Item gelatina dulcis. Item pisces petrosi aque bone. Item oua sorbilia et testiculi gallorum &c. de quibus dictum est. Item cibaria facta cum lacte amigdalino de superius dictꝫ. ¶ Item vinum album aut colore mediũ limphatuz subtile mediocri et aliqualiter declinans ad dulce. ¶ Ex medicinalibus vero cõuenit iulep viol'. Item sirupus violarum Item zuccarum ro. zuccarum viol'. medium inter antiquum et nouum. Et si esset actualis fluxus collige ex dictis competentia. ¶ Item ex cõfectionibus manuschristi cum perlis. ¶ Item diazuccaratum. Confectio de pepone marciapanũ factum cũ oleo ro. aut amigdalaruz. vel nenufa. conuenit loto pluries in aqua simplici frigida vel ros. vel nenufa. et confectio ex pulpis capponis et zuccaro. ex exterioribus vero conuenit inunctio facta collo et spine vt. ℞. olei viol'. ʒ. j. ß. olei amigdalarũ dulcium. ʒ. j. olei de cucurbita vel lactucarũ. ʒ. ß. pinguedinis galline recentis. ʒ. vj. lauentur dicta olea ĩ aqua ro. Postea cum cera alba fiat vnguentum & vngentur dicta loca. ¶ Item inungatur stomachus ista inunctione. ℞. olei ro. ʒ. j. olei citoniorum viol'. ana. ʒ. ß. inungatur stomachus et epithimetur cor aut epar aut stomachus si apparuerit signa caloris epithimatibꝰ tactꝫ & tãgẽdis. Renibꝰ vero fiat isto stãte inũctio ex ĩfrigidãtibus oleis supiꝰ descriptꝫ p Mes aut ex oleo ro. & modico aceti qꝫ est meliꝰ. ¶ Sequitur regimen vertiginis.

Sequitur regimen vertiginis et scotomie que in febre cōtingit seruentur ista que Auicenna tāgit pma .iij. tractatu. v. de vtigine vt vitet in spectus omniū rex citovoluētiū pfūdatax rex aut altax valde etiam terribiliū valde et intēsax in sua obiectione: auditus etiam sonox altox ꝛ horribiliū. Itē omne accidens anime vel intensum ꝛ illatū cito corpori. Et si cōtingat vtigo a vaporib⁹ a toto corpore eleuatis tempore febris fiat colliriū de melle. post cuius operationē fiant fricationes corporis et cruriū dēide aliorum extremox. vt ad interiox etiam et brachiox. Item cōueniūt vētosationes circa nates et circa pulpas spatularū posite cōueniūt refrigerantia ꝛ phibentia euaporationes ꝛ ascensus vaporis vt sunt iulep frigida tacta vt robub et sirupus acetosus simplex. Item fiat cōfortatio capitis post diuersiones epithimādo cū hoc leni nō repugnāte catarro vel alio. ℞. aque rosꝫ. ℥. iij. aceti. ℥. j. cōcute bene ꝛ infunde pannū lineū album estate hyeme vo tepidū. aut epithima ex aqua viol. cum aceto vel cū aqua nenufarꝫ. aut lactucarū aut simili ex notis aut ex oleo rosꝫ. cū modico aceti fac etiā hūc odorare aquā rosꝫ. cū sandal' ru. ꝛ modico aceti. ¶ Regimen vo naturaliū rex satis patere potest Cōtinue post cibū et potū capiat bolū codognate cū zuccaro sine speciebus. Aut citoniū conditū cū zuccaro sine speciebus aut assatū. Uel pirū aut pomū aut coriandrum conditū vel correctū. Aut micā panis infusi alicui robub acetoso ex dictis. ¶ Itē si epar fuerit in causa euaporationis sua caliditate aut cor vel spiritualia impendat illi mēbro regimē cū refrigidantib⁹ et epithimatib⁹ aut inunctionibus seruatis in canone euacuationū. Silr si contingat vertigo pper vacuitatē stomachi vt effluens colera ꝛ mordicans sit causa agitationis ꝛ cōmotionis spirituū visibiliū: attendat eni eductioni cum vomitu vel eductione ventris: postea vigoret stomachus cū assūptione robub acetosox de quib⁹ dictū est. ¶ Et similiter

si afflictio sitis vel famis contigerit aut euaporatione acutaꝝ et morbiliũ tẽpore euacuationis cibetur patiens aut potetur refrigerãtib⁹ et vigorãtibus stomacuꝫ Et si ꝓhibẽtur euaporatiões: quale est ꝙ dictũ est. Aut iubeatur infirmo: motus: locutio: et alia tacta sunt sup̄. Item camera: sit obscuri aeris. ¶ Si ꝟo euenerit ꝟtigo ex nimia abũdantia sanguis: in toto euaporante: ad caput premissa fecum eductione: siue cõmuni minoratione: cum cassia. aut manna: aut decoctione lupulli: attẽdatur ad flobotomandum: non deficiente ꝟtute: et flobothomeť basilica dextre partis vbi euacuare propo nis cũ attentione notabilis diuersionis: aut si non intẽdis diuertere tãtũ. Sed minus medietate eaꝝ alio quo modo equaliter: aut quasi euacuato flobothoma venã mediam siue cõmunẽ aut nigram. Et si cum hoc intenderis ad inmediatius euacuãdum: tũc erit ꝯuenientior flobothomia cephalice. Deinde si intẽdis ĩmediate euacuare: ⁊ diuertere a ꝑte anteriori ad posteriora: flobothoma venã q̃ est post aurem. De qua dicit Auicẽna prima iij. tractatu. v. in cura ꝟtiginis. Est enĩ optima ĩ cura vertiginũ materialium: et qñqꝫ flobothomeť: nõ solũ in vno latere ymo in duobus: ſm Mesue existente magna repletione: et q̃si in toto. Et si ex altero laterũ facere volueris: tñ et dextro magis fiat ꝙ̄ sinistro. Aut etiã cõueĩt scarificatio cartilaginis aurium: quã Mesˀ dicit valde cõpetere. Item conuenit ventosatio crurium aut coxarum vel natum: ⁊ ventosatio pulpaꝝ spatulaꝝ: et ventosatio sup̱ collum facta. Item ꝯuenit ſm Auicẽnam cauterizatio dictaꝝ ꝑtium siue venaꝝ: q̃ sunt post aures dicẽte Auicenna allegato capitulo. Et quãdoqꝫ cauterizatur dicta vena ꝓprie: scilꝫ: in ꝟtigĩe: cui⁹ causa est accessus: vapor ex corpore ĩ quacũqꝫ via eleueť. Itẽ rege infirmũ si in solo capite esset sãguis abũdãtia: per flobothomiam cephalice: ⁊ ꝑ ventosas tactas. Et in omni vertigĩe vide qḋ ditũ est pluries: si aliqua euacuationum sanguis retẽta sit: tũc ad illã prouocãdum redi aut

equipollenter fac. ¶ Rege post p non naturalia debite aut per aerẽ declinantẽ ad frigidũ ⁊ siccũ. talẽ per natura vel artificiũ põt regi per cibos ẽt frigidos quales sunt gelatina ⁊ sulcida aut ptisana ordei cũ succis granatorum vel agresta que per te vide'. ⁊ alia nõ naturalia similiter rege. ¶ Item ex medicinalibus cõuenit sirupus acetosus simplex. aut iulep ros. aut robub acetosa dicta vel alia remissiua caloris vel feruoris coriandrum conditũ vel correctũ cõuenit in isto casu aut sirupus factus ex decoctione coriãdri Aut si volueris frigidius. ℞. mucillaginis psillij. ℨ. j. ß. aque. ro. ℥. ij. zuccari ℥. j. ß. concute bene inuicẽ et in potu tribue ⁊ ex Mesue sumit. Aut cape mucillagines seminis citoniorũ ⁊ idẽ fac. Itẽ ꝯueniũt alia satis nota ꝓhibentia feruorẽ prunorũ tamarindoꝝ ana. ℨ. ij. coriandri correcti. ℨ. j. viol. tertiaz. M. j. fiat decoctio: deinde coletur ista et ĩ aqua post colaturã. ℞. cassie aut mãne. ℥. j. ß. deinde timporibus ⁊ fronti fiat epithimatio ex oleo ros. ⁊ modico aceti secũ concusso. Itẽ fiant odoramẽta tacta et adde cãphorã si vis. ¶ Si vero causa vertiginis sit humor colericus si cũ eo peccauerit sanguis fiat flobotomia leuis postea transi ad digerendũ humorẽ si sit vehementer calidus aut sicc⁹ cũ sirupo viol. vel simili. Postea euacua vt Auic. ⁊ Mesue tangũt cũ pillulis de yerapigra aut ĩfusione aloes aut cũ mirabol. aut infusione mirabol. citrinoꝝ vel mãna vel cassiafist. ¶ Itẽ in hoc casu cõuenit regimẽ declinans ad frigidũ ⁊ humidũ aliqualr vide p te ⁊ ita dic de odoramẽtis et alijs. Si autẽ fuerint humores melãcolici digere vt predictum est et euacua cũ pillulis de epithimo aut infusione mirabol. indoruz in aqua lactis. addito manna vel cassia et infusione folliculorũ sene. ¶ Si vero sint flegmatici cũ sirupo de sticados digerant deinde euacuant cũ pillulis cochijs aut cũ agarico vel manna vel cassia. Et si sint mixti tunc digere cũ aqua sticados vel viol. Postea euacua cũ pillulis stomaticis descriptione Mes. aut cõfectione de sti-

cados quã ponit Mes.in suo de approbatis auctoritate cuiusdã in ca.de vertigine cuius lra hz ita. Confectio de sticados cuius iuuamētū est sublime ad vertiginem cuius materia est flegmatica et colerica.⁊ alia lra habet:augmētū ad ru.adaptare possumus addendo mirabol.citrinos cui⁹ descriptio est hec. ℞.yerepigre.ʒ.x. agarici epithimi ana.ʒ.iiij.mirabol.indo⁊ emblico⁊ sticados ana .ʒ.iij.sal.indi.ʒ.ij.confice cum secaniabin et sit dosis a.ʒ.j. vsq ad .iij.cum ieiuno stomacho cum aqua calida siue aq̃ zuccari vel ordei.¶ Si vo sit causa vertiginis casus vel pcussio : attendat qeti ⁊ regimini isto⁊. In tpe vo actual vertiginis fiat qes ⁊ fiāt diuersiones ⁊ alia diuersiua. Et si fuerit a stomacho vt plurimum est euacuet stomachus. Et silr si ab alio mēbro attendat regimini illius. Et si materia sit in capite attendatur pprijs euacuationibus que tacte sunt.

¶ Regimen terroris in somno.

Egimē terroris i sōno ⁊ sōnio⁊ terribilium q̃ tūc i sōno existēte fe. ptigūt vt plurimū ppt effumationē vapo⁊ hūo⁊ melācolico⁊ adusto⁊ ex fe.aut ēt cibo⁊ corrupto⁊. Si g cōstiterit in stōacho cibos esse corruptos psuppositis eductionib⁹ fecū educant vomitu aut clisteri. Postea regat infirmus p nō naturalia debita vt aeris satis tēperati. Itē p cibos ⁊ potus faciles ad digerēdū ⁊ ineptos putrefactioni.sicut ptisana ordei ⁊ panata ⁊ cōtusuz pulli correcti cū agresta ⁊ alia similia q̃ p tevide. Si non sit causa melancolicus humor adustus pmo digere sic. ℞. aque sublimationis fumi terre.ʒ.iij.s.aque buglose.ʒ.ij.aromatizētur cum modico carabe.vt grana.ij.postea sirupizantur.et in.iiij.assumptiones postea diuidatur:post exhibe infusionem mirabola.indorum et citrinorū infusorum in aqua lactis. Et tribue cū manna aut cassia. Et si causa sit humor melācolicus nō adustus regat vt predictum est et apparebit in cura quartane.

¶ Capitulū de non vera frenesi.

Egimen nō vere frenesis ꝛ alienatiōis cōtingentis plurimuȝ ex eleuatiōe vaporuȝ ad caput ꝛ contigit pluries adueniente augmēto principio poxismi vel exacerbatiōis post somnū pluries etiā pro eius regimie queraṫ pmo eductio fecū ꝛ cōis minoratio clisterio aut sup positorio. Et si nō institerit poxism⁹ fiat clistere in quo pone de yerapigra.ʒ.j.aut pone.ʒ.j. agarici ꝛ alia iam tacta. ¶ Et instante tamē poxismo nō est malū imponere suppositoriū de melle cū tribus granis salisgēme et ℈.j.de yerapigra aut agarico. Deinde fiāt ligature coxarū ꝛ cruriū ꝛ adiutorioꝝ. ¶ Item fiant fricatiōes fortes ꝛ dolorose extremoꝝ. ¶ Item ponanṫ ventose super natibus etiā instāte poxismo ꝛ etiā post sup pulpas spatularū ꝛ replicenṫ pluries. ¶ Iteȝ in potu detur aqua ordei cum vino granatoꝝ aut cū alio liquore frigido acetoso. ¶ Item si appareat flāma magna circa cor ꝛ spiritualia attendaṫ epithimatib⁹ cordis non oppugnāte repletione aut retentiōe caloris aut saltē eligaṫ aer frigidus ꝛ anhelet sup aquā roſ.frigidā. Item colluat sepe os cum aqua ordei vel frigida vel sibi simili. Iteȝ teneat linguā bene abstersam ꝛ mundā. Epithimeṫ frons cum aqua roſ.ꝛ timpora ꝛ modico aceti aut alio simili ex infrigidātibus notis. Itē odoret infrigidātia ꝛ prohibentia ascensuȝ vaporum cū tactis.

¶ Capitulū de motu spasmoso.

Regimen motus spasmosi qui si contingat ex ventositate grossa regatur regimine de quo habeṫ.ij.iij.in fe.tamen pestilentiali sincopali.vide hunc motū cōtingentē ex venenosis vaporibus delatis cerebro ꝛ partibus neruosis in quo casu attendaṫ euacuationi predictorū. Et in isto casu cōueniret digestiuū pmo repressiuū ma-

le materie. ℞.aque buglose.ʒ.iiij.aque rof.viol. ana.ʒ. j.ß.aque sticados ⁊ nenufar.ʒ.ß.bulliāt inuicē deinde aromatizent cū ambre.gra.iij.sandal.rub.℈.iiij. Et si valde intensa fuerit caliditas ⁊ nō abhorreat infirmus valde addat camphore.gra.ij.Deinde iupilizet cū suf ficienti quātitate zucchari albi ⁊ sumat in quattuor vi⸗ cibus.Deinde.℞.agarici mirabolo. citrinorum ana.℈.ij. ß.spice salisgēme.ana.℈.ß.infundantur puluerizata in aqua buglose mellita.Deinde.℞.māne.ʒ.j.ß. maiorā⸗ do aquā buglose aut mellitā aut infunde pdictis sirupū acetosum simplicē. Postea dissolue totū in aqua buglo se. Post euacuationē attende cordialib⁹ ⁊ odorametis confectionibus ⁊ alijs tactis sicut cibaria infrigidan⸗ tia vt acetosa ⁊ gelatina.¶ Si etiā nō valde prohibet calor nō esset inconueniens post euacuationes capere ℈.ij.vsqꝫ ad.ʒ.j.tiriace antique cū.ʒ.ij.aque rof. aut vio la.aut nenufar.aut succo granatorum vel cerasorum vel si⸗ miliū.¶ Item fiant fricationes partiū inferiorum. Item colli cum oleo amigdalino.Aut si institerit caliditas ⁊ siccitas cum oleo violarū.Fricet etiā pars que mouet spasmoso trahendo deorsum.

¶ Capitulū de dolore pulpe cruriū.

Egimen doloris pulpe cruriū qui si con⸗ tingat tēpore frigoris aut rigoris rega tur regimine calidorū qui si cōtingat in fe.sicut contingit pluries pͬpter ventosi tatem grossam aut pͬpter frigiditatē q2 crura tenuiora discooperta calefiat pan⸗ nus et apponat cruri.Aut fiat sacculus ex mileo ⁊ flore camomille ⁊ aneti:⁊ infundat spongia dicte decoctioni ⁊ bene expressa ⁊ calida applicet pul⸗ pe cruris.Aut ponat ventosa sup locū dolētē. Similit si doleat pͬpter frig⁹ extrinsecū cōferūt pdicta remedia Si vero doleret cū quadā cōctione matie siccitate apparē te attendat inunctionibus humectātibus tactis.

¶ Capitulum de grauitate membrorū.

Equit regimē grauitatis siue pōderositatis mēbrorum quod si ꝯtigerit ꝓpter humores grossos in visceribus et quasi toto extantes attendatur digestiōi. primo. ℞. oximelli simplic. ʒ. j. ß. aque sticados aquarum saluie: aque rorismarini ana. ʒ. j. misce et sumat quatuor vicibus. Deīde purget cū pillulis. cochijs. ʒ. j. Aut si materia fuerit mixta purget cū dyafinicōe aut electuario indo. Aut si materia fuerit melācolica sic purget cū pillulis indis aut de epithimo: et si sit mixta cū agaric. vel stomatic. In hoc casu ꝯuenit etiā ꝯfectio Mes. tacta in regie vertiginis. ¶ Si vero cōtigerit ꝓpter corporis siccitatē rege vt tactū est ex hūectātibus. ¶ Si vero contigerit ꝓpter debilitatē virtutis motiue per essentiā attēde refectioni virtutis ex parte regis nō naturaliū primo vt eligatur aer tēperatus vel tēperate declinās ad frigus aromatizatus vt dictū est in regie acutarū. ¶ Itē exhibeamus cibos resumptiuos vt cōtusum pulli aut perdicis aut fasiani aut sublimatū istorum aromatizatorum et lotorum cū aqua ros. aut buglose aut vino citoniorum aut decoctione carniū predictarū: aut aqua carniū protractarū. Itē cōueniunt carnes auicularum testiculi gallorum conditi cū amigdalis dulcibus. Itē cōueniūt grana pini recētia tenta primo in aqua zuccharata. Itē oua sorbilia. Itē ex potibus lipha tū bonū vinū medij saporis cū leuissima declinatiōe ad dulce. Cōueniūt ꝯfectiōes odoramēta et alia plura tacta.

¶ Capitulum de fetore oris.

Equit regimē fetoris oris de quo loquēs Auic. ij. iiij. de signis sumptis ex parte linguē et oris sic dicebat. Scias quod vehemētia fetoris oris in egritudinibus acutis est mortalis significatio. Quoniam significat corruptionē humorum omnium: quia cū fetor oris nō tantum cum febre acuta ꝯtingere possit imo in alia febre et multis causis et multipliciter regimini attendatur. Si igitur ꝯtingeret ex putrefactiōe gingiue aut carnis circa dētes existentis atten

dat mūdificatiōi dentiuz cū instrō debito. Postea ad-
de acetū decoctiōis saluie ⁊ idē fiat. aut mastꝫ. aut gar.
aut galāge. Aut colluat bn̄ os cū isto ⁊ fricet gigiue cū
toto ifuso aceto: aut sumat acetū decoctōis saluie ⁊ idē
fiat. Aut. ℞. rorismarini. Et si non eēt horribile sumat
acetū decoctiōis mirre aut squille ⁊ cū eo calido fiat vt
dictū est: aut sumat vinuz dulce. Postea. ℞. ligni aloes
gar. an̄. ʒ. j. zinzi. pipis an̄. ʒ. ß. nucleoꝝ mirabo. citrinoꝝ
tostoꝝ ⁊ subtilissime puluerizatoꝝ. ℈. iiij. bulliant in di
cto vino. deinde fiat collutio vt dictū ē. ¶ Si vo fuerit
putredo maior adhibe remedia fortia q̄ tāgit Aui. xvj.
iij. caplo de fetore oris. Et si cā fetorꝫ sit dens putridus
si ratificationē facere potes cū radētibꝰ ⁊ exiccātibus
dictꝫ: aut cū aq̄ vite colluēdo fac ⁊ si nō vz eradica. ¶ Et
si cā fetoris sit retētio cibi intra dētes aut intra foramē
dentis mundificet cōtinue dens post cibū ⁊ colluatur
bene os cū vino ⁊ cum pāno lineo bene mūdo tergātur
gingiue ⁊ dētes. Solet etiā foramē dentis īpleri auro.
¶ Si vo cōtingeret fetor oris a catarro retento ex op-
pilatiōe narium attendat deoppilationi nariū cuz di-
ctis loco suo. ¶ Si etiā cōtingeret ꝓpter cibū aut potū
corruptū in stomacho sicut plurimū est educat vomitu
aut lenitiōe vētris medicīa superiꝰ adhibita aut cliste
ri ⁊ vtat cibis ⁊ potibꝰ facilis digestiōis. Si vo ꝯtinge
ret ꝓpter humores colericos putridos cū frigida aut si
missi fuerit a stōacho ab epate. aut cistifellis tunc attē-
de vt pluries dictū ē meliorando epar ⁊ cistifellis eua-
cuādo deide alterādo ne mltiplicēt dictos hūores. Co-
lera vo extn̄s i stōacho educat vōitu aut sirupo acetoso
simplici ⁊ aq̄ ordei tepide. deinde si hūor sit explete edu
ctꝰ vomitu admiscent nō naturalia declinātia ad fridū
vt aer. et cibi acetosi tacti ⁊ succi acetosi. ¶ In isto tn̄ ca
su cōmēdat Auic. crisomila recēs aut psica ⁊ silia. Tn̄
qz isti fructꝰ sunt dispositi putrefactioni eligātur potiꝰ
predicta nō matura cōplete imo acetositatem haben-
tia aut citonia aut pira. Similiter vinum sit bruscum

pauciferū limphatū. Pisces cōditi ⁊ acetosi cōueniūt. ¶ Si aūt humor est educibilis sic vomitu educat̄ solutione vētris cū pillulis aloeticis cōibus aut yera simplici aut māna exhibita cū decoctione lupuli. aut cū cassia vel sil'i. vt decoctione prunorum vel succo ro. ru. aut cū infusione agarici vel reubarbari aut mirabolanorū citrinorꝫ. Deinde attendat̄ vigorationi stomachi cū iulep acetoso. ¶ Si ꝟo hūor sit flegmatic⁹ petat̄ etiā eductio vomitu cū oximelle simplici ⁊ aq̄ decoctiōis raphani. Deinde attendat̄ regimini ne multiplicet̄ flegma. ¶ In isto tamē casu cōmēdat Auic. triserā minorē descriptā in. v. ¶ Itē conuenit yerapigra Gal'. si volumus vigorare cū agarico. Itē pillule etiā de ipa. Itē elephāgine. Itē stomatice. Itē cōmendat Auic. pillas de galāga. Et hoc est earū descriptio. ℞. gar̄. galāge añ. ʒ. ß. musci cāfore grana. iiij. obmitto dosim' Auic. piretri. ʒ. j. aloes. ʒ. iiij. sinapis. ʒ. j. fiant pillule cū vino. Uel. ℞. pulueris yerepigre. ʒ. iij. myrre. ʒ. j. musci ambre cāfore ana. grana. ij. fiant pille cum sirupo acetositatis citri. Itē post euacuationes cōuenit zinziber cōditū. Itē ciminū cōditum gar̄. cōditi. galāga cōdita. cipi cōditi cum vino. zinzib. aut cōditū cū zuccaro. ¶ Itē kebuli cōditi Cōuenit etiā acetū sq̄lle aromatizatū cū cinamo ⁊ mace facta collutione aut sirupizatione cū melle et sumpto ad modum sirupi. ¶ Item aliqua simplicia cōueniunt vt thus lignū aloes cinamū cortex citri cubebe gar̄ nux muscata. mastix macis spica zinzib. galanga. cipi calamus aromatic⁹ sandaraca storax calamita ambra muscus. ¶ Frigida ꝟo sunt rosꝫ. camfora sandali lambrusca ambra myrt⁹. ¶ Ex compositis ꝟo calidis tyriaca metridatū dyamuscū dulce et amarum. ¶ Electuarium de gemmis dyacinamomum dyambra diagalanga trifera seracenica. descriptione Mesue. ¶ Si ꝟo contigerit fetor nimia acuitate humorum et adustione adhibeantur repressiua acuitatis ex aromaticis acetose siue acetosis aromatizantis aromatibus frigidis

preeuacuatis humoribus adustis cum medicinis pro prijs.

¶ Capitulum de alcola

Equitur regimē alcole et si apparuerit repletio sanguīs fiat flo. ia de vena cephalica aut mediana. Aut si fuerit magna replō ī toto et fuerit intē sio diuersionis de basilica: deīde colluat os cū aq̄ ro. aut cū aq̄ decoctionis ro. vel mirti vl' modico zuccari vel modico vino granatorum muzorum aut si fuerit magnus fumus acetosorum aut cū aq̄ zucchari et modico aceti: aut etiā infūdāt penidie ī aq̄ ro. vel viol'. vel vino citoniorum vel granatorum dulciū vel muzorum. in processū vero iā ifluxa materia conuenit decoctio liq̄ricie cū vino granatorum dulciū. Ulterius conuenit vinū dulce paucifeꝛū in q̄ bulliāt ro. aut mirtū aut vinū dulce cū modico iulep ro. vel decoctione iuiubarum. Si vero materie rūpant sumat aq̄ cum modico melle ros. et colluat os aut liniat aq̄ ordei cū infusione zuccari ros.

¶ Capitulum rubedinis vuee

Egimen rubedinis vuee et partium circunstantium et si patiens fuerit puer conuenit iulep rosarum. et alia tacta sunt in principio cure alcole. Cibi vero sint non salsi cum ptisana ordei. panata in decoctione cucurbite vel lactuce vel portulace vel similium. ¶ Item gelatina leuis acetositatis et alia per te vide. ¶ Item si non sit valde puer fiāt ventosationes in natibus et spatulis. ¶ Si vero sit magnus fiat flobotomia in alcola Et si apparuerit peccare humor colericus vel salsus educatur modis dictis

¶ Capitulum de excoriatione dictarum partium.

R Egimē excoriatiōis dictaꝝ partiū cōplē duz ē p mūdificātia abstergētia vt aquā ordei viol. vł ros. ꝓsupposit semꝑ euacuatiōib⁹ vniuersalib⁹. Itē ꝯuenit vinū dulce post dictuz regimen decoctiōis mirti aut cū succo granatoꝝ dulciū aut cū vino citonioꝝ. Itē decoctio iuiubarū ⁊ alia que p te vide vel collige. Itē vinū dulce decoctiōis sandalo. rubeo. ⁊ corralloꝝ rub. aut decoctio glandiū recentiū.

¶ Capitulū de inuoluntario mictu.

S Equit regimē inuolūtarij mict⁹ aut egestionis ⁊ q2 ista ꝫm plurimū ꝓpter debilitatē cōtentiue virtutis ⁊ ꝓpter debilitatez cereb. et neruoꝝ attendat ad confortationē cereb. ⁊ misce cū sacculis odoramētis ⁊ inunctiōibus. ⁊ si appareat repletio ex humorib⁹ flegmaticis educant ꝓprijs eductiōib⁹. Si vo apperet debilitas cerebri ꝯfortet ēt cerebrū cū odoramētis ⁊ alijs q̄ collige ex. j. iij. ⁊ silr si fiat īpotentia mingēdi vltra cās instrumētorum vrine q̄s videre debes. xix. iij. vide si ebetudo fuerit sensitiue virtut vt inde ebetetur expulsiua naturalis ⁊ tūc attende sacculationē cerebri ⁊ fac hūc sacculū superi⁹ dictuz ⁊ inunctiōes colli. Vnge etiā circa testiculos ⁊ virgā siue inter eosdē cū oleo scorpionū aut lilioꝝ alboꝝ. Et impone foramini vge modicū succi cepe aut squille si fuerit maior indigētia. vel pone virgā in decoctione mentastri aut calamenti aut sauine aut rubee tinctorū vel apij vel petrosilij vel sparagi.

¶ Capitulum de apertura oris.

R Egimen apture oris q̄ si naturalis fuerit ei⁹ curā obmitto nisi contigerit sicut sepe euenit post grauationē ꝓpter oppilationē aut stricturā nari: tunc em̄ attēdat de opilatiōi narium ꝓsupposita mūdificatiōe corpis ⁊ fiāt deoppilatiua ꝑdicta. Si vo ꝯtingat in ꝓcessu febris vt siccitatē cōprehēdam⁹ in cā ⁊ caliditatē attēdam⁹ infrigidātib⁹.

⁊ humectātib⁹ ⁊ odoramētis aut caputpurgijs aut fiā odorameta ex aq̄ ⁊ decoctiōe viol'. ⁊ eodē mō cap .pur gia lactuce aut salicis ⁊ filiuz tactorꝫ. Itē inungat col lū ex oleo viol'. aut de salicib⁹ vl' lactucis. Itē embrocet caput cū ista embrocatiōe. ℞. viol'. matrū. viol'. lactuca ruz ana. M. j. foliorꝫ salicū. M. ß. ordei. ʒ. M. j. fiat de coctio in aq̄ fluuiali ⁊ embrocet caput. Itē attēdat hu mectationi ex pte aeris ⁊ sit ppe inundationes aquarū ⁊ corrigat vt dictū fuit sup regie acutarꝫ. ¶ Itē cibi sint resumptiui vt ꝯtusa pullorꝫ aut sublimatū cum aq̄ viol'. Itē ꝯueniūt cōtusa pdicū ⁊ fasianorꝫ. Itē carnes capre tine valde iuuenes puto tñ meli⁹ esse vt sole exhibeant pulline. ¶ Ex cibarijs ꝯuenit panata ī brodio pulli aut panis īfusus ī eodē brodio. Itē coctio cucurbite aut pe ponis aut spinachie aut lactucarū. Uel sumatur pullus paru⁹ ⁊ impleat venter ei⁹ prunis bñ maturis ⁊ coquat in furno aspsus etiā leniter cū pinguedine recētis cap ponis. ¶ Itē ꝯuenit aq̄ carnis de qua dictū est. Cōuenit lac amigdalarū cū pulpis galline aut capponis subtilis sime cōtus aut ꝯtrit ꝫ addēdo modicū aq̄ ros. cū modico aceti agreste ⁊ zuccharo. Itē conueniūtvitella ouorꝫ lac azininū vel muliebre de quo dicet in cura ethice. Itē cō uenit ptizana ordei in brodio pulli conueniunt pisces petrini elixi maxime cū sufficiēti lotiōe ⁊ cocti in aqua ordei. Item testiculi gallorum ⁊ alia predicta. Ex poti bus conueniunt vinum paruū non stipticum nec ponti cum imo potius declinans ad dulce ⁊ limphet continue vinum ¶ Item cōuenit aqua cocta cum zuccharo albo vel aqua ordei cum pauco ordei iniungatur quātū fieri potest. Item somnus non patiatur inanitionez nec re pletionem magnam sed diuidatur potius cibatio tota xxiiij. horarum in tres vel quattuor vices. ¶ Item edu cantur superfluitates per proprias vias et si eligatur clistere fiat hoc. ℞. decoctionis galline aut capponis lib. ij. aut vnciā. j. semis aut. j. sm quātitatez corpis. olei viola. ʒ. iij. cassie. ʒ. j. pul. zucchari. ʒ. semis fiat clistere.

Accidentia aie extrema vitet gaudeat delectet iuxta possibile. de coitu vo nō expedit dicere. Item nō oppugnāte alio cōuenit balneū decoctionis violarum matrum viol. lactucarū foliorum salicis. Et post balneū inungatur collū et spina oleo viol. et tempora et frons. Ex medicinalibus cōuenit iul. rob. viol. nenufar. et lactu. cucur. melonis. Item cōfectio de cucurbita vel melone. Item poma dulcia condita cum zucchraro vt apia et similia. Itē conuenit marsapanū cum oleo viol.

¶ Capitulū de febre tertiana pura.

Portet vt rememoreris regimie tertiane pure tacto in psenti caplo. et diuidit in duas ptes pncipales fm duplicē colericā materiā purā naturalē et genitam ex putrefactione siue adustione sanguinis quā Auicē. tāgit pma pmi caplo de humorib' regimē tertiane pure q a pura materia puenit. diuidit in duas pncipaliter fm debitam administrationē nō naturaliū rerū et medicinalium. ¶ Pro pmo ab aere incipiendū quē eligamus frigidū non nimis tñ tertiana existēte in pncipio vniuersali ne sua frigiditate nimia constringat siue opilet poros: deide cū frigidis aromatizet. Venio scdo ad cibū et eligātur declinātes ad frigidū naturalit et artificialiter et bñ tuti esse debem' ne in tertiana exhibeam' calida et est cā clara et p isto est lra. vij. Viatici i cura tertiane sic dicēt: qz i febre molestū est gen' putredinis: caute caue ne denf res calide ne forte colera rubea suo acumine cerebrū ascēdat et apostema faciat: et infirm' frenesim icurrat q febris tardior et molestior qz colera rubea ex mobilitate sua et velocitate cū acumie suo nō patit peccare infirmū nec errare medicū. ¶ Cib' igit q cōuenit in pncipio vli dz esse ptizana facta in brodio pulli alterata cū lactuc. aut cucur. aut portulaca aut acetosella: aut cū prunis vel piris vel pomis aut panata vel panis infusus in brodio pulli et decoctiōis spinachie.

¶ Et regulariter nõ cõuenit caro ꝓpter tñ cõem errorẽ Et q̃ infirmi ⁊ eoꝝ affines volũt assumere carnes denꝫ pulline elixe vt extremitates illarũ ⁊ carnes humerorũ vel alarũ. ¶ Itẽ saltiꝫ florẽtie satꝫ a pñcipio volũt cõtusum si parũ ibi opꝫ dare sit pullus ꝯtusus alteratus vt dictũ est: ⁊ sit paruꝰ nõ pinguis ⁊ cõtundanꝫ ale pulpa interioꝝ exclusa. Pullus sit quãtitatꝫ ſm corpis dispositionẽ ⁊ etatẽ ⁊ alia plus aut minus indicãtia de cibo aut ꝯtusuꝫ sturiõis vł fasianiculi. Sublimatũ nõ placꝫ mihi: tñ si expedit parũ exhibere corrigatꝫ pullus vt dictuꝫ est. Lauetꝫ eñ ante sublimationẽ cũ aqua lactucarum aut viol'. vel rob. nec ꝑtes pingues ponanꝫ ad sublimãdũ. ¶ Itẽ ex piscibus ꝯueniũt pisciculi tacti petrini cogniti meliꝰ tñ esset stare in ptisana ordei aut panata Ex oleribꝰ etiã cõueniret decoctio cucurbite in brodio pulli aut lactuce vel spinachie: cauti tñ simus ne demꝰ in pñcipio nimis infrigidãtia ne vie expulsiõis matie ꝯstringanꝫ. ¶ Ex fructibꝰ ꝯuenire pñt granata muza ⁊ pruna matura ⁊ imatura: ⁊ maxie in corpibꝰ maxie siccis ⁊ valde calidis. ¶ Ex potibꝰ vo ꝯuenit aq̃ zucchara ta aut aq̃ infusionis candorũ aut aqua coagulationis zucchari. Julep. rob. vel viol'. ⁊ aque ordei. Et qꝛ in vsu est talibꝰ exhibere vinũ: in tꝑe interpollatiõis sit vinuꝫ aquosuꝫ albũ. Deinde saltiꝫ limphatũ cũ aqua simplici cocta in qua sit potiꝰ virtus vini q̃ꝫ vinuꝫ. In cibatione aũt ⁊ potu in dicta tertiana diuisa sit potissimũ duplex magis realr operãdo. pmo ex ꝑte tẽpoꝝ vniuersaliũ: vt in pñcipio sit dicta grossior nõ repugnante aliq̃ vt dixi sup libro afforꝫ. vt multa repletio q̃ indicauerit tenuitatem q̃ꝫ remissio pñcipij indigeat ingrossatione. In augmẽto aũt ⁊ statu subtiliori dieta vtimur vt vbi ĩ pñci. debeamꝰ dare iuxta cõem errorẽ cõtusuꝫ pulli demꝰ ꝑcipue panatã vel põt fieri diuersitas rõne quãtitatꝫ vel subtiliatiõis vt põt dari ꝯtusum subtilius. Aut ex pullo minori hñdo mẽti cõe illud pme particule afforꝫ. ꝯmẽto. iiij. dietaꝫ subtiliari ex ꝑte qualitatis aut quãtitateꝫ

nutrientis etiā p̄ma.j.caplo.j. Tenendo etiā menti istā regulā gradati debere saluari nō debilitata valde virtute ꝑpter essentiā. ¶ In declinatione ṽo vl'i ingrossetur dieta ex parte quātitatis et qualitatis et ita gradatim intendētis ad ingrossationez procedente declinatione vt ꝑueniat ad testiculos galli. vitella oui ⁊ fikia. aut pullū minutim incisum. Comēdat etiā Auic. lꝫ nō sit in vsu cerebrū edi nō existēte nausea. etiā intellige cerebrū galline ⁊ testiculos alios de q̄bus dictū est. Item cōueniūt in declinatione gelatine ꝑdicū aut pulloꝝ siue perdiconuz aut fasianorū. ¶ Itē pulli leniter assi de quib⁹ dictū est cōditi cū vsualibus ⁊ domesticis acetoꝭ. ¶ Itē auicule in rubis degētes ⁊ a supfluitatibus mundē condite etiā debito modo: diuersificat etiā regimen cibi ⁊ pot⁹ in quiete fiendū ratione p̄me ⁊ vltime ꝑtis. Nā cibatio cibi ⁊ potus qui fiunt post declinantē paroxismū ⁊ ductis debite vaporibus ⁊ fumis ⁊ alijs supfluitatibus possunt esse grossiores. q̄ ṽo fuerunt in scda ꝑte aut vltima ante paroxismū ꝑ quattuor horas minus grosse debent esse vnde pluries nisi intendamus repugnare fluxui colere ad stomachum exhibem⁹ ptisanā ordei ex aqua simplici factam aspersam et clare agreste aut vini citoniorum murorū succo arancij. vel damus oppugnante stomacho ab acetosis a p̄ncipio morderi ptisanam solo zuccaro aspsam. Aut exhibemus panē predictum lotū. Memora tamē h̄ ꝙ mica panis mediocriter fermentati ⁊ vt est debite pinsatū tertie diei ⁊ debita decoctione aut scde terat et infundatur aque frigidissime et debite lauetur ter. illa mūdata: deinde aspergatur vino aquoso: aut melius vino granatorum murorū cum debita quantitate zuccari aut propter stomachum sit vinum granatorum sit succus arancij dulcis aut similiū de quo dictū est. Aut etiā dare potes. ℥. ij. manus christi cum perlis simplicis constructi cum aqua rosaꝝ vel violaꝝ. aut cum perlis aut etiam dyacorallum cum perlis aut eodem modo dyasandalum, vt ponas sanda

los rubeos loco corallorum. aut si te coactum volunta- tibus infirmorum aut attinētium vel astantiū visibus oportuerit dare cibum alium exhibe panatam cibum christianorum auctoritate Aueroys factam in brodio macri pulli. aut panem in dicto brodio infusum altera to pullo vt est tactum. Si etiā cogatur saltem florētie dare contusum pulli sit valde subtile ꝛ ex pulpis abiecta pinguedine: ꝛ sic alteratus pullus vt est tactum ꝛ simi- liter de sublimato est dicendum si etiam opportunum fuerit dare oua non coquantur cum cortice more florē- tino in aceto: sed coquantur sub cineribus vt tremant. Deinde frangantur et aspergantur agresta vel alio suc co acetoso non valde stiptico aut frangantur et coquā tur in aqua: deinde cum agresta vel simili cōmedan- tur et constante virtute vitellos cum albumine lacteo conuenientiores puto. ¶ Potus autez regulariter dicē do sit aqua ordei aut iulep violatum cum vino grana- torum muzorum. aut iulep rosatum cum aqua simplici tactum. Et modico vini granatorum dulcium aut aqua zuccarata. Aut si expediat dare vinum sit odor eius odoriferum siue sit aqua vinata non vinum aquatum. ¶ Nam vt dictum est valde debemus vitare calida siue inflammabilia. ¶ De motu dicendum qui vitandus est tempore quietis maxime fortis motus: fricationem ta- men corporis facere debemus ante cibum expulsum superfluitatibus debite. ¶ De somno dicendum. Dor- miat ergo patiens aliquantulum plus ꝗ̄ in vsu commu ni suo maxime colericus licz possit habere instanti- am. Non repleatur patiens nec valde inaniatur sed seruetur dicta dieta. ¶ Item expellantur quotidie su- perfluitates per loca debita per naturaz aut auxilio ar tis qđ tāget. Accidētia aīe oīa excedētia vitet maxime iram gaudeat delectetur quantū fieri pōt. Coitum vita re debere satis ꝯstat ¶ Expedito regimine nō naturaliū rerū ad medicinalia veniendū. Occurrēs igit̄ medic⁹ i firmo tercianario in hora quietis: ꝛ vbi sit tēpus faci-

endi: faciat que sequūtur. Si venter sit cōstipatus: ⁊ cō
stiterit intestinis esse exiccatas feces: fiat clistere ꝑtim
lenitiuū qđ ꝑtim distribuere debemus ex Auicēna pri-
ma. iiij. in cura tertiane pure nō insequendo ex toto de-
scriptionē istam. vt. ℞. foliorum altee aut malue. M. j.
blete et matrū viol. añ. M. ß. iniubar sebesten. liqritie
mūde añ. ʒ. iij. fiat decoctio in aqua: in qua dissolue cas-
siefistul. ℥. j. olei viol. ℥. iij. zuccari ro. ʒ. vj. sal. ʒ. iij. misce
et dissoluto sale cola ⁊ exhibe clistere. Aut replicando
predicta. fac hoc. ℞. malue spinachie. matrū viol. viol.
mecurial. añ. M. ß. ordei. M. j. fiat decoctio ī qua post
colaturam dissolue cassie. ℥. j. ß. olei viol. ℥. iij. zuccari ru
bei. ℥. j. sal. ʒ. iij. fiat clistere. ¶ Post exitū fecū exhibeat
lenitiuū mūdificās mūdificatione cōmuni: remittens
etiam feruorem colere vt. ℞. tamarindor. ʒ. ß. fiat de-
coctio in aqua lb. j. vsq ad ꝯsumptionē tertie partis, de
inde sumantur. ℥. vj. dicte decoctionis: ⁊ in ista dissolue
mānē. ʒ. x. et in potu tribue. Aut. ℞. dictam colaturam
cui inmitte aque duor granator aut dulc aut musor. ℥.
ij. Scdm lenitiuū qđ ex Auicēna sumitur potest esse. ℞.
lubleb siue lupuli. M. ß. passular enucleatar. ℥. j. fiat de
coctio in tanta aqua: in qua dissolue manne ad quanti-
tatem dictam et quantitas tacta sumatur in aq: dissol-
ue manne. ʒ. x. vel ad. ℥. j. vsq ad. ℥. j. ß. Aut. ℞. etiā pru-
norū enucleatorū. ℥. j. fiat decoctio in qua dissolue mā-
ne ad quantitatē dictam. Aut q̄rto. ℞. sirupi viol. ℥. ij. ß.
dissolue in trib⁹. ℥. aque decoctionis prunorū. Aut cape
viol. conditarū siue zucchari viol. ℥. ij. dissolue in dicta
decoctione prunorū. Aut fiat sirupus de prunis vt. ℞.
prunorū enucleatorū siue pulpe eor. ℥. j. ß. fiat decoctio
in lib. aq. j. ad ꝯsumptionē tertie ꝑtis. deinde sumāt. ℥.
viij. dicte decoctionis ⁊ sirupizet dicta decoctio cū zuc-
caro albissimo. Et in huiusmodi sirupo. ℥. iij. dissolue. ʒ.
iij. mucillaginis psillij ⁊ in potu tribue ⁊ tribuatur dicta
quantitas mucillaginis psillij cū dicta decoctiōe lentiū
quod est domesticū vel cū decoctione lupuli. Item ī isto

casu:cōueīt dyaprunis descriptione Nicolai nō scamo-neata:cuius littera habet:ita dyaprunis:vel dyamasce non:a prunis damascenis:in ea positis dr:valet ꝓprie acutis ꝛ pacutꝭ febrib⁹:marie causoni et synocho ī prin-cipio :et augmēto ꝛ statu egritudinis. Daᵗ oī hora diei sine dyagredio cōfecta. Qꝺ si etiam in declinatōne:pur gare volueris infirmū:dabis laxatiuū:vt inferius in re-ceptione preparatum est:in matutiali hora ad modum castanee:tamē talia cuius descriptio. ℞.prunoꝝ dama scenoꝝ numero centū:que poni debēt invase stagneo: ꝛ tātū aque bene capiātur:vel cooperiātur:bulliātqꝫ quo usqꝫ dissolui videātur.Cūqꝫ aliquātulū fuerit calefacta siue tepefacta ab aqua extrahant : et crebro supposito catine pruna in crebro ponātur in manib⁹ tamdiu fri-cētur:vt nihil preter ossa et cortices remaneāt in cre-bro:et fiat syrupus:in ista aqua:vbi pruna decocta sunt de duabus lib. zuccari: in quo syrupo ponatur lib.j.de pulpis prunoꝝ:et ad spissitudinē coquatur incipiente ꝓo inspissari ad.ʒ.iij.tamarindoꝝ medulle cassiesꝭ dis-solute ꝛ mūdate cū predictꝭ decoctionib⁹ʒ.j.memēto tñ ꝙ in aqua prunoꝝ bulliat ʒ.j. mell'. viol'.cūqꝫ ad deco-ctionē perueniunt perfectam semꝑ cū spatula agitan-do istaꝝ spēꝝ puluerem:supraasperge qui est. ℞.sanda loꝝ al.et ru.spodij et reubarb.añ.ʒ.iij.ro.ru.se.portula-ce se.scariole berberoꝝ succi liquiritie draganti añ.ʒ.ij se.meloīs citruli cucurbite mūdate.añ.ʒ.j. misceāt oīa et confice vt dictū est:doſ est a.ʒ.ij.vsqꝫ ad.ʒ.ß.cū aqua zuccarata.Aduerte tamē hic. ꝙ in principio valet hec confectio:non adiuncto puluere isto.Cūqꝫ ad decoctio-nem peruenerit:ꝛc.Item in isto casu:conuenit fructuuꝫ aqua descriptione Mesue:cuius descriptio: aqua fru-ctuum seminis et colere:feruorem reprimit.ꝛc.¶ Item si queris minorationem propriam et non communem solam:potest competere hec decoctio.℞.lupulloꝝ.M ß.prunorum tamarindorum ,añ.ʒ. iij. fiat decoctio :in qua dissolue manne.ʒ.j.ß.cum zucco rosato et zuccaro.

ad modum electuarij:et tribue ad comedendum. Aut forma cassiam:ad modum dactili. aut cape aloes:et infūde aque ro. aut aque viol'. et laua bene: et ex eo forma pillulas cū mirra lota et croco. ¶ Si vero peccaret cū colera sanguis post clistere lenitiuū vel post lenitionez cōem ex assumpto per os factā fiat minutio ex basilica dextra vbi magis inferioribus euacuare proponis et ab epate et a partibus cordis. ¶ Ubi vero magis a toto equaliter flobotoma venā nigrā mediā siue cōmunem. aut si abhorret aut forte non ita constaret virtus flobotomia non potest fieri:ventosentur nates cū scarificatione et intendatur semper fieri flobotomia non existēte febre. Et ita etiā lenitiones ⁊ clisteria operādo regulariter. Post flobotomiā vero si stiptic⁹ sit vēter clisterisa lenitiuo et alteratiuo clisteri:et alteratione qua caliditas potissimi facta est intensior ad hec inquiete febris. ¶ Ad digerendū autē transi post lenitionē cōem et propriā saltim cū hoc digestiuo. ℞. sirupi acetosi simplicis ℥.j.ß. vsqȝ ad.ij.aq̄ simplicis cocte cū zuccaro misce.℥.j. et in potu tribue. ¶ Silr cōuenit iulep simplex acetositatis duplicata aq̄ tacta ad ipm nec credo esse simplex etiā hoc aggregato ꝓhibente decoctionē ei⁹cōpensato aceto et zucchāro et aqua simplici. Et cōueniret magis vbi timerem⁹ laxitatē stomachi nimia lenitate silr posset acetosari iulep viol'. Aut sirupus viol'. si non abhorreret stomach⁹ acetū. Et si cū hijsq̄reres stōachi cōfortationē ⁊ ꝓhibitionē transitus colere ad stomachū misce iulep aut sirupū viol'. aut vinū granatoꝝ muzorum. aut iulep eorum vt. ℞. iulep vel sirupi viol'.℥.j.ß. succi granatorū muzoꝝ maxime aquositatis siue subtilioris partis.℥.ß. misce ⁊ fac inuicē bullire leuissime et in potu cū duplo aq̄ zuccari vel ordei misce et tribue. Aut si nō abhorret acetū conuenit oxizacra in dicta dosi loco sirupi acetosi siue succo pone aquaz oximell' simplicis vt.℥.ß. et ita sirupi acetosi simplicis. ¶ Aut si q̄ris confortationem et abstersionem. ℞. mellis ros. colati.℥.ß.

sirupi acetosi simplicis.ʒ.j.aq̄ zuccari duplū post assumptionē digestiui assumpti cōiter q̄ttuor vel q̄nq; vicib⁹ stet nūerus assūptionis in pparatione materie.¶ Si tētaret natura crisim aut tētasset aut tentaturã putares cum clisteri lenitiuo ꝓcede nec de euacuatione tenta. Si vo ante diē crisis oportet euacuare vt allenies naturā in crisi materia existente multa tunc minora vt tactum est.vt.℞.electuarij de succo ro.descriptione Mesue.a.ʒ.j.vsq; ad.ʒ.ij.manne.ʒ.j.ß.misce et dissolue in.ʒ. iiij.aq̄ decoctionis prunorꝫ et tamarindorꝫ vel iuiubarum vel sebesten aut liquiritie.vel.℞.reubarbari a.ʒ.j. vsq; ad.ʒ.j.ß.infundatur in vino albo subtili cum.ʒ.ß. spice:deinde.℞.manne aut cassie.ʒ.j.ß.aque zucchari aut endiuie cum zuccaro et in potu tribue. ¶ Similiter cōpeteret nunc infusio mirabolanorū citrinorũ in aqua decoctionis passularum aut in sero caprino aut ī aqua lupuli vel cum manna et cassia. ¶ Post vo completam crisim attende si remanserit vrina valde tincta notans flammam epatis et fiat epithima epati ex tact⁹ super regimine acutarum.replico tamen leue.℞.aque lactucis aut cucurbite.ʒ.ij.aque endiuie.ʒ.iiij.sandalorum rubeorū.℈.iiij.spodij.ʒ.ß.aceti.ʒ.ij.misce et fiat epithima ante cibū expulsis superfluitatib⁹ et tepidū apponatur.Sis tamen certus epithimare epar quando cōplete euacuatū fuerit. ¶ Si vo post crisim diminutā oportet euacuare epar considera an natura tentauerit crisim per sudorem et tunc attende infrigidantibus et obstructionibus pororum et alijs tactis prouocantib⁹ sudorem.Et si natura tentauerit euacuare per vrinam exhibe in potu aquam decoctionis seminū frigidorum Et si addatur aliquantulum aq̄ feniculi non erit malū. et si tentet aut si tentauerit euacuare vomitu prouocetur vomitus et ita de fluxu sanguinis nariũ est dicendum. ¶ Si vo tentauerit euacuare solutione tenta etiam tu euacuare et illud est ꝙ communiter tentatur

vnde si nō declinet feb. post dictā euacuationē potes di-
gerere ꝑmo cuꝫ sirupo endiuie. vt. ℞. sirupi endiuie. ℥.
j. sirupi acetosi simplicis. ℥. ß. aque endiuie aq̄ zucchari
ana. ℥. j. Aut si colera apparuerit tibi grossior. ℞. siru-
pi endiuie. ℥. j. sirupi acetosi de radicibus feniculi vel
apij. ℥. j. aque zucchari aque endiuie ana. ℥. j. ß. dētur q̄t-
tuor vicibus aut aromatizet cuꝫ sandalis rub. Uel fiat
hic sirupus. ℞. endiuie scariole lactucarū nouiter orta
rum ana. M. ß. se. frigidorꝫ maturorꝫ vt melonis cucur-
bite cucumeris citruli ana. ʒ. iij. fiat decoctio. deinde co
letur in aqua. pone aceti. ℥. ß. deinde aromatiza cū san-
dalis tribus. ana. ʒ. ß. ⁊ post aromatizationē siue altera
tionē sirupū cum zuccharo albo. Deinde fiat euacuatio
ꝑmo ex dictis Auicē. vt. ℞. scamonee correcte sufficiē
ter trite a gra. j. vsqꝫ ad. ij. iulep ros. ℥. ij. aque zucchari
℥. j. ß. in potu tribuat. sed hoc non est domesticuꝫ. ¶ Se-
cunda descriptio tangitur per Auicē. vt. ℞. mirabola.
citrinorū a. ʒ. j. vsqꝫ ad. iij. terantur sufficiēter ⁊ infun-
dantur dicte decoctioni passularꝫ in qua dissolue cassie
fistule. ℥. j. ß. in potu tribue. ¶ Aut. ℞. prunorꝫ tamarin-
dorꝫ passularū ana. ℥. ß. mirabola. citrinorꝫ. ʒ. ij. coquan
tur inuicē postea cola ⁊ in colatura. ℥. v. aut. iiij. dissolue
māne aut cassie. ʒ. vij. Uel si trāsierit colera ꝟsus adu-
stionē. ℞. folliculorꝫ sene. ʒ. ij. prunorꝫ tamaridorꝫ passu
larum ana. ʒ. j. ß. mirabola. citrinorum indorū ana. ʒ. j.
coquātur omnia in aqua fluuiali. ℥. x. ad consumptionē
tertie partis. deinde. ℞. aque sublimationis fumiterre
℥. j. ⁊ in illo toto post colaturam in. ℥. v. dissolue manne
aut cassie. ʒ. vij. Aut. ℞. reubarb. ℈. iiij. infunde in vino
albo subtili. ℥. j. aut gra. iij. spice. Deinde cola ⁊ exprime
vt est tactum cum aqua. ℥. iiij. decoctionis prunorꝫ ⁊ ta-
marindorū et modico capillorū veneris misce in aqua
⁊ dissolue māne. ℥. j. cassie. ℥. semis. Uel. ℞. electuarij de
succo ros. descriptione Mesue a. ʒ. j. vsqꝫ ad. ij. manne
aut cassie vt dictum est dissolue in dicta decoctione aut
in aqua decoctionis lupulorum. Aut. ℞. dyaprunis de-

scriptione Nicolai a.ʒ.ij.vsqꝫ ad.ʒ.ß.ꝛ dissoluantur in aq̄ decoctionis lupulorū aut zucchari: deinde in potu tribuatur. ¶ Item conuenit decoctio capillorū veneris clarificans sanguinē ꝛ mundificans ipsū a corruptione materierū permixtarū ꝛ competit ad acuitatē eius ꝛ coleram cuius descriptio hec est. ℞.capillorū veneris ℥.j.ß.fumiterre.℥.ß.lupulli.viol.siccarū.añ.ß.ʒ.viij.prunoꝝ.iiij.numero.iuiubarū.xx.coquātur in lib. aque.iij. cum facilitate vsqꝫ dum redeat ad librā.j.ꝛ pone in ea cassiefistule.mundate a corticibus suis.℥.iij. tamarindorum.℥.ij.māne.℥.j.reubarba.ʒ.x. fricentur manibꝰ et colentur ꝛ propinetur in mane.ꝛ quādoqꝫ ponitur loco aque seri caprini lib.iij.dosis est a.ʒ.iij.vsqꝫ ad quinqꝫ cum aqua zucchari ꝛ aqua sublimationis fumi terre. ¶ Aut.℞.cassie pingꝫ.ꝛ bone.℥.j.dymāne.ʒ.ij.ß.bñ misce inuicem ꝛ fiat ad modum dactili ꝛ asperge modico zucchari ꝛ ad comedendū tribue. ¶ Aut.℞.reubar.ʒ.ij.spice.℈.semis.ꝛ.℥.j.ß.vini boni subtilis aromatici infundantur ꝛ bene misce subtilissime puluerizata ꝛ postq̄ᵖ siccata sunt fac pillulas cum succo de roß. tribue a.ʒ.j.vsqꝫ ad.℈.iiij. Eodem potes facere pillulas ex mirabola.citrinis. Aut etiā.℞.succi roß.rub.recentiū.ʒ.iij.māne.℥.j.in potu da cum aqua lupulli. Post vᵒ debitas euacuationes tempta ꝓuocare vrinā dando in potu vinum subtile album. ¶ Item ponendo ad bulliendū cū cibariis suis semina cōmunia.aut cōmiscendo fercula decoctionis emulsionum seminū: aut capiēdo duas radices endiuie ꝛ vnā feniculi. ¶ Itē in fine ad ꝯfortationem epatis confert confectio de sandal. siue triasandalis descriptione Nicolai dando.ʒ.ij.dicte confectionis siue.ʒ.j.per horas tres ante cibum cuius descriptio est hec. Triasandal.dicitur a tribus generibus sandalorū scilicet alboꝝ rubeoꝝ ꝛ citrinorum qui illic intrant proprie valet contra dolorem epatis et stomachi ptisicis ethicis ictericis mane et meridie ad modum castanee datum multum confert. Cuius descriptio. ℞. sandaloꝝ

alborum rubeorum et citrinorum rof. zucchari ana so/
lidos.ij.reubarba.spodij.succi liquiricie seminis por/
tulace solidu3.j.semis amilifgūmi ara.draganti seminū
melonum.citranguli cucumeris cucurbite seminis sca/
riole solidum.j.camphore.℈.j.rof.spodij.quadruplum
⁊ detur in modum castanee.Vel sumatur puluis huius
totius dragme.j.semis.⁊ cum modico zucchari fiat cō/
fectio solida.vel potes ita facere.℞.pulueris tria sāda/
lorum.℈.iiij.margaritarum nouarum.℈.semis fragmē/
torum saphiri iacincti ana gra.ij.subtilissime tritorum
auri.℈.semis infundatur puluis aque rosa.et aque bu/
glose duplando aqua rosa℞. et cum zucchari albissimi
vncijs sex fiat confectio solida.¶ Et si velimus confe/
ctionem minus frigidam cōuenit dyarodon descriptio
ne Mesue aut Nicolai dando dragmas tres pro vice.
¶ Post v͛o euacuationes ⁊ in fine tertiane pure lʒ non
sit vsuale tempore presenti conuenit balneu3 aque dul
cis tepidum boni aeris in quo stet modicu3: post intret
lectum et ibi sudet post sit hora balnei declinante paro
xismo toto.Et si apparuerit cōuenientia prime balnea
tionis iterandā fore opinor.Deinde.℞.olei rosarum
violarū ana dragmas tres aceti dragmā vnā concutiā
tur inuicem et ex bis concussis inungantur spina et re
nes aut sit hora balnei hora quietis a poxismo distans
siue ordinem sequens vt tibi apparet.Post balneum et
sudationem et post vnctionem fiendam tribue in potu
etiam bene quietato corpore vinum album sapore me/
dium virtute paruum aut limphatum aqua cocta cum
zuccharo.Et ad comedendū exhibe de dicta confectio/
ne vel manuschristi cum perlis ⁊ si abhorret confectio/
nem tribue modicum subtilis mice panis infuse vino
post ciba ipsum hora sua tēpore paroxismi quale sit ha
betur ex prehabitis.

¶ Quid sit fiendum tempore rigoris.

Egimen vero seruandum tempore paroxismi quale sit ex prehabitis patere potest. tempore enim rigoris quid sit de cibatione fiendum satis patet. tunc tamen vitetur potus somnus et comestio. Et si reuertaretur ad vomitum vel nauseam iuua vt tactum est cum aqua zucchari tepida et modicissimo aceto cum sirupo acetoso simplici cum triplo aque tepide aut decoctionem cape seminum communium. ℥. iij. et cum. ℥. semis sirupi acetosi simplicis prouoca tu vomitum digito imposito gule aut pena inuncta vel non inuncta colluat sibi os cum aqua ordei. ¶ Adueniente vero augmento temptetur debita fricatio et regulariter non bibat. Sed colluat sibi os frequenter et sitim decipiat tenendo in ore candeos aut que dicta sunt in regimine sitis. ¶ Et si doluerit caput aut alia accidentia prefuerint perquire superius in regimine eorum. Adueniente statu alleuia infirmum pannis maxime circa pectoralia sit aer frigidus aromatizatus. attende etiam siti cum his que dicta sunt. Et si omnino desiderauerit bibere tribue aquam ordei si potes sine alio aut modicum zucchari: aut aquam coctam cum iulep viola. Aut si descesserit laxitas stomachi tribue iulep rosa. et si abhorret ex toto dulcia tribue sirupum acetosum simplicem cum aqua cocta simplici aut tribue alia que dicta sunt ad sitim: cauendo tamen a principio ne stipticis dominantibus in mixtione vtaris. ¶ Si vero fuerit sitis iuxta finem et temptauerit natura sudorem et valde sitiuit infirmus in potu tribue ciphum unciarum sex aque ordei vel zuccharate. ¶ Deinde leuiter cooperi infirmum vsque quo dormiat et sudet et completo sudore absterge. ¶ Et si iterum sudare voluerit proba. Et si iterum declinata febre dormire voluerit bonum erit. Et si post dormitionem expediens fuerit lenificare ventrem fac cum clisteri vel suppositorio: vel balnea vt di-

xi: licz non sit vsuale: horam balnei ex dictis colli-
ge. ¶ Si vo post complemētum poxismi remaneat ad
calorē aut post completā crisim fac fricationes et si ti-
bi videt epithimare epar epithma et cor ex hijs q̄ dicta
sunt in regimine acutarum. ¶ Et si constet tibi poros
esse obstructos aut vias vrine aut grossioris materie
aliquid remanserit conuenit tunc sirupus acetosus cō
positus ex decoctione radicū frigidarum vt endiuie et
lactucarū. Et si sit expediens facta ingrossatione ma-
iori materiei prebe sirupum acetosū compositum ex de
coctione dictarū radicū feniculi et apij.

Seqtur regimen tertiane continue
ex colera pura.

Expedito regie tertianepure interposite
ex dicta matia colerica pueniente. seqt
regimē ftiane ptinue ex eadē matia p
cedēte. Cui9 regimē silr i. ij. ptiendū scz
in regie nō naturaliū rex et medicinali
um. pmū cōplet silib9 quib9 et regimē nō
naturaliū rex tertiane iterposite nisi q
regimē cōtinue deberet esse subtili9 q2 in ea nō est qes
et q2 est fortiox accidentiū. et q2 natura est magis intē
ta circa materiā vnde regularit opando nec hic cōpe-
teret caro. ppt tamē cōem vsuz q2 exhibere oz minoret
inquantū possibile est et sit magis limphatū vinū et ca-
ro ex infrigidātibus correctorū. Medicinaliū vo regi
men silr vt interpōita: deiñ est pmo attēdedo lenitati cū
clisteri lenitiuo faciēdo ipm frigidū et pla alia vide ex
dictis aut exhibēdo aliqd lenitiuox tactox p os. Deide
si apparuerit abūdātia sanguis ex admixto colere fecū
fiat flobotomia ex vena dicta et extrahat maior quanti
tas sanguis alio pli q inspollata ppt maiorē feruorē
colere et sanguinis. Et ppt flobotomiā stipticū ventrē
oportuerit lenificare fiat linitiuū clistere. vel det p os
linitiuū tactū. et fiant hec oia tpe minoris afflictionis

et distantia ab acerbatione. Et si necessariũ fuerit maiorem minorationẽ ꝓpriavitent solutiua calida vt scamonea ⁊ silia ⁊ exhibeat mãna vel cassia in decoctione prunorũ et tamarindoꝝ vt dictũ est' aut alia q̄ ex regimine tertiane pure collige. Aut si pur volueris addere aliqd adde infusionẽ reubarbari cũ vino albo subtili paucifero. Digestiuũ v̄o similiter fit sirupus acetos⁹ cũ sirupo endiuie vt. ℞. sirupi endiuie sirupi acetosi siplicis ana. ʒ. vj. aq̄ endiuie. ℥. j. aq̄ zuccari. ℥. ij. misce et sumat. iiij. vicibus aut v. Deinde euacua cũ isto. ℞. decoctionis seminũ cõium viol. passulaꝝ. ℥. v. dissolue cassie aut mãne. ℥. j. ß. elec. de suc. ro. a. ʒ. j. vsqꝫ ad. ij. et exhibe dyaprunis descriptione Nicolai non scamoneatuꝫ. aut exhibe infusionẽ reubarb. tactã aut infusio agarici cum sirupo acetose simplici cũ aqua decoctionis seium cõium ⁊ viol. ⁊ aqua endiuie sublimata. ¶ Deinde si fuerit oportunũ dare digestiuũ exhibeatur sirupus acetosus cõpositus cũ decoctione seium frigidorum addendo aquã decoctionis feniculi anisi apij. aut aquã sublimationis dictaꝝ vt. ℞. endiuie aque viol. aq̄ capill'. veneris aque acori ana. ℥. ij. aque feniculi aque buglose. añ. ℥. j. aceti. ℥. ß. aromatizentur cũ sandal'. ℈. v. Deinde post colaturam sirupizentur cũ zuccaro albissimo. diuidantur in tres partes ⁊ in qualibet partium sumatur aq̄ endiuie. ℥. j. aque decoctionis seium cõium zuccarate. ℥. ij. post assumptionem sirupi vicibus q̄bus apparet assumenduꝫ tribue solutiuũ tactum. Posses etiam tribuere infusionem mirabol'. citrinorum. ¶ Post euacuationes epithima cor et epar cum epithimatibus dictis. Aut vnge epar vt est tactum in regimine acutarũ. Iteꝫ conuenit ex confectionibus confectio triasandalorum Item pruna zuccarata vel pira. ¶ Tempore v̄o exacerbationis seruentur modi proportionabiles regimini paroxismi interposite vt quia in principio non dormiat nec cibetur Et si sitietur blandiatur siti colluendo os aut tenendo alia blandientia in ore vt candi et silia.

¶ Item fiant fricationes leues ꝛ deobstructiones pororum. Procedente ꝟo augmento ꝛ in statu non cōuenit potus ꝛ etiam blandiatur siti vt dictum est in regimine sitis. Et si pur cogatur bibere fiat vt dictū est in regimine sitis de potu aque ordei solum vel modicum zuccharate. Aut sumatur aqua zuccharata ꝛ ita transeat vsq; ad finem status. Similiter conueniunt prehabiti pot⁹ vt aqua simplex cocta cum iulep viola. aut rosarū aut lactucarū vel endiuie. aut etiā in aqua cocta cū succo arācij ꝛ modico zucchari. ¶ Vinū autē exacerbationis nō conuenit⁹. Et si ꝓpter debilitatē aut laxiuiam virtutis ꝛ stomachi expediat dare vinum sit aquavinata. ¶ Itē conuenit in isto casu mixtura ista. ℞. zucchari viola. ℥. j. boraginati zucchari buglosati manuschristi cuȝ plis añ. ℥. ß. icorporent ad inuicē: ꝛ sumat ℥. ß. ꝛ infundat i ℥. iiij. aq̄ simplic; cocte frigide ꝛ post infusionē colet et colatū in potu det. Et si circa declinatiōeȝ apparuerint signa sudor; fiat vt dictū est de adiutorio eius in reg ie iterpolate. ¶ Itē post sudorē aut nōdū ventovel vēturo in declinatione conseruante ꝯuenit somnus ꝛ post somnum fricationes ꝛ alia que per te vide.

¶ Remediū tertiane ꝯtinue ex adustiōe sanguis.

Habito regimine tertiane interpolate vel continue procedente a materia colerica naturali sequitur regimen cōtinue vel interpolate a colerica materia ꝛ putrefactione vel adustione sanguinis causata. Cuius regimen est silr in duo diuidendum: qꝛ in regimen non naturaliū rerū ꝛ medicinaliuȝ magis primū regimen est conforme satis regiminibus phabitis nisi qꝛ magis ad frigidū ꝛ humidū declinare debeat in tertiana interpolata proueniente ex ista materia et ita in continua ꝙ interpolata vel etiā ex predicta colera ꝓpter hanc colerā debet esse calidiorē ꝛ sicciorem ꝛ ꝓbabitur grossiorem. ¶ Regimen ꝟo medicinale serue tur vt est tactum ꝛ liniatur venter cuȝ clisteri tacto. Aut

℞.viol.matrū viol.salicū lactucarum.ana. M.ß.aque cucurbite.a que viol.ana.℥.j.fiat decoctio p̄marū rerū ex qua capiātur.℥.x.aut lib.j.deinde.℞.cassiefi.℥.j.olei viol.℥.iij.zucchari viol.aut iulep viol.℥.ij.salis.ʒ.iij.cola aut clisteriza ꝛ augmenta clistere ƀm corporis dispositionem ꝛ quātitatē.Deinde flobothoma ƀuatis alijs ꝯditiōib⁹ habitis.deinde leni ventrē vt est tactū.Deide pbe sirupū tactū:adde tn̄ aque sublimatōis fumisterre.

¶ Regimen tertiane nō pure ex colera citrina.

Equit regimen tertiane non pure cuius non puritas potest esse ꝓpter mixtionē flegmatis ꝛ hoc potissimū diuidendū in duo ƀm ꝙ colera fit preter naturam ad mixtionē flegmatis aquosi vel grossioꝛ. A p̄mo ergo inchoādū diuidendo silr regimen hui⁹ in regimen medicinaliū ꝛ nō naturaliū inchoādo a p̄mo dicendū de aere quez oportet declinare ad frigidū ꝛ hūidū min⁹ tn̄ q̄ȝ in p̄habit; tertianis sit tn̄ aromatizat⁹ modis q̄s ex p̄dict; hr̄e potes.¶ Scd̄o de cibo dicendū ꝙ sit grossioꝛ ī p̄nci.q̄ȝ in pura nisi cōiungeret multa repletio ꝓpter q̄s vt al's dixi opȝ nos plus subtiliare in ꝓcessu q̄ȝ in p̄nci.ingrossando tn̄ maioꝛ sit aut minoꝛ ƀm ꝙ plus a puritate aut īpuritate recedit ꝛ ita ƀm.ꝙ est lōgioꝛ vel breuioꝛ:ꝛ ƀm alias conditiones plus aut min⁹ cibationē indicātes ꝛ ƀm accidētia ꝛ mūdificationē febriū ꝛ prolongationē paroxismoꝝ: ꝛ ita de potu dicendū.q̄d de motu ꝛ quiete dicendū satis cōstat. Et quia fricatiōes motui quodāmodo supponant̄ de fricatione dicendū ꝙ opȝ esse longiorē fortiorē ꝛ frequentiorē q̄ȝ in tertiana pura.Causa clara est ꝓpter coleraȝ esse grossiorē ꝛ flegma aquosuȝ grossius colera:quō vo debeat fieri fricatio ꝛ q̄bus horis satis ex dictis cōstat. ¶ De somno ꝛ vigilia dicendū somnus igit̄ minoꝛ sit in tertiana non pura qꝛ maioꝛ intentio est ad resolutionem materie:nec tanta restauratio requiritur ex actione caloris preter naturam in non pura sicut in pura.

¶ Possset tamen hoc molestari ꝓpter longitudinē ter-
tiane non pure. Puto tamen vt dixi tenendum: mensu-
ra somni sit horarū sex aut septem ad plus. Vitet som-
nus diurnus quātum fieri potest. Nec dormiat assum-
pto cibo nisi saltim transactis horis duabus. De inani
tione ⁊ repletione cibi ⁊ potus quid sit dicendū patet
per dicta ⁊ euacuatione ⁊ retentione vnde queratur val-
de expulsio superfluitatū per loca ꝓpria. Et queratur ex-
pulsio fecum omni die bis saltim cum suppositorio cō-
muni de melle. Et aliquādo fiat clistere minus frigidū
ꝙ in tertiana pura ſm gradum in puritate: poterit ta-
men hoc cōmune fieri. ℞. mercurialis blete malue spi-
nachie matrū violarum. ana. M. ß. ordei. M. j. fiat de
coctio in libris duabus aque ad cōsumptionē tertie par
tis. deinde cola vt. ℞. colature librā vnam vsq; ad. ij. in
qua dissolue cassief. bone pinguis ab. ℥. j. vsq; ad. ij. ouo
rum vitella. ij. mell. viola. zucchari ana. ʒ. vj. olei com-
munis. ℥. iij. Aut. ℞. lupullorū blete mercurialis florum
altee ana. M. j. ordei. M. ß. fiat decoctio vt dictum est.
Deinde. ℞. cassief. yerepigr. ana. ℥. ß. ouorū vitella. ij.
mell. ros. zucchari rubei ana. ℥. j. olei ⁊ salis. vt dictum
est. ¶ Venio ad quintū vitentur excellentia accidētia aīe
⁊ fiat sicut in tertianis p̄dictis lz minus verenda sint
in ista ꝙ in alia tertiana pura alio pari. Quid de coitu
dicendū satis constat. ¶ Expedito regimine nō natura-
lium venio ad medicinaliū qd in multa parciendū est.
Primo in euacuatione materierū cōmuniū ⁊ ꝓpriarū.
Secūdo in p̄parationē earū. Tertio in eradicationem
earū. Quarto in rectificationē membrorū. Quinto in re
gimine attendendum in tēpore actualis afflictionis.
¶ Quātum ad primū p̄mo queratur lenificatio cōmunis
de quo dictum est. Aut vt cōmunior fiat hic lenificatio
detur p os. hoc lenitiuū ⁊ pro parte abstersiuū. ℞. iuiu-
barum passularū ana. ℥. semis prunorū tamarindorum
ana. ʒ. iij. liquiricie. ℥. semis. fiat decoctio in. x. ℥. ad con
sumptionē tertie partis in qua post colaturā dissolue

⁊ misce oximellis simplicis.℥.ij.aut mell.ros.colati.℥.j. semis cassief.℥.j.mane.℥.ß.aut si non fit magna impuritas potest exhiberi dyaprunis descriptione Nicolai siue pulueris tacti.℥.ß.in.℥.iij.aque decoctionis prehabite ⁊ dissoluti mellis rosati colati.℥.j. ¶Si vero oportuerit minorare minoratione vtraqꝫ tunc.℞.iuiubarū liquir.passularū ana.ʒ.ij.prunorū.ʒ.j.viol.v.M.j. fiat decoctio modo dicto in qua dissolue māne cassie ana.ʒ.vj.electuarij indi.ana.ʒ.ij.et in potu tribue. ¶Aut.℞.turbith.ʒ.j.zinzib.℈.ß.fac bullire leniter in dicta decoctione.Deinde colet sine expressione ⁊ in potu det.Si vero facta minoratione cōmuni apparuerit materiā esse ꝯmixtā sanguini fiat flobothomia:⁊ quātitas sanguinis sit in medici cōiectura.Si vero post flobothomiā remanserit stipticus vēter leniat clisteri aut lenitiuo vt tactū est.Digestiuū vero conueniens vt ex Auicē.sumitur.pōt esse hoc.℞.sirupi acetosi simplicis.℥.j.mell.rosati colati vnciā semis aque zucchari.℥.iij.Aut.℞.sirupi rosati ro.recētiū.℥.j.oximellis simplicis.℥.semis aque zucchari vt dictum est.Aut.℞.iulep rosatū oximellis vt dictū est.vel mellis rosati colati.Aut sirupi endiuie.℥.j.mellis rosati colati.℥.semis aque zuccharivt tactuꝫ est. Et iste diuersitates siruporū intelligātur ſm diuersas proportiones calidarum materierum ad flegmaticas subtiles.Et intellige sirupum acetosum ex lactucis siue ex alijs quorum preterijt sermo.Deinde post assumptionē sirupi exhibe solutiuū liquidū vt.℞.manne ab.℥.j.vsqꝫ ad.j.semis dyafiniconis a.ʒ.ij.vsqꝫ ad.iiij.dissolue in aqua zucchari.℥.ij.aque capilli veneris.aque endiuie ana.℥.semis.Aut exhibe pillularuꝫ aggregatinarum a ℈.ij.vsqꝫ ad dragmā vnam.Deinde pertransito alio die ⁊ minorata materia potes resoluere digestiuum.vt.℞.aque endiuie scariole cicoree ana vnciaꝫ vnam semis. Aque absinthij feniculi ana vncia vna ⁊ fiāt aque sublimationis sirupizentur cuꝫ zuccharo rubeo.Et sit hec duarum vicum dosis ⁊ multiplicetur vsqꝫ ad quinqꝫ vi-

cēs. Deinde euacua cum hijs que dicta sunt. Post euacuationes conuenit confectio diarodon tacta loco trociscorū. Et si expedit propter stomachum frigidum adde supradictis cynamomū. Eius dosim fac. ¶ Tempore vero accessionis actualis ꝙ fit frigidis satis constat. ¶ De somno cibo et potu seruetur ordo qui tactus est sꝫ fiant fricationes fortiores. Sed minus de potu in hoc casu necessarium conuenit. Balneum etiam: quia non est vsuale et quia maiores requirit circunstantias in isto casu vitetur. Sed licꝫ scita natura et completa declinatione vniuersali et quasi tota euacuata materia conueniret balneum aque dulcis: tamē conuenit aqua in tertiana pura et in summa alio pari minus frigida ex parte omnium conueniunt calida in ista febre ꝙ in tertiana pura. In augmento autem ad coquendum in cibo ponatur duplum aut quomodolibet aliter plus radicum endiuie et sub multuplo aque feniculi et ita potu subtiliori aut vino albo magis subtili subutendo in ista febre et aqua cocta decoctione radicum endiuie et post etiam in processu ponatur aliquid radicū feniculi iste tamen aque non sunt in vsu cōmuni.

¶ Capitulum de febre tertiana nota ex colera vitellina.

Osito regimine tertiane non pure note prouenientis a colera citrina proueniendum est regimen tertiane prouenientis a colera vitellina quod eodem modo bipartiendum est. Et quātum ad regimē non naturalium dicendum res illas debere declinare ad frigida cum colera dominetur flegmati. Et attendere debemus magis subtiliātib⁹ ⁊ incidētib⁹ et magis debem⁹ vitare stiptica ⁊ grossa in hoc casu naꝫ discurrere per regimen quia patere potest transacto septimo die et maxime sumptis

minorationibus communibus et cibarijs radicis feniculi bulliende etiam sunt. Et post decimūquartum diez maxime precedente minoratione propria aliq̄d de capparibus in principio cibationis tribuatur. ¶ Item auicule infuse aceto tribuantur cocte cuz saluia et rore marino vel aliquanto eupatorio vel altero simili aperiente. De somno patet in hoc casu minorem conuenire q̄p in dictis tertianis. ¶ Item fortiores fricationes. de alijs patet quid fiendū. Quantum ad medicinalium regimen dicendum minorationes communes debere premitti cum clisteribus de mente Auicenne acutioribus quorum acuitas ex parte fieri potest vt plus ponatur ī istis aut secundo vbi in primis in puris tertianis cōpetentibus ponebantur solutiua: hic ponatur de yerapigra vt. ℞. blete mercurial'. matrum violarum an̄. M ß. ordei quartam. Manipuli vnius fiat decoctio in aq̄ quantitatis solite. Post colaturam. ℞. cassiefistule bone et pinguis zuccari rubei ana. ℥. j. yerepigre. ℥. ß. vitella ouorum numero duo olei communis. ℥. iij. salisgemme dragmam. j. aut salis communis more solito. Consideretur tamen vt ex Auicēna sumitur impuritas gradus et proportio colere et flegmatis et acuitas clisteris et s̄m hoc varietur. ¶ Aut potes per os linire vētrē primo ex mente Auicenne. ℞. mellis rof. colati. ℥. ß. sirupi acetosi simplicis. ℥. ij. bulliat mel siue coquatur lento igne cum. ℥. ij. aque zucchari. Deinde coletur et colature. ℥. ij. semis. vel. iij. sumātur et cum dicto sirupo acetoso misceantur: deinde detur in potu. vel. ℞. aque zucchari albi. ℥. quattuor. in qua dissolue cassie ab vncia. j. vsq̄ ad vnciam vnam semis. ¶ Si vis facere fortius ℞. turbith boni et gumosi. ℈. duos. al's dragmas duas fac bullire in aqua zuccari leui bullitione sine expressione. Deinde cola et misce vnciam vnam cassie et in potu tribue aut loco turbith ponatur agaric⁹ cū modico zinziberis vt grana. iij. ¶ Si ꝟo fuerit distātia magna huius tertiane non pure a pura tribue agari-

cum et dimitte turbith. Iterū et p̄cepto Auic. si soluti-
ua vitare possumus bonū est ⁊ cōpeterent clisteria ⁊ ex
Auic. hoc colligere possumus vt. ℞. timi aut ysopi flo-
rum camomille blete an̄a M. ß. viol. M. j. iuiubarum se-
bestē ficuū siccarū pinguiū. an̄. ʒ. iij. m alue altee an̄. q̄si
M. ß. fiat decoctio in aqua dissolue siue puluerizatum
pone turbith. ℈. iiij. zinzib. ℈. j. faç bullire leniter deide
cola et misce cassiefi. bone piguis ab. ℥. j. vsq℥. ℥. j. ß. zuc-
cari ru. ℥. j. olei sisamini olei cōis ana. ℥. j. ß. vl' i dosi cōi
et fiat variatio clisteri ſm impuritatē graduū. Aut. ℞.
malue mercurial. blete matrū viol. ordei camomille an̄
M. ß. fiat decoctio in aqua post colaturā bulliant. ʒ. iij.
agarici. Deinde cola sine expressione. Postea. ℞. cas-
siefi. ℥. j. ß. zuccari ro. ℥. j. vitella. v. ouorum recentiū salgē-
me. ʒ. j. olei cōis. ℥. iij. aut loco agarici turbith pone ele-
ctuarij indi ⁊ sine bullitione cola et fac clistere. Si v̄o
facta lenitione appareat dominiū sanguis flobotoma
de venis tactis in cura tertiane pure ⁊ extrahe sangui
nem vt apparet tibi. Deinde ad digestiua transeundū
⁊ si remāserit impuritas tunc ꝯuenit prehabitum dige
stiuū cōe vt. ℞. sirupi acetosi. ℥. ß. mell'. ro. colati. ℥. ß. aq̄
zuccari. ℥. iij. misce et bonū est vt hic sirupus sit minoris
acetositatis et de hoc sirupo sumat vsq℥ ad cōplemen-
tū. v. diei siue ad operationē digestionis. Si deinde vi-
detur minorandā esse materiā ex prehabitis addendo
virtutē turbit ⁊ vt agarici vel electuarij indi aut diafi.
¶ Aut si esset dn̄atius flegma non dico supra colerā s℥
respectu ei⁹ qd̄ etiam in alia tertiana supra colerā. ℞.
sirupi acetosi vt dictū est et adde aquā viuam q₂ feni-
culi. ℥. j. ¶ Pertransito v̄o alio dic potes exhibere siru-
pum acetosum duarū radicū descriptum supius cū melle
ro. aut. ℞. aq̄ feniculi aq̄ absinthij ana. ℥. j. ß. infusi. ℥. ij.
mellis ro. in aqua zuccari. ℥. iiij. aceti. ℥. j. incorporentur
sit ꝓ duabus vicibus et ita capiat vsq℥ ad. xiiij. vsque-
quo appareat manifesta digestio. Deinde euacua addē
do dosim dictorum solutiuorum aut ex Auic. ℞. yerepigre

vel eius pulueris.ʒ.v. succi lactucarum eupatorij an̄.ʒ.
iij. seminis apij si nimis sicce fuerint dosim dic esse.ʒ.
iij. sit dosis a.ʒ.j. vsqꝫ ad.℈.iiij. Et iste pillule sunt satis
vsuales: loco quarum vti potest yerapigra simplici Ga
lieni aut pillul'. de turbith quas nominat Mesue aure
as ꝛc. cuius littera habet: Pillule turbidate coleram et
flegma sine molestia: purgant stomachum ꝛ epar con-
fortant ꝛ digestionē perqrant. ℞.turbith boni.ʒ.iij.alo
es boni.ʒ.j.ß. et licꝫ in alio sit alia dosis: masticis roß.
an̄.ʒ.vij. mirabolanorum citrinoꝝ ꝛ kebulorum ana.ʒ.
v. licꝫ aliter habeat littera alia: croci.ʒ.ß. confice cum
succo absinthij. ꝛ dosis sit.ʒ.j. Item describit descriptio
ne inmediate sequenti alias pil'las turbidatas ibi: pil'le
turbidate alie similis v̄tutꝫ. Item conueniunt stomati-
ce prime pillule descriptione Meß. Item.ij.et.iij. Iteꝫ
stomatice pillule quaꝝ denominatio est hec. Pil'le no-
stre stomatice. Item pil'le alie stomatice et earū doß est
a ℈.ij. vsqꝫ ad.ʒ.j. Item cōueniūt pil'le aggregatiue q̄ꝝ
denominatio est ex Meß. ex inuentione nostra. Pillule
aggregatiue maiores et minores. Iteꝫ cōueniūt de ele
ctuarijs dyasinicon de quo dictum est. Item electuari-
um indum. Item in littera Auicenne posita decoctio
ex inuentione sua. Cuius descriptio. ℞.eupatorij absin
thij. mirabo. kebulo. an̄.ʒ.v. se. melonis. se. cucumerꝫ. se.
citruli apij polipodij sucaha bedagar. an̄.ʒ.iij. turbith.ʒ
j. cassie.ʒ.vj. passulaꝝ enucleataꝝ.ʒ.xx. sebesten.xxx. nu
mero ficuum.x. gelaniabim facti cum rosis siccis.ʒ.xv.
coquantur omnia ſm hanc descriptionem ex quo suma
tur quātitas.j.lb. ī qua post colaturā poue.iiij. gra. sca-
monee correcte et ex tota decoctione sumātur.ʒ.iij. ista
tamē non est vsualis. Et tutius est loco scamonee pone-
re.℈.iiij. vel.ʒ.j. electuarij de succo ro. aut.ʒ.j.ß. dyaman
na descriptione Mesue aut sumantur.ʒ.iij. dyasinico-
nis cum.ʒ.iij. dicte confectionis excluso turbith. ¶ Itē
in isto casu ꝯuenit medicina fortꝫ de interlocutione Aui
cenne cuius descriptio. ℞. turbith.ʒ.ß. scamonee grana

ij. Credo sic meli⁹ vt sumam⁹ dyaficonis.ʒ.ij.cū.ʒ.j.mā ne vel cassie in aqua zuccari aut aq̄ decoctionis passu lar et liquiritie aut sumat agarici.ʒ.j. fundat in melle ro.cū modico spice et salgēme et sumat.ʒ.j. dyafinico nis et sumat cū melle ro.ʒ.ij.infuso in aqua cocta. Aut infundat agaricus caliditate extāte intensiori in succo ro.recentiū vel in sirupo ro. Aut. ℞.agarici. ℈.iiij.infū dātur in succo ro. recētiū cōsolatis cū spica et salisgē ma ana.℈.ß.Deinde infundaut ista oīa in aq̄ feniculi zuccarata.ʒ.iiij.aut infundat illius agarici.℈.j.in siru po ro.ʒ.j.aut iulep ro.et infusione cū triplo aq̄ dicte su mat. Conueniūt etiā in isto casu pillule aggregatiue pre bendo dosim puā. Aut pillule auree sicut turbidate de scriptione Mesue. ¶ Itē cōpetere pōt electuariū indū p̄bēdo.ʒ.j.aut.ʒ.j.ß.cū.ʒ.j.mānevel cassie. Item diafini con descriptione eiusdē exhibēdo.ʒ.j.vsq̧ ad.iij.cū.ʒ.j. ß.cassie ⁊ māue cū aq̄ zuccari vel feniculi.

Capitulū de febre colerica permixta melā colie aduste siue colere aduste.

I vo puenerit vel fuerit tertiana ipura pueniēs a colera pmixta melācolie ad uste siue colere aduste seruet regimē ta ctū in tertiana ptinua declinās valde ad frigidū ⁊ hūidū et cōuenit tale dige stiuuz. ℞.sirupi acetosi simplicis sirupi viol.ana.ʒ.vj.aq̄ simplicis cocte.ʒ. iiij. zuccari.ʒ.j. Aut. ℞.iulep viol.ʒ.j.ß.aceti.ʒ.iij. zuccari. ʒ.j.misce deinde. ℞.māne.ʒ.j.ß.reubarb. infusi vt dictū ē.℈.iiij.electuarij de succo ro.ʒ.ß.ī potu tribue. Aut. ℞ aq̄ sublimationis fumiterre aq̄ endiuie aq̄ decoctiōis foliculoꝝ sene aq̄ buglose ana.ʒ.j.reubarb.infusi vt de cet.aut aq̄ infusionis ei⁹.℈.iiij. infusionis mirabolano rum indoruz.ʒ.ß.cassie ab.ʒ.j.vsq̧ ad.ʒ.j.ß.misceantur oīa in dicta aqua addita aqua decoctionis prunorum et in potu exhibe. Aut pro digestiuo. ℞.aque buglose. ʒ.j.ß.misceantur omnia in dicta aqua addita aqua de

coctionis prunorum et in potu exhibe. Aliud pro digestiuo. ℞.aque buglose.ʒ.ij.aque fumiterre.ʒ.iiij.aq̄ rosa. ʒ.j.aceti.ʒ.vj.iulipizetur cum zuccharo et in tribus vicibus sumatur deinde euacuetur vt est tactū aut cū alijs dicendis in cura quartane.

¶ De tertiana si fuerit permixta mlie naturali.

Si vero proueniat tertiana a colera permixta melācolie naturali siue frigide melācolie declina regimē ad mino frigidū ꝛ hūidū ꝛ in isto casu sic digerere potes. ℞.sirupi acetosi simplicis.ʒ.j.ß.aq̄ decoctionis epithimi aq̄ decoctionis scolopēdrie ana.ʒ.j.ß.in potu tribue. ¶ Aut. ℞.sirupi viol. acetosi ʒ.ij.dissolue in.ʒ.iij.aque buglose ꝛ.ʒ.j.aq̄ zucchari aut aq̄ endiuie aut aq̄ fumiterre aq̄ sticados aq̄ buglose aq̄ decoctionis epithimi ana.ʒ.ij.sirupizetur cū modico zuccaro pro vicibus duabus. Deinde euacuetur cū reubar. aut agarico p̄cedēte p̄ncipio fiat euacuatio cū īfusione reubarb.et mirabol.indorum.et tangentur etiā alia loco suo.

¶ De tertiana si fuerit ex colera prassina vel eruginosa.

Si vero fuerit ī tertiana ex ypostasi ex colera prassina vel eruginosa q̄ratur illarum eductio quāto citius potest. vt. ℞.agarici reubarb.ana.ʒ.j.salisgēme spice ana.ʒ.ß.fūdatur in sirupo acetositatis citri vini albi subtilis acetosi ana.ʒ.j.deinde dicte infusiōi post debitam expressionem misceat aque rosa.ʒ.ij. aque buglose.ʒ.j.aque zuccari.ʒ.ij.et in toto isto liquore dissolue manne.ʒ.x. et in potu tribue. Et declinet regimen totum ad frigidum et intentionis prohibitionem ¶ Unde conueniunt sirupi acetositatis citri sirupi limonū sirupi acedule. Itē iulep istorū. Itē cōfectio cordial vt dyacorallū. Itē cōfectiones facte ex margaritis

Item iulep rosatū. Item nenufarinū. Item infusiones zucchari roſ. ⁊ boraginate ⁊ buglosate. Cordialia tamē plura tangent in regimine febriū pestil. Voluit tamē ysaac ex his coleris non posse fieri feb. hoc tamen alis discussi ⁊ in presenti relinquo.

¶ Capitulum de causone a colera et humore flegmatico salso.

Egimen causonis qꝫ diuidi pōt ſm diuisionez causonis colerici ⁊ causonis precedentis ex flegmate salso. primo more solito diuidi potest in regimen non naturalium ⁊ medicinalium. Primū regimen fit eiusdē descriptionis ⁊ simile tertiane pure ⁊ continue ⁊ ab isto non differens nisi ſm magis ⁊ minus. Ceteris em̄ paribus frigidiora ⁊ humidiora cōueniūt in causonide. Itez egemus dieta magis tenui quātitatiue ⁊ qualitatiue clisteribus ⁊ magis lenificātibus alterati:uis. ¶ In isto etiā casu non cōueniunt carnes regulariter operādo: aut si exhibētur alterate sint cum cucurbita lactuca vel cucumere vel simili vel cum agresta aut endiuie vel sint acetositatis. Pisces similiter parui lꝫ non sint in vsu aceto si. Similiter vt moris est cōueniunt gelatine: vitentur omnia apta inflāmari. Et ideo si exhibeātur oua sorbilia rumpant ⁊ ponātur vitella in aqua frigidissima sepe frigore renouata. Deinde coquantur in agresta aut aceto limphato aqua frigida ⁊ ita acetosata cōdiātur aut coquētur in aq̄ cōmuni et postea comedant īmitto aliquo acetoso cōmuni. ¶ Item in potu regulariter nō competit vinū. Si autē aliqua causa necessitaremur ⁊ maxime cōsuetudine aut lariuia cōtingēte sit aquosuz ⁊ sit potius aqua vinata q̄ vinū limphatuz. Cōmunior igit potus est predictus vt aqua ordei vel zucchari aut iulep viol. cum aqua vel iulep endiuie vel lactucarū vl acedule vel roſ. cū aqua zucchari cuz modico arācij vitando aquā simplicē a pncipio. ¶ Somnū etiaz magis

queramus in ista q̄ in p̄cedentibus febribus matie in tepidiori aere vt nocte vsq̄ ad horā tertiarū diurnium satis vitemus accidentia anime.excessiua vitāda sunt alia satis patent.

Equit regimen medicinaliū pro quo primo a lenificatione inchoandū si sit expediens faciendo clistere lenitiuum alteratiuū magis vt est tactuȝ.vt.℞.viola.matrum viola.lactucarū ana.M.ß.nenufa. sempuiue.ana.ʒ.ij.fiat decoctio in aqua Post colaturā dissolue cassiefistule vel māne.℥.j.ß.zucchari ros.℥.j.olei vio.℥.iij.salis cōmunis.ʒ.ij.fiat clistere.Aut fac lenitiuū sic.℞.prunoꝝ.℥.j.iuiubarū.℥.ß.matrum violarū lactucarū ana.M.ß.fiat decoctio in qua potes ponere si ē magna exiccatio fecū olei viol.℥.v.et de cassia ⁊ de zucchara rub.vt est pretactum. Aut ex solo oleo viol.vel oleo de cucurbita vel lactucarū.Uel sił potest fieri clistere aut potes dare p os lenitiuū nisi venter fuerit stiptic⁹ de quo dictū ē in cura tertiane.Unde in ꝓposito ꝯuenit sirup⁹viol.cū mucillagine psilij vt superi⁹est tactū.¶ Itē aqua fructuū de qua dictū ē descriptione Mes.⁊ ꝯuenit hoc forti⁹lenitiuū ⁊ magis alteratiuū ꝓpter magis exiccari feces in isto causone ⁊ caliditatē esse intēsiorē ipsius plus remissiuū ⁊ lenitiuuȝ Cōis tn̄ lenitio est q̄ dicta est ⁊ p̄habita etiā lenitio intelligit.Et facta lenitiōe vētris si vrina ⁊ aliq̄ signa indicauerint colerā esse ꝯmixtā sanguini ⁊ cū ipso peccaret fiat flobothomia basilice dextre:multuȝ tn̄ caute ne trāseat quātitas.℥.vj. Et fiat satis mane estiuo tp̄e aut satis sero.Expulsis supfluitatib⁹ ⁊ alijs ꝯditionibus reseruatꝭ.¶ Si vo necesse fuerit in p̄ncipio minorare minoratione ꝓpria colerā tūc cū lenitiuo misceat infusio reubarba.noiata cū aqua endiuie vel lactu.vel viol.vel cū aqua decoctiōis seminū cōium. ¶ Digestiuuȝ vo pōt esse sirup⁹ acetositatꝭ aut acetositas simplex cū aq̄ endiuie aut aquis tactis.Deinde pōt fieri solutio vētris cū

solutiuo tacto. Pillle h vitande sunt nisi ꝯficerem⁹ isto modo. ℞. reubarba. ʒ. ij. spice. ℈. ij. infundatur in vino albo subtili aromatico ⁊ post infusionē siccentur in vm bra. deinde fiāt pillle cū sirupo ro. ⁊ sit dos. ℈. iiij. Item cōueniret īfusio agarici cū sirupo vio. corrigēdo ipm cū spica ⁊ salisgēma ⁊ ꝓbēdo ipm aut cū māna aut cassia. Itē posset infundi reubar. cū modico spice cū sero caprino ⁊ in potu tribue. ¶ Materia etiā miorata et manifeste ⁊ cōplete digesta ꝯuēit etiā īfusio mirabol. citrino ruꝫ. Si vo nimiū flueret vēter supi⁹ habuisti regimē in de regie acutaꝝ. Itē in regie flux⁹ vētris. Itē trociscos quosdā ꝯmēdat Auic. in cura causonis dū dic: Et si fuerit illic solutio vētris etiā dent illic trocisci de spodio cō stricti quoꝝ descriptio. ℞. spodij ros. aā. ʒ. ij. ß. croci. vj. ʒ. j. seis portulace cucumeꝝ. ana. ʒ. ij. sandal. ru. ana. ʒ. j. ß. succi liquir. amili ana. ʒ. j. camphore. vj. ʒ. j. ꝯfice trociscos ⁊ pulueriza pulverizāda ⁊ si aliqd eguerit cape sirupū mirtinū vel acetositatis citri. dos est. ʒ. j. ¶ Scda descriptio. ℞. ros. ru. ʒ. iiij. seis melonis citruli cucurbite ⁊ portulace oiuꝫ ana. ʒ. ij. croci. ℈. j. cāphore sertā. ʒ. vni⁹ gūmi amili dragagāti succi liquir. aā. ʒ. j. fiāt trocisci dos. ʒ. ij. ¶ In declinatiōe epithimet cor ⁊ epar regulariter operando aut etiam in tempore status vel augmenti timēdo in eo flāmā ⁊ describat epithima in stomacho. ℞. aque ro. ℥. v. aque buglose. ℥. ß. sandaloꝝ alb. ru. ⁊ citrinoꝝ ana. ʒ. ß. serici crudi ⁊ minutissime triti ⁊ īcisi ossis de corde cerui ana. ℈. j. acedule seu ei⁹ succi siue aque sublimatiōis ei⁹ acetositatꝭ citri. aq viol. ana ℥. j. margaritaꝝ subtilissime tritarū: iacicti saphiri smaragdi ana. ʒ. ℈. j. croci. cāphore karabe coralloꝝ rub. aā gra. iij. foliorum argenti subtilissime tritoꝝ. ʒ. j. misce ⁊ cū pāno lineo epithima cor. ¶ Iteꝫ epar epithimanduꝫ est isto modo. ℞. aque endiuie. ℥. iiij. aq lactucarū aque viol. ana. ℥. j. sandal. rub. spodij. ana. ℈. ß. aceti. ℥. ß. fiat epithima cū pāno aut pōt inungi epar vt tactuꝫ fuit in regie acutarū. ¶ Itē renes etiā inungi possunt cū infri

gidatiuo Gal. vt tactū fuit. ¶ Itē anhelet frequēter super aquā ros. vel nenufaris. Et si appareat valde exiccari & nō erit malū inungere pect⁹ cū inunctione hac. ℞. olei viol. ℥. j. ß. olei lactucarū pinguedis galline recētis ana. ℥. ß. misce & liquātur oīa & liquata ponātur ad aquā frigidā in qua diu stēt. Deinde cum modico cere fiat vnguentū & vngatur pectus. ¶ Item ne caput recipiat vapores epithimentur frōs & timpora. aut cape aquā ros. solā cū modico aceti cōcute et epithima. Alia plura colligi possunt ex p̄habitis. Ne caput recipiat vapores. ℞. aq̄ viol. ros. ana. ℥. ij. sandal. rub. boli ana. ℥. j. cāphore gra. ij. aceti. ℥. ij. misce & inunge pānū et epatia frontē & timpora. ¶ Si vero pateretur instātia vigiliarum regimē ex p̄habitis colligere potes. Auicē tamē in p̄senti caplo docet exhibere sirupum de papauere nigro tñ a leuioribus est inchoandū. Incipe ergo a sirupo viol. et transi ad sirupū lactucarū & ad sirupū de papauere albo: & tandem ad sirupū de nenufaris. & demum de papauere nigro: alia collige ex prehabitis. ¶ Pro siti etiam quid habeas facere satis est notum. Item si infestetur siti rege vt tactū est. Si etiā patiatur bolismū rege cum eius regimie et in hoc casu conueniunt acetosa: cōueniūt etiā odoratio nes et alia incitantia appetitū. ¶ Si vero superfluat in eis sanguis fluxus nariū recurre ad eius regimē de quo dictū ē. Si vero patiēs fuerit iuuenis carnosus & alie cōditiōes affuerint cōsenties potui aq̄ frigide & p̄cesserit lenitio vētris & ī estate fuerit tūc ꝓpter vehemētē flāmā nō ē malum dare in potu aquā frigidā fluuialē maxie per arenā distillatam de qua bibat vsq3 ad satietatem & vltra hāc vidi seq̄ sepissime vel copiosissime vomitū colere & sudorē copiosissimū. Postq̄ ꝯsecuta est perfecta sanitas maxie cōpetit digesta materia iste pot⁹. Itē ꝯuenit ī ista febre extinctio feb. & ꝯfortatio virtutis cū iulep alteratiuis tactis vt ro. mell. nenufa. acedule & sitia. Itē electuaria cordialia maxie minoratis materijs vt. ℞. vio. ℥. j. zucchari buglosati boragi, man⁹ xpi cū perlis fcīs cū aq̄ ro. Itē diacorall⁹

et alie similes confectiones. Itē marzapanū factū cuz oleo ro. et acetositate citri. Item citonia condita et poma damascena condita et pruna et pira. ¶ Itē sepius colluat sibi os cum aqua frigida cocta et teneat alia in ore sitis extinctiua de quibus dictuz est. ¶ Item in hac febre licz tēpore moderno non sit vsuale confert balneum. concedit tamē Auic. ipm maxime in declinatione et sit balneū aque dulcis tepide qua aperientur pori et disponatur residuū materie resolutiuū ⁊ queramus per ipsum infrigidationē et humectionē coquant̄ i eo viol. et folia matrūviol. et salicū et similia et stet in balneo tēpore quo nō laxetur in illo. Et post balneū portet̄ ad lectum ⁊ si dormiat bonū erit. Aut detur. ʒ. j. trociscoꝝ de camphora pulverizatoꝝ cū. ℥. j. sirupi endiuie ⁊. ℥. ij. decoctionis seminū cōmuniū frigidorum. Aut detur in potu solus sirupus endiuie. aut iulep viol. cū acetositate citri. Aut detur. ʒ. ß. manuschristi cum perlis. Et loco potus aque ordei aut foret necesse dare vinū sit album subtile valde limphatū cū decoctione seminū frigidoꝝ vel aque endiuie si nō abhorret. Deīde reponat̄ qeti et capiat suū cibū hora debita. Et si in declinatione vteretur sirupo isto nō esset malū. vt. ℞. aque endiuie. ℥. iiij decoctionis seminū frigidoꝝ. ℥. iij. aromatizent̄ cū sandal. ru. et modico carabe ⁊ acetoset̄ cū acetositate citri et fiat sirupus cū zuccaro albo infuso aqua ro. vel viol. vel nenufa. et hec sumat in. iiij. vicibꝰ ⁊ sit sirupꝰ longꝰ. ¶ Habe tamē menti ꝙ sicut tertiana pura est duplex. qꝛ vel de pura colera naturali vel de colera genita ex adustione vel putrefactione sanguinis ita duplicē contingit esse causonē videlz colericū ꝓm talē materie distinctionē. Et sicut in tertiana pura de colera naturali cōueniunt minus frigida ꝙ̄ in alia tertiana pura ita et in causone dicendū est. In quo etiā existēte de colera genita ex sanguine cōueniunt frigidiora ⁊ magis cordialia et aperitiua frigida post lenitionē et minorationē materie vt in ꝓmis. Deinde solū sirupū acetosum paucio-

ris zuccari et pluris aque vt sirupuz viol. acetosū. ¶ In augmento aūt dare possumus sirupuz endiuie cū acetoso simplici. In pcessu aūt et in statu et in declinatiōe cōuenit sirupus endiuie cū sirupo acetoso cōposito ex decoctione seminū cōmuniū frigidoꝝ maioꝝ et minorum ¶ Itē in declinatione sandal. dare possum⁹ ⁊ sirupū silr epithimata cordialia: ⁊ epithīata frigidiora q̄rant ⁊ p babūt hūidiora in causone de mat̄ia colerica genita ex putrefactione vel adustione sanguinis.

¶ De causone noto famoso et minoris fame ex colera.

Icto de causone puro: de causone est dicendū ipuro. Cuius ipuritatē multiplicit ymaginari possum⁹ sicut in tertiana non pura aut interpolata aut continua dictū est. Vn̄ distinguere possumus hūc causonem in causonē notū ⁊ famosū et in causonē minoris fame. diuidit aūt in causonē de colera citrina. et in causone de colera vitellina. Qui duo modi cōprehendunt sub modo gn̄ali causonis noti et famosi causati ab aggregato ex colera ⁊ flegmate domināte tamē colera. Itē causari pōt causon notus et famosus a flegmate salso etiā qn̄ amboruz facta est eq̄pollentia flegmatis et colere. Et hūc silr diuidere possum⁹ ꝑm ꝙ flegma salsuz duplex cōtingit qꝛ vel aquosū vel grossū. Et silr diuidi pōt ꝑm colere mixtionem cū flegmate qꝛ aut colere naturalis aut geīte p putrefactionē ⁊ adustionē sanguinis. causon minoris fame diuidi pōt silr vt de tertiana dictū est. Nā pōt esse causon dominā te colera cōmixta melancolie naturali aut aduste aut ex eo genite. Aut pōt esse causon aut ymaginatur esse ex colera prassina vel eruginosa. Aut possumus ymaginari equā cōmixtionē colere cū dictis materijs. ¶ Item possumus ymaginari causonē nō purū minorꝫ fame ex cōmixtione equa aut dominante colera sanguini nō pura famosa. Procede ꝑm easdem intentiones que dicta

sunt in cura tertiane nō pure nisi q̄ hic cōueniūt frigi-
diora magis al's minus lenitiua. Pori etiā cutis mag̃
deobturādi sunt ꝛ ita etiā apitiua magis necessaria sūt
¶ Si vo cōtingat flegma esse salsuz cōueniūt remissio
ra q̄ dominātē colera et aperitiua que collige .xiiij. iij.
de cura oppilatiōis. Et in dieta etiaz medio mō pcede
ꝛ diuersifica curaz sm flegma admixtum aquosum aut
grossum lz flegma grossum causet ex cōmixtione aquo
si flegmatis. ¶ Similiter si fuerit causon minoris fame
procede vt dictum est in non puris tertianis continuis
vel interpolatis nisi quia intensiora frigidiora conue-
niunt vel intensioris lenitionis vel obstructionis poro
rum. Aut magis cordialia ꝛ magis epatica ꝛ cerebra-
lia ꝛ magis stomatica et hoc ex dictis collige breuiter:
quia per habituz intentionis remedia defacili compre-
henduntur. ¶ Si vo cōtingat causon a colera cōmixta
sanguini dominātī vel equa illi. Similiter a leuiorib'
inchoare debemus cum clisterib' tactis aut dando de-
coctionem fructuū descriptione Mes. vel dando siru-
pum viol. decoctione prunorū aut tamarindorū. ¶ Dein
de fiat flobothomia de basilica sm tenorem virtutis a
dominante flegmate sanguinee. Et si fuerit expediens
post flobothomiā lenire ventrē leniatur cuz clisteri aut
decoctiōe lenitiua. Deinde detur sirupus acetosus sim-
plex dominātē colera sm hanc proportionem. ℞. siru-
pi acetosi simplicis tantū ex decoctione prunoꝝ tama-
rindorū. ℥. j. aque vt dictū est. Post assumptionez sirupi
totiens vt manifestet digestio ꝛ mundificetur sanguis
cum decoctione fructuū Mes. vel dyaprunis Nicholai
non posita scamonea. Et attendat vlterioribus lenifi-
cationibus ventris cum clisteri aut lenitiuo vt exigerit
ventris dispositio. ¶ Item attendat cordialibus ꝛ aliis
vt tactum est in tertianis puris lz ista aliqualiter remis
siora esse debeant. ¶ Potus aque frigide in isto casu
est competens saluis tamē circunstantiis quas ex Aui
cenna collige. Dieta fiat vt in tertiana pura continua lz

merito materie frigidiora in ista convenirent vt modo dixi corrigendo tamē dictū credo q medicine ꝓpter sitim in causone frigidiora cōueniunt.

¶ Capitulum de febre sanguinea.

Equit regimen febris sanguinee cui⁹ diuersitas esse pōt rōne sanguinis putridi vel non putridi in substātia vel quātitate spāliter ꝑmutata aut vtroqȝ. Pro ṗmo igit̃ ex ṗmissis more solito regimē in duo diuidā. in mensurā nō naturaliū rerū ꝛ medicinaliū. Quātū ad ṗmū de aere dicendū q ad frigidū declinet ꝛ ad siccū. Et sine magna applicatiōe aromatizet̃ cū aq̄ ros. sandal' ꝛ aceto. aut ꝓpter paupes cū aq̄ ꝛ aceto. ¶ Nūc de cibo ꝛ potu dicendum q̄ sit declinās ad frigidū ꝛ siccū pauci nutrimēti vt panis coct⁹ in aq̄ simplici cū modico salis: aut mica panis cōtrita. Deinde lota cū aq̄ postea aspsa vino ḡnatorū muzoꝝ ꝛ modico zucchari aut succo arancij dulcis. Aut existēte multo ardore vel feruore cū succo acetositatis citri. Vel aspergat̃ dicta mica iulep viol'. ꝛ succo acetositat; dicti ḡnati vel aspsione modicissimi zucchari. ¶ Itē couenit decoctio panici vel milij. Uerum quia moderno tēpore saltem florentie statim ꝑuenit̃ ad contusum pulli ꝛ alibi in ista dieta nō starent modo paduano ad panatam coctā in brodio pulli alterati per endiuiam inchoandū esset a ptisana taliter cocta. Nec competunt carnes nisi post flobothomiā ꝛ lenitionē vētris Et si pur expediat dare dent̃ extremitates pulli vt alarum infusi aceto. Si etiā cōtusuȝ dare volueris sit etiā ex pullo paruo concussis ꝑtibus alarū ꝛ nō partib⁹ pinguibus ꝛ sit alterat⁹ pullus vt est tactū et sit brodiū valde liquidū. Et si cū predicto brodio valet capere succuȝ granatoꝝ muzoꝝ facta residētia placet. Si etiā cogamur dare sublimatū pullus sublimandus bene lauetur cum aqua endiuie et aqua ros. violarum ꝛ granatorum acetosorum. ¶ Item post flobothomiam competere potest gelatina facta ex pullis satis acetosa ex aceto albo

claro ⁊ subtili aceto. Ex oleribus cumpetēter post eua cuationem competere possunt endiuie acetoselle spi- nachie cucurbite correcte cum agresta. Legumina ob mittentur. ¶ Ex fructibus nulli competere vidētur nisi forte pruna matura ad leniēdum vel amarilia ad sitis extinctionē vel īfrigidationē. ¶ Ex piscib⁹ ꝯueniūt post flobothomiā parui petrini acetosati cum aceto aut suc cis aliis acetosis quāto minus stipticis. ¶ Uitet lac ca seum ⁊ cibaria ex ipsis facta ⁊ amigdalata nisi forte ali quando exhibeātur emulsiones amigdalarum ⁊ semi- num cōmuniū cum aceto ⁊ modico zucchari. ¶ Item pa nem eligat leuissimum ⁊ mundissimū a furfure ⁊ mini- me salitum debite coctum. ¶ Nunc de potu dicendū ⁊ re gulariter operando non conuenit vinum sed aqua co- cta cum iulep viol. ⁊ subtiliori succo granati ⁊ si cogat exhibeas. Uinum sit aquosum colore ⁊ substātia ⁊ vi- gore aliqualiter acidū non repugnante alio ⁊ limphe tur cum aqua decoctionis seminū frigidorꝫ. ¶ Nunc de inanitione dicendū: nunc de motu ⁊ quiete dicendum ⁊ clarum est ꝙ non deberet progredi notabiliter tamē fri cationes iam dicte sibi conueniūt maxime post flobo- thomiā. ¶ Nunc de somno qui non transcendat horas sex nec dormiat de die nec ponat se ad dormiendū nisi transactis horis duab⁹ post comestionē. ¶ De accidēti- bus anime ⁊ de coitu patet satis q̄d dicendū sit. ¶ Com pleto ꝑmo ꝑncipali venio ad scd̄m in quo multe inten- tiones cōplende sunt. Una est mūdificatio stomachi ⁊ intestinorꝫ ⁊ partiū paruarū venarū intestinis ꝓpinquā tiū necessaria propter suꝑfluitates cōiter in hac febre collectas ⁊ in illis mēbris reptas ⁊ ꝓpter feces retētas grauātes virtutē ⁊ fouētes febrē ad quarū remotionē fouentiū causarū ⁊ nō ꝑcedente flobothomia in ista fe- bre copiosa debita inanitione vene has attrahant. Et cōpletur hec intētio per lenitiua siue minoratiua mino ratiōe cōi. Et possunt esse lenitiua que dicta sunt in ter- tianis puris. Docet tñ Auicē. lenitionē debere fieri ex

aqua duorum granatorum.vt.℞.aque zucchari.ʒ.iiij.aq̄ granati muzi.ʒ.j.aque granati dulcis.ʒ.ß.misce ⁊ in potu tribue.Aut fac lenitiuū ex decoctiōe prunorum ⁊ tamarindorū addēdo mānā vel cassiam.vt.℞.sirupi viol̄.succi granati dulcis ⁊ muzi.ʒ.ß.aque zucchari.ʒ.ij.misce ⁊ in potu tribue.¶ Scd̄a intētio pn̄cipalis ē euacuatio cause febris que quātitate peccat nec vigore nature pluries separabilis est.Eget em̄ euacuatiōe sibi ꝓpria q̄lis est flobothomia que si fieri pōt alijs cōsentientib⁹ fiat vsq̄ ad lipotomiā ad mētē.Gal̄.ix.terrapētice.⁊ Auic̄.loco p̄senti.lꝫ Bernardus de gordonio dicat tutius esse per plures flobothomias quātū expedit ducere sanguinem vbi tn̄ nō patiat̄ inducias fe.vsq̄ ad lipotomiā ducere oportet et fiat flobothomia de basilica dextra. Si non pōt fieri flobothomia ex brachio docet Auic̄ flobothomare venā frontis:cuius flobothomia non est vsualis. ¶ Si ventosas natibus ponere possum⁹ ⁊ ibi sacrificare aut ꝓuocare fluxū sanguinis nariū aut emorroydarum vel mēstruorum.Et si ꝯtingeret naturā mittere aliūde sanguinē vt narib⁹ ⁊c̄.nō restringat̄ nisi sup̄fluens. ¶ Tertia intētio est infrigidatio vltra flobothomiā q̄ p̄ multa cōplet̄.p̄mo seruatis ꝯditionib⁹ ad potū aque frigide p̄ eius potū exuberātē ad quē pluries sequit̄ sudor copiosus aut fluxus vētris.Cōplet̄ igit̄ p̄ epithimata cordialia ⁊ epithimata frigida ⁊ etiā apponēdo capiti de q̄b⁹ dictū est. Itē ex iulep infrigidātia vt est iulep rof.viol̄.nenufarꝫ.⁊ plura alia tacta. Itē zuccharū rof. ⁊ viol̄.⁊ sirupi tales.Itē iulep endiuie aut sirupi decoctōis seminum frigidorum cōiuꝫ. Itē ꝯfectiōes frigide:vt diacorallꝫ manuschristi cū p̄lis diazuccharatū marsapanū tactuꝫ sup̄ius cū oleo nenuf̄. Itē cōplet̄ p̄ vnctionē spine ⁊ renū cū oleis frigidis de q̄bus dictū est. vel asp̄siōes aq̄rū frigidarū dictarū. ¶ Quia v̄o post floiam pluries remanēt stiptici vētris ideo replicetur prima intētio q̄ est lenitio vētris cū clisteri lenitiuo ⁊ alteratiuo aut cū lenitiuis tactꝫ desup̄ positis. ¶ Quia v̄o factꝫ oibus re-

manēt in declinatiōe mēbra debilia cū aliq̄li flāma ēt ex retētione vaporis surget intētio resolutiōis et apti onis poroꝝ cōplēda fricatiōe tacta ⁊ de ostructiōe po roꝝ. Itē tādē cōueniūt ꝯfortātia epar ⁊ cor. Et tādē al terātia ⁊ leniter apientia sub qua intētiōe cōueniūt tro cisci de cāphora ⁊ de spodio vt tangit Auic. quorū de scriptionē tu habes a Mes. ⁊ supius noīati fuerūt. De scriptionē tamē quorūdā ponit Auic. cū cura fe. sāguis licz sint cōes ad multiplicē febrē sanguineā. Quorū de scriptio. ℞. spodij. ʒ. iij. se. portulace. ʒ. v. se. cucumeris. ʒ. viij. se. cucurbite. ʒ. vj. gūmi draganti amili. añ. ʒ. iiij. succi liq̄ritie. ʒ. vij. fiant ex illis puluerizatis trocisci cū sirupo endiuie aut decoctionis seminū cōium. q̄ꝝ dosis sit. ℈. iiij. vel. ʒ. j. cū. ℥. ij. aq̄ endiuie vel decoctiōis se. cōi um. ¶ Scdām descriptionē ponit cōtra debilitatē epa tis. ⁊ vbi q̄ramus apertionē viaꝝ epatꝭ aut alicuiꝰ cole re eductionē est ī hoc descriptio. ℞. ro. ʒ. iij. succi berbe ris. ʒ. ij. se. cucume. citrulli portulace spodij ana. ʒ. j. gū mi ara. dragāti ana. ʒ. ß. reubarb. ʒ. j. croci cāphore ana q̄rtā. ʒ. j. et ex hijs puluerizatis fiant trocisci cū sirupo acetositatis citri quoꝝ sit dosis vt dixi. Et q2 trocisci nō sunt in vsu possumꝰ facere electuariū cū puluere p̄dicto trociscoꝝ aut cōfectionē solidā. vt. ℞. pulueris dictorū trociscoꝝ. ℈. iiij. margaritaꝝ nouaꝝ fragmentoꝝ iacicti smaragdi saphiri granate ana. grana. iiij. fiat cōfectio solida cū aq̄ endiuie ⁊ aq̄ ro. Aut vtaꝛ cōfectione tria sandal'. descriptione Nicolai faciēdo electuariū aut cō fectionē solidā dādo. ʒ. ij. ß. ꝓ vice. Si vͦo sanguis non sola quātitate peccauerit sed erit subtilior debite cō mixtioni colere attendaꝛ p̄mo regimī nō naturaliū in frigidāti vt est tactū ⁊ aliqualiꝛ ingrossanti. Vñ cōue niūt ex cibis res acetose q̄ ꝑtim tacte sunt. Docet etiaz Auic. exhibere cibos ex iuiubis ⁊ lentibꝰ in aceto ⁊ cū granatis ⁊ sumac. Et si ꝑ ista fiat nimia cōstrictio docz frāgere cū māna et cucurbita ⁊ acetosella vel acetosa. Hec tamē cibaria nō sūt in vsu tamē ipa ad formā redu

cere possumus elixādo lentes ⁊ abiecta decoctione as
pergāturvino granatoꝝ muzoꝝ.aut alio simili acetoso
¶ Itē cōuenit cucurbita cū agresta tacta. ¶ Itē si expe
diat exhibere carnes corrigant vt est tactū. ¶ Ex poti-
bus ꝯuenit vinū stipticū aliqualr paucifeꝝ. ¶ Ex fructi
bus cōueniūt pira cocta vel citonia. ¶ Itē granata ace
tosa muza. ¶ Itē et olerib⁹ endiuia et cucurbite vt est
tactum. Item portulaca. ¶ In regimine ꝟo medicinali
um multiplex seruetur intentio. Una est mundificatio
a superfluitatibus cōmunibus clisterizando et lenificā
do ventrē vt est tactū. Et per alia que non expedit repli
care. ¶ Secūda intētio est extractio sanguinis q̄ min⁹
copiosa fit ꝙ sanguinis sola quantitate peccantis. Et
est causa nota. Et pro isto fac ex auctoritate Auic. in. c.
p̄ntis matie dum dicit: Et partitio quidē ī ea est melior
si non fuerit ꝙ necessario facit festinationem. Et iuua
menta flobothomie intellige. ¶ Tertia intentio est mū
dificatio sanguinis a colera fienda cū decoctione fru-
ctuū auctoritate Mesue. ¶ Quarta intentio potest esse
infrigidatio facta per potū aque frigide ⁊ alia q̄ tacta
sunt. Juuamenta aque frigide ꝓportionabilia aliquo
modo flobothomie tacta sunt precedat flobothomie
mundificatio potū aque frigide. Alia intentio est post
minorationem sanguinis et colere flobothomia mun-
dificare sanguinem ita subtilem pro quo potest fieri
iste sirupus. ℞. viol. ʒ. iij. granorum mirti recētiū. ʒ. ij.
carnositatis citonij aut piri. ʒ. j. ß. fiat decoctio in. ʒ. x.
aque ad consumptionē tertie partis. Et post colaturaꝫ
℥. vij. aut circa. ℞. ℥. iij. aque endiuie et aromatiza cū. ʒ.
j. sandalorum rubeoꝝ. et post colaturā fac cum zuccaro
iulep. Quo expedito consurgit intentio euacuatiōis co
lere cum predictis. ¶ Deinde in declinatione consurgit
intentio confortandi cor et epar et stomachū complē-
da per habitos trociscos. Uel per confectiones habi-
tas. Conueniūt ēt tūc epithimata cordialia et epatica.

¶ Alia pars capituli.

I vero sit sanguis aquosus regimē in ista febre sil'r partit̄ i duo. i regimē nō naturaliū et medicinaliū. Primū declinet ad siccū vñ cōueniūt cibaria acetosa min⁹ tamē frigida. ¶ Itē cibariū cū panico et riso. vitent̄ tamen lactuce cucurbite nisi correcte cū acetosis. Et alia sicca p te vide. ¶ Et carnibus cōueniūt potius auiculaꝝ ꝛ in sūma sicciores regulariter tamē datū carnib⁹ imo i hac fe. abstinētia satis faceret. ¶ Itē cōueniret abstinētia pot⁹. Potus tamen hic cōueniens sit aqua extinctionis calibis vel ferri in qua coquat̄ ordeū aut in qua decoctū sit zuccarū rubeū Aut si pur voluerit vinū sit rubeū paruū declinans ad stipticū parū tamē. vitet̄ in hoc casu repletio quantuꝫ fieri potest. Quid aūt de aliis rebus nō naturalibus sic dicēdū cōstat. Fricationē tñ oꝫ facere satis magnā fricando indifferēter totū corpus maxime post lenitionem vētris et flobotomiā. ¶ Expedito regie nō naturalium rerū ad medicinalia veniendū ꝯm intentiones q̄ tacte sunt. Et p̄mo extrahendo supfluitates faciendo clistere lenitiuū. ¶ Itē leniendo ventrē cū succo granati muzi duplo aut succo granati dulcis dissoluendo ī aq̄ infusionis iulep ro. vel zuccari ro. vel fiat hoc lenitiuū ℞. iuiubaꝝ. ℥. ß. prunoꝝ tamarindoꝝ ana. ʒ. ij. liq̄ritie. ʒ j. ß. passulaꝝ. ʒ. ij. fiat decoctio in qua dissolue māne. ℥. j succi granatorū muzorum. ℥. ij. misce et in potu tribue. ¶ Secūda intentio est euacuatio sanguinis q̄ cōpletur p flobotomiā minus tamē q̄ꝫ si solus sanguis peccaret. ¶ Tertia intentio est p flobotomiā iterata lenitione si post solutionē ventris esset stipticatio. ¶ Quarta intētio est inspissatio materie q̄ cōpletur per digerentia et exiccantia. Vñ in isto casu cōpetit sirupus ro. ꝛ similia alicuius stipticitatis. ¶ Quinta intentio est euacuationis et cōpletur p medicinas mūdificantes sanguineꝫ ab aquositate. vt. ℞. capilloꝝ veneris. M. ß. thimi. ʒ. ij. fiat decoctio ī qua dissolue turbith siue infunde eiusdē

a.ʒ.j.vsq ad.℈.iiij.zinziber.℈.j.et sufficienter exprime. Deinde cola et misce in dicta decoctione in qua dissolue mane.ʒ.x.Deide in potu tribue. ¶ Alia intentio e alteratio que copletur p epythimata cordialia et epatica tacta. Alia est resolutio que complet p fricatioes tactas. Alia intetio habetur in fine ad cofortandu mebra lapsa cu trociscis tact adiucto alquato ciami aut p tactas cfectiones scz adiucto mace aut gario. Si vo sanguis sit grossus ex mixtione flegmat no naturalia disponatur non multum declinatia ad frigidu. Et cibi sint non stiptici imo incisiui et subtiliates nec potet si non lymphetur vinum cu aqua calibis siue cum aqua fluuiali vel cisterne Et sit vinum album clarum. Alia non naturalia colligantur ex dictis. ¶ Pro regimine medicialium obseruetur tacte inunctiones Et primitus fiat lenificatio cum predictis addendo syrupum acetosu simplicem. vel sm quantitatem mixti flegmatis addendo oximel simplex. ¶ Secunda intentio est extractio sanguinis per flobothomiam. ¶ In isto etiam obseruetur mensura: minus sanguinis extrahat sed sanguinis sola quatitate peccatis. ¶ Tertia intetio e iterata lenitio ventris si stipticus fuerit cu medicinis supius assumendis vel clisteri. ¶ Quarta intentio est subtiliatio huoris grossi. vn fiat hoc digestiuu. ℞.aq ysopi aq capill. veneris an.℥.ij.aque cocte endiuie buglosse.an.℥.j. aromatizentur cum cinamo.ʒ.j.et acetozentur cu.℥.j. aceti.post coletur.et post colaturam sirupizetur cu zuccaro.et in quattuor vicib⁹ in potu tribuat. Quinta intetio est euacuatio matie flegmatice grosse q pot copleri hui⁹medicia. ℞.capillor vener.ysopi.an.ʒ.iij.als cicoree citonior endiuie. an.ʒ.ij. passular.ʒ.iiij.fiat decoctio i aq. Post colaturam. ℞.turbith boni et gumosi. ʒ.iiij.zinzib. ℈.j.infunde in dicta decoctione et sufficienter exprime vt est tactum in qua dissolue cassie.ʒ.x. potes dulcorare cu sufficieti quatitate zuccari. ¶ Aut fiant iste pille. ℞. turbith boni et gumosi.ʒ.ij.zinzib.℈.j.agarici.℈.j.ß.sa

liſgēme ſpice añ. ℈.ß.capilli veneris.ʒ.ß.terant oīa ſub tiliſſime cū ſirupo acetoſo ſimplici fiāt pillule quaꝝ doſis ſit a.ʒ.j.vſqꝫ ad.℈.iiij. ¶ Sexta intētio eſt alteratio q̄ cōplet etiā cū tactis ſine potu aque frigide. ¶ Septima intētio eſt reſolutio et aptio poroꝝ q̄ ſilr cōpleat ꝑ fricationes ſatis fortes et cū vino faciēdo vt eſt tactuꝫ. ¶ Octaua intētio cōplet ꝑ aliqualr ꝓuocātia ſicut ponēdo ad bulliendū cū pullo aliquantulū radicū feniculi cicoree ⁊ endiuie. ¶ Nona intētio cōplet ꝑ confortationē membroꝝ cū ꝑdictis trociſcis addendo aliquātulū feniculi vel aniſi. Et etiā cōuenit hec cōfectio: cōuenit diarodō deſcriptione Meſue aut Nicolai. ¶ Itē cōueniūt in fine medicinalia inciſiua vt capparis cōdituꝫ. Item auicule elixe. deinde acetoſate ī aceto decoctionis ſaluie. ¶ Si vero ſanguis fuerit putrefactus hui⁹ fe. regimē in multa diuidit. Nā ſi p̄mo ad mētē medicoꝝ ſub ꝓpa forma putreat diuidat regimē in duo. vt eſt tactū. ſ. in non naturaliū et medicinaliū. ¶ Primū ſm diuiſionē rerū nō naturaliū ſeparat. Unde aerē oportet eligi frigidū ⁊ ſiccū aromatizatū aromatib⁹ infrigidātib⁹ ⁊ exiccantib⁹ vt roſ. aqua ro. ⁊ ſimilib⁹. Camphora in hoc caſu valde cōuenit. Itē acetū rorendo parietes camere vt eſt tactū ¶ Cibi autē ſint acetoſi pauci nutrimēti tacti ī regimine fe. ſanguinis. Si etiā oporteret exhibere vinū ſit acre ſubtile clarū. De alijs rebus nō naturalibus quid ſit dicendū ꝑ te tempta. ¶ Habito regimine nō naturaliū ad medicinalia veniendū. Pro p̄mo regie plures intētiones exhibende ſunt. Et p̄ma intētio eſt lenificatio expediēda per tacta vt ſuccis granatorū muzorū cū ſirupo viol. aut cū illo. ℞. caſſief ſ. ʒ. j. diſſoluat in aqua decoctionis prunorū cū ſirupi acetoſi ſimplicis. ʒ j. ß. et in potu tribuat. Aut elige alia ex lenitiuis q̄ tacta ſunt in regie ſinoche inflātie. ¶ Scd̄a intētio eſt vt tactū ē euacuatio putridi q̄ etiā vſqꝫ ad lipotomiā fieri debet. aut auctorum mente cū ſentētia Auic. eſt partim melius ſi morꝫm dederit febri licꝫ minorem quantitatē

in hac febre ducere debemus. ¶ Completa hac intentione que est digestio et prohibitio putrefactionis que cōpleri potest per huius digestiuum. ℞. aque endiuie. ℥. iiij. aque cicoree ro. boglose ana. ℥. j. ß. aceti. ℥. j. aromatizetur cum sandalo. ru. ʒ. j. camphore granis. iiij. carabe grano. j. deinde colentur et sirupisentur cum sufficienti quantitate zucchari: aut. ℞. sirupi ro. acetosi. ℥. j. ß. aq̄ endiuie. ℥. j. aq̄ zuccari. ℥. j. misce et fiat pro vice vna. Deinde euacua cū dyaprunis reubarb. descriptiōe Mesue. Cōueniret etiā decoctio fumiterre descriptōe Mesue. Nā ꝓbabile est putrētē sanguinē cōiūgere secū colericas ma̅tias adustas. cōuenit ēt in isto casu decoctio capilli veneris aucte eiusdē. Itē ꝯueniret mod⁹ īfusionis de succo herbaꝝ. Post v̄o mūdificationē si indiget digestio pōt vti isto. ℞. succi endiuie cicoree buglose lupulli aā. ℥. j. bulliāt ⁊ post bullitionē colent̄: tunc. ℞. aq̄ capilli venerꝫ. fumiterre aā. ℥. j. aq̄ decoctiōis iuiubarū ℥. j. aceti albi. ℥. j. aromatisa cū camphore. ℈. iij. al's etiā ℈. j. si nō abhorret cū. ʒ. j. sandal'. ru. et sirupisa cū sufficienti quātitate zuccari. sūpto sirupo cū ꝓhabitis iterato potes euacuare. ¶ Quita ītētio est aptio poroꝝ q̄ fit vt dictū est. ¶ Sexta intētio est alteratio q̄ fiēda est cū epithimatib⁹ dictis applicandū cordi epati ⁊ capiti. ¶ Itē ꝑ iulep infrigidātia ꝓhibētia putrefactionē: et per electuaria ⁊ ꝯfectiones cordial'. ī fine v̄o cōueniūt trocisci tacti aut ꝯfectiones ex eoꝝ puluerib⁹ aut electuaria vel alie cōfectiones q̄ dicte sūt ī regie sanguis fe. Si v̄o cō putruerit ff'a vel melācolia sangūi ex ꝓhitis collige regimen.

¶ Capitulū febriū flegmaticarum.

SEquit̄ regimē febriū flegmaticaꝝ ꝙ in multa diuidit̄ ƀm ma̅tie diuersitatē cui⁹ diuersitas multiplicit̄ colligere p̄t p̄ma .j. c. de hūorib⁹. scōa diuersitas eē pōt ƀm ꝙ sunt repl'onales siue repl'o sit massa toti⁹ hūoral' tm̄ ff'atici aut flematꝫ ⁊ alterius hūoris. Tertia diuersitas vt tāgit Auic. rōne tem-

poris fe. s̄m q̄ est in principio augmēto et statu ⁊ decli-
natione. primo igitur regimē flegmatice febris ex fle-
gmate dulci p̄cedēti est inchoādū ⁊ in duo diuidit̄ gn̄a
liter vt dictū est. De alijs p̄tinēdū. s. nō naturaliū ⁊ me-
cinaliū inchoandū est ab aere qui declinet ad mediū
in actiuis ⁊ siccum in passiuis. Unde si expediret redi-
ge aerem in has qualitates vt si fuerit frigidus ⁊ humi
dus rectificet̄ cū p̄tactis vt subfumigatiōib⁹ iunipi aut
corticum citri aut thuris aut sandarace aut mastic̄ aut
nucis cypressi Et fiat fumigatio maior aut mior s̄m fri-
giditatē et humiditatē aeris. Et sit locus nō p̄piquās
terre aut aque. non etiam sit murorum nouo⁊ et quoti-
die renouetur. ¶ Nunc de cibo dicēdum est. et primo de
pane qui sit cōmuni fermētatior et salicior de quo mo-
dicū comedat vt p̄dictū est de alijs. ¶ Nunc de carnibus
quas si op⁊ exhibere sint ex auiculis. ¶ Item extrema
coturnicis p̄dic̄ allaude ⁊ similib⁹ in suo tempore: con-
ueniūt carnes capōne capoline aliqñ lepusculo⁊ pluri-
mū a natiuitate distantiores q̄ in tertianis. Pisces v̄o
non conueniūt. aut lac: aut caseum Oua sorbilia cōue-
niunt etiam aliquando vt tangā. ¶ Ex oleribus conue-
niunt decoctiones fenicl̄i quia folio⁊ aut radicum. Itē
petrosilij. Item leuis decoctio caulium Ex ferculis con
ueniunt panata ī brodio pulli p̄tisana ordei in brodio
decoctionis caulium. ¶ Nunc de potu dicendum q̄ pōt
esse aqua ordei zuccarata cū zuccaro rubeo aut aqua
zuccari rubei. ¶ Si v̄o expediret exhibere vinū sit albū
subtile: habens aliquātulum de acri non ex toto aquo-
sum. Et si sit vinum altius potentia limphet̄ cū aqua ci-
sterne zuccarata si vis. Fruct⁹ frigidi et humidi hic nō
conueniunt. Aliquando tamē in declinatione aut ante
poterit comedere pirū assatum cū modico fenicl̄i subti-
lissime triti et confecti cū zuccaro. Hanc v̄o dietam di
uersificari oportet s̄m ea que tacta sunt. Nam si a prin
cipio fuerit ml̄ta repletio hui⁹ flegmat̄ dulcis cōuenit
dietā subtilior indicando ā repletione non ā remissio-

ne fe. aut distantia eius a statu. in ꝓcessu autem conue-
nit dieta grossior ꝛ nō erit incōueniens ingrossare ip-
sam cū distet status imo adhuc in morbo acuto ꝑpter
multā repletionē in ṗncipio existentē ꝯueniret in casu
plus subtiliare a ṗncipio ꝙ in ꝓcessu. ¶ Si vero a princi
pio nō fuerit multa repletio ſm cañ. iiij. j. ca. j. ꝛ. j. iiij. ca
pitulo de cibatione febricitātiū. A ṗncipio cōuenit die
ta grossior diminuēdo gradū vsq; ad declinationē ex-
clusiue: in qua grossiori dieta incipies vti. Deinde pote
ris dare plus de carnib⁹. Aut si incepisti dare contusū
vt florentie aliqualiter diminuēdo ꝓcedes dando con-
tusum liquidius et ex minori pullo vsq; ad declinatio-
nem. deinde ingrossabis pullos et ita in aliis cibis in-
telliges ꝛ potu. in cibis vero pōt aliū potū ponere ad bul
liēdū radices feniculi. aut potes ponere in pāno lineo
semē feniculi ad bulliēdū ꝛ augere apitiua ꝛ subtilātia
ſm ꝓcessum digestionis et ita ꝓcede vsq; ptransito sta-
tu. Tūc enī cōueniūt cappari cōditi ꝛc. ¶ Itē si esset tē-
pus sparagoꝝ cōueniūt in ṗncipio comestionis conditi
cū modico aceti. ¶ Nūc de inanitiōe et repletione dicē
dum. repletio in hac feb. est vitāda: imo fames tolleran
te virtute cōuenit: nimia tñ inanitio vitāda est. vnde in
dicādo a materia valde cōueniret abstinētia. Verū q̄z
plus indicam⁹ ſm distātiā stat⁹ ꝛ morbi lōgitudinē opꝫ
nos vti dieta grossiori. Et q̄z sub inanitiōe cōprehēdit
euacuatio tēpteē omni die bis ante prādiū vl' ante cenā
educt🙰 supfluitatib⁹ ṗme digestiōis cū clisteri aut sup-
positorio vt tangeē. ¶ Nūc de somno ꝛ vigilia tangēdū
est. Et lꝫ dicat Auic. ꝙ somn⁹ debeat adequari vigilie vt
digestio materie sit p sōnū ꝛ resolutio p vigiliā. Credo
tñ nō esse intelligēdū equalitatē vt sonat nō solū ad re
soluēdū materiā fe. sꝫ ad resoluēdū supfluitates alias
sed intelligit equalis q̄z ꝓportionalis modo gētilis vl'
equaliter respectu effect⁹ vt ꝙtātū faciat somn⁹ ad dige
randū quātū vigilia ad resoluēdū. Sit igit somn⁹ sex
vel septē horaꝝ. Nunc de motu ꝛ quiete dicendū ꝛ notū

est q̄ indicãdo a corpulẽtia materie ⁊ q̄litatis extremi tatũ sup famẽ cõueniret vt tãgit Auicẽ.j.iiij.quia tunc corpora febricitãtiũ debilitant̄ ex motu loco motus vel exercitij. Conuenit fricatio fienda post cõplemẽtũ di-gestiõis ⁊ expulsis sup̄fluitatib⁹ ⁊ fiat fricatio de qua di ctum est: incipiẽdo ab humeris ⁊ fit ista fricatio fortior q̄ in tertianis febrib⁹ ⁊ sanguinea. ¶ Nũc de accidenti bus aie que lʒ in omni febre excessiua sint: tñ in flegma tica intendit̄ p̄mo tristicia vt accidẽtia ⁊ trahẽtia ma-terias ⁊ sp̄ũs itrinsecas. ecõtrario ꝯueniũt alia vñ ꝯue nit gaudiũ aliq̄liter tp̄e quietis. De coitu q̄d dicendum sit satis patet. ¶ Expedito regie nõ naturaliũ rerum de regie medicinaliũ dicendũ: ⁊ p̄mo de lenitione ventris siue euacuatiõe vl' minoratiõe cõi inchoãdũ est: q̄ si nõ fuerit fluxus vẽtris fiat p̄mo lenificatio cũ clisteri. Si cõstiterit feces esse duras intestinis. vt. ℞. blete mercu rialis ana. M. ß. matrũ viol. iiij. M. j. ordei tertiã. M. j. fiat decoctio in qua dissolue cassie. ℥. x. zucchari rub. ℥. j. mellis viol. ℥. j. ß. vitella ouorũ recẽtiũ duo olei cõis oli uarũ bñ maturarũ. ℥. iiij. salis cõis. ʒ. iij. fiat clistere. Itẽ in potu potes dare hoc lenitiuũ q̄d ex Auicẽ. sumit̄. ℞. cassie mãne añ. ʒ. vj. dissoluãtur in. ℥. vj. aque mellis aut aque zucchari rub. aut aque zucchari acetosi simplicis ℥. j. aque zucchari. ℥. ß. dissolue mãne. ʒ. iiij. Aut. ℞. mell' roſ. colati. ℥. j. ß. infunde. ℥. vj. aque zucchari. Post. ℞. cassie. ℥. j. ⁊ da in potu. ¶ Si v̄o facto clisteri de quo di-ctum est nauseauerit ante lenitiuũ dictũ p̄uocet̄ vomit⁹ cũ aqua decoctionis rafani: aut cũ oximelle simplici ⁊ aqua zuccharata. Deinde exhibeat̄ lenitiuum. Postea si appareat ex vrina ⁊ alijs signis etiã sanguinẽ domi-nari ⁊ sanguinẽ flegmati mixtũ fore cõuenit facere le-uẽ flobotbomiã ex basilica aut vena cõi ſm q̄ necessevi deris postea iterato si stipticetur venter clisteriza cum leni vt tactum est ⁊ fiant omnia ista in quiete possibili ⁊ cibentur etiã ante initium paroxismi. p. iiij. horas. Dein de transi ad digerentia. vnde. ℞. mellis roſ. colati ace-

tosi.℥.ij.aque fluuialis distillate per arenā. Deinde cō cte addito modici zucchari rubeo .℥.iij. misce et in potu tribue vsq; ad diem quintū. Et apparentiā digestionis et in processu notabis pncipiū. Deinde euacua isto mō. ℞.agarici turbith aā.℈.ij.spice salisgēme aā gra. iiij.zinzib.ʒ.ß.infundātur omnia in aqua mellis. Deinde colentur et sufficienter exprimentur ⁊ in dicta aqua dissolue manne cassie ana.ʒ.vj. ¶ Aut potes conficere pillulas. ℞.agarici.ʒ.j.semis turbith.ʒ.iij.salisgemme spice ana.℈.semis zinzib.ʒ.j.puluerizentur subtiliter ⁊ infundantur aque eupatorij deinde fricētur ⁊ cum oximelle simplici fiant pillule quarum dosis a.ʒ.j. vsq; ad ℈.iiij. ¶ Item conuenire potest māna de turbith quam Auicenna ponit in littera et sumitur.iiij. Almansoris capitulo de febre quotidiana cuius descriptio. ℞.turbith fricati cribellati cum panno sericino quod vocat teri albe.ʒ.x.masticis zinzib. ana.ʒ.j.zucchari quātum de omnibus istis ex hoc quoq; detur nocte pond.aur.j. ¶ Si vo solutus fuerit venter per se nō est tamē vsuale illud saltem ita frequenter exhibitū possit tamē cū illa dosi dari nūc.℥.semis manne ⁊.℥.iij.mellis aq̄ aut aq̄ zucchari rubei. ¶ Sumpto solutiuo replicetur digestiuum vt dētur oximellis simplicis.℥.ij.vsq; ad.xiiij.diē ⁊ isto pertransito iterato potes euacuare vt predictum est. ¶ Deinde fac sirupum magis aperitiuum addendo oximel radicum quinq; et aromatizata propter stomachum cum cynamomo vel mace vel gariof. aut mastice Aut. ℞.aque feniculi aque buglose ana.℥.j.aque absinthij aque eupatorij ana.℥.j.semis.aque cicoree.℥.j. aromatizet cū aliquo pdictoꝝ aromato. Deinde iulepizet cū melle dispumato: ⁊ fiat iulep longū qd diuidātur in quattuor partes. Deinde soluat cū dicto solutiuo. ¶ Conueniunt etiā pillule elephāginee.aut pillule de yera addito agarico. In declinatione vo siue in statu etiā materia cōplete digesta cōueniūt pillule de turbith.vt Auicēna tangit:aut pillule alie quarū descriptio p Auicē.

ponitur et etiã talis est. ℞.masticis.ʒ.ß. yerepigre.ʒ.ß. succi absinthij q̃rtam.ʒ.j.pulpe colloq̃ntide.℈.ß.agarici ʒ.ß.formenť pillule cũ oximelle simplici ⁊ tribuať ĩ potu a.℈.ij.vsq̧ ad.ʒ.j. ¶ Itẽ iuuat in hac febre confectio hec solida. ℞.trociscorꝫ diarodũ cinami electi ana.ʒ.ij puluerizenť subtiliter ⁊ cũ zuccaro fiat cõfectio solida de qua accipiat.ʒ.iij.in ꝑncipio sue comestionis.regimen ꝟo paroxismi sit hoc vt cũ incepit paroxismus nec dormiat nec bibat nec comedat sed calefiãt extrema vt dictũ est modis ꝑdictis. Deinde circa finẽ ꝑncipij iã caliditate spgente fiãt fricatiões cõtinuãdo quãtomagis fieri possunt dũmodo non ledať infirmus resolutione. Si ꝟo sitierit sepe colluat os cum aqua zuccari albi aut rubei aut aqua ordei ⁊ si circa finẽ statim cogať bibere detur aq̃ ordei aut aqua zuccari de qua dictũ est. ¶ Et si in potu caperet sirupũ acetosũ simplicẽ nõ esset malũ aut aquã coctã infusionis zuccari boraginati aut buglosati zuccari roß. manuschristi cũ plis ana.ʒ.ß.ĩcorporẽtur adinuicẽ. Et vnũ coclear dicte mixture deť in potu.

¶ Si fe.ꝑuenerit a flegmate vitreo aut mucillagioso.

SI ꝟo flegma sit mucillaginosum aut crudum aut vitreũ diuidatur silr regimen in nõ naturaliũ et medicinaliũ. Et ꝑmo nõ naturalia plus declinẽt ad calidũ ⁊ siccũ q̃ cũ ꝑhabitis flegmaticis .fricationes etiã fiãt fortiores imo maxime post euacuationes conuenit fricatio facta ex vino albo subtili cũ aqua eupatorij vel apij vel sparagi. ¶ Itẽ veniẽdo ad medicinalia cõuenit lenificatio post clistere facta cum cassia dissoluta ĩ aq̃ decoctiõis ysopi mellita et acetosa cũ oximelle simplici. Deiñ fiat digestiuũ h℞.mell̕ roß. colati.ʒ.j.ß.aq̃ mell̕.ʒ.ij.misce⁊ detur ĩ potu ꝑ vna vice. Deiñ euacueť cũ ꝑdictis. Vel.℞.pill̕.de yerapigra.ʒ.ij.agarici turbith ana.ʒ.j.spice zinzib. salisgẽme ana.℈.ß.formẽť pillule cũ oximelle simplici. Quorꝫ dosis sit ʒ.j. Deinde repliceť digestiuũ.℞.radicũ feniculi spara

gi brusci sucaha bedagar aan.ʒ.iij.buglose mellise añ. ʒ.j.fiat decoctio.Deide post colaturā. ℞.aceti albi sub tilis valde acuti.ʒ.j.ß.misce ⁊ aromntiza cum cinamo post sirupiza cū melle dispumato et da vicibꝰ sex.Dandovice q̄libet.ʒ.ij.cū aq̄ feniculi tacta.Deide euacua cū dictis pillulis. Unde i isto casu valde cōueniunt multū agaricꝰ ⁊ turbith. Et si vlteriorē sirupū sit expediēs facere subtiliationē ⁊ aperientē oppilationes potes dare sirupū de eupatorio descriptione Me. cū iā febris venerit ad statūversus declinationē vt.℞.sirupi de cupaterio.ʒ.j.ß.aque absinthij.ʒ.ij.misce. Deinde cōueniunt pillule tacte et pillule de turbith. ¶ Item potes facere istum sirupū.℞.radicū.v.ʒ.ß.sucaha bedagar ana.ʒ.iij. capilli veneris cuscute ana.ʒ.ij.fiat decoctio in aq̄ fluuiali de qua post colaturā.℞.ʒ.viij. absinthij eupatorij cū cinami.ʒ.ij.et spice.℈.j.Deinde sirupizent cū melle et sumat in q̄nq̃ vicibus cū ꝓportionali quantitate aq̄ zuccari aut mellis vt.ʒ.ij.Deinde purgetur cū dictꝫ euacuatiuis.¶ Si v̄o sit flegma aquosū regat͛ silr cū dieta declināte ad calidū ⁊ siccū q̄ tacta est.Et hic iterū cōueniūt fricationes sed subtiliores q̄ꝫ in predictis.¶ Itē fiat lenificatio cū clisteri aut lenitio p osvt est tactū.Itē digerat͛ materia cū melle ro.vt ℞.mellis ro.ʒ.j.ß.aq̄ decoctionis feniculi.ʒ.iij. tribue in potu. Deinde euacua cū ista decoctiōe siue infusioue.℞.capilli veneris.M. ß.ysopi thimi añ.ʒ.ij.fiat decoctio in q̄ dissolue cassiet͛. ab.ʒ.j.vsq̃ ad.ʒ.j.ß.turbith bōi gūosi.ʒ.j.zizib.℈.ß.succari.ʒ.j.et sivis dare ifusionē pone.℈.iiij.vel cōfice pillulas.℞.capill͛.ysopi succi thimi ana.℈.j.zinzibe.ʒ.ß. turbith boni et gūmosi.ʒ.ij.salisgēme.grana. iij.puluerizentur oīa subtiliter ⁊ conficiant͛ pillule cū oximelle simplici. Aut.℞.pulueris yerepigre turbith boni et gūmosi ana.ʒ.ij.zinzib.ʒ.j.capilli veneris ysopi thimi añ.℈.j.puluerizēt͛ subtilr͛ ⁊ fiāt pill͛e cū eodē oximelle. Et sit dosis.ʒ.j.vsq̃ ad.℈.iiij. Aut cōueniūt pillule elephangine descriptiōe Me.Itē pillule de yera simplici

Galie. Regat̃ igit̃ patiẽs tẽpore potissimi vt dictũ est. ¶ Si vero circa declinationẽ cape voluerit solidã confectionẽ queniret ista lenis. ℞. anisi feniculi ana. ʒ. ß. cynami. mac. ana. ℈. ij. puluerizẽtur subtiliter et fiat cum zuccharo albo cõfectio solida cum aqua buglose ⁊ feniculi. ¶ Itẽ si vellet cõfectionẽ calidiorẽ stomaticã. ℞. pulueris de cynamo sm Mes. ʒ. j. margaritarũ gra. v. fiat cõfectio solida cũ zucchari. ℥. vj. ⁊ aqua absinthij ⁊ melise. Dieta tamẽ sit vt dictũ est. ¶ Tene tñ menti q sicut arguim⁹ sm pcessum temporum; vniuersaliũ et sm euacuatiões apitiuas siruporum. Itẽ dietat̃ inde aperiẽdo vias vt versus declinationẽ queniũt capperes cõditi ⁊ etiã sparagi. ¶ Itẽ decoctio cicerũ rub. vl' nigrorum. Itẽ cũ carnib⁹ suis quenit decoctio petrosilij vl' feniculi vel sil'is. ¶ Si vero flegma esset acetosuz tẽdat etiã dieta ipo exñte simplici ad calidũ siccũ aliq̃l'r vt dictũ ẽ. ¶ Si vero flegma eẽt põticũ queit etiã sil'is dieta ⁊ fiãt ẽt lenificatiões vẽtris. Deide digerat̃ cũ digestio isto. ℞. oximell' simplicis. ℥. j. aq̃ mellis. ℥. iij. sumat duab⁹ vicib⁹. Deide euacuet̃ cũ ĩfusiõe agarici ⁊ turbith. vt. ℞. capill'. veneris. M. ß. radicũ fenicl'i. ʒ. ij. fiat decoctio in q̃ post colaturã dissolue cassie bone ⁊ pinguis. ℥. j. turbith agarici ana. ℈. ij. zinzib. spice ana. ℈. ß. salisgẽme gra. iiij. infundant̃ in dicta aq̃ ⁊ in potu tribuat̃. Et fiãt pill'e ex puluere yerepigre addit turbith ⁊ agarico ⁊ det̃. ʒ. j. ¶ Si vero flegma esset dulce ppter comextionez flegmatis sit dieta quasi media in actiuis declinãs ad siccũ. Et fiant fricationes ⁊ similia. ¶ Itẽ lenificatio cũ p̃dictis in aq̃ zucchari aut in aq̃ decoctionis liquir̃. ⁊ fiat clistere vt tactũ est. deinde capiat hoc digestiuũ. ℞. mellis ros. colati. ℥. j. sirupi acetosi simplicis. ℥. ß. detur cũ duplo aque zucchari vel feniculi. Deinde euacuet̃ cum turbith aut agarico modis p̃tactis. Aut cum pill'is cõstrictiuis de yera ⁊ turbith de q̃bus dictum est. s. ¶ In pcessu vero fiat additio aperientiũ vt capi põt sirup⁹ de radicibus. Et possum⁹ euacuare vlteri⁹ cũ maiori dosi dicti euacuati.

¶ Si vero esset flegma cōmixtū ex flegmate cōmixto colere. ℞. tūc multiplicē distinctionē. pmo penes flegma mixtū subtile vel aquosuz. secūdo penes distinctionē colere q̄ cōmiscet. tertio penes cōmixtionē fm q̄ est equa cōmixtio ad bonū intellectū vt ex flegmate salso aut nō equa. ¶ Leuissime igit dicēdū de regie flegmatice note pueniētis a flegmate salso siue colerico q̄ in duo diuidēdū est in regimē nō naturaliū et medicinaliū. Regimē igit nō naturaliū declinet ad frigidū tēperate et ita ad siccū et intendat subtiliatiōi materie ex regimie. ¶ Pro regie medicinali si fuerit stipticus vēter fiat clistere lenitiuū. Deinde leniat vēter cuz hoc lenitiuo. ℞. lupulloꝝ passularū ana. ʒ. iij. fiat decoctio in aq̄ in qua dissolue. ʒ. vj. cassiefistu. māne penidiarū. ana. ℥. ß. mell' roß. colati. ℥. ß. aque zucchari rubei. ℥. iij. in potu tribue. Deinde p euacuatiōe. ℞. viol'. ℥. ß. vuarū passularū. ℥. ß. radicū feniculi. ʒ. ij. fiat decoctio in qua dissolue cassiefistu. bone et piguis. ℥. j. ß. dyafiniconis descriptiōe Mesue. ʒ. ij. et i potu tribue. Potes etiā dare. ʒ. j. pill'arū aggregatiuaꝝ. Aut. ℞. reubar. turbith anā. ℈. ij. zinzi. spice ana. ℈. ß. infundatur reubarbarum in vino subtili albo. Postea sumat infusio post expssionē reubar. et misceat aqua decoctiōis iuiubarū capilloꝝ vener℥ et viol'. et post in potu det. Aut cū infusiōe turbith. ʒ. j. aut. ℈. j. zinzib. misceat. ʒ. j. electuarij de succo roß. cū māne cassie. ana ʒ. vj. et in decoctiōe capillo. vener℥ tribuat. ℞. diamāne descriptiōe Meß. ʒ. ij. turbith infusi vt tactū est. ʒ. j. cassiefistu. ℥. j. da in potu cuz. ℥. iiij. aque zucchari. et. ℥. ß. aq̄ endiuie. ¶ In pcessu vero couenit sirup⁹ de bisancijs. ℥. j. ß. sirupi endiuie. ℥. ß. aque endiuie aque feniculi aq̄ zucchari ana. ℥. j. misce et in potu tribue. Itē ꝯuenit sirupus acetosus cū radicib⁹ descriptiōe Meß. cū p̄dictis aq̄s. Itē ꝯuenire pōt sirup⁹ acetosus dyarodō descptōe eiusdē et sil'es q̄ p te vide. Deinde ꝯ euacuacū p̄dict℥. Bernar. tñ de gordonio describit quasdē pill'as quas valde cōmendat quarū descriptio est hec. ℞. turbith. ℥. j. agarici

reubar.corticū mirabol.citrinoꝝ kebuloꝝ bene gūmo-
sorū ana.ʒ.ß.folioꝝ mente.foliorū absinthij ⁊ eupatorij
ana.ʒ.ij.zinzib.lactuce anisi mastic piperis vuarū passu
larū mūdatarū ab arill.liquir.mūde ana.ʒ.j.cōficiāt
pill'e cum oximelle squille dosim ponit magnā sit a.ʒ.j.
vsqꝫ ad.ij.Possunt tn̄ acui cuꝫ electuario de succo ros.
¶ Itē in isto casu vt est tactū ꝯueniūt aggregatiue.Re
gimē vo paroxismi ex p̄habit patere pōt.Si vo essꝫ quo
tidiana ex flegmate ꝯmixto melācolie mltiplicē posset
habere diuersitatē rōne flegmat ⁊ melācolie ⁊ rōne eq
vel nō eque cōmixtionis.¶ Tangā tn̄ aliquid de quoti-
diana causata ex flegmate ⁊ melancolia grossis inter-
mixtis.Regimē vo est in duo diuidendū.Primo nō na
turaliū regimē declinet ad calidū ⁊ siccū tēperate ⁊ ad
subtiliās.¶ Scdm regimē incipiat a lenitiōe de q̄ dictū
est cum clisteri aliquātulū floꝝ camomille vel anisorū.
Et ita sumēdo per os in decoctione ponat aliq̄d anisi
vel epithimi,Postea digerat materia cum h̄ digestiuo
pmo.℞.oximellis simplic.ʒ.j.ß.mellis ros.colati.ʒ.ß.
aque buglose aque feniculi aq̄ zucchari.ana.ʒ.j.misce
⁊ in potu tribue.¶ Deinde euacua cū agarico ⁊ turbith
vel pillulis gordonij.Aut cape pillas indas ⁊ pillas
de turbith ana.ʒ.ß.Et postea transi ad fortiorē sirupuꝫ
vt.℞.radicū.v.ʒ.ij.ysopi.capilloꝝ veneris ana.ʒ.j.sco-
lopēdrie endiuie cicoree ana.ʒ.ij.ß.borroginati buglosa
ti ana.ʒ.ij.eupatorij.ʒ.j.ß.fiat decoctio ⁊ aromatizetur
cum cinamo ⁊ adde in fine decoctiōis epithimi.ʒ.ij.ß.
post cola.Deīde sirupiza cū melle ⁊ euacua vt est tactū.
¶ Ex cōfectionibus vo ex Auic.cōuenit diaciminū dia
muscū dulce ⁊ alie similes ⁊ cōfectiones quas ex Mes.
collige p te.¶ Si vo melācoliā flegmati alio mō misce
ri cōtingat fm eius cōplexionē ⁊ modū resultātē varia
re opꝫ regimē.Et qꝛ de modis melācolicarū in regimie
quartane est dicēdū illuc:vsqꝫ differaꝫ loqui.¶ Quid vo
tpe paroxismoꝝ sit agēdū equalit fm incessuꝫ tēpoꝝ vni-
uersaliū,pcedēdū ex p̄habitis colligere possum⁹.Nec re

stat ꝓ regimine flegmaticarũ iterpositarũ nisi recorda re regimẽ quorũdã accidentiũ de qbus Auic. intẽtionẽ facit in lr̃a. Primũ est ꝓstractio appetit⁹ cuius regimẽ tactũ fuit. s̃. Tamẽ attẽdere possum⁹ stomacho et inte-rioribus vngẽdo cũ oleo masticino vt est tactũ. Itẽ ma sticet masticẽ. Item cynamũ ꝛ garioff. ꝛ macẽ ꝛ sitia q̃ tacta fuerũt. Scd̃z accidẽs ẽ vomit⁹ regẽdũ vt. s̃. tactu est. Auicẽ. tñ loco p̃senti docet exhibere miuã ꝛ intelli-gatur cũ cynamo. ¶ Itẽ docet exhibere succũ granato-rum muzoꝝ cũ menta aromatizata cum cynamo vel ga rioff. Item docet admĩstrare istud. ℞. granoꝝ granato ruz muzoꝝ. ʒ. x. thuris aloes mastic; ana. ʒ. v. mẽte. ʒ. vj. decoque in. ij. lib. aque in qua sũt folia mẽte. Et post de-coctionẽ cola ꝛ aromatiza cũ gar̃. ꝛ fiat sirup⁹ de q̊ vta tur. Aut. ℞. aque mente. ℥. iij. absinthij. ℥. ij. aque melise aque buglose ana. ℥. j. vini granatoꝝ muzoꝝ. ℥. ij. f. aro-matizenꝑ cũ cynamo. Deinde sirupizeꝑ cum zuccharo. Aut fiant alia p̃tacta. s̃. ¶ Itẽ ꝓ regimĩe fluxus vẽtris remittit ad superi⁹ dicta. ¶ Itẽ debilitatis docet succur rere cũ pullis assatis et in patella coctis. Vel cõseruetꝑ mod⁹ vsualis ꝛ capiaꝑ pullus ꝛ lardeꝑ: ꝛ apud quãlibet lardelã ponaꝑ gar̃. j. ꝛ infundaꝑ: ꝛ in vẽtre eius ponaꝑ menta feniculũ ꝛ saluia. Et pullo cocto debite abiectis ĩteriorib⁹ ꝛ exteriorib⁹ lardelis odoret p̃dictũ pullũ. De inde minuti incidaꝑ ꝛ de illo comedat. ¶ Itez comedat cõtusum ex pullo in cuius vẽtre fuerint cocti gar̃. cũ cy-namo. Aut fiat sublimatũ ex pullo ita aromatizato lo-to etiã cũ aqua buglose et vino granatoꝝ muzoꝝ. Item cõueniunt vitella ouorũ trementia ꝛ testiculi gallorum nõ coeuntiũ ꝛ arietis iuuenis assi ꝛ cõditi cum vino ci toniorũ aut granatoꝝ dictoꝝ: aut cum agresta ꝛc̃. Itez odoramẽta facta ex gar̃. infusis aque rof. et buglose et melise aut alia q̃ dicta sunt. Itẽ nõ obuiãte caterro cõ-uenit mũdificare faciẽ ꝛ sup ipsamz aquã rorare. Viui ficat em̃ virtutẽ q̃ laxata est ex nocumẽto et inflãmatio ne febris ꝛ cũ adest sincopis. Et cũ adest febris ꝛ ꝓprie

cum aq̄ ro. et aceto ⁊ etiā cū desiderio medicat ⁊ obstat reumatisationes patiētib⁹ ⁊ dolorē capitis habētibus scōa p̄mi doctrina scōa sūme. j. ca. xx. In arena sepiliri. Itē fiat saccul⁹ cordi vt nō existēte multa flāma. vt. ℞. pulueris electuarij de gēmis descriptione Mes. ℈. iiij. fac cōfectionē solidā cū. ℥. iiij. zuccari ⁊ aq̄ ro. ⁊ buglose ¶ Itē pōt facere cōfectionē ex specieb⁹ cōfectis cum ligno aloes descriptione Mes. ⁊ multa alia p̄ te videre poteris. Itē cōfectio de citro. Itē si acciderit inflāmatio in facie ⁊ extremitatib⁹ cōuenit sirupus de eupatorio. postea euacuare poteris cū pillˡis cochijs aut alkekēgi descriptiōe eiusdē q̄re denominatiōes pillulaꝝ ad fe. antiq̄s. Itē pilˡe de reubarb. alˡs de robub. vbi materia esset magis cōmixta. Itē pillule de eupaterio maiores aut minores. Itē exhibe hanc infusionē. ℞. capilˡ. veneris eupatorij feniculi spagi brusci ana. ℥. iij. ysopi ℥. ij. fiat decoctio in aq̄ in q̄ dissolue. cassief. ℥. j. deinde infūde. ℈. iiij. agarici in oximelle ꝯposito. Et postea. ℞ salisgēme spice ana. ℈. ß. et misce cū p̄dictis ⁊ in potu tribue. ¶ Post euacuationē conueniūt trocisci quos describit Auic. et sirupi hij. ℞. anisi blace ablute amigdalarū excorticataꝝ zinzib. melise an̄. ℥. iij. se. anisi feniculi florū squināti ana. ℥. iij. florū eupatorij. ℥. iij. ß. spice. ℥ vj. yerepigre. ℥. vij. ro. ℥. x. fiāt ex hijs trocisci cum sirupo de eupatorio sit dosis. ℈. iiij. Sꝫ hij nō sunt multū vsuales rediganꝫ poti⁹ ī substātiā pillulatā. Itē si p̄seueret ista cacetica dispositio cōueniunt dialacca ⁊ omorusia. Itē dyacucurma quaꝝ desc̄ptiōes ex Me. q̄ꝛ vtiles sūt explicare p̄pono ⁊ p̄mo diacucurma ꝯferēs magna ad egritudines antiq̄s ⁊ cacesiam ⁊ ydropisiꝫ. Iuuamētū maximū ⁊ eradicāt egritudies splenis ⁊ epatꝭ cronicas q̄ indurate sūt ⁊ ꝯferūt ad stomachi corruptionē ⁊ feditatē coloꝝ ⁊ hūoꝝ frigiditatē ⁊ vētositates grossas in eis ⁊ dolorē renū ⁊ vesice. ⁊ p̄uocat vrinā. cui⁹ hec est descriptio ℞. croci azari petrosilij dauci se. apij. an̄. ℥. iiij. rauetseni. su. meu. spice ana. ℥. vj. costi cassie lignee sq

nanti carpobalsami seu seis balsami rubee tinctoꝝ suc ci absinthij succi eupatorij olei balsami calomi aroma tici cinamomi añ.ʒ.j.ß.scordeõ siue allei siluestrꝫ scolo pẽdrie succi liqritie añ.ʒ.j.ß.dragagãti.ʒ.j.ß.ꝯfice cum melle dispũato sufficiẽti quãtitate.Et sit doß a.ʒ.j.vsqꝫ ad.ij.Et hec res q2 satꝫ ẽ displicibil' obmisso melle.Ce tera pulueriʒẽda pulueriʒẽt ⁊ fiãt pill'e cũ succo eupa torij quaꝝ doß sit a.ʒ.j.vsqꝫ ad.ij.¶ Ponit scdaꝫ descri ptionẽ dyacucurma minor valẽs sic maior ⁊ est ista bñ ꝯueniẽs ⁊ min' gustui displicibil' valẽs sic maior ℞.spi ce mirre cassie croci floꝝ sqnãti cinamõi añ.ʒ.ij.tere et ꝯfice cũ melle dispũato.doß sit vt dictũ ẽ. vel ꝑpt mirrã ⁊ spicã redige ĩ pill'as vt dictũ est.¶ Jtẽ describit atha nasiã dicẽs ipam cẽ multaꝝ vtilitatuꝫ sic dyacucurma magnũ ⁊ expta ⁊ nimis efficax ad dolorẽ stõachi ꝑpe ex frigiditate factũ.Et hũores ⁊ egritudines epatis et splenis cronicas frigidas factas ĩ ipis ⁊ ydropsim.℞. croci acori.añ.ʒ.v.mirre.ʒ.iij.dauci cinamõi cassie ci mini cordumẽi carpobalsami.floꝝ sqnãti se. anisi.apij spice mẽte sicce marmacor amcos. añ.ʒ.j. costi triũpi perũ añ.ʒ.ß.ꝯfice cũ melle dispumato da a.ʒ.j. vsqꝫ ad ij.vel.iij.Si vis ẽt redigere ĩ pill'as vt est tactũ.¶ Jteꝫ describit dyalacã dicẽs dialaca magna cõferẽs ad debi litatẽ stõachi ⁊ epatis ⁊ egritudĩes frigidas ĩ eis oppi lationẽ epatis apit ⁊ oẽm duriciẽ resoluit lapidẽ renũ et vesice frãgit ⁊ vrinã ꝓuocat.rẽ ad cacesiã ⁊ ydropi sim medicĩa solẽnis cui' hec est descptio. ℞.lacce ablu te reubar.añ.ʒ.iij.spice aromatice masticis se. apij. fu. meu.dauci.absinthij squinanti. succi eupatorij ameos semen amigdalarum amararum costi mirre rubee tin ctorum.semis feniculi anisi aristologie gentiane cro ci cinamomi ysopi sicce cassielignee cimarum squinan ti et absinthij ʒinʒiberis bdellij ana.dragmam.j.ß. mir re et piperis ana.vnciam.j.infunde mirram ⁊ bdellum in vino ⁊cetera.Contere et confice cum melle dispuma to.dosis est ab aureo.j.vsqꝫ ad duos.siue a.ʒ. quattuor

vsq; ad.ʒ.ij.et cum vino subtili detur in potu ieiuno stomacho et in matutinis et tpe quietis febris. ¶ Item describit dialacā minorē intentione maioris cuius descriptio. ℞.lacte abluce croci costi florū vel foliorū squinanti rubee tinctorum aristo.ro.liq̄ritie piperis ana. ʒ.j.ß. rauet sepi.ʒ.iij.mirre bdellij.ʒ.j.cōfice sicut prius. Itē medicamētū de amigdal'. amaris docet Auic.ↄstruere et trociscos conficere. Itē in isto casu cōmendat ameos cōficere cū melle Unde potest fieri ista cōfectio. ℞.feniculi dauci anisi ana.ʒ.j.ß.ameos.ʒ.ij.cinami.ʒ.j.ß.gar. ʒ.j.puluerizent subtilissime et cū melle dispumato cōficiant et mediū coclear siue.ʒ.iij.dent cū aqua sublimationis eupatorij aut absinthij. In isto etiā casu cōuenit tiriaca antiqua vt. ℞.tiriace antiq̄ dialacce añ. ℈.ij.tribuant ī potu horum iā dictis. Aut dissolue ī dictis aquis aut in.℥.ij.dicti vini albi subtilis clari aromatizati.

¶ Capitulum febris flegmatice continue.

Egime flegmatice cōtinue q̄ duplicē diuersitatē recipe potest ſm duplicem diuersitatē iterpolate subtingā tamē hoc regimē intelligere dans p dicta ꝙ filr ī mensurā nō naturaliū rerū et medicinaliū diuidā. Regimē vo nō naturaliū rerum diuidit ratione tēporū vniuersaliū et particulariū vnde vt notū est.nisi sit magna repletio cōuenit a pncipio dieta grossior diminuendo gradatī vsq; ad declinationē exclusiue. Debet etiā declinare cōtinue ad magis subtiliantia. Unde minorata materia iā manifeste digesta cōueniūt cappari et fil'ia cōdita hñtia vim subtiliandi et incidendi. Reliquū regimē p te vide. Et differt mensura nō naturaliū flegmatice cōtinue a regīe interpolate. Nam dieta cōtinue deberet esse subtilior et minus calidis debemus vti. Pro scdo regimine fiāt lenitiōes modis tactis. Deinde si cōstaret sanguinē peccare cōpeteret flobothomia. Deinde cōueniūt digestiua tacta in iterpolata: variātia tamē sunt ſm diuersitatē matie

Commune igit hoc est. ℞.syrupi acetosi simplic.ʒ.j. mell.ro.colati.ʒ.ß. aque mell.aut zuccari rub.ʒ.iij.De inde euacua cum dictis in fleg.interpolata. Deide trās eat:visa digestione ad syrupum de radicib⁹ duabus vel trib⁹ acetos.vt fenicli apij.petrosilij cū melle ro.vt ē tactū. Postea cōpleta digestione conueniūt subtiliātia a peritiua vt trocisci qui ponūtur.v.cañ. tractatu tertio. dicebat trociscus ꝯuenire huic feb.et maxime p Auicēnā ca.de illa.j.paragrapho.Et de medicis bonis adest. Et pmo cōmēdat Auicēna trociscos et docet medicīas que descripte sūt quinto cañ tractatu octa.de trosci.descriptione penultima troc.positoꝝ in illo tractatu quorum iuuamēta vt tāgit Auicenna ibidē sunt ad quartanam dolores epatis et molliciem ꝛc̄.quoꝝ descriptio habet ita. ℞.anisi folij indi absinthij.se.apij.spice amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ.añ.ʒ.j.aloes.ʒ.ij.succi eupatorij.ʒ.iiij.terēda tere et aggrega pulueres cū succo eupatorij et aqua decoctionis absinthij quoꝝ debite siccatoꝝ ꝛ tritoꝝ da .ʒ.ij.in trociscis.ij.cuꝫ sit trocisc⁹cōit j.ʒ. ꝛ dent in aqua tepida ꝛ nō frigida. Hij eni trocisci vt patet p simplices īgrediētes subtiliāt materias grossas tā flegmaticas q̄ melācolicas aperiunt vias: resoluunt et termināt ventositates grossas. ¶ Item confortant epar vt patꝫ p spicā nardi p eupatoriū et decoctionem absinthij lesum.pꝑter flacas et grossas materias. Veꝝ quia iste modus capiēdi trociscos nō est in vsu ꝛ reddentur satis horribiles.ita sumpti.pꝑter aloes ꝛ absinthium.¶Hic modus saluari potest vt troc puluis in pillas redigatur degluttiēdas cooꝑtas nebula siue zalda.Et cōmunis modus cognitus cōmūis tamē dos troc est a.ʒ.j.vsq ad.iiij.℈.¶ Secūda descriptio troc ab Auicēna ponitur conuenienter ita et iterū de medicis expertis quaꝝ est ista descriptio.℞.ro.ru. que valēt ad stomachi confortationem et epatis et cordis dum ista circa declinationeꝫ feb.ex caliditate febrili debilitata sunt.Valent etiam rose qꝛ aromatice sunt ad vigoran

dum cor immo mēbrum omne cum se substantie spūōse conformat. Item habent tandem vnire membra ista ex se. laxata har ponūt. ʒ. vj. deinde ponit succ⁹ liqritie ad dulcorādū alia. q̄ in recepta ponūt sunt aliqualr̄ ad humectādū ptes extenuatas fumiterre apitiu⁹ existens approbat adustis materijs ⁊ grossis flegmaticꝫ parue adustiōis spica epatica ē vt tactū est hoꝝ triū añ. ʒ. iiij ponit ēt masticꝫ ⁊ ponit. ʒ. iij. Mastix hꝫ maximā ꝟtutē i ꝯfortādoos stōachi debile ex matia flegmatica huius se. karabe ponūt. ʒ. iiij. maxie ad cordis ꝯfortatio-nē. Itē ponūt anisi. ʒ. ij. ad carminādas vētositates gros-sas. cōiter i ista se. ꝯcurrētes hui⁹ descriptꝫ medicie ca-pite ⁊ facite vt est dictū i p̄habitis trociscis. ¶ Tertia descp̄tio est trociscoꝝ de eupatorio q̄ꝝ descp̄tio. ℞. eu patorij. ʒ. iiij. ro. ʒ. j. ⁊ tertiā spodij. ʒ. iij. s. ad q̄d valeāt ꝑ habitū patere pōt excepto ꝙ spodiū de se valꝫ ad epatꝫ ꝯfortationē parūꝑ ex debilitate caliditatꝫ. ¶ Quarta de scp̄tio est trociscoꝝ de absinthio. vt. ℞. azari. azarū va let ad subtiliādas matias ⁊ ad resoluēdas vētositates ¶ Ponitur semē apij ad subtiliādas matias flegmati-cas. ⁊ ad apiendū ⁊ puocādū vrinā. Anisū q̄re ponatur euidēs est. Amigdale amare hn̄t vim apitiuā ⁊ abster-siuā ⁊ debēt excorticari ꝓpt̄ corticē ⁊ grauare digestio nem ⁊ exiccare nimis. ¶ Sucaha qꝛ spina egyptiaca ⁊ bedagar spina azara apitiue opilationū epatis ⁊ subti liatiue materieꝝ grossaꝝ cōferūt. Succ⁹ eupatorij spi-ca ⁊ mastix q̄re ponant tactū est. Hoꝝ añ. ʒ. ij. ⁊ supple te renda terāt ⁊ fiat vt dictū est p̄mo. ¶ Ultima descriptio est hec. ℞. eupatorij. ʒ. iij. ros. ru. lib. j. spice lib. iij. spodij ʒ. iij. sumatur. v. pars hui⁹ descriptionis et fiat vt predi ctum est in primis trociscis. Et quia isti conueniunt ex prehabitis patet: per dictos trociscos itelligere potes plures alios positos in quinto. tractatu; octauo. de tro-ciscis. vt trociscos ad inceptionem aque ⁊ duriciez epa tis ex dictis eorum vtilitates comprehendēdo. Tamen nocumenta quibus repugnant in hac febre reperiātur

aliquādo. Itē cōueniūt trocisci de rof. ꝛ de eupatorio. Itē trocisci de lacha. Itē trocisci cōueniētes ad oppilationē splenis. Itē vbi cōueniat valde apire cōueniūt trocisci de rubea tinctoꝝ. Itē trocisci de cuscuta. Itē ad alias intētiones cōueniunt trocisci dicti advomitū ꝛ lenitōes Itē trocisci de eupatorio ꝛ trocisci de absinthio. Item trocisci noīati cachiō dicti ꝯferētes fe. m'icis ꝛ f'aticꝫ Itē trocisci de ro. cū spica. Itē trocisci de cappare. Itē trocisci de reubar. ad intentionē aptionis ꝛ solutionis ventris. ¶ Per habitos trociscos intelligamus etiam trociscos Mesue. vt trocisci de aniso trocisci de lacha. ꝛ trocis. de eupatorio ꝛ trocisc. diarodō ꝛ rof. ꝛ ligno aloes de capparibꝰ quoꝝ vtilitates ꝛ fines dicti sūt siue cōphēsi ex dictꝫ Auic. Ad q̄s intētiones ēt aliq̄ ꝯfectiones poterūt ꝯuenire vt cōfectio de eupatorio a Me. pōita ad intētionē apiendi ꝛ subtiliādi materiā ꝛ euacuādi. ¶ Itē diacinamomū eiusdē ponēdo cū. ʒ. viij. zuccari. ʒ. j. ß. spēꝝ diacinamomi Me. Itēvalēt vbi q̄ramus aptionē ꝛ solutionē cōfectiones de reubar. ¶ Itē aromatica p'la descripta a Me. q̄ p te vide ponēdo dosim spēꝝ dictaꝝ cū dosi dicta zuccari. ¶ Ulterior vō modus cure habeat ex dictꝫ i cura f'aticę intpolate ꝛ per hoc nomē turmach ītelligamꝰ ꝯdita cū sale v'a ceto ad ꝓuocādū appetitū vt sūt oliue ꝯdite aut cappares cōditi mō cōi vt anetū ēt suo mō ꝯditū aut oliue ꝯdite cū aq̄ ꝛ sale aneto ꝛ finic'lo ꝛ ma'ie cōpleta digestiōe ꝛ minorata ma'ia dū nō est timor de agitatione ꝛ cōmotione ma'ie ad eductionē subtilis ꝛ diuisionis grossiciei.

¶ Capitulum de febre ampiala ꝛ liparia.

Cura eaꝝ ꝓpiqua est. Istud est capitulū cure ēpiale dicte ab epy q̄ est s̄ qr i ista febre ē calor sup̄ frigꝰ. Calēt eni exteriora et frigent interiora Et liparia dicit a liparis q̄ est pingue. Naz exteriora frigent ꝛ calent interiora vt in pinguibus

obsesso ꝛ in interioribus recluso calore vt ad exteriora expandi nõ possit. Pro quarũ feb. cura supponam⁹ in p̄mis ex cap̄lo de empiala. hãc feb. causari ex flegmate vitreo cõprehenso in loco occulto ꝛ ꝓfundo. Et lipariã ꝭm plurimos esse flegmaticã ꝛ qn̄qꝫ colericã ex colera valde grossa. Intentio ergo cure est subtiliare materiã grossaꝫ flegmaticã aut p̄ratã colericã ꝛ tandẽ vt expedit euacuare et vigorare stomachũ ꝛ corp⁹ totũ ne multiplicent̄ materie siľes. ¶ Et q᷑ ad has feb. aut ad earũ materias subsequit̄ lesio stomachi. ideo ad ipsuꝫ vigorandũ erit intẽtio. Ut igit̄ habeas intẽtiones assequemur p̄mitus regimẽ nõ naturaliũ rerũ p̄mittẽdũ est. secũdo ad medicinaliũ veniendũ. Regimẽ p̄mũ nõ naturaliũ rerũ patet quãtũ ad ampialã ꝛ quãtũ ad lipariaꝫ ma͞tie de flegmate per regimẽ dictũ in feb. flegmatica interpolata. Regimẽ aũt liparie ex colera grossa haberi põt p regimẽ tertiane note seu famose. ¶ Uenio igit̄ potissimũ ad scd̃m regimẽ ꝛ cũ flegmatice feb. antedicte ꝯueniãt satis in materijs vt empiala et leparia flegmatice quaꝓpt̄ dixit Auic. p̄habitꝫ ꝛ p̄sentib⁹ appropinquare in cura ꝛ vnã esse viã ꝓcedendi ad curam et vnã esse generalẽ intentionẽ ad subtiliandũ liquãdũ et incidendũ flegma: lꝫ vt ponit Auic. in fine cap̄li regimen liparie egeat maiori subtiliatiõe regie empiale ꝓpter in liparia materiã eẽ magis intrinsecãtẽ ꝛ obscidẽ naturale calidũ nec ex͞terioꝛib⁹ euapoꝛãtib⁹ regimẽ g᷑ subtili⁹ q᷑ attenuatꝫ vel cũ liparia ma͞tie colerica sit magꝫ afflictiua ꝛ citioris terminatiõis empiala ꝭm canonẽ sitũ. dieta min⁹ grossa liparie q̄ empiale ꝯuenire dicit̄. Subtili⁹ ꝯo regimẽ q᷑ plus subtiliãs materiã empiale vt flegmati vitreo ꝯueniet. ¶ Pro regie isto expediẽdo p̄mit⁹ a mioꝛatiõe materie vl̄ euacuatiõe cõi ichoãdũ iu͞xta cañ. colligẽdo ex cap̄lo de cura putridaꝝ in gñali ¶ Si igit̄ sit vẽter stiptic⁹ ꝛ feces ex ꝯiectura dure ꝛ sic ce p̄mittat̄ vnctuosuꝫ clistere. deinde acutis in p̄habitꝫ iam descriptꝫ multotiẽs iu͞xta cañ. iij. Tegni positũ tra-

cratu.ij.c.c.iij.c in cura oppilationis est duro stercore pcedēte. Deinde det per os minorās minoratiōe cōi si nō fuerit materia multa minorāda a pn. minoratiōe ppria. Sit igit hui⁹ cōis minoratiōis descriptio. ℞. mane.ʒ.ij.ß. oximellis simplicis.ʒ.iij. dissoluatur māna cuʒ dicto oximelle c in potu tribuat cū sufficienti quātitate aque decoctiōis zucchari rub. Et si post istā assumptionem remanserit in stomacho flegma superiora petens tūc fiat vomitiuū. Auic. ex reb⁹ subtiliātib⁹ flegma icidētibus c resoluētib⁹ siue liquātibus. vt. ℞. fasiolorū.ʒ.ij. aneti rafani calam̄ti ana.ʒ.j. bulliant in.ʒ.vj. aque fluuialis ad ɔsumptionē tertie ptis. Deinde. ℞. oximellis simplicis aut in liparia colerica sirupi acetosi simplicis ʒ.j.ß. c p̄habite decoctiōis.ʒ.iij. tepidum detur in potu. Et duʒ vna hora retinuerit vel media imponat digitus ori aut pēna vt vomitu puocet. ¶ Deinde exhibeat digestiuū ppriū. Tamē in mēte retentis c p̄missis canonibus gn̄alibus.j.iiij. de cura putridarū habita intētione ad stomachū cōfortādū p aliud vniēs os stomachi siue rugās remissiuū caliditatis putredinal' aut putrefactionis cibi vel pot⁹ in stomacho phibitiuū vt in empiala c liparia flegmatis. ℞. oximell' simplicis siue decoctionis duarū radicū.ʒ.j.ß. rob agreste decocti in oximelle.ʒ.j. aq̄ decoctiōis zucchari ru.ʒ.ij.ß. misce c calidū sumat. Vel ℞. aq̄ decoctōis radicū apij c feni.ʒ.viij. oximell' simplicis.ʒ.iiij. rob agreste.ʒ.j. aut succi gna. muzorū.ʒ.j. bulliant aliquātulū c i potu tribuant. Et magis ɔuenit rob agreste q̄ agresta qr plus hʒ vnire c rugare os stomachi sua pōticitate. ¶ In liparia vo colerica ɔuenit sirupus acetosus zinarinis p̄paratus cū rob c. In empiala tn̄ c liparia flegmaticis si aromatizet sirup⁹ cū modico cynami valde ɔuenit ad oris stomachi ɔfortationē vt spāliter colligēdo ex Gal'. in lib. experimētorū. c ex Auicen. xiij. iij. tracta. ij. in regīe debilitatis stōachi. Deinde trāsacto. vij. trāsire potes ad forti⁹ digestiuū. Aut potes dare in potu oximel squilliticū cōpositū c miscere ipsuʒ

cum melle rof. Aut in liparia colerica pones sirupū de bisanciis aut sirupū accetof de radicib⁹ descriptōe Me sue: aut sechaniabi de radicib⁹ aut siru. acetosuz de suc cis herbaꝝ. In empiala potissimū ꝛ dū ꝓprie minorare ꝓponim⁹ ꝯuenit sechaniabin cuius vtilitas est educere flegma. Itē sechaniabin de keysim siue leuistico. Itez intendēdo ad oppilatiōes viarū ꝛ abstergēdo ꝛ aperiē do sirup⁹ de calamēto: ꝛ sirup⁹ de eupatorio descriptiōe Mef. Itē ex Auic. sirupū describere possum⁹ de semini bus. vt. ℞. anisi feniculi se. apii sparagi brusci añ. ʒ. ii. bulliāt in lib. i. aque ad cōsumptionē. vi. ꝑtis ꝛ sirupize tur ista decoctio cū melle rof. ꝛ vino granatoꝝ ꝛ fiat g͛ datiz trāsitus ab assumptiōe istius sirupi trib⁹ vel quat tuor vicib⁹ ad assumptionē cōfortantiū stōachi ꝛ epar de q̄bus dictū fuit ꝑhabito capl'o. Et ꝑ istā gradationē itellige assūptionē sirupi aliq̄t vicib⁹. Deīde assumptio alicui⁹ leuiter solutīs vt pill'arū cōiuz de aloe quaruz est euacuare colerā ꝛ flegma Aut elephāginarū descri ptione Mef. plus stōachuz cōfortātes ꝛ in empiala va lentiū. Aut denꝫ pill'e de yera simplici Gal'i. descripta yera. vii. terrapēti. Nā īfusio aloes ꝛ ēt pot⁹ verepigre sa tis abhoīabil'est: infusiōes tū yere vide a Mef. Et si in tēder᷑ ad aptionē viarū ꝛ eductiōez grossaꝝ materieꝝ tribue. ʒ. i. pill'aꝝ de eupatorio. ¶ Si vo ītēder᷑ ad stōa chi ꝯfortationē ꝛ capit᷑ vide a Mef. multiplicē descri ptionē pill'arū stoamticharū ad hoc ꝑtinētiuz. Et in li paria de colera cōueniūt aggregatiua descriptiōe Me sue: assumpt᷑ vo pill'is attēde semꝑ ori stōachi cū vncti ōib⁹ ꝛ aliis ꝑtact᷑. Et reitera sirupū post quē ꝑbe soluti uuz cui⁹ descꝑtio ſm Auic. ℞. mirabol'. nigroꝝ educti uos materieꝝ adustaꝝ ꝛ ꝓhibitiuos ne hee flegmatice fe. trāsmutenꝫ in q̄rtanas. Itē. ℞. mirabol'. citrinoꝝ vt colere eductiuos ꝛ turbith vt eductiuū flegmat᷑ viscosi ꝛc. ꝛ a locis remot᷑. Et h̄ ē descriptio mag᷑ ꝯueniēs lipa rie colerice. hāc aūt sic forma. ℞. mirabol'. nigroꝝ subti liter tritoꝝ. ʒ. i. ß. mirabo. citrinoꝝ. ℈. ii. turbith electi. ℈.

iiij.zinzi.϶.ß.infundant oia cū oximelle simplic℥.℥.j.ß. ⁊ misceātur aq̄ decoctiōis passularꝝ ⁊ zucchari.℥.iiij.⁊ p̄dicta debite colent̄ p pānū lineū q̄ sufficiēter exprimat deinde tribuat̄ in potu. Cōuenit etiā fm Auic. clistere acutū in ēpiala maxie ⁊ liparia flegmatic℥ minoratis materijs ⁊ digestis cui⁹ descriptio. ℞.medulle cartami flegmat℥ eductiui. ¶ Itē centaureā mīorē vt vtiliorē et meliorē in educēdo materiā flegmaticā vt pȝ p Mes. caplo de cētaurea. ℞.ēt anetū ⁊ camomillā vt dissolutiua flegmatū viscosarꝝ ꝯtentorꝝ in itestinis. Itē. ℞.alahesch.i.tribulū marinū ⁊ ē syma q̄dā faciēs vt puto fructū spinosuȝ ⁊ pūgētē:vñ a tribulēdo vel pūgēdo tribulus dict⁹ est quāuis etiā repiat̄ tribulus fluuial' in altitudinē cubital' stipticitatē educētē fre.Et. ℞. ēt melliloti ꝑpter dicta de camomilla. Itē. ℞.almuri qd̄ est cōdimētū pisciū si volum⁹ salsorꝝ vel salsuȝ qd̄ icidit et abstergit ⁊ ꝑpt̄ hoc etiā. ℞.mel.forma.descriptio est hec. ℞.medulle cartami cētauree mior℥ ana.ʒ.iij.aneti camomille melliloti.añ.M.ß.almuri siue ꝯdimētū oliuaruȝ.℥.ij.fiat decoctio in lib.xvj.aq̄ vsq̄ ad cōsumptiōeȝ ℥.iiij.Deinde ista coletur ⁊ post colaturā adde olei aneti mellis ana.℥.ij.⁊ de oleo.℥.iij.si placet dimitte sal ⁊ clisteriza. Si vis maius clistere maiora intrantia ⁊ eius aquā. Solutiua etiā alia cōueniētia empiale ⁊ liparie flegmaticis collige ex cura flegmaticarū posita sicut ēt solutiua appropata liparie colerice ex cura tertiane nō pure colligātur. ¶ Itē post euacuationes maxie in empiala ⁊ liparia flegmatic℥ ꝯuenit tiriaca antiq̄ cū aqua melise. ¶ Item cōueniūt ex cōfectionib⁹ dyambra diamuscum aut electuariū de gēmis ⁊ sufficit.

¶ Caplm de cura febr℥ sincopal' hūorose ex flegmate.

Ec febris est difficillis cure. Regimen curatiuū febris sincopalis humorose prima sui diuisiōe diuidit̄ i febrē humorosaȝ fm plurimū ꝯtingētē ex flegmate. ⁊ in feb.humorosaȝ ex colera grossa ꝯtigētē ex ftate.

Et in febrē humorosaȝ ex colera grossa cōtigētē ex san
guine. ¶ Primo sepabit in debitā administrationē sex
reȝ nō naturaliū ⁊ iachoabo ab aere ⁊ est nota cā ordi
nis. Aerē igit eligam⁹ fm plimū clarū orietalē ad sic-
cū delinantem. ⁊ in actiuis tpatus aut cōstante virtute
parūp declinātē ad calidū. Et iō vt al's tactū est de fle-
gmatica febre vitent mānsiones ppe aqs. Vitēt etiā do
mos noui cimēti aut subterranee aut terranee aut ter-
re ppinq quaȝ est tostudo lapidea. ¶ Et sit camera pati
entis euētata debite. Cuius aer oī die renouet apertis
fenestris nec stet patiēs hic in camera obscura imo cla
ri aeris tpe vigiliaȝ. Et si fuerit hyems vel tps humidū
et nebulosū corrigat aer ex igne iunipi aut folioȝ lauri
aut igne lignoȝ primorū nō infusoȝ in aqua apponan
tur iunipi aut cortices thur' aut nucis cipressi aut gar.
fustes aut fil'ia p te colligenda. Vel si patiens nobilis
existet ⁊ debilitatus ⁊ in expēdēdo sufficiens. ℞. thuris
mas. corticū thur' sandarace siue vernicis. ʒ. iij. storac'
calamite lignialoes an. ʒ. j. ß. fustiū gariof. ʒ. j. tere gros
so modo et coclear vnū aut mediū aut sicut vis prunis
sufficiēter ignit' supincēde ⁊ potes addere ambre ⁊ mu
sci ana grana. x. Et cōuenit ista rectificatio qn̄ maxime
est sincopis aut dū timet ei⁹ euētus qȝ circa pncipium
paxismi aut exacerbationis: tpe eni status paxismi aut
exacerbationis nō declinet aer notabil'r ad calidū: cōti
nue sit declinans ad siccū. ¶ De aere dicto ad motū ⁊ qe
tē venio ⁊ pmo dicēdū patiētē nō debere de lecto moue
ri nec ad expellēdas supfluitates ne cōmotione ⁊ agita
tione ipse incurrat sincopim imo pānus prorsus dupli
catus aut triplicatus supponat sup quo emittat feces.
Aut etiā instrumētū siue scannū i supiori pte pforatuȝ
vt ad modū capse in se cōtinēs paruū bacile supponat
patiēti ⁊ dū feces emittit aspergat facies vt dicet. De-
inde odoriferȝ narib⁹ apponat. Itē nec ad vrinandum
surgat sed iacens in vrinali mingat aut in dicto panno
Fricationes etiam in isto casu valde cōueniūt dū time-

mus sincopis. Et cū adest actu sincopis imo substinēte virtute p totā accessionē lz nō stati post acceptū cibum Per quas fricationes intendim⁹ deuersionē materieꝝ siue fumoꝝ a corde ꝛ inferiora siue exteriora ꝛ excitemus virtutē ne succūbat ex sincopi aut illā incurret aut etiā apient pori et subtilient mafia. ¶ In fricationibus aūt debet esse modus ex pte ptiū pfricandaꝝ. Scđo ex parte qualitatis fricationis. Tertio ex pte ei⁹ cū q̇ dz fieri fricatio. Quantū ad primū vt tāgit Auic. in pñti ca. ꝙ incipiat a coxis ꝛ crurib⁹ trahēdo v̄sus inferi⁹ ppt intēsionē tactā .s. diuertēdi materiā. Deinde trāseamus ad fricationē manuū ꝛ brachioꝝ vsqꝫ ad spatulas trahēdo etiā ppt eandē intētionē cōtinue a spatula v̄sus manū. Deinde fricent collū spatule dorsū ꝛ nates ne mafias traham⁹ v̄sus cor sed lateralit poti⁹ versus brachia. Si v̄o partes fricauerim⁹ subteriores cordi deorsū traham⁹ fricādo. ¶ Deinde fricam⁹ pect⁹ trahēdo ēt lateralit v̄sus brachia ꝛ ptes inferiores pectoris fricem⁹ trahendo deorsuꝫ. Fricatis aūt hijs oībus partibus sic replicemus fricationē coxarū et cruriū vt ante. Et cōsequēter aliaꝝ partiū. ¶ Quantū ad scđm dicendū fricationē saltē in pncipio debere esse fortē ppt materiā tūc debere esse frigidiorē ꝛ grossiorē et tūc nō oportet magis intendere diuersioni et extractioni materie tamē limitat Auic. vt abradat cuti. Delicati tamē et nobiles nō paterent hoc ideo sufficiat pl'ries fricatio dolorosa aliqualiter. ¶ Quantū ad tertiū vult Auic. fricationē esse fiendaꝫ cū mātili siue cū panno aspo vt asperitate ipam fortiorē faciamus fricationē. ¶ In pcessu v̄o febris vt in augmento fiat leuior fricatio. licꝫ adhuc satis fortibus materijs cordi fumātibus in statu leuiorē facere debemus iā magis extracto calore a pte et fumis et materijs iā valde subtiliatis. In declinatione autē leuiori vtendum est. causa patꝫ. ¶ Hij tamē canones fricationū teneant semper et strictissime et assidue inspecto tenore virtutis contētiue. ¶ Fricationes

ro debilitant ꝛ fastidiunt patientē. Nec videt incōue-
niens a pͥncipio ꝛ timore sincopis suffumigari pānum
cū fienda est fricatio: maxie pectoraliū fumo musci aut
ligno aloes aut ambre aut cinami. Nec ēt cōueniret in-
fundere dictū pānū vino maluatico cū decoctiōe alicu-
ius ꝓbabiti aromatici. deinde cum panno ita infuso ꝛ
post infusionē sufficiēter expsso fricationē facere vt tñ
nō remaneat in poris vinū sua corpulētia obstruēs po-
ros: ideo tuti⁹ est cum fumigato pāno fricationez face-
re. ¶ Ad somnū ꝛ vigiliaz venio. Et pͥmo quo tēpore sit
dormiēdū ꝛ quo nō satis per cañ. generales de cura pu
tridarū in gñali poterit apparere nō tñ obstāte tēpore
potissimi indebito ad dormiēdū vt tāgit Auic. medietas
temporis digestioni respōdeat ꝓ digestiōe ꝛ reforma-
tione virtutꝭ. Alia medietas fricationi ad materiaz re-
soluendā maxie flegmate vitreo mucillaginoso aut cru
do faciētez febrē. sicut etiā in flegmatica somnū posuit
equalem vigilijs Auic. vt sit ad digestionē ꝛ vigilie ad
resolutionē. ¶ Dicendū de inanitione ꝛ repletiōe vnde
in summa dicendū superfluitates in hoc corpore per de
bitas effusiōes esse ducēdas vnde a somno surgēs mu-
cositates ꝑ nares tēptat educere ꝛ sic cōueniēter alias.
Et si non emitteret feces ponere debetis sibi saltez sup-
positoriū siue colliriū ex melle ꝛ sale vt cōmunit sit inij
ciat siue imponat: repletiōes cibi ꝛ potus vitande sunt
que nō sint mēsura cibi ꝛ potus. sciat medicus ex reple
tione patientis ꝛ vigore virtutis. ¶ Sit tamē genera-
lis ordo vt ad saturitatē comedat ꝛ bibat iuxta prece-
pta Auicen. iij. j. de repletiōe eius ꝙ comedit. ¶ De acci
dentibus anime nulla excēdētia conueniunt ne fiat agi
tatio humoruz aut debilitas per viam resolutionis. Ac-
cidentia tamē leuiter excitatiua caloris nō tamē inflā-
matiua multū vt temperata gaudia poterūt conuenire
ꝛ delectantiū visiones ꝛ auditus. Timores autē ꝛ tristi
cie ex toto vitentur. Ira etiā est nimis humorum agita
tiua. ¶ Ad cibum ꝛ potum venio ꝛ pͥncipaliter cibo cō-

uenienti tēpore quietis feb. si in principio fuerit ⁊ conuenienti in pncipio vniuersali. Et est dicēdū ꝙ quia fe. est repletionalis ⁊ potissimū est apta fieri sincopis ratione multe materie suffocātis. Aut etiā frigoris cōmunicabilis cordi. Ideo a principio oportet nos vti dieta subtiliori ꝙ in pcessu cōtra cōem dietationem aliaruz febriū in qbus ppter maiorē intentionez feb. ⁊ in relatione ad statum in processu dieta magis tenui vtimur. Et est tenendus iste modus ⁊ in qualibet alia repletionali valde timendo maius nocumentū ex parte oppressionis caloris ⁊ aggrauationes virtutis que ad nocumentum ex parte alterius erit cibus ptisana ordei liquida satis cocta ī aqua simplici ponendo modicū zucchari rubei desuper. Et poterit esse ista dieta vsq ad diem tertiū. ¶ Postea paucificata materia timendo debilitatez virtutis poterimꝰ coquere ptisanam in brodio pulli macri ⁊ ita consequēter augeri poterimus dietam ꝯm exonerationē virtutis ⁊ maiorem resolutionez attento tamen statu ⁊ intensione fe. ¶ Si autem abhorret ex toto ptisanam vt pluries est posses a principio exhibere panem coctum in brodio pulli macri valde rarum exhibere. Aut si foret valde delicatus et solitus vti contuso pulli. Sit etiam corpus aptum valde resolui contundatur tunc pullus macer aut etiam perdix et fiat brodetū valde modicum cuius modicam quātitatem tribue ꝯm repletionem tamen ⁊ virtutis constātiā ⁊ ita incede augendo vel ingrossando dietam. aut etiam aliquādo subtiliando attēta virtute ⁊ repletione. ¶ In statu ⁊ declinatione ꝟo et est clarum debes vti dieta grossiori semper tamen non alio repugnante aperitiua subtiliatiua et declinantia ad siccum temperata in actiuis et parūper calida saltez tempore valde frigido ⁊ humido sicut tempore estiuo sit temperata in actiuis aut parumper declinante ad frigidū. Non est ergo malū scz cum pullo saltē aliqualiter digesta materia ⁊ minorata bulliat aliquātulū radices feniculi ⁊ ita perseueret ista correctio

vt in declinatione solēt in die semel bulliāt grana cice-
rum rube. plura aut potiora ſm grossiciez materie aut
viscositatē inspecto tñ virtutis tenore. ¶ Si etiā in de
clinatione condiant cappares vsuali modo cuꝫ aceto
vini satis acuto ⁊ aspgent cinamo in initio comestio-
nis. iiij. cappares aut. v. cōueniret. Sed etiaꝫ aliqñ di-
missis capparibꝰ auicule mōtane aut in locis siccis de-
gentes elixent: in quarū vētribus iunipa posita fint et
bulliāt in aceto decoctiōis saluie ⁊ rorismarini. ſm ali-
quas pticulas dent in pncipio ad comedendū: cōferūt
subleuādo appetitū ⁊ incidēdo ⁊ subtiliādo flegma: asp
so tñ aliquāto cinamo aut mace aut gal. aut zinzi. Sē
per etiaꝫ tñ attenta febre. Alia vo cibaria p te poteris
excogitare. ¶ Potus aūt ꝯueniēs recidiue febr ⁊ ma-
terie habita etiā intētione ad febrē quedā mō. Sit vi-
num albū clarū subtile odoriferū nō habēs virtutez sti-
pticā saporem mediū conseruate tñ in hoc cōsuetudine
stomachi ⁊ dispositione q pluries ledit in ista febre sin
copali humorosa vt etiā aliqñ cōcedit vinū dulce. vt ex
xij. Terrapēti. colligere possumꝰ. Limphet tñ ſm vigo-
rem vini ⁊ repletionē psentis si fuerit ꝯtinua: febre aūt
vētura si fuerit iterpollata cū aq̄ mellis aut aq̄ zuccha-
ri rub. aut si de virtute cōfides ꝯueniret aqua mellis in
potu saltē vsqꝫ ad diē quartū. Vel aq̄ ordei zuccharata
cū zuccharo rub. tñ vsualiꝰ est exhibere vinū limphatuꝫ
maxie solitis ⁊ amātibꝰ illud. Quātitatē tñ tua cōiectu
ratiōe mēsura vidēdo repletionē feb. ⁊ illiꝰ cōfortādo
virtutē tantū incursus in sincopim siue sit timor cōcur-
sus. qlis cōueniat potꝰ suo loco dicet. ¶ Venio ad medi-
cinalia quoꝝ regimē diuidet in medicinalia diuidētia
vl respiciētia materiā siue cām. Et ista medicialia siue
cibaria q respiciūt vtutē ⁊ accidēs qđ est sincopis ⁊ vir-
tutis dissolutio vl resolutio: ⁊ in medicialia qdāmō ⁊ re
spiciētia morbū materie nota i hac fe. duplices itelligi
possunt mō cōi. Gñalis ⁊ plurimū alioꝝ materie cōes
repte in stōacho aut intestinis aut etiā grosse vētosita-

tes. Aut circa pmas venas creatas ad itestina quales materie sūt feces ⁊ vētositates q̄daȝ repte in itestinis aut etiā grosse vētositates: ⁊ q̄daȝ humorose supfluitates colerice vel flegmatice etiā ꝯtingēter pulse ⁊ cōgeste i stōacho aut intestinis fouētib⁹ materiā ꝓpriā ac febreȝ harū aūt cā pmo facili⁹ inchoādo ꝯuenit vsuale ⁊ notissimū suppositoriū ex melle factū: aut si plus de vtute ꝯfidis fiat clistere cōe tale hora q̄etis aut in cōtinua hora minoris afflictiōis ⁊ tpe ieiunij ⁊ nō dietatis est h̄. ℞. flor camomille cauliū blete aā .M.ß. ordei. M.j. mercurial' ptes. ij. bulliāt oīa i aq̄ bullitiōe pfecta excepto caule q̄ modicū bulliat. ⁊ ideo ponat circa finem decoctionis. Deinde ex colatura sumat lib. ß. cui adde olei cōis dulcis. ℥. iiij. mellis vio. cassief. aā. ℥. j. yerepigre. ℥. ß. salis. ℈. iiij. aut. ʒ. ij. cauendo mordicationē. Aut si timeres debilitatē vtut aut foret puer: cape pingue brodiū capponis aut galline vel vituli quātitateȝ q̄ tibi videt ꝓportionare virtuti. Et si intēderis mollificationē fecum adde de oleo predicto aut amigdalarū dulcium. ℥. ij. ⁊ salis modicū ⁊ fac clistere. ¶ Si etiā eductis fecibus cōstaret materias in stomacho remansisse que leuiter educerent vomitu cōueniret leuissime ꝓuocare vomitum cuȝ oximelle simplici. vt. ℞. oximellis simplicis ℥. j. ß. aque zucchari. ℥. ij. da in potu tepidū. Deinde post vnam horā mitte pennā aut digitū in ore vsq; ad radicem lingue vt facile euacuet. ¶ Si appareat etiā virt⁹ constantior cōuenit misceri aque seminuȝ decoctionis raphani cum oximelle vt euacuat aut simile aliud ex cōmunibus pretactis semp tamē tenore virtutis attento ⁊ dispositione etiā stomachi exhibendo bene semp aliud non agitatiuū siue cōmotiuuȝ valde crude materie. ¶ Si etiā fuerit expediens lenire ventrē ⁊ stomachum pro parte mundare tunc cassief. aut mannā possumus exhibere hoc modo. ℞. medulle cassief. ℥. j. dissoluatur in. ℥. v. aque mellis aut zucchari rubei ⁊ tribuat in potu. ¶ Item si potionē abhorret dare poteris pillulas de

yera' Gal'.vij.terrapētice.a.ʒ.j.vsq3 ad.ʒ.j.ß. aut de pil
lulis elefāginis dosim tactam vbi tamen de virtute val
de dubitas nō naturaliū regimē attende sc3 fricationi
⁊ suppositorio ⁊ solutiua dimitte. ¶ Si vero cōstaret vir-
tus satis non incōueniret miscere agaricum pillulis de
yera aut elephanginis vt. ℞.specierum pillularum de ye-
ra.ʒ.ij.agarici.ʒ.j.salisgēme spice ana.℈.ß.infundatur
agaric⁹ p horas.iiij.in oximell'.simplicis.ʒ.ij.deīde hec
oīa misceant adinuicē ⁊ fiant pillule. ¶ Et si fuerit ex-
pediēs addere de oximelle fiat ⁊ in die q̃rta a factione
pillularum detur.℈.j.perquire tm̄ semper consuetudinem
infirmi per cōparationē ad pillulas ⁊ medicinas. Qui
dam soluuntur a pillula.j.quidam requirunt doses am-
pliores cōmunibus cum frigida aut etiam vltra ingre-
dientes cōmunes vigores eorū antiquitatē aut nouita
tem et ita formationes pillularum cū frigida in tēpus
anni et plura alia suis locis exquirenda. ¶ Degesti-
uum vero in fe.presenti factis saltē cōmunibus euacua-
tionibus siue minorationibus hui⁹ esse poterit. ℞. aq̃
feniculi.aque sublimationis ysopi ana.℥.iiij . aque me-
lise.℥.j.cinami ad aromatizandū illas.℈.iiij.aque post
aromatizationem sirupizentur cum.℥.iij. zuccari rubei
aut.℥.j.mellis puri .de quo sirupo redacto ad.℥.viij.me-
dietatem capiat in matutinis et iterum reficiatur. ¶ Et
ista hora sumatur vsq3 pertransito septimo die aut etiā
predictis aquis omittendo mel adde oximel' simplicis
℥.iij.pertransito septimo die potes exhibere de pillulis
de agarico dosim vnam. ¶ In isto casu cōuenirent etiam
pillule stomatice p̄ma descp̄tione Me.quarum p̄dictam
dosim tene vsq3 ad .ʒ.j. ⁊ minora vsq3 ad extenuatio-
nem virtutis ⁊ materiā educendā. Deinde facto clisteri
lauatiuo sat3 in die.iij.resume sirupū quē fac apitiuum
magis ⁊ incisiuū vt. ℞.feniculi.℥.iij.aq̃ petrosilij.aque
spagi.aq̃ brusci an̄.℥.ij.aq̃ ysopi.aq̃ capilliveneris ana
℥.j.ß.aq̃ mellise.℥.ij.⁊ intelligat decoctiōis aut sublima
tionis aceti sq̃llitici.℥.ß.aromatizet cū p̄dicto cinamo-

mo ꝛ sirupizet vt dictũ est. Et huius sirupi potes dare ʒ.ij.bñ cocti cũ.ʒ.j.ß.aq̄ zuccari.Deide cũ apparuerit tibi mãtia digesta iterũ euacua vt scis.Deide ĩ declinatione vl'i post euacuatiões p'les tribue tiriace antiq.℈.iiij cũ.ʒ.ij.vini albi subtilis aromatici. ¶ Itẽ sil'r ĩ declinatione ex cõfectionib⁹ ↄueuire p̃t aromaticũ ro.Gabel'. cuius descriptionẽ ĩ Me.habem⁹.Et si volueris cõfectionẽ efficere mitiorẽ. ℞.spẽꝝ aromatici. ro.ʒ.ij.margaritaꝝ fragmẽtoꝝ saphiri.iacicti smaragdi granate ana.grana.iiij.tere vt alcocol ꝛ cũ aq̄ mellise et buglose ꝛ.ʒ.vj.zucchari fiat confectio solida.de qua ĩ p̄ncipio prãdij aut cene pro vice vsq3 ad.ʒ.ß.capiat. Si fuerit tẽpus estiuum poteris minuere calida ꝛ addere dosim frigidorum vt ros.ru.aut sandalorum. Hyemali v̓o tempore contrarium faciendo conueniret et in hyeme cõfectio de gemmis Mesue. ¶ Instante v̓o parotismo q̄d fiendũ explicandum et primo inchoante parotismo intende diuersionibus cum confricatione vt prohibeas ingressum materie ꝛ infusionem materie frigide ad cor ¶ Et si intestina appareret̃ rugire et constaret fumos superioribus dominari conueniret tunc suppositorium ex melle factũ vt. ℞.pulueris yerepigre.℈.j.anisi thimi ameos añ tertiã.℈.j.salisgẽme grana.ij. tere subtiliter et fiat cũ hijs ꝛ melle suppositorium. ¶ Post hec si nauseam pateret̃ ꝓuocet̃ leuiter vomit⁹ vt dictũ est. ¶ Si etiã cõstaret tibi ab inferiorib⁹ vẽtositatẽ et materiam deriuari stomacho ꝛ cordi potes etiã p̄misso suppositorio vmbilico ventosã applicare magnã sine scarificatione.Cordi etiã poteris lz videat̃ extraneum applicare vnctionem ex aromatib⁹ defendentib⁹ cor a mãtia frigida apta effundi ꝛ facere sincopizvt. ℞.olei lilioꝝ.ʒ.j croci.℈.j.ambre grana.ij.vnge sub mãmilla sinistra yeme oleo camomille.tepido v̓o estate. Aut fumiga pannum sup aromatic; tact; ad aeris rectificationẽ ĩ principio regimiñs huius fe. ¶ Aut saccella cor huius saccello; ℞.ozimi gariofilati melise ana; dragm̃.ij.florum

buglose.ʒ.j.ferici crudi cōbusti.℈.iiij.been.albi ⁊ ru.an̄.
℈.j.macis corticis citri mente ana.ʒ.ß.ligni aloes.ʒ.j.
roſ.ru.ſandal.ru.ana.℈.ij.ambre muſci margaritarum
ana.grana.ij.ſubtiliter oīa tere et pone in ſacculo qua-
drato ſindonis de grana. Deinde.℞.aque meliſe.℥.j.
aque ro.℥.j.croci.ʒ.j.lapis valde calidus aſpergat illa
aqua.⁊ pretactus ſacculus fumo reſpſus applicet cor-
di q̇ amoueat ſuccedēte augmento febris. ¶ Itē etiam
odorent aromatica ad calidū declinantia.vt gar.macꝫ
cinamomū aut ambra vl' muſcū timore euētus ſincopis
Et dū iā lipothomiā incipit incurrere niſi foret mul'r cū
hoc ex retentione mēſtrui ſpmatis in curſura ꝓ̄focatio
num aut ſincopiꝫ ponit q̇nta.iij.de cura ſincopis.Tpe
etiā lipothomie et inchoante ſincopi debes intendere
ad ſtomachi cōfortationē ⁊ cōſequēter cordi infunde-
re modicū panis de pura ſimila vino aromatico ſubtili
claro maluatico aut muſcatello cretēſi liphato ſi patia-
tur infirmus cū tertia pte aut q̄rta aq̄ roſate aut liphe-
tur cū aqua ſimplici cocta.potes etiā exhibere cōfectio
nem ſolidā et ad comedendū da.ʒ.j. ¶ Itē videte dū cō
prehendim⁹ frigiditate et malicia materie cor ſuccūbe
re licꝫ ſit irregulariter in curatione fe.⁊ repletione da-
re in potu.℈.ij.tiriace antiq̄ cū vino ſubtili aut aq̄ meli
ſe.¶ Expedito regie ꝓ̄ncipali patꝫ etiā q̇d ſit in augmē
to faciendū nā debemus q̄rere cū debitis etiā fricatio-
nibus cōpletā extenſionē caloris aptionē poroꝝ extra-
ctionē caloris ⁊ ſubtiliationeꝫ materie.Et q̄ꝛ a ſincopi
iā ſecuriores ſum⁹ vitem⁹ potū inquātū poſſibile eſt:pōt
tamē ſibi colluere os ex aq̄ ordei zuccarata zuccaro ru.
aut ēt aq̄ mellis pauci mel'r ⁊ ꝓ vino.℥.j.aq̄.ponat.℥.j.
mellis ⁊ ita abſtringet bibere. De hijs potibus bibere
poteſt aut fiat iulep ſimplex cū zuccaro ru. ⁊ potū ī eſta
te bibat ad frigidū nō min⁹ declinantē. Hyeme vͦo cali
dū bibat vl' ſaltē frigorꝫ valde pauci videte ſi poſſet fie
ri iulep ex aq̄ meliſe aut zuccaro albo ⁊ quaſi plus atten
damus materie ꝙ febri. ¶ Si etiaꝫ dicto iulep parum

admisceret acetositati citri vt tẽperet iulep et vigoret cor etiã cõueniret tpe instãtis sitis. Posset etiã tpibus suis sugere masticando grana dul. granatoꝝ aut muzorũ preinfusa aq̃ zuccari aut mellis mẽsuret tamẽ pot⁹ in quantũ fieri põt ne grauet virtutẽ: ex oĩbus apparet intentũ esse et ꝟe discrasie virtuti.

¶ De febre sincopali a colera grossa

Expedito regiẽ febris sincopal' humorose nũc cõiuncte apostemationi viscerꝝ cũ illa nõ recipiat curã vt ptz. xij. Terrapentice in pñti ca. restaret ponere regimen sincopal' rari⁹ ꝯtingẽtis a materia colerica grossa qð in pñti succingam vt colligendũ est ex regimine tertiane nõ pure et duobus extremis regiminib⁹ vt sincopal' hũorose ꝛ sincopal' minute tanq̃ medians inter ista ꝑ quo tamẽ colera petente stõachũ docet Auic. ꝓuocare vomitũ intellige ex tactis vomitibus in tertianis nõ puris. suspendat etiã regimẽ sincopalis sanguinee ꝓcessus ad regimẽ sincopalis minute et incipit illud capl'm. Oportet q̃ ministret empl'et qð etiã more solito diuidã in regiẽ nõ naturaliũ et medicinaliũ. ¶ Pro p̃mo moderemur aerẽ vt estate declinet ad frigidũ vñ eligant loca terrena Et ꝑ potẽtibus sternant loca estiuo tpe folijs salicũ aut matrum viol'. aut nenufaꝝ. imo roret aq̃ frigida puteali. Aspergat ꝟo camera aq̃ ꝛ aceto mixtis nõ repugnãte instãtia vigiliaꝝ ꝑ q̃bus augendũ noceret acetum. Aut si fuerit potẽtior parietes camere asꝑgãt aq̃ ro. aut violaꝝ aut lactucaꝝ aut cucurbite vel nenufaꝝ. Aut si nõ abhorret odorẽ cãphore modicũ misceatur dictis aq̃s. ¶ Tpe ꝟo hyemali declinet aer ad frigidũ ꝛ humidũ ptim hu. faciente hanc fe. exñte vt pl'imũ colerico vl' acuto ꝛ sicco nisi foret nimia aptura poroꝝ cutis ꝓpt' quã timeres virtutis dissolutionẽ. Et q̃r hyeme est pl'in humiditat' dñium ꝛ frigiditate ꝛ pte exiccante vel stipticante fumigio vti potes vnde. ℞. ro. ru. mirti sumach corticũ pomoꝝ

aromaticorum ana.ʒ.ß.triũ sandalorum añ.ʒ.j.caphore.℈.ß.trita oĩa subtiliter. Et ex hoc toto capiatur coclear et iniĳciat qd vis ⁊ fumus p camerã dispergatur. ¶ Item infundat caputpurgiũ satis magnũ in aqua ⁊ aceto simul mixtis et pẽdeat lignũ ante lectũ infirmi. ¶ Item marie estiuo tpe vitet lectũ ⁊ ceruical multe plume imo cõstante virtute dormiat sup culcitra coti. Possũt etiam teneri alĳ modi lectorũ de qbus dixi ex Auic.mente supra caplo fe.acutarũ. ¶ Itẽ puluerizent sandali et ro. ru. Et aspergat lect⁹ sup quo dormit ⁊ recõbit et maxime estate. Hyeme etiã vitet nimia cooptura pannorũ. Biretũ etiã qd capiti die noctuqꝫ teneat nõ repugnãte catarro sit bene fumigatũ etiã dicto fumigio camere. ¶ In cibo et potu sit intẽtio ad virtutẽ sustinendã ⁊ restaurandã et generandũ humidũ ineptum resolutioni. Ad alterãdum etiã et prohibendũ ventositatẽ et maliciam humoris colerici ⁊ plurimũ venanosi et mala putredine putridi. Exeqmur etiã primũ ⁊ scdm dando cibaria facilia ad digerendũ et satis resumptiua inepta putredini alterata tamen vt tanget. ¶ Ptisanã ğ ordei dare poterimus cũ succo granatorũ acetosorũ aut mizorũ aut cũ succo arancĳ. Aut si fuerit iuuenis nec timuerim⁹ mordicationẽ in stomacho cõueniret succ⁹ citri siue acetositatis siue limonis aut succus acetosele. Et ptisana facta in brodio pulli alterata cũ agresta aut lactuca aut endiuia aut cucurbita aut simili. Aut panis de pura simila infundatur et fiat panata in brodio pulli aut perdiconis aut fasionati alteratorum cum aliquo predictorum. Et si vt quando est in declinatione requireret zuccarũ sumatur candi iulep viol.aut ro. et subtilissime tritis aspergantur cibaria. ¶ Item si apparet debilitata virtus potest fieri contusum ex perdice aut pullo alteratum vt scis. Vel etiam fiat aque sublimationis pulli primo alterati et loti cum aqua ros.et aspersi modico cãphore et posset postea acetosari cum aliquo predictorum. ¶ Item in aliquo casu conueniret

fu.ouorū galline aut perdicū recentia atq₃ tremētia co
cta in aqua ro.etiā agresta cū succo granatoꝝ ⁊ similiū
Dimisso albo oui qd̄ nō ē bene digestibile. xij. Terrapē
ce.c.de cura sincopalis minute. ¶ Itē couenīūt testiculi
gallorū nō coeuntium leniter cocti elixando et aspersi
postea cū agresta vel simili. ¶ Item conueniūt auicule ī
fuse aceto in quarū ventribus steterint mirta vel simi-
lia. ¶ Itez conueniūt gelatine saporate cū agresta aut
succo acetoselle aut granatoꝝ vel similiū cū carnib⁹ pul
li pdicis aut fasiani aut minutarū auiū in rubis degēti-
um aut montanis. ¶ Itē nō obuiāte stomacho cerebruz
galline assatū lenit̄ etiā cōuenit. ¶ Itē si panē accipere
voluerit leuē accipiat q₂ vt digestū leuē ⁊ ex pura simi-
la nō salitū aut paucissimi salis. nō multū fermēti pin-
satum debite ⁊ optime spongiosum debite coctionis et
die.ij.aut.iij.et a crusta debite tunsum. ¶ Ut eni p̄habi-
te intentiones teneātur in cibādo oportet ad frigidum
declinare cibaria et aliqualiter stipticum vt prohibea-
mus putrefactionem et citam resolutionem et aliquali
ter subtilem materiā ingrossemus obseruatis alijs. Est
tamē attentione condignū ne stipticando et ingrossan
do et infrigidando oppilationem faciamus ⁊ humores
magis imprimamus cū sint multe profundationis Ut
patet per Auic. caplo de sincopali minuta. ¶ Ex fructib⁹
ꝟo qui siti cōueniunt explicandū est. p̄ma amarilia ali-
qualit̄ passa cōuenirēt inter fructus nō apta putrefacti
oni et ebullitioni. ¶ Item granata muza et acetosa in-
fusa aq̄ frigide. ¶ Item si infirm⁹ abhorret carnes ⁊ di-
ligeret pisces sint parui degentes in aq̄s currentibus
elixi aut frixi conditi cū aliquo acetosorū predictorum
Itē ex olerib⁹ parū elixis ꝯuenirēt lactuce quib⁹ acetū
ad modū cōposte fuerit aspsū. Itē borago. Item spina-
chia cū pullo cocta. Itē acetosella. Itē cucurbita recēs
aut sicca attēto tn̄ q̄ ꝑpt̄ nullū spālez casuz vt īcursuz
colicā aut ꝑpt̄ nimiā stōachi exilitatē aut sile istavitet̄
¶ Cōueniūt etiā endiuia vt dicendū est. Itē plantago.

¶ Item portulaca maxime nimiũ subtili ꝛ calida mate ria existente. ¶ Item couueniũt folia coriandri et vbi in cumbat etiã ꝓuocare somnũ ꝯuenit emulsio papaueris azari imixta cibarijs infirmi. ¶ Itez emulsio seminum frigidoꝝ ad alterãdũ etiã epar et renes. ¶ Aqua ordei pauci conuenit ꝛ non multe coctionis eius etiam pau- ci zucchari albi. ¶ Et si expediat exhibere vinũ sit aquo sum sapore vigore colore et odore de quo fit mentio in plerisqꝫ locoꝝ specialiter tamen in lib. de vinis Galie. ¶ Item cõuenit aqua zucchari cuz succo granatoꝝ mu zorũ vel acetosoꝝ vel arancij vel similiũ. ¶ Itez simplex iulep acetosum cũ modico acetositatis citri vl' limonis nõ saliti aut arancij vel similis aut iulep viol'. vel nenu farꝫ. ꝛ similia de q̃bus a principio tactũ fuit. Distinguẽ- do tamẽ potus in vigorẽ frigoris ꝛ humectationis ſm quietẽ febris si fuerit interpolata aut ſm minorẽ affli- ctionẽ si fuerit cõtinua ꝓportionalis aut ꝯclusa distin guendo etiaz inter potus qui sil'r sumũtur rõne prandij aut cene aut potus magis alterationis caloꝝ ꝛ siccita- tis inducem⁹ etiã a tpe anni de potu magis infrigida- tiuo vt cõpetentiori estate q̃ꝫ hyeme alijs parib⁹. ¶ De inanitione ꝛ repletione in puncto est dicendũ magnaz inanitionem esse in taliter patiente vitandam: timen- do virtutis casum. Unde in isto casu cões regule de nõ cibando in ꝑncipio aut statu seruande sunt ad vnguẽ. ¶ Accidentib⁹ eñ virtutẽ dissoluẽtibus illico cib⁹ dan- dus est. j. afforismoꝝ. cõmẽto. ix. Contẽplari. Nec etiaz est patiẽs taliter valde replẽdus existẽte morbo multe intẽsionis ꝛ malicie: debili existente etiaz valde virtute ad regendũ cibũ habemus in multas partiri vices. vt i ij. iij. aut. v. Aliqñ tamẽ attẽdere debem⁹ semꝑ vt quã tomin⁹ possum⁹ repleto stomacho occurrat exacerbatio aut poxism⁹. ¶ Supfluitates aũt ꝑ ꝓpria loca querant quotidie expelli vt q̃d habeat bñficiũ vẽtris cũ leui sup positorio de melle aut saltẽ ducẽdo cũ clisteri. ¶ De mo- tu ꝛ quiete dicto pro quo leuissime dicendũ motũ loca-

lem in patiente isto fore omnino vitandū: imo nec p le-
ctum valde moueat aut multū subleuet pransurus aut
cenaturus. Et dum subleuat aspergat facies eius odo
riferis et aromaticis que dicent et manus etiā dum asel
lare voluerit aut mingere teneāt mora ꝓ sincopali hu-
morosa dicēda. quiescat ergo inquātū fieri pōt nisi for-
te fieret pedibus aut manib⁹ leuis illa fricatio q̄ induce
ret somnū aut cū rebus aromaticis viuificātibus virtu
tem. ¶ De somno et vigilia dicendū ꝓ quo dicēdū paruā
vigiliā cōpetere huic corpi et somnū ampliorē timendo
nimiā virtutis resolutionē quia tn̄ materia est multe ꝓ
fundatiōis vt Auic. tangit in caplo de sincopali minu-
ta: ideo etiā querat vigilia: amplieť ergo ꝓportio som-
ni ad vigiliā respectu ꝓfundationis in dispositiōe na-
turali. Silr q̄rat quies aeris camere et aliqual' obscu-
ritas eius vt prohibeat nimia resolutio. Si autē dor-
mire non posset recurre ad somnū ꝓuocantia prescita.
¶ Accidentiū ꝟo anime nullū extremū aut valde inten
sum esse dico: tn̄ delitiosa et gaudiosa suauia et delectā-
tis cōueniūt et obiecta pulchra quoꝝ aspectu distrahat
ab afflictionib⁹ febris. Quid de coitu dicendū satis est
euidens oibus. ¶ Venio ad remediū principale regi-
men scꝫ medicinaliū qd̄ tactū est in regie partim respi-
cit virtutē partiꝫ discrasiā. ¶ Quātū ad p̄mū vt est tactū
fuit respicienda cōis materia supfluēs humoralis aut
ꝓportionata illi reperibilis in stomacho et intestinis.
¶ Itē fecales. Iteꝫ grosse ventositates et putride repte
in febribus cōiter circa loca ista: harū igit cā: tentabi-
mus lenire ventrē lenitiuo cōi vnde fiat ista descriptio
℞. aque zucchari. ℥. ß. aut aque ordei ī qua dissolue mā
ne. ℥. j. ß. Vel si vis lenitiorē cū aliquali mundificatione
corporꝫ a locis ꝓpinquis. ℞. lupulloꝝ viol'. ana. M. j.
prunorū tamarindoꝝ ana. ℥. iij. bulliant in lib. j. aq̄ plu-
uialis ad cōsumptionē tertie partis. Deinde cola et ca-
pe quātitatē in qua dissolue māne quātitatē tactā. Et si
vis potes miscere succū granatoꝝ muzorū recentiū. ℥. j.

ß.et postea in potu tribue in matutinis aut alia hora q̄ videris cōuenire.¶ Item potes linire ventrē cum aqua fructuum quam scribit Mes.vij.distinctione de decoctionibus et infusionibus et descriptione.ij.Cuius primum aque fructuū sanguinis ⁊ colere feruorē reprimit dando dicte descriptionis.ʒ.j.cum aqua decoctionis lupullorum aut aque decoctionis viol'. Aut sumatur succus prunorum bene maturorum:aut succus pomorum dulciū aromaticorum.Itez succus granatorum dulciū.Vt.℞.horum succorum ana.ʒ.j.sirupizētur post eorum depurationē cū aqua viol'. sublimationis ⁊ cum zucchero albo:fiat sirupus cuius ʒ.j.in potu detur ad leniendū.Vel etiā.℞. spinachie lactucarum ana. M.ß.prunorum post completā maturationez pomoruz succorū dulcium mundatorū et sufficiēter cōtusorum ana.M.j.balliant in sufficiēti quātitate aque cū M.ß.viol'.siccarū ⁊.ʒ.iij.iuiebarū siccaruz maturarum deinde coleñ ⁊ accipe ipsius colature.ʒ.v.aut.vj. ⁊ dissolue in eo cassia ff.ʒ.j.sirupi viol'.ʒ.vj.Et si expedit cuz clisteri liniri collige ex predictis multa clisteria. ¶ Itē conuenit in isto casu dyaprunis Nicholai scamoneata. Lenito ventre ad digerendū materiā transire possumus constante tamē nobis q̄ non sit furiosa tunc euacuemus illam cum diamāna Mesue aut cum alio solutiuo ducēdo.¶ Si vero non fuerit materia furens subtilis tamē et multe flāme circa cor stomachuz et epar cōuenit sirupus Mes.in antidotario posito descriptione.vj. cuius principiū:modus sirupi acetosi de succis fructuū.¶ Item cōuenit sirupus acetosus de pomis in cuius littera ponitur descriptio nr̄a.¶ Itē sequēs sirupus cuius descriptio Modus sirupi acetosi Alterniabim ⁊ cōfert feb.sincopalibus calidis quorum descriptiones ex Mes loco allegato superius etiā tetigit ⁊ valent hij ad remittendū calorem cordis stomachi ⁊ epatis.Et propter eorū cordialitatem potest inspissare subtilem coleraz et prohibere putrefactionē eius et ventositatē et totā spirituū ⁊ humoruz resolutionē.vbi vero intenderemus lenitionē ven

tris et infrigidationē ꝛ humectationē sirup⁹ viol.con-
ueniret. Ubi vō intenderes ꝓuocare somnū cōueniret
sirupus de papauere. Aut si velles vlteriorē cōueniret
nenufarꝭ. Plurimū tñ descriptiones infrigidantiū. de-
scriptiones siruporꝫ vide superi⁹. ¶ Et si distinctas ha-
bueris intētiones potes etiā quosdā eorꝫ ꝯmiscere quo
rum doses ꝛ aquarū miscendarū eis descriptiones vi-
de in p̄habitis. Conuenit etiā in isto casu sirupus queꝫ
cōtra acutas egritudines ꝛ pacutas fe. dicit Nichola⁹
valere in antidotario. Silr valet sirup⁹ acetoselle: etiā
sirup⁹ de portulaca ad liniendū humectādū ꝛ refrigerā
dum. ¶ Similiter sirupus de cucurbita aut melone in-
do aut anguria quorꝫ descriptiōes ex p̄habitis collige
re: ꝛ ita ex amarilib⁹ pōt imaginari sirupū quia ex suc-
co eorum aut decoctione valet: etiā sume ad vehemen-
ter infrigidandū ꝓhibenduꝫ etiam putrefactioneꝫ ex-
tinguendo sitim et prohibendo venenositatem materie
et vigorando cor calidum. ¶ Sirupus cum acetositate
citri datus cum aqua endiuie: ꝛ sirupus viol. vt. ℞. siru-
pi acetositatꝭ citri. ℥. j. sirupi viol. ℥. ß. aque endiuie. ℥. ij.
ß. misce ꝛ in estate tribue frigiduꝫ vehementis frigoris
tñ in aqua frigida putei. Detur vō yeme remissi frigo-
ris: valet etiā sirupus limonū aut aranciorū aut aceto-
sitatis citrangulorꝫ aut de agresta aut de cornis. ¶ Itē
sirupus de berberis maxime vbi stipticitatem aliquam
petamus ꝓpter stomachi aut intestinorꝫ lenitateꝫ. Si
vō infirmus ꝙ vt pluries est abhorret sirupos loco eo-
rum iulep capi potest vt sumatur aque decoctionis siue
sublimationis et melius est vt aque roß. ℥. vj. aque viol.
℥. ij. aque buglose. ℥. j. aromatiza cū sandalis rubeis aut
corallis rubeis. ℈. iiij. Et si nō abhorret camphorā exi-
stente vehementi calore intendēdo ꝓhibitioni putrefa
ctionis ꝛ ventositatis cōuenirent duo grana cāphore
posita cum sandalis ad aromatizādū. Post aūt aroma
tizationē ꝛ cū zucchafo albo fiat iulep. Itē pōt ꝯuenire
iulep vio. ꝛ ro. ꝛ de portulaca aut cucurb. aut cucumere.

¶ Si vo q̄ris cordialitatē refrigerationē et cōfortatio
nē stomachi et inspissationē colere ꝛ ꝓhibitionē resolu
tionis cōuenit iulep de citonijs aut mirto sublimando
citonia vt iā feci fieri mirtū aut pira aut poma aroma-
tica aut acetosella aromatizando cū sandal'.spodio co
ral'.ꝛ carabe vt. ℞ aq̄ sublimationis eoꝝ ana.ʒ.j.aq̄ en
diuie ne fiat nimia stipticitate aut oppilatiōe.ʒ.j.ß.aro
matiza.¶ Aut sic.℞.triū sandal'.cora ll'.ru.ana.℈.j.spo
dij.℈.ß.carabe cāphore si non abhorret an̄.grana.ij.te
rant̄ oīa subtilissime et ponantur in dictis aquis et ibi
stet horis tribus Deinde colent̄ dicte aq̄ aut distillatio
imposita sacculo ita aptentur et facta claritate cū zuc-
caro al.fiat iulep.Aut ligent̄ dicti pulueres cuz globo
de sindone de grana prius lota in aqua mellis.Deide
ponatur dictus globus in dictis aquis ꝛ ita teneantur
per horas.v.Et si volueris aliqual'r acetosare poteris
cū succo granatorū aut sili aut modico zucchari albi.
¶ Post vo assumptionē siruporū aut iulep si apparue-
rit cōstare virtutem ad solutiuum capiendū poteris da
re.ʒ.ij.vel.iij.si fuerit sirupus longior dicti sirupi aceto
si cuius descriptio Me. ita incipit.Modus sirupi ace-
tosi solutiōe educēs colericā aut flegma.℞.tamarindo
rum prunorū ana.ʒ.ß.iuiubarū sebesten ana.ʒ.ij.viol'.
endiuie ana q̄rtā.M.j.capilloꝝ veneris acetoselle an̄.
ʒ.j.ß.fiat decoctio in lib.j.aq̄ ad cōsumptionem quarte
partis.deinde .℞. agarici infusi in sirupo acetositatis
citri reubarba.infusi in vino maluatico et aq̄ ro.mira-
bolanorū citrinoꝝ.ʒ.ß.aut.℈.ij.spice.ʒ.j.salisgēme gra
na.ij.ista infusa ponantur in aqua predicta.ʒ.vij.dein
de coletur et ista retenta in panno debite exprimantur
deinde dissolue cassie.ʒ.j. aut manne. Et si forte times
agaricum propter stomachum auge dosim reubarbari
et mirabola.citrinorum.Dare etiam posses mannam.i.
diamannaz descriptione Mesue .ʒ.ij.aut.ʒ.iij.cū.ʒ.ij.
cassie Gal'.serua tamen semp̄ tenorē virtutis. Et licz
dixeri de dyamanna inquantū tamē potes vites scamo

neam ⁊ scamoneata et vtere reubarba. aut mirabo. citrinis. aut lenientib⁹ vt vio. prunis et fi'lib⁹. ¶ Isto facto debes epithimare cor cu⁊ isto epitimate. ℞. aq̄ buglose. ℥. iij. aq. ros. ℥. vj. sandal'. ru. ℥. ij. coral'. ru. ℥. j. pul'. coriandri. ℈. ij. puluer. ro. ru. ℥. ij. ß. carabe. ℈. ij. foliorū auri ⁊ argēti an̄. ℈. ij. musci. g̃. iij. post caliditatē ei⁹ ponat siue sumat pānus alb⁹ quadrat⁹ ad quātitatē palme man⁹ ⁊ submergat dicto liq̄ri tepido aut stāte multo stāte frigido: dein̄ sufficiēt exp̄ss⁹ ponat sub mamilla dextra. Et si foret expediēs īfrigidare pl⁹ addere potes aq̄ viol'. vel nenuf. aut aquā sublimatiōis coriādri recētis aut folio⁊ ei⁹. Et si videris pector⁊ nimiā excreationē ⁊ tussi⁊ loco epithimat⁊ liq̄di cordial' saccū ex p̄dictis facere potes. Addēdo si fuerit diues de margarit⁊ et fragmētis saphiri ⁊ lapidū p̄ciosoꝝ vt. ℞. triū sandaloꝝ an̄. ℥. j. coral'. ru. ℈. j. coriādri sicci ro. ru. ana. ℥. j. carabe. ℈. ß. cāphore musci si nō abhorreat infirm⁹ an̄. g̃. ij. margaritaꝝ fragmētorū saphiri smaragdi iacincti ⁊ granate an̄ grana. ij. floꝝ buglose. ℈. j. tere sufficienter et pone in sacculo de grana qui fomentet eleuatis fumis a lapide fortiter calido asperso aqua ro. et modico croci ⁊ grano musci. ¶ Item si apparuerit flegma circa epar maxime post eructuationē poterit epithimare sic. ℞. aque endiuie. ℥. vj. aque ro. ℥. ij. sandalorū ru. ℥. ij. spodij. ℥. j. aceti. ℥. ij. infunde dicto liquori pannū album et bene exprime et applica epati ante cenam et prandium. ¶ Potes etiam inungere epar cum vnctione quam etiam superius tetigi cuius potest esse ista descriptio. ℞. olei ro. loti in aqua frigida aut ro. ℥. j. ß. sandalorum rubeorum spodij ana. ℈. ij. aceti si vis. ℥. j. vnge in regione epatis. potes etiam si vides necessitatem incumbere ad fortiora epithimata transire et etia⁊ vnctiōes vt ad aquam solatri aut nenufaꝝ aut aquam semperuiue. ¶ Habe tamen semper mēti non facere epithimata aut inunctionem epati quin iuxta canonem auctorum ponas aliquid stiptici odoriferi. ¶ Si etiam in isto casu

valde caluerit stomachus cõueniẽs erit inungere ipm
ex infrigidãtibus.vt.℞.olei ros.ʒ.x.olei citonioꝝ.ʒ.ij.
corallí rubei lãbrusce ros.rub.ana.℈.j.fiat vnguentuz
molle cum cera ⁊ vnge.¶ Si etiã constiterit valde calé
re renes sumatur cerotũ infrigidãs Galieni descritio-
ne Mes.⁊ vngãtur renes aut sumat aque ros.lib.j.aq̃
viol.℥.ij.intingatur pãnus ⁊ applicet renibus.¶ Spi-
nam etiaz inungere debes.vt.℞.olei ros.olei viol.℥.j.
ß.laua in aqua ros.⁊ cum modico cere fiat vnguentũ et
cum calido aut frigido inunge spinã.¶ Tẽpore vo sin-
copis aut approꝑinquãte para epithimata aut sacculũ
cordialẽ.Item infunde micã in succo acetoselle aut po-
moꝝ aromaticorũ aut succo granatorũ acetosoꝝ vel ci-
tonioꝝ vel similiũ.Item põt etiã modicũ assari panis ⁊
infundi vino albo aromatico bene limphato cũ aq̃ ros.
aut buglose aut acetoselle aut aq̃ sublimatiõis coriãdri
recẽtis.Et si videris valde debilitari vtutẽ cape subli-
matũ pulli bene mũdũ.ab vnctuositate pulli dicto pmo
loti.Deinde ponat ad sublimandũ cum aquis aromati-
cis.Et aspersis sandalis ⁊ coriãdro ⁊ illi sublimato im
misce acetositatẽ citri aut recẽtis limonis:aut aquã ro.
aut simile qd̓ ꝓhibeat subtilitati ebullitionẽ ⁊ putredi-
nẽ.Aut cape aquã carnis de q̃ superius dixi.⁊ ipsaz in p̄-
habitis acetositatibus misce.Aut cape brodiũ decoctio-
nis ⁊ expressionis ꝑdicis cocte cuz buglosa aut aceto-
sella aut ꝑte citonij tẽpore suo aut aromatici pomi aut
piri.deinde da aliq̃d brodij ad deglutiẽdũ si vis cuz ali
quo acetosorũ.¶ Itẽ habe parata aromatica ad faciei
aspersionẽ cuius descriptio.℞.aque ros.℥.iiij.aque bu
glose aq̃ acetoselle.ana.℥.j.triũsandalorũ.ana.ʒ.j.pul-
uer coriãdri.ʒ.ß.carabe.℈.j.gar.℈.ß.misce ⁊ cũ spergu
lo aque sancte potes aspergere faciẽ aut capere aquã
buglose cum aqua ros.aut alio ⁊ impetuose mittere.Ex
eisdẽ potes facere odoramẽtũ vel odoret ros.vel in di-
spositione valde calida nenufar odoret ⁊ etiaz viol.re-
centes aut tpe suo citonia bene matura aut odoret po-

ma siluestria vel domestica. ¶ Postq̄ vero exiuit sincopis intende feb. ſm tempora vniuersalia particularia. modũ etiã ex canonib⁹ tactis tene. Habe etiã mẽti iulep de q̄bus dictũ est. ¶ Itẽ electuaria frigida cordialia ex zuccharo roſ. boglosato borroginato: ⁊ cõfect. cordialĩ tacta. Aut cape pulueres cordiales: ⁊ cum zuccharo albo fac condimẽtũ siue electuariũ de quo capere poterit infirm⁹ cum aqua ordei aut simili ſm etiã cõiecturam. Et si videris infirmũ resolui spirituũ subtilitate ⁊ humorũ poteris etiã ventilare ⁊ refrigerare infirmũ flabellando. ¶ Item aspergẽdo tutissimũ puluerẽ roſ. sandal. ⁊ mirti per lectũ ⁊ sup infirmum bene operaberis. ¶ Item madefaciendo circa testiculos aut pudibunda mulieris cum aqua predicta. ¶ Item confert infrigidare pulpas auriũ cum aqua roſ. aut simili. ¶ Item extremitates imo si videris in extremis calorẽ deficere siue spiritũ. adde p̄dictis aquis modicũ aromatici vini muscatelli cretẽsis aut maluatici vel similis ⁊ extrema inde madefac vt dictuz est. Unde in hac feb. sis attentus virtuti vt cogar in principio paroxismi aut augmẽto vel statu timore sincopis vel casus virtutis siue resoltionis ⁊ memorie tene euacuationes ſm possibile fore vitandas nisi leniẽtes sint ⁊ leues: ⁊ aliquãdo ex infusionibus reubarbari aut mirabolanorũ citrinorũ. Et hec de cura ista sufficiunt.

¶ De cura colerica.

Consideret in hac febre siue egritudine an sit melancolica flegmatica ⁊c. Presens caplm qđ est de regimine quartane ipsum in multa diuidit ſm melãcoliã efficiẽtem q̄rtanã multiplicẽ: q̄ q̄rtanã colericã cui⁹ efficiẽtie modũ ⁊ sequẽtiũ vide lati⁹ inter auctores ceteros ex Auic. p̄ma. j. caplo de hu. ⁊ in melãcoliã sanguineã melãcolicã vt sic dicã siue magis p̄prio noie nãlẽ ⁊ i flaticã: ⁊ hãc regis distictionẽ mõstrat capitulũ q̄n̄dictũ. p̄mo igit q̄rtane regimẽ positũ i alijs. s.

solito more partiar in regimen nō naturaliū ꝛ medici-
naliū ꝛ in expediēdo pmū iuxta habitū ordinē ab aere
icipiā quē in actiuis medicare opz vt parūp ad frigidū
decliaret. Videat ne i calore supfluēs itētionē arguat
in colera ꝛ adustionē: nec etiā supflue frigidū ne poros
claudat ꝛ intrinsec⁹ faciat ebullire ꝛ adustiōe grossitꝫ a
resolutiōe ꝓhibeat et subtiliatiōe ad humidū merito de
clinare debet vt colere incēdiū remittat et ꝓhibeat sic
actio vlterior. Hunc autē aerē satis facile est in hyeme
inuenire: estate aūt rabiosa. Cui⁹ artificio subministre
mus eundē pmitus ꝑquirēdo cameras satis ꝓpinquan
tes terre: aut si haberi nō possunt stratu humidorū me-
diorꝫ in actiuis vt tactū reficiant ꝛ refectionis moduꝫ
et artificiū per te cape ex regimie feb. acutarū ꝛ ex re-
gimine partim aromaticorꝫ correctorꝫ tn̄ de quib⁹ in re-
gimine sincopalis minute tactū est. ¶ De motu ꝛ quiete
quē dico in hoc casu modicuꝫ cōuenire motū scꝫ in tpe
quiet; ꝛ ne inflāmatiōe multiplicet melācolia siue adu
stio. Cōuenit tn̄ fricatio leuis remotiua cōstrictiōis po
rorū vt trāsperata colera ꝛ euētata min⁹ aduraꝛ. Et fri
catio fit mēbrorꝫ trahēdo inferius: et fit fricatio cū ma
nu tepida aut modicū ad frigiditatē decliui. ¶ Si etiaꝫ
in die quietis paulatim ꝛ si modo sponse incedat ꝑ ca-
merā ad supfluitatū resolutionē ꝯferret. Si tn̄ incessio
pauci tēporis ꝛ cōprehēso vigore caloris illico dimitta
tur. ¶ Somnus in isto casu dꝫ esse copiosus si metire vo
lueris horarū. viij. Menti tn̄ tene etatē cōsuetudinē na
turalē cōplexionē ꝛ tēp⁹ anni. ¶ Hijs em̄ calore ꝛ sic-
citati subseruiētibus ampliorē vt parū ꝯuenit esse som
num sicut cōuenire minuēdus est. Unde estate ceteris
paribus lꝫ irregulariter ꝯueniret modicū in estate dor
mire vita tn̄ somnum supuacuum iuxta cañ. ex. iij. j. colli
gi debet de regimine eius ꝙ comedit ꝛ bibitur. Et etiaꝫ
in. iij. j. doctrina. ij. de his que ꝑueniunt ex somno et vi-
gilia. ¶ De inanitione ꝛ repletione siue inanitiōe ꝛ re-
tentione satis cōstat in isto casu nō conuenire nimiam

inanitionē. Conueniunt tamē debite superfluitatū eua cuationes vel eductiones que ex suis locis colligende sunt. Et huic corpori cibi et potus diuidātur in plures vices ꝙ vna vice fiat nimia repletio. ¶ Ex accidentib⁹ anime est notuꝫ ꝙ nulla excessiue anime accidētia con ueniunt vt nimia ira: quia incensiua colere cum ira bo no intellectu fit incēsio sanguis circa cor. Conueniunt ergo in hoc casu tēperatū gaudiū ⁊ leticia. ¶ Itē aspe ctus delectantiuꝫ et tēperate delectātur ⁊ blandicie et omnia que moderate extrahunt sanguinē et spūs atqꝫ ventilant floridant atqꝫ ipsum clarificāt. Relationes etiā nouarū delectantiū sicut summe me delectaret re gem vngarie vicisse teucros. Quid sit de coitu dicendū satis constat: nam vitandus est nisi forte coire solitus ⁊ vsus copiose regimine multū abstinuisset cum reueren tia aut obiecti carētia. ¶ Cibus etiā est multipliciter di uidendus vt apparebit inchoando a pane vt quasi fun damento cibationū quē eligamus fermentatum cū cir cunstantijs boni frumenti de pura simula non salitum aut paucissimi salis. Pauci etiā fermēti sibi ꝓportiona lis non nimie coctionis secūde aut tertie diei a coctiōe spongiosum et bene pinsatum et fermentatione leuissi mum forme rotunde aut sursum leuiter presse. De quo tamen modicū comedat. ¶ Secundo de carnibus vt ex alio colere dicaꝫ caplo. Carnes a principio cōueniunt minutarū auium declinantiū ad pingue in locis tamen non lacunalibus aut palludibus degentib⁹ sed magis in locis medijs aut sicciorībus habitātiū. ¶ Itē carniū condimentū esse poterit vel elixe potius sint ꝙ asse. In processu tamē quia minorata materia nec cōprehenso ꝙ feb. sit habitura crisim ad magis nutritiuas carnes debemus procedere siue possumus vt pullorꝫ et vti mi nutioribus aut grossioribus ſm tenorem virtutis et in tensiorem ⁊ remissiorē morbi alterando tamē illas cuꝫ lactuca aut spinachia aut boragine vel eisdem. ¶ Aut si poneretur aliud agreste non esset malum vel simile licꝫ

forte aliqua istarum simplicium non conueniunt atq̃ i
pauco conferūt. Conueniunt carnes boni et facilis nu
trimenti de se declinātes ad temperiem aut calidū aut
humidū parūp ideo excludende sunt leporine caprioli-
ne nisi forte etate valde frigida aut calida ⁊ sicca sunt vi
tāda. ¶ Ex piscib⁹ cōueniūt etiā petrini sq̄mosi libere et
fluētis aq̄ elixi aut lent̄ frixi cōditi etiā cū succo pomo-
rū dulciū aut agreste aut aracij dulci et modico zucca-
ro. ¶ Itē cōueniūt oua sorbilia recētia gallinaꝝ fracta
et in aq̄ cocta et saporata vt sic dicaꝫ cū aliquo leui ace
toso et zuccaro vitetur. lac et caseus. ¶ Itē ex oleribus
cōueniūt endiuia spinachia borago. Itē modicū lactu
ce elixe. Vitent̄ caules cicle et blitis tamē nō incōue-
nit ꝙ in ꝓcessu et grossiori existente materia sumātur
folia fenic'li aut petrosilij. ꝓ quarta parte spinachie mi
sceat̄ vel lactuce vel boraginis vel sil'is. ¶ Ex fructib⁹
v̄o ꝯueniūt maxime nō existēte stipticitate materie pru
na damascena matura excoriata infusa agreste ⁊ dant̄
patienti. ¶ Pruna etiā sicca cōuenire possunt infusa vt
scis. Itē poma dulcia aut apia calamāna muscata ⁊ si-
milia leuiter sub prunis cocta etiā cōuenire possūt se-
cūda mensa vt decoctione resolut ꝫ aquosis superfluita
tibus remoueatur aptitudo ebullitioni ⁊ putredini imo
licꝫ videatur extraneū si etiaꝫ coquātur sub prunis aut
leuiter in furno persica deinde depilata ponantur in
succo granatorū muzorum. Erit etiā inconueniens ex-
hibere etiam illa de piris odoriferis et bene maturis
cerasa v̄o et plures alij fructus vitandi sunt. Vitentur
etiam ciborum distinctiones ex ferculis. ¶ Ex cibis v̄o
cōueniunt panata in brodio siue panis infusus brodio
cum decoctione spinachie aut similis. ¶ Iteꝫ conuenit
aliquando panata potissime in processu facta cū emul
sione seminum frigidorum et amigdalarum dulciū pro
iiij. parte ¶ Item ptisana ordei in dictis brodijs aut de
coctionibus. Iteꝫ brodium factum ex vitellis ouorum
alteratis p̄mo in aq̄ violarū et agresta et lenissime coa-

gulatis in dictis brodijs. Alia condimenta et fercula per te vide. et exposita in de cibis collige. In secũda vo mensa pter debilitatos capi possunt in zuccaro condita citonia aut interdũ coriandra zuccarata aut poma cõdita damascena alexandrina aut cucurbita aut etiã caperet grana granatorũ muzorũ vel cõmisceret dulcia muzis. Aut si cocti piri sumeret aut pomi particulã persici vel citonij. Si etiam caperet aliquid ex seminibus frigidis qr eorum medulla et magis visualibus deputatis ad passulas etiã cõueniret. ¶ Dicto de cibo nũc de potu et pmo sumendo grã nutricationis vt prandio vel cena: conueniret ergo pro potu saltez diebus pmis aqua ordei aut zucchari aut vinũ subtile album clarum minime stipticuz aut ponticuz ad acre declinans modicum aut saporem medium. ¶ Et si pur montano solitus fuerit vti patiens limphetur tamen bene cum aqua simplici cocta fluuiali aut cum aqua ordei aut cum aq̃ zuccharata pauci zuccari. potum autem vitet valde frigidum actu. ¶ Sit etiam hora cibi aut potus a paroxismo distans qr a pncipio eius saltem horis q̃ttuor aut tres etiã retento canone q surgat a mensa cum reliq̃s famis aut sitis in stomacho remanentibus. ¶ Venio ad medicinalia. Ad medicinalia et primitus dicenduz quid faciendũ sit tẽpore quietis quartane colerice. scdõ quid fiendũ tpe paroxismi. ¶ Quantum ad pmum a lenitione ventris est inchoandum si non per se fluxerit venter. Et pmo a clisteri inchoare possum⁹ humectãte leniente et mollificante vt. R. viol. siccar aut recentiũ si foret caliditas magna. M. j. malue spinachie lactucarũ ordei. M. ß. fiet decoctio et qua. R. mezetã vnam aut lib. ß. et in illa dissolue cassie aut manne. ℥. j. zuccari vio. ℥. x. salis. ℥. j. mitte clisteri. ¶ Plura etiã clisteria ex alijs tact⁊ colligere potes nec sp ĩvno stes ⁊ sit ĩtẽtio clister⁊ ĩfrigidatio ⁊ hũectatio lz ñ nimia. scdõ si vider⁊ expediẽs qr ↄstet tibi supfluitates colicas eẽ ĩ stõacho aut supiorib⁹ ĩtestis aut ẽt circa extrẽitates mesaycar

terminatarꝝ ad inteſtina leni cū hoc potu tollerat infir-
mus. ℞.ſeri caprini.ʒ.v. manne ab.ʒ.j.vſq; ad.ʒ.j.ß. aut
vſq; ad.ʒ.ij.ſm patientis diſpoſitionē. zuccari.ʒ.iij. tri
bue in potu. Uel. ℞.dictā quātitatē veri ſyrupi viol.ſy-
rupi acetoſi ſimplicis aā.ʒ.x.miſce et in potu tribue. Aut
℞.viol.M.ß. prunoꝝ tamarindoꝝ aā.ʒ.x.fiat decoctio
in qua ſcilicet .ʒ.v.poſt colaturam diſſolue manne vel
caſſie.ʒ.j.ß.et da in potu. Et ſi volueris potū liquidiorē
adde plus de decoctiōe predicta. Dixi hoc ꝓpter diuerſi
tatem patientiū. Si vero ex vrina et alijs cōſtaret tibi co
leram peccare cū ſanguine et ſibi fore mixtā alijs con-
ſentientibꝰ flobothoma de baſilica dextra. aut ſaluatel
la ⁊ ramo eius vſq;.ʒ.vj.quantitatē tn̄ mēſura ex reple
tione ſanguinis et tenore virtutis et duratione morbi.
¶ Itē attēto humore colerico ꝑ ſanguinē nec obedien-
te flobothomare ꝑmiſſa flobothomia. Ad digeſtiuū ve-
niendum. Et in primis exhibeat iſtud. ℞.ſirupi acetoſi
ſimplicis.ʒ.vj.aque zuccari.ʒ.ij.ß. Aut ſi abhorret iſtorū
duoꝝ ſyrupoꝝ cōmmixtionem fac iulep in iſto modo. ℞
aque ſublimationis violaꝝ.dicte.ʒ.vj.aque bugloſſe.ʒ.j
aceti albi ⁊ clari ſubtilis.ʒ.iij.fiat iulep cū zuccaro. Et
ſi eſt iulep longū capere potes.ʒ.iij.aut.iiij.non īponen
do aliam aquam. Aut ſi forte ꝓpter debilitatē ſtomachi
volueris facere ſyrupum coctiorem ⁊ pluri zuccaro con
mixtum exhibe.ʒ.ij.cū tot.ʒ.zuccari. Poſt aſſumptionē
ſyrupi.iiij.vicibꝰ aut.v.ſm ꝙ videris materiam digeri
per leue ſolutiuū ipm ſolue vt. ℞.caſſie.ʒ.x. mirabola-
noꝝ citrinoꝝ.℈.iiij.mirabolanoꝝ indoꝝ.℈.ij.tere ſubti
liter deinde infūdātur in decoctione paſſulaꝝ et viola-
rum ſiccaꝝ.aā.ʒ.ij.deinde cōmiſce totū vt caſſ.⁊ iſtam i
fuſionem cū.ʒ.iiij.ſeri caprini. deinde colet et exprima
tur. Et hoc ſerū ita colatū dulcoretur cū.ʒ.iij.zuccari al-
bi et da in potu. ¶ Aut. ℞.dyamāna a.ʒ.ij.vſq; ad.ʒ.iiij.
et diſſoluatur in.ʒ.iiij.dicti ſeri aut in decoctiōe violaꝝ.
Uel. ℞.reubarbari mirabolanoꝝ citrinorum indorum
aā.℈.ij.ß.ſpice grana.ij.tere omīa ſubtiliter et infundā

tur vini subtilis aromatici decoctionis passulaꝝ.ℨ.ß.an te decoctionem fractaꝝ. Deinde ista infusio i modico vino imittatur dicto sero aut tante decoctioni prunoꝝ et tamarindoꝝ aut quãtitate maiori: vt debite potari possit addita.ℨ.j. cassie aut mãne. ¶ Aut potes exhibere illam infusionẽ cũ.ℨ.ij.syrupi violaꝝ aut rosaꝝ.ℨ.iij. succi ro.recentiũ a.ʒ.iij.vsqꝫ ad.ℨ.ß.dissoluãtur hec oĩa i aq̃ decoctiõis lupulloꝝ cum.ℨ.j.cassie posit.ʒ.ij.zuccari ad dulcorãdũ. Et fiat debita colatura. Et sit quãtitas decoctiõis quãtũ minor põt sufficiẽs tñ potui vt.iiij.vel.v.ℨ. ¶ Et si vis addere aquam sublimationis fumiterre erit bene et dũ potes vti infusiõib9 in aqua casei bonum ẽ: immo aqua casei sola siue aqua lactis pluries sufficit. ¶ Si des etiam aquã lactis siue casei cũ aqua fumiterre et lupulloꝝ bene erit aut violaꝝ.aut simil.dicẽte Auicenna in caplo de cura quartane. ¶ Et scias ꝙ aqua casei est bonum vehiculũ ei ꝙ admĩstrat ex ꝟtutib9 ṗdict et forte cũ fiat administratio ei9 soli9 quãdo caliditas ẽ violenta. Si ꝟo abhorret potum solutiuuz est in forma electuarij ꝛ si capere vellet tribue dyamãna ẽt vt tactũ ẽ potes consolare eandez cõfectionem terendo mirabolanos citri.et indos optime deinde infundãtur viuo prehabito decoctiõis passulaꝝ et dimittãtur ꝑ se exiccari in vmbra. Et ex hijs siccis cũ electuario de succo rosaꝝ fiant pillule.quaꝝ dosis esse potest a dragma.j.vsqꝫ ad ℈.quattuor. ¶ Si ꝟo facta euacuatione adhuc remaneat febris resume transactis duobus diebus post euacuationem digestiuum valde subtiliãs et magis appropriatum materie aduste vt. ℞.endiuie Manipu.j.bedagar sucaha quia spine egyptiace añ.dragmas.iij.capillorum vener.ʒ.iij.lupulli.ʒ.j.ß.fumiterre. M.ß.bulliant in libris.xviij.aque siue lib.ij.ad consumptionẽ.iiij.pt deinde cola et ex dicta decoctione. ℞.ℨ.duodecĩ et vini pomorum aromaticorum vt apiorum.ℨ.j.aceti subtilis et albi.ℨ.vnam bulliant lento igne et in fine dicte decoctionis infunde epythimi mirabolanorum citrinorũ et

indorū ana.ʒ.j.infunde dicte decoctioni vt dictum est. Deinde cola et cum.ʒ.vj.zucchari albi sirupiza. Et si fuerit expediens clarifica sirupum propter delicatos maxime:et sirupi dicti zucchari.ʒ.ij.aque zucchari aq̄ buglose ana.ʒ.j.da in potu. Aut si vis propter abhorrentes sirupos cape aquas sublima tionum vt.℞.aque endiuie aq̄ buglose an̄.ʒ.ij.aque fumiterre.ʒ.iij.ß.aque capill'.veneris.ʒ.j.vini pomorū dulciū aceti dicti an̄.ʒ.ß. iulepiza cū debita quātitate zucchari albi aut sirupi de epithimo.℞.dū materia fuerit grossior.ʒ.j.sirupi endiuie.ʒ.ß.aq̄ zucchari azari aq̄ endiuie an̄.ʒ.j.ß.da ī potu Post assumptionē sirupi potes exhibere solutiuū ꝑmo vt dictū est aut exhibere pillularū aggregatiuarū pillularū de fumoterre ana.ʒ.ß.vel etiā potes exhibere potagiū vt.℞.seri caprini.ʒ.iiij.aq̄ sublimationis capillorū veneris aq̄ fumiterre aq̄ scolopendrie an̄.ʒ.ß.succi pomorū dulciū an̄.ʒ.j.depurati misce ⁊ dissolue cassie.ʒ.j. Postq̄ infuderꝫ dyamāne.ʒ.ij.reubar.mirabol'.citrinorum indorū an̄.ʒ.j.spice.℈.ß.vini albi subtilis aromatici.ʒ.ß.post disolutionem et infusionem horū cola ⁊ colatum in potu da.⁊ in die sequēti adhibe clistere. Deinde vtatur in ꝑncipio prandij aut cene de capparib⁹.¶ Itē attēde si splen fuerit durum ⁊ tunc vnge ipsum cum hac vnctione.℞.olei violaruʒ olei de capparibus aceti an̄ ʒ.ß.seminis portulace contriti.ʒ.j.scolopendrie.℈.ij.lauentur omnia in aqua portulace aut cum modico cere albe fiat vnguentū ⁊ inungatur regio splenis. Et si apparuerit in stomacho flegma potes inugere stōachum cum oleo roſ.coral'.coriandro vel lambrusca et facere vti patientem loco saporis succi granatoruʒ muzorum aut sil'i immo ⁊ vehementi ꝑcepto fl'ate nō incōueniret epithimare stomachū cū aq̄ roſ.decoctiōis corall'.ru.et coriandri ⁊ potes facere vnctionē. Itē cōuenit cōfectio triūsanda.ad vigorē stōachi epatis ⁊ cordis.¶ Quid v̄o fiēdū tp̄e potisimi explico. Nā ꝑmo ī ꝑncipio regat̄ ꝑm gn̄ales ⁊ scitos canoñ.cū ꝓhibitione somni cibi ⁊ pot⁹.

Item cū calefactionib⁹ et alijs suo loco tactis. ¶ Adueniente augmento ⁊ cōpleta expansione caloris cōueniunt fricationes aut amplius subtiliet materia vt citius in declinationē ⁊ statū veniat potissimus nec etiā tūc cōuenit potus regulariter sed lotio oris cū aq̄ or. aut zuc chari aut aq̄ simplici cocta ⁊ hay frigidatiōes vitēt itē sus actualis: pōt etiā iā vēto statu aliqua grana granatorū muzorū masticare aut dulcia cōmixta acetosis. nec incōuenit etiā vt capiat iulep viol. vel ros. aut cicoree: aut iulep endiuie q̄ omnia ex prehabitis videre potes aut saltez in processu proficiente vigoratione virtutis ex isto electuario accipere potes. ℞. zucchari ro. boraginati buglosati zucchari viol. manuschristi cū perlis ana. ℥. ß. foliorum auri ⁊ argenti ana. ʒ. ß. incorporentur inuicem ⁊ de isto dissoluto in aqua cocta detur in potu. Aut hanc confectionē cordialem factā ex margaritis ⁊ fragmentis saphiri iacincti smaragdi granate ⁊ aque buglose ros. quā cuz cutello in aqua cocta rade ⁊ da in potu. ¶ Si sudauerit quid faciendū cordi constat et si flegma fuerit vehemens epithima ex dictis aut sacculum apponere potes. Si vo vt plurimū contingit ī vrina appareat vestigium liquefactionis appareat etiaz valde extenuari infirm⁹ spinā ⁊ etiā renes inungere debes ex prehabitis. Et si vigilias haberet immensas q̄d facere debes ex regie accidentiū collige dicta supra et ideo sufficiant ⁊c.

¶ Sequitur regimen q̄rtane flegmatice.

Equit regimē q̄rtane flegmatice silr in duo diuidendū nō naturaliū scz et medicinaliū. Primo autē more solito diuidit̄ ƀm nō naturaliū rey diuisionē lz ēt ƥmū ⁊ scd̄m ptiri possent ƀm statum species quā ptitionē ex dict̄ sup̄ ca. de state vide Intētio vo hui⁹ primi regiminis esse debet ad prohibēdum multiplicationem indebiti flegmatis. ¶ Alia ad prohibendum ne antecedens causa vt flegma transeat

inconiunctam ꝛ possumus addere tertiaꝫ vt abijciātur coniuncta ꝛ antecedens:nam in quartana non melāco lica ꝛ maxime flegmatica duplicem antecedentē cau-sam imaginari possumus. Primo flegma transiturū in melancoliaꝫ. secūdo melācoliā nondū motā ad minerā putredinis in quā flegma transmutatū est. Intentio pri ma completur per calefaciētia et exiccantia. Intentio secūda completur per prohibētia adustionē que de feb. frigida ꝛ humida. Tertia vero intentio cōpletur per sub-tiliantia ꝛ humida. Et quia pendet causa coniuncta et antecedens melancolica ab antecedente flegmatica p-mario antecedendū est ꝛ a pncipio egritudinis duꝫ est amplius flegma et paucior melācolia. Et cuꝫ regia ista vel intentiōes cōtrarient mediū regimē est ministran-dū:morbis em̄ compositis cure cōposite cōueniunt. Et ita magis regimina:et vni attendat non neglecto alte ro iuxta Galie. dictum pmo afforisinoꝝ cōmento.xvj. Nūide diete. ¶ Prefatuꝫ ergo regimē expeditur iuxta solitū inchoabo ab aere:quē in actiuis et passiuis opꝫ esse medium: sic em̄ medians non augebit flegma nec adustionem eius nec obstruit poros ꝛ claudet aut reso lutionem impediet queꝫ collige clarum subtilem et lu-cidum. Et si hunc naturaliter non habes tibi artificio noto debite efficias. Qui etiā non sit ventosus nec va-porosus. Sit camera etiā ex toto munda ab imundicijs plurimis ꝛ alioꝝ habeat etiā lectum in pluma mediuꝫ. ¶ De motu et quiete in die quietis exponat se constan-te virtute ab exercitijs solito minoribus et omnibus prehabitis intentionibus attendamus et debēt esse so-lita vt aptiora corpori nisi essent exercitia cōtra inten tiones aut intentionē vt piscandi aut fabri exercitium. ¶ Somnus et vigilia ita proportionētur vt quasi equē tur a principio:tamen morbi vt est causa cōstet ampli⁹ esse flegma vt dictum est:debet esse paucior somnus et ita in processu maiori existēte siccitate maioret quies siue somnus et minoretur etiā vigilia, teneantur etiam

in dormiendo prehabiti situs. ¶ Inanitio et repletio sunt vitanda et a principio dietando supfluitates etiã digestionum expurgentur per suas regiones: artificia-liter tamen tenenda dicentur in secũda parte regimi-nis. ¶ Accidẽtiũ anime oĩuz vitenẽ excessus potissime trãseuntiũ ad transitũ humorũ in melancoliam. Ut tri-sticia timor nimia ira ⁊ omnium rerum fixe intentio-nis vt cogitationes. attendat vero patiens gaudiosis de-lectantibus ⁊ deliciosis que opponũtur generatiõi me-lãcolie. ¶ De annexo quia coitu constat nullatenus con uenire nisi in casu quo foret patiens qui multum absti-nuisset vt quasi compressione caloris genuisset flegma vt incitetur satis ad coitum tunc enĩ non inconueniret moderate factuz. ¶ De cibo ⁊ potu. Primo de pane di-cendum quẽ a principio propter causam primariam vt flegma eligamus ex toto sine sale sed vsu cõmuni habẽ te salem et ita cõmuni vsu fermentatũ et debite pinsa-tum. Nec ex toto de pura simula ĩmo habeat furfur; ali quantulum. Et est causa clara cuius decoctio de forma etiam sit cõmunis. Sit etiam secũde aut tertie diei de quo tamen non comedat multum. Uitet etiam pastalia multa inquãtum potest. vitet etiam comestionez panis sicci quãtuz vitare potest: ⁊ infusuz potius comedat iu-xta cõditiones ciboꝝ positas. j. iiij. de Libatione febrici tantium siue patientiũ quartanam illo cap°: necessa-rium est dum dicit. Et scias ꝙ conditio in eo ex quo ci-batur habens quartanã est vt sit aggregãs ꝓprietates quarum vna est vt non sit crudũ ĩmo resoluens crudita-tem quã facit accidere melãcolia. ⁊ secũda est vt sit nõ grossum. Et tertia est vt non sit constrictiuũ ĩmo soluẽs ventrem. Et quarta est vt sit sanguis ex eo generat⁹ lau dabilis. Et plurimum quidẽ est illud qđ habet calidita tem ⁊ humiditatem per quã litterã patet causa dictoꝝ ⁊ dicendoꝝ. ⁊ primo de carnibus quia eligãtur pulline aut alie dicte. Uitentur leporine caprioline capretine vitelline nisi forte in declinatione exhibeãtur. ¶ Item

vitentur porcine siluestres et domestice. Sint vero car-
nes potius elixe quam asse. Et si fuerint pulli in eorum ven-
tribus elixetur radix feniculi aut fenichum aut buglose.
¶ Item conueniūt panata aut panis infusus in brodio
pulli aut in processu in brodio decoctionis spinachie
et petrosilij aut spinachie et feniculi. Item si queras cō-
sistentiam virtutis brodium ex vitellis ouorum recen-
tium in brodio decoctionis aliquarum carniū. ¶ Item
in processu digestionis et valde minoratis materijs cō
ueniunt decoctiones cicerum rubeo. aut nigrorum cum
carnibus non comesta substantia cicerum: aut brodium
cum carnibus castrati iuuenis. Alios modos ferculorū
vide: cōmuniter tamē conuenit amigdalata siue emul-
sio amigdalarū dulciū in decoctione carnium dictarum
et si aspergatur modicū cinamomi bonum est. ¶ Ex ouis
patet gallinarū recentia conuenirent et maxime vitella
et sint mollia. ¶ Item omnis caseus vitandus est et ma-
xime antiquus et salitus: et quāto grossior tanto peior.
¶ Item lac etiā est vitandū: serū tamē caprinum debite
factum in alijs medicinis vt tangetur conuenit. et simili-
ter caseata: et cibaria capientia lac vitanda sunt saltem
a principio et frequenti vsu. Vitetur etiā ex toto lac et
carnes salse īmo etiā tente in aceto vt gelatina sulcida
et similia nisi aliquādo modicissimū sumeret ad incidē
dum flegmaticū humorē et melancolicū et potissimū ad
incitandū appetitum. Quibus etiam modis ad deop-
pilandum splenem conueniunt cappares. ¶ Nunc etiā
de piscibus dicendum qui non sunt in vsu multū et sint
pisciculi de quibus dictum est elixi et postea aspersi mo
dico cinamomo aut leuiter frixi. Vitentur etiā quod omi-
seram viscera animalium vt epar cor et similia: maxime
si fuerint ex coctione dura. ¶ Ex oleribus omnia cruda
vitentur. Ex coctis siue eorū coctionibus cōuenit bora
go folia petrosilij. Item spinachie decoctio fructus in
proposito conuenientis sunt ficus sicce comedat duas
in principio prandij aut cene. Item conueniūt vue passe.

¶ Item conuenire possunt poma aromatica ꝛ pira odo
rifera cocta que si post coctionem aspergantur aniso
confecto bonum erit aut cum tragea puluerizata. Per
sica vero quia putressibilia sunt non conueniunt nisi foret
vt est extraneum ab vsu cōmuni assentur super prunas
aut leuiter ericcentur in furno et potissimū citonia co-
medantur in secūda mensa et in quātitate valde pau-
ca. ¶ Item conueniunt amigdale dulces sicce depilate ꝛ
in aqua zucchari modicum infuse. Pepones vero nō nisi
raro conueniunt et marime dentur in die quarta ab in
cisione in campo. ¶ Si tamen in processu coqueren-
tur siccati ꝛ incisi vt de cucurbitis fit non esset inconue
niens saltem cum aliquādo per correctionem carnium
corrigantur. ¶ Item iuiube passe conueniunt recentes
etiam licet raro et in quātitate pauca. ¶ Ex granis ꝛ le
guminibꝰ grana pini in aqua tenta zuccharata aut in
aqua feniculi postea sicca: saltem in processu quartane
poterunt conuenire. Item ex leguminibus nullius cor-
pulentia conuenit: sed decoctio. zuccharuz rob. bene cō
uenit cum carnibus vel simili coctorum. Siqui vero ci-
bi salsi conueniunt in aliqua quartana dicetur in quar-
tana melancolica. pro potu dicendū nullam aquaz cru-
dam et simplicez conuenire in quartana flegmatica: et
est causa in promptu. Nam licz aqua ista conferret pro
bibendo adustionem: noceret tamen plus incrudando
flegma et ingrossando humorez melancolicum. Item
claudendo vias. Aqua tamē ordei a principio cuz zuc-
charo albo conueniret eligendo aquam fluuialē condi
tionatam debite circunstantie sumendo ex secūda pmi
doctrina secūda. de aqua capitulo. Aut forte quia plu-
res abhorrent aquam ordei sit saltē aqua cocta in zuc-
charo siue aqua cocta in qua postea ponat zuccharum:
ꝛ quia non contentant infirmi bibere aquaz istam nisi
vino cōmixtam saltem limphetur aqua ista vinum: ꝛ si
ante distilletur aqua per arenam erit bonum. Vinum

autem quo vti debet sit vinum album clarũ subtile sub
stãtia: sapore mediũ min⁹ tñ pauciferũ q̄ in q̈rtana cole
rica: et minus limphatũ. Stet vo limphatura in ꝯiectu
ra medici debentis vigorem infirmi cõmẽsurare ꝛ mor
bi ꝛ cõsuetudinẽ infirmi ꝛ etatẽ ꝛ vini vigorẽ ꝛ etatem
¶ Dicto de p̄mo p̄ncipali ad scd̃m accedo qꝛ medicina
lium dationẽ et qꝛ morbus materialis est intẽtio dicen
dũ esse ad materiam et ad morbũ sequentẽ et ad virtu-
tem p̄ncipaliter conseruãdam. ¶ Circa materiã p̄ncipa
liter duo sunt videnda. ¶ Primũ ex quo ad benignũ du
ci nõ potest est digestio que est p̄paratio materie ad ex-
pulsionẽ. aut scꝫ posset verti ad benignũ digestio esset
p̄paratio huius materie vt reduceret ad benignũ. ¶ Tri
plicẽ autẽ materiã habem⁹ cõsiderare in q̈rtana f̃latica
sed cõiter et in aliꝭs q̈rtanis ꝛ feb. vt muchositas aut se
rosa supfluitas reperta in stomacho et intestinis quia
cõgesta et debilitato stomacho aut etiaꝫ pulsa ab aliꝭs
membris ad stomachũ ꝛ intestina: postea sunt materie
ꝓprie quartane flegmatice ꝛ melancolice ꝛ flegmatice
tacte aliquo mõ antecedentes circa q̈s mãias oportet
habere digestiuũ ꝛ q̈ conueniret digestiuũ pro flegma-
te ꝛ materiꝭs melãcolicis. ¶ Itẽ habemus intentionem
euacuandi materias nõ eradicabiles ad benignũ et in
ter actus haꝝ debet esse ordo qꝛ p̄mitus ille materie cõ
munes euacuãde sunt in locis expulsionũ. Et lꝫ nõ sint
ꝓprie q̈rtane f̃latice tamẽ impediũt membra ne debite
digerant et trahibiles sunt a stomacho ꝛ ab intestinis
ad venas: q̈ p̄mo leniente et abstergente conducantur.
¶ Itẽ et si venter fuerit stipticus incipiatur a clisteri li-
nitiuo et abstersiuo partim vt. ℞. blete mercurialis fo-
liorum maluauisci ana. M. j. ordei. M. ß. matrũ viola.
q̈rtam. M. j. fiat decoctio in sufficienti quantitate aq̈
fluuialis et circa finem decoctionis. ℞. caulium. M. j.
ita vt caules sint prima coctione cocti ꝛ cola: deinde. ℞
colaturam lib. ij. aut lib. j. ß. olei cõmunis. ℥. iij. cassie. j.
ß. salis. ʒ. iiij. et post dissolutionem horum iterum cola

et mitte clisteri tempore suo. Et si tibi constaret isto fa
cto nauseari patientem aut si haberet in stomacho ali-
quid grauans et maxime circa os stomachi tenta leui
ter prouocare vomitū. vt. ℞. aque ordei. ℥. iiij. oximellis
simplicis. ℥. j. da tepida ista et fac q lignando bibat seu
q citissime bibat. Et postq̄ modico tempore tenuerit
immittat digitum ori aut pennam oleo intinctā. ¶ Et si
fuerit expediens dare linitiuum ad debitam mundifi-
cationem stomachi et intestinorū potes exhibere istud
℞. iuiubarum grossarum ficuum siccarum pinguium
ana. ʒ. iij. liquiritie passularum. ℥. ß. fiat decoctio cuius
post colaturam. ℞. ℥. vj. in qua dissolue mellis viol. mā-
ne ana. ℥. j. et da in potu. Et potes maiorare dosim ſm
infirmi conditionem et si potes desinere addendo ali-
quid bonum est. ¶ Circa digestiuum et euacuatiuum i-
mo circa regimen totum plura sunt aduertenda que ex
auctoribus colliguntur vt ex Auicenna partim in cura
quartane et ysac in q̄nto febrium: quorum primum ne
nimium calefacientia applicemus quibus subtile edu-
catur et materia augeatur quia melancolia genita in-
grossetur. ¶ Secundum ne nimium infrigidantia tri-
buamus constipantia vias et ingrossando materias et
a resalutione prohibentia. ¶ Tertium q ex primo et se
cundo sequitur est vt valde siccantia vitemus et inde
augeatur melancolia aut genita durior fiat et grossior
¶ Quartum nimia regiminis subtilitas vitanda est
ne in grossitate morbi virtus succumbat. ¶ Quintuz in
digerendo prouocantia fortiter a principio vitentur vt
oximel compositum aut sirupus de epithimo et similia
vt est in promptu causa ne agitetur materia et ad vias
strictas deducatur et oppilet: non etiam propter dige-
stionez educatur subtile remanente terrestriori grosso.
¶ Sextum teneantur euacuantia propria a principio
materia non existente apta educi plene: farmacum per
forte ℞o non ducibili nisi cum magno dispendio patiē-
tis. ¶ Si tamen foret materia a principio valde exube

rans non inconueniret a principio minorare melanco
licam materiam aut flegma antecedens eadez quibus
minoranda sunt per dicta in cura flegmatice patet ex
eodez modo quo fit minoranda melancolia audire po-
teris dum ponētur medicine euacuatiue. ¶ Item habe
menti vomituz in quartana flegmatica valde conferre
tum ꝓpter flegma vt tactum est aut ꝓpter humorē me-
lancolicū quē ad splenē natura deriuat: ꝓhibet enī vo-
mitus pluries porisimuz in quo tm̄ tempore fit fiendus
vomitus tangā. ¶ His premissis in quartana flegmati
ca ab isto digestiuo poteris inchoare. ℞. oximellis sim
plicis. ℥. ij. ß. aque feniculi aque apij aque sublimatiōis
fumisterre ana. ℥. semis aque zucchari aque ordei ana
℥. ij. ß. Et si fuerit antecedēs flegma salsum potes ita de
scribere. ℞. sirupi acetosi simplicis. ℥. j. ß. mellis ros. ℥. ß.
aque endiuie aque fumisterre ana. ʒ. vj. da in potu pro
vice vna ⁊ ita continua vsqꝫ quo videris vestigiū dige-
stiōis manifeste et ita augmētet quātū ad aliquā partē
materie aut si abhorret sirupos obscuros distillent per
filtrum aut pendentē sacculum ex tela multū texta fixe
vel cape aque feniculi aque endiuie ana. ℥. ij. aq̄ buglo-
se. ℥. j. aceti. ℥. semis. fac iulep cum zuccharo albo. ℥. ij. et
facias longum iulep cum. ℥. quattuor pro vice tribue de
quo sumatur vicibus quinqꝫ aut pluribus vt operanti
videbitur. Deinde minoret materia per hunc modum.
℞. aque feniculi aque buglose ana. ℥. j. seri caprini. ℥.
iiij. misce et infunde polipodij turbith ana. ʒ. j. zinzib.
gra. iij. passularum. ʒ. ij. colentur ⁊ leniter exprimantur.
Et dissolue in eis māne aut cassie. ℥. j. ß. Potes etiā ad-
dere aliq̄d agarici correcti vt prius tactuz est. Post eua
cuationē debes replicare sirupū fortiorem. vt. ℞. radi-
cum apij feniculi petrosilij ana. ʒ. iij. foliculorum sene
ʒ. ij. semis. florum sticados florum boraginis et melise.
ana. ʒ. ij. polipodij. ʒ. j. fiet decoctio. deinde colet ⁊ acci-
pe ex colatura. ℥. x. et adde ei aque sublimationis fumi-

terre.ʒ.ij.Deinde.℞.mirabolanoꝝ kebulorum indorum ana.ʒ.ij. infunde eos in aqua decoctionis passularum deinde in prima decoctione cola ⁊ aromatiza cum.ʒ.j. cinami ⁊ cum zuccharo fac sirupum quo assumpto vicibus aliquot euacua cum turbith et polipodio et agarico augendo dosim. Potes etiam exhibere pillulas aggregatiuas Mesue distinctione decima.quarum principium dicit. Pillule aggregatiue ex inuentione nostra coniungentes aggregationẽ expertorũ iuuamentoꝝ ⁊c. ¶ Item conueniunt pillule Auicen.pͥma quarti dum rememorat solutiua in quartana:⁊habet ita:pillule lenes que administrantur in omnibus quinqꝫ diebus semel sunt iuuantes in ea ⁊ sunt experte quarum descriptio. ℞.epithimi turbith ana.ʒ.v.carui.anisi ana.ʒ.vij.ameos.ʒ.viij.seminis feniculi apij ana.ʒ.iij. polipodij.ʒ.vj. agarici albi ꝙ facile teritur.ʒ.viij.salis indi.ʒ.v. yerepigre.ʒ.v.fac pillulas cũ aqua mente dosis.ʒ.j.semis. Ex hac descriptione tota fac tertiam partem et da.ʒ.j.Valent etiam pillule quas ibidem appropriat Auicẽna in casu isto dum dicit.Et cum materia est flegmatica cõferunt iste pillule.℞.thimi ameos agarici ana.ʒ.iiij. seminis apij anisi feniculi ana.ʒ.ij.salis naptici.ʒ.v.yere pigre turbith ana.ʒ.x.dosis.ʒ.ij.semis.fac tertiam partem descriptionis et cum oximelle simplici tribue.℈.qͦttuor.¶ Item facta euacuatione adhuc potes vti sirupo quem ponit Mesue in suo de appropriatis in cura sode cuius littera habet ita. Mesue sirupus conferens ad ea que diximus et est nobile et expertum et confert quartane et oppilationi splenis ⁊ omni egritudini que est in melancolia et notate istum cuius est hec descriptio.℞.capillorum veneris florum buglose et radicum eius domestice ⁊ siluestris polipodij camepitheos epithimi ana vnciã vnam foliorum sene camomille sticados ana dragmas duas camedreos squinãti ana.ʒ.iij. fumiterre.ʒ. viij.eupatorij.ʒ.iiij. succi pomoꝝ du.ʒ.viij.

omnia preter epithimū et succum pomorꝝ bulliant in li
bris.iiij.aque ad cōsumptionē medietatis.deinde bul-
liant in predicta bullitione vna epithimuz et colentur
ista ⁊ cum succo pomorū ⁊ lib.ij.zucchari fiet sirupꝰ hu
ius descriptionis.fac similiter tertiā partē ⁊ da pro vi-
ce.ʒ.j.ß.aut.ʒ.ij.cum aqua feniculi aque buglose aq̄ zuc
chari ana.ʒ.j.⁊ post assumptionē sirupi detur euacuati-
uuz.potestis etiā capere oximel cōpositū flegmate non
existēte cōposito aut sirupū de radicibus Meß.⁊ maio
rare dosim eius si apparuerit magna repletio ⁊ maiora
re sirupū de epithimo qui partiz solitiuꝰ est vnde ita de
scribes.℞.oximellis compositi siue sirupi de radicibus
Meß.ʒ.ß.aque buglose aque zucchari ana.ʒ.j.ß.misce
⁊ tribue pro vice.ʒ.j. Aut flegmate existente salso po-
tes ita describere.℞.sirupi de fumoterre maiorꝫ descri
ptionis Mesue sirupi endiuie ana.ʒ.vj.aque endiuie
ʒ.ß.aque feniculi aque buglose aque zucchari ana.ʒ.ß.
misce ⁊ redigātur omnia in corpus vnū inter tamē siru
pum de fumoterre ⁊ de epithimo est differētia. Nam si
rupus de fumoterre leuior est nec ita solutiuus sicut ille
de epithimo:⁊ conuenientior in materijs calidioribus.
Sirupus vero de epithimo est magis solutiuus ⁊ magis
apertiuus oppilationum ⁊ plus eductiuus flegmatis.
¶ Post autem digestionē materierū potes euacuare cū
prehabitis euacuatiuis.¶ Item cum quibusdā que tan
git Auicē.in caplo de cura quartane dum dicit:detur eni
omni nocte medicina de turbith.Et per hanc medicinā
potes intelligere medicinā liquidaz recipientē turbith
aut pillulas turbidatas potissimuz dandas in flegmate
salso:⁊ describūtur a Meß.descriptione.x.de pillulis mi
scendo secū pillulas de fumoterre.¶ Item si constaret
maxime flegmata esse in stomacho ⁊ in instrumētis sen
suum in isto casu cōuenirent elefangine mitte cum pil-
lulis de fumoterre.Item cōmendat Auic.hanc descri-
ptionē.℞.yere Galieni.ʒ.vij.turbith.ʒ.x.mirabolano.
nigrorum.ʒ.ij.eupatorij.ʒ.v.salis indi.ʒ.iij.bedegar

sucaha.ana.ʒ.iiij.anisi.ʒ.iij.decoquētur cuʒ aqua apij.
Ex hac yera dare in potu potes dosim quā ex predictis
collige. ¶ Et post euacuationē si expediret posses itera
re digesti uum fortius ꝛ maxime ratione melācolie vn-
de potes dare sirupi de epithimo.ʒ.j.et dare.ʒ.ß. sirupi
tacti de radicibus aut oximellis compositi ꝛ cū preha-
bitis euacuare. Unde ad materias mixtas valere pos-
sunt aggregatiue. Itē pillule inde quas describit Haly
quarū descriptio ponitur a Mes.iiij.distinctiōe de pil-
lulis ꝛ vtrarumqȝ dosis est a.ʒ.j. vsqȝ ad.℈.iiij. oportet
tamen curanteʒ diuersas facere doses ꝯm coniecturam
eius in ꝓportione virtutis ad morbum ꝛ in sustinendū
euacuationeʒ. ¶ Item ad materias mixtas licʒ pillule
cochie sint capitales etiā istevalerent. Item conueniūt
pillule que tanguntur a Mesue in suo de appropriatꝭ
ꝛ pro cura sode ex flegmate et ex melancolia: capl'm vi
de in modis pillularū conferentiū in egritudinibꝰ a fle-
gmate ꝛ melancolia. ¶ Item cōueniūt pillule inde qua-
rum descriptione capitulū incipit. Confectio pillularū
stomaticharū solutione educētiū flegma ꝛ dosa vtrasqȝ
vt est dictum. ¶ Factis ṽo euacuationibus non obstan
te potes dare tiriacaʒ antiquā.vt. ℞.tiriace antique a
ʒ.j.vsqȝ ad.ij.sumatur cum vino aromatico subtili albo
tante quātitatis vt debite bibi possit aut cum aqua dis
soluatur scilicet distillatur sticados vel buglose ꝛ absin
thij aut sola sumatur aut inuoluatur nebule ad modum
pillularū. ¶ Similiter confert metridatuʒ tanta dosis.
Si ṽo remansisset dolor splenis vt intenderemus ad
apertionē subtiliationem eductionem ad aliqualē ma
teriam conueniret medicamen Auicē.cuius littera sic
habet. Et quando est cum dolore splenis vtatur hoc me
dicamine: nam soluit cum facilitate. ℞.scolopendrie.ʒ.
xv.agarici.ʒ.xij.mirabolanoruʒ nigroꝝ yerepigre ana
ʒ.x.kebuli absinthij ana.ʒ.viij.sucaha bedegar ꝛ came-
pitheos succi eupatorij ana.ʒ.semis.fiat confectio aut
pillule. Sed videte: potius facite pillulas et valebunt

vt tactū est contra ventositatē resoluendā ꝛ educendā materiā grossā melācolicā ꝛ flegmaticā siq̄ fuerit. hui⁹ tamen facite tertiā partem ꝛ dosare potestis vt est tactum ꝛ cōficere electuarium ꝛ dare in potu. ¶ Item potestis exterius vngere cū ista vnctione. ℞. olei anetini olei de capparib⁹. ℥. vj. vel. ʒ. vj. aceti squille. ℥. ij. puluer. scolopendrie. corticum citri tamarisci. se. portulace añ. ℈. j. ameos feniculi anisi añ. ℈. ß. cere qđ sufficit fiet vnguentū. ¶ Item splenem cū filtro epithimare poteris sic. ℞. scolopēdrie corticū tamarisci añ. M. ß. capparorum ꝛ radicū eorum añ. ℥. ij. florū camomille anisi feniculi cimini ameos añ. ℥. ij. agarici foliculoꝝ sene añ. ℥. j. bulliāt i vino subtili albo. ʒ. xvj. ad cōsūptionē q̄rte ptis deiñ i dicta decoctiōe īfūdat filtrū ꝛ īfusū calidū debiteq̄ expressū apponat regiōi splenis aliq̄tiēs. deiñ tersoloco cū pāno fumigato scolopēdrie ꝛ inungat locus vt tactū est. ¶ Itē stomachū vigorare debemus mūdificando aliquādo cum pillulis elefanginis Me. Postea possimus inungere stomachū cū isto vnguēto vsuali satis. ℞. olei masticꝫ olei de absinthio añ. ℥. j. vł. ʒ. j. masticis corall⁹ ru. lambrusce coriandri. corticū thuris pulueř. ro. ru. siluestriū añ. ℈. j. gariofꝫ. ℥. j. cinami. ℥. ß. cere q̄ sufficit fiat vnguentū. ¶ Si etiā cōstet stomachū esse lapsum ad frigidū ꝛ humidū potes etiā facere fomētationem isto modo. ℞. ligni aloes. ℈. iiij. thuris corticū thuris masticis sandarache añ. ℥. ß. ro. siluestriū mirti coriandri ana. ℈. j. ex hijs contusis medium coclear. apponatur igitur ꝛ fumigetur pannus quo fumigato post vnctionem fomentetur stomachus. ¶ Item epithimare etiam potes stomachū epithimate pretacto vt. ℞. mente absinthij ro. ru. añ. Manipu. ß. calami aromatici ciperi acori añ. ʒ. ß. mellise. corticū citri ana. ℥. ß. gariofꝫ. ℥. j. ß. cinami macis añ. ℈. ij. bulliant in vino aliqualiter nigro lib. ij. ad consumptionem quarte partis: deinde habeatur filtrum siue pannus scarlati in scuti figura vt strictior pars obtusa versus os stomachi protenda-

tur et pars latior versus fundum. ¶ Si vultis ex prehabitis rebus facere sacculum potestis et sit ordo applicationis medicaminum sic vt primo fiat epithimatio Secundo inunctio facta abstersione. Et tertio fometatio cum fumigato panno. Et si volueris panno post tempus retento etiam remoto apponatur stomacho sacculus. ¶ Ex predictis etiam facere potes stomacho cerotum cum modico laudani ⁊ gummositate masticis. Itē in isto casu conuenit confectio de citonijs et codegnatū de melle et speciebus. Potes etiam facere confectionem cordialem et stomaticam et epaticam patet vt ℞. margaritarum fragmentorum saphiri smaragdi iacincti granate ana grana. iij. pulueris dyamusci dulcis Mesue. dragmam semis. pulueris dyarodon Mesue. ℈. duos. conficiatur confectio solida in morsellis aut rotulis cum aqua melise buglose et mente et capiat ꝓ vice dragmas tres. ¶ Si ꝟo constaret in stomacho esse oppilationem et incensionem quibusdam prehabitis premissis poteris quoddam prehabitum replicare. vt ℞. aque mente. ℥. j. aque absinthij: aque feniculi: aque eupatorij ana. vncias. ij. aque endiuie vncias. iij. aque buglose aque melise ana vnciam. ß. aromatizentur cuꝫ speciebus diarodon: deinde cum speciebus et zucchаro fiat iulep quod diuidatur in partes quattuor. ¶ Exterius ꝟo poteris inūgere cū oleo de spica. Et si apparēt signa calorꝭ siue vestigia tēpera cū oleo ro. et modicū aceti impone. Si ꝟo acciderit post q̄rtanā hāc ymaginatio aut magna obtusio visus sicut plerūq; fit trāsi ad mūdificanduꝫ caput ⁊ oculos ⁊ vt debes hoc facere ꝓprio loco ꝗquirere tertia. iij. Si ꝟo cōstiterit venturꝫ esse porismū tene mēti regulas de prohibitione somni et cibationis aut potes si posses in ꝓncipio paroxismi omittere cibū esset meliꝰ: in ꝓcessu tamē non est vsuale ita dietare infirmum: paroxismo existēte ita longo. Iō cibetur infirmus tribus aut quattuor horis ante poxismum cum ptisana ordei: aut simili leui. semper tamen

attento tenore virtutis et aliis cōsentientib⁹ ꝛ dissenti entibus de cibatione ad inuicē cōparatis. Adueniēte ꝟo paroxismo si aduenerit rigor aut instaret rigor ex re gimine rigoris ptꝫ q̄d sit fiendū. tamen ēt vt fuit pretactum diacalamentū Me. est cōueniens facta inunctio ne potissimū spine tote. ¶ Itē cōmendat Auic. fomentationē siue embrocationem vel epithimationē quā ita describere possumus. ℞. sucaha. i. abrotanū vel absinti um sed abrotanū forti⁹ est: camomille melliloti sticados et similiū ana. M. j. sumant spōgie ꝛ infundant decoctioni dictaꝝ reꝝ in aq̄ fluuiali et sufficiēter exprimēt dicte spōgie ꝛ applicent spine. Alia etiā fortiora fieri possunt q̄ ꝑ te vide. Uomitus tamē in isto casu esset cōueniēs factus cū aq̄ tepida et oximelle. Quid autem in aliis tpibus sit fiendū patet satis. Habe tamē menti ꝙ ꝓpter fumorū grossitudinē ꝛ terrestreitatē et maliciam subethicant aliquādo q̄rtanarii. Et semel in quodā monacho vidi dormiente q̄si a ꝑncipio paroxismi vsq; ad finē i quo prouidere debes ex his q̄ dicta sunt in regie subeth. ¶ Si ꝟo appareat tpe status aut in fine ꝓpter verā adustionez materie poteris exhibere electuarium hoc. ℞. zuccari de melisa zuccari buglosati et zucchari boraginati zuccari ro. manuschristi cū perlis cū modico cinamomo ana. ʒ. ß. incorpora adinuicem bene trita cōfice et de electuario detur in potu cū aq̄ ordei cocta cū zuccharo siue zuccharata aut cū aquis sublimatiōis dictarū reꝝ q̄re melisse buglose boragi. ꝛ roß. cū modico cinamomi facto iulep cū debita quātitate zucchari lim ꝑhetur cū aqua cocta ꝛ detur.

¶ Regimē ex melancolia fecali.

Expedito regimine q̄rtane flegmatice venio ad regimē ex melācolia fecali ꝛ non ex alio humore genita ꝑ adustionez q̄d etiā in duo ꝑncipaliter diuidēdū est .s. non naturaliū ꝛ medicinaliū. Et ꝓ ꝑmo ab aere inchoandū quē in sūma tēpere

mus in qualitatibus actiuis maxime cuz declinatione ad humidũ vel parũper ad calidũ quẽ etiã ex p̄habitis possumus aromatizare. ¶ Pro cibo ⁊ potu a pane inchoabo qui sit ex frumẽto circunstãtiato ſm debitas circunstãtias suo loco videndas ⁊ sit tẽperatus quãtũ ad alia vt fermentũ sal tp̄s coctionis de quo quantũ minus põt comedat. Vitet etiã oĩa pastalia ſm possibile. ¶ Itẽ vitet comedere crustas panis saltẽ crustarum exteriorũ ideo crustet panis. ¶ Secũdo de carnibus dicẽdum ⁊ omniũ specierũ antiquas carnes vitet ⁊ valde ꝓpinquantes natiuitati: vitet etiã comedere viscera animaliũ predicta maxime valde cocta. ¶ Itẽ neruos et ligamenta: vitet etiã oẽs antiquas carnes paludosas et lacunosas maxime pulli ⁊ pulle et iuuenes cappones. Itẽ domestici pipiones comedi possunt aliquãdo lz superflua sint ⁊ aliqualiter duri ad digerendũ nec etiã aliqñ icõuenirẽt impiguate turtures domestice. Itẽ ex siluestribus iuuenes qualie ꝑdices fasiani ⁊ frãcolini. Itẽ iuuenes gallinarũ pulli vel pulle siluestres in nemoribꝰ degentes. Itẽ auicule pingues nõ antique in rubis aut nemoribꝰ degentes. ¶ Itẽ ex quadrupedibꝰ cõueniunt etiã aliquãdo saltem post euacuationẽ carnes porcellorum lactentiũ domesticorũ ⁊ siluestrium. Et sint carnes pulline elixe vt plurimũ et aliquãdo post euacuationes asse vt q̄si ꝑ elixationẽ sint cõplete cocte vt cax assatura coctio cõpleat. Itẽ ex ferculis ꝯuenire p̄nt panata i brodio pulli aut panis coctꝰ. Itẽ brodeta ex vitellꝰ ouorũ leuissime coagulata. ¶ Itẽ etiã in ꝓcessu ⁊ post euacuationes cõuenire p̄nt iura oleox quorũdã lenissime coctox vt cauliũ fenicli boragis ⁊ foliox petrosilij media nõ comestis corpulẽtijs radicũ. Itẽ plõgata fe. ꝯueniret decoctio castrati iuuenis aut annualis agni. Itẽ ꝯuenire p̄nt lz pulline sint meliores carnes vitelline lactentis ⁊ cõsimiles vt captine ⁊ capriolíne lactentis et corrigere valẽtes stipticitates ipsox p̄dictox. Itẽ ꝯueniũt vitella ouox recẽtiũ ⁊ tremeñ. lenissime decocta cũ

modico sale aspersi. ¶ Caseus omnis vitetur. licz minus
inconueniat recens et pauci salis leuiter coctus: ouiuz
vitentur tamen cōmuniter cōdimēta ex ipso facta. Itē
vitentur oua indurata per coctionē et carnes etiā for-
titer cocte siue elixe vel asse. ¶ Sapores etiā aliquos co
medere potest vt saporem factum ex brodio pulli et suc-
co granatorꝫ dulcium et cynamo et zuccaro. ¶ Item cō
ueniunt cibaria facta ex amigdalis et vuis passis. aut
amigdalis tm̄ vt blāmāzir ⁊ sīlia. Itē et leguminibus
cōuenit brodiū cicerū ru. cū carnibus aut lacte amigda
lino. Itē ex olerib⁹ cōueniūt spinachia mēta feniculus
aut petrosiliū borago brodiū cauliū coctorꝫ vt tactuz est
nō comesta corpulentia. ¶ Ex fructibus vero dicit Auic.
cōuenire ficus siccas cū endiuia. Itez si pira aut poma
comedere vellet sint cocta ⁊ cū aniso puluerizata zucca
rato in mēsa scda grana pini cū passulis cōueniūt. Fi-
cus tamē sicce si comedant̄ premittēde sunt. Uuas aūt
recētes p diē añ appense aliqñ potes exhibere. Itē re-
centes ficus omittant̄ aut castanee cerasa pepones et
similia. Pepones vero aliqñ comedere potest ⁊ in quāti-
tate pauca. ¶ Uenio ad potū ⁊ in pposito eligat̄ vinuz
subtile albū clarū sapore mediū ⁊ etatez si modicissimū
ruboris hr̄et vt glaucū vel cisolū nōvitet̄ tm̄ qd limpha
tum est sm̄ sui vigorē ⁊ tps ⁊ alia iudicātia limphatio-
nē aq̄ tamē sue limphationis sit debiti fluminis aut flu
uialis p arenā distillata aut fluuialis post purgationē
cocta etiā ⁊ nō cruda nō etiā valde frigida actu. ¶ De in
anitione ⁊ repletione dicendū q̄s extrema oportet vita
re fiat tm̄ supfluitatū debita euacuatio ad debitas effu-
siones. q̄les vero p artē euacuationes fiēde sunt appare-
bit i scdo pncipali: mēti tm̄ teneam⁹ morbū illū esse cro
nicū iter ceteros: ⁊ ita menti teneam⁹ morbū dietādi nā
cū plurics finiat̄ sine crisi nō debem⁹ dietā ita grauare
sicut si hec fe. esset habitura crisim. dato etiaz ꝙ crisim
valde longam habitura sit staret tm̄ a pncipio qꝛ multa
foret repletio vt ēt in aliјs casib⁹ dictū est a pncipio ma
gis tenuitas esse reficiendi siue dietandi. ¶ De somno

et vigilia sicut in flegmatica est dicendu3 d3 equari in vigilijs trãscendēte tamē in q̃rtana somno ⁊ ita differē ter a flꝰatica ⁊ plus differēter ꝓ humectationē ꝙ nociuo ꝓ infrigidationē ⁊ retētionē matie ⁊ impedimētū resolutionis: q̃bus ꝟo horis est dormiendū ⁊ q̃bus non per habita satis patere potest. ¶ Motus ꝟo nullo modo superfluus cōuenit. sed minor tēperato. fiat etiam motus horis dictis ⁊ non supra repletionem ⁊ per loca fiat delectabilia. ¶ Item q2 fricatio quodam modo equipollet motui ipam etiã attentemꝰ in isto corpe post emissionē superfluitatū ⁊ apertionem pororum ⁊ subtiliationem materie⁊ l3 nō cōueniat fricatio vt apparebit sc̄do dicendorū. ¶ Oia aie accidentia vitanda sunt excessiua et maxime suffocãtia calorē ⁊ attrahentia materiam vt timor tristitia assidua omnis cogitatiue virtutis operatio tēperatū gaudiū ⁊ delicie ⁊ inspectus iocundorū cōferunt dixi regulariter ⁊ de per se q2 vt tangit fortis et subitus timor vt serpentū applicatio aut lupi aut alterius terrētis agitando ⁊ commouendo materiam melãcolicã modo qui tangetur confert. ¶ De coitu anexo accidentibus anime quid dicam namvitandꝰ omnino.

¶ Ad secundū principale venio pro quo exponendo dicendum ꝙ si patiens habuerit ventrē stipticū vt educãtur feces primo fiendū est lenitiuū clistere satis ex medicinis dictis multotiens colligibile. ¶ Sc̄do si nausea aduenit patienti aut fastidiens fuerit ipse tentemus vomitum leuiter cum aqua ordei ⁊ oximelle simplici prouocare. ¶ Tertio si apparuerit superiora intestina ⁊ stomachi fundum a superfluitatibus debere mundari potes etiam dare mundificans ⁊ leniens siue abstergens leue. vt. ℞. florum boraginis. ʒ. ß. ordei Manipulu3. ß. liquiritie passularum an. ʒ. iij. bulliant in lib. j. aque ad consumptionem tertie partis. et in decoctione ista colata. ℞. mellis ro. ʒ. j. ⁊ aliquantulum calefac. deinde in ista decoctione que erit. ʒ. vij. dissolue cassie aut manne ʒ. j. ß. zinziberis grana tria, da in potu. ¶ Aut exhibe

serum caprinū cum māna ꝛ melle roſ.ſi quereres maio rem lenitatē adde mellis viol. Uel ſi coniecturaueris aliquid de colerico eſſe admixtum et aduſto vt ſupfluitatem talem velis a ſtomacho educere et inteſtinis tūc hoc exhibere poteris. ℞.ſticados lupullorum florū buglose ana.M.ſemis.fiat decoctio in aqua fluuiali. deinde coletur ex qua.℞.ʒ.viij.aut.vj.aque endiuie.ʒ.j.in qua diſſolue māne.ʒ.j.ſemis.et tribue.Facta vero iſta lenitione ſi conſtaret tibi peccare ſanguinem et melancoliam illi fore mittam flobothoma ex baſilica partis dextre non extrahendo ſanguinem multum ſed vſq; ad ʒ.vj. Iſto vero facto ad digeſtiuū tranſeundū ꝛ primo inchoando a leuiori.vt.℞.florum boraginis florū bugloſe.floꝝ ſticados ana.M.ſemis ſucaha bedegar.aā ʒ.iij.fiat eorum decoctio in aqua fluuiali. Deinde aromatizentur cum modico cinami et cuʒ zuccharo fiat ſirupus aut melle mundo bene et de iſto ſirupo capiat.v. vicibus.Et dum videris materiam eſſe magis digeſtā euacuare poteris vt dic am.vt.℞.aque decoctiōis floꝝ bugloſe.ʒ.vj.epithimi īfuſi ī dicta decoctiōe.ʒ.ij.ß.Uel ſi vis et melius erit:adde decoctioni bugloſe paſſalas et dulcorari cum melle.Et poſt habitam infuſioneʒ.℞. caſſie.ʒ.j.ſemis.aut.ij.zinzib.gra.ij.et in potu tribue. ¶Aut etiā potes dare pillulas tales.℞.pithimi.ʒ.ſemis foliculoꝝ ſene.ʒ.iij.agarici.ʒ.ij.zinzib.ſaliſgēme ſpice ana gra.iiij.infundant omnia iſta pulueriʒata in ſucco paſſularuʒ primo elixatarum:ꝛ emulſioni amigdalarum dulciū.Et poſt exiccationem conficiātur pillule aut epithimū pulueriʒatum infundatur pauciſſimo oleo amigdalarum recentium deinde commixto alijs fac pillulas et da.℈.iiij.Aſſumptis hijs pillulis poteſt fieri cliſtere lauatiuū ſm ꝙ eſt tactum. Et ſi viſum fuerit debere replicare ſirupum ad fortiorem tranſire poteris vt ad ſirupum de epithimo. vt.℞.ſirupi de epithimo.ʒ.j.ß.aque bugloſe aque zuccharate ana.ʒ.j.aut ſi ſirup⁹ fuerit ſpiſſioꝛ aā.ʒ.j.ß.poſt

sumptionē sirupi capere pōt pillulas indas. Pōt etiam vti pillulis de lapide lazuli positis a Mes. in caplo de lapide stellato cuius dosis est.ʒ.iij.et capiat in matutī. in die.viij.al's non post assumptionē pillularū ꝛ iterū post assumptionē istam potest replicare sirupū istuz pre dictū ꝛ euacuare similit. ¶ Et si abhorret pillulas positas ex spēbus pillularū indarū cum melle cōficere electuariū ꝛ quātū puluerꝫ correspōdet melli considerare vel econtra: vt si cā exempli.ʒ.j.pul'.forte essent due lib. ꝛ media mellis: ꝛ tunc dosa vt tibi videbitur: tamē scito ꝙ ex pillulis indis debes dare a.ʒ.j.vsqꝫ ad.ʒ.j.ß. ¶ Si tamē materia quartane esset cōposita ex materia fecali ꝛ materia colerica cōueniunt pro isto pillule de lapide lazuli ꝛ pillule de lapide armeno Mes. Posses etiaz si patiens abhorret sirupū habere aquas sublimationis ꝛ facere vt dictum est.s. ¶ Item si post melancolie digestionem appareret dominiū sanguinis cōueniens essꝫ flobothomare basilicā vt sciuisti. ¶ Item post euacuationes etiā cōueniret quedā triphera de epithimo cuiꝰ dos est a.ʒ.ij.vsqꝫ ad.ʒ.iiij.quā posuit Mesue in suo de appropriatis in regimīe manie ꝛ melācolie. Cuius littera hꝫ ita. Trifera de epithimo que administratur inter euacuationē ꝛ euacuationē quādo in diebus nō administrat euacuatio.fac̄ eīn iuuenescere ꝛ generat gaudiuz cuius ꝓmixtio. ℞.mirabol'.kebuloꝝ indorum: emblicoꝝ ana partes equales: vbi causa.ʒ.ij.epithimi sublimationis ꝑtes duas vt gratia exempli.ʒ.iiij.yere.ʒ.ß. confice cū melle emblicoꝝ aut kebuloꝝ. ¶ Itē valēt pillule Gabrielis de lapide arme. que ponūtur loco allegato cuius descriptio est ista. ℞.polipodij epithimi anā ʒ.v.lapidis armeni loti ꝫm artem.ʒ.ij.ß.mirabol'.kebuloꝝ indoꝝ ana.ʒ.ij.sticados.ʒ.x.salis indi interioꝝ colloquintide ana.ʒ.iiij.mirabol'.kebuloꝝ emblicoꝝ asse ellebori nigri ana.ʒ.iij.yere turbith ana.ʒ.j.ß.cōfice cū oximelle ꝛ dosat Mesue.a.ʒ.ij.vsqꝫ ad.j.tutius est dare ʒ.j.vel.℈.iiij. ¶ Conuenit confectio quedā quam posuit

Mesue ex inuētione simpliciū suo caplo de lapide stel lato caplo.xiiij.in ordīe medicinaꝝ laboriose operātiū vide ibi descriptionē potestis dare.ʒ.j.¶ Itē ad istā in tētionē videte ibi duplicē ꝯfectionē descptiōe Amech. Et dosat Mes.primā a.ʒ.ij. vsqꝫ ad aur.iij. detis a.ʒ.j. vsqꝫ ad.ij.¶ Cōuenit quedaꝫ decoctio epithimi quā po nit Mes.in ordine decoctiōis distinctiōe.ix. cuius de scriptio Mes. ℞.mirabol.nigrorūꝫ sticados epithimi passularū ana.ʒ.j.kebu.fumiterre an̄.ʒ.iiij.eupatorij.ʒ. v.oīa p̄ter epithimū bulliāt in lib.iij.aque casei vsqꝫ dū redeāt ad lib.j.deinde proijciatᷣ sup ea epithimū ⁊ bul liant bullitione vna.deinde coletᷣ ⁊ cōfricentᷣ in eo elle bori nigri.ʒ.j. agarici.ʒ.ß.salis indi.aure.ß. huius da quartē partē.Aut si vis fac puluerizare oīa bene et fac pillas.⁊ a.ʒ.j.vsqꝫ ad.ʒ.j.ß. tribue et eodē mō potes ex pluribꝰ dictarū cōfectionū Amech facere pillas. Post p̄o debitas euacuatiōes cōfert loco cōfect.letificās po sitū.ix.Almāsorꝫ qđ pōt fieri ī substātia solida ⁊ sumat in die in q̄ nō capit tiriacā.¶ Itē ꝯuenit succꝰ calamēti. Itē succus camedree vel camedreos. Iteꝫ succus men te.¶ Iteꝫ succus absinthij ⁊ possunt hij succi cōfici cum zuccharo aut sirupizari ⁊ maxie cōueniūt post digestio nem ⁊ euacuationē maioris partis materie.¶ Aut si in firmi abhorrerēt hos succos sumantᷣ aq̄ sublimationis harū rerū ⁊ fiat iulep.Et si in splene aut epate apparet oppilatio aut grossitudo aut duricies attendamꝰ oppi lationi p̄mo cū decoctiōe epithimi dicta. Itē cū vnctio ne exteriori ⁊ alijs q̄ ex p̄habitis colligere potes.Vide etiā ꝑ hos trociscos ꝑ Auic.positos in cura q̄rtane. Tē pore p̄o porismi quid sit fiendū satis in littera explicat Auicē.tñ diatrionpipereō Mes.pōt dari a.ʒ.j. vsqꝫ ad ij.in matutinis ⁊ potādo modicū vini subtilis aromati ci.Aut dissoluatᷣ in aqua vite.Iteꝫ diacalamentū. Itē cōfectio de musto dulcis. Itē electuariū de gēmis. Itē dyambra ⁊ cōfectio de galāga quā ponit Mes.Scis tū tutus qualiter sunt calide he medicine ⁊ quātū etiā tri

duas ⁊ in quo tpe feb. Quid autez de balneo in hac feb. sit dicendū explicabo vñ ꝯuenire possunt in declinatiōe huius feb. expulsis supfluitatibꝰ eius lz nō sit vsuale et ꝯuenit balneuz aque dulcis decoctionis aneti ⁊ camomille vt aperiant pori ⁊ humectet et dissoluat materia vt dixi: tamē nō est vsuale. Similit valent in hoc tēpore fricationes facte cū oleo anetino aut cū vino subtili Et similiter in declinatiōe particulari ⁊ statu potissimi.

¶ Regimen quartane sanguinee.

Expedita quartana melācolica ad sanguineā veniendū. ꝑmo ꝑmissis lenitionibus vt in colerica est tactū. ꝑmisso ēt modo dietandi ex ꝑdictꝭ colligēdo fiat flobothomia: ⁊ si appareat abūdantia ī toto ⁊ sm epar fiat flobothomia ex basilica dextra ⁊ sm ptes ꝓportiōales repletioni ⁊ cōstātie virtutꝭ: ⁊ sm splenē fiat flobothomia ꝑmissa ꝑmo ex basilica sinistra. Post vo possumꝰ lenire ventrē. Itē exhibere mūdificātia sanguinē ⁊ p ꝑmo cōuenit decoctio capilloꝝ venerꝭ descriptiōe Mes. ⁊ melius est decoctio fumiterre Mes. Vel potes lenit dare decoctionē ꝯueniētē hāc. vt. ℞. aq̄ sublimatiōis fumiterre. ℥. j. ß. aq̄ sublimatiōis capilloꝝ venerꝭ añ. ℥. j. aque endiuie aq̄ lupulloꝝ añ. ℥. j. ß. aq̄ casei. ℥. iiij. ß. misce hoc ⁊ in eis dissolue cassie aut māne. ℥. j. ß. ⁊ da in potu. Deīde potes facere hūc sirupū. ℞. endiuie buglo. siue floꝝ eiꝰ vio. añ. M. ß. sucaha bedegar añ ʒ. iij. lupulloꝝ. iiij. M. j. ferueāt in sufficiēti quātitate aq̄ fluuial. deinde colature accipe lib. j. aceti albi de q̊ fiat sirupꝰ de q̊ capiat ℥. ij. pro vice. Et si sirupꝰ foret valde longꝰ ⁊ liquidus posset capere. ℥. iiij. nō miscēdo aliud. ¶ Aut si foret spissus cape. ℥. ij. pro vice. Et cum. ℥. ij. ß. aque zuccharate et ita continuet accipere diebus quinqꝫ vel sex. Post assumptionem sirupi capere poteris decoctionem fumiterre allegatam ex Mesue. Et etiam capere potest hanc decoctionem. ℞. endiuie cicorce capillorum veneris lu-

pulli añ q̄rtam.M.j.⁊ fiet decoctio in aqua fluuiali de qua.℞.℥.v.mirabol.citrinoꝝ indoꝝ añ.℈.ij.infundant in dicta aqua aut in aq̄ decoctionis passularuꝫ.Et post infusionē exprime decenter in p̄dicta decoctione.dein de.℞.diamane Mesue.ʒ.ij.cassie.ʒ.j.dissolue in dicta decoctione ⁊ da in potu.Uel capere potest seri caprini ℥.vj.in quo dissolue cassie.ʒ.j.electuarij de succo ro.ʒ.j.mirabolanoꝝ citrinoꝝ et indoꝝ añ.℈.ij.⁊ infundantur in dicto sero aut in aq̄ decoctionis passularuꝫ.Uel recipe has pillulas.℞.reubarb.℈.iiij.mirabol.citrinorū indoꝝ añ.ʒ.j.pulueriꝫent subtiliter.Deinde.℞.spice.℈.ij.infundatur reubarb.in vino subtili albo aromatico ⁊ mirabolani fricent cum oleo amigdalaꝝ dulciū.siue cū succo passularū ⁊ ex oībus istis aliqualiter siccꝫ fiant pillˀe cū electuario de succo ro.dos harū est.℈.iiij.aut.ʒ.j.vsqꝫ ad.ʒ.j.ß.Post euacuationes cōuenire posset cōfectio facta ex margaritis ⁊ fragmentis lapiduꝫ preciosoꝝ cū modico sandaloꝝ rub.Et si vis potes sic describere.℞.margaritaꝝ al.nouaꝝ.℈.ß.fragmētoꝝ smaragdi saphiri iacincti añ grana.ij.terre sigillate.g.iiij.serici crudi triti tosti.℈.ß.sandaloꝝ ru.ʒ.j.fiat cōfectio solida cū.℥.vij.zucchari albi et aq̄ buglose endiuie et ros.vel.℞.specierū diarodō.ʒ.j.ß.et margaritarū dictarū.℈.ß.fragmentoꝝ dictoꝝ lapidū preciosoꝝ quātum dictū est.et fiat vt supra.¶Quid hora potissimi fiendum sit patet per habita si etiaꝫ in hac febre cōueniunt cordialia exteriora aut ēt refrigerētia ⁊ vigorātia epar ptꝫ ex dictis q̄d ⁊ q̄ facere debes ⁊ cū q̄bus ⁊ quando.

¶Regimē quartane continue.

Expedito regimine quartane interpollate q̄ ēt posset habere diuersitatē pleniorēꝫ ratione materie mixte et tamē p̄ simplicia intelligi possit.ad quartanaꝫ continuā veniendū in qua ex Auicēna diuersitates etiam contingere possunt ratione materierum vt ī interpollata di

ctum est.in quibusdā tamē cautiores esse debemus ī cu
rando quartanam continuā ꝙ interpollatā ceteris pari
bus protelabili quartana continua sicut interpollata.
¶ Itē plus infestante virtute continua in quartana cō
tinua antecedētes ⁊ coniuncte sunt in venis ī interpol
lata ṽo ſm plīmum est antecedēs duplex quaꝫ superiꝰ
tetigi intra venas:cōiūcta tamē extra venas vnde cō
mixtior videꝛ ceteris paribꝰ in quartana cōtinua me
lancolia sanguī ꝙ interpollata.Itē ceteris paribꝰ ī q̄r
tana cōtinua est sanguis ebullētior ꝙ īterpollata ex q̄bꝰ
oībꝰ cōparationē ⁊ dr̄am ceterꝫ paribꝰiter cōtinuā ⁊ in
terpollatā poterimus assignare. ¶ Primo ex pte diete.
Nā minꝰgrossa cōuenit ceterꝫ paribꝰ ī ꝯtinua ꝙ inṫpol
lata pꝫ qꝛ ipa est breuior ⁊ intēsioris accidētis ⁊ plus
aggrauatia virtutꝫ ceterꝫ paribꝰ ꝗ nō ita cito nec tāte
carnes cōcedēde sunt ī cōtinua sic ī interpollata.¶ Itē
videte vbi interpollata nō sit habitura crisim ⁊ ita nō
dietemꝰ in illa regīe vl'i in relatione ad creticū statū in
quartana cōtinua Illud pluries cōtingere pōt nā plus
tētante vnā creticā expulsionē antecedētis cause ⁊ cō
iuncte exrstētiū ī venis⁊ magis infestātiū virtutē¶ Itē
in cōtinua attētiores esse debemꝰī mēsura applicando
rum calidorū interius aut exteriꝰ ipsa existente ceteris
paribus intētior et ita in potu vini strictiores esse de
bemus vt minus vinorū aut limphatum sit:album tamē
subtile et odoriferum siue aromaticum. ¶ Alia ṽo que
in dieta tacta sunt interpollate q̄rtane intelligantur et
in q̄rtana cōtinua ꝓportionabili interpollate ex pte ma
terie.Oia etiā de fricationibꝰ aut exercitio tēperenꝛ in
q̄rtana cōtinua.¶ Quantū etiā ad regimen per medici
nalia cōueniūt in quartana cōtinua ⁊ interpollata par
tim differūt stāte etiā cōueniētia materie⁊ ad bonū in
tellectū ⁊ ꝓportionabilia medicinalia cōuenire debēt.
differētia tñ sit vt est tactū ex pte clisterꝫ ex pte euacua
tiui ex pte digestiui ⁊ ex pte flobothomie.et ex pte etiaꝫ
eoꝝ q̄ post euacuationē admīstrāda sunt vt ꝯfectionū

⁊ electuarioꝝ. ¶ Primo ex parte clisteris vt eligat minus acutū. Item si fiat suppositoriū sit de melle simplici ⁊ nō cum multis spēbus valde calidis. Uitent etiā euacuātia valde calida ⁊ fortia. ¶ Itē digestiuum sit a pncipio oximel simplex siue sirup⁹ acetosus simplex si esset materia colerica aut alia valde calida. Et dicit hoc solum vel cōmixtum melli ros. vt scis. Postea potes vigorare ipsum cum seminib⁹ subtilib⁹ vt in quartana colerica poteris ponere sem̄a frigida maiora noīata cōia cum seminib⁹ feniculi apij petrosilij sparagi brusci cū radicib⁹ endiuie ⁊ cicoree lactucarū ⁊ buglose ⁊ fiet aque equal' scz inter calidū vehemēs ⁊ frigidū vehemēs cū declinatione ad calidū nisi forte in q̄rtana valde colerica ponas istā aquā ex toto equalē. Uel si vis. ℞. sirupū de fumoterre ⁊ tēpera ipsum cū aqua cauliū aut cū aqua violarū. Et si volueris vti sirupo de epithimo corrige valde vt dictū est. ¶ Itē dicebā esse differētiam ex parte flobothomie. nā securius ꝓcedat alijs paribus in quartana cōtinua interpollata ꝓpter cās superi⁹ tactas: etenī sanguis feruētior ⁊ cōiter permixtior melācolie ⁊ ita ipsa educibilior per flobothomiam. De q̄bus ꝟo venis sit flobothomādū iam est tactū. Uulgariū etiā est opinio ꝙ si flobothomet basilica sinistre part; aut ram⁹ in reuolutione lune cū tūc agitabilior sit melācolie materia ideo ꝯueniēs erit. Et si pōst dictas flobothomias ⁊ vniuersales euacuationes p̄missas vel magis a splene euacuare flobothoma venā ventris indarcon splenis. Item ex parte alioꝝ vt cōfect. ⁊c. differūt. Nam in q̄rtana continua nō debes ceteris parib⁹ ex tiriaca tm̄ dare aut vinū ita potens non debes exhibere nec miscere tiriace aut metridato. ¶ In quartana cōtinua ꝓpter alio pari esse intensiorem ꝙ in quartana interpollata dares. ℈. iiij. da in cōtinua a. ℈. ij. vsq3 ad. iij. canonē similē tene in dando diacalamētū aut diatrionpipeon aut diasulphur in quartana cōtinua minoris respectu interpollate ꝓpter cām nūc assignatā: cōparationē ꝟo harū quartanarum

ſm alia per te collige ex predictis.

¶ Regimen quintane feb. ꝛ ſextane.

Expedito regimine quartane venio ad ſuccinctū regimē quintane ꝛ ſextane ꝛ ex Auicenne mente dicendum illo cañ. appropinquat cura harum vtraqꝫ regimē non naturalium ꝛ medicinaliū ſatis regimē flegmaticarū cōuenire pōt. earū tm̄ regimē ſolito more in duo diuidiť in nō naturaliū ſcꝫ regimē ꝛ medicinaliū inchoandū ab aere quē modifica vt eſt dictū in regimine quartanarū ꝛ flegmaticarū. ¶ Cibi ꝛ pot⁹ debent eſſe cōſimiles dict in quartanis ꝛ partim in flegmaticis exiſtēte tm̄ differētia nam cū harum fe. materie ſint groſſe ꝛ inobediētes et diuerſe plurimū. Idcirco in iſtis ſaltē a pncipio pluri ieiunio vti poſſum⁹. Et quia hee feb. longe ſunt in qbus cōiter nō expectať criſis ideo groſſius dietare poſſum⁹ ne in proceſſu cadat virtus. ¶ Eſt etiam ſomnus pro digeſtione vigilijs proportionandus ꝛ ita per non naturalia per te diſcurre. ¶ Apparet etiaꝫ veniendo ad regimen medicinalium magis ſubtiliantiū in his feb. conuenire vt yera archigenis vniuerſalis deſcriptione Meſue que ita incipit Confectio yere archigenis cuius doſis vt dicit eſt auř. iiij. ꝛ eſſent. ʒ. iiij. ꝛ media. vij. cum decoctione epithimi ꝛ paſſularum mundataruꝫ: doſis tamē intelligatur ſecurior a. ʒ. ij. vſqꝫ ad. iij. aut nō poſito melle ſumunť res ingredientes dictam deſcriptionē et ex illis pulueriʒatis fiant pillule cum pauco melle aut oximelle. ¶ Itē potes vti prehabitis euacuationibus ꝛ poſt euacuationē dare poteris tiriacam modo dato in flegmatica ꝛ qrtana. ¶ Prouoceť etiā vomit⁹ cū aqua decoctiōis raffani aut ſeminū eius aut decoctiōe ſeis atriplicis. Itē poſt oīa ꝯuenit balneuꝫ ſiue euaporatio ſiue fometatio balneo dico facto ex reb⁹ ſubtiliātibus vt decoctione aneti calamenti origani et ſaluie.

¶ De ethica febre.

E regimine ethice nūc dicendū est qđ in
duo p̄ncipaliter est partiendū quia in re
gimen ethice feb. ⁊ quoꝝūdā suoꝝū acci-
dentiū. Primū intellectū in simplici fe.
ethica diuidi potest in tria: quia in regi-
men curatiuū p̄me speciei feb. ethice. Et
secundū quia resumptiuum in secunda specie eius ⁊ in
regimē tertiū tardatiuū mortis in tertia spē. ¶ Et p̄mū
more solito in duo p̄ncipaliter diuidēdum. i. in debitam
nō naturaliū administrationē incipiēdo ab aere quem
eligere oportet frigidū ⁊ humidū ⁊ ratione ꝯtrarietur
discrasie vł discrasis: qꝛ feb. fixe ⁊ siccitati ideo dicebat
primū capłm intētio in curatione fe. ethice est infrigi-
datio ⁊ humectatio. Cauti tn̄ simus in mēsurādo infri-
gidationē siue infrigidās qꝛ intensuꝫ existens ⁊ occur-
rens siccitati spūum ⁊ sanguis debilitaret valde corrū-
pendo spūs: nō sit etiam qualiscūqꝫ infrigidās aer imo
aromatizat⁹ maxie estate ⁊ aspersus aqua viol. ⁊ aqua
ros. Itē in stratib⁹ camere cū viol. ro. fo. salicū aut quer
cinis aut arācijs aut imisceat̄ vna ps aceti dicte aq̄: et
aspgant̄ parietes. Itē camera saltē estate sit terranea
saluato tn̄ moderamie frigoꝝ ⁊ humiditatis. Sit etiā
culcitra ex coto nō ex pānis. Si etiā fo. ros. recētium p
lectū aspgant̄ ꝯueniret aut viol. aut matrū viol. Si ēt
misceam⁹ sandaloꝝ. ʒ. v. cū. ℥. iiij. aq̄ sublimatiōis viol.
℥. ij. aq̄ ros. simul in ampulla: et si nō abhorret infirmus
cū gra. iij. cāphore orificio ampulle cū syndone obstru-
cto ⁊ nō nisi rorando aq̄ exinde exire possit ⁊ lenit̄ cuꝫ
ampulla aspgatur lect⁹ vel latus cōueniēs erit. Forma
aūt decūbendi q̄lis esse dꝫ satis p habita tibi patet. Et
si nō obstet debilitas ꝟtutis vitet̄ ex toto decubit⁹ sup
spinaꝫ. ¶ Tēpore ꝟo hyemis vitent̄ hee aspsiones nec
requirantur terranee mansiones propriam seruāte na-
turā imo frigoꝝ saltē inueniēda est tēperies. Et si expe
diat fumigare lectū. ℞. puluerꝫ viol. mirti viol. siccarū
nenufarꝫ. sicci lābrusce ana. ʒ. ij. corticū pomoꝝ aroma-

ticoꝝ. M. ꝫ. ponãtur cortices cum cocleari. j. dicti pulueris supra prunas bene ignitas ⁊ patiẽs tamẽ non recipiat fumũ sed tamẽ aliqualiter alteret aer camere. Et si fuerit expediens accendere ignẽ in camera sit ignis salicum ⁊ nõ quercuũ. hyeme ꝟo satis leuibus pannis cooperiatur tẽperato aere tamẽ vt dictũ est lꝫ pluries taꝫ hyeme ꝙ estate requirat. Locus etiã habitatiõis eius hyeme nõ tm̃ appropinquat aque sicut in estate. Somnus diurnus saltem post prandiuꝫ non cõuenit obuiãte alio. Nam si dormiat bene nocte ⁊ etiã mane obuiatur iste somn⁹. ¶ Si ꝟo male dormierit vt cogeret dormire de die melius foret differre somnũ tribus horis post assumptioneꝫ cibi ⁊ breuiter iam expãsa flãma contingibili post assumptioneꝫ cibi et ita expedit ꝙ post cenam multo tẽpore differat nisi valde obstaret virtutis debilitas ⁊ appetitus ⁊ cõsuetudo dormiendi ante istaꝫ elapsam horã: ⁊ in summa in feb. ista augeamus somnum vltra solitũ in sanitate querẽtes ex isto humectationeꝫ ad bonũ intellectũ. ¶ Motus saltẽ vehemens aut prolixus ⁊ etiã exercitiũ vitandus est. Non incõuenit etiã dum surgit a somno vt superfluitates debitas cognitas debite expellat. Conuenit etiã leuẽ fricationẽ facere pororũ: leuiter aperitionẽ si constat eosdẽ esse obstructos. Conuenit etiã leuiter pectinare caput. Item mundare inter digitos pedũ: ⁊ potest fieri ista lenis fricatio cum aqua sublimationis viol. tepida aut oleo viol. vt tangã maxime per obstructionẽ pororũ. ¶ Repletio oĩno vitãda est imo in plures vices: cibi ⁊ potus sunt diuidẽdi siue cibationes pro qualibet dando modicũ. ¶ Itẽ inanitiones ciboꝝ ⁊ potuum sunt vitande. Iteꝫ euacuatiões fortes vt dicet in scđo ꝑncipali. ¶ Omniuꝫ ꝟo aĩe accidentiũ superfluitates sunt vitande ⁊ alia ex toto: imo oĩa preter gaudiũ ⁊ leticiã siue deliciũ que ꝯueniũt moderata debito modo moderãtia spiritũ. Similit cõuersari cũ dilectis. Aspicere etiam delectãtes formas ⁊ pulchras et stare in aere claro non tamen excessiue lucis.

¶ Quid de cogitationib⁹ dicēdū ⁊ studijs sat; cōstare po
test q̃ nulla assidua et vehemens excogitatio confert
nisi deliciosa ex qua non fatiget. ¶ De coitu vo dicere
non laboro. ¶ De cibo ⁊ potu primitus a pane inchoan
dū est quē frumentaceū eligamus ex frumento illi⁹ an-
ni debite mesß. genito in loco hu. Et fiat panis ex pura
simila siue ex flore farine bñ triconizate. Sit ēt debite
pinsatus et leuigatus sine tamē leuissimo aut alio fil'i
valde calido leuigante potētiā dico in quo tamen fer-
mento moderemur salem etiam ex toto auferamus vl'
ipsum valde minoremus cruste cū cutello superius ⁊ in
ferius. Panis etiā incidatur in partes valde subtiles.
Alias formas panis vitemus. Si non abhorret etiam
portulace semina cōtrita cōmisceri pani siue paste cō-
uenirēt. Conueniunt etiā nebule siue zalde vel clade pa-
stalia tamen alia vitanda sunt nisi in vsu valde raro et
maxime si fuerit pastalia vel de pasta extēsa subtili fer
mentata ⁊ ex fermento bene porizata siue leuigata. Vi
tet tamē quantū potest panem ad digerendum grauez
et maxime vtetur isto infuso brodio carnium si expedit
aut alio simili humectanti. ¶ De carnibus p̄mo viden-
dū q̃ species earū sibi ꝯuenit. Scd̄o q̃ ptes eaꝝ. Tertio
q̃ sit forma coquēdi. Pro p̄mo ex domesticis carnibus
pulli masculi cōpleti in pēnis vsq₃ ad coitū: exclusiue ēt
pullas vsq₃ ad ouifactionē cōueniunt. Conueniunt etiā
cappones p̄me etatis medij inter pingues ⁊ macros et
codē mō galline noīate caponisse q̃ steriles sunt nec ip-
sas calcauit gallus p̄me etiā etatis ciuiles aut rurales
debiti etiā exercicij albe potius ⁊ ita pulli nigri aut ru-
bei ⁊ cristaꝝ ad albū declinantiū potius. ¶ Itē aliqñ cō
uenire pñt pulli colūbini vsq₃ ad potentiā primā volan
di. rurales tamē domestici siue ciuitatis: sint tamē ī val
de raro vsu ⁊ correcti infrigidātib⁹ vt suo loco dicet̃ Ex
q̃drupedib⁹ aūt ꝯueniūt carnes lactētis edi aut vituli
Et licz nutrius carnes valde appropinquantes nati-
uitati omnino cōueniūt cū nimis in hūiditate supfluāt

tertio Alimētorū. ca. p̄mo tamē a natiuitate minus di-
stent vitelline. ¶ Itē virtute ex̄ñte forti in se. illa possūt
esse carnes iuuenis castrati modicū declinātis ad pin-
gue. Hor tamē omniū pascua ex frigidis ⁊ humidis in
telligant vt folijs salicū lactuce ⁊ similium. ¶ Itē por-
cine carnes siue porcellorum aliquādo saltē conuenire
possunt exhibite cū aromatico corrigēte quod dicetur.
¶ Nūc v̄o de siluestribus dicendū et p̄mo de bipedibus
q̄ sunt sicut qualie iuuenes aut callioni ⁊ pdiconi ⁊ iuue
nes fasiani. Itē minute aues in rubis stātes aut nemo
ribus vt philomene. ¶ Itē auicule nominate bechafigo
¶ Itez regia auis: excludamus aūt alias vt passeres et
alias aquaticas vel lacunales. Item aliquādo licet vti
merulis turdis vel saluterijs p̄mo pennatis. Itē si cor-
rigerentur non inconueniret aliqñ vti pipionibus sil-
uestribus. ¶ Ex quadrupedibus conueniunt carnes ca-
p̄olor minus a natiuitate distantiū q̄ capreti cōueni-
enter distēt. ¶ Itē lactētes lepusculi aut cuniculi lꝫ s̄m
naturalē cōplexionem ista disconueniant. ¶ Vtatur ēt
aliqñ piscibꝰ ⁊ raro ⁊ vtatur aprorū non multum a na-
tiuitate distantium. ¶ Expeditis speciebus carnium q̄
nutrimentales magis ⁊ via cibi exhibētur nunc expli-
cande sunt partes animaliū dictorū cōuenientiū ⁊ dis-
cōuenientiū. Et p̄mo dicendū oīa viscera q2 mala ad di-
gerendū ⁊ cōmuniter generantia malū chimū sunt vi-
tanda. tamē non inconueniret aliquādo vti epate gal
line pinguis lenissime cocto. ¶ Itē discōuenit cerebruꝫ
vt inconueniēs stomacho Alimētorꝝ. iij. c. de illo. Item
cōueniunt testiculi gallorū nō coeuntiū. ¶ Item lacten
tium edorꝝ aut agnorꝝ. Itē lactētes vituli maxime tamē
vitulorū dictorū. Ex bipedibꝰ cōueniunt ale maxime et
non crura nec core. Itē pulpe cōueniūt sub alis ex̄ñtes
et circa alas non valde pingues aut dure ad digeren-
dum. De pelle galline quid dicēdum sit pꝫ. Nam tenuis
existens vt circa alas potest cōuenire. Aliarum v̄o par
tium pellis durior existens aut pinguis non confert.

¶ Quadrupedum vero carnes eligantur medie vt dictum est inter pingues et macras hũidioribus animalibus ꝓ pinquiores ossibus vt carnes circũcirca coxas et spondiles satis cõueniũt. ¶ Quid de medulla quam omiserã satis sit dicendum patz. Nam sit in valde raro vsu vt communiter nimiũ vnctuosa. et sic nauseatiua. ¶ Nũc de forma coquendi dicẽdum et primo patet carnes has esse potius comedendas elixas quam assas: assa tamẽ assature cortice remoto ꝯuenirent et humidiores existentes hũiditate naturali: elixe tñ sunt in vsu conmuniori. Pisces parui noĩati petrini sunt cõuenientes. Itez anguille reperte in bona aqua saltim aliquãdo conuenirent leniter asse in veru. Pisciculi etiam sint leniter ĩ pinguedine frixi aut elixi ⁊ cũ modico sapore cõditi cũ succo granatoꝝ dulcium aut muzoꝝ aut sumatur acetositas. dulcis arancij cũ modico zuccari albi dulcorati. ¶ Item conueniunt cancri rectificati ẜm artem electi etiam ex fontibus et liberis aquis et ante artificium cũ modico sale aut modico cineris. Deinde mũdent᷑ et abijciãtur extrema siue pedes quia ꝑtes ille magis superflue sunt et sicciores. Vel etiã coquẽtur in aqua cũ ordeo vt etiã salsuginose partes abijciantur ꝓpter quas decoctio cancrorum redditur solutiua comedant᷑ quam ita elixi. Et si velles saporizare easdem posses cũ succ ꝑdictis. Potes etiã partiri isto mõ aquã et cancros vt in lib. j. aque ordei: cãcroꝝ coquas. ℥. ij. sed in isto non est magna vis. nam potes adhuc coquere tres. ¶ Oua gallinaꝝ recentia leniẽ cocta et lenissime coagulato albo et rubeo cõueniunt multum. Si tamen rumperentur oua in aqua vehemẽter frigida in qua diu dimitterẽtur: deinde coquerẽtur in aqua vt remanerent tamen mollia et trementia. Illa tamen que coquuntur cum cortice solẽt corrigi vt coquentur cum cortice in aceto vini. de quo modicũ curo. Si tamen comedentur fracta vt dictum est poterũt corrigi cum succo granatoꝝ aut simuli vt tangebatur. De ouis piscium non curo in presenti aut aliorum aĩaliũ.

¶ Fructus conuenientes recentes siue humidi possunt esse in principio crudi vt pira bene matura ꝛ aliquādo modicū ꝑsici aut piri muscatellini aut pomi apij. Conueniunt etiam pira et poma cocta: raro tamen conueniunt dico fructus vt poma et pira aspsa modico zuccari albi. Item amigdale dulces recētes depilate et contuse cum duab' scutell' cū aqua ordei zuccarata ꝯueniunt. Item aliquando modicum melonis bene maturi. Item aliquando masticatio angurie. Item melo indic'. Itē coriandrum humidū. Forma ꝟo ferculorum esse poterit vt dentur brodeta et ouis coctis aut aliquo infrigidante vt cū succo ḡnatoꝝ muzoꝝ aut succo de arancio aut simili. Item conuenit ptisana ordei facta in brodio pulli aut ꝑdic aut cum lacte amigdalino correcta cū lacte seminum cōmunium. Aut panata cocta cum lactuca aut endiuia vel portulaca vel cucurbita vel panis infusus brodio. Item conuenit vbi in patiente foret magna raritas pororum et humorum subtilitas ꝛ spirituū ptisana facta ex amilo vel amido. Item ꝯuenit nisi queram' infrigidationē et humectationem panis infusus brodio pulli alterati vt est tactū. Aut etiam aliquādo cū lacte amigdalino ꝛ papauere albo. Item sapores aromaticos eligere potes et capere carnes lactentis edi et saporizare ipam cū succo granati alio nō repugnāte acetosorū vel agresta aut simili. Item potes accipe dictū brodium ꝛ cū ipo ꝛ lacte amigdalaꝝ ꝛ aque ros. ꝛ de p̄dicto succo facere saporē quēdam. Item potes facere gelatinam faciliorē cōi ad digerēdū vt ponēdo loco aceti agrestā aut succū aliū acetosū miscēdo aliquid zuccari coquēdo carnes tamdiu donec remoueātur ꝛ dissoluant ab ossib' quib' remotis cola ꝛ tātū exp̄me carnes ī brodiū vt non nisi terraceū carnis inde remaneat. deīde pulueriza subtilier lābruscā aut rosas rub. aut sandalos trinos vel sumac vl' coriādrum. postea ad coagulādū pōe ꝛ de ista gelatina vt tibi videt da patienti. Alia etiam condimenta per te considera. Itē potes in brodio cū gelatina fie-

da ad incitationē appetit⁹ paciētꝫ facere bullire poma aromatica aut pira frustatim incisa ⁊ post colaturā vel cocturā exp̄me illa simul cū carnib⁹ erit forsan sapidior pacieti sic olfacta quia poma vel pira ꝑ recta sunt non dispositiua putredinis. ¶ Medicinaliū regimē diuidē dum est in applicāda interi⁹ ⁊ exterius. Applicāda v̄o exterius distingui possunt ſm mēbra quib⁹ sunt applicāda. Nam q̄dam sunt applicāda timporib⁹: q̄dam frōti: q̄dam narib⁹: q̄dam lateribus gule siue colli: quedam pectori siue epatis regioni aut cordis: q̄dā testiculis vł circa testiculos: q̄dā spleni toti ⁊ regiōi renū: q̄dā medio cordis ſm ꝓfundū diuisim aut ꝯiūctī: q̄dā applicanda sunt alicui ꝑti corporꝫ. Recipiūt etiā ſm distinctionem ipōrūmet applicādorꝫ vt q̄dā sunt aquea: q̄dā ī forma vnguentorꝫ. ¶ Quātū ad p̄mū alio nō oppugnāte itēdētes refrigerationē ⁊ humactationē cerebri. epithimam⁹ tympora siue nuda roram⁹ aut aspergim⁹ vt tali. ℞. aq̄ sublimatiōis violarꝫ. ℥. i. ß. aq̄ sublimatiōis lactucarꝫ. ℥. i. aq̄ ro. ℥. ß. misce ⁊ tp̄e estiuo mł'ti calorꝫ et hijs nō vehemēt frigidꝫ epithīa tīpora aut cū spargł'o respge. Et ꝑ istas aq̄s itelligere potes alias aq̄s vt sublimatōis cucurbite citrulli aut melonis īdi aut āgurie. Itē itelligere potes aq̄s istarꝫ rerꝫ ⁊ sine madefactiōe pāni potes madefacere manū. Deide cū ea tympora et si velles miscere modicum aceti posses: nō tamen eges sicut in epithimatiōe frontꝫ in quo est os grossius. Item inungere potes timpora et hijs oleis vt olei violarꝫ. ℥. i. ß. rosarꝫ. ℥. ß. misce ⁊ lini tympora. Aut si esses in rure et non haberes aliud. ℞. succi extremitatū rubi nouelli. succi matrum violarꝫ. aut succi foliorꝫ cucurbite. an̄. ℥. i. infundāť succi estiuo tempore ī aquis frigidis. Deinde cū hijs succis īungāť tympora. Hyemali v̄o tempore sufficit oleum violarū cum oleo rosarꝫ ambobus tepidis existentib⁹. ¶ Ad frōtem frigidiora appropriare poterimus et etiam dicta remedia flamma tamen existēte forti ⁊ cōstāte virtute ne obstante alio sic poterimus describere vltra p̄habita

℞. aq̄ sublimationis sempuiuę. aque vio. ana. ℥. j. aque ro. aq̄ nenuf. ana. ℥. ß. aceti. ℥. ij. misce ꝛ ex hijs fiat epithima fronti. ¶ Vel potes hoc magis domestico vti vt aque violaꝝ vel lactucis. Aut potes vti vnctionibus frigidis tactis. ¶ Naribus autem potes applicare medicamen in forma vnguenti et odoramenti. Forma vnctionis numeretur inter intrinsecus applicāda. ¶ Odoramentū ergo poterit esse hoc in substātia liq̄da. ℞. aque violate. aq̄ nenufa. aque ro. ana. ℥. ß. sandaloꝝ ru. ℈. j. cāphore grana. ij. gaf. ℈. ß. mitte oīa in ampulla stricti orificij ꝛ pone aquā ꝛ cōcute vt euaporationes operet̄ intra nares infrigidando ꝛ humectando ꝛ confortando. Aut si vis odoramentum pulueris. ℞. triūm sandalorū ana. ℈. j. rosarū ru. viol. nenufa. lambrusce ana. ℈. ß. camphore grana. ij. gariofilorū. ℈. ß. infundantur hij pulueres in aqua rosarum et post exiccationem ponantur in syndone de grana ꝛ globus syndonis odoretur: vel sumantur cortices citri sicci ꝛ pulverizentur ꝛ infundantur aque rosarum ꝛ odorentur. ¶ Item ad infrigidandum et humectandum intingere possumus pennam in oleo vio. aut salicum vel de cucurbita vel alio simili superius tacto et linire intra nares calore nimio ꝛ siccitate languētis. ¶ Aut etiam fiat linitio cum dictis aquis aut etiam stante nimia siccitate et instantia laborum. ℞. adipis galline recentis. ℥. semis. quem infunde frigidissime aque siue dissolutum siue liquefactum cum cera alba. vnguentum infunde dicte aque et leni nares. ¶ Itē partibꝰ etiā lateralibus colli et gutturis potest fieri inunctio cum oleo violarum aut oleo cucurbite. ¶ Item pectori potest fieri inunctio ista. ℞. olei violarum. ℥. vnam. pinguedinis galline recentis aut axungie porci recentis non salite aut butiri recentis. ℥. vnā. cere albe. ℥. iij. misce omnia liquefacta aque frigidissime aut aque nenufaris. ¶ Deinde cum dicto vnguento vnge pectus vsq̄ ad guttur. Aut laua dictum vnguentum cum aqua violarum aut frigida simplici. ¶ Item

cordi fiat istud epithima. ℞. aque rof. ℥. iiij. aq endiuie silvestris. aq buglose an. ℥. ij. triu sandal. an. ʒ. j. margari taruz gra. vj. carabe gra. iiij. Et si forte esset flāma nec abhorreret infirm⁹ mitte cāphore gra. ij. croci. gra. iiij. oīa misce ⁊ cū sindone de grana epithima cor vel meli⁹ cū panno subtili lineo bene mūdo. Aut fiat iste saccul⁹ cordi. ℞. rof. rub. siccarū viol. siccarū an. ℥. j. ß. florū buglose. ℥. ij. triū sandal. an. ℈. j. carabe gra. iij. croci gra. j. cāphore gra. ij. fiat sacculus quadrat⁹ leniter cōsut⁹ et aspergat aqua rof. aut buglose. Et recipiat fum⁹ haruz aquaꝝ cū modico croci aspso ignito lapide ex hijs aqs. ¶ Si aūt voluerꝫ ꝑpter intētionē feb. habere aquā cordialē frigidiorē poteris addere aquā nenufarꝫ. Sis tñ cautus ⁊ mēti tene mēsurā infrigidatiōis ne ledas cor ⁊ pectoralia nimis. ¶ Itē si appareat flāma circa epar poterit etiā epithiari sic. ℞. aq endiuie. ℥. v. aq rof. ℥. ij. sandalorū rub. ℈. j. ß. spodij. ʒ. j. spice lz calida sit gra. ij. aceti. ʒ. iij. cōcutiant bene inuicē puluerizatis sandal. ⁊ alijs ⁊ cū quadrato pāno lineo ad quātitatē palme fiat epithia. Aut fiat ista inunctio. ℞. olei rof. ℥. j. olei viol. ℥. ß. sandaloꝝ ru. spodij an. ℈. ij. cere albe modicū fiat vnguentū molle et vngat regio epatis vel si expedit trāsire ad frigidiora potes vti aqua nenufarꝫ. ⁊ epithimare cor. addito modico vini tepefacto aromatici: etiā potes epithimare testiculos aut circa pudibūda mlieris. Itē spine ⁊ renibus pōt epithimari ex aqua rof. ⁊ viol. Itē ex aquis nenufarꝫ. aut salicū aut sempuiue aut salicꝫ circa renes. Menti tñ tene vt nō ex toto frigida humectātia adhibeātur quādo cōmisceamus aquā habentē aliquid stipticitatis aut aromaticitatis vt aque rof. Aut si nō posses habere aquā sublimationis cape aquā decoctionis. Itē cōuenit emulsio lactis aut aspersio ꝯmixti aque rof. et asperse spine toti ⁊ renibus: ⁊ sit lac mulieris primo: aut scdo asine: et tertio capre nutrita dico muliere aut asina vel capra infrigidātib⁹ et humectantibus vt lactucis endiuie non dico ꝑcise ꝙ mulier istis

nutriatꝛ sed cibaria alterentꝛ per ista: et eligatur mulier flegmatica in fine adolescẽtie aut in pᵐa iuuẽtute. iiij. aut saltẽ. iij. Mẽsis a partu que pepit puellã eligatꝛ asina semp iuuenis cõsimilis part⁹ flauella potius ꝙ bruna strigillanda et regenda modis ꝓportionalibus dictis a Galieno. vij. Terrapentice. Item põt fieri spine inunctio ista. ℞. olei viol. ℥. j. olei ros. olei de cucurbita ana. ℥. ß. pinguedinis porci nõ salite ꝛ porci iuuenis. ℥. vj. cere albe prũ fac vnguentuꝫ et lauentꝛ hec oĩa cum aqua frigida. ¶ Renib⁹ vero põt fieri cerotũ infrigidans Galieni scriptum a Mes. in suo antidotario: vel si vis potes ita describere. ℞. olei viol. olei citonioꝝ ꝛ caliditate existẽte vehemẽti olei nenufar. ana. ℥. ß. camphore gra. ij. cere parũ ꝛ fiat vnguẽtũ lauatiuuꝫ et molle vt. ṡ. dixi. aut ponatꝛ parũ cãphore. ¶ De balneo dicendũ qualiter fieri debeat ꝛ modũ longum applicationis vide a Galieno. x. Terrapẽtice in cõputatione mea caplo. xij. de regimĩe febriũ ethicarũ. Per balneũ modũ tñ vsualẽ dicã. ¶ Primo igitꝛ ordinetꝛ vas ꝓpe lectũ patiẽtis omittendo casas balnei quas dicit Auicen. ij. j. doctrina. ij. ꝛ Galieni. x. Terrapẽtice loco allegato. Et sit vas rotunduꝫ oblongũ tante latitudinis vt in eo possit debite cubitos extendere vt infirmus cõmunius se totũ extendere possit: sit etiã tante altitudinis ꝛ ꝓfunditatis vt se totum mergere possit in ipso: habeat etiã in longitudine duo extrema ligna siue asseres subleuatos: ita vt extremitatibus superiorib⁹ ligno apposito pãnus poni possit ad cooperiẽdũ si fuerit expediẽs. Aqua vero in q̃ lauari dꝫ infirm⁹ sit fluuialis aq̃ quã pᵐo ponere possumus simplicem vt aqua decoctionis aliquarum reruꝫ si simplicem ponimus poterit esse tepida aut ad bonũ intellectum in frigore ĩmediate tepida aut veri frigoris. Ponam⁹ igitꝛ ad tepidã: deinde ĩmediate tepidã. Deĩde ad tertiã est cã ordinis: qꝛ si pᵐo ponatꝛ ad tepidã cuꝫ ista tepiditate sit obiectũ tẽperatũ respectu tactus: deliciã quãdã inducet ꝛ delectationẽ ꝛ nõ dꝫ esse amplius cali

da ne resoluēdo siccet ⁊ debilitet. Ponat̄ scd̄o ad scd̄az nō assuetā. Primo nō ledit̄ a secūda et sibi pare et forcior fiet infrigidatio et ita dicas de tertia. ¶ Modus igit̄ balneādi debet esse talis siue post nō repugnantibus aliis balneis vt debilitate virtut̄ apostemate ⁊ sic dū infirm⁹ expulit sup̄fluitates nec ieiun⁹ nec famelic⁹ nec sitiēs portet̄ p̄ q̄ttuor mistros sup duplicata sindone in p̄senti portet̄ sup culcitra aut sup corio vsq̄ ad tinā. Deinde cooperiat̄ p̄ os lenissime ⁊ ponat̄ in tinā ⁊ submergat̄ in aquā paulatine ſm oīa mēbra vsq̄ ad mentum: et modicissimo tēpore p̄mittat̄ in balneo donec delectet̄ ī eo: al's nō p̄mittēdo donec ⁊c̄. Et sit quātitas vigesime p̄tis hore: deinde si fortis est īponat̄ aq̄ frigida in dictā tinā. Aut si foret tina scd̄e aque ⁊ ita tertio augeat̄ frigiditas vt sit aque frigor̄ veri ⁊ in omni aqua totali quia tepida aut sibi immediata aut in aqua veri frigoris et in hiis cōpensata mora nō transcēdat. x. horam: vel possum⁹ imaginari q̄ postq̄ stetit aliqua morula in aqua tepida reducat̄ siue reportet̄ ad locuz: ⁊ factis aliis que fieri debent post balneū hora cōuenienti eiusdē imittat̄ secūde aque et ita alia hora tertie. Sed ſm primū modū reputo leuiorē et expeditiorē: ſm scd̄m ꝙo tenorē virtutis possum⁹ facere aquā frigidiorē vel minus frigidā. ¶ Vel omni die balneare patientez. vel de tertio in tertiū vel de quarto in quartū. ¶ Scd̄o possumus cōficere tinā magis cōpositā cum decoctionib⁹ herbarū infrigidantiū et humectantiū vt viol'. ⁊ herbacarū ⁊ ros. rub. ⁊ foliorum salicuz lactucarū nenufar̄. ana M. ſ. coquētur oīa in balneo qd̄ diuidere potes mō dicto in tepidā et in balneū sibi īmediatū ad bonū intellectum in frigore et in balneū tertiū veri frigoris. ¶ Itez pōt fieri cōpositio veri balnei licz nō ita vsuale et vltra illas herbas ponant̄ duo capita castratorum ad bulliēdū in aqua dulci scz balnei. Item diuersimode fieri potest balneū respectu diuersarū partiū corpis quia vel totuz corpus balneam⁹ vel solū medietatē posteriorē vel an-

teriorē vt in semicupio.i. balneo mediā ptē3 corpis capiente. Item videte crurib⁹ et iuncturis ⁊ brachijs fieri possunt vnctiōes alteratiue ex triplo oleo viol. ⁊ simplo oleo rosꝫ. Interi⁹ ꝟo eorū que applicāda sunt quedā ꝑ superi⁹ applicant et quedā per inferi⁹. Inferius applicant suppositoria et clisteria. ¶ Clisteria quedā fiūt ad alterandū quedaꝫ ad feces educendū et leniendu3. Pro primo ꝟo non repugnante alio posset fieri clistere ex lacte asine et ex aqua sublimatiōis viol. ℞. lactꝭ asine. ℥. x. aque viol. ℥. iij. vel cape partē decoctiōis rerū frigidarū dictarū et fac clistere ꝑcise alteratiuū. aut si queris tale potes describere. ℞. viol. et herbe earū lactucarum spinachie ana. M. ß. fiat decoctio cui⁹ colature accipiant. ℥. xij. vel. xvj. ⁊ ī ea dissoluat cassie. ℥. j. olei viol. ℥. iij. zucchari viol. ℥. ij. aut iulep viol. salis. ʒ. j. fac clistere. Aut si queris ex clisteri resumptionē ad bonū intellectū liqua butirū recens non salitū in dicta decoctione et clisteriza. Et ex solo oleo viol. potes clisterizare aut ex aqua decoctionis capitis castrati ⁊ herbis infrigidātibus ⁊ humectātib⁹: aut loco butiri potes capere pinguedinē recētē iuuenis porci. Aut si nō eēt ītēsa flāma triplo olei viol. posses addere simplū olei sizamini aut amigdalarū dulciū. ¶ Suppositoriū ꝟo si expediat fieri fiat ex cepo recenti dum coagulat modico sale īposito. Et si fuerit expediens ex melle fiet: melius tñ est primu3: nō incōueniret etiā facere suppositoriū factum ex penidijs. ¶ Nūc ad interi⁹ applicāda venio ꝑ sursu3 que etiā multiplicē diuersitatē capiūt ꝑ diuersas intētiōes. Nā q̄da3 adhibent ad sitis extinctionē q̄da3 ad gutturis ⁊ oris īfrigidatiōe3 ⁊ hūectationē. Pria explicata ⁊ scđa de regie accidētiū dicet. tertia ꝟo recipe pōt distinctionē: qꝛ quedā sunt iulep q̄dā electuaria mollia ⁊ quedā fruct⁹ cōditi. ¶ Iulep alteratiuū ⁊ aliq̄lis resumptionis ⁊ iulep viol. perfecte decoctionis alteratiuū ⁊ per viola. infrigidando ⁊ humectādo per easdem ⁊ per zuccharum ꝙ etiam virtute nutritiua participat. vnde

propinquo nutrimento dictū est vt pma q̄rti ca. de cura
fe. effimere ex oppilatione cuius lr̄a h₃ ita. Et zuccarū
cū hoc ꝙ est ꝓpinquū cibo. Itē iulep ro. cōuenit infrigi
dādo cor ꝛ stomachū: resumit ēt p̱ zuccarꝝ. Si g̊ q̄sieris
maiorē infrigidationē ꝛ extictionē sitꝫ vel humectatio
nem iulep viol'. ꝯueniēs erit. Et sil'r vbi q̄reres lenifica
tionē vētris. Si v̄o q̄reres cordialitatē maiorē ꝛ vigo
rare stomachū vtere roseo. Itē ad alterādū cōuenit ma
gis iulep nenufꝫ. ꝙ ēt cordiale est. vn̄ sp̱ quere iulep nō
solū alteratiuū ꝛ refectiuū q₂ nutritiuū s₃ ēt spūi cōfor-
me q₂ cordiale ꝛc̄. Itē ꝯuenit iulep de acetosella dū non
adest stipticatio vētris. Et si vis reddere ista iulep ma-
gis cordialia potes circa finem cōpositionis exhibere
modicū cāphore aut carabe aut si nō fuerit tāta flāma
potes capere. iij. p̱tes aq̄ ro. aut viol'. aut vnā aq̄ buglo-
se ꝛ facere iulep. Itē cōuenit iulep de boragine. It de
endiuia siluestri aut lactuca aut portulaca siue cucurbi
ta aut melone indo. vel dul. vel sempuiua vbi q̄reres ve
hemētis flāme extictionē. Et si miscueris cū aq̄ nō cor-
diali aquā ro. vel buglose sil'r meli⁹ erit. Itē potes face-
re iulep resumptiuū vt sumatur capo iuuenis aut pulla
q̄ nōdū ouificauit: aut p̱dix ꝛ q̊dlibet istoꝝ sublimādū la
uet̃ cū aq̇s sublimationis dictaꝝ reꝝ q̄re ro. vel acetose
vel ponat̃ ad sublimādū vt fiet iulep cōpositu₃ cū folijs
ro. ru. ꝛ boragis ꝛ acetoselle ꝛ ex ista aq̄ sublimatiōis et
zuccaro al. dissoluto ī aq̄ ro. ꝛ viol'. ꝛ m'lto retēto ṯpe fiet
iulep. ¶ Eodē mō potes sublimare limacias recētes p̱-
mo bn̄ lotas ī aquis aut herbis sublimatis. Et eodē mō
potestis sublimare carnes testudinū ablatis testis ꝛ ab
scisis pedib⁹ ꝛ ex toto a cortice mūda testudine ꝛ eius ce
rata ꝛ lota siue infusa p̱mo in feruenti aq̄: deinde posi
ta ad sublimandū vt tactū est ꝛ iulepiza cū aq̄ sublima-
tionis. Vel si vis facere cōpositū iulep ex istis recipere
potes gūi ara. draganti se. citonioꝝ an̄. ʒ. ij. triū sandal'.
an̄. ℈. ij. coriādri recētis. ℈. iiij. se. melōis citrulli ꝛ cucur
bite excorticatoꝝ ana. ʒ. ß. cinami. ℈. iiij. gar. ℈. j. liq̊ritie

recẽtis si haberi potest minuti incise. ʒ. ß. ↄtunde cõtun
denda ⁊ pulueriza puluerizãda: ⁊ aspergat caro subli-
manda hijs vel si volueris saporizare iulep dictũ vt ali
qualiter declinet ad acetosuz funde vinũ granatoꝝ sup
dictã carnẽ aut aliquid sibi ꝓportionatũ. ¶ Julep aliud
posset fieri ad restaurandũ si q̃s sciret bñ sublimare vt
inueniat iuuenis masculus humanus vel femella tẽpe
rate cõplexionis vel sanguis boni ⁊ recti regie debito si
ue recto vl' tẽperato vl' recti regie infrigidante a quo p
flobothomiaz sanguis extrahat ⁊ sublimet ⁊ ex triplo
aq̃ ro. ⁊ ex simplo sublimatiõis dicti sanguis cũ zuccha
ro fiet iulep ⁊ notate hoc multũ valere ad resumendũ.
Et si vultis p̃mo aromatizare sanguinẽ potestis. Sil'r
vbi q̃reres alterationẽ lȝ nõ cũ resumptiõe tãta potes
pisciculos sublimare aut anguillas recẽtes optimi flu-
uij cũctis comestis viscerib⁹ ⁊ extremitatib⁹ abiectis ⁊
corio: immo si poneret in vẽtre galline vt forẽt semico
cte: deinde lauarent in frustra diuise in aq̃ ro. ⁊ ponerẽ
tur ad sublimandũ ẽt ex aq̃ sue sublimationis posset fi-
eri iulep ↄueniẽs mõ dicto Et potes facere simplex aut
cõpositũ tuo mõ ex p̃dictis. ¶ Jtẽ videte potest fieri iu-
lep ĩfrigidãs humectãs resumẽs insolitũ tñ ⁊ inusuale
est: ⁊ est vt sumant ranule post leuẽ rorẽ ⁊ pluuiã in ne-
morũ mõtanoꝝ aut ĩ siccorũ locoꝝ arborib⁹ repte viri-
des ⁊ tenelle ventrib⁹ lacteis. quaꝝ igit abscisso capite
et euisceratꝭ vẽtrib⁹ ⁊ kelarũ ⁊ pedũ exterius remotis
partib⁹ fiat sublimatio adiũctis herbis p̃habitis ⁊ plu
ribus aromaticis vt ꝓ lib. carniũ sit lib. ß. ceteroꝝ aut
tertia quãtitas iuxta itẽsiones q̃s ↄcipis adipisci. ¶ Ex
fructib⁹ xᷓo aromaticꝭ aut eoꝝ folijs p te vide ⁊ vtere vbi
expedierit nec sp incede p solita dũmõ noua sint ẜm cõ
munẽ rationẽ ⁊ dilecta ⁊ placida patiẽti. ¶ Ex p̃habitꝭ
iulep de quoꝝ quibusdã supius feci mẽtionẽ sirupos ẽt
ꝓportionabiles cõcipe possum⁹. Ubi enĩ ꝓ faciẽdo iu-
lep vtebamur aq̃s sublimationũ p faciẽdo sirupos vti
possum⁹ decoctioni reꝝ q̃ radicũ aut folioꝝ q̃s scium

vt dicebā in prioribus. pōt etiā ex decoctiōibus carniū cōfici sirup⁹ vt qlibet itellect⁹ terminos concipere pōt. ¶ Docet em̄ hmōi cōponere Gilbert⁹ anglicus i sua pra ctica gilbertina in regie ethice: ꝛ filr Guil. de placētia de salso in antidotario guillēne in parte incipiēte de cōditis. ¶ Si qrat an iulep magis ꝯueniat ꝙ sirupi: di cendū vbi qram⁹ alterationē citā ꝛ citā resumptionē iu lep cōueniētiora sūt. Ubi vo ꝯstantiores alteratiōes ꝛ resumptiōes magꝭ ꝯueniūt sirupi. Alie pūt esse differē tie suis locis explicāde. Electuaria cōueniētia sūt ista. Et pmū est hoc electuariū vsuale cordiale cognitū infri gidatiuū ꝛ hūectatiuū in lenitiōe poti⁹ ventris addēs. ℞. zucchari viol. ʒ. j. zucchari boragiati zucca. buglosa ti añ. ʒ. ij. manuschristi cū plis. ʒ. vj. incorporent adinui cez ꝛ cū aq̄ cocta frigida vt. ʒ. iiij. coclear vnū dicti ele ctuarij da in potu. Ubi vo qras maiorē cordialitatez nec multā lenificationē ponam⁹ zuccharū ro. antiquuz s. mēsiū. iiij. aut saltē nō pterierit annū. Si vo qras ma iorē ifrigidationē potes ponere zucchaꝝ nenufarꝭ. i. de eius florib⁹ aut folijs. Potes etiā facere electuaria ma gis cordialia cuz cōfectiōib⁹ solidis q̄ ꝯmiscent zucca ris dictꝭ aut sm trociscos siue suffuf aut pulueres. Itez pōt fieri electuariū resumptiuuz: vt. ℞. pulpe capponis iuuenis in pectore vel alis exūtis. ʒ. iiij. ꝛ sit cappo pau latiz assus vel sm cōez modū elixus. deinde in mortario ꝛ pistello cōtundat subtilit. Aut si vis dictaz capponis quātitatē aut multā ꝛ pone postꝙ ꝯtusa est sub mola ad molendū ponēdo aquā ro. ꝓ triplo ꝛ buglose ꝛ acetosel le ꝓ simplo. Eodē mō. ℞. amigdalarū dulciū recētiū gra noꝝ pini ꝛ phisticoꝝ vtrorūqꝫ ifusoꝝ in aq̄. ʒ. j. molent vt dictū est: ꝛ ita molita inuicē misceant. deinde. ℞. li quirꝭ subtilit pulerizate aut succi ei⁹. ʒ. iij. seminū cōi um maioꝝ sufficiēter tritoꝝ aut cōtusoꝝ añ. ʒ. j. se. endi uie. se. lactuce. se. papauerꝭ albi añ. ℈. iiij. Hec seia con tūdi pūt. tū meli⁹ est vt ex amigdalis ꝛ istis seminibus fiāt emulsiōes et cū phabitꝭ misceant. Deinde. ℞. gūi

gra.dragāti.ana.ʒ.j.triū sandaloꝝ aā.ʒ.ß.corallo.ru.℈.
iiij.coriādri.ʒ.j.cimini electi.ʒ.ij.tere oīa subtilr̄ ⁊ cū li-
q̄dis misce ⁊ cū.ʒ.j.ß.zuccari fiat electuariū.Et si voluerꝫ
liq̄dare adde aq̄ roß.aut buglo. aut borag. aut aquā pul
li aut acetoselle vel silr̄s vt tibi videt̄.¶ Electuariū etiā
resumptiuū ⁊ alteratiuū potes cōficere ex p̄habitꝫ pul-
pis cū pulueribꝰ ⁊ trociscꝫ. de cāphora Mes. aut potes
cape etiā trociscꝫ ab Auic.duplici descriptiōe desc̄ptos
illa pte. Ille ꝟo q̄ de eis sūt. Conueniunt etiā in isto casu
dragagātū frigidū vl' diapapauer ⁊ stōaticū frigiduz
Nicholai. Itē ꝯueniūt q̄lee siue in vulgari marsapānū
siue scamōea faciēdo fieri ex optio zucchara ⁊ oleo vio
la.aut roß.vel nenufarꝫ.⁊c̄. Trociscos hr̄e poteris etiā
in isto casu ꝯferētes ⁊ maxīe ad īfrigidādū vt sūt troci
sci p̄fati Auic.loco alleg. Itez dicti trocisci de cāpho-
ra ⁊ ꝑquire in alijs locis etiā multꝫ.¶ Itē fieri p̄nt con-
fectꝫ.solide vt manuschristi cū ꝑlis facti cū aq̄ ro.viol.
vel nenufarꝫ.vel ad maiorē cordis cōfortationē ⁊ maxi
me ad ꝓhibendū dissolutionē spūuz potes hāc ꝯfectio-
nem facere. ℞.trociscꝫ.de cāphora.ʒ.ij. sandaloꝝ rub.
corallo. rub.aā.℈.j.margaritaꝝ nouaꝝ gra.vj.fragmē
toꝝ saphiri smaragdi iacincti aā gra.ij.Et si fuerit flā-
ma magna adde cāphore gra.j.t'resigillate gra.ij. zuc-
chari q̄ꝝ sufficit fiat cōfect.cū aq̄ endiuie siluestrꝫ buglo
se ⁊ vio.alias etiā p te vide.¶ Ex fructibꝰ cōditis cōue-
nire possunt poma aromatica cū modico cinami et san
dalis ru. ⁊ alijs pluribꝰ frigidis dictꝫ. Itē pira ⁊ citonia
ꝯdita. Itē cucurbite aut carnositates citri. ¶ Itez h' tm̄
ordo eē dꝫ nā si fuerit p̄ncipiū ethice ⁊ fuerit flāma ma
gna ⁊ ꝟtꝰ fortis cibaria ḡuiora ad digerēdū ex p̄habitꝫ
sūt eligēda ⁊ possumꝰ plus ꝑ vice dare semp tenēdo mē
ti q̄ꝝ diuisio cibationis in trinā cibationē vt hore.viij.in
teruenīat melius est. Si ꝟo virtꝰ esset debilior maiorez
diuisionē facies ⁊ cautior eris ad infrigidandū. ¶ Se-
cundo p̄ncipaliter te accedēte ad patiētē ethicā ordina
re debes res nō naturales s̄m p̄ncipale p̄mū.debes igit̄

balneare patiētē et dare.ʒ.j.exēpli cā trociscos de cam
phora cū.ʒ.ij.iulep viol'.⁊.ʒ.j.aq̄ ordei aut aq̄ zucchara
te: vel trāsi ad aliud iulep vt tibi videt oportunū. Dein
de trāsactis horis duab⁹ potes balneare infirmū ⁊ post
quietē suaʒ potes exhibere prādiū et aliq̄ dictorꝝ. dein
de si steterit trib⁹ horis post prandiū ⁊ videas flāmā ex
cibo addito declinare nō incōueniret extremitatib⁹ le
uē fricatiōeʒ ⁊ p̄cipe patiētē dormire ⁊ post somnū vnā
horā poterꝫ epithiare cor ⁊ epar semel aut bis cauēdo
sp̄ infrigidationē vehemētē. Deīde cape potes.ʒ.iij.la
ctis mulieris cū.℈.j.trociscꝫ.de camphora ⁊ da in potu
patiēti aut lac asininuʒ aut caprinū dicto tantūdē. Et si
abhorret puluerē predictorꝝ trociscorꝝ potes admiscere
modicū iulep viol' aut ros. Aut si abhorret deīde potes
capere.ʒ.j.succi granatorꝝ muzorꝝ ⁊ cōmiscere dicto la
cti. Deinde transactis horis duab⁹ tēta pulsuʒ q̄re etiā
ab infirmo an ex lacte ꝑceperit agitationē stōachi. Et
si dixerit nō: audacior eris in exhibēdo lac ⁊ poterꝫ trāsi
re ad quātitatē maiorē. ¶ Deinde tarda cenaʒ infirmo
⁊ ꝓbabit prandio leniorē ne reclusis flāmeis vaporib⁹
in somno sequat semp̄ inflāmatio lʒ si quererem⁹ vigo
rationē digestionis forte cena amplior esse deberet et
posses post cenā invigilia tātū tenere īfirmū vt euanuis
set flāma in cibo. Expone deinde infirmo dormitioni vt
scis ⁊ tangit p̄ Auicē.in lr̄a ⁊ modū cōcipere potes ex
cap'lo de regīe acutarū. Balneatur⁹ scd̄o infirmū q2 de
sero post balneationē debes inungere spinā ⁊ renes et
loca p̄habita ⁊ ita continuare ⁊ mutare remedia f̄m fi
nes q̄s intendis et ordinate ab vno ad aliud remediuʒ
trāseas. Et si in balneo delectaret infirm⁹ potes omni
die balneare: et si nō interpolare dieʒ vel dies. Et semp̄
tene mēti vt feces ante educte sint. ¶ Electuaria v̄o re
sumptiua potes exhibere ante prādiū vel ante cenaʒ et
dederis lac manne.ʒ.ij.vsq3 ad.ʒ.ß.de electuario aū ce
nam vel ecōtra. ¶ Habito regīe hui⁹ p̄me speciei ethice
vt succingā breuiter dicā locutiōes. Nam cōcipere po

tes regimē secūde speciei ex dictis. nam filia couenīūt cauēdo magis a frigidis q̄ in pma spē ppt maiorē debilitatē ɤtutis ceter ꝑib᷒ ⁊ matie facilitatē spirituū. Itez faciliora ad digerēduz vt in plurib᷒ vicibus dent. ¶ In tertia ɤo spē attende blāditiuo ⁊ resumptiuo regimini omittēdo balsā. aut aliud infrigidās notabilit. Expeditis regiminib᷒ feb. ad accidētia veniēdū q̄dā ethice si foret necesse illis attēdere inter q̄ sunt sincopis vt in lr̄a ponit. cui᷒ regimē accipe debes ex. xj. iij. ptim et quedā ex hijs sunt in regie accidētiū. Tamē cōfect. cordiales ⁊ sacculi et epithiationes et odoramēta subueniunt istis. Itez pot᷒ vini limphati cū aqua ros. vl̄ succo granatoꝝ muzoꝝ vel pomoꝝ aromaticoꝝ. Aliud est fluxus vētris cui᷒ regimē est tactū. Docet tn̄ Auicen. in littera exhibere aquā ordei in qua fit miliuz maxie miliuz torrefactū qr leniter vstulatū et per miliū etiā itelligat panicū. Istud tn̄ nō est vsuale loco cuius potestis aquā fluuialē siue cisterne siue distillatam p arenaz in vase ī quo ignit᷒ calibs ter extinguat: aut ɔuenit aqua decoctiōis sumac aut mirti aut coriādri sicci. Conuenit etiaz lac dulce debite coctū ad ignē in quo sit contrituz ℈. j. trocisci de spodio cum semine acetose descriptione Mes. Aut trocisci Auicē. in textu quos statim dicaz qr vtiles sunt. Itez ⁊ notate quia vsuale est lz nō sit ita domesticū lac dictū in quo extincti sint lapides igniti crudi aut calibs ignitus. Itez alia fienda sunt superi᷒ loco suo dicta. ¶ Descriptio trocisc. Auic. est ista. ℞. boliar. ʒ. x. scamonee vel castanee torrefacte ros. ana. ʒ. iiij. spodij carabe ana. ʒ. iij. seminis acetose exiccati vel excorticati berberis vel granoꝝ berberis ana. ʒ. vj. fiant trocisci cum succo citonioꝝ ⁊ dentur in potu cū aqua pirorum in mane et apud somnū. Illud remediuz videte est bonum ⁊ domesticū: potestis tamē vti eo hoc modo. ℞. miue citoniorū sine speciebus. ℥. j. horū trociscoꝝ pulue rizatoꝝ subtiliter a. ʒ. j. vsq; ad. ij. succi pirorū siue aque piroꝝ. ℥. j. ß. misce ⁊ da in potu ante diē per horaz. Non

facias tamē hāc totā descriptionē s3 medietatē aut tertiā partē. ¶ Sed q̄ differētia est inter aquā piroꝝ ꝛ succū videte: differētia est hec. nā p aquā piroꝝ intelligere possum⁹ aquā sublimatiōis ipoꝝ vel aquā decoctōis eorū vel liq̄dū vel succū eoꝝ. ¶ Uel tertio vt est plurimo vsu aquositatē succi factā pl'ima residētia ꝛ ita ītellige de aq̄ granati aut agreste vel sil'iu3. In pn̄ti tn̄ credo spissiorē3 succū cōuenire. Cōmendat eni Auic. psiliū torrefactū: habeat eni lamia ferrea ad ignē min⁹ q̄ ignita ꝛ calefiat sup quā ponant seīa psilij q̄ debite coturāt ꝛ vniformit fiāt torrida ꝛ ptes ignite calide sufficiēt abijciantur deī i potu. ℈. j. huius psilij ꝛ cū. ℥. j. ß. sirupi de mirto. Hoc tn̄ nō est vsuale. Cōmēdat eni Auic. suffuf. i. puluerē de spodio in quo est bdelliū ꝛ isto mō fiat. ℞. spodij bdellij ana. ℈. j. terant subtilissime ꝛ hui⁹ medietas detur in potu cū. ℥. j. ß. sirupi de mirto vel succi vt dictū est Dicit etiā Auic. excoriatiōi. intestinoꝝ si ꝯtingit cōferre clisteria ex p̄habitis de regiē fluxus in farmaco.

¶ Regimē febris ethice senectutis.

Expedito regimine febris ethice veniēdū est ad regimē febris ethice senectutis q̄ est in duo sil'r partiendū. s. in regimine nō naturaliū ꝛ medicinaliū. inchoando ab aere q̄ modicū declinet ad calidū ꝛ magis ad humidū. vel in estate ad tēperiē inter calidū ꝛ frigidū Sit tamē aer aromatizat⁹. Primo in hyeme vitet ignis in camera nimiū calefaciens ꝛ exiccans potius ex lignis salicū q̄ quercinis. Posset ēt suffumigari camera si expediret hoc suffumigio. ℞. floꝝ buglo. M. ß. ro. ru. ℥. iij melise. ℥. ij. thuris masticis an̄. ℥. ij. ß. vio. siccarū. M. ß. corticū pomoꝝ odoriferoꝝ q̄rtā. M. j. supponat prunis ꝛ suffumiget camera infirmo tamē nō recipiēte notabilē fumū. Estate v̄o poterit sterni solium camere ex

foliis melise aut mente aut foliis salicum. Et iuxta intentionem habitam sit tẽperies in actiuis cum declinatione ad humiditatẽ. ¶ Quid etiaꝫ sit de lecto dicendũ satis constat. sit etiã in pluma medius ⁊ culcitra ⁊ plume immediate ĩ hyeme. In estate xͦo bombacina magis ⁊ poterit aspergi lectus hyeme foliis citri aut arancii. aut ipsoꝝ corticibus: aut estate foliis melise aut mẽte. ¶ De indumẽtis etiã quid sit dicendũ satis patet: nã non sint nimiũ calefacientia nec nimium tenuia etiã si volumus aromatizanẗ p̄dictis odoribus aut sint tẽta in vase aut scrinio in quo steterit muscus ambra vel gariofilus nux muscata vel macis aut enula. propter pauperes aũt citrum vel citrangulum. Et si vult et potens sit induat pannos de grana. ¶ Dicto de aere ⁊ sibi proportionali ad cibum et ad potum veniendum in quibꝰ Auicenna testante in cura presentis dispositionis sit humectatio facilis penetratiõi et velox descensus a stomacho in quo non sit viscositas supple grandis et oppilet et hoc dixi pro tanto quia vbi patiens habeat spiritus et humidum valde subtiles et raros non impediant cibi et potus sed ad viscosum modicum declinauerit. ¶ Descendens igitur ad hoc regimen inchoabo a cibo. Et primo a pane inter cibos alios quem eligamꝰ vt tactum est in ethica febre saluo ꝙ infrigidantia non ponantur in pane isto et habeat iste panis aliquantulum plus fermenti et salis ꝙ̃ prehabitus de quo tamen sicut dictum fuit saltem eo sapiat modicũ ⁊ sit valde crustatus panis et incisus in partes valde subtiles. Et alius modus panis intelligatur vt dictum est. ¶ De carnibus pariter dicere possumus vt in febre ethica tactum est nisi ꝙ sunt corrigende carnes per infrigidantia vt in febre ethica tactum est. Ouorum vitelli recentiũ cõueniunt valde et si non abhorret infirmus possumꝰ ponere ĩ eo modicũ cinamomi. ¶ Caseꝰ saltẽ viteẗ freq̃nti vsu et ĩ quo nõ sit aliq̃d salis comedaẗ ⁊ eligaẗ. ¶ Lacte cocto vti potest aut extincti lapides ĩ tali lacte aut sibi

cōmitto aliqd zucchari vel mellis vt sit quātitas lactis pmo vsq ad.ʒ.ij.ꝛ in pcessu vbi bn̄ tolleret lac vsq ad ʒ.iiij.ponēdo vnā mellis aut zucchari. Et si adhuc istis relictis poneres parū croci vt.℈.ß.aut gra.j. coueniēs esset. Nō est tn̄ vsualis mixtio. Vitent pisces correcti tn̄ aliqn̄ cū cinamomo aut alio aromatico pn̄t dari ꝛ si mile de cācris intellige. Ex olerib⁹ borago ꝛ folia feni culi cōferre possunt. Itē folia saluie ꝛ roris marini. Itē decoctio baucíaꝝ.i.pastinace. Itē potes cōmiscere ole ra frigida de q̄bus dictū est cū olerib⁹ calidis vt pueniā tur ad tēperiē actiuoꝝ cū declinatiōe ad humiditatem. Et potes vti decoctionib⁹ boꝝ cū carnib⁹. ¶ Itē aliqn̄ brodeto vitelloꝝ ouoꝝ aut aq̄ carnis de q̄ dictuz est siue panata. ¶ Ex granis cōuenire pn̄t miliū ꝛ panicū. lz ra ro: vel parū panici aut milij coquat cū amplioꝛib⁹ car-nibus ꝛ supfluitatē perdat. ¶ Ex leguminib⁹ aliquādo cōuenire pn̄t grana pauca ciceꝝ cocta cū carnib⁹ ꝛ cō tusa satis vt medulle in decoctionē transeāt.imo aliqn̄ pultes ex farina ciceꝝ ru.abiectis corticib⁹ ponant in decoctione carniū. ¶ Ex fructib⁹ oēs recentes vitentur Vuis bn̄ maturis tamen ꝛ dul.ꝛ notabili tp̄e tent⁹ pōt vti valde raro ꝛ ī quātitate pauca p̄ponēdo hos fruct⁹ in prādio aut cena aut alios cibos. ¶ Itē aliqn̄ ēt ꝛ val-de raro vti pōt piris aut pomis aromaticis coctis: de-inde aspsis cū modico cinamomi ꝛ zuccaro. ¶ Ex fructi bus aūt siccis colligere potes dulces amigdalas gra-na pini ꝛ phisticos ꝛ auellanas. Interdū etiam vti pōt vuis pass.cōmixtis amigdalis depilatis aut ēt grana pini vel phistici. ¶ Potus si vis sit vinū mediū inter po tens ꝛ aquosum coloꝛe splendidū nō nigrū sed albū aut paucissimi coloris sapore mediū cū declinatione aliq̄li ad dulce q̄ nō capiat in quātitate multa ꝛ mediet inter vetus ꝛ nouū. Et si fuerit expediēs siphare siphet cū aq̄ oꝛdei mellita aut zuccharata zuccharo ru.vel aq̄ in qua coctū sit modicū cinami aut piperis aut masticis. Alie res nō naturales vt in ethica dictū est oꝛdinent. ¶ Ad

medicinalia venio ⁊ p̃mo tangat odoramentũ. Scd̃o
sacculus cordis. Tertio inũctio spine. Quarto clistere.
Quĩto p̃ncipaliter tãgent applicãda interius. ¶ Pro
p̃mo patiẽs põt odorare citrũ aut citrãgulũ vł citrariã
i. melisaꝫ ⁊ lignũ aloes ambrã gariofilos ⁊ muscũ ⁊ nu
cẽ muscatã macẽ ⁊ mentam. Et si vis potes describere
odoramẽtũ tale p̃mo siccũ. ℞. corticũ citri mellise bu-
glose añ. ℥. ij. mẽte. ℥. j. garˀ. macis nucis musca. añ. ℈. iiij
musci ambre añ. grana. ij. ex hijs puluerizatis cũ lauda
no ⁊ dissolutione masticis in aq̃ ro. ⁊ maiorane fiat po
mũ ꝙ saltẽ ĩ hyeme odoret mane. Vel si vis facere liq̃-
dũ cape. ℥. ij. huiꝰ pulue. ⁊ infunde in. ℥. iij. aq̃ ro. aut ⁊ me
lius ⁊ mellise buglose ⁊ pone in ãpulla stricti orificij qđ
cooperi cũ sindone subtili aut pannũ lineũ pone ad me
diũ globi. Itẽ odorare põt solũ lignũ aloes. ¶ Itẽ esta-
te ṽo tẽperent iste res cum aq̃ ro. ¶ Quãtũ ad scd̃m. ℞.
floꝝ buglose florum boraginis añ. ℥. ß. melise ro. añ. ℈. ij
ozimi gariofilati. ℥. j. ß. serici crudi. ℈. ij. enule campa-
ne. ℥. j. croci. ℈. ß. ligni aloes sandalorum. rube. añ. ℥. ß.
garˀ. ℈. ij. ãbre musci añ. gra. ij. oĩa subtilit trita inuicẽ p̃
ter ambrã ⁊ muscũ q̃ tere p se ⁊ ex istis mitt; fiet saccu-
lus cordialis suffumigandꝰ aq̃ buglose cũ modico croci
lapide ignito ⁊ ex illo fumo fumigato sacculo. ¶ Ad ter
tiũ qꝛ ĩ inũctiõe spine hãc ita notare potes. ℞. olei ami
gdał. d. ol̃i sisami pĩguedĩs gallie recẽtis ol̃i ro. añ. ℥. ß.
cere citrine. ℥. iij. aceti. ℥. j. oĩa simul igni ĩ cacia pone q̃
redacta in formã vnguẽti tolle ⁊ vnge spinã totã. ¶ Ad
quartũ qꝛ balneũ qđ obmiserã venio ꝙ sit ex aq̃ dulci de
coctiõis floꝝ camomille mellilo. ⁊ maiorane aut mẽte
vel melisse ⁊ fac balneũ corpore ieiuno existẽte tñ non-
dũ famelico aut sitiẽte. ⁊ modicissimã in bal. cõtrahat
morã vt dictũ est. Et portet postea ad lectũ modo dicto
et ꝓpinet sibi aliq̃d ex p̃dictis ad comedẽdũ. ¶ Quãtũ
ad aliud p̃ncipale. s. de clisteri dicẽdũ qđ taliter ordina.
℞. florũ comomille. M. j. blete. M. ß. mercurial quar-
tã. M. j. ficuũ. ℥. j. fiet decoctio ĩ aq̃ ĩ q̃ post colaturã dis-

solue olei sisami.ʒ.ij.salis.ʒ.j.Aut.℞.olei amigdalarũ dulciũ lib.j.cuz modico salis fiat clistere: aut cum solo oleo oliuarũ bene maturarum: nec inconueniens foret addere etiã aliquid cassie aut mãne aut mellis viola.si habes intentionez vlteriorẽ lenitionis ⁊ abstersionis. ¶ Secũdo dicendum ex sumẽdis per os semel in ebdomada sumenda est.ʒ.j.tiriace antique aut metridati cũ ʒ.j.vini pretacti: aut aque sublimationis melise. ¶ Ex confectionibus ꝟo cõuenit electuariũ de gẽmis Mes. Aut diamuscum dulce eiusdem aut diambra. Et potes facere per modum electuarij aut in confectione solida. Item electuariũ regum Mes.cõuenit. Sumus tamen cauti ne describamus istas confectiones p̃cise cum proportione posita in libris ĩmo capiamus.ʒ.ij. specierum gratia exempli et infundam⁹ aque ros.et aque endiuie ⁊ cum.ʒ.viij.aut.x. zucchari faciamus cõfectionez solidaz aut electuariũ de quo capiat a.ʒ.ij.vsq; ad.ʒ.semis. ¶ Electuaria aut restaurantia potes facere ex pulpis capponũ addendo dictis pulueribus puluerez dictarũ specierũ siue cõfectionũ calidarũ vt perueniatur quasi ad temperamentũ.Et ita potes de alijs facere ⁊ sic fac iulep sublimando pullum vt fuit habitum et aspergendo puluerez ipsum cinami et gariof.Deinde ex illo sublimato accipe.ʒ.iij.aque melise:et.ʒ.iij. aque buglose et cum zuccharo albo fiat iulep aut cum melle. ¶ Et si volueris componere et aromatizare potes facere cum cinamomo et modico musci aut ambre. Si etiã volueris cõficere puluerẽ poteris ex aromaticis facere addendo puluerẽ liquiritie: et lingue auis siue seminis frasani. Quo puluere posset aliquando vti super cibarijs. ¶ Si ꝟo stomachus foret causa passionis transi ad regimen stomachi suo loco dicẽdũ vel videndũ.Tene aũt ex Auicenna vel ita patientibus multũ cõferre coctanũ maxime cõctũ:et dum alia cum eo cõdita sunt vt in codegnata cuz spẽbus paucis aut citonijs cõditis:in hoc cõpleatur regimẽ huius nõ confirmatis paleacio.

¶ Capitulū de febris pestilentialis cura.

Xpedito regimie febriū ethice ad regimē febris pestilētialis est ex textus serie veniē dū: qd in duo est ex lra diuidēdū. scz in regimie egritudinis. s. iam actu patiētib⁹ ptinens. Et in regimie sanis attendēdo ne pestem incurrāt sub pmis etiā cōprehēdēdo neutros. Et appellat regimē primū potissime curatiuū lz actu taliter patiētibus cōueniat aliq̄ pseruatio quia ois feb. pestilētialis humoralis pncipalit aut spūal est fiens. neutris aūt debet pseruatio ⁊ sanis ⁊ marie temperatis lz debeat ꝯseruatio ⁊ a cōibus causis egris minime alterabilia sunt tn̄ intētionē causaꝝ pestilētie labilia sūt oia corpa sana pinde in aere pestilētiali oib⁹ est pseruatiuū regimē adhibēdū lz lapsis mag ⁊ quāuis in ordine textus ponat egrorū regimē inchoabo tn̄ a preseruatiuo. Et ille sit dator auxilij qui solus languores sanat deus misericors benedictus et excelsus in secula seculorum. Amen.

¶ Regimē igit pseruatiuū executurus qd inchoatur in lra ita. Oportet q in corpe extrahant humiditates ⁊c. more solito in duo diuidēdū. in rerū nō naturaliū. s. mūdificationē: et in medicinaliū mensurā et applicationē debitā. Inchoabo igit ab aere pro quo est generale remediū vt ab eo pestilenti nos remoueam⁹ inquātū possumus. ¶ Scdm generale est vt qualitatiuas eius excellentias vitemus quātū possum⁹ quarū cuiuslibet est virtutē debilitare. Tertiū vt turbiditatē eius fm possibile vitem⁹ ꝯtingentē fm pluries a vaporib⁹ multis ⁊ grossis. ¶ Quarto vitem⁹ fetorē fm possibile cui⁹ est vtutem debilitare corrūpendo spm. ¶ Quito vitem⁹ aerē cauliū et ficulnearū ⁊ similiū infectiuoꝝ aeris. ¶ Sexto vitemus stare sub radijs lune quoꝝ effect⁹ vide. iij. creticorum caplo. ij. ad finē. ¶ Septio lz ifectio sit in aere ⁊ ex terra aut celestib⁹ tn̄ aerē vallosuz ⁊ nō bene ventatū ex flatu vēti aut nō bn̄ depuratū actiōe sol vitare debem⁹.

¶ Item vitemus aerē multoꝝ hominū conuersationis. Eligam⁹ igitur potius aerē solitariū montanū a lacu-nis et stantibus aquis remotū orientalez vel ciuitatem versus oriēs discoopertā. Eligam⁹ et domū amplā pau coꝝ hominū cōuersationis: et sic sint bone cōplexionis hoies et boni regiminis. Et eligam⁹ etiaz camerā am-plaz nō habētez fenestras v̄sus occidēs aut meridiē: sz versus oriens aut septētrionē ⁊ sit in mane aptarū fene strarū vt innouet aer. deinde saltim estate vsqz in sero sit pauci luminis. ¶ Nono ad corrigētia siue rectifican-tia aerē venio: quoꝝ quedā corrigere possunt qualitati uas excellētias. Et ita quedaz erūt calida: quedā sicca: q̄daz frigida: q̄daz humida. Quedā v̄o sunt corrūpētia vapores putridos venenosos rectificātia: et ideo aerē quoꝝ q̄daz hoc faciūt caliditate resoluē te: q̄daz siccita te exiccante humiditatē: q̄daz ptib⁹ subtilib⁹ calidis sub tiliātibus grossiciē vaporis. In hoc tn̄ oia cōuenire de bent vt boni odoris sint. Nam sicut fetor opponit spiri tibus ita bon⁹ odor eisdē ꝓportionat. Et sicut fetor de-bilitādo virtutē corruptionis spūs ꝑducit corp⁹ ad pe-stez: ita bonus odor ad oppositū operat. Eligantur ista potissimū q̄ ꝓprietatē habent vt aspectū ad p̄ncipalia mēbra siue regalia siue mineras virtutū: et q̄ q̄daz nu-merant p Auicē. p̄mo caplo. summa curatiōis illo para grapho. In ista v̄o q̄ s̄m sanos ⁊ .xvij. Cōtinētis caplo de aere ita et a calidis ⁊ p̄ncipaliorib⁹ initiū faciā. Am-bra em̄ est aeris frigidi et humidi correctiua nā calida est ⁊ sicca et habet vehementez aspectū ad cor etiaz ad cerebrū. Secūdo est muscus calidus ⁊ siccus in secūdo gradu. Item tertio nux muscata. Itē macis q̄ oia sunt cordialia et capitalia. Itē gar. Itē storax calamita sto rax liquida. i. sigia. Itē thus et cortex suus. mastix san-daracha. i. vernix: aloes ⁊ mirra: terbētina: rasina pini et cipressi: lignū aloes. Laudanū: iuniper⁹ ⁊ gūmi suuz Itez ebanus: acorus bdellium. Cortex phisticorū enula cāpana; squinantuz sticados p̄ncipaliter cipri ⁊ tama-

riscus. subtiliādo vō zinzib. ꝛ cynamomū. ¶ Itē cōue-
niūt briozielli. i. ſm vnā descriptionē brasiliū ꝛ est lignū
cum quo tingunt pāni in rubeū. Nō possumꝰ tñ certe ex
ſmone alio al's ex ſmone scire qd sit qꝛ dicit borinchiz.
iij. tamē Almansoris ponit borith aut boriza et est res
aromatica stomachi cōfortatiua. Itē cortex citri cum
folijs suis ꝛ suo semine valet ad rectificandū aerē. Itē
curaria siue melisa id est menta: saluia: serpillū menta
strū et calamentū. Itē costus aromaticus ꝛ dulcis. Itē
spica. ¶ Ex frigidis autē sunt aromatica carabe roſ. co
rallꝰ rub. ꝛ alb. triū sandaloꝝ: camphora acetosella siue
acedula: margarite acetū: aque roſ. ꝛ aq̄ endiuie silue-
stris: aque folioꝝ coriādri: balaustie: lambrusca. ¶ Hec
sunt simplicia ad rectificandū aerē. Modus aūt vten-
di esse poterit vt ista q̄ sunt vnctuosa initiantur prunis
nō valde ignitꝭ. Plura etiā sterni pñt camere. Quō igit
facies dicā. ¶ Dico p̄mo de citro: nā citrū ītegrū vl' citra
si est dñs poni pñt in camera ꝛ p eā sterni: ꝛ ita intelli-
ge de citrāgulo ꝛ si vis folijs. Et ita etiā de pomis aran
cijs aut limonibꝰ. ¶ Citonia etiā valde odorifera ꝛ ma
tura cōueniūt. Nam similit potes cape cortices citri sic
cas ꝛ puluerizatas et prunis īponere. Eodē mō de iuni
pero qꝛ folia poni possunt igni ꝛ ligna: p dñis est excel
lentior ambra. Lignū aloes muscus storax calamita et
similia. p pauperibꝰ iuniperꝰ aut laurus aut menta aut
cipressus ꝛ similia cōia: ex frigidis etiā cōissimū est ace
tuz. ¶ Ex cōpositis p̄mo eligere potestis galliaz musca
tam Meſ. Item trocisci de ligno aloes: trocisci de ci-
pero Meſ. ¶ Item vnū cōpositū describit. xvij. Cōtinē
tis vsus finē ita. ℞. bdellij clari seminis nasturcij albi
gūmi granoꝝ viridiū siue terbētine storacis croci blete
bisancie siue vulgariter amariliū aromaticoꝝ assari li-
gni aloes: indi ana. ʒ. iij. trita subtiliter oīa ꝛ ex hijs cuz
aqua roſ. fac trociscos quoꝝ quilibet sit. ʒ. j. et qñ sit ex-
pediēs terat vnus istoꝝ ꝛ apponatur igni modo dicto.
Vel si vis potes facere et etiā cōponere ista vel ita. ℞.

thuris corticū thuris ana.ʒ.ij.ß.melisse.ʒ.iiij.trita subti-
liter. Deinde. ℞.musci ambre ana gra.iij.tere ꝛ cuꝫ aq̄
melisse fac trociscos de cāphora faciēdo vt dictū est.vel
℞.folioꝝ ro.rub.ʒ.ß.lambrusce coriandri sicci ana.ʒ.ij.
acetoselle sicce.ʒ.j.ß.triumsandaloꝝ corallo.rubeo.ana
℈.ij.floꝝ nenufarꝫ.sicci.ʒ.ij.tere omnia subtiliter.Dein
de.℞.camphore gra.iij.carabe margaritarū nō pforatarū ana gra.ij.tere ꝛ ex hijs et alijs mixtis cū aqua ro:
fac trociscos etiā siccandos quoꝝ vnus pulverizat⁹ pōt
igni supponi. ¶ Usuale tm̄ frigidum esse potest ex ace-
to et aqua. Aut potes cōponere frigidū hoc.p delicatis
et potentibus expendere. ℞.aque roß.ʒ.iiij.triūsanda-
lorū ana.ʒ.j.ß.fiet aspersio loci ,ppinquātꝫ vel asperga
tur paries lecti. Aut etiaꝫ vt superius tangebat̃ infun-
datur pānus lotus aceto ꝛ aqua et in camera suspēda-
tur in qua sternant̃ frondes salicuꝫ aut quercus aut flo
res vel folia nenufarꝫ.vel similia ex infrigidantib⁹ que
bene per te vide. ¶ Simus tm̄ cauti in rectificādo aerē
vt cōsideremus qualitatē et maliciā ipsius vt nō simili-
ter rectificās faciamus. Estate tm̄ rabiosi caloris et sic-
citatis nō debes frigida ex toto exhibere: sed cōiuncta
humiditate refrigerētia acuitatē et siccitateꝫ estatis et
modicū aceti: causa exempli miscendū est vel cuꝫ aqua
simplici vel cōmiscebimus acetum et aquā endiuie vel
aquā endiuie vel aquā lactucaruꝫ vel aquā viol̃. vel si-
miliū attendendo tamē semp vt in tali rectificatiōe sit
aspectus cōfortationi mēbroꝝ regaliuꝫ ꝛ maxie cordi.
Et valde simus cauti in hoc qd̄ dictū est de humectatiōe
in autūno valde sicco: habeam⁹ etiā mēti diuersificare
siue diuersitatē partiū diei si magna fuerit siccitas ī au
tumno: tenēdo tm̄ mēti ꝙ si aer fuerit valde vaporosus
ad vaporationē vapoꝝ corruptoꝝ ꝛ aeris rectificatio-
nē inter cetera cōfert ignis mane in camera factus ex
lignis salicū aut poti⁹ mirti si habeant̃: ꝛ nō solū ignis
iste cōfert aliq̄b⁹ tm̄ in speciali īmo si fiat in locis ciui-
tatis discoopertis ꝛ si fuerit tp̄s estiuū fiat etiā. ¶ Sim⁹

etiã cauti dum aeris particulariũ hoĩuz rectificationẽ querim⁹ p frigida aut calida etiaz vt cõsiderem⁹ cõplexiones hominũ ꝛ ꝯsuetudines ꝛ naturas ꝛ eoꝝ etates. ¶ Clarũ est em̃ ꝙ vni iuueni colerico in estate frigidiora ꝯueniũt ꝙ̃ flegmatico. Juueni etiã delicato ꝛ nobili mitiora cõueniũt ꝙ̃ rudi ꝛ ignobili. ¶ Jtẽ ex parte strati sup quo decũbit regẽdus habẽda est intẽtio vt varietur lectus in vigoratiõe calefactionis ꝛ duricie ꝛ mollicie ſm quãtitatẽ aeris. ¶ Jtẽ variant̃ lintheamĩa vt in lixinio lauent̃ fortiori hyeme ꝙ̃ estate ꝛ teneant̃ in vase in quo steterit citra vel melisa aut mẽta vel silia ꝛ tẽpore frigido sint aromatizata eodẽ modo. tpe ṽo calido roſ. viol. ꝛ silibus. ¶ Eodẽ modo ĩtellige de camisia blãca bracha ꝛ ceterrs pãnis. Tene etiã mẽti ne ligna q̃ ponunt̃ ad ignẽ putrida sint: aut nec in loco paludoso aut putrido genita. Nam fumuz inde genituz debes valde vitare. Nam debet etiã regẽdus tempore frigido anhelare frequẽter sup aquã buglose aut melise in quibus sit modicũ ambre aut musci. ¶ Jn aere ṽo nõ correcto aut infecto vitet loqui quãtum potest ꝛ stare vbi sit magna multitudo hominum. Vitet etiam inquantum potest cimiteria ecclesiarum et sepulchrorum ꝛ in summa omnẽ aerem cõmunis infectionis aut macelluz vel piscinã siue piscariam et similia loca stricta. ¶ De cibo et potu dicendum est ꝙ stante infectione aeris aut etiã terre cibus et potus illius regionis sunt vitandi lꝫ iudicando a consuetudine debeamus vti illis et maxime vitemus comprehendẽdo moros herbas et arbores et animalia bruta que illis nutriũtur dicente Auicẽ. scđa primi doctrina. ij. caplo. viij. de impressionib⁹ anni ad finem. Amplius mortalitas corrũpit vegetabilia ꝛ arbores ideoqꝫ ea que ex animalibus nutriunt̃ eis corrũpuntur. Jdeo signum cõmune ad ostendendũ maliciaz aeris est. Dimittatur panis aut carnes per noctem ad aerẽ ꝛ detur canibus aut alijs animalibus ad comedẽdum. Nam pluries inficiuntur bruta licꝫ nõ necessario,

Licz aliqua infectio possit esse hoibus pestiles q̄ bru-
tis pestilēs nō est ꝛ ecōtra experiētia notat qꝛ tñ ꝓpter
pfectionē forme hūane ad bonū intellectū strictior est
et facili⁹ ad illa descendit q̄ cōiter fit in brutis iō cōti-
git aerem pluries esse pestilentē hoī et nō alijs brutis.
¶ Querant igit cibi ꝛ potus regionis nō infecte. Si re
gēdus est tant⁹ vt reqsitiones illoꝝ hri possint. Si vo
sit necesse vti cibarijs illi⁹ regiōis mēti teneat ista cor
rigere fm possibile inchoando a pane. Vñ pmo eliga-
mus frumentū si antecedēti anno nō fuerit infectior sit
bene mūdū et pulverib⁹ natū ex sana messe ꝛ in loco sic
ciori ꝛ in horreo liberi aeris sit etiā remolitū fermento
aq̄ libere nō paludose lacunalis ꝛ tpe frigido ꝛ hu. non
sit farina p triconizationē multū mūda a cātabro .i. fur-
fure. Tpe vo calidiori ꝛ sicciori ꝛ in horreo liberi aeris
fiat panis de puriori simila siue flore farine ad cōficiē-
dū panē. Nā sit aq̄ liberi ꝛ frigidi flux⁹ circūstātias ha-
bens ex scda pmi. doctrina. ij. de hijs q̄ pueniūt ex aqua
colligēdi ꝛ si pus coqretur vel distillaret p arenā mun-
dicissimā i vase positā vt fiat cōiter bonū esset quāuis
nō sit in vsu si dū coquit bulliret p tps ꝓportionatū añ
cōfectionē panis ratione fermēti plus eisdē habitur
hyeme q̄ estate: diuersitas tñ ponat ex pte salis. Nam
plus salis ꝛ fortioris exhibere dꝫ pani hyeme q̄ estate.
Sal ēt sit potius marinus q̄ mineral' nec sit ex loco pa
ludoso aut lacunoso fetēte sꝫ aq̄ maris liberi. ¶ Forma
vo panis qualis esse debeat est notū. Nā debet esse pa-
nis rotund⁹ a sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ leniter pssus debite co-
ctionis vt medulla minus ꝓportionet cruste. nec sit pa
nis valde crustosus sed tēperatus in medulla ꝛ crusta.
Licꝫ tpa anni requirāt diuersaꝫ coctionē. Tene tamē
menti q̄ sit coctus i furno satis alto ꝛ lato nō nouo nec
vetusto ex creta potius q̄ ex cemēto cōstructo. ¶ Attēde
ēt qualia ligna sunt qbus calefit furn⁹ vt nō sint putrida
modo dicto. Attēde ēt q̄ scopās furnū scopet estate cuꝫ
vardana vl' sibi simili comixta cū aqua mētastri. Et hye

me si posset hre calamētū aut mētastrū aut folia lauri
aut citri vel talia ⁊ cū hijs furnū scopet si etiā in pane
et ante decoctionē ⁊ qn̄ pinsat ponant aliq̄ aromatica
lȝ nō sit in vsu tn̄ cōueniret ⁊ sit iste panis scđe diei aut
tertie a decoctione ⁊ nō trāscendat quītū. Alios modos
panis vitare dȝ in frequēti vsu. ¶ Ad carnes venio ⁊ p̄
mo domesticas. scđo siluestres. Cōueniētes ꝗ̄ carnes in
hyeme sunt vitulorꝝ a natiuitate distātiū ꝑ mēsem ⁊ me
diū aut duos. Estate vo ⁊ sicciori tpe eligant potiꝰ vitu
line ꝑhabiti tpis. Cōueniūt etiā edine carnes remote
a natiuitate sua ēt tātū vt attēdamus pascuis dictorū
animaliū quorū lac sumat ꝑhabita cōedenda. vitentur
porcine carnes domestice saltē vsu frequenti et adhuc
magis agnine. Itē ouine arietine ⁊ castratine nisi for-
te raro castratine comedāt iuuenes mōtanee ⁊ pascuo
rū siccorū ⁊ aromaticorꝝ vt animaliū comedētiū serpil-
lū ⁊ saluiā q̄ tm̄ in sclauonia vidi metīe attēdendo cō-
suetudini vtentiū castratinis a qua tanꝗ̄ a natura iu-
dicandū. Et sint hee carnes potissimū animaliū ruris ⁊
montibꝰ liberis retētorꝝ ⁊ ꝓpriis exerciciis exercitatorꝝ
¶ Ex bipedibꝰ domesticis aut sint pulle ⁊ polastre ⁊ gal
line castrate ⁊ iuuenes cappones rurales et montani.
Maxie vitēt anseres ⁊ anseruli anates ⁊ eaꝝ filij ma-
xime i frequēti vsu. ¶ Itē turtures domestice. Colūbe pi
piones ꝰm vsū frequētē. ¶ Venio ad carnes siluestres
et p̄mo dico carnes capolorꝝ ⁊ leporꝝ lactētiū cōuenire
Itē carnes iuuenū aprorꝝ q̄ nōdū coierūt habitātiū mō
tana loca ⁊ a locis paludiū remotorꝝ ⁊ nutritorꝝ glandi
bus. Itē aliqn̄ cōueniūt carnes cuniculorū habitātiū lo
ca sicca vitent tn̄ ipoꝝ antiquorꝝ ⁊ aliorꝝ aīaliū antiq̄-
rū. Cōueniūt starne p̄ncipalius. Iteȝ coturnices. Item
frācolini ꝑdices fasiani galline siluestres galli nō coeū
tes. ¶ Itē lȝ raro sint in vsu cōueniūt qualie ⁊ magꝭ car
nes pectoris. Itē turdi ⁊ meruli comedētes mirtū aut
iuniperū nō exn̄tes in locis inuētionis iusqami ⁊ ma-
xime napelli. Itē ꝯueniūt minute aues degētes i rubis

et mōtanis vt philomene siue oēs cardueli. Auicula re
gia merula pua non itere loquor licz etiam iter .i. gar-
berius aliqñ cōueniat. Carnes vō pauonis nō cōedat
regendus nisi raro q2 graues sunt ad digerendū. ¶ De
ptibus animaliū comedendis dicendū. Vitenť igiť fm
cōem vsum animaliū potissimū quadrupedum cerebra
nauseatiua licz cerebrū edi ꝛ galline sint in vsu cōiori: si
militer vitenť galline viscera oia. Itē criste ꝛ barbe gal
lorū ꝛ gallinaꝝ quāuis nec laudeť multū nec vitupereť
vt ptz p Ga. iij. Alimētorū. de ptibus aialium. ¶ Eligē-
do igiť carnes pmo ex parte ppinqtatis ꝛ distantie ab
ossibus potissimū i aiali ppinqores ossib⁹ sapidiores
sunt: ꝛ meliores carnes ēt inter costas pectoris exñtes
ēt sapide sunt lūbales. Itē musculose nō multū neruee
et chordose in pposito ꝛ macriores siue modicū pingue
dinis habētes sunt meliores ꝛ ita ex bipedibus eligan
tur ale marie ꝛ partes pectorales Oculi lz sint sapidi ꝛ
vnctuosi vitenť tamen. Itē porcellorū grūci ꝛ auricule
brachia ꝛ pedes minus mali sunt. ¶ De modo coquēdi
dicendū nec est dubiū carnes elixas nō tñ elixature vt
carnes separenť ab ossibus esse assis ad digerendū me
liores lz assate habeāt plus de hūido ppo. tēporib⁹ vō
hūidis ꝛ digestiua exñte forti assatis potius esset vtēdū
vt tpe hyemali immo tpe vernali. estiuo vō tpe et autū-
nali plus esset vtendū elixis ꝛ penes hanc distinctionē
tēpoꝝ cōprehēde distinctionē cōplexionū ꝛ exercitioꝝ
¶ Inter ceteras tñ carnes magis nutritiuas q2 dati-
uas simul maioris et cōstantioris nutrimenti ꝛ plus p
pinquantes corpori saltē ex parte saporis etiā sunt por
cine carnes. Unde. vij. Terrapentice dictū est nutribi-
lissimū omniuz q̄ nos scimus est caro porcina. Et idem
affirmat Galien⁹ tertio Alimentorum capitulo de car-
nibus. Oportet igitur diuersitatem facere in carnibus
fm artem quibus vtūtur regendi vnde prefate mari-
me carnes intelligantur in delicatis ꝛ vtentibus tēpe-
ratis exercitijs vel artificijs non est dubium quia illud

faceret caro porcina q delicato efficeret caro pullina immo nec rusticus pullinam comedens posset arare et alios actus facere imo forte exinde trāsiret in fe. Oportet igitur debite recturus corpa vt oia cōsideret ⁊ bene nec vnūquēq3 eodē modo regat nec etiam quolibet anni tēpore equaliter nec s̄m omnē ciuitatem. ¶ Nunc de condimentis carniū dicendū est ⁊ est cōmunis in regimine canonū vt declinet ad siccū et paucitatem superfluitatū inquantū possumus ⁊ cañ. intelligatur maxime in corporibus humidis ⁊ maxime aptis habere multaz humiditatum abundantiam. et commendantur condimenta carnium cum acetosis vt sunt sulcida. Communis vsus est sulcidam facere ex extremitatibus porcellorum: meliora tamen vt dixi sunt brachia tamē carnes humide cum aceto siue circa finem coctionis ponendo aliquod aromaticum olus siue plantis aromaticis vt folia saluie vel roris marini vel mēte vel similium frig⁹ aceti aliquo modo corrigentiū ⁊ oppugnantiuz hyemi. ¶ Item si teneat quis huius acetosi commixtionez hyeme propter frig⁹ stomachi sine materia aut quia ibi habuerit flegmaticum humorem aspergantur dicte carnes cinamomo trito. ¶ Cinamomuz v̄o est vltima rex ad frigus stomachi ⁊ purgat illud qd̄ in eo est de humoribus propter mirabilem eius proprietatem vt ponit Galienus in libro Experimentorum satis ad principium et vtatur aliquo modo dictarum carnium aut similium acetosarum. Et est communis mos vt premittantur aliis eduliis ad incitandum appetitum et incidendum flegmaticos humores siqui fuerint et parandum vt educantur nec videtr ita premittere omnino: repugnat regulis Auicenne tertia primi de regimine eius quod comedit ⁊ bibitur. Nam licz habere carnes grossiores sint et digestiōe grauiores si in notabili quantitate sumāt ⁊ ita ex illa postponēde ⁊ intelligat subtile postponēdū esse grosso: sumēdo i quātitate notabili tū

nō incōuenit p̄mittere grossuꝫ subtili valde parue quā-
titatis vt citius vel eque cito digeratur: quātitas multa
vbi vtilitates quedā accidunt q̄ tacte sunt. ¶Aut si ge-
latinā facere volueris in hyeme corrige acetuꝫ modo
dicto aut cū gar̄.aut alio simili. Aut tibi sufficiat vt re-
gendus capiat brodiū carniū aut saporē cū re acetosa
faciat aut cōficiat cū modico piperis siue cinami ⁊ bo-
lum sapori infundet. Potest etiā vti in hyeme piperis
quātitate parua vt nimis calefaciat.¶Vitet tñ sapo-
rem cōem factū ex rugeta cōtrita. Itē salsis etiā vti po
test factis ex mēta et serpillo siue saluia ⁊ melisa siue si
milibus comedēdo tñ de saporibꝰ hijs modicū.¶Tēpo
re autē calido potes vti saporibꝰ istis acetosis frigidis
⁊ agresta acetositate citri citranguli ⁊ similiū. Itē suc-
co prunoꝝ acetosoꝝ ⁊ aliqñ amariliū.Iteꝫ succo piro-
rum cornoꝝ citonioꝝ pomoꝝ acetoselle.Et si succi bul-
liant modicū cū brodio carniū minꝰ possent nocere sto-
macho.Cōueniūt etiaꝫ estate gelatine facte ex agresta
aut alio simili acetoso.Memora tñ cōprehēdere sicci-
tatē tēporis et aeris ⁊ modereris siccitatē acetosorum
ne nimis siccātia tribuanꝛ tēporibus sicciorібꝰ vel sic-
ciora moderemꝰ cū zuccharo albo aut aqua simplici vł
aqua endiuie vel lactucarū etiā et ita cōsidera cōplexi-
ones etates et cōsuetudines. Nā quidā sunt summe lesi
biles p̱ acetosa in q̄bus poteritis vti cōdimētis aroma
ticoꝝ frigidoꝝ vt aque ro.et similiū vt estate pullꝰ assus
dismēbreꝛ nō ex toto mēbris separatis et aspergaꝛ aq̄
ro.⁊ modico cinami.¶Est eñ vsuale qñ nō reperiꝛ agre
sta aut nimiū antiqua est ꝙ accipere potes caprilos vi
tiū vel earū extremitates et ex illis cōtusis et pistatꝫ re
cipere succū loco saporis simplicē aut cōmixtum vt tibi
apparet.Vel etiā accipere potes ex rob alicuius aceto
si et cōmiscere brodio carniū aut aque ros̄.aut buglose
⁊ exinde saporem facere:sic etiā estate conficere potes
salsas ex folijs lactucarū et endiuie aut boragine ⁊ bu-
glose cum aceto aut re acetosa. ¶Potes etiā aliū con-

ficere saporem estate ad modum blāmanger: siue albi cibarij construendi ex lacte amigdalino et emulsione seminū cōmuniū et agresta aut acetositate citri arancij limonis et cum zuccharo et modico cinami et aque ros. et contuso capponis aut pdicis. potes etiā per te conficere piperatas excedētibus tamē frigidis ingredientibus potissimū in eis aquis cordialibus. ¶ Item in autūno etiā potes facere condimēta vt minus declinent ad siccum et acetosum: minus etiā ad frigidū suarū qualitatum naturā seruantez aque si permutatio fuerit rege patientē vt pmutatio illius obstet semp hoc cōmune tenendo vt ad paucitatē humiditatū declinet corpus ⁊ debitam expulsionē supfluitatuz omni die nō dico corpus temperatuz a tēperie fore pmutandū per hoc sed in sua temperie fore cōseruandū cañ. seruato. Non dico etiaz alia regēda corpora nisi debite pmutanda fore. ¶ Ulterius de lacte caseo ⁊ lacticinio istorū in corpore debite etatis esse vitandū saltim vt est tactum in frequēti vsu et si lacte vti volueris sit recens ex mammilla sumptuz aut leuiter sumptū. id est coctū. Cui etiā si aliqd misceatur acetosum coueniret ex animali satis constat. Nam vsualius est caprarū caseus tamē rarus: sit ouinus medius etate et sm alias circūstantias et cōiter alijs cibarijs pponēdus. ¶ Ouis etiā vti pōt diebus qbus nō comedunt carnes gallinarū aut perdicuz vitello poti⁹ q̄ albumine: et sint trementia cocta cōmuni decoctione et comedenda sunt tēpore frigido cū modico cinamomi ⁊ aceto: et estate cū aceto ampliori ⁊ modicissimo cinami Aut possis corrigere aptitudinē inflāmationis ouorū primo sm cōem modū coquēdo ipsa in aceto vel faciendo vt dixi. Et est vt frangantur ⁊ infundant aque frigide simplici: aut aque ros. vel endiuie. Oua alijs cibarijs in ordine comestionis preponenda esse satis constat ex famosa regula subtilium et grossorum et idem de subtilibus testiculis quos obmiseram est dicendum. rarissime tamē est comedēdū et cōdit[?] cū acetos ⁊ phi-

bentib⁹ putredinē ouoꝝ et chimi. ¶ De piſcib⁹ dico qui licꝫ humidi ſint et proinde vitandi tamē ꝓpter conſue‑tudinem hominū et dies debite celebrādos eorūꝫ regi‑mē eſt etiā celebrandū vt eligātur min⁹ humidi ſuꝑflui‑tatib⁹ et aq̄ꝝ dulciū maxime cōditionataꝝ cōib⁹ condi‑tionib⁹ ſicut maxime cū decoctiōe aquaꝝ petrini piſces ſatis cogniti vt ſtriliones ortali marſenles temal ⁊ tru‑telle. ¶ Ex marinis etiā aliquādo cōpetūt cephali liberi maris. Itē trilie. Itē rubei ſiue paſceres dulcis aque vł marine. ¶ Itē lucioli tincte vel anguille cācri et oēs ſi‑miles ex toto vitēt. piſces vͦo comedāt cocti frixi. vł ſi fu erint maſculi comedāt cōiter cocti in veru ⁊ cōdiāt etiā vel ſaporizētur cū acetoſ ⁊ aromaticis maxie hyeme: vł aſꝑgāt puluere aniſi aut fenicli aut carui. Vel comedā tur elixi cū cōib⁹ piperatꝫ eſtate comedant cum aceto‑ſis vel cum piperatis coctis aut cum ſalſis frigidis. et ſi pur requirerēt alleū fiat ſalſa cū odore allei piſtando herbas ſiue ī vaſe ſiue in pila ī qua alleū fuerit ante con tuſū. Ordinē comedēdi piſces cōſidera ex ordie eoꝝ ad alia comedenda in ſubtilitate et groſſitie ſiue facilita‑te ſiue difficultate dige ſtionis. ¶ Ex oleribus conuenit hyeme decoctio petroſilij blete boraginis lactuce endi uie ⁊ correctis cū aliquo acetoſo. Item fieri poteſt cōpo ſitum hyeme ex citro. eſtate vͦo ex lactucis magnis. Iteꝫ ex piris et pomis. ¶ Ex leguminibus conuenit deco‑ctio ciceꝝ rubeoꝝ. Iteꝫ lētiū remota aq̄ ꝑme decoctio‑nis. Item miliū ⁊ panicū ſaltē eſtate. ¶ Ex fructib⁹ vͦo vi tentur putreſcibiles et aquoſi vt ceraſa melones pepo‑nes criſomila pruna mora valde matura ⁊ ſimilia vuaꝝ et ficuum freqnens vſus perſica etiam. Si tamen regē dus in iſta comedendo pur laſciuiet minoretur vſus et alio pari preponantur. ¶ Aquam potius potando poſt. ¶ Fructibus etiam coctis audacius vti poteſt q̄ crudis Amigdalis ⁊ granis pini auellanis. Ficubus autem ſic cis hyeme poteſt vti et nucibus vt correctorijs piſcium. Item hyemali tempore ſi aliq̄n vtentur ficubus pro ꝑte dupla et nucibus pro ſimplo et ruta pro medio cōueniūt

nam talia beozartica et ad pestemvitandam conferē-
tia. varietatem ỽo ciboꝛum aut compositionem variam
vitet inquātū potest. ¶ Nunc de potu dicendum et quia
communis vsus vini inter chꝛisticolas non ex toto aufer
ri debet pꝛo regendo aliquem. vitetur tamē inquātum
fieri pōt siue frenet ne inflammet ꝛ ad putrefactionez
ducat et maxime pueris ꝛ iuuenibus ꝛ estate ꝛ autūno.
¶ Nam tempoꝛe frigidioꝛi securiꝰ dari pōt tamen hye-
me cū coꝛdialibꝰ ꝛ buglose aqs cōferet. via tamē medici
ne nō incōuenit dare vsqꝫ ad. ℥. ij. vini aromatici potē-
tis cū gra. iiij. margaritaꝝ subtilissime tritaꝝ aut sma-
ragdoꝝ aut gra. j. musci vel ambꝛe. ¶ Eligant igit hye-
me vinū mediū etate ꝛ virtute: ꝛ alijs circūstātijs pluri
es tactis aromaticis. estate debilius limphādo cū aliq̄
aqua frigida coꝛdiali vt ro. aut tarascon. i. endiuia sil-
uestris. ¶ Si etiā regendꝰ extiterit senex vł adhuc iuue
nis aliquātulū aromatici vini capere pōt cum tanto aq̄
ro. ꝛ smaragdi carabe ana. gra. j. aut vino īmisce modi
cū sirupi acetositatis citri vel limonis. Et capiat hec ī
matutinis super quo doꝛmiat. ¶ Tēpoꝛe ỽo estiuo si vl-
tra pꝛandiū vel cenā sitiuerit si pōt obmittat vinū ꝛ bi
bat aquā cum modico iulep de quibus dicam vel cū suc
cis acetosis. Et hoꝛum potus dixi supꝛa caplo de regi-
mine acutarū nō bibat etiā post cenā: ꝛ si sitiuerit colluat
sibi os et gargarizet aquam et doꝛmitum vadat. ¶ De
inanitione ꝛ repletione dicendum. pꝛimo nancꝫ famez
et sitim intensas vitet nisi plenus esset: querat tamen
omni die vt sciuisti expellere superfluitates digestionū
omnium ꝛ pꝛime digestionis in die bis si potest aut sal
tem semel et querat vt pꝛopoꝛtionētur assumptis. ¶ Itē
omnē repletionem vitet ꝛ maxime putressibilium quoꝝ
noticiam vide p̄ma quarti de causis putredinis. ¶ Mo
tus sit paulatinus et hoꝛis debitis quia post digestio-
nem scilicet complementum eius ad superfluitatum
expulsionem conuenit hyeme pꝛolixioꝛ q̄ estate et au-
tumno. ¶ Exercitium in aere pestilentiali gentium

multarꝫ viteꝛ ne cogaꝛ regend⁹ attrahere multū aereꝫ infectū.tn̄ in loco solitario q̄si ꝯtinue renouatiōis aeris cōcedi pōt aptis corporib⁹ exercitio ꝛ potentib⁹ q̄ amplius iuuanꝛ diuersitate cōfrigidationis aeris in re pestilētiali ꝛ remissione accidētiū aīe ꝙ pestilēs q̄ vt dixi quotidie ꝑmutaꝛ in mōtanis nocere valeat. Ideo i epidimia quadā oēs mortui sunt p̄ter venatores vtentes exercitio vt sumiꝛ .xvij. Cōtinētis.c. de aere. ¶ Quid de quiete sit vide. Nā cū q̄ramus sup̄fluitatū ꝛ hūiditatū excussionē amplior mot⁹ cōuenit q̄ete infra tn̄ exercitiuꝫ vt tactū est in aere ex p̄habitis correcto vt sale vel camere Fricatio sic fiat nā qn̄ infirmus surgit aut surgere dꝫ a lecto ꝛ tētauerit siue expulerit sup̄fluitates p̄me ꝛ scd̄e digestionis fricet a sursuꝫ in deorsū incipiēdo a pedibus trāseūdo demū ad coxas ꝛ crura donec veniaꝛ ad collū ꝛ caput. ꝛ fortior fricatio fiat hyeme ꝙ alijs tēporib⁹ media inter fortē ꝛ debilē vtilis ad deobstruēdū poros ꝛ subcutanearū sup̄fluitatū expulsionē. ¶ Coit⁹ qꝛ auctores annexerūt ipm̄ exercitio p̄m possibile rarificand⁹ est. nec ex toto dimittend⁹ coire solit⁹. cui⁹ vsus hora ꝛ ordines suis ꝑquiranꝛ locis. ꝑquirat tn̄ regend⁹ cū q̄ ꝛ quali mulieri coiturus. ¶ De somno ꝛ vigilia dico primo Sōnus diurnus vt clarū est regēdus debite etatis vitet ꝓpter infantes dictū isti regimini non subitu-ros ꝛ iuxta capl'm p̄mi Pronosticorū. si diurnus esse dꝫ minus mal⁹ est a mane vsq ad tertiaꝫ et si ꝓpꝛ solitos et natura debiles fuerit expediēs dormire post prādiū inchoat somnū trāsactū post cibū duab⁹ horis ꝛ ita post cenā quātitas somni cōis est horaꝝ .vj. aut septē. oportet tn̄ respicere ad lapsas cōplexiones ꝛ tp̄a anni: hūida eni aut frigida siue in tp̄e frigidiori vel hūidiori minus dormire dꝫ: ecōtra de alijs. ¶ Accidētia oia aīe vitet excessiua vt notū est cōfert tēperatū gaudiū ꝛ leticia Itē cetera delectātia ex p̄te obiectoꝝ oium. ¶ Vitet tn̄ oē grāde studiū aut fixā in aliq̄ cogitationē. ꝑmuteꝛ igitur de ꝯsideratiōe leui delectātis vni⁹ in cōsiderationē

alterius pōt tñ suauiť ꝑmutari de loco ad locū vel de castro ad castrū in aere ⁊ ceteris cōsideratis nō exeat ēt domū tēpore vehemētis frigiditatis hyeme aut humiditatis: nec estate vel autūno: ⁊ vere excessiuarū qualitatū ¶ De medicinaliū regimine dicendū ⁊ primo dico ꝙ q̄dam interius. quedā exterius applicanda: siľr exterius applicandoꝝ quedā superius adhibenť. quedā inferiꝰ applicari possunt lotiones. ¶ Itē epithimata. Itē suppositoria ⁊ clisteria: primo satis constat cruriū ⁊ pedū lotiones esse fiendas vt supfluitates pedū debite abijciantur nō possibiles abijci solo fricatu immo nec sola lotione pluries aut solearū pedū superfluitates egētes vltra lotionē abstersionē cū cultello. ¶ Fiat igiť hyeme lotio cū decoctione stipitū camomille sicce aut floꝝ vel foliorum eius. Et si velles pro dn̄is addere aliq̄d spice posset aut ēt aliq̄d folioꝝ lauri aut cū mētastro aut calamēto. Estate vō poteris facere lotionē cū decoctione foliorum salicū. aut ro. aut vio. ⁊ ita autūno. vere autē poteris miscere florē camomille floribꝰ violˀ. ¶ Expedita lotione illaꝝ partiū ad epithimationē aliaꝝ partiū venio cū aq̄s ꝑhabitis. Itē circa testiculos possumꝰ lauare vľ epithimare. hyeme vō curo cū panno lineo ⁊ aq̄ melise vel mēte vel buglose. estate vō cū aq̄ ros. ¶ Simus tñ cauti circa inguina ne circa ipsa valde frigida applicemus ne claudamus poros ⁊ ꝓhibeamus exitū supfluitatū ab ipsis emūctoriorū locis epatꝫ saltē per carnes glandosas ibidem existentes vnde estate conueniret lotio cum decoctione violarum et modico mente aut foliorum camomille et ita debita lotio queratur in viris et ita ī muliere siue queratur debita mundificatio. ¶ Itē femoralium debita tonsura. et similiter inguinum ⁊ eorum debita mundicies. Nunc ad suppositoria clisteria venio quorum aliquo non vtaris si natura bene operaretur per se: sed si debite non expellantur feces et si probabitur easdem esse duras debes vti clisterio vnctuoso humectante feces. ¶ Et primo hyeme potest capere

brodij decoctiōis pinguis capponis.℥.viij.aut lib.j.olei
cōis.℥.iij.sal' cōis.ʒ.j.si vis cū hoc abstergere adde duo
vitella ouoꝝ recētia.si vis etiā potes addere cassie.℥.j.
¶Cōis tamē descrptio est hec.℞.ordei furfuris an̄.M.
ß.mercurialis blete an̄.M.j.fiat decoctio in lib.ij. vsqꝫ
ad cōsumptionē tertie vel q̄rte ptis.deinde cola.postea
℞.mellis viol'.vbi q̄ras lenitionē maiorē aut mell'. sim
plicis.℥.ij.ß.si q̄ras abstersionē olei cōis.℥.iij.cassie ab
℥.j.vsqꝫ ad.℥.ij.salis paꝝ.Uel si timeres vētositatē mel
lis in corporib⁹ quibusdā pone loco mellis zuccari rub.
vel si velles etiā trahere a stomacho ⁊ superioribus po
tes ponere cassie.℥.j.⁊ yerepigre.℥.j.⁊ si a renib⁹ ⁊ ma-
trice potes istam describere. ℞.cassie yerepigre bene-
dicte an̄.℥.ß.⁊ pone in clisteri ⁊ potes augere ⁊ minora
re dosim ſm patientē siue regēdū.¶Suppositoria v̄o si
necessaria sint fiāt vt scis ex melle ⁊ sale.¶Estate v̄o po
test fieri ex p̄habitis frigidis ⁊ humidis clistere vt. ℞.
matrū viol'.spinachie licꝫ non sit in cōi vsu ana.M.j.
Si vis precipue facere lenitiuū huius decoctionis ac-
cipe lib.j.ß.cui immitte olei violarum.℥.quattuor.et sa-
lis vt dictum est.et fac clistere. ¶Et si vis cum hoc ma-
gis linire magis adde zuccharí violarum.℥.vnam.ß.cas
sie si vis.℥.vnam.Quando v̄o velles infrigidare et con
fortare intestina zucchari roſ.etiam melius. Sic ergo
quando queris alterationem siue infrigidationem in
estate noli imponere clisteri mel purum vel conditum
de melle sed zuccharum vel conditum de zuccaro.¶Et
quāuis sint tacte decoctiones ex quibus facere potes
clistere: nihilominus alia per te vide. ¶Expedito que
per inferius applicantur venio ad ea que per superius
¶Et primo ex eis que per exterius pro quo primo in-
choabo a lotionibus capitis.Secundo aliorum: dicam
colli suspensiones.Tertio odoramenta. Quarto subas-
sellarum mundificationem.Quinto sacculationes cor-
dis.Sexto epatis. ¶Primo dicam caput in ebdoma-
da semel lauandum esse lixiuijs solitis.¶Nam si temp⁹

hyemis fuerit frigidum et humidum fit lixiuium ex cineribus quercus factum non mordax cum decoctione huius. ℞. florum rorismarini florum camomille ana. Manipulum semis. pulegij. foliorum lauri ana. quartam Manipuli vnius. corticum citri. ℥. j. contundantur et bulliant in lixiuio. Et si vis potes addere frustum gariofilorum. ʒ. iij. ¶ Estiuo vero tempore fac lixiuium ex cinere mirti aut granati aut salicum cum decoctione huius. ℞. rosarum rubearũ. lambrusce corticum citri ana Manipulum vnum. ¶ Autumno autem potes vti viol'. aut matrici eius: et ita vere vtere lixiuio medio quod tamẽ ingrediantur capitalia. ¶ Memora etiam semper complexiones naturales etates consuetudines et pones ista tria varia lixiuia. ¶ Post vero capitis lotiones fumigandi sunt panni hyeme pro delicatis et potentibus puluere hoc. ℞. ligni aloes crudi et vnctuosi vncias. iij. fustium gariofilorum corticum thuris ana. dragmam. j. thuris masticis sandarace ana. vnciam vnam semis. contundentur grosso modo. Et ex hijs mixtis coclear vnum superponatur prunis quãuis pro remedijs in diuitib' potest capere corticem thuris et thus. ¶ Item fustes gariofilorum pro pauperibus sufficiũt iuniperi gũmi aut folia lauri et mente. ¶ Estate vero potes ita fumigationem facere vel describere. ℞. aque rosarum rubearum lambrusce ana. ℥. semis. coriandri. ʒ. iij. ligni aloes. ʒ. j. In autumno adde puluerem violarum aut nenufarum. Similiter si regendus capitis lotionem abhorret vt nociuã fiant suffumigationes prehabite. ¶ De suspendendis ad collum dico in hoc casu cõuenire suspẽsionem iacinctorum ad collum potissimum si quis illos auro munierit. Unde in tractatu iacinctorum al's incantationum imposito Galieno. si non fuit eius: littera habet ita. Itẽ Aristo. dicit qdlibet genus iacinctorum suspendens collo siue habens in digito si intret regionem pestiferaz non leditur sed mentibus hominum honoratur et a maioribus petitiones eius complentur.

¶ Item conueniūt suspēsiones smaragdorum et eorum inspectus materie pro cōfortādo cerebrū et oculos stōachū et intestina. Itē contra epydimiā al's epileptiā valde valēt smaragdi in eodē tractatu sic lrā dicēte Arist. in li. de lapidibus. Aut suspēdens smaragdū collo aut portas digito desēdit a casu epilētie. Unde semper madam' nobilib' vt collo filiorum suorum suspendat ne hanc incurrāt infirmitatē. Quod vero cōferat oculis explicat plini'. xxxvij. naturalis hystorie caplo. vj. dicēs in lrā. Tertia auctoritas ex smaragdis phibet pluribus de causis. Nullius aspect' iocundior est. Nam herbas quoque virētes frondesque despectamus. smaragdos vero tanto libentius qm̄ nullum oīno viridius cōparat illis videlz ppterea in sole gēmarū continuatarū impleri nō faciūt quin ab intentiōe alia inspectu smaragdi recreet acies sculpētibusque gēmas nō alia gratior refectio oculorum est: ita viri lenitate lassitudinez mulcet ppterea longinque applicant visui inferentes contra se repercussuz aera non soluz mutata nō vmbrā: nō lachrymas semperque sursum radiātes et visum admittētes ad crassitudinē sui facilitate transflucendi quod etiā in aquis non iuuāt plerūque eidez cause vt visum colligant. cuius vero corpus extentū eadē speculatiōe suprema imagines reruz reddunt. Nemo princeps gladiatorū pugnās spectet smaragdo. smaragduz etiā cōferre intestinis tangit Auēzoar caplo. j. sui thesir cuius littera habet: ita ex pprietatibus ipsius smaragdi est quādo suspendit ad collū vt stet sub vētre illius qui patitur fluxū et lubricitatē intestinorum liberabit. ¶ Similē tangit serapio simpliciū simplici. xvj. cū smaragdo quedam addens si addat oculus tiri sup smaragdos dissoluūtur oculi eius et liquescunt. Breuia etiā solēt pro istis suspendi ad collum ex verbis diuinis vt psalmorū quorum non habeo noticiam: semp tamen in peste auxiliatorem petamus deum ad quem cuncta festinant et respirant et a quo misericordie oēs pcedunt. vt Mesue in prologo simplicium et ita est etiaz si non tangeremus. So-

lent etiam suspendi collo potissimũ puerorũ ita filo pẽdens corallus lapis cordi conferens et stomacho. ¶ Ad odoramẽta venio. quedã pñt esse simplicia quorꝫ quedã composita. De primis dicenduꝫ habendo menti ne sint nimis calida permutãtia valde cerebrũ que applicentur: aut valde frigida ⁊ humida vel sicca: ⁊ maxime vitentur illa capite repleto. tẽpore ꝟo hyemali potissimũ humido ꝯuenit odorare cortices citranguli: arancij vel limonis et similiũ. Item folia lauri. Iteꝫ lignum aloes Item cinamũ garioꝶ. macis nux muscata. Viteꝶ tamẽ post cibuꝫ horũ vehemens odoratio. Et si cõtingat etiã exire domũ non querat etiã nimis frequẽteꝫ odorationem. Odoramẽta autẽ sunt cõueniẽtior a mane vel nocte vel sero ante cenã ꝙ̃ horis aliĳs. ¶ Item ꝓpter delicatos et nobiles cõuenit odor musci vel ambre: sufficit tamẽ vt in manu portet siue teneat cotũ in quo diu steterit muscus bene coopertus aut ambra vel inuoluat cotum illũ sindone grana muscate aut ambrate et in forma globi portet in manu. ¶ Tempore ꝟo estiuo odorare potest rosas pira et poma. Itẽ aliquãdo flores nenufarꝫ. ad plus sandalos rub. aliquãdo camphoraꝫ. ¶ Autumnali ꝟo tẽpore in principio ꝓpinquãte hyemi procedat remittẽdo frigida: adde tm̃ autumno humida autumno ꝓcedente sicco. ¶ In vere etiã mediabiꝶ odorare camphorã etiã si nõ abhorret regendus odoret estate ipsam potissimuꝫ. ¶ Ex cõpositis autẽ primo hyeme esse potest galliamuscata descriptione᷒ Mesue in suo de appropriatis in cura sode frigide cuius principiuꝫ ita dicit. ¶ Odoramentũ conferens sode frigide. et potestis ex pulueribus illis facere pomum cum laudano. ¶ Item valet aliud cuius descriptio incipit: odoramentum aliud expertum ad frigiditatem cerebri. Item conueniunt alia tria quorũ primũ. Aliud conueniens ⁊ est bonuꝫ cuius est ⁊c. Aliud valens similiter ⁊ est secũdũ. incipit tertium et vltimum. ¶ Aliud notabile satis. potestis etiam per vos multa componere alia eligẽdo ca

pitalia et cordialia et cōprehendendo gradus eorū vt ipsa pportionet tēpore frigido ꝛ humido. Et potestis ipsa facere calidiora ꝯm mutationē tēporū. Memorare tamē semp vitandā esse frequentē odorationē odoriferoꝝ saltem fortiū capite repleto. Et ppter repletionē stomachi: hyeme ꝟo etiam tempore humido odorifera potius sunt in substantia pulueris aut pomi et etiā in summa in substantia solida et sicca ꝙ in actuali humida. ¶ Si tamen velles in actuali humida facere recipere acetum potes cum puluere garioꝶ. vl' simili ꝛ hoc potes leuiter facere: vel potes accipere aquam melise vel aquam roꝭ. muscatā et infundere pulueres cordiales ꝛ intingere spongiam quā in manu portabit. ¶ Itē estate facere potes composita odorifera frigida: vt. ℞. roꝭ. rub. ℨ. ij. sandalorū rubeoꝝ. ℨ. j. balaustie. ℨ. j. semis. florum nenufaruꝫ siccorū. ℨ. j. tere omnia subtiliter. Deinde. ℞. carabe. ℨ. iiij. camphore grana. ij. terantur etiam ista subtilissime quodlibet per se ꝛ continuent cuꝫ modico olei rosati aut simili q̊ hic prehabiti pulueres ꝛ cū sexquialtera laudani fiant poma quibus regendus vti potest. ¶ Similiter hic vide cordialia odorifera frigida et comprehende gradus eorum et distingue descriptionem tempora cōplexiones etates ꝛ consuetudines. Potes etiam describere odorifera liquida: sunt enim vsualia vt infundantur spongia aceto et aque roꝭ. mixtis. Et si fuerit tempus valde siccū potes addere aque viola. ¶ Restat circa asellas ponenda tangere. Nam cum loca illa bene munda vt hyeme ꝛ aliis temporibus cum panno fricando et postea lauando cum aqua cordiali non constipando tamen vt hyeme cum aqua buglose scilicet decoctio aut sublimatio. ¶ Estate ꝟo cum aqua viola. scilicet decoctio vt prius. Tamen remoueamus superfluitates deinde cum aqua lauemus. Et existentibus superfluitatibus non est ex toto tutum cordialia applicare sub asellis ne forte dirigantur superfluitates ille expulse ad emunctoria ad ipsuꝫ cor. ¶ Saccu

lationum rememorans dico q saccculum temperatū applicare possumus et quasi temperatum in actiuis. pmo vt in ipso ponātur quasi temperata. Secūdo vt temperiem acuemus in sacculo et per cōmixtionem frigidorum cum sacculis aut cum calidis. ¶ Pro primo. ℞. florum buglose et foliorum eius ana. ℥. ij. semis iacincti smaragdi ana gra. iiij. foliorum auri et argenti. ana. ℈. ß. et ex hijs fiat sacculus de rubea sindone infundens ex vaporibus aque buglose et modicissimo aceti et croci et iacta aqua dico tegule valde calefacte. Et si vis facere sacculū temperatum vt dixi. vt. ℞. melise et seminū eius ana. ℥. ij. ro. rubea. ℈. j. margaritarum nouarum gra. iiij. al's. viij. tere et fac sacculum vaporatiōis vt supra. ¶ Secūdo principaliter potest fieri sacculus calidus. vt. ℞. melise et seminis eius ana. ℥. ij. ligni aloes crudi gariof. ana. ℈. j. been albi et rubei ana. ℈. ß. croci gra. iij. et fac sacculum vaporatiōis vt supra cum aqua melise aut decoctione enule aut zedoarie aut cubebarū aut similiū cordialium calidorū vel minus calidorū ſm necessitatē. ¶ Sacculus calidus ita describit. ℞. ro. rub. ℥. ß. coriandri sicci. ℥. j. spodij corallo. rubeo. sandalorum rubeo. ana. ℈. j. margaritarū. ℥. vj. Si vero non abhorret camphorā gra. j. ß. panatur et fiat sacculus vaporandus cum aqua ros. et modico croci aut cum aqua viol. ¶ Epithima aūt imaginari possumus frigidū tēperatū et calidū. Primo frigidū sic. ℞. aque ro. ℥. v. aq̄ buglose. ℥. j. triū sandal. an̄. ℈. j. ro. spodij an̄. ℈. j. coral. ru. ℈. ß. Si vis fortius īfrigidare adde cāphore g̃. iij. ℞. aq̄ acedule. ℥. vj. aq̄ pomorum aromaticorum aq̄ acetositatis citri an̄. ℥. j. coral. ru. ℥. ß. croci. gra. j. cāphore parū. Itē potes addere coriādra sicca. ¶ Epithima vero calidum fac sic. ℞. aque melise. ℥. vj. aque buglose. ℥. j. ligni aloes. ℈. iij. gariofilo. ℈. ij. serici combusti. ℥. semis ozimi gariofil. zedoarie ana. ℈. j. musci ambre ana gra. ij. tere et fac epithima cum panno albo lineo mundo vel cum panno scarlato vel sindone de grana. Aut. ℞. aque sublimationis enule aque melise ana

ʒ.ij.ß.aque sublimationis ozimi gariofilati.ʒ.j.ß. cina
mi cubebarum ana .ʒ.j.ß.gař.ʒ.j.corticū citri.ʒ.iiij.mi
sce ⁊ fiat epithima vt scis.¶ Itē pōt fieri epithīa tēpe-
ratū vt sic.℞.aq̄ buglose.ʒ.vj.flor ⁊ folior buglose an̄.
ʒ.ij.smaragdi.ʒ.ß.iacincti gra.iij.foliculor aurͣ gra.vj.
fiat epithīa cū pāno lineo vt scis.vel videte cōmiscēdo
grana cordialia mediū facere possum⁹ vt cōmiscēdo ca
lida cū frigidis ⁊ illud p vos facite.⁊ pita faciēdo ha-
bete igiť calidor ⁊ frigidor grad⁹ ⁊ tūc eq̄parate gra-
dus gradib⁹ ⁊ dosim dosib⁹.Cōsiderate etiā rer substā-
tias si etiā vult⁊ facere epithīa cordiale nō valde siccās
vł humectās addite flores nenufa.licz quidā ponāt ne
nuphar esse siccū vel aquā recentē endiuie lz siccata po
nať sicca.¶ Hijs expeditis ad vnctiones cordiales ve
nire poterimus frigidas.s.⁊ calidas ⁊ medias inter hu
mectationes ⁊ exiccationes.Potest igitur describi ista
inūctio.℞.olei ro.ʒ.j.ß.magaritar.ʒ.ß. Itē spodij co-
riādri an̄.tertiā.ʒ.j.⁊ si flāma esset vehemēs camphore
gra.iij.acetoselle.ʒ.ß.croci gra.j.fiat inūctio cordialis
calida ex oleo lilior albor vt.℞.olei ex oliuis bene ma
turis lib.j.folior lilior al.aliquāťr post cōtusionē reten
tor ī sole.ʒ.ij.si fuerit necessariū cito bulliāt ista inuicē.
Si aūt nō fuerit tāta necessitas ponať ad solē ⁊ fiat in
unctio.Postea mō tuo potes si vis addere olea cordia
lia ⁊ alia vt gař.aut ambrā aut ligni aloes vel silīa.Itē
potes facere vnctionē tēperatā addēdo olī ro.ʒ.j.croci
ʒ.j.aut gra.iij.vł.iiij.aut cape flores buglo.⁊ imitte olo
oliuar ⁊ potes addere tēpata cordialia aut smaragdū
aut folia auri.¶ Itez fumigia ēt cordialia facere potes
calida frigida ⁊ media q̄ p te collige sup ca .acutar ⁊ vi
de calidā vnctionē quā p te fac ex oleo de spica descptio
ne Me.cū modico aceti vel potes capere olei ro.ʒ.j.ß.
et spice.ʒ.iij.aut macis aut ciperi. ¶ Epithima calidū
sic fac.℞.aque mēte.ʒ.iij.aq̄ eupatorij aq̄ absinthij an̄.
ʒ.j.spice melise an̄.ʒ.iij.aceti.ʒ.j.fac epithīa.¶ Fumiga
tiones epati calidas ⁊ frigidas ⁊ medicinas fiēdas ap

ponendas facere potes ex dictis. ¶ Expeditis exterius applicãdis ad interi⁹ applicãda facile veniam⁹ quorũ qdã erũt digerẽtia ⁊ ↄfortãtia mẽbra pncipalia. ⁊ qdaꝫ euacuãtia. ⁊ qdã post euacuationẽ rectificãtia mẽbra ⁊ defendẽtia a peste ⁊ dũ de euacuationib⁹ fiet mẽtio cõ sequẽter dicet ⁊ de flobotomia ⁊ vẽtosatiõe cũ scarifica tione aut appõne sanguisugaꝝ ⁊ tñ ordo inter pdicta ex plicabit ¶ Pro pmo iulep aliq memorãda sunt quoꝝ qdã sunt calida. qdã frigida. qdã hu. qdã sicca ¶ Frigida sunt sic iulep ro. Itẽ boraginatũ ꝯm quosdã: teneant tñ p nũc ro. tñ. ¶ Itẽ inlep viol. Itẽ iulep agreste ⁊ aceti aut acetositatꝫ citri arãcij limonis pomoꝝ aromaticoꝝ piroꝝ cornoꝝ ⁊ filium ex quoꝝ aqs p sublimationẽ iulep cordialia fieri pñt q potes aromatizare añ appõeꝫ zuccari cũ sandal. aut corall. aut cũ luto armeno. ¶ Ut faciatis cõpositũ iulep rõne aqꝝ aut cõmiscẽdo aquaꝫ ro. aquã viol. aut nenufꝫ. Itẽ iulep calida facere potes pmo simplicia vt iulep de melisa aut ex aqs sublimatio nis ozimi gariofilati aut ex aq sublimatiõis roris marini aut mẽte aut aq sublimatiõis floꝝ citri aut carnosi tatis siue acetositatis dimisso cortice. ¶ Vel potes face re cõpositũ rõne distinctaꝝ aquaꝝ vel aromatizent volentib⁹ cũ aromatib⁹ calidis ⁊ ligni aloes vel gar. vel si milib⁹. ¶ Silr potestis ex aq sublimationis enule cõficere iulep. Potestis etiã seruare cordialitatẽ aq frigide vt ro. faciẽdo tñ iulep calidũ addẽdo aqs calidas aut calida aromatica vt. ℞. aq ro. ℥. ij. aq buglose. ℥. j. aq me lise. ℥. iiij. gar. ligni aloes añ. ℈. ij. ista puluerizata infũ dant dictis aqs. ¶ Deiñ postq̃ steterint ĩfusa p sex horas saltẽ vl bullierit lenit in dictꝫ aqs distillet p filtruꝫ deiñ fiet iulep cũ. ℥. viij. zuccari vel. vj. vel. vij. vel. v. ꝯm q̃ vis facere iulep liqdius vel min⁹ liqdũ. Nã forte me lius est zuccaꝝ min⁹ esse in sexquialtero vt nõ egeas cõ mixtione alteri⁹ ad liqdãdũ iulep. ¶ Et si forte regend⁹ qreret acetosuꝫ vel receptur⁹ qreret hoc ppt maiorẽ p seruationẽ addere potes. vij. ℥. aquaꝝ aromatizãdaꝝ vt

dictũ est.ʒ.ij.acetositatis citri aut alteri⁹cõsimilis ace-
tosi. ¶ Expeditis calidis ⁊ siccis iulep ad tẽperata ve-
nio.⁊ primo facere possumus temperatũ ex aqua buglo
se ⁊ zucchbaro albo p magnũ tẽpus retẽto in aq̃ frigida
vt.℞.aque buglose.ʒ.vj.zucchari al.ʒ.iiij.fiat iulep sim
plex.Aut si vis potes facere ista sola aq̃ sublimationis
augere cordialitatẽ eius addẽdo iulep cõpleto gra.iij.
tritissimi auri.⁊ gra.iij.smaragdi ⁊ tãtũ margaritarũ.
Vel scđo potes facere iulep tẽperatũ miscendo calida
cũ frigidis vt cõsurgat tẽperamẽtũ ⁊ cordialitatis au-
gmentũ ⁊ pro isto opʒ te hr̃e gradus cordialiũ ex aucto
rib⁹ habitꝫ iulep:sirupos ꝯsiles facere possum⁹ calidos
frigidos ⁊ tẽperatos acetosos ⁊ simplices in sua deno
minatiõe vt sirupũ ro.dupl'r cõstrictibilẽ sic.℞.ro.rub.
M.j.silvestriũ bulliãt in li.j.ß.aq̃ fluuial' ad cõsumptio
nẽ tertie ptis.Deinde colet ⁊ cũ.ʒ.viij. zucchari al. fiat
sirup⁹.j.lib. Et si vis vt placibilior sit sirupus pone.iiij.
mellis ro.vt.℞.succi dictarũ rosarũ.ʒ.j.ß. aq̃ fluuial' di
cte lib.j.bulliat succus ad ꝯsumptionẽ tertie ptis dein-
de colet ⁊ cũ.ʒ.viij.zucchari fiat sirup⁹ vni⁹lib.aq̃.Et si
vis vt placibilior fiat sirup⁹ pone.iiij.mell' roß.Vel.℞.
sirupũ dictarũ ro.ru.ʒ.j.ß.aq̃ fluuialis dicte lib.j. fiat si-
rupus ad ꝯsumptionẽ.iiij.ptis.Deinde iteruʒ sirupizet
cũ tãto zucchbaro dc̃o aut minori quãtitate ſm ꝙ vis.Itẽ
vtrũqꝫ sirupũ dictũ potes facere acetosuʒ ad tui libituʒ
acetositatis:tñ citri appropriat multũ defensioni pestꝫ
⁊ sirup⁹ acetositatꝫ acedule domestice vñ acetositatis ẽ
granati acetosi ⁊ muzi adhuc domestica magis est etiã
acetositatꝫ arãcij dulcis bñ maturi. ¶ Et potestꝫ facere
sirupũ cordialẽ frigidũ ⁊ aliq̃liter humidũ ex decoctiõe
vel succo endiuie silvestris faciẽdo vt dictũ est. ¶ Itẽ ex
florib⁹nenufarꝫ.eodẽ mõ potestꝫ facere ⁊ acetosare po
tes cũ dictis acetositatib⁹ ⁊ qr cordialia ſm plurimum
sunt sicca potestis addere aq̃s humidas vt endiuie re-
cẽtis vel lactuce ⁊ aliq̃ñ aquaʒ decoctiõis aut succũ po
moꝝ aut piroꝝ vel aquã sublimatiõis portulace ⁊ ut cu-

curbite vel angurie vel alterius filtris. Potes etiã cõpo-
nere dictos sirupos cordiales frigidos cũ frigidis aro-
matib⁹. Eodẽ mõ potes cõpõere dictos sirupos cordia-
les calidos sumẽdo vt scis succos vl' decoctiões ꝛ facies
simplices vl' cõpositos vt scis. Et lꝫ sit cõis vsus pmisce
re aq̃s alias sirupis vt iulep: tñ si potestis facere iulep
debite coctũ ita tñ vt nõ reqrat mixtionẽ aliã erit meli⁹
Cõsidera ẽt q꜄ cũ in peste valde ledat cerebruꝫ pluries
aut valde epar vt appet ex glãdulis post aures veniẽti
bus in peste aut in inguinib⁹ q̃ramus ẽt quãtũ possum⁹
vt adhibeam⁹ cordialia nõ repugnantia cerebro aut ẽt
epati ꝓ aliq̃ vltra cordialitatẽ lꝫ putẽ oẽ cordiale aro-
maticitate eẽ cerebrale ꝛ epatitũ. ¶ Expeditꝫ hijs ad so
lutiua veniẽdũ. Et ꝑmo est vnuꝫ leue q꜄ valde cõmẽdat
ruffus vt pꝫ. xvij. Cõtinẽtꝫ caplo de aere ꝛ regiõibus. ꝛ
scribit isto mõ. ℞. aloes ptes. ij. mirre croci an̄ ptẽ. j. et
ex hoc fiãt pill'e aloetice ꝛ cões dicte ꝛ mẽti tene. Auic.
docet hui⁹ oĩ die sumere regẽdũ. ʒ. j. hoc tñ multũ displi
cibile est ꝛ inuoluat nebule mollificate in vino aut cor
diali aq̃. Et si vis eas facere magꝫ cordiales adde cuili-
bet. ʒ. pill'aꝝ musci gra. j. aut ãbre. Tẽpore frigido ꝛ hu
mido. calido ꝟo tm̃ cãphore addere potes aut margari-
taruꝫ g̃. ij. aut tm̃ luti armeni subtilissimi. Tpe ẽt estiuo
aloes lauare poterim⁹ cũ aq̃ ro. mirrã filt'r ꝛ crocũ aut cũ
succo pomoꝝ arõaticoꝝ ꝛ ꝯficere pill'as cũ succo aceto
sitatꝫ citri. Tñ mẽti teneat ꝓhibẽdo vsũ aloes. vitet ei ĩ
puo emorroydali fluxu ꝛ ĩ hñte epar debile. Vitet etiã
tpe magni frigorꝫ aut multi calorꝫ. Tẽpore ꝟo multũ ca
lido aut frigido aut sicco valde ꝯuenirẽt elephãgie mũ
dãtes stõachũ ꝛ intestina ꝛ instra sensuũ, ꝓhibẽtẽ a pu-
trefactiõe rõne aloes ꝛ arõaticoꝝ pill'as ingrediẽtiuꝫ
si tñ sumant in septimana bis satis erit ꝛ pluries. ꝫ. so-
lo vtunt pro vice ꝛ ita tm̃modo vnã pill'am aut tres cõ
stituũt. ʒ. j. matie qñ ĩtẽdim⁹ a capite euacuare pl⁹. Aui
cen. iuxta sententiaꝫ summa. j. iij. cañ. cum materiã eua
cuare volueris ꝛ post cenam capi intendendo vt est ta-
ctum a capite euacuare vel sumantur in matutinis.

¶ Potest etiā dictus puluis aloes infusus oui vitello:
aut posset dict⁹ puluis infūdi invino dulci aut aq̄ valde
zuccharata. Itē ad educēdū materias cōes ꝛ mūdificā
dū etiā cor valet agaric⁹. Itē numerat̄ int̄ cordialia ab
Auic. in devirib⁹ cordis. ꝛ p̄mo mō Gal'i. quē tāgit Me
sue cap'lo de agarico faciēdo trociscos p hūc modū. ℞.
agarici. ʒ. iij. tere subtilit̄. Deīde. ℞. zinzi. boni. ʒ. ij. pul
uerizet̄ deinde bulliat ad ꝯsumptionē tertie ptis zinzi.
in. ℥. iiij. aq̄ buglose: deīde colet̄ ꝛ fortiter exp̄mat̄ zinzi.
in pāno: deinde agaric⁹ huic infundat̄ infusiōi ꝛ dimit
tatur in vmbra aut leui sole siccari ꝛ inde fiant trocisci.
Quoꝝ q̄libet sit. ʒ. j. hoꝝ trociscoꝝ pulverizatoꝝ det̄ vn⁹
cuz. ℥. j. ß. cassie aut cū. ℥. ij. māne: vel possum⁹ ita descri-
bere. ℞. puluerꝫ yerepigre. pul'. dictoꝝ trociscoꝝ aā. ʒ. j.
formet̄ pill'e. dos̄ sit vsq3 ad. ʒ. j. ß. Cōis tū dos̄ est. ʒ. j.
cōsimilē cōmixtionē hoꝝ trociscꝫ. ꝛ pill'arū elephangi
narū facere potes. ¶ Itez cōmendant̄ mirabolani dādi
vtscis. Et habe semp mēti eoꝝ nocumēta corrigere dū
queris solutionē ꝛ cōstipationē: vitarem⁹ p̄bere infusio
nez et pōt tū vti quasi quolibet tpe anni infusiōe mira-
bo. speciei distincte ꝺm inductionē siue intentionē edu
cēdi humorē: posses etiā ex mirabolanis ꝛ aloe cōfice-
re pill'as: vt. ℞. mirabol'. citrinoꝝ. ʒ. ij. aloes. ʒ. ij. ß. mir-
re croci ana. ʒ. j. mirabol'. triti infundantur decoctiōi ꝛ
exp̄ssioni passularū ꝛ ex satis ab humiditate remotꝫ et
aloe mirra et croco fiāt pill'e ꝛ sumēdo estate. ʒ. j. in co
lericis matie. ¶ Itē infusionib⁹ reubarbari vti possum⁹
exhibēdo cuz manna aut cassia aut aquis cordialib⁹: vt
℞. reubar. ʒ. ij. spice gra. iiij. tere ꝛ infunde in. ℥. viij. vi-
ni subtilis aromatici: deinde dissolue māne. ℥. j. ß. aut. ℥.
ij. si fuerit tp̄s valde calidū in. ℥. viij. aq̄ endiuie siluestrꝫ
ꝛ misce tūc infusionē reubar. bñ exp̄ssi ꝛ da in potu. Ui
ta tū inquātū potes scamoneā. ¶ Ex scamoneatꝫ tū cōfe
ctio de māna descriptiōe Mes̄. bñ ꝯuenit. Itē cōuenit
cōfectio electuarij de succo ros̄. descriptione illius. Et si
dederis aliquā istarū cōfectionū adde aquā cordialem

frigidā vt roſ.aut endiuie de qua eſt dictū. Poſſet etiā
de deſcriptiōe de mãna aut electuario de ſucco roſ.au-
ferri ſcamonea ⁊ loco illi⁹ ponere triplū reubar. aut mi
rabol.citrinoꝝ.⁊ eodē mō ſi velles educere flegma poſ-
ſes ponere mirabol.kebol.ſm dictā doſim aut p̄dictos
trociſcos de agarico.Et ſi melācoliā pone indos aut ſe
ne foliculos vigoratos cū cinamomo vl zinzi.vl modi-
co ſaliſgēme aut ſaltē gra.iij. ¶ Pōt ēt reſpectu tēpoꝝ
anni vti diuerſis pillis ī hyeme nō exñte vehemēti fri-
gore ⁊ ī nō ſuſpecto ex emorroydib⁹ ītēdēs educere ma
teriaꝫ aut plures diuerſas matias cōmiſcebis pulueri
pillarū elephãginaꝝ eq̄lit de trociſcꝫ de agarico dictis
aut ex ſolis ꝯſtructis cū vino facies pillas.Et de eiſdē
vti poterꝫ in vere ad educēdū flegma.In eſtate poterꝫ
vti pillis cōib⁹ de aloe cōſolidãdo illas cū cãphora mō
gñali.Aut cū margaritis vt tãgebã aut alio ſili cordia-
li frigido:⁊ ī eſtate potes ꝯficere pillas ex mirabol.ci
tri ⁊ idis ⁊ folijs ſene tãgēdo correctoria ſua ex Meſ.
caplis ſuis.Potes ēt vti eſtate diaprunis Nicolai dia
reubar.Potes ēt p te facere electuariū ſolū aut ꝯfectio
nē ſolidā īponēdo iſta ſolutiua dc̄a.Itē ēt potes facere
ſirupos ſolutiuos infūdēdo decoctiōib⁹ aut ſirupis ſolu
tiua tacta.s̄.Expeditꝫ ſolutiuis leuiter dicēdū ex mēte
Raſis.xvij.cōtinētꝫ.⁊ Auic̄.loco p̄ſenti tiriacā ꝯuenire
⁊ metridatū q̄rū deſcriptionū cōis vſus ē.ʒ.j. hyeme cū
℥.j.ß.vini albi arōatici aut vini et aq̄ meliſe añ.ʒ.vj.Et
ſumat ī matutꝫ.expulſis debite ſupfluitatib⁹ ⁊ bñ cele-
bratꝫ digeſtiōib⁹ ⁊ differat comeſtio p.iiij.horas ſalteꝫ
poſt tiriacā.In vere ēt pōt capi ī vino liphato cū aq̄ bu
gloſe ⁊ ī eſtate cū aq̄ roſ.Autuno xͦo cū aq̄ vio.Memo
ra tñ vt aſpicias ad etatē cōplexionē natalē ⁊ ꝯſuetu-
dinē.Expeditꝫ hijs duob⁹ q̄ p̄ſeruare dicūt cōiter a pe-
ſte ꝯfectiōes cordiales ⁊ alia mēbra reſpiciētes dicēde
ſūt:⁊ p̄mo ꝯfectōes calide q̄ pñt cē ī forma electuarioꝝ
ſūt ꝯfectio de gēmis Meſ.⁊ ē ꝯfectio cordial multū et
capital ⁊ poteſtꝫ reddere ipaꝫ magꝫ calidā aut min⁹ cō

ficiẽdo electuariũ de melle apũ aut min⁹ calidũ cõficiẽ do cũ zuccaro vł loco simplicꝫ zucca. potes arõatizare zuccarum cũ spẽb⁹ electuarij de gẽmis. Potes etiã red dere hãc cõfectionẽ minus calidã ponẽdo puam dosiꝫ spẽꝝ dictaꝝ vt.ʒ.ij.p.℥.v.zuccari ita aromatizati vł potes augere frigida igrediẽtia dictã descptionẽ vł ẽt cõfectio de siloaloe. ¶ Itẽ cõfectio de citro. Itẽ dyamuscũ dulce Me. Itẽ dyambrã. Itẽ dyamargaritõ Nicholai. et mẽti habe q̄ nõ semp ɓm hanc dosim ⁊ eandẽ pones aromatica nec semp equaliter de zuccaro. frigidas aũt confectiões cordiales ẽt alijs mẽbris regalib⁹ cõueniẽtes colligere potes ex dictis. ¶ Potes ẽt citissime cape trocꝫ de cãphora ponẽdo simpliciter p.ʒ.q̄libꝫ puł. trociscꝫ.℥.iiij.aut.v.zuccari cõficiẽdo cũ aq̄ roß.aut nenupharꝫ aut endiuie aut similiũ. ¶ Eodẽ modo potes fantasiari ex p̄habitis ĩ forma electuarioꝝ aut ꝯfectionuꝫ solidaꝝ tẽperata ĩ actiuis aut ĩ altero tm̄. Est tñ vsuale ꝯfectio restiua manuscp̄i cũ pł:quã potes facere calidã addẽdo margaritis calida aromatica. ¶ Iteꝫ describi potest ꝯfectio de lapidib⁹ ⁊ ista est descriptio. ℞.succi pomoꝝ dulciũ succi buglosse dispumati. ana.ʒ.v. doronici corticũ citri floꝝ boraginis roß.ru.been al.et ru.corallo.rube. limature eborꝫ añ.ʒ.iiij.spodij macis galle. musci carabe ossis de corde cerui .sãdał.ru.añ.ʒ.iij.ozimi folij mirtilloꝝ melisse coriãdri cynamomi cubebarũ smaragdi.iacicti sardonij saphiri.añ.ʒ.j. margaritarũ al.ʒ.iij.folia auř.⁊ argẽti añ.℈.j.ß.ãbre.ʒ.ß.cãfore.ʒ.j.musci.ʒ.ß.ff elꝫariũ cũ bono zuccaro aut solida ꝯfectio ꝓporcionãdo puluerẽ zuccaro vt tactũ ẽ.⁊ poterit eẽ dosis cõfꝫ a.ʒ.ij.vsq3 ad.℥.ß. ¶ Expeditꝫ ꝯfectionib⁹ modũ zuccari ĩ c̄lio explicare possũ ad ꝓhibendũ eni putrefactionẽ valꝫ zuccaꝝ ro. Itẽ mel ro. Itẽ de florib⁹ buglo. Itẽ de flo.boragꝫ. Itẽ de flo.rorismari. Iteꝫ de acedula. Itẽ de acetositate citri aut limõis aut arãcij. Et q̄ðlꝫ istoꝝ p̄t ꝓporciõari suo tp̄e vt całm frio tp̄e⁊ frigidũ calido. ¶ Itẽ ꝯfert zuccaꝝ de florib⁹ nenufa. ¶ Itẽ viola.

¶ Et potes tu cũ p̄habitis cõfectionibus calidis aut frigidis aut aliquo istoꝝ zuccharatorũ facere electuariũ vt tẽpore vehemẽti calido. ℞. zucchari ro. ℥. j. zucchari violarũ manuschristi cũ perlis ana. ℥. ß. incorporẽt ad inuicẽ cũ sirupo acetositatis citri ⁊ ita si vis facere calidũ. vt. ℞. zucchari de mellisa. ℥. j. zuccari de buglo. dia musci de p̄habit; añ. ℥. ß. incorpora cũ iulep de melisa. Et potes dare ꝓ vice. ℥. ij. vsq; ad. ℥. ß. cũ vino aut cũ aq̃ zuccari. Expedit; hijs oib᷒ de flobotõia dicẽdũ. Et p̄mo suppõam᷒ ipaꝫ ꝯpetere sãguĩe peccãte cũ alijs hu. ꝓporcional'r sic ĩ vera plectorica flegmatica aut aliq̃ hu. secũ peccãte educibili ꝑ flobotho. Scõo dicẽdũ de q̃ vena sit fiẽda floboto. ⁊ ẽ rñdẽdũ ꝙ exñte repl'one sãguĩs ĩ toto ⁊ ꝓportiõabl'r ĩ ĩferiorib᷒ ⁊ supiorib᷒ de vena cõi ẽ flobotomãdũ ĩ brachio dextro ñ repugnãtib᷒ alijs f'loie tali ⁊ pꝫ cũ hmõi f'l'ia aspiciat supiores ptes ⁊ ĩferiores ad bonũ ĩtellectũ. Si ṽo steterit repl'o ĩ toto maior tñ ĩ supiorib᷒ nec eẽt ĩ fluxu sat; mã ad supiora ꝯueniret f'loia cephalice partim prohibitiua fluxus sanguinis ad caput et eductiua illius. si ṽo nõ esset tãta repletio in corpore maior tamẽ circa cor conueniret flobothomia basilice dextre patet q2 per istã diuertit sanguis a corde ⁊ maxime a loco cordis: vt a loco cordis vẽtriculo dextro in quo sanguis abundat. ¶ Et si esset multa repletio ĩ toto melius esset flobothomare p̄mo saphenã ⁊ euacuantẽ ab inferiorib᷒ et diuertentẽ deinde basilicã dextrã. Si ṽo velles etiã diuertere a sinistro vẽtriculo cordis basilica dextra poti᷒ esset flobothomãda vt mag; diuersiua. ¶ Si ṽo intẽderes potissimũ diuersionẽ vel eductionẽ vaporum cordis ⁊ arteriaꝝ calidaꝝ p̄suppositis minorationibus repletionis toti᷒ ꝑ flobothomiã dextre partis flobothomanda esset basilica sinistri brachij. ¶ Valet etiã basilica dextra plus ad eductionẽ siue diuersionem sanguis a corde. ¶ Flobothomia ṽo sinistre partis plus valet ad educendos humores siue educendas fumositates. ¶ Et bene tene menti pro quo habes

Auic.f.iij.tract.j.in cura asmatis sic dicēte: in asmate vero et constrictione anhelitus satis propter vapores fumosos dn̄antes in corde et ab hu.ext̄ntibus in arterijs cordis confert flobothomia.et melior est illa q̄ fit a latere sinistro.Et.v.iij.tracta.j.in vniuersalib⁹ canonib⁹ curationū egritudinū sic dicebat. Et repletio quidē sanguinea remouet flobotomia basilice dextre.si repletio vaporosa flobotomia basilica sinistre.¶ Si vero repletio est circa epar clarū est basilicā dextrā ratione euacuare ab epate.¶ Si vero cōstaret vobis per signa debita sanguinē et alios hu.in epate ext̄ntes peccare solo quāto dato quod epar dirigeret istā materiā ad inguina bonū esset flobotomare vt dictū est.Si vero dirigeret ad intestina faciēdo egestionē sanguineā nō incoueniret ēt flobotomare eandē venā etiā timēdo lesionē intestinorum materia per ipsa trāseūte. Si vero materia eēt corroborata eēt tn̄ expediēs flobotomare basilicā. ¶ Si vero materia pelleret ad iguinas quā constaret tibi esse corruptā aut corruptibilē poti⁹ saphenā eiusdē partis minuendū esset.¶ Et si in partib⁹ eēt repletio sanguis nō corrupti ex basilica vel cōi aut cephalica minuēdus si minuam⁹ ex cephalica diuertem⁹ plus ex epate. ¶ Si ex cōi minus et adhuc min⁹ ex basilica. secundum igit distictas intētiones oportebit nos ex distictis venis flobotomare.Semper igit pro canone teneam⁹ quod vbi principale pellet materiā ad emūctoriū aut valde vili⁹ mēbrū ne materia ab isto cursu prohibeat ne tn̄ quod cōius cōem venā flobothomare debemus particularib⁹ tamē alijs attētis circūstātijs. Nā in quibusdā pestilētialib⁹ reperiunt corrupte materie aut corrūpēde trahūt ad vnū principale mēbrū plus quam ad aliud nec de illo mirādū. Nā sicut certe medicie solutiue vel nō ad terminata mēbra aspectus hn̄t specificos et ita determinata vena ad quedā etiā odiū speciale et ita de corruptis et corrūpendis materijs imaginandū est,propter diuersiuas flobothomias ab isto mēbro aut euacuationes alias oportet nos fantasiari et attēdere multum membris q̄ nocumentum magis

illis afferre pñt. ¶ Pro pmo mẽbrorum colligantie investigande sunt anothomijs et mẽbrorum iteriorum patiẽtiũ notionib⁹ in libro interiorum pulcherrie tradit. Et mõi colligãtiarum traditi .ij. j. doctrina. j. ca. j. de cõplẽdis dispositionib⁹. ¶ Si vero materia esset in fluxu ad splenẽ flobothomia ducibilis et maxime ab epate basilica dextra flobothomãda foret meliorãs epar et educẽs a splene materiã. ¶ Si vero esset in splene ꝯgesta nec defluxisset nec alia defluxeret si dubitaret an esset mala valde tũc ꝯueniret flobothõia saphene sinistre. Si vero intẽderes educere hãc materiã ab splene nõ corruptã etc. tũc ꝯueniret flobothomia sinistre basilice diuertẽdo et educẽdo materiã. ¶ Si vero qreres imediatã euacuationẽ posses venã vẽtris in directo epatis flobothomare. ¶ Et ita de capite dicendũ vñ aliqñ tẽtante natura ꝓuocet flutus sanguis nariũ vel flobothomem⁹ venã frõt aut capit aut tĩporũ attẽto tñ sp canone vt locales flobotomias vt sic dicã ex ꝓporũ locorum eductiuas pcedãt si extiterit flutus aut fiũt siue vles et pncipaliũ venarum fleoe. Et si materie forẽt ĩ alio quis mẽbro ꝯtẽte aut fluxibiles vel fluẽt ad illud nota nobilitatẽ aut vtilitatẽ mẽbri et colligãtiã ei⁹ ad pncipale: nota ẽt dispõnes toti⁹ corpis ne euacuas materiã p loca icõueniẽtia. Et tene mẽti Amphorismũ .ij. pme pticule. q ducere oz. Quid ex vẽtosis cũ scarificatione dicẽdũ breuissie explicare possũ q si vẽtose natib⁹ iuxta Auic. sniaz. c. de vẽtos qdãmõ flie vene cõis eqpollent vel ĩ euacuãdo similãt et p isto et p alijs vide ibidẽ Auic. iter alia tñ q dicta sunt pmit⁹ ẽ ordo attẽdẽd⁹ sm corpis diuersitatẽ et remediorum opatiões qrum qdã alia pcedere dñt. Si igit tẽpatũ corp⁹ nec ianitũ nec hu. hẽat euacuatiõe egẽtes. Regam⁹ ipm tẽpato regie vt futura peste p calm et hu. cũ leni declinatiõe a tẽperie ad frigidũ et siccũ. Et ita alia corpa nõ egẽtia euacuatiõe cũ alterãtib⁹ pseruãda sũt. Et si euacuationib⁹ egeãt corpa teneat ordo si egeat fleoa vt vitet quãtũ possibile ẽ i aere extreme qlitat valde debilitãs vtutẽ. Attẽdat ẽt ordo

vt p̄cedat lenificatio vētris ⁊ ēt si expedit vt sequat̄ i die ij. vel. iij. a f'oia. ⁊ ita euacuatiões i farmaco p̄cedūt digestiua nisi p̄ multā materiā, p̄ minorādo esset añ digestionē furia mat̄ie. Exhibitio ēt tiriace aut metridati sequat̄ debitas euacuationes ⁊ sup̄fluitatū eductiones. Et ita de odorib⁹ et aliȷs localibus dicendū est.

¶ De cura febris pestilentie.

Expedito regie p̄seruatiuo ad curatiuū veniendū qđ sit'r in duo p̄tiri debemus nō naturaliū. s. cōtēplationē ⁊ medicinaliū cōsiderationē debitā. Primū rōne inspectur⁹ p̄dicta cōprehēdere poteris habitis ēt ex locis aliȷs canoñ. dietādi ⁊ rectificādi aerē q̄ etiā sup̄ regie acutaꝝ sunt tacti. ¶ Pro scdo dicēdū q̄ lȝ in oī patiente febrē pestilētialē sit cōiter putrefactio sit etiā pluries ābundātia humoꝝ vñ egeam⁹ solutione vētris aut flobothomia tamē regimē est spāliter diuersificandū s̄m fe. pesti. quā cōtingit aliqñ esse effimerā. aliqñ flegmaticā. aliqñ colericā. aliqñ sanguineā vt forte q̄ nūc distincto effimera sit ceteris paribus peior q̄ quātā diuersitatē recipiat et p̄ma q̄rti vide ⁊ cuius libȝ eaꝝ iā p̄misi curā nō de illa dicturus nisi p̄ut supposito suppetit. Habitis igit̄ curis s̄m vnūquēq̄ modū ei⁹ generalia premittant̄ de lenificatione ventris. Et attendatur interiorib⁹ cordialib⁹ ⁊ exterioribus: et attendat̄ valde anhelitus cū inspiratione sup̄ res frigidas de quibus dictū est. ¶ Si v̄o fuerit sanguinea feb. querat̄ extractio sanguinis attēta repletione si fuerit circa epar aut cor spāliter ⁊ minuat̄ vena hec vel illa s̄m cano. i dictione p̄missa tactos lenificatione premissa. deinde lenire possumus ventrē ⁊ cū hoc mūdificare sanguineȝ a colericis sup̄fluitatibus cū decoctione fructuū desc̄ptione Mes. Aut dyaprunis Nicholai siue scamonea. Applicemus deinde cordialia exterius ⁊ interi⁹ ⁊ attēda-

mus infrigidationi ꝛ exiccationi ꝛ dare possum⁹ in potu. post dictas euacuatiões hoc. ℞. trociscos de cãphora. ℈. iiij. sirupi acetositatis citri aq̃ rosa. ana. ℥. j. Item in isto casu couenit iulep de acetosa. Item iulep rosarũ et potes tribuere ista iulep cuꝫ modico camphore trite et cũ tritis margaritis que omnia ex prehabitis collige et ex regimine feb. sanguinis cum putredine. ¶ Si vo febris esset colerica pestilẽs in casu interpollata licꝫ vt plurimũ continua recipit diuersitatem plurimam ẜm ꝙ pura vel nõ pura: vel ẜm diuersitatẽ specierum colere q̃ oĩa cõprehendi pñt ex p̄habitis ꝛ siľr regimina spãlia quantũ ad res nõ naturales ꝛ medicinales magis ĩ pñsenti succictissime dicenť esse p euacuationeꝫ ꝛ alterationẽ ꝛ confortationẽ. ¶ Quantũ ad primũ vel pestilentiaľ colerica fe. siue antrace vel bubone vľ cũ altero istorum vel cũ ambobus. Itẽ vel est cũ sputo sanguinis et est pessima vel non. Si fuerit sine aliquo istoꝝ ꝛ flobothomandũ fuerit ex canoñ de flobothomia tactis ostẽdentibus flobothomandũ esse et superantibus oppositas medicationes eligevenã et partẽ in flobothomãdo ẜm regulas nuperrime tactas. ¶ Deinde si non fluxerit venter aut remisse stantibus etiã medicationibus ꝛ cõsentiente virtute euacua peccantẽ materiã ꝛ furienteꝫ et venenosam cuꝫ reubarbaro aut infusione mirabola. citrinoꝝ cum decoctione lupuli aut violꝫ. Aut si vis. ℞. sirupi violꝫ. cassie aut manne ana. ℥. j. ß. dissoluatur in. ℥. vj. aque endiuie siluestris: deinde. ℞. reubarbari. ℥. j. ß. spice gra. iij. infundanť ista in. ℥. vj. vini odoriferi et cũ cassia bene colata miscentur. valet etiã in hoc casu diaprunis Nicholai reubarbaratũ ꝛ non scomoneatuꝫ qđ exhibe cuꝫ aqua acedule aut aqua dicte endiuie aut succo aquoso pomorũ dulciũ aromaticoꝝ vel granatorum muzorũ. Vel. ℞. reubarbari. ʒ. ij. spice gra. iiij. infunde in. ℥. vj. vini dicti. Deinde infunde totũ ĩ vini granatoꝝ muzorũ. ℥. iiij. ꝛ cola ꝛ sufficienter exprime. deiñ ĩ potu tribue. Vel infunde p̄mo in aqua violaruꝫ. aut endiuie

dicte ꝛ cū zucch aro iulepiza vel cū iulep ro. fac corpus vnū ꝛ da in potu. Et ita vbi patiēs nō posset nullo mō cape medicinā fac aliū modū vt electuariū de succo citonioꝝ aut amariliū piroꝝ pomoꝝ aut cerasoꝝ ꝛ similiũ addēdo cordialia tm̄: potes etiā recipe spicā ro. ru. siluestres ꝛ reubar. hoc totū ad modū electuarij ꝯficias. Itē potes zuccha. ro. facere solutiuū siue in solone augere cū reubar. aut mirabol. citri. Uel ēt ex dictꝫ potes facere pillas. ℞. mirabol. citri reubar. añ. ℥. ij. spice. ℈. j. tere subtilr ꝛ infūde vino arōatico decoctiōis passularū. ℥. ij. Deide post leuē desiccationē ꝯficiant pille. Quaꝝ dos a. ℈. iiij. vsq ad. ℥. j. ß. si tñ liquidā medicinā capere pōt meli⁹ est. Deide vtere iulep frigidis ꝛ ea q̄ tacta sūt. Et si potatur⁹ vinū lipharet ꝯtinue cū aq̄ endiuie siluestrꝫ meli⁹ eēt aut cū aq̄ vio. ꝛ aliqñ stāte vehemēti incēdio cū aq̄ nenufarꝫ. ¶ Quid aūt sit de acetos dicēdū satꝫ ꝯstare pot. ¶ Si ꝟo febricitāti ꝯtingeret antrax siue bubo ꝛcūberet necessitas flobothōie diligēter attēde i q̄ pte sit antrax siue bubo. Et pmo si antrax vl bubo sint in pte dextra ꝛ fuerit cā exēpli in iguine dextro vt cōiectures epar misisse hāc materiā tūc dꝫ eē intētio tua diuertere materiā ab epate flobothomādo. cā exēpli saphenaz vl venā exteriorē clauicule q̄ est ram⁹ sciatice. Et si ꝯstaret tibi in supiorib⁹ vl in toto eē repletionē tūc tibi ꝯstāte potissimū materiā corruptā fuisse circa epar flobothomab venā cōezvt aspiciētē sup̄ ꝛ ifra. Si ꝟo ꝯstaret sanguinē ifectū circa epar ꝛ supi⁹ nō eēt incōueniēs lꝫ videat extraneū sil flobothōare vtrāq venā ꝛ ita debite euacuarem⁹ nec traherem⁹ materiā ad locū incōuenientē vbi si facerem⁹ haꝝ aliquā solā vt iferiorē ad ep traheret matia a supiorib⁹ ꝛ ep: faciēdo tñ supiorē impedirem⁹ aliq̄lit epar ne ad loca p̄habitā matiaꝫ transmitteret. Si ꝟo ex ꝯtigēti eēt bubo vl antrax i sinistro inguie vt ꝯstaret ifectionē circa ep ꝯuenieēti⁹ eēt flobothomare basilicā dextre ptis ne epar mittēs materiā sinistre pti eādē cōicaret cordi: ꝛ si velles āplius deriua-

re debes flobothomare cōem. Deinde si adhuc appeat repletio posses flobothomare saphenā aut sciaticaȝ vt dictū est. ¶ Si aūt foret ātrax seu glādula sub asella de ꝑtra ⁊ fuerit idigētia flobothōie de basilica eiusdē ptis flobothomādū ē. Deide si ꝯstiterit circa coꝛ eē materiā melācolicam furiosam calidaȝ vel vapoꝛosam nō incōueniret facere flobothomiā de basilica sinistra. Et si vel les magꝫ ꝓuare tenoꝛē ꝟtutꝫ eēt meliꝰ flobothōare i manu ramū basilice aut vene cōis. Si ꝟo ꝯstaret tibi splenē mat'iaȝ cōicare i iguine sinistro si pte sinistra sit antrax vl' bubo ꝯsil'r tēta euacuare a splene p eādē ptē. Et si i toto eēt repletio nō incōueniret flobothomādo euacuare basilicā dextrā. ¶ Si ꝟo appeat signū in emūctorijs tūc stāte repletiōe totiꝰ ex ꝑhabitꝫ operari poteris. Si ꝟo eēt hec pestilēs feb. cū sputo sanguis si appet repletio flobothōa dextrā ⁊ pone in potu boliarmeni triti vt alcochol. ʒ. j. cū. ℥. j. ß. sirupi acetositatꝫ citri. et. ℥. ij. aq ro. aut endiuie aut buglose. Itē ābelet ēt sup bolū armenuȝ īfusuȝ aceto aut aq̄ ro. Aut. ℞. boli armēi. ℈. ij. tre sigillate. ℈. j. cāphoꝛe. g̃. j. smaragdi iacīcti añ. g̃. j. tere vt alcochol ⁊ īfūde siru. acetositatꝫ citri vt scis. Itē vtaꝛ electuarijs ⁊ iulep ꝑdictis nō omittētia boluarmenuȝ: lȝ ēt valde ꝯueniat cāphoꝛa coꝛallꝰ ⁊ sandali ⁊ acetosella ⁊ alia plura de q̄bꝰ dictū est. Euiteꝛ tñ anhelitꝰ taliter patiētis. ¶ Dietā ꝟo q̄liter ꝓuare dȝ satꝫ cōcipe pōt. Si ꝟo fuerit flegmatica fe. distigui ēt posset ꝓm dictos modos in flematica fe. succigendo igiꝛ ꝓmonē ex ꝑhabitꝫ ītelligēdū euacuatiuū i isto casu potit eē vt exhibeamꝰ agaricū cū māna aut cassia siue trociscos dādo ꝓm cōeȝ dosim cū aq̄ buglose ⁊ melise. Vel ēt facere possumꝰ pillulas appꝛobatas ad hoc. ℞. trociscos de agarico turbith boni añ. ʒ. ij. cinamomi. ℈. j. salisgēme. g̃. j. tere oia deinde. ℞. ābꝛe musci. añ. g̃. j. q̄ misce cū ꝑdictis ⁊ cum melle ro. fiant pill'e quarū dosis sit a. ℈. ij. vsqȝ ad. ʒ. j. ß. ¶ Potes ēt dare de turbith ⁊ de dictꝫ trociscꝫ cū māna. vt. ℞. cassie aut māne. ℥. j. ß. turbith. trociscꝫ de agarico

aũ.ʒ.ij.ß.zinzi.ʒ.ß.salis gẽme.ğ.j.īfũde ī aq̃ buglose de inde cola ꝛ exp̃me ꝛ cũ dc̃a cassia totũ dulcoreť cũ zucca ro. Et potes exhibere turbith ꝛ dictos trociscos cũ ele/ ctuario de succo ro. Et potes recipe diafinicon ꝛ exclu dere scamoneã et addere duplũ trociscꝫ de agarico post euacuationẽ vteť sirupo ꝛ iulep cordialib⁹ q̃ ex p̃habitꝫ potes colligere. ¶ Si vo fe. eẽt melãcolica eodẽ mõ in/ tẽde euacuatiõi. Et si incubuerit necessitas flobotõie opare fm cañ. p̃hitos: euacua ẽt hu. melãcolicos cũ eis q̃ tacta sũt ī regie q̃rtane addẽdo si nõ fuerit liq̃da me/ dicina aq̃ buglose. Jtẽ mẽti tene ɔfecť. quã põit Mes. caplo de lapide stellato ꝛ ex cõfectione de lapide lazuli ex inẽtiõe sua quã cõmẽdat idẽ. Et potes dicte cõfecť. puluerẽ cõficere cũ zucca. ī aq̃ buglose ꝛ facere electua riũ cui⁹ dosis posit eẽ fm quãtitatẽ zucchari ꝛ ꝓ vice rñ/ deat. ʒ. j. sp̃erũ. Jtẽ potes facere fieri ɔfecť. solidã ī mor sellis ꝓportionãdo puluerẽ zucca. vt scis. Jtẽ potes ex puluere hau rerũ cũ iulep viol. cõficere pill'as q̃rũ dos sit a. ʒ. j. vsq3 ad. ʒ. j. ß. ¶ Si vo pestilẽs fe. pẽderet a ver mib⁹: tũc trãsi ad euacuãdũ vmes fm cañ. xvj. iiij. et ap/ plica cordialia ꝛ alia ɔfortãtia mineras vtutũ. Et eodẽ mõ si ꝑpť alicui⁹ mẽbri putrefactionẽ ꝛ corruptiõez et herpetẽ cruris vł silis ptis ɔtingat fe. pestil. tẽta abijce re corruptiõez illã cũ dictꝫ loco suo ꝛ tẽta matiaz trahe re a p̃ncipalib⁹ ꝛ ɔforta cor ꝛ alias vtutũ mieras. Pro/ inde sis caut⁹ ī hñtib⁹ crura p̃ter naturã ne facias icaute stricturas ne materie ad sup̃iora putrefcẽ ꝛ venenositate pluries corrũpãt mẽbrũ p̃ncipale. Et iõ in podagricꝫ ꝛ silibus nõ debem⁹ applicare caustica et restrictiua nisi p̃mo euacuem⁹ corp⁹ totũ ꝛ postea regam⁹ ne supfluita tes malo regie a te traducanť ad locũ aliũ cui⁹ sit ī lesio ne hñda alia suspectio. ¶ Perq̃rendũ ẽt ī peste ne solite euacuatiões malarũ materiez minuanť aut totaľr au/ feranť sicut menstrua ľ aut emorroydal' fluxio aut siľes īmo clausi aut diminute facti nouiť fiãt aut augeanť: ꝛ hoc sit a pestilẽtia p̃seruatiuũ ꝛ regis ei⁹ succicta ofisio

a qua nos pseruet et liberet si i illa ptingat icidere oipotens deus q solus languores sanat et phibet p infinita secula benedictus Amen. ¶ De variola.

Oportet in variolis regime i psenti caplo inclusum in duo diuidi pncipalr in regime .s. variolaru et i regime morbillor. Variolar aut regime diuersitate capit rone etatu et ratioe coplexionu naturaliu. Et tertio pot recipere distictione i regime pseruatiuu et i regime curatiuu. Variolar actualit existetiu regime pseruatiuu. de q° in psenti est pmo itelligi pot regime adhibedu ebullitioni sanguis aut humor alteri⁹ parati ad factione variolaru et morbillor. Ite itelligi pot regime pseruatiuu aliqru determiatar ptiu q custodiede sut ne variolt ledatur et morbilt et h nuerabunt caplo suo etc. ¶ Accedo igit ad pmu distiguedo etates q variolat aut morbillant i etate lactetiu corpuz nec aliis cibis nec potib⁹ coit vtetiu q lacte et in etate septenij vsq i etate in q flobothomia in eo no cocedit lz vetosatioes coius cocedant et i etate puectiore in q euacuatioes p flobothoiaz et farmacia cocedi psit. ¶ A pma igit ichoaduz in q supponatur ebullitio sanguis pma ad variolas et morbillos: i tali em lactenti puero aere moderare possum⁹ regedo nutrice et rectificado lac. Incboem⁹ g ab aere que eligam⁹ aliqliter declinate ad siccu et in actiuis teperatu. Et si ptaret flama ee valde magna et eet estiuu tps paululu decliuet ad frigiduz ne frigiditate ei⁹ pstipent pori. Et p sig copheder supta ex pulsu et alijs ex suo loco sumedis vēturu ee sudore. Sit aer teperat⁹ ac parup hyeme declinas ad calidu. Sit aer camere mud⁹ aut pauci luis nec et toto obscur⁹ teneat et lactes i cunabulo seu lecto medie plume aplior vt tactu e hyeme q estate: et ita medio mo coopiat et sic circa carne heant rubea sindon estate aut hyeme rube⁹ panus si sit de scarlata est meli⁹. ¶ Jaceat et paties capite eleuato debite: nutrix et stet i aere cosili, Copl'one tn ei⁹ tetar: et cetera alia reqrevt repl'one.

¶ Dico de cibo ꝛ potu: lac igit̃ dãdũ lactãti q̃rat̃ decli-
nãs ad frigidũ ꝛ siccũ itẽtiõe ꝓhibitiõis putrefactiõis
¶ Si igit̃ lactẽs haberet nutricẽ valde calidã cõueniẽs
esset inuenire nutricem frigidã ẜm naturã vel corrige-
re lac suũ vt vtat̃ pane de pura simila pauci fermẽti nõ
saliti aũt paucissimi salis spõgioso tñ ꝛ ad digerẽdũ le-
uissimo. ¶ Venio ad carnes quaꝝ comestionẽ minoret
cõueniũt ẽt interdũ carnes pulloꝝ que tamen corrigãt̃
et ĩ pulloꝝ vẽtrib⁹ ponãt̃ folia acetoselle aut g̃ua gra-
natoꝝ aut capõli vitis. pira aut poma nõ valde matura
aut citonia vl' amarilia aut ponat̃ agresta ĩ brodio dũ
coq̃t̃ pull⁹ aut vinũ g̃nati aut modicũ aceti vel sil'ium.
¶ Itẽ carnes ꝑdiconũ aut lepusculoꝝ aut lactẽtiũ cap-
torũ aut capõlorũ. ¶ Itẽ gelatine ꝛ sulcide ꝯueniũt. Itẽ
cõuenire pñt pisciculi ꝑui petrini cõditi cũ aliq̊ aceto-
sorũ. lac case⁹ ꝛ sil'ia vitẽt̃. ¶ Ex leguminib⁹ comedant̃
lẽtes excorticate ꝓfuse agresta aut sil'i acetoso. Aut eli
xent̃ cũ cortice suo abiecta ꝓ̃ma aq̃ vt recedãt ꝑtes ca-
lide subtiles. Deiñ acetosari pñt. Itẽ cõuenire pñt pani
cũ ꝛ miliũ coctũ ĩ brodio pulli correcti vt scis. Ex potib⁹
aũt cõuenire pñt iulep ro. cũ medietate sui vini g̃natoꝝ
acetosoꝝ aut succi arãcij vel sil'ium. Aut si pur vult bibe
re vinũ eligat̃ acre valde paucifeꝝ adhuc liphatũ. Et so
bria sit nutrix talis in cibo ꝛ potu quãtũ fieri põt salua
tñ g̃natione lactis. ¶ Si q̃s tñ ĩ estiuo tp̃e pect⁹ ꝛ mã-
millã lactãtis alteraret ꝛ epar suũ saltẽ cuꝫ aq̃ endiuie
cõueniret. ¶ Expedito regie cibi ꝛ pot⁹ dicendũ de iani
tione ꝛ repl'one ꝛ ꝓ̃mo ĩ lactãte q̃rat̃ minoratio suctio-
nis lactis vt mẽti tñ teneat̃ etas. ¶ Itẽ purgent̃ ẽt debi
te sup̃fluitates nutricꝭ cũ clisterijs ꝛ suppositorijs. Que
rat̃ ẽt si ventri pueri nõ obediat eductio fecũ cũ suppo-
sitorio facto ex zuccharo penidiaꝝ aut ex modico sepi.
Et si vis cõtere modicum stercoris muris ꝛ miscere se-
po aut zuccharo ꝓ suppositorio cõueniret. ¶ De somno
et vigilia vlterius dicẽdũ lꝫ lactẽs nõ possit ĩ somno et
vigilia debite regi ex toto: q̃ram⁹ tñ si possum⁹ ꝙ nõ sta
tim post lactationeꝫ dormiat imo differat̃ dormitio per

vnā horā post. Et grak etiam in dormiēdo debitus situs ¶ Nutricē etiā regamus in somno ⁊ vigilia ⁊ si nō repugnaret aliqd dimittek somnū diurnū vz qr pluries propter vagituz pueri nutrix de nocte dormire nō pōt: tūc eni somnū diurnū cōcedere expedit. ¶ Venio ad motū et quietē et clarū est lactētē a cunabulo remouendū eē nisi icubuerit necessitas mutādi aut aliqd sike tale. Vitemus etiā quātū fieri pōt cōmotionē cunabuli saltem fortē et imediate post lactationē maxime qꝫ nutrix facit vt placeat lactēti aut ipm ad dormitionē ducat. Ad accidētia aīe ex parte pueri ⁊ ex parte nutricis. Oia igitur deliciosa ⁊ tēperati gaudij ⁊ oia ꝓhibentia vagituz et ꝓuocantia irā ꝓhibenda sunt. Et taliter regamꝰ nutricē. Est ei intētio nō calefacere sed ifrigidare lac ⁊ similiter est intētio ꝓhibere calefactionē sanguis lactētis. ¶ Nutrix etiā vtak motu infra exercitiū ⁊ ad excussionē superfluitatū nec ducak ad flāmā ⁊ lactis calefactionē. Nec lactet pueꝝ famelica valde existente sed saturata potius nec etiam postqꝫ mota est. ¶ De coitu vo nutricis quid dicendū patet nā absolute est prohibendus saluo qꝫ si multū appeteret et esset cōiectura materiam spermaticā esse valde multā forte non inconueniret cōcedere coitū: tn̄ illo celebrato deberet salire apertis coxis vt effluerret sperma et prohibeatur impregnatio quod est turpe et malū dictu et facto peius: quia leditur deus omnipotēs. ¶ Expedito regimine non naturaliū ad medicinalia venio saltem respectu nutrientis. Expedit igitur medicū aspicere signa nutricis qꝫ si viderit necessariam esse flobothomiā flobothomet basilicā aut cōmunē venā ducens quantum non repugnet multiplicationi debiti lactis premissa ante lenitiōez vētris cū manna aut cassia et aqua endiuie si fuerit tempus estiuū: aut hyeme cū aqua zucchari ⁊ brodio pullī vel simili. Et si apparuerit calidior debito et colericior nō est malū exhibere sirupū endiuie aut sirupum acetosum simplicem orizacharum. Deinde exhibere sibi de dyaprunis non scamonentis Nicholai. Non esset incō

ueniens etiã exhibere electuariũ de ſucco ro. Meſ. aut diamãne Meſ. lʒ q̄ʒlibet ſit ſcamoneatũ exhibẽdo vſq̃ ad. ʒ. iiij. diamãne cũ aq̄ endiuie aut aq̄ ordei vł nenuf. vel exhibe cũ. ʒ. j. mãne aut caſſie. Et poſtea fac vti ſirupo endiuie aut ro. aut vio. aut nenufarꝫ ſm quãtitatẽ flãme. ¶ Si v̾o patiẽs ebullitionẽ ſit in etate in qua poſſʒ fieri vẽtoſatio ventozent nates cũ aliquali ſcarificatione: deinde pulpe ſpatularũ. Si v̾o in etate eſſet in qua poſſʒ fieri flobothomia poſſumꝰ flobothomare baſilicã p̄mo dextraʒ. deinde eadẽ dic cephalicã eiuſdẽ ptis maxime ſi appareat ſanguis ebulliẽs ſupiora petẽs. tertio in die ſc̄da ſi times materiã h̄re ratũ ad oculos ꝛ potiſſimũ ſi intẽdis minorare materiaʒ defluxã ad faciẽ nõ ſecuturo fluxu ſanguinis nariuʒ nec te potẽte ꝓuocare flobothoment q̄ꝺ eſt valde ĩſolitũ vene leporis naſi. de quã vide. iiij. j. caplo de flobothomia. De cõi tñ more ẽ dimittere flobothomiã iſtaʒ: colaturã tñ dare potes puta ſtante neceſſitate p̄habita. Et p̄miſſis euacuatiõibꝰ vniuerſalibꝰ ꝛ linitiõibꝰ vẽtris p̄ſuppoſito ẽt regie non naturaliũ rerũ p̄habito. Poſt v̾o flobothomiã aut debitaʒ vẽtoſationẽ ꝯueniũt iulep infrigidãtia ꝛ aliq̄lit ingroſſantia ſãguinẽ ſic̄ iulep ro. iulep de plãtagie de acetoſella agreſta ꝛ de g̃natis acetoſ aut muſis. Itẽ ſirupi ꝓtacti roſ. aut de ſucco granatoꝝ aut acetoſitatꝫ citri ꝛ multa rob de q̄bus ante facta ẽ mẽtio. Et ſilr multa electuaria q̄ ꝑ te vide. ¶ Et ſi potes ante aꝑtionẽ variolarum euacuare cũ mũdificantibꝰ ſanguinẽ q̄ tacta ſũt eſt bonũ: quãdã tñ deſcriptionẽ ſirupi alcori cõmẽdat Auicenna q̄ nõ eſt domeſticus in cura variolarũ. j. iiij. ¶ Expedito tẽpore regiminis ebullitionis que forte cõplebit in die ſecũdo ab initio feb. ita ꝙ die tertio remittet vel cũ ea nõ remiſſa incipient apparere variole aut veſtigia ſua ita ꝙ cõſtabit tibi materiaʒ iam pelli ad exteriora ꝛ tunc eſt ponendũ regimẽ p̄mo variolis adhibẽduʒ. ſecũdo ad p̄ſeruanduʒ pretacta mẽbra. ¶ Pro p̄mo intentio eſt vt materia mala extrahat debite. Secũdo

vt expellatur per sudorē aut insensibiliter aut tertio vt
variole maturent ⁊ vt sensibiliter aut insensibilit̄ exeāt
¶ Pro primo est naturaliū regimen rerum p̄mittendū:
aerem igit̄ moderemur vt aliqualiter tendat ad calidū
saltim hyeme. Estate v̄o ad temperatum saluo si vide-
res ex magna flāma valde debilitare patientē ⁊ vt tan
git Auicēna valde denigrari linguā. Nam tūc caue ti-
bi a calefactiōe: ⁊ caue ne teneas patientē valde coop-
tum pannis scarlatinis: caue tamē ne aeris frigiditas
inducat materiā in interiora. Secūdo est ponēdū regi-
men ex parte ciborū et potuū a pane principiū faciēdo
qui debet esse bene fermētatus leuis ⁊ spongiosus in q̄
impastata sint semina feniculi ⁊ endiuie trita. de cōmu
ni tamē more est exhibere simplicē panez alijs circum-
stātijs moderatū. ¶ Carnibus si vti debeat vtatur ipsis
aut ipsarum brodio lʒ sit melius omittere. Carnes sint
pullorūz gallīne cum quibus sit coctum modicum radi-
cis feniculi et endiuie stante adhuc vehementi flāma.
Et in isto casu pro ferculo cōuenit valde ptisana ordei
in brodio tacto aut panata in eodem. ¶ Vinū autez nō
conuenit adhuc sed aqua decoctionis ficuū siccarum.
¶ De lente non dico quia nō est multuz in vsu ⁊ det̄ illa
aqua cuz modico zucchari aut aque feniculi aut aq̄ en-
diuie s̄m eq̄s ptes fiet iulep de quo cū dicta aqua suma
tur in potu. ¶ Ex Auicē. autē capiam descriptionē istā
loco allegato cum dicit. Et de illis que sunt vehemētis
iuuamenti ad faciendū aperire variolas est vt sumat
ficuum pinguium caricarū siccarum supple ⁊ bene ma-
turarum. ʒ. vij. lentiuz excorticatarū lacte draganti se-
minū feniculi ana. ʒ. iij. coque in lib. ß. aque vsq̄ q̄ cōsu-
mant quasi due ptes ⁊ colet̄ et det̄ in potu. Expellit enī
caliditatem a part bus cordis et prohibet pulsum cor-
dis. ¶ Simus tamen cauti q̄ non statim apparenti-
bus variolis et semper valde calida ⁊ valde aperitiua
exhibeamus. ¶ Si igitur faciamus aquam extracti-
uam poterimus facere ficus albas siccas quattuor aut

vi. ꝛbullire ordeū siccū aut radiculā endiuie. Propterea ꝯsiderare debem⁹ fe. ꝛ flāmā tūc existentē vt nec ex toto calefaciēdo inflāmem⁹ sed moderate operemur vt scis. Et fm ꝙ remittet flāma ꝛ incubuerit necessitas aperiē di fiat ꝛ sufficiēter extracta materia ꝯueniūt aperien tia vias ꝛ ductus vt natura intraneas materias ꝑ loca expulsionū expellere possit. ¶ Quid ꝟo de flobothōia di cendū explicare possuȝ ꝛ si nō eēt facta vsqȝ ad hoc tp̄s et esset magna repletio sanguis necessaria esset flobo thomia ꝑpter duo. Primū vt natura redderet potēs op pressa ꝑpt multā materiā ad debite expellādū ad exte riora. ¶ Scōm ꝑpt qđ necessaria est qꝛ dato ꝙ natura esset potēs expellere materiā esset tāta vł posset tāta ex pelli ꝙ corrūperet mēbra ad q̄ expelleret nec sequeret nocumētū ꝑ flobothomiā retractiōis materie tāta ipsa exn̄te imo adhuc variolꝰ cōpletis stāte ista repletiōe cō ueniret flobothōia ꝛ ita in ope faciet citū iuuamētū ma nifestūqȝ et consecutū. Si ꝟo nō eēt multa materia nō deberem⁹ facere flobothomiā saltiȝ copiosaȝ ingressuȝ male materie timēdo. ¶ De vētosatione dicēdū ꝙ si ap paret egredi materiā multā quā putas nō posse bn̄ re gi a ꝟtute vētosatio cū scarificatiōe ꝯueniret facta cir ca nates aut pulpas spatularū vt nocte videris ampli⁹ abundare materiā in sup̱iorib⁹ ꝛ inferiorib⁹. Unde in volendo īmediati⁹ educere a sup̱iorib⁹ partib⁹ sunt sca rificāde spatule: volēdo ꝟo ab vtroqȝ q̄si equali ducere scarificatio natū cōueniret isto tp̄e. in die p̄ma appa ritionis defensanda sūt mēbra quedā. Et p̄mo oculi du cēdo frequēter smaragdū circa oculū. ¶ Iteȝ inspiciat smaragdū nec stet in magno lumīe nec īspiciat rem ru beaȝ aut valde luminosaȝ. Itē si fieri pōt fricet collum trahēdo deorsuȝ et scalpet caput etiā trahēdo deorsuȝ. Itē fricent timpora trahēdo ab anteriori p̱te ad poste riorē. ¶ Itē post cibū et potū capiat ḡna ḡnati muzi vł coriādra correcta vł codegnata cū zuccharo sine sp̄eb⁹ vel infundat modicū panis in agresta vel filī. ¶ Oculis

autē imponat modicū aque ro. in estate frigida vt est: ꝛ in hyeme remissi frigoris. Et valet aq̄ ro. cōfortādo oculum ne recipiat ꝛ sua frigiditate expellēdo. Item valet aq̄ coriādri aut mirti aut sumac: ꝛ iste est mod⁹ ipōnēdi vt cotū vel mūduz pānum ipōnat aq̄ ro. ꝛ gutte due vel tres instillent lachrymali domestico et paulatiue voluatur patiēs vt aq̄ ro. totū cōprehēdat oculū in toto tñ foramie siue pupilla. ¶ Itē mēti tene qñ ꝯueniāt in defēdendo oculos stiptiora ꝛ frigidiora ꝛ qñ min⁹ ꝓ quo dicendū est p̄missis euacuatiōib⁹ vniuersalib⁹ dū est ebullitio in matia vł de illa fluxerit ad oculū frigida ꝛ satis stiptica ꝯuenire. Frigida em̄ ad remittēdū caliditatez ꝓductā ex fumis a matia subleuatꝫ cōueniūt ēt stiptica vt cōfortet ēt ocul⁹ ne recipiat materiā ꝛ hoc ma tie cōtinet veritatē nisi in oculis nō fuissꝫ ante paulatine cōgesta materia. Nā dato opposito ꝙ oculi paulatine cōgessissent multā matiaz dato ēt ꝙ oculis nihil fluxisset frigida et notablr stiptica nō ꝯuenirēt timēdo incuniationē materie stāte q̄ oculos cōgessisse materiā multaz pꝫ qd̄ est dictū. Vñ poterim⁹ exhibere illud defensiuū. ¶ Primo ꝓ q̄libz et vbi eēt flāma magna. ℞. smaragdi ꝑ se triti vt alcochol ℈. ij. margaritaꝝ mūdatarū tritarū gra. j. ß. cāphore ℈. j. aq̄ ro. ʒ. ij. ß. ponātur in ampulla. Et bñ coopto orificio cōcutiant pluries ꝛ guttatī vt tactū est inducant oculo. ¶ Vel cape litargiri. i. spume argēti vt exponit symon lꝫ ille terminus litargiriū fit cōis ad spumā auri argēti stagni et plūbi. Litargiri igit ℈. iiij. tere vt alcochol. ꝛ sūas aquā decoctōis sumac ꝑ pte q̄rta ꝛ tres ptes aq̄ ro. Si vo eēt in oculis cōgesta materia et nōdū fluxisset aliq̄d aq̄ sola ro. aut plātaginis ꝯueniret: aut endiuie siluestris aut memite aut aq̄ decoctiōis coriādri mediocrit̄ sicci. ¶ Si vo fluxisset aliq̄d de materia et aliq̄d essꝫ fluxurū tūc frigida faciētia repcussiuz et stiptica faciētia remissum seu iuuātia vtutē vt faciat cōuenire ꝛ matie in circūferētia oculi ꝙ circa corpulentiā totā. ¶ Dūꝫ vo ex toto fluxisset materia frigida ꝛ sti-

ptica nō cōueniret tñ educta materia fluxa insensibiliter
vt in declinatione cōpleta rarificatis ⁊ laxatis oculis
et ita dimulsis ⁊ clarificatꝫ spiritibꝰ ⁊ humoribꝰ frigida
ad aliqualr̄ alterādū cōuenirent magis tamē stiptica
ad iuuandū ⁊ cōfortandū. ¶ Nares ēt custodire possu-
mus cōstante nobis naturā nō tētaturam fluxū sangui-
nis nariū cū odoratione aq̄ ro. cāphore ⁊ silium frigido-
rū vt trita cāphora grana .ij. in aq̄ ro. liniant̄ nares interi-
us vt scis. Aut sumat̄ antimonij. ℈. j. triti subtiliter ⁊ i-
ponat̄ aq̄ ro. aut plātaginis aut silr̄is ⁊ intingant̄ nares
vt dictū est. ¶ Defendimꝰ etiā aures inungēdo oleo ro.
decoctionis mirti vel oleo citoniorū vel silr̄iuꝫ. ¶ Defen-
dimus etiā guttur gargarizando diamorō cū aq̄ frigi-
da aut aq̄ ro. aut lac caprinū aut asininū cuꝫ aq̄ ro. Aut
gargarizando agrestā cū aq̄ zuccharata aut vino gra-
natorū muzorū aut acetosoꝝ. Itē defendimꝰ os cū collu-
tione p̄habitoꝝ statī īmediate. ¶ Itē infundēdo penidi-
as in aq̄ ro. vel agresta vel succo arācij dul. cōfert. Iteꝫ
collutio cū iulep ro. valet. Itē defendunt̄ stomachꝰ ⁊ me-
ri sugendo aquā ro. vel ordei cū iulep ro. addendo aquā
endiuie ⁊ ita q̊dāmō defendere possumꝰ intestina supe-
riora vel si nō adsit beneficiū vētris dat̄ cassie ī dosi p-
portionata etati patiētis cū aq̄ granatoꝝ muzorū vl̄ cū
vino citonioꝝ addita aq̄ endiuie siluestris. ¶ Inferiora
defendi pn̄t cū clisteri tali. ℞. ordei rof. ru. iuiubaꝝ añ
M. f. coquētur in aq̄ fluuiali: deinde colent̄: postea. ℞.
zucchari rof. olei ro. añ. ℥. ij. deinde colent̄ ⁊ clisteri siue
alio imponat̄. ¶ Premissis hoꝝ mēbroꝝ defensionibꝰ si
p̄terierit dies scd̄a aut tertia nec appareat tibi variolas
bn̄ egredi pōt facere decoctionē ex radi. feni. cū ficubꝰ
aut tūc. ℞. aq̄ decoctionis ficuuꝫ lib. j. aq̄ feniculi. ℥. iiij.
aq̄ buglose aq̄ endiuie añ. ℥. j. misce ⁊ de ista aq̄ patien-
ti tribue siue exhibe in potu. ¶ Ut extrahantur variole
non semper vno medicamine intendendo sed oportet
diuersificare medicinā s̄m etates ⁊ cōplxiones ⁊ materias
variolaꝝ ⁊ ita s̄m maiorē flāmā aut minorē vt inde tā-

gebam vt si materia fuerit grossioꝛ terrestrioꝛ aut visco
sioꝛ attēdamus subtiliationi aptioni ⁊ incisioni. Et ita
si fuerit subtilioꝛ queramus tūc extractionē ⁊ ita cōue-
uit decoctio ficuū citrinaꝝ cū radi. endiuie siluestrꝫ. Et
in tpe quo querimꝰ extractionē materie vitemꝰ inūctio
nem partiū interioꝝ cū oleo aut emplastro vel sili ne ī-
pediat exitꝰ materieꝝ vel īcludant materie q̄ exiuerāt
vel exire parabant. Vitet ēt aer frigidꝰ vt est tactū in-
uoluat scarleto patiēs aut sindone rubea. ¶ Memoꝛa
etiā qd̄ dixi ex mēte Auic. pensandā esse flāmā et adusti
onem compꝛehensas non alleuiari extractione variola
rum et visione nigredinis lingue. In isto ḡ casu mode-
rate inuoluatur pannis ⁊ in aere debito teneat. ¶ Po
tum in dando ad extrahendum variolas pensemus vt
demus aquam oꝛdei cum decoctione paucarum ficuuꝫ.
¶ Item poterimus exhibere iulep tale. ℞. aque endi-
uie. ℥. iiij. aq̄ feniculi. ℥. j. zucchari al. infusi in aqua deco
ctionis ficuum. ℥. iiij. fiet iulep longum. ¶ Itē menti te-
neat gradatio diete vt tempoꝛe flamme et ebullitionis
sit magis tenuis cōpleta extractione vt ꝑtransito septi
mo ab initio apertionis et pꝛecedente maturatione de
bet esse dieta grossioꝛ et mediocris tēpoꝛe intermedio
et non obstante alio pꝛocedat continue ingrossando vt
euentis et siccatis variolis conueniat grossioꝛ. ¶ Si
autem pꝛeterirent. vij. et iam mature vel siccate sint va
riole maxime in facie et pectoꝛe. Nam variole pedū plꝰ
differūt maturationē et ideo egent maioꝛi cooptura tē
ptemus aperire has ne sanies manēs rodat carnē cum
acubus de auro ꝓpter nobiles auro existēte temperato
et ꝯfoꝛmi coꝛpoꝛibus post apturā ⁊ debitam saniei ex-
pꝛessionē sugātur cū coto mūdo. Et ita cōuenienter fi-
at in alijs materijs. Et si pꝛopt multam saniem ⁊ putre-
factionē eaꝝ sit egēs salsatione eaꝝ tūc. ℞. sal. ʒ. j. cro
ci. ℈. ß fiet decoctio in. ℥. vj. aque ad cōsumptionē tertie
partis. deinde infundatur cotū dicte aque ⁊ tāgantur di
cte variole locoꝝ non valde dolētium. ¶ Si tamē aqua

decoctionis croci ꝛ salis fuerit ro. magis cōmēdat Aui
cenna: infrigidat enim ꝛ exiccat et sua aromaticitate cō
fortat mēbra. ¶ Item ex Auicēna hanc aquā describere
possum⁹. ℞. folioꝝ tamarisci lentiū primo infusarū aq̄
frigide. ro. ru. siluestriū sādaloꝝ ru. an̄. ℈. ij. coquētur de
inde colentur quarta pte ꝯsumpta. Deinde i colatura li
quētur. ʒ. ij. salis et grana. iiij. cāfore. postea habeať co
tū vt est tactū. vľ recipiať pānus lineus et dicte aque i
fūdať debite cōstrict⁹ vt remaneat debiti liquoris. dein
de extēdať ꝫm quātitatē loci quē intēdit exiccare ꝛ hoc
remediū cōmendat Auicēna ꝓ maturādo velociter et
faciēdo exiccare ꝛ faciēdo cadere pelles variolaꝝ. ¶ Et
tempore hyemali [illegible] folia ꝛ cortices tamarisci ꝛ ap
ponať prunis incēs et fumo dictoꝝ fumigeť pann⁹ dei
de apponať loco cui⁹ exiccationē q̄ris. ¶ Similiter si
queris magnā exiccationē variolaꝝ ꝯmēdat Auicēna
fumigationē ex mirto et folijs eius fiendā cū panno vt
est dictū. ¶ Vel si esset tēpus hyemale frigidū ꝛ mľte plu
uie posses fumigare modo isto. ℞. myrti et folioꝝ eius
ro. ru. gallaꝝ an̄. ʒ. j. corticū thuris nucis cipssi an̄. ℈. j.
cōtūdať et hoꝝ medietas apponať igni vľ prunis igni
tis vt est tactū fumigādo ēt mō illo. Itē docet Auic. re
mediū exiccatiōis vt aspgať loc⁹ reb⁹ exiccātib⁹. vnde
ita describere possum⁹ ex Auic. ℞. farine risi milij fa
baꝝ ordei et lupuloꝝ an̄. ʒ. ß. aspgať lect⁹ ista farina sub
tilissima ꝛ valebit multū ad exiccādū. Vľ sint līteamina
rare texture ꝛ sub ipis supra culcitra ponať dicta farina
Puluis ēt litargiri ꝛ antimonij subtilissim⁹ vt alcochol
spsim iniect⁹ lecto cōfert exiccādo. Et qn̄ icipiūt vario
le exiccari tūc pn̄t cape p̄habitas medicias exiccātes ꝛ
cōmiscere aq̄ ro. Dein̄ intigere filositates pēne anatis
vel galline et linire exiccādas ptes. Usuale tn̄ est vt est
tactū cū acu frāgere variolas ꝛ cū coto cōtinue exicca
re. ¶ Remedia tn̄ Auic. bona sunt si opus est forti ꝛ ci
ta exiccatione. ¶ Si vo ex variolis cōtingerēt vlcera i
alijs ptibus ab oculis tūc cōmēdat Auic. vnguētū albū

descriptione Mes.⁊sic si ne aceto. ℞.vnguēti al.ʒ.j.la-
uet cū aq̄ ro.⁊misceat eidē aq̄ ro.ʒ.ß.rasure radicū can
ne rab.radicū salic ā.ʒ.j.cāfore g̃.iij.subtilissīe trite.
deiñ cū pēna lini vlcera⁊loco vnguēti dc̄i albi cū aq̄ ro.
misce litargiri sbtilissime pluerisati ʒ.j.cāfore gna iiij.
vt dictū ē ⁊lini vlcera. Hoc ei exiccabit vlc⁹⁊valebit ad
vniēdū⁊cicatrizādū.Et si cruste ī naso eēnt aut aure su
mat butirū lotū ī aqua ro.aut pīguedo gallīe recēs nō
salita similit lota⁊liniāt cruste⁊loca crustaꝝ.Aut suma
tur oleū ro.solū vl.℞.olei.ro.ʒ.j.ß.butiri adipis galline
ā.ʒ.ß.lauēt ambo ī aqua ro.decoctionis.ʒ.ß.litargiri
⁊cū cera sic lota fiat vnguētū molle vl primo fiat vnguē
tū⁊ ita liquatū īfūdat dicte aq̄ deiñ fiat linitio vt ē ta-
ctū.Aut sumat pinguedo āguille cū oleo ro.⁊ fiat inun
ctio vt ē dictū.¶ Cōmēdat etiā Auicēna vnguētum ru.
ī delēdo vestigia variolaꝝ.Et ꝓ isto vȝ etiā vnguētū al.
de cerusa qd ponat i.v.cañ.xj.⁊.xxij.descriptione. Ve-
stigia ṽo variolaꝝ delētur ṗmo sumēdo aquā or.⁊ deco
ctionē furfur.¶ Itē ex Aui.possum⁹ ꝯficere tale medi-
camē. ℞.radic cānaꝝ.ʒ.iiij.abiect corticib⁹.se.melōis
cū cortice crete aut terre ex q̄ fiūt olle.ā.ʒ.ß.amigda.
dul.⁊amararꝝ.ā.ʒ.ß.pistet quodlibet p se deiñ coquet ī
lb.ij.aq̄ ad ꝯsumptionē medietat.¶ Deinde.℞.ij.albu
mina ouoꝝ recētiū.litargiri sarcocolle ā.ʒ.ij.zuccari
tabarzet amili ā.ʒ.ß.misceāt inuicē deiñ cū isto liniat
facies.Et post exiccationē potes lauare faciē cū aq̄ or.
⁊ iterato cū tali linire.¶ Itē ꝯficere possum⁹ hoc vngm̄
℞.olei lilioꝝ al.olei phisticoꝝ adipis asini olei ro.ā.
ʒ.ß.cere al.ʒ.iij.cū isto vnguēto qñ vadit dormitū pati-
ens vngat ⁊ postea lauet cū aq̄ or.⁊ lupinoꝝ⁊ pauci fur
furis vel si est intētio exiccare ⁊ pellē exteriorē q̄dāmō
remouere pt fieri hoc medicamē.℞.spume maris.ʒ.j.
lapidis pipis dicit Gētilis nō ē oppositū.hoc tñ vide te
ītelligere possum⁹ lapillū diu seruatū ī gnis pipis q̇ exic
cat⁹ ē ṽtute pipis ⁊sui.℈.iiij.costi armoniaci ā.ʒ.ß.bau
rach.℈.j.ossiū vituli antiq̄ꝝ⁊ adustoꝝ.ʒ.ij.se.rafani pul

uerizati rafani exiccati aristologie ro. lupio℞ añ. ʒ. j. cō
terāt oīa subtilissīe. Deiñ. ℞. adipꝫ asini vl' demesticio℞ꝫ
vt gallie. ʒ. j. ß. olī ro. ʒ. ij. ß. cere al. ʒ. vj. fi vngm̄ molle ex
q̄ liniāt mēbra vt est tactū. vꝫ ēt ad istud vngm̄ citrū et
vngm̄ al. q̄ ponūt a Nicholao: ꝛ eligat vngm̄ al. sñ aceto
nisi forte q̄rerem᷑ ꝯsūptionē saniei ꝛ icisionē ptiū visco
sa℞. ¶ Si vo post vestigia variola℞ appareret mal᷑ co-
lor ꝛ plūbe᷑ tūc debite itrīsec᷑ mūdificato corpe debes
adhibere q̄ multiplicāt sanguinē cla℞ ꝛ spūs ꝛ trahunt
ad exteriora sicut aq̄ cice℞ ru. ꝛ oua sorbilia recētia et
vinū odoriferū subtile satis ad dulce declinās. ¶ Itē aq̄
carnis de bonis capponib᷑ ꝛ poulastre marcialis. Iteꝫ
testiculi aīaliū nō coeūtiū. Itē caro fasiano℞ ꝛ pdiconū
sterna℞ ꝛ coturnicū. Itē lactētiū vitulo℞ ꝛ capto℞ ꝛ val
de iuuenū castrato℞. Itē auicle i rubis degētes pigues
Itē fic᷑ sicce nā generāt sanguinē subtilē vt tāgit Aui.
et expellūt ad cutē ꝛ ppt̄ illud faciūt pediclos vt. vij. iiij
tāgit i mafia ista. Itē docꝫ ibidē vt ꝯtinuis dieb᷑ bibat i
ieiuno colorād᷑ vinū p̄dictū ꝛ lac capnū. Et si foret būa
nū meli᷑ eēt. ꝛ hoc ꝯuenit dū resūpt᷑ eget corpus. Et si
egeret aliō mūdificatiōe ꝛ ꝯfortatione iteriori ꝯmēdat
Auic. minorē triferā ꝛ kebulos ꝯditos q̄℞ descptionem
tāgit Mes. Itē p mūdificādo. s. interi᷑ ꝛ apiēdo vias ꝛ
educēdo supfluitates ꝛ faciēdo bonū colorē valde valet
agaric᷑ correct᷑ vt tactū fuit. Ad dilatādū ēt sanguinē
et spgēdū ꝯuenit brodiū debite pigui cappōis aut filī i
q̄ sit posit᷑ aliq̄d cināi cū zucca. aut gar. aut croci. Vel
si vis isto mō describere. ℞. cināi. ʒ. j. gar. ℈. ij. croci. ℈. ß.
zuccari. ʒ. j. subtilissime tritꝫ misce ꝛ. iiij. cocleari ipone
brodio Alia multa tāgunt ibidē q̄ inde collige. Quid ēt
fiēdū sit si nascāt variole i oclo ꝛ si fiat vlc᷑ illi ex. iij. iij
loco ꝓpo vide. ¶ Si vo ꝯtigat flux᷑ vētris habe menti
regimē supi᷑ tactū. Pro isto tñ docꝫ Auic. exhibere len
tes plībus elixationib᷑ coctas. ¶ Itē ꝯueniūt ḡnata su
mach ꝛ silia. ꝛ ista faciāt p regīe variola℞. ¶ In cura vo
morbilo℞ habe ꝯsiles itētiōes ex pte regis nō naturaliū

vt cū ebullitio sit maior tēdat regimē ad maiorē infrigi dationē. Itē sit dieta mag͡ tenuis ꝛ ita ī alijs obseruā dū est. Tpe ēt q̄ q̄rim⁹ extractionē eoꝝ nō vtamur ita ca lidis vt ī variolis: nō coopiam⁹ ēt ita patiētē. De fl'oia dicat̄ vt ē tactū ꝛ vtrobiqꝫ de ꝓuocatiōe flux⁹ sanguis nariū alibi tactū. Aut si eēt mulier etat͡ debite de ꝓuo catiōe mēstruoꝝ ꝛ emorroydaꝝ ī masc'lo. Ista sufficiāt ꝓ regie variolaꝝ. ¶ De febre cū apostemate.

CUratio haꝝ fe. Istud ca. est ca. cure apostēa tū ꝛ matie interioꝝ q₂ ad apostēata intrīseca cōit̄ sequūt̄ fe. effimere. Vn̄ q̄rto Affoꝛismo. affoꝛismo. liiij. in bubonib⁹ oēs fe. male exce pte effimerels̄ regimen haꝝ fe. p̄mo distiguēdū est b̄m apostēata aut extrīseca sint vel intrīseca. ꝛ b̄m matias apostēatū vt fe. frequētes. apostēata fe. q̄dā sūt effime re vt est tactū: ꝛ p₃. j. iiij. ꝛ p̄mo de differētia fe. q̄dā sūt pu tride vt īplicuit Auic. in ca. de fe. apostematū ꝛ de signis apostematū dū dicebat ī p̄nti ca. Cura haꝝ fe. ē curatio fe. acute. Quedā sunt ethice b̄m qd̄ est euidēs ꝛ ēt trahe re possum⁹ ab Auic. in ca. de cibatiōe febricitantiū fe. ethicarū. iō regimē isto mō distinctū fe. distigueret̄ etiā Canon tn̄ p̄ncipal' sit circa distictionē regis apostema tū q̄bus pēdet ista fe. vel pepēdit vel causata est iō p̄n cipalis ꝛ p̄maria cura est apostematū. scd̄o fe. ꝛ īplicat̄ ca. dicto. ¶ Regimē aūt effimere tactū est. j. iiij. ca. j. de fe. effimera ex apostemate vbi tāgit gn̄a fe. q̄ ex apostēa te ꝯtingūt. Et l₃ sit tactū sup̄i⁹ succinctissime tn̄ replico q₂ res q̄ iuuametū p̄bēt o₃ vt iterēt̄ multotiēs. Primo de crisi qd̄ distiguet̄ ī nō naturaliū regimē ꝛ medicinale mag͡. Iō nō d₃ cibāri regl'arit̄ nisi cōpleta declinatiōe Regimē v̄o scd̄m erit intēdēdo apostēati ꝛ fe. ꝯueniēt̄ Prio liniēdo vētrē vt est tactū cū māna aut cassia. Deiñ si fuerit flegmō ꝛ fuerit abūdātia sanguis aut peccabit hūoꝛ cū sanguie ꝛ a fl'oia īchoare debem⁹ post lenitionē Et si fuerit bubo exēpli causa in inguine dextro ꝛ sit ma teria in fluxu potes flobothomare de basilica sinistra vt

si materia nō esset multa valde nec multi fluxus posses flobothomare venā cōem in brachio. Et si intēder; pl⁹ diuertere flobothoma venarū ꝓportionē in manu etiā ꝯueniētior. ¶ Si velles adhuc plus diuertere ꝯueniret flobothōia cephalice. ¶ Post istas euacuatiōes vniuersales attēde cure apostemat; quā cape ex locis suis sūme in cañ. gñales ex. iiij. j. cap°lo de cura apostematis. ¶ Nota tñ h̄ ꝙ ex cā fe. effimere ex apostemate ꝯueniūt ⁊ necessaria sūt eis infrigidātia ⁊ hūectātia ⁊ ēplastra īfrigidata cū niue sup mēbrū apostematū ita vt noceāt apostemati ⁊ faciāt ipsuꝫ crudū īmo īfrigidet via inter ōm ⁊ cor īfrigidatiōe penetrāte in ꝓfundū. Silr̄ si applicat; repcussiuū stante apostemate exťiore maťie circumcirca locū apostematū est applicandū repcussiuū ⁊ repellat materiā ⁊ viā stringat p quā transiret ad locū. ¶ Si vo q̄ram⁹ trāsmissuꝫ facere p aliq̄lit stiptica confortantia ꝑteꝫ applicem⁹ apostemati ꝑtis ⁊ circa illud vt vigoret trāsmittēdo materiā. ¶ Effimere regie succicto ad regimē putride veniēdū succicte ēt diuidēdo ipsuꝫ in rerū nō nat aliū regimē ⁊ medicinaliū ⁊c̄. ¶ Quātū ad ꝑmū q² Auic̄. sp̄alit de herisipila inťiori facit mētionē ꝫm istaꝫ: statuā regimē nō naturaliū. Pⁱo aeris q̄ declinet ad frigidū ⁊ hu. ex artificio iaꝫ supius tacto ⁊ ī frigido sit ex frigidis arōatic;. Itē scd̄o colligant cibi ex regie fe. acutaꝝ: tñ fiat mag; subtiliatio regis vñ ꝯueniret ptisana valde liq̄da in decoctione pulli macri vl̄ meli⁹ in maťia decoctiōis panata ēt ⁊ alia q̄ tu colligere potes ī cibatiōe febricitātiū. ¶ Memora ēt buandū regimē si fuerit exacerbatio. ¶ Item in potu capiat aquā ordei aut aquā zuccharatā. Memora ēt distiguere regimē ꝫm tp̄a fe. ⁊ apostematū. vinū vo ex toto vitetur ⁊ ēt cōprehēdere potes. iiij. j. de cura apostematum nisi fuerit magna debilitas vtutis: ⁊ tūc sit vinū paucierū valde vel multū limphatū. ¶ De inanitiōe ⁊ repletiōe q̄d dicēdū satis ꝯstat. Nā inanitiōes ⁊ repletiōes ⁊ euacuatiōes ꝯueniūt. ¶ De sōno ⁊ vigilia q̄d dicēdū pꝫ

j.iiij.de regie acutarū. Itē mot⁹ corpore⁹ ꝛ aīales vitent̄ ſm poſſibile vt etiā tāgit̄.iiij.j.de cura apoſtematꝫ. Vitet̄ ēt introit⁹ bal. pot⁹ aq̄ frigide hec ſumit̄ ibidē. ꝛ hoꝝ cauſe ſūt note. ¶ Venio ad ſcōm vt medicialiū regimē. Et p̄mo ſi vēter fuerit ſtiptic⁹ leniat̄ cū cliſteri: ꝛ ſi non fuerit mag̃ exiccatio fecū melioꝛ erit medicia laxatiua p os ſumēda vt mūdet ſtōachū ꝛc̄. Deīde ſi appeat neceſſitas flobothomie fiat ex vena ꝓpoꝛtiōata q̄ ex p̄habitꝫ collige. Et ſi p⁹ flobothomiā fuerit ꝯſtipatio vētrꝫ iterato vt ē dictū leni vētrē poſtea ſi videat̄ adhuc abūdare matia mioꝛa cū appropatꝫ de q̄b⁹ dc̄m ē locis ſuis vñ cōp̄hēdenda vide euacuātia flegmatꝫ aut colere ꝛc̄. ¶ Deīde digere ēt ſm appropata digeſtiua hūoꝛi peccāti q̄ ēt locis ſuis collige. Habe tñ mēti vt diſtiguas danda p os ſm p̄ncipia apoſtēatꝫ ꝛ alia tpa. Curas tñ apoſtematū ſpālia interioꝝ. ſ. quia ſm ſpālia mēbꝛa apoſtemata vide ī locis ꝓpꝛijs. iij. cañ. diſtictꝫ ēt medicaminū ſm tpa apoſtematū iterioꝝ pendētiū ī noticia ex cañ. generalib⁹ cōp̄hende. iiij. j. ca. de cura apoſtematꝫ ꝛ illo. ℌ. occultoꝝ ēt apoſtematū. Qꝛ tñ in p̄ſenti ca. Auic̄. tāgit curā heriſipile exterioꝛꝫ vltra regimē nō naturaliū tacte: veniēdo ad regimē ſm p̄miſſa lenitiōe vētris in heriſipila docet Auic̄. flobothōare. ij. iiij. ītelligēdo peccare ſanguieꝫ ꝛ colerā eidē eſſe cōmixtā ꝛ tñ ante cām añcedētē heriſipile foꝛe ꝓpinquā cuti exterioꝛi q̄ vocat̄ ymē. Et omittēdo alios ītellect⁹ ſupponam⁹ eā int̄ duas cutes qꝛ in interioꝛē ſenſitiuā ꝛ exterioꝛē tactā. Vñ ex Auic̄. ſupponam⁹ materiā colericā añcedentē ita remotaꝫ a venis vt p flobothomiā nō ſit ducibilis ī venas ex quo reddimur cauti tantaꝫ efficere flobothomiā ex̄ñte heriſipila exterioꝛi vt non trahatur materia in venas. ¶ Et ideo ſi colera fuerit extra venas ꝓpinquū tñ venis cauēdo tactū eius in venas inanitas cauti ſum⁹ in flobothomādo. Aut ſi nō trāſeat colera in venas cauendo ne intrinſecet̄ mēbꝛo ꝛ multū ledat. Et credo ita de flobothomia dicēduꝫ in heriſipila ſicut ꝓ parte in variolꝫ.

istā sniaz ego ↄfirmo lrā Auic.iij.iiij.in cura herisipile ad primū dū dicit: Et si īdiget fl'oia quadā nō multū cō fert nisi qñ materia est intra duas cutes.¶ Si aūt pro- funda fuerit tūc eius iuuamētū minoraꝛ et fortasse at- trahiꝛ ⁊c.¶ Et fit flobothomia nō alio cooperāte ex ba- silica dextra in brachio aut manu ꝫm indicatiōes ꝓpas deiñ leni ventē ēt minorādo materiā cū diaprunis non scamoneato.aut decoctione fructuū Mes. hoꝝ doꝫ ex ꝑhabitis habes.¶ Deiñ tribue digestiuū si intrīsec⁹ ap- paruerit peccare matia qđ collige ex ꝑdictis i cura ter ciane pure. Localib⁹ ēt post fl'omiā ⁊ vl'ez euacuationē vtendū. Et canō sumiꝛ ex Auic.allegato loco ꝙ medici na applicāda in ꝑncipio dꝫ esse magis stiptica ꝙ̄ frigi- da in statu nō magis frigida ꝙ̄ stiptica quē canon inde aptū siue intelligo supponēdo illud in q̊libet tpe siue in cuiuslibet tēpus herisipile aliq̄ parte cōueniūt frigida pmo ī ꝑncipio ꝓpꝛ repcutere materiā. Postea ī augmē to ēt cū matia sit adhuc in fluxu. Itē ī statu ⁊ declinati- one cauēdo ne ex nimia flāma colere fiat vlceratio mē bri nec timem⁹ magnū nocumētū ex icuniatione matie ꝓpter ipsius subtilitatē.¶ In ꝑncipio vͦo qñ materia est in fluxu ⁊ q̄si nihil notabile fluxit oꝫ stipticitatē eē mul tā vt vigorādo mēbrū sit cā trāsmissionis ⁊ stricture via rum ꝑ qs matia fluxura est. ¶ In statu vͦo ⁊ declinatiōe cū sit materia tota fluxa ⁊ sit intētio extrahēdi materiā ꝑ pte nō ↄueniūt stiptica nisi forte remisse. Et iō lꝫ in- tēsiora frā ↄueniāt ī ꝑncipio herisipile q̄ ī statu vl' decli natiōe qꝛ tñ stiptica q̄ ↄueniūt ī ꝑncipio itēsiora sunt re spectu stipticoꝝ ↄueniētiū ī statu ⁊ declinatōe dꝛ ꝙ frā q̄ cōueniūt ī ꝑncipio excedūt frā saltē status respectu ↄue niētiū ī alijs apostematib⁹. Quātū ad h̄ tpa ḡ icōpatiue dicēdū est medicīa ī ꝑncipio herisipile eē magꝫ stiptica frā. In statu aūt opposito mō. Pro isto dicebat Auic.iij j. Et oꝫ vt sit īfrigidatio ei⁹ ī ꝑncipio fortis stipticitatis adeo vt forsitā augmēteꝛ ei⁹ stipticitas sup ipius frig⁹ Circa statū vͦo sit ei⁹ frig⁹ vehemētꝫ stipticitatꝫ. Sit tñ

canon i ifrigidãdo vt fortificet mẽbrũ. In pñti tñ docet Auic. approximare succũ lactucarum &c. vt. ℞. succi lactucarum succi spinie succi portulace añ. ℥. ß. sanich or. aut di co pultis or. ℥. j. vel ẽt misceãtur dicti succi cum oleo onfancino. i. oliuarum imaturarum aut oleo ro. Itẽ cõuenit epithimatio ptis & circa ptes cũ aq̃ ro. aut aq̃ plãtagis aut aq̃ de coctiõis sumach aut aq̃ endie aut lactuce vel. ℞. aq̃ ro. ℥. iiij. sandal. ru. ℥. iij. Silr valeret epithima factũ ex aq̃ sub limatiõis cucurbite aut aq̃ ro. aut plãtagis silr & aq̃ nenuf. & sili. ¶ Itẽ potes facere ẽplastrũ ex faria or. & oleo ro. & aq̃ nenuf. & sili. In pcessu tñ vide medicamina. iij iiij. domestica satis & tene mẽti nõ solũ exteri⁹ applicãda fore frã imo ẽt iteri⁹ cõedẽdo & bibẽdo vt exhibẽdo lactucas & bibẽdo aquã endiuie vel cũ illa liphãdo potũ. et ista sufficiãt de pñti cura. ¶ De emitriteo

Ecessariũ est in emitriteo regimẽ qd in presenti caplo tangitur circa emitriteũ qd diuidi potest fm emitritei materiã licz cõiori opinione sit emitriteus fe. cõposita ex flegmatica cõtinua & tertiana iterpolata vel etiã vt tangit Auic. possunt applicari due cõtinue vna de flegmate alia de colera aut due interpolate. ¶ Regimẽ tñ tactũ p Auic. est respectu puri & veri emitritei qp solito more distingã in regie non naturaliũ & medicinalium. ¶ Pro pmo inchoãs ab aere quẽ eligamus tẽperatum in actiuis & passiuis maxime materieb⁹ flecа & colica exñtib⁹ sub equalib⁹ quãtitatib⁹ aut meli⁹ dicẽdo flaca matia tm indicãdo de calefactione & exiccatione quãtũ colerica de infrigidatione & humectatione indicat. Et cũ istarũ indicationũ vna aliã superuenerit fm frigiditatẽ mũdificetur aer. mũdificetur etiã fm tempus anni frigidior estate competens &c. Et nullo tẽpore tamen aeris extremas qualitates applicemus. Menti tamen teneamus flegmaticam quia continua est multum indicare curam et pendet a materia difficilis digestionis et resolutionis, aerem tamen eligamus clarum

⁊ minime vaporosũ ⁊ minoris lucis ꝙ tēpore necessita
tis sanitatꝫ maioris tñ ꝙ in tertiana sola egēte colere
resolutiōe ampliori alijs ceteris parib⁹. Et sit locus ha
bitationis aliqualiter a terra distās cuius fenestre sint
versus oriētē aut septētrionem: ⁊ ita sit debite euenta-
tus quē si ꝓpter frigiditatē ⁊ hūiditatē corrigere opꝫ
aut caliditatē ⁊ siccitatē adhibeāt fumigationes ⁊ as-
ꝑsiones aquaꝝ odoriferaꝝ suis ꝓporcionate tꝑibus de
qbus añ dicebat. ¶ Expedito aere venio ad cibū ⁊ po-
tū ⁊ ꝑmo inchoemus a cibo ⁊ a pane qui sit cōdiciona-
tus cōditionib⁹ tactꝫ fermēti ⁊ salꝭ vt panis sanoꝝ cor-
porū nec ita modicū hñs vt est cōpetēs i colꝭica pura nec
etiā sit ita remot⁹ a furfure nec ita furfuraceus vt sano
rū sit scḋe aut tertie a coctione. Sit ēt tēpate coct⁹ de q
nō cōedat multū. Et sit panis forme cōis. Alios ṽo mo
dos panis vitet ⁊ cibaria de pasta facta: zaldis tñ vti pt
¶ Expedito pane ad carnes veniendũ ⁊ qꝛ emitriteus
ꝑlꝭies est long⁹ a ꝑncipio cōuenit dieta grossior qꝛ non
ꝭm plꝭimū est replꝭonalis maxie a ꝑncipio dieta tenuis
cōueniret. Hijs ꝗ ambob⁹ cōcurrētib⁹ indicatiōi potē-
tiori attēdēdū est ꝗ ꝓpt replꝭonē vt potentiorē replꝭonē
a ꝑncipio subtiliem⁹ dietā potētis in vlteriori tꝑe igros
sare nō timēdo nocumētū ex itētiōe magna morbi aut
ꝓpinqtate stat⁹ ⁊ crisis. ꝯueiet igit̃ i brodio pulli pana
ta vlꝭ ptisana ordei. Deide facta miōratione poteris vti
extremitatib⁹ pulloꝝ vlꝭ pullaꝝ cū similib⁹ ferculꝭ nec in
cōueiret addere ptisane modicū zuccari aut satꝫ superā
te flegmate asꝑgere ptisanā aliquāto ꝯtriti pipis aut ci
nami. Et ꝭm ꝙ vsus statū post repletōnē miōratā magꝭ
itēderēt ke. dietā debes exhibere min⁹ grossaz. Deiñ fi
nito statu ⁊ declinatiōe veniēte poteris securi⁹ dare de
pullo. Itē auiculꝭ puis ⁊ similib⁹. Itē ṽsus finē declinati-
onis poteris ēt magꝭ augere dietā siue igrossare. ¶ Car
nes igit̃ ꝭm distincta tꝑa cōueniētes erūt cōes vsuales
vt pulloꝝ captoꝝ lactētiū capoloꝝ ⁊ lepusculoꝝ. Cōue-
niūt ēt oua maxie i declinatiōe ⁊ alia q̄ ꝑ te vide. maxie

extrīte pñti cōsuetudine dietādi. vitet̄ pisces. Si tñ pati ens pur vellet accipe de eisdē corrigat̄ cū leui salic; aut aspsione anisoꝝ aut feniculoꝝ ⁊ poti⁹ assi i q̄ elixi come dant̄. ¶ Vitent̄ lac lacticinea ⁊ caseus. ¶ Itē ex olerib⁹ cōuenire pñt decoctio leuis cauliū post minoratione ̄ re pletionis aut feniculi aut petrosilij. ¶ Itē i declinatiōe ista securi⁹ ꝯcedēda sūt sparagi ⁊ cōditi cappares. Itē amicule ꝯdite vel infuse aceto decoctiōis saluie aut ro⸗ rismarini ⁊ aliquāti pipis. ¶ Libaria ṽo diuersa vitent̄ ꝫm possibile. ¶ Ex granis ṽo ꝯuenit decoctio ciceꝝ ru. marie i declinatiōe. alia ḡna vel silı̄ia vel seia omittant̄ ¶ Nūc de potu dicēdū intelligēdo fruct⁹ cōueniētes et nociuos ex regie flegmatice ⁊ tertiane. Et sicut de cibo dictū est ita intelligat̄ de potu q̄ stāte repl̄one multa si cut plerūq3 est dz ēt subtiliari pot⁹ vt exhibeat̄ aq̄ ordei dñante ſt̄ate cū zuccaro ru. pauci zuccari ⁊ nō multe de coctionis or. aut sit aq̄ zuccharata solū ꝓpt̄ abhorrētes aquā ordei. Aut si ex toto reqreret vinū sit paucifeꝝ siue aq̄ suz sapore albū qd̄ videt̄ cōcedere Gal̄. in fe. i libel⸗ lo de vinis dictū est aut si coloratū voluerit sit sisolū vt sic dicā vel gariū liphatū vel nō liphatū ꝫm vini potē⸗ tiā ⁊ sic de cibo ⁊ vino dictū est ita dicēdū est de potu au gmētādo. Post euacuatione ̄ siue miorationez repl̄onis cronicitate emitritei vt tm̄ ꝓcedamus subtiliādo cibuz et potū. Post istā horā vsq3 ad statū ⁊ crisim si habuerit ¶ In declinatiōe ṽo vt est clarū cōuenit dieta grossior et aliquātulū vini albi subtilis aromatici in sapore me⸗ dij etate ad antiquū tendente. Et marie cōuenit in fine declinatiōis ⁊ in ꝯualescētia ⁊ hora q̄ intēdim⁹ refectio nem virtut; ⁊ viaꝝ aptiones. hore ṽo potus q̄ sint ex p̄ habit; collige. Expedit; cibis ⁊ potibus ad inanitione ̄ et repletionez veniendū. Inanitio ṽo siue supfluitas ꝑ suas effluxiones eductio q̄renda est in die bis ⁊ nō ex⸗ pellēte ṽtute iuuet̄ clisteri aut suppositorio aut ex dict; in scd̄o p̄ncipali. Deiñ repl̄one ̄ vitet ⁊ surgat a mēsa vt est cano diuulgat⁹ tertia. j. de regie ei⁹ qd̄ comedit̄ ⁊ bi

bitur siue a comestione ⁊ potu reliquiis famis aut po-
tus adhuc in stomacho remanentibus. Quibus etiã ho
ris cibationem ⁊ potũ vitare debeat ⁊ quibus nõ ex p̃-
tactis colligenda est. Nunc de motu et quiete dicendũ
est ⁊ constat patientẽ non debere exercitari nisi in de-
clinatione particulari exacerbationis vel inquiete in-
terpollationis ⁊ magis in declinatione vniuersali con
uenire. ¶ De fricatione corporis que motui supponitur
ex prehabitis collige qd conuenit: minor tamen esse dꝫ
ea que in pura cõtinua flegmatica vel ĩterpollata adhi
benda est ⁊ maior q̃ in colerica pura vel nõ pura cõue-
niret saltẽ cõtinua flegmatica dominãte. ¶ Nũc de som
no ⁊ vigilia dicendũ ⁊ q̃bus horis sit dormiẽdũ ⁊ q̃bus
nõ. satis cõstare põt ex p̃habitis canonib⁹. ¶ De quãti-
tate somni dicendũ maiorẽ debere esse somnũ q̃ in pu
ra flegmatica. minorẽ vero q̃ in cura colerica cõtinua vł
interpollata aliis oĩbus paribus illis dũtaxat excepto
in q̃bus cõparatio vertenda est. ¶ Nunc de accidentib⁹
anime est dicendũ q̃ oĩa excedentia excessiua vitentur
marie tñ retractiua caloris vt timor ⁊ tristicia ⁊c̃. Gau
dium tñ intensũ satis et leuis ductio versus irã magis
cõueniũt q̃ in colerica cõtinua vel interpollata: remis-
siora tñ q̃ in flegmatica pura. ¶ Quid de ãnexo accidẽ
tibus aĩe sit tenendũ explico vt coitu. Nam satis cõstat
in talibus febribus coitũ vitari debere nisi adesset ra-
rissima contingẽtia nimie repletiõis vasorꝫ ex sperma
tica materia maxime p̃cedẽtibus euacuationib⁹ ⁊ ma-
terierũ digestionib⁹. ¶ Expedito nõ naturaliũ regimie
venio ad medicinaliũ regimẽ pro quo expediẽdo cũ fe.
ista composita sit materialis consequiť nos habere in-
tentionẽ quia materie coniuncte etiã antecedentes ad
benignũ pluries reduci non possunt ad digerendũ ma
teriã ⁊ euacuãdũ. ¶ Et quia vt pretactũ est in feb. nõ sũt
cõiter tamẽ materie ꝓprie antecedentes vel coniuncte
sed cõmunes de quibus sepius dictũ est earũ euacuatio
est premittenda non faciẽdo ꝓpriã euacuationẽ nisi in

casibus cōmuniter assignatis quādo materia est multa iuxta Amphorismum.xxix. particule.ij.inchoātib⁹ morbis vel furiosa iuxta amphorismuꝫ.j.xxij.digesta medicari.Aut.xxiiij.in acutis passionibus:aut quia foret in ductib⁹ aut ꝛ eductioni ꝑpinqua. Simplicē ergo minorationē cōis materie ꝑmittemus.¶ Secūdo proprie materie lꝫ etiā per idem cōpositū medicamen aliquādo vtrāqꝫ minorationē adimplere possum⁹.¶ Tertio ad digestiua veniemus. ¶ Et quarto ad ꝓpria euacuātia fortiora.¶ Quinto ad cōfectiōes vt alia vigorātia virtutē ꝛ aperiētia vias ꝛ subtiliātia materias sique remanserint.¶ Sexto ad vnctiones ꝛ epithimata ꝛ sacculos venienduꝫ sique hoꝝ fuerint oportuna.¶ Pro ꝑmo ꝑmittam lenitiua ꝛ amplius dominante flegmatice poterit esse hoc.℞.lulep ꝛ puto esse lupullū lꝫ quidā dicāt esse mercurialem.Gentilis vͦo dicit esse lacticineū quoddā M.℔.fiat decoctio in lib.j.aque ad consumptionē medietatis.Deinde.℞.mellis ros.nō valde antiqui.ʒ.ij.ꝛ misce in.ʒ.v.dicte decoctionis post colaturaꝫ ꝛ in potu tribue. ¶ Vel.℞.cassie.ʒ.j.℔.et dissoluatur in.ʒ.v.aque melise.Vel si oportuerit minorare magis minoratione propria adde diafiniconis.ʒ.j.℔.aut electuarij indi maioris.℈.iiij.vl' potes addere trociscos de agarico supe rius tacto.℈.iiij.vel addat agarici parati vt dictū est.s. ¶ Si vͦo fuerit colera flegmate dn̄antior lenire poterimus isto modo.ꝛ aliq̄liter diuertere materiaꝫ amplius ℞.aque ordei zuccharate.ʒ.v. sirupi violati.ʒ.ij. māne ʒ.j.deīn in potu mixta inuicē vel exhibeat māna vt est tactum cum.ʒ.j.℔.mellis violati.Et si vis adhuc magis proprie minorare adde diamanne.℈.iiij. ¶ Si autem fuerint humores quasi pares docet Auicē.pauciferare et minorare.vt.℞.aque decoctiōis lulep ꝛ tamarindoruꝫ.ʒ.iiij.mellis ros.colati māne sirupi viol.an̄.ʒ.vj.misce ꝛ in potu tribue. Vel inde potes dicte decoctionis inmittere māne.ʒ.j.diafiniconis.ꝛ diamāne ana.ʒ.j.ꝛ in potu tribue. ¶ Item tene menti si fuerit expediens

facere clisteria vt est tactū fac. ¶ Itē si stante vētre leni-
cōprehēdas materiā in stomacho vomitu educibilē tūc
sm speciez eius exhibe vomitū vt si fuerit colerica tri-
buas sirupū acetosum simplicē.℥.j.cū aqua tepida.℥.iij.
ß.⁊ si flegmatica fuerit potes exhibere oximel simplex
in aqua decoctionis rafani. Vel inde potes exhibere
in colerico dū aliqualiter q̄ris ꝓpriā eductionē sirupuz
acetosuz cū decoctione agarici sicut in flegmatico oxi-
melł cuz decoctione ipsius agarici. ¶ Premissa aūt le-
nitione ⁊ tali minoratiōe ad digestiua trāseūduz vnde
dn̄ante mag᷒ colera. ℞.sirupi acetosi simplicis.℥.j.mel
lis ro.℥.ß.aq̄ feniculi aq̄ endiuie.aq̄ zucchari an̄.℥.j.mi
sce ⁊ in potu tribue. Si vo magis dn̄ans fuerit flegma
℞.oximelł roß.℥.ß.aque feniculi ⁊ endiuie aq̄ zucchari
ana.℥.j.misce ⁊ ī potu tribue. ¶ Et sumpto sirupo totiēs
vt appareat digestio potes euacuare dādo de pilł'is ag
gregatiuis Meß.ʒ.j.⁊ potes acuere easdē cuz electua
rio de succo roß.aut dū queris plus colere eductionem
potes addere diagridij gra.j.vel.ij. tuti⁹ tn̄ est electua
riū de succo ro. ¶ Itē addere possum⁹ pilł'as de turbith
descriptiōe Meß.dn̄ante satis flegmate. ¶ Itē conue-
niunt pilł'e quas describit Auic̄.in littera. Et lz littera
sit.pilł'e sic bone ad hanc egritudinē ⁊ oēs cronicas et
fe.ledentes viscera ⁊ ꝓprie qn̄ materia flegmatica est
magis vincēs. ℞. aloes masticis mirabolanorū citri-
nor reubarbari succi eupatorij succi absinthij ro. rub.
ana ꝑtes equales:cā exēpli.ʒ.iij.croci.℈.j.ß. fiāt pilł'e
cū aqua endiuie ⁊ fit doß.ʒ.ij.cū sirupo acetoso cuz pil-
lulis cōstrictiuis. ¶ Docet ēt alias cōficere marie ꝓpter
digestionē vel post ⁊ eius lr̄a habet ita. Descriptio bo-
na cōueniēs ꝓpe digestionem. ℞. aloes masticis succi
absinthij roß.omniū equaliter:q² gr̄a exēpli dosiz habi
tam croci.ʒ.ß.formētur pilł'e cuz aqua endiuie. Quarū
dosis sit.ʒ.ij.cuz sirupo acetoso vt si volum⁹ ꝑmittamus
sirupū acetosum vt ꝑparantur:deinde exhibeātur pilł'e
¶ Et post euacuationē replicem⁹ sirupos aperientes et

subtiliātes materias ⁊ confortantes mēbra vt est sirupus acetosus diarodon quē describit Mes. ¶ Itē cōuenit fortior existens ⁊ soluēs sirupus acetosus de succis herbarū cū aromatibꝰ descriptiōe eiusdē, Uel etiaȝ potes describere iulep: vt. ℞. aque buglose. ℥. ij. aque endiuie aque ros. ana. ℥. j. aque feniculi aq̄ eupatorij aq̄ absinthij ana. ℥. j. s. aromatizent cū sandal ru. ⁊ cinami ān ℈. ij. Deinde. ℞. aceti. ℥. j. ⁊ cum. ℥. vj. zucchari fiat iulep de quo sumat in potu. ℥. iij. pro vice. Post vo assumptionem sirupi vel iulep iam etiā digesta materia potes resumere solutiuū qđ est tactū. ¶ Ulterius de confectiōe dicendū. post vo euacuationes cōuenire poterit diarodon vel stante magna abundātia colere poterunt cōmisceri species triūsandaloꝝ cū spēbꝰ diarodon. ℥. j. spērū triūsandaloꝝ. ℈. iiij. fragmētoꝝ smaragdi saphiri granate iacincti: margaritarū ana gra. ij. subtilissime terātur ⁊ cum aqua absinthij ⁊ buglose ⁊ ro. fiat cōfectio solida. ¶ Aut si foret flegma abūdātiꝰ et quereres cordis ꝯfortationē ⁊ cerebri posset etiaȝ vti cōfectiōe ista. ℞. specierū electuarij de gēmis descriptiōe Mes. spērum triūsandaloꝝ ana. ʒ. j. cuȝ dictis aquis ⁊ zuccharo albo fiat cōfectio solida vel in modū electuarij de qua sumat pro vice. ʒ. ij. ¶ Itē post dictas euacuatiōes ꝯueniūt trocisci quos tangit Auicē. caplo p̄habito vt de absinthio ⁊ ro. qui requirant. v. cañ. tractatu de trocisc. quosdam tamē ita describit Auicē. ¶ Trociscos leues ad emitriteum ad aperiendū. s. ⁊ alterādū ⁊ aliqualiter euacuandum. ℞. ro. radicū liquir. ana. ʒ. iiij. tereniabin siue mānе. ʒ. iij. spice succi absinthij spodij ana. ʒ. ij. fiant ex eis trocisci quoꝝ dosis sit. ʒ. j. aut. ℈. iiij. ¶ Secundo tangit Auic. trociscos magis alteratiuos: dum dicit: alij ad inflāmationeȝ. ℞. ro. ʒ. vj. seminis acetose gūmi ara. ana ʒ. iiij. amili. ʒ. iij. berberis spodij seminis portulace ān ʒ. ij. draganti croci reubar. spice ana. ʒ. j. camphore. ℈. j. sufficiēter igit. v. fiant trocisci. ¶ Tertio describit alios aliqualiter cōstrictiuos fluxus vētris si fuerit ita dicēs.

Alij boni habētibus hanc feb. et ꝓpriꝫe quādo cōquerit cū hoc de solutiōe vētris. ℞. spice aromatice xiloaloes siue ligni aloes croci berberis succi eius ana. ʒ. iij. reubarba. ʒ. iiij. spodij rob. cum suis capitibus succi lacce gummi torrefacti carabe ana. ʒ. v. seminis acetose torrefacti. ʒ. vj. crete romane cuius loco pone terre sigillate. ʒ. vij. media dosim ⁊ fac trociscos ex hijs bene tritis cum vino citoniorum quorum quilibet sit. ʒ. j. ⁊ vnū pro vice tribue. ¶ Si queris cōstrictiōes ventris cum miua citoniorū sine spēbus. ℥. j. ⁊. ℥. ij. aque ferrate. ¶ Ultimo describit hos trociscos magis aperiētes et aliqualiter soluētes dicēs. Descriptio alia bona. ℞. ro. ru. ʒ. vj. berberis gūmi arabici se. acetose ana. ʒ. iiij. succi eupatorij spodij amili se. portulace granorꝫ cucumerꝫ quia seminū aā. ʒ. ij seminis endiuie se. cuscute aā. ʒ. j. ß. succi liquir. ʒ. j. lacce et reubar. ana. ʒ. j. ß. aggregent ista scꝫ subtilissime trita ⁊ fiant trocisci cuꝫ sirupo endiuie. ¶ Tene tamen mēti q quia tales trocisci non sunt in vsu cōmuni ideo loco eorꝫ vtere ꝑhabitis cōfectionibꝰ vel ex prehabitꝫ trociscis puluerizatꝫ cū zuccharo ⁊ aquis tactꝫ fac electuariū molle aut cōfectionē solidā ⁊ vtere vt dictū est alijs cōfectionibus. ¶ Et pro vltimo dicenduꝫ est ipsam satis patere per antedicta ideo nō replico vlteriꝰ. ꝑsenti materie finē impono ⁊ aliarū cōpositionū regimini. ¶ Ex dictis etiā colligere possumus vt si egritudo fuerit colerica cōtinua ⁊ flegmatica īterpollata vtriqꝫ attendemus: magis tamē continue potissimuꝫ dominante colera. Et si ambe fuerint continue aut interpollate debes habere regimen mediuꝫ. Attende tamen magis vni q̄ alteri ꝯm infestationem eius et dominiuꝫ humoris. ¶ Eodem modo si complicent tertiana ⁊ quartana. Similiter si complicetur feb. humoralis ⁊ ethica vtriqꝫ attendendū erit ⁊ diuidemus eodē modo regimē in regimine non naturalium rerum ⁊ medicinalium habendo etiam medicinas penes vtrūqꝫ et diuidendo simili regimen ꝯm lenitionē ⁊ digestionem et euacuationem

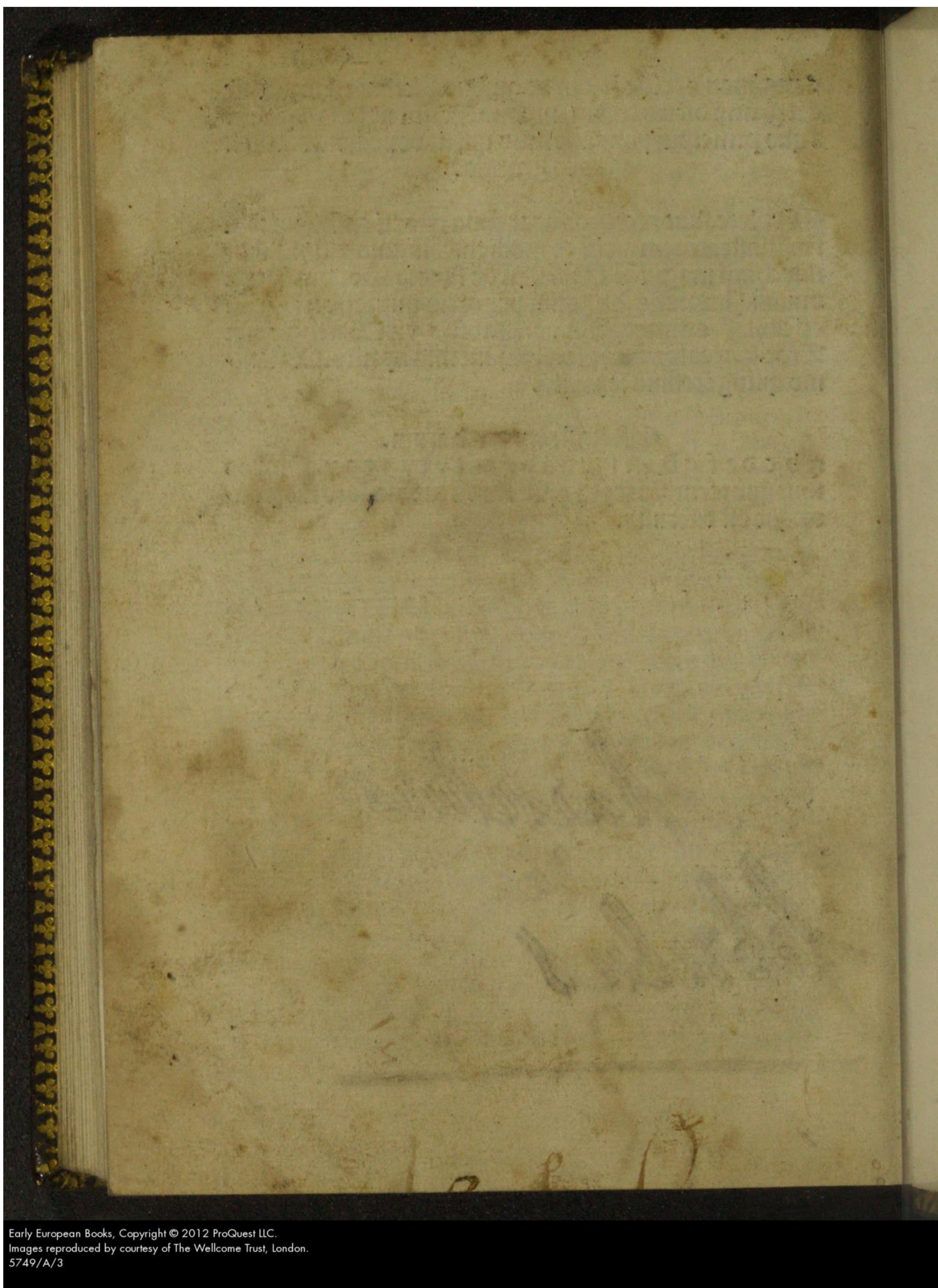
& regimen accidentium de quibus dictum est supra. Et dei gratia dictis finem impono. Et sibi sit laus & gloria a quo principiū pendet & finis qui sit benedictus. Amē.

¶ Deo gratias.

¶ Explete sunt recepte super pma quarti cañ. Auicen. sm illustratorem artiū et medicine singularissimū monarcham magistrū Marsiliū de sancta Sophia Patauinum. Impresse Lugduni per artis impressorie Franciscum Fradin: expēsis venerabilis viri Bartholomei Trot mercatoris: cōplete. viij. mensis aprilis. Millesimo quingētesimo septimo.

¶ Registrum cartharum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z & ꝯ ꝝ. Omnes sunt quaterni Excepta epistola cū tabula loco suo posita: que est duernus.

BG

